a b omni credenti ante legē.ergo iacob de incarnatione chriſti ait:
Non auferet ſceptrū de iuda ⁊ dux de femore eius donec veni
et ꝙ mittēdus eſt. Ad dauid aūt:qꝛ chriſt⁹ de ſemine iuda dictū
Gen.49.b eſt: De fructu vētris tui ponā ſuꝑ ſedē tuā. Patet ꝗ oīm ꝓpha/
Ps.131.b rū ⁊ pr̄iarchaꝝ oraculū ꝑtinere ad diſpēſatiōeꝫ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i.

Viginti et duas litte
ras ⁊c̄. Hebrei.xxij.lit/
Hebreorū tere teras habēt ſm numerū
libroꝝ ſuoꝝ. Nā.xxij.li/
bros habēt:videlicet.v.
libros moyſi.viij.ꝓphe/
tarū:⁊.ix.agiographoꝝ:id ē ſancta ſcri/
bētiū. Licet ꝗdē.xxiiij.eſſe dicāt: Ruth
accipiēs librū/cū ſit pars libri Judicuꝫ:
⁊ lamētatiōes Hieremie ſimiliter ꝑ ſe
accipiētes. Sciendū aūt eſt tres eſſe lin
guas ꝑncipales.ſ.hebreā:grecā ⁊ latinā
Lingue tres principales Hebrea.xxij.lr̄as habuit. grec a.xxiiij.
latina lingua media inť has duas.xxiij.
Et ipi ſyri ⁊ chaldei eodē ſono:id eſt ea/
dē ꝓnūciatiōe.xxij.elemēta habēt ſicut
hebrei:ſed diuerſis characterib⁹.i.figu
ris. b ¶ Samaritani aūt pen.⁊c̄.
Samaritani ꝗ deū ⁊ idola colebant ſil.
Samaria ciuitas fuit quondā decē tri/
buū metropolis:ꝗbus ī captiuitate du/
ctis a ſalmanaſar rege aſſyrioꝝ:ne ter/
ra in ſolitudinē redigereť miſſi ſūt ex di
uerſis gētib⁹ ꝗ illas incolerēt. Inde ap
pellanť ſamaritani a ſamaria metropo/
li ciuitate:ꝗ veꝝ deū ſimul ⁊ falſos de/
os colebāt. c ¶ Totidē.i.xxij.apicib⁹
.i.ſūmitatibus lr̄aꝝ. d ¶ Alias lr̄as
⁊c̄.ſ.ꝙ ſint ille ꝗs moyſes inuenit:ꝗb⁹
nūc iudei vtunť. e ¶ Iidē characte
res.i.eedē littere f ¶ Supputatio.
id eſt nūeratio. g ¶ Ceſu myſtice.i.
ꝗſi ꝑ illas lr̄as ꝗ numeꝝ ſignificāt:cen/
ſus leuitarū annotabať. h ¶ Tetra/
B grāmaton.i.ꝗttuoꝛ lr̄aꝝ. Qd nomen
ſcriptuꝫ erat in lamina aurea: ꝗ erat in
Tetragramaton frōte pontificis qn̄ accedebat ad ſacrifi/
ciū:de ꝗ ſcriptū eſt: Fecerūt laminā:ſcri
pſerūtqꝫ in ea ꝑ ꝗttuoꝛ lr̄as nomen dn̄i
qd interꝑtať ineffabile. Nō ꝓ fari ſꝫ ꝓ
Exo.28.f diffiniri vt eſt:qꝛ minime poſſit. Lre he
ſūt:he:ioth:heth:vau. Et hec interꝑta/
tio he iſte:ioth principium:heth paſſio:
vau vo vita. Iſte ꝑncipiū paſſiōis vite.
i ¶ Antiquis litteris. Moyſi:ꝗs
Nota nūc nō habēt hebrei. Notādū eſt auteꝫ
hebreos ideo lr̄is ꝗs eſdras īuenit vti:
qꝛ faciliori ſono ⁊ lr̄atura enūcianť: ⁊ a
ſiniſtra in dexterā:ſicut ⁊ latine ſcribū/
tur. Moſaice vo difficiliori:⁊ a dextera
in ſiniſtrā ſcribebanť.

b Qꝫ diuer

obeth. Obeth genuit iſai. Iſai
genuit dauid regem.

¶ Finit liber Ruth.

¶ Incipit prologus ſancti Hie/
ronymi in libros Regū:qui ga/
leatus dicit.

Viginti et duas lit/ a
teras eſſe apud he/
breos ſyroruꝫ quo
qꝫ lingua ⁊ chalde
orū teſtatur: que hebree magna
ex parte confinis eſt. Nam ⁊ ip/ b
ſi vigintiduo elementa habent
eodem ſono ſed diuerſis chara/
b cteribus. Samaritani etiam pē/
c tateuchum moyſi totidem litte/
ris ſcriptitant:figuris tm̄ et api/ c
cibus diſcrepantes. Certūqꝫ eſt d
eſdram ſcribam/ legiſqꝫ doctorē
poſt captam hieroſolymam:⁊ in e
ſtaurationem templi ſub zorоba
d bel alias litteras reperiſſe/quib⁹ f
nunc vtimur: cum ad illud vſqꝫ
e tempus / iidem ſamaritanorum
et hebreorū characteres fuerint.
In libro quoqꝫ numeroꝝ hec ea g
f dē ſupputatio/ſub leuitaꝝ ac ſa/ h
g cerdotū cenſu myſtice oñdiť. Et i
h nomē dn̄i tetragrāmaton in qui/ k
buſdā grecis voluminibus vſqꝫ
i hodie antiquis litteris expreſ/
ſum inuenimus. Sed et pſalmi l

¶ Expoſitio Brito.

¶ Incipit expoſitio fratris Britonis ordinis minoꝝ ſuꝑ ꝓlo/
gū ſancti Hieronymi galeatū.

Vigintiduas litteras ⁊c̄. In iſto ꝓlogo vſa/
tur intētio Hieronymi circa ꝗnqꝫ. Primo em̄ ī
tēdit oſtēdere nūeꝝ librorū veter̄ teſtamēti. Et
Diuiſio hoc facit dupliciter.ſ.ꝑ lr̄as ⁊ figuras. Per lit/
teras em̄ hebraici alphabeti:⁊ figuras vete. te/
ſtamēti oſtēdit vigintiduos eſſe libros ꝑ collati/
onē numeri.⁊ hoc facit in ꝑncipio iſtius ꝓlogi. Sꝫ ſm figurā ī
introductaꝫ de Apocalypſi.cōputanť.xxiiij.libri.vide vltra me
diū ꝓlogi. Secūdo cathalogus libroꝝ poniť: ⁊ in legē ꝓphas:
⁊ agiographa diſtinguūť/ibi: Prim⁹ apud eos liber ⁊c̄. Ter/
tio oſtēdit hui⁹ ꝓlogi vtilitatē.ſ. vt ſciam⁹ libroꝝ canonis ⁊ apo
cryphoꝝ diſtinctionē/ibi: Hic ꝓlogus ſcripturaꝝ. Quarto ſer
monē apoſtraphat ad lectorē. Et facit tria. Primo rogat ne ipi
us intētionē ꝑuertat:dicēdo ꝙ lxx.interꝑtes reꝑhendere inten
dat/ibi: Que cū ita ſe habeāt ⁊c̄. Deinde monet vt iſtius opis
lectioni attēdat/ibi: Lege ergo ꝑmū ⁊c̄. Ad vltimū ꝯſulit ei vt
cū alijs

cū alijs cōferat/ibi: Certe ſi incredulus es ⁊c̄. Quinto rogat C
paulam ⁊ euſtochiū vt cōtra detractores eū ꝓtegant clypeis
orationū:qꝛ nō vult verbis ꝯtēdere ꝯtra ipōs/ibi: Sꝫ ⁊ vos
famulas chriſti ⁊c̄. a ¶ Viginti ⁊ duas lr̄as ⁊c̄. Ut eui/
dēti⁹ appareat qd diciť in lr̄a: Nota ꝙ dicit Iſido.in.i.ethy/ Nota
mol. Littere latine ⁊ grece ab hebreis
videnť exorte. Apud illos em̄ ꝑus di/
ctū eſt aleph:deinde ex cōſimili enūcia
tiōe apud grecos tractū eſt alpha: īde
apud latinos a. Sꝫ hebrei.xxij.elemē/
tis lr̄aꝝ ſm veter̄ teſtamēti libros vtū
tur. Greci vo.xxiiij. Latini auteꝫ inter
vtrāqꝫ linguā ꝓgrediētes.xxiij.elemē
ta habent. Hebreoꝝ lr̄as dicūt a lege
cepiſſe ꝑ moyſen. Syroꝝ aūt ⁊ chalde
orū ꝑ abraā. Uñ cū hebreis ⁊ numero
⁊ ſono cōcordāt:ſed ſolis characterib⁹
id eſt figuris diſcrepāt. Propter h̄ di/
cit hic Hieronymus: Vigintiduas
lr̄as ⁊c̄.i. vicina: qꝛ ei aſſimilať ī ſono
⁊ in numero lr̄aꝝ. b ¶ Nā ⁊ ipi vi/
gintiduo ⁊c̄.id eſt formatiōibus lr̄a/
rū. c ¶ Et apicib⁹ diſcrepātes.i.
titellis ſiue litteraꝝ ſūmitatib⁹. Sama Samaria
ria ſicut ait Hieronymus in libro d̄ lo
cis:ciuitas eſt regalis in iſrael ꝗ nunc
ſebaſte diciť:ſed ⁊ oīs regio ꝗ circa
eā fuit a ciuitate nomē accepit:⁊ īde di
cunť ſamaritani. Sꝫ ꝗre introducunť
hic:qꝛ ſamaria decē tribuū regione de
ſtructa a ſalmanaſar rege aſſyriorū: et
decē tribubus captiuatis ⁊ vltra mō/
tes caſpios collocatis: rex aſſyriorū ex
diuerſis gētibus miſit in ſamariā inco
las ꝗ terrā colerēt ne ī ſolitudinē vte/
reť:ꝗ neſciētes legitima terre illi⁹ a be
ſtijs necabanť:qd rex aſſyrioꝝ cōperi/
ens inito ꝯſilio miſit ad eos ꝗſdā d̄ ſa/
cerdotib⁹ hebreoꝝ ꝗ docerēt eos legi/ D
tima terre:illi aūt receperūt tm̄ penta/
teuchū moyſi:⁊ iō lr̄aſ hebreoꝝ adhuc
ī ſcꝑt̄ ſuis retinēt:⁊ ꝓpť h̄ ītroducunť
hic in teſtimoniū nūeri lr̄arū. Sꝫ poſt
reuerſionē iudeoꝝ d̄ captiuitate baby/
lonica:in reꝑatiōe bibliothece cōbuſte
a chaldeis Eſdras ꝗſdā nouas lr̄as ī/
uenit:et ꝗſdā mutauit ꝗ nimis aſpere
ſonabāt.⁊ h̄ ē qd ſeꝗť: d ¶ Certūqꝫ
ē eſ.ſcri.⁊c̄. A nabuchodonoſoꝛ rege
babylonis:vt hr̄.iiij Reg̃.xxv. Et.ij.
Paral.xxxvi. e ¶ Et īſtauratione
te.ſub zo.i.Eſdre.vj. f ¶ Alias
lr̄as rep.ꝗb⁹ ⁊c̄.i.figure vel forma/
tiōes lr̄aꝝ. Sic oñſo nūero lr̄aꝝ:deſcē
dit ad figurā vt oñdat nūeꝝ libroꝝ ve.
teſta.ꝯcordare in lr̄is ⁊ figur̃. Uñ di/
cit: g ¶ In libro ꝗꝫ nūeroꝝ hec
eadem ſupputatio.i.computatio.
h ¶ Sub leuitaꝝ ac ſa.cēſu. Nu.iij. Cēſeo cēſes cēſere
d̄ nūerare:⁊ īde h̄ cēſus d̄ nūeratio. i ¶ Myſtice oñ.i.fi
gurate:qꝛ ꝑ hūc nūeꝝ.ſ.xxij.dať ītelligi ꝙ ſacerdotes ⁊ leuite
debēt ītelligere vigītiduos libros ve.te. k ¶ Et nomē do
mini tetragrāmaton ꝗbuſdā grecis vo.⁊c̄. Dictū ē ſu
pra ꝙ poſt reparationē tēpli Eſdras alias lr̄aſ repperit:tamē
vſqꝫ ad tēpus illud ſamaritani ⁊ hebrei eaſdē lr̄as habuerūt:
Et hoc patet:quia Et nomen dn̄i tetragrāmaton ⁊c̄. Tetra/
grāmaton interꝑtať quattuoꝛ litteraꝝ.⁊ cōponiť a tetra qd ē
quattuoꝛ ⁊ grāma quod eſt littera. Eſt autem nomen domini
quod erat in lamina aurea que ſuper thyaraꝫ fronti pōtificis
īminebat Exo.xxviij.f.⁊ quattuoꝛ litter̄ ſcribebať.ſ.ioth:he:
vau ⁊ heth. Et ſm Hiero.ī quadā epiſtola ad marcellā. Ioth
īterꝑtať ꝑncipiū.vau ⁊ he iſta:heth vita:⁊ ē ita intelligēda in
terꝑtatio. Iſte ſcꝫ xp̄s ꝗ ꝑ legalē pontificē figurať eſt ꝑncipiū
vite:id eſt actoꝛ vite ſpiritualis:ſcilicet per incarnationē ⁊ paſ
ſionē ſuam. Aliam interpretationē inuenies in poſtillis.
l ¶ Sed ⁊ pſalmi ⁊c̄. Adhuc oſtēdit ꝙ vigintidue littere
ſūt apud hebreos ꝑ ꝗnqꝫ pſalmos ꝗ apd̄ ipōs ꝑ oīes lr̄as al
phabeti digerunť: tm̄ in ep̄la quadam ad marcellaꝫ non facit
Hieronym⁹

tricesimuſſextꝰ ⁊ centeſimuſdeci a b
mus: ⁊ cēteſimꝰ vndecimꝰ: ⁊ cēte c d
ſimuſdecimuſoctauꝰ ⁊ cēteſimuſ e
a q̄dragesimuſq̄rtus: q̄ꝙ̄ diuerſo f
b ſcribāt metro: tñ eiuſdē nūeri te/ g
c xunt alphabeto. Et hieremię la h
mētatiōes et oro eiꝰ. Salomōis i k
q̊ꝫ i fine ꝓuerbia: ab eo loco in q̊
ait: Mulierē fortem q̊s iueniet:
d e eiſdē alphabeti vł incisionibus
f ſupputant. Porro q̊nq̄ lr̄ę du/ l
plices apud hebreos ſūt: Caph/
g Mem/ Nun/ Pe/ Saen. Alii m
eīn ſcribūt ꝑ has ꝑncipia medie
tateſq̄ ꝟborū: alii fines. Vñ et n
q̊nq̄ a pleriſq̄ duplices libri eſti
h i k l mant ſamuel: malachim: dabre/
iamin: eſdras: hieremias/ cū ci/
noth. i. lamētatiōibꝰ ſuis. Quō o
igit vigintiduo elementa ſunt ꝑ
q̄ ſcribimus hebraice om̄e qđ lo
m quimur: ⁊ eoꝝ initijs vox hūana p
cōprehēdit: ita vigintiduo volu q
mina ſupputant: quibꝰ q̄ſi lr̄is ⁊
exordijs i dei doctria tenera ad/
n huc ⁊ lactēs viri iuſti erudit iſan
tia. Primus apud eos liber vo/ r
o catur breſith: quē nos geneſim
p dicimꝰ. Secūdus elle ſmoth: q̄
q exodus appellat. Tertius vaij/
r kra: id eſt leuiticꝰ. Quartꝰ vaij
dabber/ quē numeri vocamus.
s Quintus elle habdorim: q̄ deu
t teronomiū ꝓnotat. Hi q̊nq̄ ſūt
libri moyſi: quos proprie tho/ s
rath: id eſt legē appellāt. Scđm t
prophetarum ordinem faciunt/
et incipiunt ab Jeſu filio naue

a ¶ Quoꝝ diuerſo ſcri. metro. i. lyrico carmīe. Nā dauid ꝓpheta lyricus fuit: ⁊ diuerſo metro pſalmos compoſuit. b ¶ Eiuſdē nūeri. i. vigītiduaꝝ lr̄aꝝ alpheto. c ¶ Et hieremie lamē. ſub. xxij. lr̄is ſcꝓte ſūt. d ¶ Eiſdē alphabe. i. eiſdem lr̄is. e ¶ Incisionibus. i. breuibus ſententijs.
f ¶ Quīq̄ꝫ lr̄e duplices ſūt apđ hebreos ⁊c̄. ſic̄ apud latinos. x. ⁊. ꝫ.
g ¶ Alii ꝑ has ſcribūt ꝑncipia. i. aliā vim hn̄t: qn̄ in ꝑncipio verboꝝ ſcribunt aliā ī medio: aliam in fine.
h ¶ Samuel. i. duo libri q̄ a ꝓphetis ſamueli ſuccedentibꝰ ſūt ſcripti.
i ¶ Dabreiamin. hebraice ħ eſt reli ctoꝝ vł ꝓtermiſſoꝝ: ea eīn q̄ ꝓtermittū/ tur ī libro Regū ħ ſupplent. k ¶ Eſdras. ⁊ ipſe hꝫ duos libros. l ¶ Cinoth. hebraice: grece threni: latine la/ mētatiōes dicūt: m ¶ Eoꝝ initijs. i. elemētoꝝ lr̄aꝝ videlicet. n ¶ Viri iuſti. i. ſcti alicuiꝰ. o ¶ Breſith. hebraice: geneſis grece: latine natiui/ tas dicit: vel genitura ſiue genaratio. Mūdi enī generatio ibi deſcribit.
p ¶ Elle ſmoth hebraice: exodꝰ gre/ ce: latine egreſſio. Odos enī grece la/ tine via. Nā in eo egreſſus filioꝝ iſrł ex egypto deſcribit. q ¶ Vaijkra. hebraice: leuiticꝰ grece: miſterial lati/ ne. Leui enī diaconꝰ vł miniſter dr̄: r ¶ Vaijdabber. hebraice: rithimō grece: latine numerꝰ. s ¶ Habdo/ rim. hebraice: deuteronomiū grece: la tine ſecunda lex. t ¶ Hi ſunt quin/ q̄ libri. Primus ordo: ſcilicet legꝫ in quinq̄ libris moyſi. Et nūc incipit ꝑm ordinem

Expoſitio Brito.

¶ Hiero. niſi đ q̄ttuor mētionem: ſꝫ forte vitio ſcꝓtoꝝ omiſſus eſt cēteſimꝰ
Nota vndecimꝰ. ⁊ hec ſūt ꝟba Hiero. Sci/ re debes q̄ttuor pſalmos ꝑm ordinem hebreoꝝ incipere elemētoꝝ. triceſimū/ ſextū ⁊ cēteſimūdecimū: cēteſimūdeci/ mūoctauū: ⁊ centeſimūq̄dragesimūq̄r tum: verū ſcire debes in priorībꝰ. pſ. ſingul lr̄is ſingulos ꝟſiculos q̄ trime/ tro iambico verſu ꝯſtant eſſe cōnexos īferiores tetrametro iambico ꝯſtare. ſ. ſic̄ deuteronomij cāticū ſcriptū ē. Sūt q̄ alios putēt ħ ordine incipe. ſed falſa eoꝝ opinio eſt. lege litteraꝫ ſic: Sed et pſalmi iſti q̄ ſequūt. a ¶ Triceſimꝰ ſextus. Noli emulari. b ¶ Et cen/ teſimuſdecimꝰ. Cōfitebor tibi dn̄e in toto corde meo: in ꝯſilio iuſtoꝝ ⁊ cō gregatiōe. c ¶ Et cēteſimuſundecimus. Beatꝰ vir qui timet dn̄m. vbi gloſa. eſt etiā ille pſalmꝰ digeſtus per oēs lr̄as alphabeti. d ¶ Et centeſimuſdecimuſoctauus. Beati īma/ culati. in q̄ ſunt. xxij. octonarij verſuū ⁊ ſingł̄as lr̄as octo ver/ ſus ſequunt. Nā ex alpha ꝑma lr̄a incipiunt octo verſus. ex beth ſcđa lr̄a alij octo: ⁊ ſic de alijs octo vſq̄ ad tau: q̄ ē extre/ ma: lr̄a ita dicit Hieronymꝰ in epł̄a ſupradicta. e ¶ Et centeſimuſquadrageſimuſquartꝰ. Exaltabo te deus meꝰ rex. in q̄ ſic ait Hiero. in eadē epł̄a ſingul lr̄is ſinguli verſus gemine deputant. f ¶ Quoꝝ diuerſo ⁊c̄. vt dictum eſt.
g ¶ Tñ eiuſdē nūeri ⁊c̄. i. duodecim lr̄is ordinant qui vt trimetrū iambicū dictū ē. ſ. in epł̄a ad Paulinū. vij. ca. vbi a/ gitur đ lamētationibꝰ Hieremie. Sꝫ tetrametrū recipit iābi/ cū oībꝰ locis: ſꝫ ſpondeū tm̄ ī imparibꝰ: ⁊ dr̄ iambicū a pede ꝓdominātē ī loco pari: in q̄ nullus aliꝰ pes dꝫ poni: ⁊ ſic̄ dr̄ in
Boetius cōmēto boecij de cōſolatiōe ſuꝑ illū locū ꝑmi libri: O ſtellife/ ri cōditor orbis. iambicū metrū. Si demetrū eſt q̄ttuor hꝫ pe/
tetrametrū des: ſi trimetrū ē ſex: ſi tetrametrū octo: gr̄a exempli accipiat iſtud: Deꝰ creator oīm: iam ſurgit hora tertia: deꝰ iambus ꝓ/ mus: crea alter iambus: iūge ſił ⁊ habebis vnuꝫ metrū: tor o iambus: mniū alter iambꝰ: iūge ſił ⁊ habebis ſcđm metrū: iam ſur ſpōdeus: git: ho iambꝰ: iūge ſił: ⁊ habebis tertiū metruꝫ. ra ter ſpōdeꝰ: tia iābꝰ iūge ſił ⁊ habebis q̄rtū metrū. Et ita ptꝫ q̄re dicat tetrametꝝ. Siłr poſſes ponere exēplū ī illo hymno. Jā lucis orto ſydere: deū ꝓcemur ſupplices: ⁊ in ꝯſiłibꝰ. cōiter tamē aſſignat ibi dimetrū iābicū: q̄ in q̄libet ꝟſu hymni ſunt q̄ttuor verſus metrici. Iſte enī ē vnꝰ verſus metricꝰ. Jā lucis orto ſidere. aliꝰ ē: deū ꝓcemur ſupplices ⁊ ſic đ alijs. h ¶ Et hieremie lamētatiōes. de q̄bꝰ habituꝫ ē. ſ. in epł̄a ad Paulinū ca. vij. i ¶ Et oro eiꝰ. q̄ ici/ pit: Recordare dn̄e. k ¶ Salomōis q̊ꝫ i fine ꝓuerbia. ⁊c̄. i. numerant al phabeta: appellat lr̄as alphabeti ꝑm q̄ſ fit ꝟſuū ſupputatio ⁊ ordinatio. Incisio nes appellat metroꝝ vel verſuū diſtin/ ctiōes: ī q̄bꝰ q̄ſi inciſi diſtīguūt pedes: Incisiones ſic̄ ptꝫ ſupra ꝓximo: vel q̄ ita certuꝫ hn̄t nnmeꝝ ſyllabaꝝ ꝙ q̄cq̄d ſupfluū ē vide/ tur abſciſuꝫ. Vñ Hiero. ad Marcellā: Prouerbia ſalomonis extremū claudit alphabetuꝫ: ꝙ tetrametro iambico ſup/ putat ab eo loco in q̄ ait: Mulierē for/ tē ⁊c̄. Prouerb. xxxi. l ¶ Porro q̊n/ qꝫ lr̄e duplices ⁊c̄. Hic aſſignat aliā ꝯuenientiā int lr̄as alphabeti ⁊ libros veteris teſta. lr̄a ſatis plana eſt. Porro quīq̄ lr̄e duplices apud hebreos ⁊c̄. et ſubiūgit q̄re dicunt duplices. m ¶ Aliter eni ſcribunt ꝑ has principia ⁊c̄. i. aliter ſcribunt in ꝑncipio: aliter in fine. n ¶ Vñ ⁊ q̊nqꝫ a pleriſqꝫ libri duplices eſtimat ⁊c̄. Libri Regū quattuor ſūt apud nos: duo tm̄ apđ hebreos. primuꝫ dicūt: Samuel a noīe auctoris. Vnđ dicit Iſidorus libro ety/ mol. vj. Librū Judicū ⁊ Ruth ſamuel ediſdiſſe credit. Liber ſamuel eiuſdē ſa/ muelis natiuitatē ⁊ ſacerdotiuꝫ ⁊ geſta deſcribit: idcirco nomē ab eo accepit. Et q̄uis hic liber ſaul ⁊ dauid hiſtoriā con tineat: vtriq̄ tñ ad ſamuel referunt: q̄ ipſe vnxit ſaul in regē. ipſemet etiā vn/ xit dauid in regē futuꝝ: cuiꝰ libri primā ꝑtē cōſcripſit idē ſamuel. ſeq̄ntia ꝟo vſ/ q̄ ad calcē ſcꝓſit dauid ⁊c̄. Secūdum librū appellauit malachim. i. regū a ma/ teria. Vnđ dicit Iſidorus ethymol. vj. Iſidorus Malachim ꝓinde appellat eo ꝙ reges iude ⁊ iſraelitice gētis: geſtaq̄ eoꝝ ꝑ or dinē digerat tēpoꝝ. Malachim eīn he/ braice/ latine regū interꝓtat. Hūc libꝝ Hieremias ꝑmꝰ ī vnū volumē coegit. nā añ ſparſus erat ꝑ ſingł̄as regū hiſto rias. Dabreiamī hebraice. Parał. gre ce: ꝟba dieꝝ latine. Cetera patebūt īfe riꝰ. o ¶ Quē igit vigintiduo ele/ mēta ſūt. ⁊c̄. Lr̄e dicunt elemēta q̄ſi alimēta: ad ſiłitudinē mūdi elemētoꝝ. ſic̄ enī illa coeūcia om̄e ꝑficiūt corpus. ſic ⁊ he cōiūcte lr̄alē vocē quaſi corpꝰ aliqđ cōponūt: tñ elementa ꝓ prie dicunt ipſe ꝓnūciatiōes: note aūt earū lr̄e: abuſiue tamen et elementa ꝓ litteris: ⁊ littere ꝓ elementis vocant: cū dicimꝰ nō poſſe cōſtare in eadē ſyllaba r ante p nō de litteris dicimꝰ ſed ꝓnunciatione eaꝝ. nam q̄tū ad ſcripturā poſſunt cōiungi. ñ tñ enūciari niſi poſtpoſita. p ¶ Et eoꝝ ini. vox hu. cō. i. ex his vigintiduobus elemētis vel lr̄is inijtiat ⁊ cōponit. Vñ dicit Priſcianꝰ ī maiori volumīe: Lr̄a ē minima ꝑs vocis com Priſcianꝰ poſite ⁊c̄. ħ eſt q̄ ꝯſtat ex cōpoſitiōe lr̄aꝝ. q ¶ Ita vigin. vo lu. ſup. qui. qua. ⁊c̄. quaſi diceret: ſicut puer inſtruit ꝑ lr̄as ad cōpoſitiōes vocū: ita ꝑ hos libros inſtruit auditor in doctri/ na fidei ⁊ morum. r ¶ Primꝰ apud eos li. vo. bre. in epł̄a ad Paulinū. vij. ca. exponunt hec: quoꝝ expoſitionē breuitatꝫ cauſa nō itero in hoc loco. Littera ſatis ptꝫ oībꝰ tñ aliqua breui ter perſtringam. s ¶ Thorath. ꝑm Remigium: lex vel pen/ tateuchus. t ¶ Scđm prophetarum ordinem ⁊c̄. videt Propheta ꝙ male aſſignet iſte ordo ꝓphetaruꝫ: q̄ ꝓphetia eſt rerū euētꝰ immobili ve

ordinē ꝓphetarum a ioſue ben nun.
a ¶ Ben. i. filius. b ¶ Sophim. He
braice: latine iudicū. c ¶ Cōpingūt. i.
cōſociāt vel cōiūgūt primū ꝛ ſecūdū. ſ. q꞉
duo ſūt. d ¶ Thareaſra. i. duodecim
ꝓphetarum. Tharesſa duodecim.
e ¶ Agiographa. i. ſacra ſcriptura. i.
de ſctōꝝ vita: vt tobias ꝛ iob. f ¶ Qui
ꝗ incisionib⁹. i. q̄nq̄ partitionibus.
Pſalmoꝝ eni vnus liber eſt: ſicut ꝛ apl'i
dixerūt. Sed tñ q̄nq̄ habet diuiſiōes: q꞉
q̄nq̄es eſt ibi: fiat fiat. g ¶ Maſloth.
hebraice: parabole grece: latie ꝓuerbia.
h ¶ Coeleth. hebraice: eccl'iaſtes grece:
latine cōcionator. i ¶ Syraſirim. he-
braice: latine cantica cāticoꝝ. k ¶ Da-
breiamim. hebraice: latine ỽba dierū.
l ¶ Chronicon. i. tēporale: chronos tē
pus. Totū eni tp̄s qd̄ eſt ab adā vſq̄ ad
captiuitatē babylonis in eo capitulatim
deſcribitur. m ¶ Stantibus coram
animalibus: Id eſt in preſenti.

☞ Oculatis

Expoſitio britonis

⁂ immobili veritate denūciatio: qd̄ nō
facit aliq̄s liber hiſtoricus. Rñſio. q꞉ ꝓ-
phetia nō eſt ſolū annūciatio futuroꝝ ver
bis ſed etiā factis: vt Oſee. xij. c. Ego vi
ſionē multiplicaui: et in manu ꝓphetarū
aſſimilat⁹ ſum. i. oſtēſus: q꞉ nō tm̄ verbis
p̄dicabāt / ſed ꝛ op̄ibus p̄figurabāt. Silr
Eſa. xx. a. legit̄ ꝙ eſaias inceſſit nud⁹ ꝛ di
ſcalciatus trib⁹ dieb⁹: in ſignū ꝛ porten-
tū triū annoꝝ captiuitatꝭ vēture ſup̱ egy
ptū ꝛ ethiopiā. Sꝫ ſcḋm h̄ iob ꝛ alia agio-
grapha debēt īter ꝓphetas enumerari:
iō dicit Hugo de ſctō victore: ꝙ liber ꝓ-
pheticus d꞉ duob⁹ modis: vel q꞉ editus
a ꝓpheta: vel q꞉ ſcript⁹ ꝓphetico ſtilo. vñ
B Ioſue: iudicū: ſamuel ꝛ malachim ꝓphe
dicunt̄ / q꞉ a ꝓphetis ſcripti. Ioſue igit̄ ꝓ
pha fuit: vt h̄r Nu. xxvij. d. Tolle Ioſue
filiū nun in q̄ eſt ſp̄us dñi. ꝛ Deu. xviij. c
Prophetā de gēte tua ꝛ de fratrib⁹ tuis
ſicut me ſuſcitabit dñs: hoc dicit̄ de ioſue
ad lr̄am. Sed adhuc daniel inter ꝓphas
numerari deberet: ꝛ liber pſalmoꝝ. Rñ
ſio. ꝓphetia largiſſime d꞉ inſpiratio diui
na occulta denūciās: ꝛ ſcḋm h̄ hiſtoria crea
tiōis reuelata moyſi d꞉ ꝓphetia. Large
aūt d꞉ ꝓphetia denūciatio futuroꝝ factis
vel ỽbis figuratiua. ꝛ ſcḋm hoc libri ve. te.
dicunt̄ ꝯtinere ꝓphetiā: q꞉ in illis ꝯtinē
tur figure futuroꝝ. j. Coꝝ. x. c. Oīa in fi-
gura ꝯtingebāt illis. Specialr̄ d꞉ ꝓphe
tia denūciatio futuri ỽbis vel factis per
hoīem ſp̄m ꝓphetie habētē. Sic pſalte-
riū ꝛ daniel dicūt̄ ꝓp̄hie. Specialiſſime
d꞉ ꝓp̄hia denūciatio futuri ỽbis vel factꝭ
anthonomatice: ꝛ p̱ viros ꝓphetas. ꝛ ſic
ioſue ꝛ iudicū ꝛ duo p̄mi libri regū ꝓphe
tie dicunt̄. Proprie d꞉ ꝓphetia denūcia
tio futuri vt futuri: vt Eſaie: Hieremie ꝛ
ceteroꝝ. Vel aliter dici pōt ꝙ ꝓp̄ha tripli
citer d꞉ / officio / gr̄a / ꝛ miſſione. Officio:
qñ aliquis eligebat̄ q̄ in dubijs ꝯſuleret
dñm: ſicut moyſes ꝛ ioſue. Gr̄a ſicut ille
q̄ p̱ inſpirationē noticiam aliq̄ꝝ dabat: q̄
nec natura nec diſciplina aliq̄ dari pote-
rat: ſicut dauid ꝛ daniel. Miſſione: ſicut
ille quē mittebat dñs ad denūciādū q̄ ei
inſpirauerat / vt ionas. Quia ỽo ꝓphe
nō dicebant̄: nec op̱a eoꝝ ꝓphetarū op̱a
vocabant̄: niſi q̄ aut miſſione aut officio
ꝓphetabāt: lꝫ inſpiratione edocti eſſent:
iō dauid ꝛ daniel inter ꝓphetas nō cō
putāt̄: q꞉ nec officiū habuerūt: nec miſſi
fuerūt

(margin: liber d꞉ ꝓ-pheticꝰ du-plicit̄ — Propheta triplicit̄ d꞉)

a q̄ apd̄ illos ioſue ben nun d꞉:
b Beide ſbtexerūt ſophim: id ē
c iudicū librū: ꝛ i eūdē cōpigūt a
ruth: q꞉ in dieb⁹ iudicū facta
ei⁹ narrat̄ hiſtoria. Terti⁹ ſeq̄t
ſamuel quē nos regnoꝝ p̄mū b
ꝛ ſcḋm dicim⁹. Quart⁹ mala
chim: id eſt regū / q̄ t̄tio ꝛ q̄rto
regnoꝝ volumie ꝯtinet̄. Me
liuſq̄ mlt̄o ē malachiꝫ: id ē re
gū / q̄ malacoth: id ē regnorū
dicere. Nō eni multarū gētiū
regna deſcribit: ſꝫ vni⁹ iſraeli
tici ppl'i / q̄ tribub⁹ duodecim
cōtinetur. Quintus eſt eſai-
as. Sext⁹ hieremias. Septi-
muſ ezechiel. Octauus liber
duodecim prophetarum: qui
d apud illos vocat̄ thareaſra. c
e Terti⁹ ordo / agiographa poſ d
ſidet. Et primus liber incipit
a iob. Secūduſ a dauid / quē e
f quinq̄ incisionib⁹ ꝛ vno pſal
morum volumine comprehē
dūt. Terti⁹ eſt ſalomon / tres
libros habēs. Prouerbia / q̄
g illi parabolas et maſloth ap- f
pellant. Quart⁹ eccleſiaſten:
h id eſt coeleth. Quint⁹ eſt can g
i ticū cāticoꝝ: quē titulo ſyraſi h
rim prenotant. Sextuſ eſt da
k niel. Septim⁹ dabreiamim: i
id eſt verba dierū: quod ſigni
l ficantius chronicon totiuſ di k
uinę hiſtorię poſſumuſ appel
lare: qui liber apud nos para
lipomenon p̄mus et ſecūdus
inſcribitur. Octauuſ eſdras:
qui ꝛ ipſe ſimiliter apud gre-
cos ꝛ latinos in duos libros
diuiſus eſt. Non⁹ heſter. At-
q̄ ita fiūt pariter veteris legiſ
libri vigintiduo: id eſt Moy
ſi quinq̄: prophetaruꝫ octo:
agiographoruꝫ nouem. Quā-
q̄ nonulli ruth ꝛ cinoth inter
agiographa ſcriptitēt: et hos l
libros in ſuo putent numero
ſupputādos: ac p̱ hoc eſſe pri
ſcę legis libros vigintiquat-
tuor / quos ſub numero vigin m
quattuor ſeniorum apocaly-
pſis iohannis inducit / adorā n
tes agnum ꝛ coronas ſuas ꝓ
m ſtratis vultib⁹ offerētes: ſtan-
tibus coraꝫ quattuor anima-

fuerūt tñ gr̄aꝫ ꝓphetādi habuerūt ꝛ i ỽi C
tate ꝓphete fuerūt. a ¶ Cōpingūt. i.
ꝯiūgūt. Vide vbi exponit̄ cōpingere in
opuſculo de vocabl'is biblie. b ¶ Quē
nos re. ꝛc̄. Quia agit de duob⁹ regnis
. ſ. de regno duaꝝ tribuū: qd̄ d꞉ regnū iu
da: ꝛ de regno decē tribuū: qd̄ d꞉ regnū
iſrl'. c ¶ Thareaſra. hebraice: liber. xij
ꝓp̄haꝝ. d ¶ Agiographa. ſ̄. expoſita
ſunt in ꝓlogo ſup̱ Ioſue circa principiū.
e ¶ Quē q̄nq̄ inci. i. q̄nq̄ petitionib⁹
vl' diſtinctiōib⁹ q̄ fiūt p̱ fiat fiat. q̄ttuor p̄-
mas diſtinctiōes termināt q̄ttuor pſalmi
q̄ terminant̄ in fiat fiat. ſ. Btūs q̄ intelli
git. De⁹ iudicū. Miſcdias dñi. ꝛ Cōfite
mini. ij. ꝛ īde vſq̄ ad finē ꝓtēdit q̄nta di
ſtinctio. Propt̄ iſtas q̄nq̄ diſtinctiones
volebat Hieronym⁹ dicere q̄nq̄ libros
eſſe pſalmoꝝ. Cōmunior tñ opinio eſt ꝙ
ſit vn⁹ liber. Vñ ſic ītitulat̄ pſalteriū: In
cipit liber hymnoꝝ vel ſoliloq̄oꝝ de xp̄o.
f ¶ Maſloth. hebraice: p̱abole grece:
ꝓuerbiū latine. Eſt aūt ꝓuerbiū p̱abola
vel ſilitudo vbi aliud dicit̄ ꝛ aliud intelli
git̄: vñ dicit̄ ꝓuerbiū q̄ſi ꝓ ỽbo poſitū:
vel q̄ſi verbū ꝓ alio. vide in opuſculo de
vocabulis biblie: vbi exponit̄ parabola.
g ¶ Coeleth. hebraice: eccl'iaſteſ grece:
cōcionator latine: q꞉ ei⁹ ſermo non eſt ad
vnū ſed ad vniuerſos. Cōcionor. aris. di
cit̄ loq̄ ad cōcionē. vñ cōcionator dicit̄ q̄
p̱ſuadet vel loquit̄ cōcioni. h ¶ Syra-
ſirim. hebraice: cāticacāticoꝝ latine: ſyr
eni canticū: a articulus: ſyrim cāticoꝝ in-
terpretat̄: q̄ ſic appellant̄: eo ꝙ vniuerſa
cātica p̄cellāt: ſicut ſancta ſctōrū dicebāt̄:
q꞉ ſctōꝝ cōparatione ſanctiora erāt vl' q꞉
exteriori oraculo erāt ſanctiora. Quere
pleni⁹ de his tribus libris: ꝛ de ſapien-
tie libro: et de eccl'iaſtico infra in ꝓlogo
ſuper libros Salomonis: qui ſic incipit:
Iūgat epiſtola ꝛc̄. i ¶ Dabreiamim
hebraice: paralipomenon grece: verba D
dieruꝫ latine. Dabreiamim terminat̄ in
m quod ſicut patꝫ p̱ gloſam Hieronymi
Geñ. xxxv. . vbi dicit̄: Erāt qui putant
beniamin filiū dierū interpretari. dexte-
ra eni dicit̄ iamin. ꝛ finit̄ in n. dies qui-
dē appellant̄ iamim. et terminant̄ in m.
cū ergo dabreiamim interpretat̄ verba
dierū ꝛ nō verba dextere: patꝫ ꝙ termi-
nat̄ in m ꝛ nō in n. k ¶ Chronicon. i.
tēporale vel tēporaneū: eo ꝙ totūt p̄s cō
plectit̄ ab Adā vſq̄ ad finē regū. Et d꞉ a
chronon qd̄ eſt tēpus: et inde chronicus
ca. cū. i. tēporalis vel tēporane⁹: Et chro
nica corū: tp̱a vel tēporū ſeries vel ordo:
vel vbi tēpora vel facta diuerſorū tēpoꝝ
ꝯtinēt̄. Vide ſupra in ep'la ad Paulinū.
vij. ca. vbi exponit̄ paralipomenon.
l ¶ Cynoth. hebraice: threni grece: la-
mētatiōes latine. m ¶ Quos ſub ꝛc̄.
iiij. ca. vigintiq̄ttuor ſeniores ſūt vete. te.
doc. eminentiā virtutū ꝛ perfectionē ope
rū docētes. nā quater ſex faciūt. xxiiij. vt
p̱ q̄ternariū deſignet̄ eminētia ỽtutū: p̱
ſenariū p̱fectio opeꝝ: q꞉ ſex dies ſūt in q̄-
bus licꝫ op̱ari. Vel p̱ ſeniores. xxiiij. deſi
gnāt̄. xij. p̄riarche ꝛ. xij. ꝓp̄he. n ¶ Ado
rātes ag. i. xp̄m veꝝ deū: credētes eū ꝓ
nobis paſſū. Per coronas: victorie tēta
tionū intelligūt̄ q̄s ꝓſtratis vultib⁹ offe
rūt dū oīa bona ſua deo hūilit̄ attribuūt.
Aīalia q̄ttuor ſicut dic̄ Glo. xp̄s q̄ natus
eſt / paſſus / reſurgēs / aſcēdēs: ꝛ breuiter
tāgit glo. ꝙ xp̄s d꞉ hō in natiuitate. vitu-
lus q̄ eſt aīal īmolaticiū i paſſiōe. leo for-
tis in reſurrectiōe: aq̄la q̄ in altū volat in

i ⁂ aſcēſione

Prolog⁹ galeat⁹

†Apo.4.c

a Oculatis.i.plenis oculis. b Quaſi ga. prin: Sicut enī galea caput militis ꝓtegit vt fiducialius pgat ad bellū: ita ⁊ iſte titul⁹ lectori peritiā pſtat: vt quo valeat decernere: q̄ liberi apud hebreos ī canone recipiant̄ q̄ ve inter apocripha deputent̄. c Igit̄ ſapia.i.ille liber q̄ dr vel vocat̄ ſapia: ⁊ ita inchoat: Diligite iuſticiā. d Et ieſu filij ſy.li.q̄ ſic inchoat: Oīs ſapientia a dn̄o deo eſt. hic et panaretos dr.i. liber oīm ꝟtutū. Pan enī grece oīs dicit̄: ares ꝟtus: Hūc hebrei iō nō recipiūt q2 ī eodē dn̄i paſſio manifeſte ꝓbat̄. e Paſtor.i.liber paſtoris: ſilis eſt reuelationi iohānis.i.apocalypſi: ſz ī nr̄a bibliotheca nō hr̄. Ipe aūt eſt q̄ ⁊ hermes dr f Ex ipa q̄.phra.i.ex ipa locutōe: q2 grecā redolet eloquentiā. Inde antiphraſis: cōtraria locutio.

Al's† tabernaculo

g Antiquorū.i. lxx. h Alij aurū. Per aur₊ argentū: lapides p̄cioſos ⁊c̄.queq₃ excellētiores: vl' maiores in eccl'ia virtutes figurant̄: per pelles vero piloſq₃ caprarū minores.

† 1.Cor.12.c

i Tabernaculi pul..i.cortina de cocco ⁊ byſſo retorta pellibus tegitur. k Et cilicijs.i. pellib⁹ arietū rubricat̄: ⁊ pellib⁹ hyacinthinis. Tabernaculū q̄ttuor operimētis tegebat̄. Primū erat ex cocco byſſoq₃ retorta. Scōm ex ſagis cilicinis. Tertiū ex pellibus arietū rubricat̄. Quartū ex pellib⁹ hyacinthinis q̄ a longe intuētib⁹ celi ſereni colorem imitari videbant̄. Pellib⁹ itaq₃ ⁊ ſagis cilicinis īterp̄tes cōparat: q̄ lz ordine ſint poſteriores: tamē nō minorē eccleſie vtilitatē preſtant.

Tabnaculi operimēta

l Et iniuriā. Iniuria dr q̄cq̄d cōtra legē fit. Nā ius lex dr: vn̄ ⁊ aduerbialiter dicim⁹: Iniuriā fecit.i. nō iuſte. m Meū inquā.i.quē ego feci ⁊ trāſtuli. n Paraphra.i. falſū interp̄tē. o Confer.i.compara. p Noſtrā.i. hebraicā veritatē. q Eum.ſcz hebreum. r Diuinarit.ꝓ diuinauerit. s Vos famu. xp̄i.i.o paula ⁊ euſtochiū t Myrrho.eſt amariſſima ſpēs: q̄ mortuo₊ corpora ꝯdiunt̄. Myrrhum vero vnguentū precioſiſſimum de myrrha factum. v Vngitis ca.caput xp̄i diuinitas eſt illi⁹. Caput xp̄i ꝟo vngit: q̄ eū ve₊ deū veraciter

a libus oculatl' an̄ ⁊ retro: id ē in p̄teritū ⁊ ī futurū reſpiciētib⁹: ⁊ īdefeſſa voce clamātib⁹: †ſctūs ſanct⁹ ſctūs dn̄s deus omnipotēs: q̄ erat et q̄ eſt: et q̄ vēturus

b eſt. Hic ꝓlogus ſcriptura₊: q̄ſi galeatū principiū oībus libris q̄s de hebreo vertim⁹ in latinū cōuenire poteſt: vt ſcire valeamus q̄cquid extra hos eſt inter

c apocrypha eſſe ponēdū. Igit̄ ſapia q̄ vulgo ſalomōis inſcri

d bit̄: ⁊ ieſu filij ſyrach liber/ et iu

e dith ⁊ tobiaſ/ ⁊ paſtor nō ſūt in canone. Machabeo₊ p̄mū librū hebraicū repperi. Secūd⁹

f grec⁹ eſt: q̄ ex ipa q̄dē phraſi ꝓbari pōt. Que cū ita ſe habeāt obſecro te lector: ne laborē me

g um rep̄hēſionē eſtimeſ antiq₊.

In† tēplo dei offert vnuſquiſq₃

h qđ poteſt: alij aurū et argētū ⁊ lapides p̄cioſos: alij byſſum et purpurā ⁊ coccū offerūt ⁊ hyacinthū. Nobiſcū bn̄ agit̄: ſi obtulerim⁹ pelles ⁊ capra₊ pilos †⁊ tn̄ apl's ꝯtēptibiliora nr̄a magis neceſſaria iudicat. Vn̄ ⁊ to

i ta illa tabernacl'i pulchritudo: ⁊ p ſingulas ſpecieſ eccl'ie p̄ſentis futureq₃ diſtinctio pellibus

k tegit̄ ⁊ cilicijs/ ardoreq₃ ſolis ⁊ iniuriā imbrū: ea q̄ viliora ſunt ꝓhibēt. Lege ergo p̄mū ſamu

m el et malachim meū. Meū inquam meum. Quicquid enim crebrius vertendo et emēdando ſollicitius et didicimus et tenemus/ noſtruz eſt: ⁊ cum intellexeris quod antea neſciebas: vel interpretem me eſtima

n to ſi gratus es: vel paraphraſten ſi ingratus: q̄q₃ mihi oīno ꝯſcius nō ſim: mutaſſe me q̄ppiā de hebraica veritate. Certe ſi īcredulus es: lege grecos co

o dices et latinos: ⁊ cōfer cū his opuſcul' q̄ nup emendauim⁹: ⁊ vbicūq₃ diſcrepare īter ſe videris: īterroga quēlibet hebreo₊ cui magl' accōmodare debeas

p fidē: ⁊ ſi nr̄am firmauerit: puto

q q̄ eū nō eſtimes ꝯiectorē: vt in

r eodē loco mecū ſil'r diuinarit.

s Sz ⁊ vos famulas xp̄i rogo: q̄ dn̄i diſcumbētis precioſiſſimo

t v fidei myrrho vngitis caput:

✠ aſcēſione. Vel virt⁹ fortitudinis deſignat̄ in leone: in vitulo īmobilis virtus tēperātie: in hoīe virt⁹ iuſticie: in aquila q̄ viget in viſu virt⁹ prudētie. Vel in hoīe humanitas: in vitulo ſacerdotiū: in leone regnū: in aq̄la exp̄mit̄ diuinitatis ſacr̄m. a Oculatis an̄.rōne p̄ncipij. b Et retro.rōne finis. Ipſe eſt enī alpha et o initiū et finis: Apocal'.xxi.c. c Clamātibus.i.in ſanctis ſuis gr̄as agētib⁹. d Sanct⁹.pater. e Sanct⁹.fili⁹. f Sanctus/ ſpūſſanctus. g Dn̄s.ꝓpter regnū qđ proprium eſt bonitatis. h Deus.i.vidēs ꝓpter ſapiētiā. i Omnipotēs.ꝓpter potētiā. k Qui erat.ſine principio. l Et qui eſt.immutabilis. m Et q̄ ventu.eſt.glo.filius corpaliter apparebit.tota deitas ſe manifeſtabit hoībus. n Hic ꝓlogus ⁊c̄. Vide diuiſionē.ſ̄.poſitā in p̄ncipio ꝓlogi. o Galeatū prin. Metaphorice loquit̄: q2 ſicut capiti ſupponit̄ galea ⁊ armatū cōtra hoſtes ſe defendit: ſic ꝓlogus iſte oībus q̄s Hieronymus de hebreo trāſtulit in latinū ſuperponi pōt: ⁊ defendit ſacrā ſcripturā cōtra illos q̄ inducūt apocrypha pro agiographis. Vide.ſ̄.in ꝓlogo ſup Ioſue in principio: ⁊ īuenies q̄d ſit apocryphū ⁊ q̄d agiographū. ſeq̄t̄: p Ex ipa q̄dē phra.i.ex ipſo mō loquēdi: q2 grecā redolet eloquētiā. Phraſis grece: locutio latine.vn̄ periphraſis.i.circūlocutio. ⁊ antiphraſis: cōtraria locutio. Itē phraço verbū grecū: idē eſt qđ loquor: ⁊ inde phraſis locutio: ⁊ inde phraſtes locutor: ⁊ cōponit̄ metaphraſtes.i.īterpres: ⁊ paraphraſtes qui minus bn̄ interp̄tat̄. q Que cū ita ſe habeāt ⁊c̄.antiquo₊.i.lxx.interp̄tū. r In tēplo al's in taber.dei ⁊c̄. Humiliādo ſe videt̄ potius cōmendare.lxx.interp̄tes q̄₃ cōdemnare. Vn̄ in ij.libro cōtra Rufinū: cū poſuiſſet eadē verba q̄ hic ſequunt̄ dicit: Quāto cōtra.lxx.interp̄tes tumeā ſupercilio: vt illos aurū ⁊ p̄cioſos lapides ⁊ purpurā me pelles ⁊ pilos caprarū in tabernaculo xp̄i obtuliſſe ꝓfitear: s Offert vnuſ.qđ po. Exo.xxv.a ⁊.xxxv.b. t Byſſū.linū candidiſſimū. v Coccum.i.coccineū vel vermiculū. x Hyacinthū. quēdā lapidē p̄cioſum: qn̄q₃ ponit̄ hyacinthus ꝓ lana: vel ſerico hyacinthini coloris: ⁊ ita pōt hic accipi ⁊ melius q̄₃ pro lapide. y Purpurā.pannū ſericū p̄cioſum. Nota q̄ byſſus eſt coloris niuei: cocc⁹ flāmei: hyacinth⁹ aerei: purpura ſanguinei. De iſtis q̄ttuor operimētis q̄ ponunt̄ hic fit mētio Exo.xxxv. z Et tn̄ apl's.j.Cor.xij. Multo magis membra q̄ vident̄ corpis infirmiora eſſe neceſſariora ſūt ⁊c̄. a Cilicijs.i.ſagis cilicinis de pilis capra₊ factis vn̄ ⁊ caprilacia vel capillacia vela dicunt̄. b Lege ſ p̄mū.anteq₃ pūerſe iudices. c Samuel ⁊c̄.i.a me tranſlatū. Samuel apud hebreos cōtinet duos p̄mos libros regū apud nos: malachim duos vltimos. d Meū inquā meū.i.a me veraciter trāſlatū ⁊ ſollicite emendatū: ꝓpter hoc dic it bis meū. e Inquā.i.dico.verbū defectiuū eſt. Inq₃ p̄ſentis eſt ⁊ qn̄q₃ futuri. f Interpretē.i.verū trāſlatorē. Vide in opuſculo de vocabulis biblie vbi exponit̄ interpres. g Vel paraphraſten.i.iuxta loquētē. Paraphraſtes dr qui nō tranſfert lr̄am ex lr̄a: ſed ſenſuz ex ſenſu. Et dr a para qđ eſt iuxta et phraſtes qđ eſt locutor: q̄ſi locutor ſm ſenſum ⁊ nō ſm lr̄am. Tamē de hoc excuſat ſe Hiero.dicens: q̄ nō eſt cōſcius ſe mutaſſe aliq̄d de hebraica veritate. h Coniectorē.i.diuinū vel vaticinatorē. Coniector dicit̄ interpres: vel in cōiecturis peritus: ſortilegus: diuin⁹. i Sz ⁊ vos fa.xp̄i ⁊c̄.mirrho.i. vnguēto in quo p̄ncipalis ſpēs eſt myrrha. verſus: Vnguentū nardū: ſed nardus dr arbor. Eſt vnguentū myrrhū: ſed gūmi myrrha vel arbor. Gloſa myrrha eſt amariſſima ſpecies qua mortuo₊ corpa cōdiunt̄. Myrrhū ꝟo vnguentū p̄cioſiſſimū de myrrha factum. k Caput.i.diuinitatē.j.Cor.xi. Caput xp̄i deus. Cōſtrue ſic: Sed ⁊ vos famulas xp̄i rogo que vngitis caput dn̄i.i. creditis ⁊ adoratis diuinitatē xp̄i. Diſcūbētis.i.ſedētis in celo ad dexterā patris. Vngitis inq₃ myrrha fidei.i.fide deo accepta ſup oīa fragrātia. Vn̄ ipſe dicit ſpōſe.iiij. Cantico₊.

Nota

Verſus

✠ Odor vnguēto₊

G
A deū veraciter adorat. Pedes ꝟo vngit ei: q̄ verū etiā hoīem eū credit. a ¶ Que ne. ſal. q̄ri. in ſepulchro. Jeſum in ſe pulchro q̄rit/ q̄ eū ſolū hoīem eſſe credit. b ¶ Quib⁹ iā ad pa. xp̄s aſcēdit. Jllis chriſt⁹ ad patrē aſcēdit: q̄ eū in diuini tate pr̄i coeq̄lē accipiūt. c ¶ Rabido. i. inſano. Raidus ꝟo eſt velox. id ¶ Et circū. ciuitatē. i. ecclēſiā volētes eā decipere. Qđ dicit circūeūt ciuitatem: hic in malo accipit̄. Jn
Pš. 58. b Pš. ꝟo vbi dicit̄: Cōuertent̄ ad veſperā/ τ famē patient̄ vt canes/ τ circūibūt ciuitatē ī bono. Judei enī circa finē mūdi ɔuerſuri ad chriſtū: ſicut canes auide cibū glutiētes: ita accipiēt fidē: τ circūibūt eccl'iam de ciuitate in ciuitatē q̄rentes doctores. e ¶ Ego ſciēs. i. ego τ nō ali⁹. i. nō in alio corpe/ vt q̄dā dicūt. f ¶ Pctōr. i. detractor.

Rimū librū regū ſcripſit Samuel vſq; ad mortē ſuā: deinde Dauid: poſt Salomon: tādē pphete. Uigintidue lr̄e apud hebreos reperiunt̄: ſcḋm quarū numerū apud eos. xxij. volumina ſupputant̄: inter q̄ liber regum poſt iudicū in ordine habetur tertiuſ. Bn̄ poſt iudicū ponit̄ regū: q̄m nūc ſunt p̄ſules eccl'ie/ poſtmodū regnū: ſeu q̄ p̄cedet iudiciū/ ſequet̄ ſempiternū imperiū. ¶ Helchana. Hiero. Poſſeſſio dei interp̄tat̄: q̄ animi ꝟtute vir dicit̄: τ vn⁹/ nō mobilis/ nō vagabūdus/ ſ; firm⁹ τ incōfuſus. Oēs etiā cōpetēter vn⁹ dicūt̄: vnā ſapiētiā habētes q̄ vnū ieſuz chriſtū ɔfitent̄/ vno ſpū dei
Cor. 9. d replent̄. vn̄: Oēs q̄dē currūt/ ſed vnus accipit brauiū. Unuſq̄ſq; inſipiētiū nō
Ec. 27. b. eſt vn⁹ ſ; multi. vn̄: Jnſipiēs ſicut luna
B mutat̄. Un⁹ aūt ḋr de⁹: nō numero ſed
Ps. 101. d. q̄ nūq; mutat̄. vn̄: Tu aūt idē ipē es τ anni tui nō deficiēt. i ¶ Ramathai. Orige. Siue armathaim qđ in alijs codicibus habet̄: altitudo eoꝝ interp̄tat̄. k Sophim

a q̄ neq; ſaluatorē q̄ritis ī ſepul
b chro q̄b⁹ iā ad p̄rēz xp̄s aſcēdit:
c vt ɔ latrātes canes: q̄ aduerſuz
d me rabido ore deſeuiūt: τ circū
e eūt ciuitatē atq; in eo ſe doctos
f arbitrāt̄: ſi alijſ detrahāt/ orōnū
g vr̄aꝝ clypeos opponatiſ. Ego
h ſciēs hūilitatē meā: illi⁹ ſp ſnīę re
i cordabor. † Dixi cuſtodiā vias
k meaſ: vt n̄ deliquā ī ligua mea.
l Poſui ori meo cuſtodiaz: cum
m n cōſiſteret aduerſuum me pctōr.
o Obmutui τ humiliatus ſum/ τ
p ſilui a bonis

Finit plogus galeatus.
Jncipit liber ſamuelis p̄m⁹.

Capitulum. I

¶ ꝟtute animi. a ¶ nō vagabūdus nō nobil'.
Uit vir vnūs de
a ¶ qđ īterp̄tat̄ altitudo eorum. b ¶ ſpecula vel ſcopulus.
rāmathaim ſō
a ¶ nō de vallib⁹: nō de cāpis: nō de collibus.
¶ de altitudīe ꝟtutū.
phim de montē

Nico. de lyra

Odor vnguentoꝝ tuoꝝ ſuper oīa aromata. vnguētoꝝ dicit: q̄ nō ſolū caput ſed τ pedes xp̄i vngi debēt. Caput vngit qui verū deū adorat τ credit. Pedes vero vngit qui eū verū hoīem credit. a ¶ Que nequaq; ſaluatorē. cū Magdalena. queritis in ſepulchro. Quia eū creditis reſurexiſſe. b ¶ Quib⁹ iā ad pa. τc. i. ɔtra detractores ɔtra me brutaliter obloquētes. c ¶ Qui aduerſaz. me ra. ore. i. inſano. d ¶ Deſeuiūt. i. inſaniūt. e ¶ Et circū. ciuitatē. Diffamādo
Pš. 11. b trāſlationē meā. Pš. Jn circūitu ipī ambulāt. f ¶ Atq; ī eo τc. i. iudicāt. ſ. g ¶ Si alijs τc. i. ptegatis me orōnib⁹: q̄ nolo ɔtēdere cū eis. τ h̄ eſt qđ ſubdit: h ¶ Ego ſciēs. Superbie τ ɔtumelie p̄ponēdā. i ¶ Jlli⁹ ſemp τc. i. in corde deliberaui. k ¶ Cuſtodiā vias meas. i. actiones τ verba. l ¶ Ut nō delinquā τc. Ne loquendo dem aditū calūnioſis in q̄ ſepe fit turbatio: vt dicā nō dicēda. iō: m ¶ Poſui ori meo cuſtodiā. i. ſilētiū: q̄ cuſtodiui os meū ne incōgrua exeāt. n ¶ Cū ɔſiſteret τc. Queres calūniā. Obmutui. i. penit⁹ tacui. o ¶ Et hūi. ſū. Hoc di. vt ītelligas ſilētiū purū nō doloſū. Ut hūiliat⁹ ſū. i. pat⁹ īproperia ab eis hūilit̄ ſuſtinere. p ¶ Et ſi. a bonis. Que docerē ɔtēnētes q̄ cauſas cōtētiōis q̄rūt ne margaritas ſpargerē an̄ porcos: Mat. vij. a. Nolite ſanctū dare canib⁹/ neq; mittatis margaritas an̄ porcos: ne forte ɔculcēt eas pedib⁹ ſuis τ ɔuerſi dirūpāt vos.

Explicit expoſitio iſtius plogi galeati.

Primus liber Regū incipit. Prologus.

Er me reges regnāt. Proū. viij. b. Sicut dictū fuit in p̄ncipio libri Judicū. ppl's iſrl' poſt ingreſſum terre pmiſſionis habuit triplicē modū gubernationis:
Cōtinuatio q̄ p̄mo fuit gubernat⁹ p iudices vſq; ad ſaulē. ſcḋo p reges a ſaule vſq; ad captiuitatē babylonicā. tertio p pontifices a reditu dicte captiuitatis τ citra. De gubernatiōe aūt ppl'i ſub iudicibus vel poti⁹ de deo pplm gubernāte p iudices actū eſt in libro Judicū, ſicut dictū fuit ibidē. Et eodē modo in libris Regū. τ Paral.

gū. τ Paral. Agit̄ de deo gubernāte pplm p reges. τ hoc eſt C
qđ dicit̄ in ꝟbo p̄aſſumpto: Per me reges regnāt. Jn q̄ quidē ꝟbo p̄mo tangit̄ hui⁹ gubernationis rector p̄ncipalis/ cuz dicit̄: Per me: q̄ verbū ppoſitū dicit̄ in perſona ſapientie increate/ que deus eſt. Secūdo tangit̄ rector miniſterialis/ cum dicit̄: Reges in plurali: q̄ ſub vno rectore. p̄mo q̄ deus eſt ſunt multi reges generis humani. Circa primū ſciēdū q̄ ſicut dicit̄ in libro de cauſis ppoſitione prima: p̄ma cauſa plus influit in cauſatū q̄; cauſa ſecūda: τ ideo de⁹ qui eſt primus τ vniuerſalis rector toti⁹ creature plus facit ad gubernationez cuiuſlibet cōmunitatis q̄; omēs alij: īmo ſine ipſo alij nihil poſſunt facere: ppter quod de ipō dicit̄ Sap̄. viij. a. Attingit a fine vſq; ad finē fortiter/ τ diſponit omīa ſuauiter: τ iđo in perſona ip̄ius dicit̄ Pro
uerb. viij. b. Per me potētes imperāt: † Pš. 38.
τ legū conditores iuſta decernunt. Circa ſecūdū conſiderādū: q̄ licz deus omnia gubernare poſſit τ regere p ſeip̄m: tamē ad cōſeruandū pulchritudinē vniuerſi que conſiſtit in ordine partiū adinuicē/ τ ad deū ſicut ad p̄mū ducē: inferiora regit per media: vt corporalē creaturā per ſpiritualē: τ eodē modo vulgares homīes p reges. Sciendū tamē q̄ in pplo iſrael aliqui fuerūt reges ex diuina pmiſſione ad malū popl'i ſubiecti: de q̄bus dicit dn̄s Oſee. viij. a. Jpi regnauerūt τ nō ex me. Aliqui aūt fuerūt ex diuina ordinatione ad bonum popl'i ſubiecti. ſcḋm q̄ dicit. ij. Paral'. xiij. Nū ignoratis q̄ dn̄s deus iſrael dederit regnū dauid ſup iſrl' in ſempiternum τc. De iſtis autē tribus videlz de deo principaliter populū iſrael regente: τ de bo
nis regibus ex diuina ordinatione inſti D
tutis ad populi pmotionē: τ de malis pmiſſis a deo regnare in populi delinquētis penā. ſcḋm q̄ dicitur Oſee. xiij. c. Dabo tibi regem in furore meo. tractatur in libris Regū τ Paral'. vt patebit pſequendo.

Ca. I

Uit vir vn⁹ de ramathaim τc. Circa materiam igit̄ iſtius libri τ Paral'. ſic proceditur: Quia primo deſcribit̄ ppl'i per regeſ gubernatio. ſecūdo hui⁹ gubernationis quedā recapitu
latio: et ſuppletio in libris Paral'. Prima in Diuiſio
duas: q̄ primo agit̄ de regno iſrl' vnito. ſecundo de bipartito. iij. et. iiij. libro. ppter qđ liber regū apud hebreos in duas partes diuidit̄: ita q̄ ibi duo ſunt libri tm̄. Primus qui vocat̄ ſamuel cōtinēs primū τ ſcḋm librū regū. Secūdus vocat̄ malachim. i. regum cōtinens tertiū et quartum. Prima adhuc in duas: q̄ p̄mo agit̄ de rege ſeu de regno iſrael ex electione. ſcḋo ex paterna ſucceſſione libro. ij. Circa p̄mū ſciendū q̄ vbi inchoat̄ vnus modus regiminis: p̄cedens modus terminat̄ ibidē. Et iđo primo agit̄ de terminatione regiminis ſub iudicib⁹. ſecūdo de inchoatione regiminis ſub regibus. ix. ca. Circa primū ſciendū q̄ occaſio teminationis regiminis iudicū: τ petendi regē ſup pplm fuit malicia filiorū heli τ ſamuelis: vt habet̄. ī. viij. ca. Et ideo p̄mo agit̄ de natiuitate ſamuelis ſub heli iudice. ſcḋo de malicia filioꝝ vtriuſq;. ij. ca. ibi. Porro filij heli filij belial. Prima in tres: q̄ primo deſcribit̄ ip̄ius anne petitio. ſecūdo petitionis exauditio/ ibi: Cognouit autē helchana. tertio gratiarūactio/ ibi: Et orauit anna. Prima adhuc in duas: q̄ primo deſcribit̄ occaſio petēdi. ſecūdo modus poſtulādi/ ibi: Surrexit autē anna. Occaſio au
tē petitionis

Moral'r. p ¶ Fuit vir vn⁹ τc. Allego. p iſtū viꝝ fuit ſigni
ficat⁹ xp̄s q̄ Lu. xxiiij. c. ḋr vir potēs in ope τ ſermone. Et bn̄ Moraliter
dicit̄ vn⁹: q̄ nullus ali⁹ fuit/ nec eſt/ nec erit/ de⁹ τ hō in vna perſona. p ¶ De ra. ſophi. i. excelſis ſpeculatiōib⁹. Nā in xp̄o eſt ex duplex ſpeculatio. ſ. diuina τ hūana τ q̄libet eſt excelſa. Nā ſpeculatione diuina cognoſcit perfecte ſeip̄m: τ omīa facta fienda τ fieri poſſibilia. Speculatione vero humana cognoſcit omnia que deus cognoſcit noticia viſionis.

E ☞ Sophim:ſpecula vel ſcopul⁹. Ephraim:fructificatio. In monte ephraim: ꝛ in ramathaim ſophim habitaſſe dr̄:. In alta ſcȝ contēplatione virtutū: vt a nullis ſubiacētibus ꝛ circūlatrātibus vicioꝝ cogitatiōibus mētis eius ſublimitas deijceret̄:vł vnitas ſcinderet̄. Ideo nō de vallib⁹ vel de cāpis:ſed de mōte ephraim.i.frugifero eſſe dr̄: in quo nobilitas oīm ꝟtutū fructificare dinoſcit̄. ¶ Orige. Hic habuit duas vxores q̄ꝝ nobilior.i.anna ſterilis erat ſic̄ ſacra nobilior vxor abrae. Scd̄a ꝟo.i. phenēna fuit fecūda:ſic̄ agar egyptia. Helchana ḡ q̄ eſt poſſeſſio dī. Primū de ſcd̄a vxore pater efficit̄:q: vuluā anne ꝯcluſerat de⁹: quā poſtea aperuit. Phenēna īterp̄tat̄ ꝯuerſio. anna gr̄a. Qui vult ḡ eſſe poſſeſſio dei: has duas habeat vxores: ꝛ p̄mā nobiliorē.i. gr̄am. Hec enī p̄mo ꝑ fidē ꝯiungit̄ ho-
Eph.2.a mini. vñ: Gr̄a dei ſaluati eſtis ꝑ fideȝ. Deinde iungat̄ phenēne.i.cōuerſioni q: poſt gr̄aȝ fidei ſequit̄ emēdatio morū. Phenēna p̄ma filios generat:q: p̄mos fructus ꝑ cōuerſionē ꝓferim⁹:niſi enī a malo ꝯuertamur, de anna patres nō efficimur: Phenēne filij ñ aſſiſtūt altari:nō t̄n inanes fiunt:q: de ſacrificijs diuinis edūt. Qui ḡ ꝯuertit̄ a pctō:de cōuerſione generat opera iuſticie. Et poſtea excitata anna.i. aīa çelo bono orat:vt habeat filios q̄ aſſiſtāt deo.i.filios gr̄e. Qui enī deo vacat: ꝛ legē ei⁹ meditat̄ die ac nocte:filius eſt
Luc.10.g gr̄e. Hinc in euāgelio: Martha ſatagit circa frequēs miniſteriū: explens opa iuſticie: ꝛ q̄ſi filios ꝯuerſionis generat. Maria ſedēs ſecus pedes dñi
F audit verbū illi⁹:et optimā ꝑtē elegit:
Ps.72.d. ꝛ generat filiū gr̄e:q̄ dicat: Mihi aūt adherere deo bonū eſt. Anna generat filiū ſamuelē: de quo dicit̄: Et ſamuel inter eos q̄ inuocāt nomē eius:qui dr̄:
Ibi.98.b vbi ipſe de⁹:vbi enī ſpūs gr̄e:ibi de⁹. Niſi enī p̄cedāt opa ꝯuerſiōis:nō poſſum⁹ generare dona ſpūſſctī:hāc ſobolē ex imitatiōe anne:ſicut ꝛ ipſa orem⁹. ¶ Prius hiſtorice ꝓphete generatio dicēda:deinde cōtinuāda allegoria. Helchana pater ſamuelis fuit de ſtirpe leui:ſȝ nō de generatōe aarō ſacerdotis. Fuit enī ſm̄ Paral̄. Fili⁹ hieroboā filij helihel:filij thau:filij ſuph:filij helchane: filij maath: filij amaſabi: filij helchane:filij iohel:filij açarie:filij ſophonie:filij thabat: filij aſir:filij abiaſaph:filij chore:filij iſaar:filij caath:filij leui:filij iſrł: Mater quoq; ei⁹ de tribu iuda monſtrat̄:ex hoc ꝙ ephrateus vocat̄:ab ephrata vxore caleph:q̄ fuit de tribu iuda:nō ab ephraim:ſicut Dauid filius viri ephratei dr̄.i.iſai.q̄ nō de ephraim ſed de iuda fuit. hic inter medios ciues fortis ephrē exiſtēs:ramathaim ſophim:ciuitatē habitabat:q̄ eſt in regione thanitica iuxta dioſpolim vñ fuit Joſeph q̄ in euāgelio ab arimathia eē dr̄:habuit aūt duas vxores annā ꝛ phenēnā. Cōuenicter q̄ȝ anne ſterilitas memorat̄ cui⁹ part⁹ celebrior erat. Sicut ſara prius ſterilis fuit: ꝛ agar egyptia generauit: ꝛ rachel ꝓ q̄ iacob diu ſeruiuit:diu ſterilis fuit:cū ſoror ei⁹ gauderet numeroſitate ꝓlis. ¶ Armathaim. vel ramathaim interp̄tat̄ excelſa duo:vt due intelligant̄ trib⁹:regalis.ſ. ꝛ ſacerdotalis:ex q̄bus extitit pater eius ꝛ mater. Sophim:ſpeculatores q̄ fortaſſis ſunt ꝓphete:quoꝝ filius helchana. ¶ Helcha-
Allego. na. Alleg. poſſeſſio dei q̄ eſt fili⁹ dei dicens:dñs poſſedit me. q̄ bene vir vnus nō numero:ſed q: nunq̄ȝ mutat̄ : nec a ſe alter efficit̄ de⁹. ¶ Armathaim. ſophim excelſa vel ſpecula: hec eſt ſupna hierł̄m:de qua veniēs ſpeculationē docuit: ꝛ morte ſua poſſidere fecit. a ¶ hieroboā. Miſericors. b ¶ helīu. deus me⁹. c ¶ Thau:ſignat⁹. d ¶ Suph. effundēs: q: ꝑ miſcd̄iam ad nos veniēs ſignat⁹ in paſſione ait: De⁹ meus deus me⁹:vbi ſemetip̄m exinaniēs effudit. Vñ vnguentū effuſum nomē tuū:effuſuȝ a ſuis inuiſibilib⁹ ad nr̄a viſibilia. e ¶ Ephrateus. Frugifer:q: donis ſpūſſctī abūdat. Ephrateus. ab ephrata vxore caleph:vel ephrata ciuitate:q̄ poſt dicta eſt bethleē:vel ab ephraim (vt nōnulli aiunt) q: fuit de ramatha ciuitate ephraim:q̄ ſita eſt in mōte ſophim:q̄ mons eſt in tribu

in tribu ephraim. g ¶ Et habuit du. vxo. ꝛc̄. Phenēna eſt ſynagoga:q̄ fecūda p̄mū filios deo per legē generabat: ſȝ iam ꝓpter infidelitatē infecūda manet. Anna ſterilis eccleſia gentiū:q̄ olim ſterilis a ꝓle ſpūali:nunc gr̄a xp̄i redēpta (Anna enim interpretatur gratia) deo filios per baptiſma ꝛ ſpiritumſanctum gignit. h ¶ Sylo. Eſt ī nonageſimo milario Neapoleos in regiōe athabitana. i ¶ Ophni. Diſcalciatus : ſiue inſania conuerſionis. k ¶ Phinees. Os mutū ſcribas et phariſeos ſignificat. Qui filij heli dicunt̄:q: heli typū tenet ſacerdotij. Ipſi q: nō receperūt quē lex ꝛ ꝓphete p̄dixerūt ad inſaniā infidelitatis ꝯuerſi os mutū meruerūt habere a ꝯfeſſione xp̄i : ꝛ q: noluerūt ſuſcitare ſemē fidei xp̄o defuncto fratri meruerūt diſcalciari: ꝛ eſſe extra ſortē coꝝ:de q̄b⁹ dr̄:calciati pedes in p̄paratione euāgelij pacis: ꝛ q: cognati ſunt nomē ſponſi ſibi nō xp̄o vēdicare eccleſiā vſurpādo: nudi remāſerūt ab om̄i dignitate : diſcalciati ab exēplis patriarcharū ꝛ ꝓphetarū. Vñ ſilo vbi ſacerdotes fuerunt: interp̄tat̄ dimiſſio eius vel petitio : q: petierūt pilatū: vt dimitteret eis barrabam. Merito ḡ dimiſſi ſunt ꝛ a deo ☞ derelicti.

a ¶ fructificatio. ¶ poſſeſſio dei.
ephraim et nomen ei⁹ helchana: a
a a ¶ miſericors. b ¶ de⁹ me⁹. c ¶ ſignat⁹
b c fili⁹ hieroboā filij heliu filij thau
a ¶ effundēs. b ¶ ab ephrata vxore caleph:nō ab ephraim. c ¶ ꝯuerſionē.ſ.a malo: ꝛ gratiā. ¶ gratia.
d e f g filij ſuph ephrateus. ꝛ habuit du- b
as vxores. Nomen vni anna:et
a ¶ conuerſio.
nomē ſcd̄e phenēna. Fuerūtq; †
¶ opa iuſticie. a ¶ q̄ p̄ma ꝛ nobilior. ¶ vt quāto deſideratio:tāto eēt acceptior part⁹.
phenēne filij / anne autē nō erāt †
a ¶ filij gr̄e q̄ nō ꝯtēplatiōe ſp̄ aſſiſtūt deo.
b ¶ fortiū eſt aſcēdere:ſicut infirmoꝝ deſcēdere.
liberi. Et aſcendebat vir ille de c
a ¶ in paſcha.ſcȝ in pentecoſte in ſolennitate tabernaculoꝝ: vñ ter in anno apparebit omne maſculinū corā domino ꝛc̄.
¶ in lege. ¶ legi ſcȝ obtemperans.
b ¶ in operib⁹ ſanctoꝝ nō fit mētio noctis: q: nō ſunt filij noctis vel tenebrarū.
ciuitate ſua ſtatutis diebus vt
¶ tanq̄ȝ leuita.
adoraret: ꝛ ſacrificaret domino
a ¶ ciuitas ī tribu ephraim vbi fuit arca teſtamenti ꝛ tabernaculū dñi a tp̄e ioſue vſq; ad tempus ſamuelis.
h exercituū in ſylō. Erant aūt ibi d
i k duo filij heli:ophni ꝛ phinees ſacerdotes dñi. Venit ergo dies:

Ni. de ly.

☞ tē petitiōis āne fuit malicia phenēne exprobrātis ei ſterilitatē etiā in diebus ſolēnib⁹ qñ debebat eſſe in quiete orōnis. ꝛ hoc eſt qd̄ dr̄: Fuit vir vn⁹ de ramathaim. Per m in fine debȝ ſcribi:q: ſic eſt ī hebreo: ꝛ eſt ramathaim vna dictio. Ex quo ptȝ error illoꝝ q̄ ſcribūt n in fine:faciētes inde duas di- h
ctiones ita ꝙ li in ſit p̄poſitio iuncta cōdictione ſequēte: vt ramatha ſit nomē ville: ꝛ ſophim nomē regionis in qua ē ramatha: ꝛ hoc dictū ꝓcedit ex ignorantia hebraice veritatis. Sic igit̄ exponūt hebrei ꝺ ramathaim ſophim.i. de excelſis reſpiciētib⁹:q: ſunt ibi duo montes mutuo ſe reſpicientes. Aliter exponunt alij de ramathaim ſophim.i. de excelſis reſpiciētiū vel ſpeculantiū:q: li ſophim qd̄ eſt pluralis numeri indifferēter pōt ſtare ꝓ q̄libet caſu:eo ꝙ nomina hebraica ſunt indeclinabilia: ꝛ dicunt̄ excelſa reſpicientiū:quia inde poteſt videri longe. Secundū alios vero dicunt̄ excelſa ſpeculantiū:quia ibi habitabant viri in lege ſtudioſi. a ¶ Et nomē eius ꝛc̄. Iſte fuit leuita de filijs chore:vt habet̄.j. Paral̄.vj. b ¶ Ephrateus. nō ꝙ eēt de tribu ephraim:ſȝ q: manebat in monte ephraim: vt p̄dictū eſt ſicut aliq̄s dicit̄ ciuis pariſienſis quāuis ſit natione anglicus. Aliqui vero dicunt ꝙ dicit̄ ephrateus ab ephrata que altero nomīe dicit̄ bethleē:eo ꝙ mater eius fuit de bethleē: ſed hoc nō eſt veriſimile:q: filij nō cognominant̄ a matrib⁹ ſed a patribus. Et habuit duas vxores:prima enī.ſ. anna fuit ſterilis ꝛ ideo aliam ſuperduxit. c ¶ Et aſcēdebat ꝛc̄.i. in feſto paſche pentecoſtes: ꝛ tabernaculorū. Iſtis enim tribus temporibus debebat apparere omne maſculinū coram dño : vt habetur Exo.xxiij. verū tamē aliquādo parcebat̄ populo de duabus feſtiuitatibus vltimis ꝓpter longitudinē vie ad locū cultus diuini: vel alia cauſa rationabili. Utrum autē iſte aſcenderet ſemel in anno vel pluries:non habet̄ expreſſe ex textu. videtur tamē magis ꝙ ſemel:eo ꝙ ſubditur poſtea. Sicq; faciebat per ſingulos annos cum redeunte tēpore aſcenderent tēplū dñi. d ¶ Erāt aūt ibi duo fi. heli ophni. ſic debe ☞ ſcribi per i in fine.

Moraliter ✳ a ¶ Et nomē ei⁹ helcha. Qui īterpretat̄ dei poſſeſſio nam homo chriſtus eſt totus deificatus ꝛ a deo poſſeſſus. b ¶ Et habuit duas vxores. Per quas ſynagoga et eccleſia ſignificātur: vel iudea ꝛ gentilitas. † ¶ Fueruntq; phenēne filij. Per quam ſignificatur iudea que filios habuit ſcȝ prophetas ꝛ legiſperitos. † ¶ Anne autem non erant liberi. Per quā ſignificatur gentilitas que legem diuinam non habuit nec prophetas Ps.cxlvij.b. Non fecit taliter omni nationi: ꝛ iudicia ſua nō manifeſtauit eis.
✳ Deditq; phenēn

A derelicti. a ¶ Phenenne ⁊ filius eius ⁊ filiabus par/tes.i.veſtes:quas mutabāt in feſtiuitatibus. Anne autē de/dit partē vnā triſtis:quia nō habebat filios quibus amplius daret. Phenenne.i. ſynagoge:⁊ filijs dedit partes.i.tem/
Ps.104.d poralia bona:iuxta illud: Dedit eis regiones gentium:⁊ quia primum credita ſunt illis eloquia dei. Anne:id eſt eccleſie gentium dedit partē vnam.ſ.ingeniū. Vñ ait triſtis:qꝛ ꝯcluſerat dñs vuluā eiꝰ.nōdū enī aduenerat tp̄s miſe/rēdi eiꝰ:vt ſpūali gr̄a fecundaret. Sic phenēna annā: ita ſynagoga gētilitatē deſpiciebat. Multi ex gētilibꝰ redēptorē aduētū:vt ī iob repimꝰ expectauerunt: ⁊ qꝛ in p̄ce ꝑſeuerauerūt: tandē redēptor flē ti ⁊ nō capiēti cibū anne ꝯſolatio/nē adhibuit dicēs: Anna cur fles ⁊c̄. Melior eſt eccl'ie vir ſuꝰ.i.xp̄s ꝙ̄ decē filij q̄s deo ſynagoga ede/bat:qꝛ xp̄m plus nōnūꝙ̄ diligit.i. gr̄am eius ꝙ̄ illos q̄s carnaliter
Tropo. parlebat. ¶ Tropologice. Hel/chana p̄dicator quē dñs poſſidet.
Vita acti/ua et ſpecu/latiua Phenēna ⁊ āna actiua ⁊ cōtēpla tiua vita. Phenenna fecūda in fi lijs et filiabꝰ:actiua fortia gignēs opa ⁊ infirma. Phenēna interp̄/tat ꝯuerſio:qꝛ actiua ad actiones q̄bꝰ ꝓſit ꝓximis:neceſſe ē vt ſolli/cite cōuertat. Actiua eniȝ vita eſt panē corporalē vel doctrine eſuri enti tribuere:errantem corrigere: ad humilitatis viā ſuperbū reuo/
B care:infirmātis curā gerere: q̄ ſin gulis expediant diſpēſare. Anna interp̄tat gratia:qꝛ cōtēplatio ha/bet ꝑ gratiā:hec eſt ſterilis : qꝛ cū eā nullus ꝓut eſt penetrare vale/at:nulluſꝙ̄ qđ in ea ſentit predica re ſufficiat: cōtingit vt eā predicā/do nemo plures filios gignat. Cō tēplatiua vita eſt charitateȝ dei et ꝓximi tota mente retinere:ab ex/teriori actione quieſcere:ſoli deſi/derio cōditoris inherere : vt nihil iā agere libeat. Qui vult effici poſ ſeſſio dei/has duas ducat vxores. Actiuā primū/contēplatiuā dein/ceps:precipue doctor ex amplexi/bus phenenne tranſeat ad com/plexus anne:vtriꝙ̄ partes tribu/at virtutes virtutibꝰ ſubnectēs. b ¶ Vſꝙ̄quo ebria eris: di/rige.pau.⁊c̄. Homo videt in fa cie.deus ī corde. Heli eſtimabat
Quō orau/dum ebriam:qui tm̄ os intuebat. Do/minus autem reſpexit ad oratio/nem eius : qui videbat cor eius. Hic autē nobis forma orandi:vt non in multiloquio:ſed in compū ctione cordis:et effuſione lachry/
Ps.50.d marū oremus:quia ſacrificiū deo ſpiritꝰ cōtribulatus cor cōtritū ⁊c̄

a ¶ qꝛ poſt oblatas victimas cū vxoribus ⁊ filijs ⁊ filiabus leuita veſcebat.
a ⁊ imolauit helchana:dedit ꝙ̄ phenēne a vxori ſue ⁊ cūctis filijs eiꝰ/⁊ filiabꝰ par
tes. Anne aūt dedit ꝑtē vnā triſtis:qꝛ b c
a ¶ ſicut agar ſaram.
annā diligebat. Dñs aūt ꝯcluſerat vul
uā eiꝰ. Affligebat ꝙ̄ eā emula eiꝰ:⁊ ve d
a ¶ malorū enī eſt ſolatiū vitā bonorū carpere.
hemēter angebat/in tātū vt exprobra
ret ꝙ cōcluſiſſet dñs vuluā eiꝰ. Sicꝙ̄
faciebat ꝑ ſingulos annos /cū redeūte
tp̄e aſcēderēt ad tēplū dñi:⁊ ſic ꝓuoca
a ¶ fuerūt mihi lachryme mee panes die ac nocte.
b ¶ leta.
bat eam. Porro illa flebāt/⁊ nō capiē e f
a ¶ corporeū:⁊ alibi: Potū meū cū fletu miſcebā.
bat cibūm. Dixit ergo ei helchana vir
ſuus: Anna cur fles: ⁊ quare nō come
dis:⁊ ꝙ̄obrem affligit cor tuum? Nū/ g
quid nō ego melior ſum tibi ꝙ̄ decem
filij? Surrexit aūt āna poſtꝙ̄ comede/ h i
a ¶ hic maximus ſacerdos erat:⁊ poſt ſamſonē po/pulū iſrl' rexit annis.xl.ſed iuxta. lxx.xx.
rat et biberat in ſilo. Et heli ſacerdote k
a ¶ vt ingredientibꝰ ⁊ egredientibꝰ tēplū verbū dei miniſtraret:ſacerdotes enī ſcientie claues habent.
ſedētē ſuꝑ ſellā ante poſtes tēpli domi
a ¶ qui deridet ab amico:ait iob.
ni:cuȝ eſſet anna amaro aīo:orauit ad
ſicut ego rogabit dñm:⁊ ip̄e exaudiet eū.
dñm flēs largiter/⁊ votū vouit dicens:
Dñe exercituū ſi reſpiciēs videris affli
ctionē famule tue/⁊ recordatus mei fu
eris/nec oblitus ancille tue: dederiſꝙ̄
ſerue tue ſexum virilē:dabo eū dño oī
bus diebꝰ vite eiꝰ † ⁊ nouacula nō aſcē/ l
det ſuꝑ caput eius. Factū eſt aūt cum
illa multiplicaret p̄ces coram dño: vt m
a ¶ qꝛ deus nō voce tm̄ inuenit:ſed cor
heli obſeruaret os eiꝰ. Porro anna lo
de vnde deſideriū pauperū.c.d.p.c.⁊c̄.
quebat in corde ſuo tantūꝙ̄ labia illiꝰ
mouebant:et vox penitꝰ nō audiebat.
a ¶ tumulentā a temeto: qđ antiqui vinū dicebāt.
Eſtiauit ergo eā heli tēmulētā/ dixitꝙ̄ ei: n
a ¶ digere.i.dormiendo excoque.
b Vſꝙ̄quo ebria eris? Digere paulīſper o

diligebat.⁊ in hoc volebat honorare eā. d ¶ Affligebat C quoꙙ eā e.eiꝰ.i.phenēna dicēdo ei verba pungitiua intan tū vt ei exprobraret ſterilitatē. e ¶ Porro illa flebat. Pre triſticia. f ¶ Et nō capiebat cibū.i.parum de cibo capie/bat.⁊ quod modicū eſt quaſi nihil reputat:vt habet.ij. phiſi/corum. g ¶ Nunquid non ego melior ſum tibi ⁊c̄. Quod expo/nūt hebrei de pueris phenenne. q. d.intātū diligo te ꝙ ego ſum melior tibi ꝙ̄ decē filij phenenne matri ſue hoc dicēs ad ip̄ius conſolationem. Alij exponunt:ꝙ̄ decem filij. i.ꝙ̄ ſi haberes decem filios:ſed iſta expo/ſitio non videtur rationabilis: quia ſi haberet decem filios non propter hoc excluderetur amor helchane ad ipſam vel minueretur: ſed magis in cluderetur ⁊ augeretur. h ¶ Sur/rexit autē anna. Hic cōſequēter
deſcribitur modus orandi humilis ⁊ deuotus/cum dicitur: Surrexit autē anna. Vt iret ad locum ora/ Diuiſio
tiōis iuxta tabernaculū. i ¶ Poſt ꝙ̄ comederat ⁊ biberat in ſilo: Ex quo patet quod ſupra dictuȝ eſt. ſcilicet ꝙ comederat aliq̄d licet mo/dicum. k ¶ Et heli ſacerdote ſedente ſuper ſellam ante po/ſtes templi domini : id eſt ſuper ſedem magnā ⁊ honorabilem: vt di cunt hebrei:ex hac ſeſſione dicētes: ꝙ illa die fuerat inſtitutus iudex ſu/per populū: ſed hoc non videtur ve rū:qꝛ infra.iiij.ca.dicitur ꝙ ipſe iu/dicauit iſrael.xl. annis. Item ca.ſe/quenti dicit ꝙ ſamuel adhuc iuue/ne exiſtente heli erat ſenex valde. Ex D
quo videtur ꝙ per plures annos fu it iudex ante natiuitatem ſamuelis: qui cōceptꝰ fuit ⁊ natus eodem an/no quo mater eius orauit ꝓ ip̄o ha/bendo : vt cōfitentur hebrei et ſatis apparet ex ſequētibus:nec valet mo tiuū allegatū:quia infra.iiij.ca.dici/tur: Heli ſedebat ſuper ſellā de qua cecidit ⁊ mortuus eſt:vt ibidem dici tur : ex qua ſeſſione nō poteſt dici ꝙ illa die fuerit factus iudex:nec ſimi/liter ex iſta. l ¶ Et nouacula nō aſcendet ſuper caput eius. Ex hoc datur ītelligi ꝙ deberet tenere
ritum naçareorum:ſicut dictum fuit † Iudi.13.a
Iudi.xiij.de Samſone. m ¶ Vt heli obſeruaret os eius. Atten/dēs ſi aliqđ verbum exprimeret: vel a motu labiorū ceſſaret. n ¶ Eſti/mauit ergo heli temulentā di/xitꝙ̄ ei vſꝙ̄quo ebria eris.i.ple nam bono vino : et dicitur a temeto quod ſignificat bonū vinum et len/tos quod eſt plenum. o ¶ Digere paulīſper vinū. Quaſi dicat va/de prius ad dormiendū:⁊ poſtea ve
✱ nias ad oran

Ni.de ly.

☞ Vultuſꝙ̄ ſcribi per i in fine. a ¶ Deditꝙ̄ phenēne vxori ⁊c̄.i.no/uas veſtes ꝓ ſolennitate:vt dicūt aliqui: meliꝰ tamē videt.ſ. ꝙ per hoc intelligātur partes ſacrificij. faciebat enī helchana hoſtiam pacificā dño ꝓ gratiarūactione: de qua vna pars in/cendebat ſuꝑ altare ſcȝ adeps:reliq̄ erat ſacerdotis:vt pectu/ſculū ⁊ armꝰ dexter:relique carnes erāt offerētiū: ⁊ de iſtis da bat partes filijs ⁊ filiabus ⁊ vxoribus quaſi quid ſacrum. b ¶ Anne aūt dedit partē vnā triſtis. Nō ſcȝ de datio/ne:ſed qꝛ nō habebat liberos de anna quibus partes daren/tur.ideo ſubdit: c ¶ Quia annā diligebat. Propter qđ magis triſtabat de ſterilitate ip̄ius. In hebreo habet. Vnam partē pulchrā vel duplicē. cuius ratio ſubdit : Quia annā diligebat

✱ a ¶ Deditꝙ̄ phenenne vxo ri ſue:⁊ cunctis filijs eius et fi/liabus partes. Nam deus ꝓphetis ⁊ regibus et ſacerdo/tibus iudeorū fecit gratias multas qui dicunt filij iudee. Moraliter
b ¶ Anne autem.i.gentilitati dedit partem vnam tri/ſtis. In hebreo habetur. † ¶ Vnā partem pulchram. Per quā intelligi poteſt Paulus apl's a chriſto datuſ doctor gentiū.ſicut ip̄e dicit Gal'.ij.b. Qui enī operatus eſt petro in apoſtolatum circūciſionis:operatus eſt ⁊ mihi inter gentes. e ¶ Porro illa flebat ⁊ nō capiebat cibū. Gentiles enī ad fidē chriſti conuerſi flebant ⁊ ieiunabant ꝓpter peccata in gentilitate cōmiſſa: ⁊ maxime in idoloꝝ cultura. Cōuerſi vero de iudaiſmo non habebant talē occaſionē flendi ⁊ ieiunandi: quia nō fuerant idolatre ſed cultores vnius veri dei.

a ¶ Vultuſqꝫ illius nõ ſũt amplius in diuer. muta. Rab. Alia trãſlatio: facies nõ cõcidit amplius: q2 certiſſime ſe credidit exauditã. ¶ Rab. Nequaqꝫ enĩ eccl'ia a fide ⁊ di/lectione redẽptoris in diuerſa declinãdo mutata eſt. b ¶ Et recordatus eſt eius dñs. Rab. Quia anna dñm deuote poſtulauit: cõcepit ⁊ peperit. Sic eccl'ia per naturalẽ ĩtellectũ orãs myſteriũ incarnatiõis corde ꝯce/pit: ore ꝯfeſſiõis genuit. c ¶ Vocauitqꝫ nomẽ eius ſamuel. i. deus anne p̃mogenitus: ꝓpheta Quis eſt hic niſi dominicus hõ. ¶ Rab. Samuel poſtulatio dei: vel nomẽ eius deꝰ: q2 actor ſcꝫ na/tiuitatis eius: q2 ſterili oranti conceſſit filiũ: q̃ cũctis diebus ſibi in tẽplo deſeruiret. d ¶ Anna nõ aſcẽdit. i. eccleſia ex nationibus prius lacte nutriuit filiũ: quẽ concepit per fidẽ. i. ſimplici intellectu in ſuis auditoribus. Tres vituli tria tẽpora ſignificãt: q̃bus chri/ſtum expectabat eccl'ia. Tres mo/dij farine: fides: ſpes: charitas: quas obtulit eccleſia: ſeu tres filij Noe ex q̃bus plures eccl'ia ꝑ fidẽ deo obtulit: hec dona pro puero offert eccleſia gentiũ: vt oſtendat ſe puerũ genuiſſe. i. fidem chriſti ꝯcepiſſe: ⁊ operibus demonſtra/re velle: et adduxit eum in ſilo in domũ dñi: cum ꝑfecta fide incar/nationis iunxit ſe primitiue eccle/ſie ex iudeis. e ¶ Precorqꝫ vt impleat dñs verbũ ſuũ. Qđ voluiſti: vel ſuũ qđ ꝓmiſit per he/li / cũ ait: det tibi deꝰ petitionẽ ⁊c̃. f ¶ Manſit ergo mulier ⁊c̃. Non vult anna puerũ ducere ad domũ dei anteqꝫ ablactet: q2 ec/cleſia nullũ ad ſacerdotiũ prouehit: duz lactis infantie particeps eſt: nõ ſolidi cibi ⁊ intelligẽtie ſpi/ritualis capax.

vinũ quo mades. Reſpõdens anna: ne a
quaqꝫ inquit dñe mi. Nã mulier infelix b
nimis ego ſum: vinũqꝫ ⁊ oĩe qđ inebria c
¶ hodie. ſ.
re poteſt nõ bibi: ſed effudi aĩam meã in
cõſpectu dñi. Ne reputes ancillã tuam d
¶ abſqꝫ iugo: ⁊ notãdũ hic ꝙ ebrioſi filij belial vocãt.
quaſi vnã de filiabꝰ belial: q2 ex multitu/
dine doloris ⁊ meroris mei locuta ſuz vſ
qꝫ in p̃ſens. Tũc heli ait ei: Vade i pace:
⁊ deus iſrael det tibi petitionẽ quã roga e
ſti eũ. Et illa dixit: Vtinã inueniat ancil/ f
la tua grãm in oculis tuis. Et abijt muli/
a ¶ q2 in incepto. ſcꝫ voto firmiter ꝑſeuerauit: ſic ⁊ nos ꝑſeuerare debemꝰ: ſi exaudiri a dño volumus.
a er in viam ſuã ⁊ comedit: vultuſqꝫ illius g
nõ ſunt amplꝰ in diuerſa mutati. Et ſur/
rexerũt mane / ⁊ adorauerũt corã dño: re/ h
uerſiqꝫ ſũt et venerũt in domũ ſuã i rama
tha. Cognouit aũt helchana annã vxorẽ i
b ſuã: et recordatus eſt eius dñs. Et factũ
¶ anni reditũ.
eſt poſt circulũ dierũ: cõcepit anna et pe/ †
¶ poſtulatio vel nomẽ eius deus.
c perit filiũ: vocauitqꝫ nomẽ eius ſamuel: k
eo ꝙ a dño poſtulaſſet eum. Aſcẽdit aũt
vir eiꝰ helchana ⁊ oĩs domus eius vt imo
d laret dño hoſtiã ſolennẽ ⁊ votũ ſuũ: et an
na nõ aſcẽdit. Dixit eni viro ſuo: Nõ va l
dam donec ablectet infans: ⁊ ducã eum
vt appareat ante cõſpectũ dñi: ⁊ maneat m
ibi iugiter. Et ait ei helchana vir ſuꝰ: Fac
qđ bonũ tibi videt: ⁊ mane donec abla/
e ctes eũ: Precorqꝫ vt impleat dñs verbũ n
f tuũ. Manſit ḡ mulier ⁊ lactauit filiũ ſuũ:
donec amoueret eũ a lacte. † Et adduxit

Nico. de lyra

* nias ad orandũ. a ¶ Neq̃/qꝫ inq̃t dñe mi ⁊c̃. ſcꝫ ſuz ebria vt tu credis. b ¶ Nam mulier infelix ⁊c̃. tum ꝓpter defectum prolis: tum ꝓpter verba phenenne me ꝓuocantis. c ¶ Vinũqꝫ ⁊ omne qđ inebriare põt nõ bibi: q2 liquorẽ inebriatiuum nõ biberat illa die: vl' ſi biberat acce/perat ita parũ ꝙ quaſi nihil eſſet reputandũ. d ¶ Ne repu/tes ancillã tuã quaſi vnã. i. ſine iugo diſcipline. e ¶ De/us iſrl' det tibi petitio. In hebreo habet: Dabit tibi peti/tionẽ ⁊c̃. f ¶ Vtinã inueniat an. tua ⁊c̃. vt velis orare ꝓ me dñm. g ¶ Vultuſqꝫ illius nõ ſunt am. in diuer. mu. q2 paſſiones ire ⁊ triſticie q̃ mutãt faciẽ in diuerſos colores receſſerũt ab ea ex ꝯſolatiõe exteriori verboꝝ heli: ⁊ ex interiori ꝯſolatione grẽ diuine. h ¶ Reuerſiqꝫ ſunt: et ve. in do. ſuã rama. Iſta eſt eadẽ ciuitas q̃ ſupra noĩata eſt ra/mathaim. Ramathaim enĩ qđ ſignificat excelſa: plurale ẽ huius noĩs ramatha qđ ſignificat excelſum: ſicut in latino eadẽ ciuitas aliq̃n vocat noĩe ſingulari: ⁊ aliq̃n noĩe plurali: ſicut ciuitas ebroicẽſis: aliq̃n vocat ebroias aliq̃n ebroie. i ¶ Cognouit aũt hel. annã vxo. ſuã. ſcꝫ poſtqꝫ reuerſus fuit in domũ ſuã: q2 iudei eũtes in hierl'm cũ vxoribꝰ ſuis ad diẽ ſolẽnẽ: vel cauſa ſacrificij ſeu orõnis vſqꝫ ad reditũ ſuũ in domos ſuas ꝯtinebãt ab vxoribus ſuis. Et ad hoc melius ſeruandũ poſtea fuit cõſtitutũ: ꝙ q̃n de eadẽ ciuitate ibãt hierl'm ꝓpter dictã cauſam plures viri ⁊ plures mulieres: viri ibãt in vna comitiua: ⁊ mulieres ĩ alia. Pueri aũt de q̃bus nõ erat ſuſpi/tio poterãt ire in iſta comitiua vel in alia. Et iõ cũ ſaluator nr̃ ieſus xp̃s. xij. annoꝝ aſcẽdiſſet in hierl'm ad diẽ feſtũ ⁊ ibi recedentibus parẽtibꝰ remãſiſſet: nõ cognouerũt parẽtes eiꝰ exi/ſtimantes

† 1.q.2.§.1. 20.q.1.c.q/cũqꝫ

ſtimãtes illũ eſſe in comitatu. vt habet Luc. ij. q2 ioſeph exiſtimabat eũ eſſe in comitatu mulierũ: Maria autẽ mater eiꝰ in comitatu viroꝝ. k ¶ Vocauitqꝫ no. eius ſa. eo ꝙ poſtu/laſſet eũ a dño. Samuel enĩ interp̃tat q̃ſi poſtulatus a deo. Sequit: l ¶ Nõ vadã do. abla. in. Duplex eſt ablactatio vna eſt abſtractio a lacte mamille. ⁊ iſta fit circa p̃ncipium tertij anni vel circiter. alia ẽ ablactatio q̃n abſtrahit puer a lacte pueritie: q̃n incipit vti alijs cibis cõibus ⁊ lacti/cinijs nõ nutrit amplius. ⁊ hoc fit circa decimũ annũ vl' circiter: ⁊ de hac ablactatiõe loquit hic ſcriptu/ra: q2 añ decimũ annũ vel circiter pueri nõ ſunt apti ad faciendũ ali/qđ officiũ in tẽplo dñi ſed ex tunc poſſunt aliq̃ parua officia facere: vt accendere lãpades vel hmõi. ⁊ ſic paulatim aſſuefieri ad maiora. m ¶ Et mane. ibi iugi. In he/breo hr̃ vſqꝫ ad ſeculũ. i. vſqꝫ ad q̃n/quageſimũ annũ: q2 vltra nõ debebãt leuite ſeruire ĩ tẽplo: vt habet Nume. ix. vñ ⁊. ĩ. vij. ca. dr̃: ꝙ ſa/muel factꝰ iudex ppl'i ibat ꝑ ſingu/los annos circũiens bethel ⁊ gal/gal ⁊ maſphat: ⁊ iudicabat iſraelẽ in ſupradictꝭ locis. n ¶ Precorqꝫ vt im. ⁊c̃. q̃le autẽ fuerit iſtud v̾bũ nõ exp̃mit hic ſcriptura: ⁊ ꝓ/pter h̃ dicũt aliq̃ hebrei ꝙ añ nati/uitatẽ ſamuelis audita fuit vox de celis ꝙ futurꝰ erat q̃dã iuſtꝰ noĩe ſamuel: ꝓpter qđ mulieres plures pariẽtes maſculos illo tpe voca/bãt eos noĩe ſamuel: q̊uſqꝫ ꝑ opa apparebat ꝙ de illis nõ intellige/bat vox diuina. ⁊ ſm hoc ſic intelligit verbũ helchane p̃dictũ. Precorqꝫ ⁊c̃. i. p̃cor dñm vt ꝑ bonã indolẽ iſtiꝰ pueri appareat ꝙ ille ſit ſamuel de quo audita eſt vox a deo emiſſa: ſed iſtud videt fictitiũ: Tũ q2 de ſcriptura nõ hr̃: Tũ q2 anna nõ vocauit filiũ ſuũ ſamuelẽ ꝓpter aliquẽ vocẽ de celo auditã: ſed q2 poſtulauerat *

Duplex ablactatio

h

Moraliter

† ¶ Cõcepit an. et pe. ꝑ qđ ſignificat ꝙ gẽtilitas cõuerſa fru/ctificauit ĩ bonis opibꝰ q̃ dici põt eiꝰ filij: q2 ꝓcedũt a libero arbitrio ſic̃ ꝓles ab vtero mouẽte ſpũſctõ. ¶ Moralit aũt helchana ſignat bonũ p̃latũ ſecularẽ vel religioſũ. Per duas aũt vxores ĩtelligunt vita actiua ⁊ ꝯtẽplatiua q̃bus debꝫ debitũ reddere vtriqꝫ va/cando tpe cõpetẽti. ¶ Gregꝰ. Sit p̃ſul actione p̃cipuus: ſit p̃ ceteris ꝯtẽplatiõe ſuſpẽſus. Preſuli v̾o debẽt inferiores prelati in hoc q̃ꝫtum poſſunt ꝯformari. Actiua v̾o q̃ fertilis eſt ꝑ phenennã. Contẽplatiua v̾o per annã ſignificant. Deditqꝫ phenẽne filijs ⁊ filiabꝰ ꝑtes. Per q̃s intelligunt opa miſericordie q̃bus correñdent merita et plura p̃mia. Anne v̾o dedit vnã partẽ pul. i. dei cõtemplationẽ q̃ habet pulchritudinẽ ⁊ ſuauitatẽ annexã. In actiua nãqꝫ vita ex hũanis negotijs admiſcent multi pulueres aĩe faciẽ obſcurãtes: in cuiꝰ figura Geñ. xxix. d. dr̃ ꝙ lia lippis erat oculis: rachel aũt venuſto aſpectu. Affligebat eã emula eiꝰ. Per qđ ĩtelligit di/ſceptatio vite ꝯtẽplatiue ⁊ actiue. Nã charitas dei trahit bonũ p̃latũ ad actꝰ vite ꝯtẽplatiue. Neceſſitas v̾o ꝓximi retrahit ipm a ꝯtẽplatiõe. vt intẽdat opibꝰ actiue. Porro illa fle. ſcꝫ ꝯtẽplatiua de dilatiõe glĩe in q̃ ꝯtẽplatio ꝯſummat. Et non capiebat cibũ. Per qđ deſignat mirabilis abſtinẽtia cõtẽplatiuoꝝ: Dicit enĩ in collatiõibꝰ patrũ de pluribꝰ ꝙ aliq̃n tranſibãt tres vel q̃ttuor dies nõ ſolũ abſqꝫ cibo corꝑali ſed etiam abſqꝫ memoria eiꝰ. Per hoc aũt ꝙ anne dat filius cuiꝰ caput nouacula nõ debet tangere: ſignificat actus p̃dicãdi ꝓcedẽs ex ꝯtẽplatiõe interiori cuius caput. i. intentionẽ nouacula vane glĩe tãgere nõ debet per appetitũ laudis hũane.

ritualis capax. a ¶ In vitulis in ꝓcũ: vt ibi in argento et auro. b ¶ Et trib⁹ modijs fa. ꝛ amphora vini. Que cõtinet tres modios: nõ intelligit cũcta ſimul obtuliſſe deo: ſed q̃dã deo/ q̃dã ſacerdoti: vt libẽter ſuſciperet puerũ in miniſterio. ¶ Hiero. in hebreo. Modio farine: ſed vitio ſcriptoꝝ deprauatũ eſt. Si enĩ cũ trib⁹ vitulis treſ modios farine obtulit/ ꝯtra legẽ fecit.
Exo.29.a In q̃ dicit: Vitulũ d̃ armẽto vnũ: arietẽ vnũ: agnos agniculos ĩmaculatos vij. ꝛ in ſacrificijs eoꝝ ſiĩe oleo conſpſe tres decimas p ſingulos vitulos: duas decimas p arietẽ/ vnã decimã p agnũ. Hec ṽo decima ps decima ephi erat. Vñ intelligit ꝙ helchana non obtulit tres modios farine/ cũ trib⁹ vitulis/ ſꝫ nouẽ decimas. c ¶ Et adorauit anna. Nõ inuenit orare in hoc cãtico/ niſi p duo ṽba tantũ. Vnũ eſt vbi dicit: Letata ſum in ſalutari tuo. Alteꝝ ibi:
Tob.13.a Quia nõ eſt de⁹ p̃ter te. Sed iuſt⁹ orat ſine intermiſſiõe: q꞉ nõ deſinit bñ agere. vñ: Eleuatio manuũ meaꝝ ſacri. veſper. leuat manus q̃ leuat act⁹ Moyſe
Pſ.140.a
Exo.17.c leuante manus: vincit iſrl̃: dimittente vero vincit amalech: quia dum eleuat act⁹ famulus dei: vincit plebs dei. Si autem dimiſerit: vincit amalech inimicus dei.

Exultauit coꝛ meũ ¶ Ca. II in dño. Rab. Aug⁹. Dicat h̃ eccl̃ia gr̃a plena ꝓle fecũda: quod de ſe añ ꝓphetatum cognoſcit. e ¶ Cornu. regnuꝫ eccl̃ie: q꞉ aduerſa mũdi ꝛ deſideria carnis trãſcẽdit: ſicut cornu carnẽ excedit. f ¶ Dilatatũ ẽ os meũ ꝛc̃. Os eccl̃ie p̃dicatores: quorũ doctrina dilatata eſt ſup inimicos: q꞉ exceſſit ſciẽtiã ſcribarũ ꝛ phariſeoꝝ. Dilatatũ eſt ꝛc̃. Rab. Aug⁹. Quia
2.Ti.2.b ſermo dei nõ eſt alligat⁹ in p̃ſſuris: nõ in p̃conib⁹ alligatus. ¶ Rab. Aug⁹.
Luc.2.d Chriſto quẽ puerũ amplectit ſenex ſymeon ꝛ cognoſcit magnũ dicẽs: Nũc dimittis ſuũ tuũ dñe/ ſcd̃m ṽbũ tuũ in pace. Quia viderũt oculi mei ſalutare tuũ. Si letat⁹ fuero in ſalutari dei: tũc dilatabit os meũ p meditationẽ. ſ. verbi dei venit ad eleuationẽ cordis. vñ:
1.Cor.6.c Os meũ ptꝫ ad vos o corĩthij. coꝛ nr̃m dilatatũ eſt. Ex latitudĩe cordis miſtratur ſapĩa ori. g ¶ Nõ eſt ſanct⁹ ꝛc̃. Origenes p̃ter te dñe: q꞉ nemo fit niſi a te. ꝛ ſi ſint q̃ dicũt dij m̃lti ꝛ dñi multi: nullus tñ eoꝛũ naturaliter eſt id qđ
Exo.3.d. deus eſt: q꞉ ip̃e eſt ſolus. qui ait: Ego ſum qui ſum: vmbra enĩ ad cõparationẽ corpis nõ eſt: vel fumus ad cõparationẽ ignis. h ¶ Ut eſt dñs. Rab. Aug⁹. Non dicit niſi dñs: ſed nullus eſt ſicut dñs: ſanct⁹ ꝛ ſctĩficans/ iuſtus iuſtificãs. i ¶ Nolite multipli. ꝛc̃. Redarguit iudeos ꝛ ſapiẽtes ſecl̃i: extollẽtes ſe ꝯ ſciẽtiã dei. ¶ Rab. Salo
Ecci.3.c. mon. Altioꝛa te ne q̃ſieris: ꝛ alibi: de⁹
Deu.3.d in celo ꝛ tu ſup terrã/ ſint pauci ſermones tui. k ¶ Vetera. Que ad veterẽ hoĩem. i. carnalẽ ꝯuerſationẽ ptinẽt ſciẽtiã inquirite/ q̃ nõ eſt niſi a deo: q꞉ ip̃e eſt ſciẽtiaꝝ dñs/ ĩ q̃ ſũt oẽs theſauri ſapĩe. m ¶ Ipi p̃parãt co. Quia aufert ſe a cogitationib⁹ q̃ ſũt ſine intellectu: vl̃ ipi p̃parant co. i. manifeſtant. vñ dñs nouit cogitatões hoĩm. l ¶ De⁹ ſciẽtiaꝝ. Ra. Aug. Ip̃e vos ſcit/ ꝛ vbi nemo ſcit. Vñ: Qui putat ſe aliq̃d eſſe cũ nihil ſit/ ſeip̃m ſeducit. Hec dicũt adũſarijs ciuitat̃ dei ad babylonẽ ptinẽtib⁹ de ſua ṽtute ꝯfitẽtib⁹. Ex quib⁹ ſũt iudei: q̃ ĩgrãtes dei iuſticiã. i. quã dat hoĩ de⁹: q̃ ſolus eſt iuſt⁹ ꝛ iuſtificãs: ꝛ ſuã volẽtes cõſtituere velut ex ſe ſibi paratã nõ a dño impartitã/ iuſticie dei nõ ſũt ſubiecti. Sed de⁹ ſciẽtiarũ ꝛ arbiter cõſciẽtiarũ videt cogitationes hominũ/ quoniã vane ſunt. Vane q꞉ ꝓprie hoĩm ſunt/ ꝛ ab illo nõ ſũt/ a quo hoĩes ſunt.

Arcus fortiũ

a ¶ in ſacrificio ſcꝫ pie confeſſionis.
a eũ ſecũ poſtq̃ ablactauerat in vi a
a ¶ exercitio bone operationis.
b tulis trib⁹: ꝛ trib⁹ modijs farine:
¶ gr̃a eruditionis. ſ. ꝛ fide ſancte trinitatis inſtructũ vt poſſet dicere: reddem⁹ vitulos labioꝝ noſtroꝝ ꝛ digne offerret ſacramentũ corporis ꝛ ſanguinis dñi.
ꝛ amphora vini/ ꝛ adduxit eũ ad domũ dñi in ſilo. Puer aũt erat adhuc infantulus: ꝛ imolauerũt vitulũ/ ꝛ obtulerũt pueꝝ heli. Et b
¶ ſcꝫ vt bene ſuſcipias.
ait anna: Obſecro mi dñe: viuit aĩa tua. Ego ſũ mulier illa q̃ ſteti coram te hic orãs dñm ꝓ puero iſto. Oraui/ ꝛ dedit mihi dñs petitõeꝫ meã quã poſtulaui eũ. Id circo ꝛ ego cõmodaui eũ dño: cũ
¶ ſcꝫ quã diu vixerit.
ctis diebus q̃b⁹ fuerit accõmodatus dño. Et adorauert ibi dñm: c
c Et adorauit anna/ ꝛ ait. †

a ¶ gaudete in dño ſẽp ꝛc̃.
d Exultauit coꝛ ¶ Ca. II d
a ¶ q꞉ nõ in laude hoĩm: nõ
meum in dño: ꝛ exal e
in vanitate. a ¶ q꞉. b ¶ exaltabunt cornua iuſti: q꞉ de apicib⁹ crucis chriſti ꝯferunt hec cornua iuſtis: in his ventilamus ꝛ deſtruim⁹ demones aĩe noſtre inſidiantes. ¶ non in ſe.
e tãtũ eſt cornu meuꝫ in deo meo.
f Dilatatũ ẽ os meũ ſup inimicos f g
a ¶ ip̃e enĩ ſaluũ faciet pplm ſuũ. a. p. e.
meos: quia letata ſuꝫ in ſalutari †
g tuo. Nõ eſt ſanct⁹ vt eſt dñs: ne b
¶ immutabilis. ſ. ſicut tu.
q꞉ enĩ eſt alius extra te: ꝛ non eſt
i fortis ſicut deus noſter. Nolite i
a ¶ altioꝛa capacitatẽ intellect⁹ trãſcẽdẽtia.
multiplicare loqui ſublimia: glo
a ¶ vaniloquia vel turpiloquia.
k riantes. Recedãt vetera de oꝛe k
a ¶ ſpiritus omnia ſcrutatur.
l veſtro: quia deus ſciẽtiarũ dñs l
m eſt: et ipſi p̃parant cogitationes.

postulauerat eũ a dño: vt p̃dictũ ẽ. ꝛ iõ alit d꞉ ꝙ ṽbũ dñi hic accipit ṽbũ ipi⁹ heli ſacerdotis: q̃ ſm veritatẽ hebraicã dixerat anne dep̃cãti: Dabit tibi dñs petitionẽ tuã: vt. s. dictuꝫ eſt: ꝛ h̃ dixit inſtinctu ſpũſſcti. Anna ṽo petebat a dño filiũ q̃ viueret ꝛ miſtraret in tẽplo dñi: vt ptꝫ ex p̃dictis: ꝛ hoc p̃dicabat helchana a dño ĩpleri: q꞉ lꝫ puer ſamuel eſſet nat⁹ nõ tantũ adhuc erat in ſtatu q̃ poſſet in tabernaculo miſtrare. a ¶ In vi. trib⁹. Poſtea dicit: Et immolauerũt vitulũ/ ꝛ obtulerũt pueꝝ heli. Ex q̃ videt ꝙ vnũ vituluꝫ obtulerũt in ſacrificiũ dñi ꝛ alios duoſ obtulerũt heli ſacerdoti: q꞉ puerũ dimittebãt in cura ipi⁹. vñ ſubdit: b ¶ Et ait an. obſe. mi dñe. Et ſubintelligit ꝙ iſte puer ſit diſcipuluſ ꝛ miniſter ei⁹. cetera patẽt in lr̃a. c ¶ Et ado. anna. Hic ꝯſequẽter ponit gr̃arũactio ꝓ beneficio recepto. ꝛ hoc fit in cãtico anne: In q̃ p̃mo gr̃arũactio reddit. ſcd̃o anna ꝯ ſupbiã ꝛ ingratitudinem inuehit/ ibi: Nolite multiplicare loq̃ ſublimia. tertio dei magnificatio ſubdit/ ibi: Dñi enĩ ſũt cardines. Circa p̃mũ dicit: Et ado. anna. q꞉ gr̃arũactio eſt q̃dã ſpecies oꝛonis: vt h̃r. j. ad Timot. ij. vbi d꞉ ſic: Obſecro igit p̃mo oĩm fieri obſecratiões oꝛones/ poſtulationes/ gratiarũ/ actiones ꝛc̃. ¶ Ca. II
Exultauit coꝛ meũ ꝛc̃. Gaudiũ ꝓprie loq̃ndo eſt delectatio appetit⁹ intellectiui ab ĩtra in bono adepto vel in p̃nti. Sed qñ reſultat in ſignis exterioꝛib⁹. tũc d꞉ exultatio ꝛ d꞉ q̃ſi extra ſaltatio: totalit autẽ gaudebat anna de bñficio ſibi collato a deo. ſm illud Pſ. Coꝛ meum ꝛ caro mea exultauerũt in deũ viuũ. e ¶ Et ex. eſt coꝛ. meũ. Cornu ĩ ſacra ſcp̃tura accipit ꝓ motu cordis tẽdẽtis in aliq̃d arduũ: ꝛ ſi careat regula rõnis ꝛ legis diuĩe d꞉ cornu ſupbie. Si aũt dict̃ regl̃is mẽſuret: d꞉ cornu magnanimitatis vel magnificẽtie: qđ eſt qñ anim⁹ ex bñficio a deo collato in p̃nti p ſpem tẽdit ad mai⁹ bñficiũ ex dei liberalitate ꝯſeq̃ndũ. Sic aũt mouebat anna ĩ augmẽtũ gr̃e ꝯſeq̃ndũ a deo ĩ vita p̃nti: ꝛ cõplemẽtũ gl̃ie in futuro. f ¶ Dilatatũ eſt os meũ. Ad deũ apte ꝛ magnifice laudãdũ de collato mihi filio: ꝛ q꞉ phenẽna ꝛ liberi ei⁹ de h̃ toꝛq̃bant. iõ ſb̃dit: g ¶ Sup ini. meos. Odiebat enĩ eoꝝ maliciã/ ſꝫ diligebat naturã ſm charitat̃ formã. h ¶ Nõ ẽ ſanct⁹ vt dñs. Quia ip̃e eſt ſctũs p eſſentiã: alij aũt p pticipationẽ. ꝛ h̃ mõ exponat quod ſubdit: Et nõ eſt foꝛtis ꝛc̃. i ¶ Nolite mul. Hic ꝯñr anna inuehit ꝯ ingratã ſupbiã: q꞉ phenẽna de ꝓle ſibi a deo data ſupbierat: de q̃ tñ deberet eſſe hũilioꝛ/ ꝛ deo g̃tioꝛ. ꝛ h̃ ẽ qđ d꞉: Nolite m̃l. ꝛc̃. i. ſupba ꝛ alioꝝ cõtẽptiua: q̃lia erãt ṽba phenẽne ꝯ ãnã: vt ptꝫ ex p̃dict̃ ca. j. k ¶ Recedãt ve. i. mala ṽba iã q̃ſi ex lõga ꝯſuetudĩe ĩueterata. l ¶ Quia de⁹. ſ. do. eſt. q. d. nihil latet eũ:

Moraliter

Moral̃r. † ¶ Et ado. an. ꝛ ait: Exulta. ꝛc̃. Per annã q̃ gr̃a ĩterp̃tat eccl̃ia ſignificat: nã ꝛ tp̃s eccl̃ie tp̃s gr̃e noĩat dicit Grego. Exulta. coꝛ meũ ꝛc̃. Pro multiplicatione filioꝝ in dño credẽtiũ. e ¶ Et ex. eſt c. meũ. i. xp̃s q̃ defenſoꝛ eſt eccl̃ie. ꝓpt qđ de ip̃o d꞉ Lu. j. g. Erexit no. d. coꝛ. ſa. f ¶ Dilatatũ ẽ ꝛc̃. In p̃dicatoꝛib⁹ ꝛ doctoꝛib⁹ ſacr̃ eloquijs iudeos ꝛ hereticos ꝯfũdẽtib⁹. † ¶ In ſa. tuo. i. xp̃o ĩ ip̃is p̃ncipal̃r opãte Joh. xv. a. Sine me ni. po. fa. iõ ſb̃dit: h ¶ Nõ ẽ ſcũs ꝛc̃. i. xp̃s q̃ d꞉ ſctũſſcoꝝ Dañ. ix. i ¶ Nolite mul. ꝛc̃. i. ſupba ꝯ xp̃m ꝛ eccl̃iam. k ¶ Recedãt ve. i. cerimonie vete. teſta. l ¶ Quia de⁹ ſci. dñs eſt. Ideo dedit eas ſimplicib⁹ in nouo teſtamen

uo teſtamen

K a ¶ Arcus fortiū. Rab. Aug⁹. i. intentio eoꝝ q̄ ſibi poten
E tes eſſe videnť: vt ſine dei auxilio diuina poſſint implere mā
data. b ¶ Et infirmi. Rab. Aug⁹. Qui in dei pietate cōfi
Ps.6.a dunt dicūt: Miſerere mei deus: qm̄ infirm⁹ ſum. Infirmus
erat gentilis ppl's: qn̄ a teſtamēto dei alien⁹. nūc autē p̄cinct⁹
robore: cū indutus ſcuto fidei et galea
ſalutis: ⁊ gladio ſpūs poterit ignea te
la diaboli extinguere. c ¶ Saturati ꝑus ꝓ pa. Repleti prius iudei. ſcʒ
myſterijs eloquioꝝ ꝓ panib⁹ ſe locaue
runt. i. ſeparauerūt a deo: vel a ꝓprijs
ſedibus euulſerūt: ne reciperēt euāge
liū agēs de pane q̄ de celo deſcendit.
Repleti. iidē q̄ et potentes. i. iſraelite
q̄bus credita ſunt eloq̄a dei: ſed ancil
le filie minorati ſunt: q̄ ſe ſubtraxerūt:
nec in ſaluatorē crediderūt: ⁊ in ipſis
panib⁹. i. diuinis eloquijs tm̄ terrena
ſenſerūt. Gentes aūt q̄bus nō eſt da
ta lex: poſtq̄ꝫ ꝑ nouū teſtamētū ad illa
†Deu.32.f. eloq̄a venerūt: multū eſuriēdo terram
Tobi.13.a. trāſierūt: q: ī eis nō terrena: ſʒ celeſtia
Sap.16.b. ſapuerūt. In greco ita: Pleni panib⁹
minorati ſunt: et eſuriētes tranſierūt
terrā. d ¶ Et famelici ſatu. ſūt. i.
gentiles egētes panē verbi dei iā gu
†Ps.12.a ſtāt: qm̄ ſuauis eſt. Tam diu paſti ſūt
ſciētia dei. Donec ſterilis peperit plu
rimos. In hebreo ſabba qđ ſignificat
vij. ⁊ plurimos. e ¶ Sterilis pepit
In ſeptenario vniuerſitas eccl'ie deſi
gnať. vñ ⁊ Johānes ſcribit. vij. eccle
ſijs ad vni⁹ plenitudinē ſe ſcribere oſtē
Prou.9.a. dens. vñ: Sapiā edificauit ſibi domū:
et ſuffulſit colūnas. vij. Sterilis erat
in gentib⁹ eccl'ia anteq̄ꝫ iſte fetus quē
cernim⁹ orireť. Cernim⁹ etiā terrenā
F hierl'm ꝑus fecundā: nūc infirmatā: q: quicūq̄ꝫ in ea filij libe
ri erāt ꝟtutis ei⁹. nūc ꝟo ibi qm̄ lr̄a eſt: ſpūs nō eſt: amiſſa vir
tute infirmata eſt. f ¶ Plurimos. Rab. Plurimos in he
breo ⁊ ī. Lxx. habeť. vij. Judei dicūt ꝙ nato ſamuele mortu⁹
eſt ꝑmogenitus filius phenēne ⁊ ſingulis anne naſcētibus fi
lijs. ſinguli phenēne ſunt mortui. Sed phenenna habuit. vij.
Anna ꝟo q̄nq̄ꝫ. Sʒ hebrei duos filios ſamuelis annumerāt
anne filijs. ¶ Rab. Sterilē: vel eoſdē mortificat ⁊ viuificat:
qđ repetit adiungens deducit ad inferos. ⁊. r. vñ: Si mortui
Col.3.a eſtis cū xp̄o: q̄ ſurſum ſunt q̄rite. Salubriter mortificanť. q̄b⁹
1.Co.15.a dr: Que ſurſum ſunt ſapite: nō que ſuꝑ terrā: vt ſunt ſcʒ illi q̄
eſuriētes trāſierūt terrā. Mortui enī eſtis inq̄t ſalubriter. ſ.
⁊ vita vr̄a abſcōdita eſt cū xp̄o in deo. Jidē ḡ viuificati vel vi
ui: ſicut xp̄s mortuus eſt ꝓpter pctā nr̄a: ⁊ reſurrexit ꝓpter iu
ſtificationē nr̄am. ⁊ q: ait: Nō derelinq̄s aīam meā in infer
Ps.15.c no. Eundē deduxit ad inferos deus ⁊ reduxit: hac ei⁹ paupta
te ditati ſum⁹. g ¶ Pauperē fa. Jeſum q̄ ꝓpter nos pau
per fact⁹ eſt: ⁊ ditat eundē gl'ia reſurrectiōis. h ¶ De pul
Ps.15.c uere. De corruptiōe xp̄m. vñ: Nec dabis ſanctū tuū. vi. cor.
i ¶ De ſterco. Ra. Judaico ppl'o in quo cū ſe dixiſſet apl's
Phil.3.b. eccleſiā ꝑſecutū: q̄ mihi inq̄t fuerūt lucra: ꝓpter xp̄m eſtimaui
ſtercora. k ¶ Principib⁹. Rab. Quib⁹ dr: Sedebitis ſuꝑ
Mat.25.c ſedes. xij. iudicātes. xij. tribus iſrl'. l ¶ Soliū gl'ie. In eq̄li
Joh.5.d tate patris ſedēdo: ⁊ q: pater om̄e iudiciū dedit filio: ⁊ q: re
gni eius

a ¶ .i. intentio iudeorū: vel diſciplina philo
ſophorū q: de ſe p̄ſumebāt: ⁊ fidei ſimplicita
a b Arcūs fortiū ſupat⁹ eſt: ⁊ infirmi a b
tem deridebāt. ¶ repleti.
c accincti ſūt robore. Saturati pri c
¶ vel pane. ¶ gentiles.
d us ꝓ panib⁹ ſe locauerūt: ⁊ fame d
a ¶ cauſa eſt cur ira factū ſit.
e lici ſaturati ſunt. Donec ſterilis e
f pepit plurimos: ⁊ q̄ multos habe f
bat filios īfirmata eſt. †Dñs mor g
tificat ⁊ viuificat: deducit ad infe h i
g ros ⁊ reducit. Dñs pauperē facit k
a ¶ hoc eſt. ¶ ſupbos. ¶ deus ſupbis re
ſiſtit: humilibus autē dat gratiā.
b ¶ humiles. c ¶ cito vt caro ei⁹ nō vide
⁊ ditat: hūiliāt ⁊ ſubleuāt. †Suſci †
ret corruptionē. a ¶ xp̄m: qui ꝓ nobis pau
per factus eſt: vt ditaremur.
h i tat de puluere egēnū: ⁊ de ſterco l
¶ ſupra diuites.
k re eleuat paupē: vt ſedeat cū ꝑn †
a ¶ vt det eis hereditatē. i. ſedē gl'ie. b ¶ q:
dominať a mari vſq̄ꝫ ad mare.
l cipib⁹: ēt ſoliū gl'ie teneat. Dñi ēi m

Nico.de lyra

latet eū: ſed oīa certitudinaliter retinet ad iudicādū etiaꝫ
ſecreta cordiū. iō ſbdiť: Et ipſi p̄paranť cogitatōes. a ¶ Ar
cus for. ſupe. eſt. Arcū fortiū vocat linguā phenēne ⁊ pue
rorū ei⁹: ex q̄ ꝓcedebāt verba pungitiua q̄ſi ſagitte. b ¶ Et
infirmi ⁊c̄. loquiť ꝓ ſe et ſibi ſimilib⁹: natura enī in ea erat
infirma ⁊ īpotēs ad ꝓlificandū: ſed roborata eſt ad hoc ex do
no dei. c ¶ Saturati ⁊c̄. loquiť methaphorice q: ꝑus ſatia
ti ſi poſtea incurrūt famē ⁊ defectū cibi plus cruciant: ſic fuit
de phenēna q̄ fuit prius liberis plena et poſtea mortui ſunt.
d ¶ Et famelici ⁊c̄. q: anna ꝑus famelica ⁊ deſiderās de ꝓ
le habēda: habuit ꝓlem ad ſufficientiā. iđo ſubdiť: e ¶ Do
nec ſterilis ⁊c̄. In hebreo habeť: Donec ſterilis pepit ſeptē
Sed hoc videť eſſe cōtra illud qđ poſtea dr eodē ca. ꝙ anna
cōcepit ⁊ pepit tres filios ⁊ duas filias: ⁊ iō dicūt aliq̄ hebrei
ꝙ duo filij ſamuelis computanť hic inter liberos anne: q: de
ipſa exiuerūt

ipſa exiuerūt mediāte ſamuele: ⁊ ſic dr peperiſſe ſeptē. Alij ꝟo G
hebrei dicūt ꝙ qn̄ anna pariebat vnū puerū: phenēna ſepelie
bat duos de ſuis: ⁊ iō nato q̄rto ipſius anne puero octo liberi
phenēne fuerūt mortui: ⁊ ſic nō remāſerūt ſibi niſi duo pueri
q: ſm ipſos decem habuit: vt dictū eſt. ſ. j. ca. Igiť qn̄ vidit ꝙ
anna q̄ntū cōcepat et appropinq̄bat
partui timuit de morte duoꝝ liberoꝝ
q̄ ſibi remāſerāt: ꝓpť qđ hūiliauit ſe
corā anna: ⁊ inſtāter petijt vt oraret
ꝓ vita pueroꝝ ſibi remanentiū: qđ ⁊
factū eſt: ⁊ iō illi duo pueri lʒ eēnt ipſi
us phenēne: tn̄ de cetero vocati ſunt
pueri anne eo ꝙ ei⁹ orōnib⁹ erat vita
eis ꝯceſſa. Iſte aūt expoſitōes nō ha
benť de textu: ſʒ ponunť ab hebreis
ad verificādū h̄ dictū: pepit ſeptē. Et
iō meli⁹ videť dicēdū ꝙ trāſlatio nr̄a
ſit melior in q̄ dr: Pepit plurimos.
Ad cui⁹ intellectū ſciēdū ꝙ dictio he
braica q̄ poniť hic. ſ. Sybea eq̄uoca
eſt ad deſignādū ſeptē: ⁊ hāc ſignifi
cationē ſequūť h̄ hebrei moderni: vt
p̄dictū eſt: ⁊ ad deſignādū ſatietatē:
⁊ hāc ſignificationē ſecutus eſt trāſla
tor nr̄: ⁊ forſitā illo tpe hebrei illā ſe
q̄banť. ſm h̄ igiť anna pepit ſatieta
tē. i. habuerat pueros ad ſufficiētiā:
quā ſufficiētiā expꝛſſit trāſlator nr̄ dicē
do: Plimos: qđ ꝯuenicti⁹ fuit dicere
q̄ꝫ ſi dixiſſet ſatietatē vel ſatis. Scđm
enī ꝙ dicit Hiero. in ep'la ad Pāma
chiū de optimo genere interp̄tandi.
Melior īterp̄tatio nō ſp eſt trāſferē
do ꝟbū ex ꝟbo: ſʒ aliq̄n meli⁹ eſt trāſ
ferre ſenſū ex ſenſu: vt eadē ꝟitas di
uerſis ꝓprietatib⁹ idiomatū appliceť.
f ¶ Et q̄ mul. ha. ⁊c̄. q: ſicut anna
multiplicabať in ꝓle: ita phenēna diminuebať: ſm ꝙ dicūt ex
poſitores hebrei ⁊ catholici. g ¶ Dñs mor. pueros phenē
ne. h ¶ Et viuifi. pueros anne. i ¶ Deducit ad in. In
hebreo hr̄: Ad foſſam. i. ſepulchrū. k ¶ Et redu. q: aliq̄n cō
tingit ꝙ aliq̄ de q̄ꝝ ſepultura iā tractať ad vitā reduanť: ſicut
de Ezechia habeť. iiij. Reg. xx. ꝓ humiliatione ſua corā dño.
l ¶ Dñs pauperē fa. ⁊ di. ⁊c̄. q: de diuitijs ⁊ honorib⁹ fre
quēter deijcit aliq̄s ꝓpter eoꝝ ſupbiā: ⁊ aliq̄s paupes ⁊ abie
ctos eleuat ad diuitias ⁊ honores ꝓpter eoꝝ hūilitatē: ꝑ hoc
innuit anna ꝙ ſic factū ē a dño de ipa ⁊ phenēna. m ¶ Dñi
eni ſunt ⁊c̄. Hic ꝯnr̄ poniť dei magnificatio: ⁊ ꝑmo q̄ꝫtum
ad potentiam H Moraliter
uo teſtamēto Mat. xi. d. Abſcōdiſti hec a ſapiētib⁹ ⁊ pru
dentib⁹ ⁊ reuelaſti ea ꝑuulis. a ¶ Arcus for. ſu. eſt. i. ſciā
ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ. b ¶ Et īfir. i. apl'i ſimplices ⁊ illittera
ti. c ¶ Accincti ſūt ro. In ſpūſcti datiōe ꝑ quē facti ſūt in
telligētes ſcp̄turas ⁊ eloq̄ntes in oī idiomate: ⁊ ita ꝯſtātes ꝙ
gaudebāt in tribulatōe Acť. v. g. Ibūt apl'i gaudētes a ꝯſpe.
cōcilij: qm̄ dig. ha. ſūt ꝓ noīe ieſu ꝯtu. pati. c ¶ Saturati
pri. ꝓ pa. ſe lo. i. ſacerdotes ⁊ ſcribe iudeoꝝ q̄ prius erāt re
pleti noticia legis ⁊ ꝓphaꝝ: ita euacuati ſūt bonis ſpūalib⁹: ſic
illi q̄ ꝓ victu q̄tidiano ſemetipos locāt indigēt bonis tpalib⁹.
d ¶ Et fame. ſa. ſūt. i. apl'i ꝑus illitterati ꝑ ſpm̄ ſctm̄ ſciā dl
ſunt repleti. e ¶ Donec ſte. pe. plu. i. gentilitas q̄ ſterilis
erat in bonis opib⁹ ad p̄dicationē apl'oꝝ valde fructificauit.
f ¶ Et q̄ mul. ha. fi. infir. eſt. i. iudea q̄ ꝑ infidelitatē eſt in
firmata. g ¶ Dñs mortifi. Judeā dimittēdo eā cadere in
infidelitatē. h ¶ Et viuifi. Gentilitatē ꝑ fidei ſuſceptionē.
i ¶ Deducit ad īfe. Judeos obſtinatos dimittēdo eos de
duci. k ¶ Et redu. Gētiles ab idolatria ꝑ quā digni erāt in
ferni pena reuocādo. k ¶ Dñs pau. fa. Populū iudaicū
obſtinatū ſpūalib⁹ bonis. † ¶ Et ditat. Eis gētilē ad ſe cō
uerſum. † ¶ Humiliat. Judeos in captiuitate diſperſos.
† ¶ Et ſublimat. Cōuerſos gētiles iudeis dñantes. Aliť
poteſt exponi de eadē ꝑſona ab illo loco. Dñs mortificat.
Per carnis afflictionē. Et viuificat. Per ſpūs ꝯſolationē
Deducit ad infe. Per cōſiderationem pene. Et reducit.
Per emēdationē vite. Dñs pau. fa. In tpalib⁹. Et ditat.
in ſpūalibus. Humiliat. in p̄ſenti. Et ſubleuat. in futuro.
† ¶ Suſcitās de pul. ege. in futura reſurrectiōe. † ¶ Ut
ſede. cū ꝑn. in throno glie. m ¶ Dñi eni ⁊c̄. i. prelati ⁊
principes do.

gni eiꝰ nõ erit finis. a ¶ Cardines ter. Quattuor.ſ.plage mūdi:in qbꝰ dilatauit orbē eccl'ie q̄ a ſolis ortu vſq; ad occaſū laudāt nomē dñi. ¶ Myſtice. Predicatores:ſup q̄s orbis.i. eccl'ia:fide eoꝝ ſtabilitatur. de qbꝰ dr:Sub q̄ curuāt̄ q̄ portāt orbē. b ¶ Dñm for.qꝛ infirmū faciet aduerſariū eiꝰ põt ex ambiguo greco intelligi:⁊ aduerſariū ſuū. Cū enī dñs poſſidere nos incipit: aduerſariꝰ nr̄ ipius fit:⁊ vincit̄ a nob nõ viribꝰ nr̄is:qꝛ nõ in virtute ꝓpria potēs eſt vir. Dñm for.⁊c. Aduerſarij iudei:ſup q̄s ī celis.i.apl'is dñs tonauit:qñ eos terruit gehēnā minādo: minas ſignis firmādo vñ multi cõuerſi ſunt. Vel formidabūt in iudicio:quē hic aduerſantes cõtēpſerūt ſup q̄s tonabit dicēs:Ite in ignē eternū: qđ ne oībꝰ ꝯtingat dñs q̄tidie ī celis.i.ſcꝑturis ⁊ doctoribꝰ tonat. c ¶ In celis to. Rab. Quia iuſta retributio futura eſt in die iudicij:ſʒ interim tonat de nubibꝰ ſuis q̄s : ſpūſctõ impleuit poſt q̄ celos aſcēdit. d ¶ Fines ter. Extrema homīs : qꝛ nõ iudicabunt̄:q̄ in meliꝰ vel in deteriꝰ medio tp̄e cõmutātur:ſʒ extrema in q̄bus fuerit inuētus. e ¶ Et dabit ⁊c.i.cp̄o. f ¶ Imperiū.i.eccleſiā.vñ:dabo tibi gētes hereditatē tuā vl' īperiū.i.ptātē iudicādi:qꝛ oē iudiciū dedit filio. g ¶ Regi ſu. Ra. Xp̄iano ppl'o cui dat ꝟtutē regēdi carnē:vt ī eo vincat mūdū: q̄ ꝓpter eū fudit ſanguinē ſuū.

Ps.112.a. Myſtice Job.9.b Mat.25.d Ps.2.b

a ¶ .i.quattuor plage mūdi.
a ſunt cardines terrę: et poſuit ſup †
a ¶ .i.opera electorū.
eos orbē:† Pedes ſanctoꝝ ſuoꝝ a
a ¶ in via iuſticie diriget. b ¶ inferni : vbi erit fletꝰ ⁊ ſtridor dentiū. c ¶ ab arrogātia
ſuabit:⁊ ipij ī tenebris ꝯticeſcēt: b
ceſſabūt. a ¶ ſed dei.
qꝛ nõ in fortitudie ſua roborabit̄ c
¶ ppl's fidelis. a ¶ iudei. ¶ pctōres. ¶ dā
vir. Dñz formidabūt aduerſarij †
nati. ¶ iudeos. ¶ pctōres. ¶ damnatos.
a ¶ apoſtolis. ¶ ſcripturis ſanctis.
c eius: ⁊ ſup ipos in celis tonabit. †
¶ poſtea vero. ¶ iudicio. a ¶ nõ ſolū mediterraneas regiões: ſʒ ⁊ extremas. ¶ extre
d e Dñs iudicabit fines terrę: et da
ma homīs. ¶ eccleſiā. ¶ carnem regendi.
¶ chriſto. ¶ populo chriſtiano.
f g bit iperiū regi ſuo : et ſublimabit f
Chriſti ſui.

ticū cognouit ſtatū iudeoꝝ futuꝝ tp̄e filij ſui ſamuel':⁊ tp̄ibꝰ ſeq̄ntibꝰ:⁊ ſm h̄ ꝓphetiā ſuā ꝓtulit p modū orōnis ⁊ diuīe laudis:ſic ⁊ pſalmi ſūt q̄dā ꝓphetie ꝓlate p modū laudis diuīe. Dicit igit̄ ꝙ anna p̄mo ſpū ꝓphetico cog̃uit filiū ſuū ſamuelē futuꝝ ꝓpletā magnū ī iſrl':⁊ facturū ſigna ⁊ mirabilia:ſic ptʒ .j.vij.ꝙ ipo offerente ſacrificium pro filijs iſrl' dñs intonuit fragore magno: ⁊ exterruit philiſteos et debellauit. et.j.xij.c. Samuele rogāte deū : dñs dedit vocēſ ⁊ pluuias ꝯ ſolitū curſū nature vt p h̄ ppl's iſrl' petēdo regē cognoſceret ſe peccaſſe:vt habet̄ ibidē. Cognouit etiā ꝙ tp̄e filij ſui filij iſrl' de ſuitute philiſtinoꝝ eēnt liberādi ſaltē in p̄te: ⁊ ſm h̄ dixit:Exultauit cor meū ī dño:ꝓpt̄ p̄dicta. Scđo cognouit ī ſpū ꝓphetico ꝙ filiꝰ filij ſamuel'.ſ.hemā cū q̄ttuordecī filijs ſuis futuri erāt cātores diuinaꝝ laudū ī tēplo dñi:vt hr̄.j. Paral'.xxv.⁊ ꝓpt̄ h̄ dixit. Et exaltatū ē cornu meū.i.gl'ia mea ī deo meo. Tertio vidit anna p ſpm̄ ꝓphetie ꝙ philiſtei ꝓpt̄ captionē arce ⁊ deductionē ī terrā ſuā pcutiēdi erāt a dño: in tm̄ ꝙ cõpellerent̄ eā remittere ſup plauſtrū nouū cū emēda ꝓ pcī ſui recognitōe ponēda ī capſella iux̄ arcā mures aureos ⁊ anos aureos: vt habet̄.j.vj.⁊ propter h̄ dic̄: Dilatatū eſt os meū.ad narrādū vindictā dñi. Sup inimicos meos .i.philiſteos qui erant inimici ppl'i iſrl'. Quia letata ſū in ſalutari tuo:in h̄ ꝙ coges hoſtes remittere arcā mõ p̄dicto. Quarto vidit anna ꝙ ſennacherib dicturꝰ foret blaſphemias ꝯtra dñm:⁊ ꝙ niteret̄ deſtruere ciuitatē hieruſalē ⁊ tēplū : ſʒ ab angelo dñi pcuteret̄ eiꝰ exercitꝰ vſq; ad clxxxv.milia viroꝝ:⁊ ſic cõpelleret̄ fugere in terrā ſuā verecūde:vt hr̄.iiij. Reg.xix. Et ꝓpt̄ h̄ dixit anna: Nõ eſt ſctūs vt ē dñs:qꝛ ipe eſt ſctūs ſctōꝝ: vt hr̄ Dañ.ix. Neq; enī eſt aliꝰ ext̄e.ſ.verꝰ deꝰ: qꝛ alij dicunt̄ dij erronee : ſic iupiter ⁊ ſaturnꝰ ⁊ ꝯſil'es:vl' pticipatiue: vt iudices ⁊ viri ſctī. Et nõ fortis ſic deꝰ nr̄:qꝛ in momēto ⁊ p vnicū angelū ꝯteret ipſiꝰ ſennacherib exercitū. Quīto vidit futurū eē ꝙ nabuchodonoſor rex babylonis deſtrueret ciuitatē ⁊ tēplū:⁊ ppl'm iſrl' captiuaret:vt hr̄.iiij. Re.vl.⁊ de h̄ multū gl'iaret̄.ꝓpt̄ qđ dixit: Nolite multiplicare loq̄ ſublimia:gloriātes de ciuitat' deſtructiōe ⁊ ppl'i iſrl' captiuatōe. Recedāt vetera de ore vr̄o.i.ꝟba ſupba q̄ dicunt̄ vetera:qꝛ initiū oīs pctī ē ſupbia:vt hr̄ Ecc'i.x.b. Quia deꝰ ſciētiaꝝ dñs eſt q̄ſi dicat ipe ſcit tp̄a futura determīata in qbꝰ adducet ſup vos vindictā ꝓpter pctā.vñ ⁊ poſtea nabuchodonoſor in furiā verſus eſt:vt habet̄ Dañ.iiij. Et balthaſar eiꝰ abnepos ſm Joſephū occiſus eſt. Scđm ꝟo alios hebreos balthaſar fuit eiꝰ nepos:cui ꝯcordat dictū Hiere.xxvij. a. Ego dedi oēs t̄ras iſtas ī manu nabuchodonoſor reg' ⁊ ſeruiēt ei oēs gētes ⁊ filio eiꝰ ⁊ filio filij eiꝰ:nec pl'res ibi exp̄mūtur:⁊ babylõ deſtructa fuit per Cyrū ⁊ Dariū:vt hr̄ Dañ.v. Et ipi p̄parāt̄ cogitatōes:qꝛ hõ videt ea q̄ parēt:deꝰ aūt ītuet̄ cor: vt hr̄.j.xvj.b. Sexto vidit ꝙ greci afflicturi eſſent filios iſrl' tp̄e Antiochi illuſtris q̄ coegit filios iſrl' trāſire ad gentilē ritū:⁊ in tēplo dñi poſuit abominādū idolū:vt hr̄.j. Mach.j. Et ꝙ p mathathiā ⁊ filios eiꝰ greci forēt debellādi ⁊ mūdādū tēplū dñi:vt hr̄.j. Mach.iiij.⁊ ꝓpt̄ h̄ dixit anna: Arcꝰ fortiū ſuperatꝰ eſt.i.virtus grecoꝝ eſt debellata. Et infirmi accincti ſunt robore.i.machabei q̄ reſpectu grecoꝝ videbant̄ nullius momēti:⁊ tñ pluries eos ſupauerūt ⁊ de terra iſrl' eiecerūt:vt ptʒ in ꝓceſſu libri Machab. Septīo vidit in ſpū tribulatiōeʒ futurā iudeiſ tp̄e amā agagite:⁊ filios iſrl' liberādos ab illa p mardocheū ⁊ heſter vt hr̄ ī ꝓceſſu lib.heſter.⁊ q̄tū ad h̄ dixit anna: Repleti al's ſaturati:p̄us.i.amā ⁊ filij eiꝰ pleni diuitijs ⁊ delitijs tēporalibꝰ.

C

149.diſ.c.1 pꝰ p̄ncipiū

Nico.de lyra

ad potētiā:⁊ hoc eſt in actu creatiōis/cū dicit̄: Dñi enīz ſunt car.⁊c.ſcđo q̄tū ad ſapiētiā: in actu gubernationis/cū dicit̄. a ¶ Pedes ſan.⁊c.dirigēdo eos in via morū.tertio q̄tū ad eiꝰ iuſticiā in actu debite punitiōis/cū dicit̄: b ¶ Et impij in tene.ꝯti.ſcʒ in tenebris culpe et poſtea ī tenebris gehēne. c ¶ Quia nõ in for.⁊c.qꝛ p potētiā ſecularē nullus poterit manū dei euadere. d ¶ Dñs iudicabit fi.terre.in iudicio extremo. e ¶ Et dabit ipe.re. ſuo.i.ipſi xp̄o cui pat̄ dedit iudiciū:vt habet̄ Joh.v.d.⁊ qꝛ iudicabit in forma humanitatis in q̄ fuit corā pilato iudicatus.ideo ſequit̄: f ¶ Et ſublimabit cor.xp̄i.i.vncti ſui. Chriſtus enī in humanitate fuit vnctus plenitudine grē.lʒ aūt xp̄s appareat in iudicio in forma hūanitatis.tñ nõ erat infirmitati ſubiecta ſicut fuit corā pilato. Sʒ apparebit in forma gl'ioſa oī creature etiā ſup̄mis angelis p̄lata. iđ bñ dr: Et ſublimabit cor.i. ptātē:xp̄i ſui. Tūc eī ptās xp̄i ſblimabit̄ qñ oīa ei pfecte ſbijcient̄:qđ nõ eſt adhuc ipletū.ſm ꝙ dic̄ Paulꝰ apl's Heb.ij.b. Nūc aūt necdū videmꝰ oīa eē ſubiecta ei. Ad cuiꝰ ītellectū cõſiderādū ꝙ in xp̄o ē duplex natura.ſ.diuīa ⁊ hūana. Scđʒ diuinā naturā oīa plene ſūt ei ſubiecta.nec ptās eiꝰ dep̄mi põt aut ſblimari cū ſit īfinita. Scđʒ ꝟo naturā hūanā ſublimata ē ptās xp̄i:⁊ adhuc ſublimabit̄.lʒ enī ab īſtāti illiꝰ ſctē vnionis nature diuīe ⁊ hūane ī ſuppoſito ꝟbi:oīa plene ſbiecta fuerīt hūanitati xp̄i auctatiue:nõ tñ executiue. Primū patʒ:qꝛ q̄to aliq̄ ſūt deitati ꝓpinq̄ora:tāto alia ſūt ei mag' ſbiecta ſic ptʒ de elemētari regiōe q̄ tota ſubiecta ē latiōi aſtroꝝ: vt oīs ꝟtꝰ eiꝰ īde gubernet̄:vt dr.j.methauroꝝ. Corpa ꝟo celeſtia ſbiecta ſt̄ angel' ſiue ītelligētijs mouētibꝰ ea:⁊ iteꝝ āgeli īferioris ⁊ medie hierarchie ſbiecti ſūt angel' hierarchie ſupior'. Natura āt hūana ī xp̄o ab inſtāti vniōis p̄dicte ꝓpinq̄or fuit deitati oībꝰ angel':qꝛ vnita ē ei in eē hypoſtatico. Angeli eī q̄tūcūq; ſup̄mi nõ ſūt ei ſic vniti:qꝛ nuſq; āgelos app̄hēdit:vt dr ad Heb. ij.ſʒ tm̄ p opationē.ſ.p aptā viſionē ⁊ fruitionē pfectā:⁊ iđ ab inſtāti vniōis p̄dicte oīa ſūt ſubiecta xp̄o hoī auctatiue. Scđʒ ſil'r ptʒ:qꝛ añ reſurrectionē natura hūana ī xp̄o fuit paſſibilis ⁊ ſubiecta penalitatibꝰ ad cõplēdū myſteriū nr̄e redēptiōis:⁊ ſic nõ fuerūt ei oīa ſbiecta executiue. Sʒ qñ reſurrexit ad vitā īmortalē:natura illa fuit plene gl'ioſa in aīa ⁊ corpe: ⁊ p ꝯñs ptās eiꝰ tūc fuit ſblimata: ꝓpt̄ qđ tūc dixit apl'is Mat.vlt.d. Data ē mihi ⁊c.⁊ adhuc ſblimabit̄ ī futuro iudicio qñ ſnīa eiꝰ quā ꝓferet ī natura hūana:vt p̄dictū ē:pfecte īplebit̄ ī oībꝰ tā ī elect' q̄ in dānat':⁊ ſm h̄ dic̄ h̄: Et ſubli.cor.xp̄i ſui. Sciendū aūt ꝙ ionathan filiꝰ ocibel ī trāſlatiōe chaldaica alit̄ exponit cāticū anne p̄dictū:cuiꝰ ſenſū accipiā ꝓut potero.addēdo etiā aliq̄ ad maiorē ītellectū: Dic̄ igit̄ ꝙ anna p ſpm̄ ꝓphe ticū cognouit

B

Duplex in xp̄o natura

Anna ꝓphetiſſa

D

p̄ncipes dñant̄ tm̄ ī t̄ra ⁊ nõ ī celo ſic bt̄i. † ¶ Et poſu. ſup e.or.i.curā orbis ſpūalē ⁊ tp̄alē. a ¶ Pedes ſan.⁊c. Ne corruāt in foueā mortalis culpe ⁊ inde in foueā gehēne. b ¶ Et ipij ⁊c.ſ.culpe ⁊ poſtea gehēnal' miſie. c ¶ Quia nõ in for.ſu.ſ.corpali ⁊ tp̄ali. c ¶ Roborabit̄ vir.eo ꝙ eſt defectiua. † ¶ Dñm for.⁊c.i.demōes ⁊ pctōres obſtinati. † ¶ Et ſup ipos ⁊c. Illa ſnīa terribili. Ite maledicti ⁊c. Mat.xxv.a.q̄ dabit̄ ī celo aereo. d ¶ Dñs iu.fi.ter.i.homines đ oībꝰ finibꝰ t̄re. e ¶ Et da.im.re.ſ.i.xp̄o hoī:qꝛ tūc oīa pfecte ſbijciēt̄ ei:iđ ſbdit. f ¶ Et ſubli.⁊c.i. ipiꝰ ptātē.

Moraliter

i v Porro filij

E a ¶ Chriſti ſui. Chriſtiani ppľi chriſmate vncti. totū tñ corp⁹
E cū capite ſuo vnus eſt chriſt⁹. Hec anna ꝓphetauit mater ſa/
muelis: in quo tunc figurata eſt mutatio veteris ſacerdotij: ꝛ
nūc īpleta: qñ infirmata eſt fecūda: vt nouū haberet ſterilis in
chriſto ſacerdotiū. b ¶ Heli. Interp̄tať extraneus: a deo enī
alienus eſt/ qui ſubditos non corrigit.
Ophni infamia ↄuerſiōis: merito aūt
ſic vocať/ qui differt ↄuerti in melius.
Phinees oris obduratio vel ori par/
Phinees cens. Duos phinees ſacerdotes legi/
mus. Alterū iuſtū eleaçari filiū: alterū
iniuſtū filiū heli. Sacerdotes q̇ cuſto/
diūt os ſuū ne exeat inde aliqđ prauū:
in filio eleaçari ſignanť. Qui autē os
habēt obturatū vel īperitia: vel pctōꝝ
ↄſciētia in filio heli figurāť. c ¶ Por
Joſephus ro filij heli/ filij bc. Refert ioſephuſ
heli ſacerdoti erāt duo filij ophni ꝛ phi
nees circa hoīes iniurioſi: ꝛ circa diui
nitatē impij: nulliqꝫ iniq̇tati parcebāt
ꝛ alia q̇dē munera ab oblaturis ꝓpter
honorē ſibimet ſequeſtrabāt: alia rapi
ne modo tollebāt: mulieribus religio/
nis cauſa ↄueniētibus cōtumelias in/
ferebāt: alijs violētias faciētes: alijs ꝑ
ſuadentes donis: nihilqꝫ eoꝝ vita a ty
rānide peſſima differebat. Vñ ꝛ heli ꝓ
eoꝝ iniquitate dānatus eſt: qꝛ min⁹ ſe/
uera aīaduerſiōe plectebat: etſi quidē
coercuit/ ꝛ corripuit: cum lenitate tñ ꝛ
māſuetudīe patris/ nō ſeueritate ꝛ au/
ctoritate pōtific̄. Diſcāt ergo ſacerdo/
tes: quia ꝓpter ſcelera populi punien
tur/ ꝛ ſubditorū culpa illis imputabiť.

¶ cornu chriſti capitis. ſcꝫ ꝛ membrorum regnum ſublime monſtrabiť: quod nūc ab infidelibus deſpiciť.

a cornu xp̄i ſui Et abijt helchana
in ramatha in domū ſuā. Puer a
aūt erat miniſter in ↄſpectu dñi:
b c añ faciē heli ſacerdotis. Porro b
a ¶ abſqꝫ iugo abſqꝫ dño.
filij heli: filij belial: neſciētes do c
minū neqꝫ officiū ſacerdotū ad
ppľm: ſed q̇cūqꝫ imolaſſet victi/
mā: veniebat puer ſacerdot̄/ dū
coq̄renť carnes: ꝛ habebat fuſci d
nulā tridētē in manu ſua: ꝛ mitte
bat eā in lebetē vel in chaldariā:
aut ī ollā ſiue ī cacabū: ꝛ oē qđ le
uabat fuſcinľa/ tollebat ſacerdoſ
ſibi. Sic faciebant vniuerſo iſrľi
veniētiū in ſilo. Etiā añqꝫ adole e
rēt adipē: veniebat puer ſacerdo
tis: ꝛ dicebat imolanti: Da mihi f
carnē vt coquā ſacerdoti: nō enī
accipiā a te carnē coctā/ ſed cru/
dā. Dicebatqꝫ illi imolās: Incē g
datur primū iuxta morem hodie
adeps: ꝛ tolle tibi quātūcūqꝫ de
ſiderat aīa tua. Qui reſpōdens
aiebat ei: Nequaqꝫ. Nūc enī da/
bis: alioquin tollā vi. †Erat ergo h
peccatū puerorū grāde nimis co
rā dño: qꝛ detrahebant homīes i
ſacrificio dñi. Samuel autēꝫ mi k
niſtrabat ante faciē dñi puer/ ac/ l

Ni. de ly. ⁂ Et tunicā.

⁂ ꝛ delitijs tēporalibus. Pro pani/
bus ſe locauerūt: qꝛ ꝓ ſeruāda ꝛ ſuſtē/
tanda vita ſua libēter ſuppoſuiſſent ſe
ſeruituti heſter ꝛ mardochei. vnđ He
ſter. vij. diciť ꝙ amā rogauit heſter re/
ginā ꝓ aīa ſua ꝛ famelici ſaturati ſunt
.i. iudei q̇ tūc erāt pauperes ꝛ abiecti:
ꝑ heſter ꝛ mardocheū fuerūt eleuati ꝑ
† 50. diſt. c. de his vero totū imperiū aſſueri. Donec ſteriliſ pe
perit plurimos. i. hierľm ſiue iudea q̄
ſm hebreos mō diciť ſterilis: eo ꝙ iu/
dei q̇ ſunt ei⁹ filij inde ſūt eiecti: ꝛ ꝑ or
bē diſpſi: pariet tñ plurimos: vt dicūt
qꝛ in aduentu meſſie quē expectant: di
cunt hierľm ꝛ iudeā debere replere fi/
lijs iſrľ ibidē de diuerſis mūdi partib⁹ cōgregādis: ꝛ dicūt ꝙ
tūc oēs alie nationes ſubijcienť eis. Et q̄ multos habebat fi/
lios infirmata eſt. i. roma ſiue romanū imperiū qđ vaſtauit iu
deā ꝛ diſpſit iudeos: tūc debilitabiť ꝛ ad nihilū deduceť. Sꝫ
illud qđ hic diciť de partu ſterilis ſm veritatē intelligiť de ec
cleſia que p̄mo videbať ſterilis ꝓpter paucitatē fideliū: ſed pe
perit plurimos in ↄuerſiōe multitudinis gentiū ad fidē. ꝛ ſic
exponit apľus ad Gaľ. iiij. ca. Letare ſterilis ꝛc̄. Et que mul/
tos habebat filios infirmata eſt. i. ſynagoga: vt ptꝫ per orbē
vniuerſum. Dñs mortificat. hic ↄñr oſtēdiť ſm dictum iona/
than filij oçiel. vñ p̄dicta ↄtingāt ſcꝫ ex virtute diuina qui po
teſt mortificare viuentes: ꝛ viuificare mortuos. i. potētes hu/
ius ſeculi deducere ad nihilū: ꝛ abiectos ꝛ īpotētes qui qua/
ſi mortui ꝛ deſcendentes ad inferos computanť reducere ad
proſperū ꝛ potentē ſtatū: ꝛ eodem modo exponiť quod ſubdi
tur: Domin⁹ pauperē facit ꝛ ditat humiliat ꝛ ſubleuat: quia
ſm ipm populū iudaicū quē depauperauit ꝛ humiliauit ꝑ ro/
manos ditabit ꝛ ſubleuabit per regē meſſiā: ꝛ ſic eleuabit eū
de ſtercore vilificationis ad ſedē glorie ꝛ exaltationis tēpora
lis. Dñi enī ſunt cardines terre. In hebreo habetur: Fortes
terre. Et poſuit ſuper eos orbē: qui terra tenet infimū locum:
ſicut in domo fundamentū. Pedes ſanctorū ſuorū ſeruabit:
ne ruant in culpam/ ꝛ inde in gehennā. Et impij in tenebris
cōticeſcent ſe in tenebris gehēne. Quia nō in fortitudine ſua
roborabiť vir: qꝛ non poteſt ꝓpria virtute ſubſiſtere niſi diui
na virtute ſuſtenteť. Dominū formidabūt aduerſarij eius. i.
omēs gentiles quos vocat omēs extra ſectam iudaicā exiſten
tes: ꝛ

ideo vocat eos aduerſarios dei: ꝛ in aduentu meſſie deterre/ G
ri ꝛ ſubiugari. ideo ſubdiť: Dñs iudicabit fines terre: reddēs
penā ꝓ peccatis ꝑpetratis. Et dabit imperiū regi ſuo. i. meſ/
ſie futuro ſm ip̄os. Et ſublimabit cornu. i. poteſtatē chriſti ſui
.i. meſſie: qđ idē ſignificat. Meſſias enī hebraice: chriſtuſ gre
ce: ꝛ vnct⁹ latine idē ſignificāt. Reges
enī ꝑ inunctionē inſtituebanť: ꝛ iudei
expectāt meſſiā futurū regē ꝛ dñari tp̄a
liť ſuꝑ totū mūdū. Ex p̄dict̄ ptꝫ ꝙ expe
ctāt p̄dictū meſſiā circa ceſſatiōeꝫ roma
ni īperij: et ſm ꝟitatē ille q̇ tūc veniet
in maxima poteſtate tp̄ali erit antichri/
ſtus: ſm ꝙ dicit apľs. ij. ad Timo. ij. a.
ca. Ubi ſignū precedēs aduētum anti/
chriſti dixit eſſe ceſſationē romani īpe/
rij dicēs: Nī niſi venerit diſceſſio pri
mū. i. diſceſſio a ſubiectiōe romani īpe
rij: ſm ꝙ exponūt doc. ꝛ reuelatus ſue
rit homo pctī filius perditionis. i. anti
chriſtus ꝛc̄. a ¶ Puer aūt erat mi/
niſter. Ex hoc ptꝫ qđ ſupra dictū eſt. ſ.
ꝙ helchana pater ſamuliſ fuit de tribu
leui: aliter filius ei⁹ nō poſſet miniſtra/
re in tēplo dñi. b ¶ Porro filij heli.
Diuiſio Hic ↄſequēter deſcribiť malicia filioꝝ
heli ꝛ ſamuelis que fuit occaſio termi/
nādi regimē iudicū et inchoandi regi/
men regū. Primo igiť deſcribiť mali/
cia filiorū heli. Secūdo filiorū ſamue/
lis ca. viij. Prima in duas: qꝛ p̄mo de/
ſcribiť filiorū heli tranſgreſſio. ſecūdo
trāſgreſſionis punitio/ ibi: Uenit autē
vir dei. Circa primū deſcribēdo filiorū
heli maliciam ſcriptura ſimul exprimit
ſamuelis iuſticiaꝫ: vt oppoſita iuxta ſe
poſita magis eluceſcant. Primo ergo
exprimiť malicia filiorū heli/ cū diciť:
Porro filij heli filij belial. i. abſqꝫ
iugo legis diuine. ideo ſubditur:
b ¶ Neſciētes dñm neqꝫ officiuꝫ H
ſa. ad pplꝫ ꝛc̄. Ueniebat puer ꝛc̄.
De mādato filioꝝ heli: q̇ erant ſacerdo
tes ſub patre ſuo. d ¶ Et habebat
fuſcinulā tridētem in manu ſua:
Id eſt inſtrumentū ad extrahendū car/
nes/ habēs tres dentes. e ¶ Etiam
anteqꝫ adolerent adipē. i. filij heli:
quia ad eorū officiū pertinebat crema/
re adipes ſacrificiorū ſuꝑ altare holo/
cauſtorū. f ¶ Da mihi carnē vt co
quam ſacerdoti. In hebreo habeť:
Da mihi carnē ad aſſandū ſacerdoti: ꝓpter hoc enī volebant
accipere carnē crudā vt coquereť ꝛ parareť ad eorū volūtatē
contra dei legē. g ¶ Incendať primū iuxta morē ho/
die adeps. Illud enim de ſacrificijs debebatur dño: et ideo
primū debebat ſibi offerri. h ¶ Erat ergo peccatū pue/
rorū grande nimis corā dño. Dicunť autē pueri morib⁹:
nō etate quia iā erant homīes ꝓuecti. i ¶ Quia detrahe/
bant homīes a ſacrificio dñi. Propter quod peccatū eo/
rū erat contra deū: ꝛ redundabat in totū populū. Cōſequēter
iuxta iſtorum maliciā deſcribiť innocentia ſamuelis/ cū diciť:
k ¶ Samuel aūt ꝛc̄. Nō in officio ſacerdotali: ſed in miſte
rio ſibi cōpetēti. l ¶ Puer accinct⁹. i. eſt ꝓmpt⁹ ꝛ parat⁹.
⁂ Ephot li

Moraliter ⁂ b ¶ Porro filij heli filij belial. neſcientes dñm ne
qꝫ officiū ꝛc̄. Et ideo per ip̄os ſignanť mali ſacerdotes no/
ue legis quorū puer. ſ. ſenſualitas que tendit ad delectabilia
carnis ſicut puer ad irrationabilia habet fuſcinulā tridētem:
ꝛ per vnū dentē ſignať concupiſcentia carnis qua attrahunť
corporis delectabilia: per aliū vero ↄcupiſcētia oculoꝝ qua at
trahunť bona tp̄alia. Per tertiū ꝟo ſuꝑbia vite qua attrahū/
tur dignitates ꝛ excellētie. Ad hec enī tria ſibi attrahēda ſu/
pra modū ſtudēt mali curati clerici ꝛ p̄lati. h ¶ Erat ergo
pctm̄ ni. grāde ꝛc̄. qꝛ detrahebāt hoīes a ſa. dñi. Sic
eſt hodie qꝛ ꝓpter malā vitā clericorū curatoꝝ ꝛ p̄latoꝝ: mul/
ti laici tā de principibus qꝫ de vulgaribus retrahunť a bonis
oꝑibus ꝛ ad mala dilabunť. Greg. in paſtora. Cū paſtor ꝑ ab
rupta gradiť cōſequēs eſt: vt grex ad p̄cipitiū ſequať.

a ¶ Et tunicā. Tunica quā faciebat anna. i. gratia: ⁊ puero tradebat inceptiua doctrina eſt: q̄ fideles ꝑma rudimēta accipiunt. vñ: Lac vobis potū dedi nō eſcā. Superhumerale ꝟo lineū caſtitatē ⁊ ꝯtinētiā cū bonis opibus ſignat. Qui enī dño miniſtrare deſiderat/ neceſſe eſt vt caſte ⁊ ꝯtinēter viuat: ⁊ bonis opib⁹ ſe exerceat. b ¶ Si peccauerit vir ⁊c. Nō eo mō peccat in virū: quo peccat in deū: q: peccare ĩ virū. i. ꝯtra ꝓximū leuius eſt ⁊ venialius. In deū ꝟo peccare. i. a cultu ei⁹ recedere: impietatꝭ pctm̄ eſt: qḋ difficilius punit: ⁊ tardius remittit: ⁊ cū q̄s in virū peccat placato viro facit ſibi deū placabilē. Sed cuꝫ q̄s in deū peccat: q̄s orabit ꝓ eo? id eſt ꝑ quē ſibi deū faciet ꝓpitiū: nō ꝙ nulla ſperanda ſit venia eis q̄ in diuino peccāt officio: ſꝫ maior eſt pena ⁊ tardior venia his q̄ in reb⁹ deo ſacratꝭ offendūt: q̄ꝫ ſi ꝟbo vl' facto leſerint ꝓximū: q: q̄to maior glīa tāto grauior offēſa.

Margin: I. Cor. 3. a. — In deū peccare

Ni. de ly.

Patris tui

a ¶ Ephot li. nō eſt tale veſtimētū ſicut ephot ſūmi ſacerdotis: qḋ alio noīe dicit ſuperhumerale. de quo habet Exo. xxviij. ſed erat q̄dā veſtis linea q̄ vtebant leuite in ſuis officijs miniſtrando. b ¶ Et tunicā par. In hebreo habet. Et palliū puū. Cetera patēt vſqꝫ ibi: c ¶ Et magnifica. eſt ⁊c. Ex quo ptꝫ ſue bonitatis augmētum. d ¶ Heli aūt erat ſe. Hic reuertit ſcriptura ad deſcribendū maliciā filioꝝ heli: q: patri arguēti nō acq̄euerūt: ſed obſtinati in malicia remāſerūt. ⁊ h̄ eſt qḋ d̄r: e ¶ Et audiuit oīa ⁊c. retrahētes eū a ſacrificijs dñi ꝓpter predicta. f ¶ Et quō dor. cū mulie. iſte erāt mulieres q̄ veniebāt: vt purificarent poſt partū: vt p̄cipit Leuitꝭ. xij. ⁊ filij heli ſollicitabāt eas ⁊ aliq̄s decipiebāt. g ¶ Et dixit eis ⁊c. rep̄hendit eos nimis molliter. ꝓpt qḋ dicit Hiero. ſuper locū iſtū: Heli ꝓ iniq̄tate filiorū ſuoꝝ dānatus eſt: corripuit q̄dē eos: ſed lenitate pr̄is nō auctoritate pōtificis: ⁊ q: eos tenebat corripe. iō nō ſolū ꝓ iniq̄tate filiorū: ſed etiā ꝓ ſua fuit punit⁹. h ¶ Ut trāſgre. fa. ⁊c. q: ſicut dictū eſt ꝓ malicia eoꝝ ppl'us retrahebat a ſacrificijs debitis: et a debita reuerētia erga deum. i ¶ Si pecca. vir. ⁊c. per orōnes ⁊ ſacrificia. k ¶ Si autē pec. in deū ⁊c. q. d. remittet ſibi per talia. nō q: tale pctm̄ ſit ſimpliciter irremiſſibile: ſed q: de difficili eſt remiſſibile: ⁊ per talē modū dicit ſaluator Matth. xij. c. Qui aūt dixerit ꝟbū cōtra ſpm̄ ſctm̄: nō remittet ei in hoc ſecl'o neqꝫ in futuro. l ¶ Et non au. vo. pa. ſui. Ex q̊ ptꝫ eoꝝ obſtīatio. m ¶ Quia volu. de⁹ occi. eos ⁊c. ꝯtrariū aūt videt dici Ezech. xxxiij. c. Nolo mortē pctōris ⁊c. Dicēdū ꝙ deus nō vult mortē pctōris per ſe: ſed ꝑ ſe vult iuſticiā ſuam: ſicut ⁊ bonitatē: ad quā ſequit punitio peccatoris que aliq̄n fit ꝑ mortē corꝑalē: ⁊ aliq̄n cū hoc per mortē gehēne. n ¶ Puer aūt. Hic cōuertit ſcriptura ad deſcribendū ſamuelis iuſticiā iuxta filioꝝ heli maliciā rōne ſupradicta/ cū d̄r: o ¶ Proficiebat atqꝫ creſce. ⁊c. etate ſcꝫ ⁊ virtute. p ¶ Et placebat tam deo ⁊c. ſicut dicit de ſctō ſebaſtiano: neceſſe erat vt quē deus tanta ꝑfuderat gr̄a ab oībus amaret q ¶ Uenit aūt vir dei. Hic ꝯñr deſcribit trāſgreſſiōis filioꝝ heli punitio: ⁊ ꝑmo deſcribit hui⁹ punitionis denūciatio. ſcḋo executio ca. iiij. Prima in duas: q: ꝑmo denūciat ꝑ nūciū extraneū. ſecūdo ꝑ diſcipulū ſubiectū. iij. ca. Circa ꝑmū dicit: Uenit aūt vir dei

Margin: B — Diuiſio

a ¶ ſuperhumerali. ¶ nō eo quo induebat pontifex. illud enī quattuor colorib⁹ deſtinguebatur hyacintho cocco: byſſo. ⁊ auro. ¶ qḋ minoribus gradibus conceſſum erat.

a cinctus ephot lineo: ⁊ tunicā par- a b
uā faciebat ei mater ſua: quā affere
bat ſtatutis diebus aſcēdens cū vi
ro ſuo vt imolaret hoſtiā ſolennē: ⁊
votū ſuū: ⁊ bñdixit heli helcane et
vxori eius: dixitqꝫ ei: Reddat tibi
dñs ſemē de muliere hac/ ꝓ fenore
qḋ cōmodaſti dño. Et abierūt ĩ lo
cū ſuū: Uiſitauit ergo dñs annā/ ⁊
ꝯcepit: ⁊ peperit tres filios ⁊ duas
filias. Et magnificatus eſt puer ſa c
muel apud dñm. Heli autē erat ſe d
nex valde. Et audiuit oīa q̄ facie- e
bant filij ſui vniuerſo iſraeli: ⁊ quō f
dormiebāt cū mulierib⁹ q̄ obſerua
bant ad oſtiū tabernaculi. Et dixit g
eis: Quare facitis res huiuſcemo-
di: q̄s ego audio res peſſimas ab
oĩni pplo? Nolite filij mei. Non eſt
eni bona fama quā ego audio: vt h
b trāſgredi faciatis populū dñi. Si i
peccauerit vir ĩ virū: placari ei po
teſt de⁹ † Si autē peccauerit in deū k
vir: quis orabit ꝓ eo? Et nō audie l
rūt vocē pr̄is ſui: q: voluit dñs oc m
cidere eos. Puer autē ſamuel ꝓfi- n o
ciebat atqꝫ creſcebat: ⁊ placebat tā p
deo q̄ꝫ hoībus. Uenit autē vir dei q
ad heli: ⁊ ait ad eū. Hec dicit dñs: r
Nunq̄d nō aperte reuelat⁹ ſum do
mui patris tui cū eſſet in egypto in
domo pharaonis? Et elegi eum ex
oībus tribub⁹ iſrl' mihi in ſacerdo-
tem/ vt aſcenderet ad altare meū: ⁊
adoleret mihi incēſum: et portaret s
corā me ephot: ⁊ dedi domui pr̄is t
tui oīa de ſacrificijs filiorū iſrael.
Quare calce abieciſtĩ victimā me- v
am: ⁊ munera mea q̄ ꝑcepi vt offer

vir dei ad heli. hui⁹ viri nomē nō exꝑmit: ⁊ iō circa hoc varie dicit: Ab antiq̄ dixerūt aliq̄ ꝙ fuit phinees fili⁹ eleaçari ſacerdotis q̄ adhuc viuebat. Sed hoc videt impoſſibile: q: phinees añ mortē moyſi iā erat ad minus. xxx. annoꝝ vl' circiter: q: tūc factus fuit phinees ꝑnceps exercit⁹ cōtra madianitas: vt habet Nu. xxxi. Itē a morte moyſi vſqꝫ ad mortē heli añ quā pauco tēpore vir iſte dei venit ad heli fluxerūt anni trecenti. lvij. qḋ declarat ſic: q: ducat⁹ ioſue incepit ĩmediate a morte moyſi. Temp⁹ aūt ip̄ius ioſue quo prefuit nō exꝑmit in ſcriptura: ſed cōtinet ſub tpe othoniel q̄ ei ſucceſſit. et hoc tēpus fuit. xl. annoꝝ vt habet Iudic. iij. Poſt ip̄m aioth prefuit. lxxx. annis. Iudicū. iij. Poſtea delbora. xl. Iudic. v. Poſtea gedeon. xl. Iudic. viij. Poſtea abimelech tribus annis Iudic. ix. Poſt eū thola. xxiij. Iudic. x. Poſt thola iair. xxij. Iudic. x. Poſt iair filij iſrael fuerūt ſine iudice xviij. annis quibus ſeruierūt philiſteis ⁊ filijs ammon: vt habet Iudic. x. Poſtea iephe ꝑfuit ſex annis Iudic. xij. Poſt eum abeſſan annis ſeptem: Iudic. xij. Poſt eū ahialon. x. Iudic. xij. Poſt eum abdon. viij. Iudic. xij. Poſt eū ſamſon. xx. Iudic. xvi. Poſt eum heli. xl. vt habet. j. Reg. iiij. qui ſimul iuncti faciūt annos. ccclvij. Alij vero dixerūt ꝙ iſte vir dei fuit helias ꝓpheta: ſed hoc etiā videt impoſſibile: quia ante mortē heli iam helias fuiſſet. xx. annoꝝ ⁊ plus cū hic dicat vir ꝑm eos. Item a morte heli vſqꝫ ad tēpus quo helias fuit raptus. vt habet iiij. Regū. ij. ca. fluxerunt anni. ccviij quod declarat ſic: quia ſamuel prefuit poſt heli cuius tēpus nō exprimit: ⁊ ideo continet ſub tempore ſaulis. ⁊ iſtud tempus fuit. xl. annorū vt habet Actꝭ. xiij. Poſt ſaul regnauit dauid. xl. annis. ij. Reg. v. Poſt dauid Salomon. xl. iij. Reg. xi. Poſt eum Roboam. xvij. iij. Regū. xiiij. Poſt eum abia trib⁹ annis. iij. Regū. xv. Poſt eum aſa. xli. iij. Regū. xv. Poſt eum ioſaphat. xxv. iij. Regum. xxij. Poſt eū ioram annis duobus vſqꝫ ad mortem ochoçie regis iſrael: vt habet. iiij Regum. j. qui anni ſimul iuncti faciunt annos. ccviij. Huic autē ochoçie helias denunciauit mortem ſuam viuam anteq̄ꝫ raperetur: vt habet. iiij. Reguꝫ. j. propter quod alij dicunt ꝙ iſte vir dei de quo hic agitur fuit angelus in ſpecie viri. Hebrei autē moderni dicunt ꝙ fuit helchana pater ſamuelis a deo miſſus ad ipſum heli arguendum: ⁊ penam debitam ſibi ac filijs ſuis nunciandum. ideo ſubditur: r ¶ Hec dicit domin⁹: nunquid nō aperte reuelatus ſuꝫ domui pa. tui ⁊c. de iſta reuelatione autem habet Exo. iiij. vbi dicitur ꝙ aaron a quo deſcendit iſte heli. vt dictum eſt ſupra. j. capl'o per domini reuelationem iuit obuiam fratri ſuo moyſi et tunc reuelatum fuit ſibi ꝙ futurus erat ſummus ſacerdos: vt hic dicitur licet Exodi. iiij. non exprimatur. s ¶ Et portaret ephot coram me: Id eſt ſuperhumerale cui coniunctum erat rationale iudicij: vt habetur Exo. xxviij. t ¶ Et dedi domui patris tui om. de ſa. filio. iſrl'. i. oīa ad ipſos ꝑtinentia: quia aliqua de ſacrificijs cremabant ad honorem diuinum: ⁊ aliq̄ erāt ipſorū offerētiū in ſacrificijs pacificorū. vt frequēter ſupra dictum eſt. v ¶ Quare calce abieciſtis victimā meā ⁊c. i. contēptibilē reddidiſtis: q: filij heli prius accipiebāt partē ſuā q̄ꝫ pars diuina offerret ⁊ cremaret: ⁊ q: aliquādo accipiebāt pro ſe illa que debebāt deo offerri. ideo ſubdit:

Margin: C — D — † 50. diſt. c. alienū. De pe. diſt. 1. §. ꝙ aūt ...

Et magis

a ¶ Patris tui miniſtraret. Aarõ .ſ. Quis enim alius fuit in egyptiaca ſeruitute: qui poſt liberationẽ electus ſit in ſacerdotẽ ⁊ quicunq̃ enĩ ex eius genere eſt: cũ videt ſacerdotiũ chriſtianorũ pollere per mundũ: ſibi autẽ eſſe ſubtractũ/ dolore ⁊ merore tabeſcit.
b ¶ Emulũ tuũ. Rab. Emulus domus heli fuit Sadoch ſacerdos: q̃ abiecto abiathar a Salomõe ſacerdotiũ ſuſcepit. vñ proiecit ſalomon abiathar ne eſſet ſacerdos dñi: vt impleret̃ verbũ dñi quod locutus eſt ſup domũ heli. c ¶ Ut deficiãt oculi tui. Rab. Aug⁹. vt ſemꝑ ſcꝫ ſit de domo heli in domo dñi: qui in dignitate ſacerdotij vidẽs aliũ ſubſtitutũ: ⁊ ſe deſtitutũ: deficiat aĩo ⁊ tabeſcat. Hec aũt mutatio ſacerdotij in xp̃o plene cõpleta eſt q̃ a ſamuele figurata. poſt ſamuelẽ enĩ ſacerdotes fuerunt de genere aaron: ſadoch et abiathar: et alij vſq̃ ad tẽpus chriſti. d ¶ Et aĩam meam faciet. Rab. Aug. Nõ habet deus aĩam ſed tropice dicit̃ aĩam habere ſicut manuſ ⁊ pedes/ ⁊ cetera corꝑis mẽbra. De ſamuele aũt dici poteſt: q: in oĩbus deo paruit. Chriſt⁹ aũt in oĩbus deo patri placuit. Unde que placita ſunt ei facio ſemꝑ: cui pater edificauit domũ: q̃ dom⁹ nos ſum⁹: ſi fiduciã ⁊ gratiã ⁊ gloriã ſpei vſq̃ ad finẽ retineam⁹. De ſamuele autẽ dici nõ poteſt: ꝙ edificata ſit ei domus fidelis: que coram chriſto dñi. i. ſamuele incedat cunctis diebus cũ legamus in ſequẽtibus: q: filij eius poſt auariciã declinauerunt: niſi forte domũ eius plebẽ iudaicã accipiamus: que cũctis diebus ſacerdotij eius dño ſeruiuit. Unde ⁊ requieuit domus iſrl̃ poſt dñm. e ¶ Futurũ eſt autem. Rab. Nõ ꝓprie de domo heli hoc dicit̃/ ſed de domo aaron: de cuius genere vſq̃ hodie veniũt ⁊ conuertunt̃. f ¶ Buccellã panis. Rab. Panis quẽ ego dabo caro mea eſt pro. m. v. Quia dixerat ſe dediſſe cibos domui aaron: de victimis veteris teſtamẽti: q̃ fuerũt ſacrificia iudeorũ: dicit eſſe poſtulãdã buccellã panis ad comedẽdũ: quod eſt ſacrificium chriſtianoꝝ et pabulũ animarũ.

Deus quõ aĩam habere dicat̃

Joh. 8. d

Lu. 10. a
Eſa. 38. b
Joh. 6. f

rent̃ in tẽplo: ⁊ magis honoraſti a filios tuos q̃ꝫ me: vt comederetiſ
¶ nõ cõtenti parte cõceſſa vobis.
primitias omĩs ſacrificij iſrl̃ pp̃li mei? Propterea ait dñs de⁹ iſrl̃:
Loquẽs locutus ſum/ vt domus b
a tua et domus patris tui miniſtra
a ¶ nõ qd̃ vmbra eterna ſed veritas.
ret in ꝯſpectu meo vſq̃ in ſempiternũ. Nũc aũt dicit dñs: Abſit c
a ¶ ſicut ſamuel.
hoc a me. Sed q̃cunq̃ honorificauerit me/ glorificabo euꝫ. Qui d e f aũt cõtẽnũt me/ erunt ignobiles. g
a ¶ noui teſtamẽti in q̃ non eſt ſacerdos ſm aaron. b ¶ dignitatẽ ⁊ robur ſacerdotij.
Ecce dies vẽniũt ⁊ precidã brachiũ tuũ: ⁊ brachiũ domus p̃ris h
¶ aaron.
a ¶ ſacerdos magnus.
tui/ vt nõ ſit ſenex in domo tua.
¶ chriſtianũ populũ.
b Et videbis emulũ tuũ in tẽplo/ i in vniuerſis ꝓſperis iſrl̃: ⁊ nõ erit k ſenex in domo tua oĩb⁹ diebus.
Uerũtamẽ nõ auferam penitus l virum ex te ab altari meo: ſed vt m deficiãt oculi tui: ⁊ tabeſcat aĩa
a ¶ hoc impletũ eſt qñ ſaul iuſſit interfici ſacerdotes de ſtirpe eius.
¶ vel infidelitate: vel gladio titi.
tua: ⁊ pars magna dom⁹ tue morient̃: cũ ad virilẽ etatem venerit.
a ¶ mutandi ſacerdotij. mors enĩ filiorũ ſignificat mortẽ nõ hoĩs: ſed ſacerdotij.
† Hoc aũt erit tibi ſignum quod n vẽturũ eſt duob⁹ filijs tuis/ ophni ⁊ phinees. In die vna morient̃ o ambo. Et ſuſcitabo mihi ſacerdotẽ fidelẽ q̃ iuxta cor meũ ⁊ animã meã faciet: et edificabo ei domũ fidelẽ: ⁊ ambulabit corã chriſto meo cũctis dieb⁹. Futurũ eſt autẽ: vt quicũq̃ remãſerit in domo tua: veniat vt oret̃ pro eo: et offerat nũmmũ argenteũ ⁊ tortã panis: dicatq̃: Dimitte me obſecro ad vnam partẽ ſacerdotalẽ/ vt comedã buccellã panis.

a ¶ in bello.
a ¶ vnde que placita ſunt ei facio ſemꝑ.
a ¶ eccl̃iam vel hieruſalẽ supernã.
a ¶ dom⁹. ¶ ꝯuerſabit̃. ¶ de morte ad vitã.
a ¶ oris confeſſionẽ. b ¶ ſacrificiũ ſalutare abiectis carnalibus.
a ¶ .i. ip̃am plebẽ chriſto ſacerdote pollẽtẽ. Unde vos aũt gen⁹ electũ regale ſacerdotiũ ⁊c̃.

¶ Nico. de lyra

a ¶ Et magis honoraſti filios tuos q̃ꝫ me. Et q: heli tenebat̃ filios ſuos corripere de ꝯtẽptu diuino. iõ d̾r hic magis honoraſſe filios ſuos q̃ꝫ deũ. b ¶ Loquẽs locutus ſum: vt ⁊c̃. De domo patris ſui bñ inuenitur hoc ſcriptũ: quia ipſi aaron de quo iſte heli deſcendit a deo fuit datũ ſacedotiuꝫ: vt habetur Exo. xxviij. ſed de iſto heli ꝙ conceſſum fuerit a deo ſibi ſacerdotium ⁊ domui eius non inuenitur niſi in iſto loco: ⁊ ideo dicunt hic hebrei ꝙ illi qui deſcenderunt de aaron per eleaçar quibus ex ordinatione diuina debebat̃ ſacerdotiũ añ tp̃s heli fuerũt negligẽtes in repheñſione ⁊ doctrina pp̃li iſrl̃ qui declinabat ad idolatriã ⁊ ad alia enormia pctã: ideo iuſto dei iudicio tranſlatũ fuit ſummũ ſacerdotium de filijs eleaçar ad filios ithamar in iſto heli. Deus enim ſuo iudicio iuſto mutat tẽpora ⁊ etates: tranſfert regna atq̃ conſtituit vt dicitur Dañ. ij. et eodem modo dicendũ eſt de ſummo ſacerdotio ⁊ alijs dignitatibus. c ¶ Abſit hoc a me. Ex hoc patet ꝙ ꝓmiſſiones diuine ⁊ collationes alicuius boni habendi futuris tꝑib⁹ intelligunt̃ ſub ꝯditiõe. ſ. ſi illi q̃b⁹ fiũt tales ꝓmiſſiones vl̃ collatões bñ ſe habuerũt in vtẽdo. iõ ſubdit̃: d ¶ Sꝫ q̃cũq̃ ho. ⁊c̃. Bñ vtẽdo ſũmo ſacerdotio vel alia dignitate. e ¶ Glorifica. eũ. Cõſeruãdo eũ in ſtatu ſue dignitat̃. f ¶ Qui autẽ ꝯtẽnunt me. Abutendo collata ſibi poteſtate. g ¶ Erunt ignobiles. Quia deijcient̃ a ſtatu ſue dignitatis. h ¶ Ecce dies veniunt ⁊c̃. brachium tuũ. i. poteſtatem ſummi ſacerdotij: quod impletũ fuit tẽpore Salomonis: qui abiecto abiathar de ſummo ſacerdotio qui deſcenderat de heli: inſtituit ſummũ ſacerdotẽ qui deſcẽderat de eleaçar: vt habet̃. iij. Regũ. ij. ⁊ tunc reduxit ſummũ ſacerdotiuꝫ ad primã lineam. i ¶ Et videbis emu. tuũ ⁊c̃. i. ip̃m ſadoch ⁊ poſteros ei⁹: tamẽ heli in ꝑſona ſua nõ vidit h̃: q: mortuus fuit ante ꝑ annos. lxxx. qd̃ patꝫ: q: poſt heli ſamuel ⁊ ſaul p̃fuerũt xl. annis: ⁊ dauid rex. xl. vt dictũ eſt ſupra eodẽ ca. ſed illi qui deſcẽderunt de heli hoc viderũt: in quib⁹ ip̃i heli quodãmodo remãſerat: ſicut homo mortuus in filio viuẽte. ſm illud Ecci. xxx. a. Mortuus eſt pater ei⁹: ⁊ quaſi nõ eſt mortuus. ſimilẽ enĩ reliquit ſibi p⁹ ſe. k ¶ Et nõ erit in do. tua oĩ. dieb⁹ Quia filij ſui interfecti fuerũt in virili etate vt habet̃. ĩ. ca. iiij. h̃ etiã põt referri ad ſacerdotes q̊s ſaul fecit interfici vt habet̃. ĩ. xxij. qui deſcẽderãt ſaltẽ ꝓ maiori ꝑte de heli. l ¶ Uerũtñ nõ au. peni. vi. ab altari meo. Quia poſt inſtitutionẽ ſadoch in ſũmo ſacerdotio remãſerũt aliqui d̾ domo heli in officio ſacerdotũ minoꝝ. Iſtud tñ erat quodãmodo in ꝯfuſionẽ ⁊ anxietatem ip̃oꝝ: eo ꝙ videbãt ſe deiectos a ſũmo ſacerdotio et alios loco eoꝝ poſitos. ⁊ hoc eſt qd̃ d̾r: m ¶ Sꝫ vt de. o. tui. ſcilicꝫ in filijs tuis licꝫ nõ ĩ ꝑſona tua. n ¶ Hoc aũt ⁊c̃. i. mors filioꝝ tuoꝝ. o ¶ In die vna mo. Futura de ꝓxĩo q̊ erit ſignũ ꝙ alia certitudinaliter euenient. poſtea. ſ. interfectio ſacerdotũ ꝑ ſaulẽ: ⁊ trãſlatio ſacerdotij ad ſadoch ꝑ ſalomonẽ. p ¶ Et ſu. mihi ⁊c̃. i. ip̃m ſadoch. q ¶ Et am. co. xp̃o meo ⁊c̃. i. ſalomone. r ¶ Futuꝝ eſt ⁊c̃. Quia inferiores ſacerdoteſ habebãt recurrere ad ſũmũ ſacerdotẽ vt ꝓ eis oraret ⁊ faceret ei oblatõeꝫ. In hebreo. h̃r: Ueniat ad inclinãdũ ꝓ ſe in obolo argenteo ⁊c̃. quod ſic exponũt hebrei ꝙ ſacerdotes remanẽtes de ſtirpe heli futuri erãt humiliare ſe corã ſummo ſacerdote ⁊ orare vt poſſent ſeruire in tẽplo ꝓ p̃cio oboli argẽtei ⁊ torte panis ĩ die: ⁊ lr̃a ſequẽs videt̃ ꝯcordare/ cũ dicit̃: s ¶ Dicatq̃: di. me ob. ⁊c̃. Obolus aũt eſt viceſima pars ſicli: vt habet̃ Exo. xxx. ¶ In. j. Reg. ca. ij. vbi d̾r in poſtil. ad cui⁹ intellectũ ſciẽdũ ꝙ dictio hebraica q̃ ponit̃ hic. ſ. ſebea eſt equiuoca ⁊c̃.

Additio. Illa dictio hebraica ſcꝫ ſebea nõ eſt ꝓprie equoca ꝓut hic ponit̃: ſolũ enĩ ſignificat ſeptẽ in ꝓpria ſignificatiõe: lꝫ ſaturitatẽ ſignificet ſm etymologiã: ſed trãſlatio nr̃a q̃ dicit plurimos ex alia rõne obtinet veritatẽ. Nã in hebraico aliqñ ſeptẽ accipit̃ ꝓ plurib⁹: vt intelligat̃ numer⁹ determinat⁹ ꝓ indetermiato/ vt ibi: Apprehẽdẽt ſe. mu. virũ vnũ Eſa. iiij. a. ⁊ ſic in alijs locis qd̃ idẽ eſt ac ſi diceret plures mulieres appr̃hẽdẽt virũ vnũ: ꝓut ibidẽ exponit̃. Et ſic tranſlator noſter in hoc loco non ſolũ ſenſum ex ſenſu: ſed etiã verbũ ex verbo tranſtulit.

Puer aūt ſamu. ⁊c. a ¶ Precioſus. Ca. III Rab. Uñ in diebꝰ illis nō erat viſio manifeſta. Propter pctā eñ ppli ⁊ ꝑlatoꝝ: nō apparebat dñs ꝑ viſiones vel ꝑ angelicas reſpōſiones: ſicut patribus apparuit. b ¶ Lucernā. Rab. q̄ ardebat in tabernaculū añ lucē diei. Sub luce eñ diei extinguebat̄: lucebat aūt vſq̧ in mane: vel hoc ſignificat. ꝙ heli in cecitate ꝑmaneret: donec funditus cū ꝑle ſua extingueret̄. i. moꝛeret̄. ¶ Myſtice autē cecitas heli ſignificat cecitatē iudeoꝝ: qui ꝑſentē ſaluatoꝛē nō agnouerunt: nec fulgoꝛē miraculoꝝ eius nec doctrinā: donec ſacerdotiū cū pplō ⁊ tēplo euerteret̄. c ¶ Tinniēt am. au. eiꝰ ⁊c. Rab. Cōminatio dei eſt ſuꝑ heli ⁊ ſuꝑ domū eius. q2 ſcz ꝓ peccato filioꝝ heli priuabat̄ ſacerdotio domus domini: vnde aures audientium tinnient ſtupoꝛe vehementi.

Myſtice

Hec faciat

Puer aūt Samuel miniſtrabat dño coꝛā heli: et ſermo dñi erat ꝑcioſus: in diebꝰ illis nō erat viſio manifeſta. Factū eſt ergo in die quadā / heli iacebat in lectulo ſuo: ⁊ oculi eiꝰ caligauerāt: nec poterat videre lucernā dei añq̧ extingueret̄. Samuel aūt doꝛmiebat in tēplo dñi: vbi erat arca dei. Et vocauit dñs ſamuel: Qui reſpōdens ait: Ecce ego. Et cucurrit ad heli ⁊ dixit: Ecce ego: Uocaſti eñ me. Qui dixit: Nō vocaui te fili: Reuertere ⁊ doꝛmi. Et abijt ⁊ doꝛmiuit. Et adiecit dñs vocare rurſuz ſamuel. Cōſurgēſq̧ ſamuel abijt ad heli / et dixit: Ecce ego: q2 vocaſti me. Qui rñdit: Nō vocaui te fili mi. Reuertere ⁊ doꝛmi. Poꝛro ſamuel necdū ſciēbat dominū: neq̧ reuelatꝰ fuerat ei ſermo dñi. Et adiecit dñs: et vocauit adhuc ſamuel tertio. Qui cōſurgēs abijt ad heli / et ait: Ecce ego: q2 vocaſti me. Intellexit igit̄ heli: q2 dñs vocaret puerum: ⁊ ait ad ſamuel: Uade ⁊ doꝛmi. Et ſi deinceps vocauerit te / dices: loq̄re dñe q2 audit ſeruus tuus. Abijt ḡ ſamuel: ⁊ doꝛmiuit in loco ſuo. Et venit dñs et ſtetit / ⁊ vocauit ſicut vocauerat ſcd̄o. Samuel ſamuel. et ait ſamuel: Loq̄re dñe q2 audit ſeruus tuꝰ. Et ait dñs ad ſamuel: Ecce ego facio verbū i iſrl̄: qd̄ q̄cūq̧ audierit: tinniēt ambe aures eiꝰ. In die illo ſuſcitabo aduerſus heli oīa q̄ locutꝰ ſum ſuꝑ domū eiꝰ. Incipiā et cōplebo. Predixi eñ ei ꝙ iudicaturus eēm domū eiꝰ in ęt̄nū ꝓpt̄ iniq̄tatē eiꝰ: eo ꝙ nouerat indigne agere filios ſuos: ⁊ nō coꝛripuerit eos. Idcirco iuraui domui heli qd̄ nō expiet̄ iniq̄tas domꝰ eiꝰ victimis ⁊ muneribus vſq̧ in ęt̄nū. Doꝛmiuit aūt ſamuel vſq̧ mane: aꝑuitq̧ oſtia do-

a ¶ pre nimia etate.

a ¶ trina vocatione: poteſt intelligi: q2 erat futurus ꝓpheta: dux: ⁊ ſacerdos.

a ¶ q2 ꝓphetic myſteriū nō erat ei reuelatus ſermo diuinus.

a ¶ quā in chriſto admiſerūt.

Ni. de ly.

Puer aūt ſamu. Ca. III Hic ꝯñr deſcribit̄ denūciatio pene future facta ipſi heli ꝑ ſamuelē ſibi ſb̄iectū. Circa quā ſic ꝓcedit̄: q2 primo deſcribit̄ reuelatio facta ſamueli. ſcd̄o dicte reuelatiōis denūciatio ipi heli / ibi: Et ſamuel timebat. tertio huiꝰ manifeſtatio toti iſraeli / ibi: Creuit aūt ſamuel. Circa ꝑmū ſamuel a dño vocat̄. ſcd̄o punitio heli futura ei reuelat̄ / ibi: Et dixit dominꝰ. Circa ꝑmū ponit̄ cōditio tpis / cū dr̄: b ¶ Et ſermo dñi ⁊c. q2 ꝓpter maliciā filioꝝ heli ⁊ negligentiā pr̄is in coꝛrigēdo ceſſauerāt rñſiōes ⁊ reuelatōes dñi. vñ ī hebreo hr̄ hic: Et ſmo dñi erat ꝓhibitꝰ vel obturatꝰ ⁊ redit in eandē ſnīam cū trāſlatione nr̄a: q2 oē raꝝ ꝑcioſuz. c ¶ Et oculi eiꝰ caliga. ⁊c. Hoc exponit̄ vno mō: q2 nō poterat videre de nocte: ſz aliq̄ poterat videre d̄ die: qñ lucerna tabernaculi erat extincta: q2 extinguebat̄ qñ dies īcipiebat clareſcere. Alio mō ꝙ nō poterat videre lucernā ardētē: eo ꝙ offendebat viſum eiꝰ nimis debilitatū: ſz iſte expoſitiōes nō videtur ꝯueniētes: q2 nullus eſt ita cecutiens: q̄ nō magis videat lucernā ardētē q̄ extinctā: ⁊ ꝓcedūt ex ſuppoſitiōe falſi: vt dicūt aliq̄: ſcz ꝙ hec ſit ꝟa lr̄a. Nō poterat videre lucernā dei añq̄ extingueret̄. In heb. eī ſic hr̄: Et nō poterat videre: ⁊ hic finit̄ verſus: qd̄ aūt ſequit̄ eſt ꝑncipiū ꝟſus ſequētis Lucerna dñi nōdū extinguebat̄: ⁊ ſamuel doꝛmiebat ⁊c. Ad cuiꝰ ītellectū ſciēdū ꝙ in tēplo dñi plures lucerne ardebāt de nocte q̄ de die: ita ꝙ aliq̄ extinguebant̄ in mane. Eſt igit̄ ſenſus ꝙ adhuc nō erat tp̄s extinguēdi illas lucernas qñ ſamuel iacēs in lectulo ſuo fuit vocatꝰ a dño: q2 fuit vocatus añq̄ eēt dies: ⁊ ſic extinctio lucerne nō refert̄ ad ꝑcedētia: ſcz ad caligationē oculoꝝ ipiꝰ heli: ſz ad ſequētia videlz ad denotationē tpis in quo reuelatio facta eſt ſamueli: ⁊ h̄ idē dicit mgr̄ in hiſtoꝛijs: ⁊ idē hr̄ libꝛo de hebraicis q̄ſtionibꝰ. ꝓpter qd̄ trāſlatio nr̄a videt̄ hic coꝛrupta ꝑ impitiā aliquoꝝ coꝛrectoꝝ q̄ duos ꝟſus ꝯiūxerunt in vnū: ſicut ⁊ in pluribꝰ locis alijs factū eſt: Et iō hic ꝯñr poſuerūt lucernā in accuſatiuo ꝓ lucerna in nominatiuo: ꝓpter qd̄ videt̄ ꝙ iſta fuit veritas tranſlationis nr̄e a ꝑncipio.

Oculi eius

Diuiſio

Oculi eiꝰ caligauerāt ⁊ nō poterat videre: ⁊ hic terminat̄ verſus. ⁊ ſequit̄: Et lucerna dei anteq̄ extingueret̄ ſamuel doꝛmiebat ⁊c. d ¶ In tēplo dñi vbi erat ar. i. in exedra iuxta tabernaculū vbi erāt leuite q̄ cuſtodiebāt tabernaculū dñi in quo erat arca. intra tabernaculū eñ nullꝰ iacebat. e ¶ Et cucurrit ad heli. credēs ꝙ ab eo vocaret̄: ⁊ ſic fecit tribꝰ vicibus: cuius rō ſubdit̄: f ¶ Poꝛro ſa. necdū ſcie. dñm. i. modū loquēdi ipius dñi cū ꝓphetis: ſicut eñ ars ⁊ natura ꝓcedūt de imꝑfecto ad ꝑfectum: ita etiā reuelatiōes diuine ſm̄ ꝓceſſum tpis: q2 ꝓphete poſterioꝛes ad tēpus xp̄i appꝛopinquātes habuerūt clarioꝛes reuelatiōes de xp̄o q̄ prioꝛes: ⁊ ita frequēter fuit in eodē ꝓpheta ꝙ a pꝛincipio non habuit ita clarā cognitionē ſicut poſtea: et hoc pt3 in ꝓpoſito: q2 ſamuel a pꝛincipio vocē dñi audiēs credidit eſſe vocem hoīs: poſtea ꝟo cognouit magis diſtincte. Sequit̄ poſtea: g ¶ Et vocauit ſicut vo. ſecū. Iſtud ſcd̄o nō refert̄ ad numerū vocationū dñi qui iam vocauerat ſamuelē tertio: vt habet̄ in textu: ſed refert̄ ad expꝛeſſionē noīs ſamuelis q̄ in q̄libet vocatione fuerat duplicata. iō ſb̄dit̄: h ¶ Samuel ſamu. Et dixit dñs: Poſita vocatiōe ſamuelis a dño. hic ꝯñr deſcribit̄ ſibi facta reuelatio / cum dicit̄: i ¶ Ecce ego fa. i. faciā de ꝓpinquo q2 qd̄ modicū diſtat q̄ſi nihil diſtare videt̄. k ¶ Uerbū. i. factū vel rem ſignificādā ꝟbo. l ¶ Qd̄ quicūq̧ audie. tinni. am. au. eius. i. erit attonitus pꝛe admiratione ⁊ ſtupoꝛe: ⁊ hoc dicit̄ de captiōe arce dñi futura: ꝓut habet̄ ca. ſe. q2 tale factū nunq̄ acciderat in iſrael. Fuit enim magne admirationis materia ꝙ deus ꝑmiſit arcam capi ab infidelibꝰ: que tāte reuerētie erat ꝙ ſi videret̄ diſcooperta a leuitis ⁊ dei cultoꝛibus moꝛiebātur: vt habet̄ Nume. iiij. et. ſ. ca. vj. m ¶ Predixi eñ ei ꝙ iudi. eēm. i. puniturus. n ¶ Domū eius. ſcz heli per interfectionē multoꝝ ⁊ abiectionē alioꝝ de ſacerdotio. o ¶ Idcirco iura. i. firmiter et abſq̧ retractione diſpoſui ꝙ nō expiet̄ iniq̄tas q̄tum ad penā oꝛdinatā ſeu diſpoſitā: lz fuerit expiata q̄tū ad culpā ⁊ penā eternā in illis q̄ vere penituerūt.

†ſ. 4. c

D

Et ſamuel

Moꝛaliter. Puer aūt ſamu. ⁊c. Sequit̄: † ¶ Nec poterat vide. lucer. dei anteq̄ extin. In hoc autē heli tenet figurā inuidi qui nō pōt videre bonū ꝓximi quo lucet coꝛam deo ⁊ hominibus per bonā famam: ſz quādo diabolo ꝓcurāte extinguit̄ per infamiā tūc acute videt. † ¶ Et vocauit dñs ſamuel: et non heli ſacerdotē: q2 veritas humilibus ⁊ nō altis ꝑ ſuꝑbia reuelat̄. Matth. xi. b. Cōfitebor tibi pater dñe celi ⁊ terre: q2 abſcōdiſti hec a ſapiētibꝰ ⁊ pꝛudētibus ⁊ reuelaſti ea ꝑuulis. h ¶ Loq̄re dñe q2 au. ſer. tuꝰ. attētio nāq̧ mētis req̄rit̄ ad h̄ ꝙ dei locutio capiatur. † ¶ Sucitabo aduer. heli oīa q̄ lo. ſum. ſcz ꝑ virū dei vt dictū eſt in fine ꝑcedētis ca. ⁊ iterū hoc monet̄ per ſamuelē: q2 bina monitio pꝛecedere debet ſnīam iudicialē. Per h̄ etiā oſtendit̄ diuina benignitas: q2 non ſtatim punit peccatoꝛem: ſed patienter expectat eius emendationē.

Moꝛaliter

al's † domū

Et nō cecidit

a ¶ Hec faciat tibi de⁹: ⁊ hec addat.
Prouerbiū erat apud hebreos. Et eſt ſen
ſus: ſi abſconderis mihi malū qđ locutus
eſt tibi dñs de me veniat ſup caput tuum.
b ¶ Et nō cecidit ex oib⁹ v̄bis ei⁹ in
terrā. Ra. Quia nihil ex his q̄ locut⁹ eſt
dñs irritū fuit. Cadent enī in terrā verba
vacua ꝓ nihilo habēda ⁊ omniū deſpectu
Job.29.d calcāda. vn̄ Job: Lux vultus mei nō cade
bat in terrā: qꝛ in tanta grauitate vultū te
nere cōſueuerat: vt nō cōtemptibili leticia
reſolueret. Sed q̄tiens hilarē ſe p̄ſentib⁹
exhibebat: certa cauſa vtilitatis eorū hoc
faciebat. c ¶ A dan vſq3 berſabee.
Rab. Hiero. Per termīos iudee vniuer
ſitatē plebis cōprehēdit. Dan viculus eſt
in quarto a paneade miliario: qui vſq3 ho
die ſic vocat. Terminos iudee ꝓuincie cō
tra ſeptentrionē: de q̄ iordanis erūpens
a loco ſortitus eſt nomē. Jor q̄ppe fluuiū
vel riuū hebrei vocāt. Dan interp̄tat iudi
ciū vel iudicās. d ¶ Berſabee. In tri
bu iuda vel ſymeonis eſt vicus grādis in
viceſimo ab ebron miliario vergēs ad au
ſtrū: in quo romanorū poſitū eſt p̄ſidiū: a
quo incipiētes termini iudee tēdunt vſq3
ad dan. Nec mirari debet quiſpiā: ſi ciui
tates iude in tribu ſymeōis vel beniamin
reperiat. Tribus enī iuda fortis ⁊ bellico
ſa ſepe aduerſarios ſuperās in oībus tri
bubus tenuit principatū: iō aliarū tribuū
ſortes in ei⁹ funiculo cōputant. Alioquin
in medio tribus iude habitaſſe ſymeonez
ſcriptura manifeſtat. ¶ Ca. IIII

Et factū eſt in dieb⁹ illis ⁊c.
e ¶ Iſrael. Vir vidēs deū: vel
fortis cum deo. hi ſunt credētes.
Philiſtijm cadētes poculo. ſ. demones q̄
poculo ſupbie debriati: ⁊ ipi ceciderūt: ⁊
hoīes puertere feſtināt. Cōtra quos iſrl.
id eſt fideles: ne cedāt ſed ſuperent caſtra
metant iuxta lapidē adiutorij. i. legē chri
Mat.21.d ſti: vbi lapis. i. chriſtus inuenit. de q̄: La
pidē quē reproba. edi. Sed dū fideles in
F lege dñi meditant / vt deū inueniāt adiu
torē. Philiſtijm venerūt in aphec. i.
furorē nouū: tūc qꝛ fideles imūdi ſpūs di
uinis legib⁹ ampli⁹ inſiſtere cōſpiciūt: idō
q3 acriora ac noua certamīa ꝯſtruūt. vn̄ in
ſuis virib⁹ ꝯfidētes: ⁊ in hūana ſapīa glo
riātes: ac p hoc grāz euāgelij ꝯtēnētes: q̄
ſi quattuor milia imūdi ſpūs facile ꝓſter
nūt. f ¶ Juxta lapidē adiutorij. La
pis adiutorij quē poſtea ſamuel poſuit in
ſignū quādo p̄mū auxiliatus eſt ei dñs.
g ¶ Aphec. Rab. Hiero. Locus eſt iu
xta vicū eſron ciuitatis iezrael. vbi dimica
uit ſaul in ſorte aſer ⁊ interp̄tat furor no
uus / vel apprehēdēs: q̄ enī irā dñi merue
rūt ab hoſtib⁹ cōprehēſi ſunt. h ¶ Et tu
le. in. arcā fe. dñi. Filij iſrl tulerūt arcaz
vbi capta eſt. Et fideles ex iudeis duo te
ſtamēta ad gētes trāſtulerūt. i ¶ Sedē
tis ſup che. Tabula enī erat ſup arcam
quā ꝓtegebāt cherubin alis: vbi appare
bat dñs per angelum ⁊ loquebat. Cheru
bin plenitudo ſcientie: que in chriſto: et
in duobus teſtamentis inuenitur.
Clamore gran

Nico.de lyra

a ¶ Et ſamuel ⁊c. hic ꝯñr deſcribit
dicte reuelatiōis denūciatio facta ipſi he
li ad ei⁹ petitōez: qꝛ ſamuel timebat ei de
nūciare ꝓpter ei⁹ reuerētiā. ⁊ pt3 lr̄a vſq3
ibi: b ¶ Hec fa. ti. de⁹ ⁊c. Hic erat mo
dus adiurādi apđ hebreos. ⁊ ē ſenſus: fa
ciat tibi de⁹ tāta mala ſicut fecit alicui mul
tū po

mus dñi. Et ſamuel time a
bat indicare viſionez heli.
Vocauit ḡ heli ſamulez: ⁊
dixit Samuel fili mi. Qui
rñdēs ait: Preſto ſū. Et in
terrogauit eū: Quis ē ſmo
quē locutus eſt ad te dñs:
Oro te ne celaueris me.
a Hec faciat tibi deus: ⁊ hec b
addat. Si abſcōderis a me c
ſmonē ex oib⁹ v̄bis q̄ dicta
ſūt tibi. Indicauit itaq3 ei d
ſamuel vniuerſos ſermo
nes: ⁊ nō abſcondit ab eo.
Et ille rñdit: Dñs eſt: Qđ e f
bonum eſt in oculis ſuis fi
at. Creuit āt ſamuel ⁊ dñs g h
b erat cum eo: ⁊ nō cecidit ex i
oib⁹ v̄bis ei⁹ in terrā. Et co k
c gnouit vniuerſus iſrl a dan
d vſq3 berſabee: q fidelis ſa
muel ꝓpheta eſſet dñi. Et l
addidit dñs vt appareret
in ſilo: qm̄ reuelatus fuerat
dñs ſamueli i ſilo iuxta ver
bum dñi. Et euenit ſermo
ſamuelis vniuerſo iſraeli.

¶ Ca. IIII

Et factū eſt in m
dieb⁹ illis ꝯue n
nerūt philiſtijz
in pugnā. Egreſſus eſt nā
a ¶ vir vidēs deū: vel fortis cū deo.
e q3 iſrl ōbuiā philiſtijm in b̄
f liū: ⁊ caſtrametat⁹ eſt iuxta o
lapidez adiutorij. Porro
g philiſtijm venerūt i aphec:
⁊ inſtruxerūt aciē ꝯtra iſrl.
Inito aūt certamie / terga p
vertit iſrl philiſteis: et ceſa
ſunt in illo certamine paſ
ſim p agros / quaſi quattu
or milia virorum. Et reuer
ſus eſt populus ad caſtra.
Dixeruntq3 maiores natu q
de iſrael: Quare percuſſit
nos dñs hodie coram phi
liſtijm: Afferamus ad nos
de ſilo arcam federis dñi:
⁊ veniat in medium noſtri:
vt ſaluet nos de manu ini
micoꝝ nr̄oruz. Miſit ergo
h ppl's in ſilo: ⁊ tulerūt inde r
arcam federis domini exer
i tuū ſedētis ſup cherubin.
Erātq3 duo filij heli cū ar
ca federis domini: ophni ⁊

tū punito ab ipō: ⁊ adhuc plura. c ¶ Si ab
ſcōderis ⁊c. celādo aliqđ de v̄itate. d ¶ In
dicauit i. ei. ſicut pri⁹ dictū ē. e ¶ Et il. rñ
dit. Patiēter acqeſcēs dñi ſnīe. f ¶ Dñs ē
⁊c. Ex q̄ videt q lz ī pſona ꝓpa ⁊ filijs punit⁹
fuerit ad penā tpalē ipē tn̄ ī pſona ꝓpa euaſit
etnā: qꝛ ī acceptatōe diuīe iuſticie videt vera
cit penituiſſe. Sz iā erat ita ſenex ⁊ debilis q
delicta filioꝝ nō poterat emēdare: potuiſſz tn̄
a p̄ncipio qn̄ p̄mo ſciuit. Ad v̄bū v̄o Hiero.
ſup̄ allegatū heli ꝓ iniq̄tate filioꝝ ſuoꝝ dāna
tus eſt. Pōt dici q ītelligēdū eſt de dānatōe
pene tpalis tm̄: qꝛ ⁊ h̄ mō freq̄nt accipit dā
natio. g ¶ Creuit aūt. hic ꝯñr deſcribit re
uelatiōis diuulgatio / cū dr: Cre. āt ſa. etate
⁊ v̄tute. h ¶ Et d. e. cū eo. p grāz. i ¶ Et
nō ceci. ⁊c. i. incaſſū: qꝛ totū fuit adimpletū.
k ¶ Et co. vni. i. ab vno termīo tre ꝓmiſ
ſiōis vſq3 ad alteꝝ ſm ipi⁹ lōgitudinē: qꝛ dan
ē in tmino aq̄lonari. Berſabee v̄o ī auſtrali.
l ¶ Et ad. dñs ⁊c. Quia ibi iteꝝ appuit ſa
mueli. Sed q̄d in iterata apparitione reuela
uerit ei nō exprimit hic.
✳ ¶ i ¶ Et nō ce. ⁊c. ſ. de v̄bis ſamuelis: Moraliter
p quē ſignificat p̄dicator q̄ nō d3 loq̄ de terre
nis niſi ꝓ q̄nto ordināt ad ſpūalia: ſz de ſpūa
lib⁹ ⁊ eternis. Loq̄ nāq3 de tpalib⁹ ꝓut ordi
nant ad ſpūalia: ē loq̄ de ſpūalib⁹: nā vbi vnū
ꝓpt alteꝝ vtrobiq3 tm̄ vnū. ¶ In ca. iij. vbi
dr in poſtil. vn̄ i hebreo hr̄ ſic: ⁊ ſmo dñi erat

Additio.

ꝓhibit⁹ vel obturat⁹ ⁊c. In hebreo in h̄ loco ponit
hec dictio iachar qđ nihil aliđ ſonat niſi p̄cio
ſum. vn̄ trāſlatio nr̄a in h̄ loco ꝓprie ſe h3 nec
indiget alia reductione. ¶ Ca. IIII

Et factū eſt. Deſcriptio heli ⁊ filio
rū ei⁹ pctō. hic ꝯñr deſcribit ſequēs Diuiſio
puinitio. Et p̄mo deſcribit ppli dep̄ſſio ꝓpter
heli ⁊ filioꝝ ei⁹ pctā. ſcđo eius reuelatio p ſa
muelis merita. vij. ca. Circa primū debellato
pplo iſrl arca dei capit. ſcđo capta circūducit
ca. v. tertio ad terram iſrl reducit ca. vj. Pri b
ma in quattuor: qꝛ p̄mo deſcribit ppli iſrl de
bellatio. ſcđo arce apportatio / ibi: Dixerunt
q3. tertio ipi⁹ captio / ibi: Pugnauerūt ergo.
q̄rto capte lamētatio / ibi: Currēs aūt. Circa
p̄mū dicit: m ¶ In dieb⁹ illis cō. phili
ſtijm in pugnā. Que a dño excitata eſt: vt
p ipam puniret heli ⁊ filij ei⁹. ⁊ etiā ppl's qui
occaſione eoꝝ retraxerat ſe a debita dei reue
rētia ⁊ ſacrificijs: vt dictū eſt ſupra. ij. ca.
o ¶ Et caſtrametatus eſt iuxta lapidē
adiutorij. Nomē hui⁹ lapidis hic ponit p
anticipationē: qꝛ poſtea fuit ſibi h̄ nomē ipo
ſitū: vt hr̄. ī. vij. ca. p ¶ Inito aūt cer. ter.
ver. ⁊c. Pro pctis p̄dictis. q ¶ Dixerūtq3
ma. ⁊c. Hic ꝯñr deſcribit arce apportatio:
qꝛ ꝓpt ei⁹ abſentiā credebāt ſe ſupatos fuiſſe:
⁊ p ꝯñs credebāt p ei⁹ p̄ntiā ſupare: qꝛ ſic dr
ij. phiſicoꝝ. Illud qđ p ſui abſentiā eſt cā pe
riclitatōis: p ſui p̄ntiā eſt cauſa ſalutis: vt pt3 Phus
de abſentia ⁊ p̄ntia naute reſpectu nauis.
r ¶ Tulerūt inde ar. ⁊c. Ex hoc videt q ꝓ
piciatoriū qđ erat q̄ſi ſedes dei nō erat opcu
lū arce: ſz q̄dā tabula deaurata q̄ erat ſic poſi
ta q̄ſi portaret ab ipſis cherubin: ⁊ operculū
arce erat quaſi ſcabellū illi⁹ ſedis: ſic pleni⁹ fu
it expoſitū ſm vnam opinionē Exo. xxv. ca.
Cūq3 ve.

Moralr. m ¶ Et factū eſt ⁊c. Per pu Moraliter
gnā philiſtinoꝝ ꝯ filios iſrl q̄ deſcribit hic: al
legorice ſignificatū fuiſſe videt bellū perſaꝝ
ſub Coſdroe rege: ꝯ catholicos in tra iudee:
qꝛ ſicut ī iſto bello filij iſrl fuerūt debellati: ⁊
arca dei fuit capta: ſic in bello coſdroe catho
lici ptim occiſi fuerūt ⁊ ptim captiuati: et ſctā
crux fuit capta ⁊ portata in trā pſarū: ſic arca
trāſportata fuit in terrā philiſtinoꝝ. De qua
✳ trāſportatione

A B a ¶ Clamore grã. Clamor grãdis vox pdicatorũ roborata miraculis ex duob⁹ plata teſtamẽtis: ⁊ pſonuit terra a voce pdicatoꝝ: ſapiẽtes ſcłi: demones qʒ igemuerũt: credẽtes ſe ſupari. b ¶ De manu deo. Iudei vnũ deũ colũt: ſed gentes ſuo more loquunť. c ¶ Et arca dei ca.ẽ. Arca ab alienigenis capta: teſtamẽtũ ad gẽtes trãſiturũ ſignificat. d ¶ Cũqʒ ille nomi.ar.dei. Rab.

Ioſephus Hec ioſeph⁹ ita refert cũ heli arcã audiſſet ab hoſtib⁹ captã dolore turbatus: ruens ď ſede defunctus eſt: dum nonaginta octo vixiſſet annos: quorũ qdraginta tenuit pncipatũ: ea die defuncta eſt cõiunx phinees filij ei⁹: dũ poſt occaſũ mariti viuere nõ toleraret. Peperit ãt filiũ ſeptẽ mẽſiũ: quẽ appellauerũt hicaboth.i.ingloriũ: qꝛ illo tpe hmõi ifortuniũ accidiſſet. Habuit aũt pncipatũ pm⁹ heli de domo ithamar filij aarõ. Nã pus de domo eleaçari ſacerdotes erãt: ex quo honorẽ fili⁹ a pre pcipiebat: ⁊ eleaçar phinees filio ſuo tradidit. Poſt eũ abieçer fili⁹ honorẽ accepit: quẽ boçi filio ſuo dereliqt: cui oçi filius ſucceſſit: ⁊ poſt hunc B heli tenuit ſacerdotiũ: ex domo eleaçari denuo receperunt. e ¶ Cecidit de ſel. Et ruente heli de ſella pontificis ſedes remanet vacua: ⁊ gloria ſacerdotum eſt extincta.

1.q.4.ℌ. pctõ ciui 1.ℌ.item õ iſraeli 2.⁊ ℌ.itẽ õ filiorũ li.37.diſ. egãt. ẽ.2.g

f ¶ Mortu⁹ ẽ. Moriť heli: moriũť ⁊ filij: qꝛ deficit põtificat⁹ cũ ſacerdotio veteri. g ¶ Uxor phi. Uxor ſacerdotis nõ añ interijt / ꝗ virũ pepit: nec ſynagoga ex toto iterijt anteꝗ pmitiua eccleſia: q ex ipa erat credidit. h ¶ In ipſo aũt mo. ⁊c. Euidẽti ſigno figuratur: quia extincto carnali ſacerdotio iudeoꝝ: extinguiť carnalis ſynagoga que ei carnaliter adherebat. i ¶ Ne timeaſ: qꝛ filiũ pepe. Credẽtes ſynagogã cõſolanť: ſed deſperãs minime aĩaduertit: nec ſobolem nouã deputat glie: ſʒ ignominie. Unñ ſequitur: Et vocauit puerum iccaboth. Chaboth glia: iccaboth cecidit glia. Trãſlata eſt enĩ gloria capta arca. Unde

Mat.21.d Auferet a vobis regnũ dei: ⁊ dabiť genti faciẽti fructus eius.

k ¶ In açotũ

phinees. Cũqʒ veniſſet arca federꝭ dñi in a
a caſtra: vociferat⁹ eſt oĩs iſrł clamore grãdi: ⁊ pſonuit ťra. Et audierunt philiſtijm vocẽ clamoris / dixerũtqʒ: Que nã ẽ hec vox clamoris magni in caſtris hebreoꝝ: Et cognouerũt ꝙ arca dñi veniſſet in caſtra: timueřtqʒ philiſtijm dicẽtes: Uenit de⁹ in caſtra. Et ingemuerũt dicẽtes: Ue nob. Nõ eni fuit tãta exultatio heri: ⁊ nudiuſterti⁹: Ue nobis. Quis nos ſaluabit b
b de manu deoꝝ ſblimiũ iſtoꝝ: Hi ſũt dij / c
q pcuſſerũt egyptũ oĩ plaga i deſto: Cõ
¶ fortes.
fortamini: ⁊ eſtote viri philiſtijm: ne ſuiatis hebreis ſicut illi ſeruierũt nob. Cõfortamini ⁊ bellate. Pugnauert ğ philiſtijm d
⁊ ceſus eſt iſrł. Et fugit vnuſqſqʒ in tabernaculũ ſuum: ⁊ facta eſt plaga magna nimis: ⁊ ceciderũt ď iſrł triginta milia pedi
c tũ: ⁊ arca dei capta eſt. Duo qʒ filij heli mortui ſũt: ophni ⁊ phinees. Currẽs aũt e
vir de beniami ex acie: venit i ſilo in die
a ¶ indiciũ luctus.
illa: ſciſſa veſte ⁊ ɔſperſus puluere caput. Cũqʒ ille veniſſet: heli ſedebat ſup ſellã / ɔtra viã ſpectans. Erat eni cor ei⁹ pauẽs f
p arca dñi. Uir aũt ille poſtꝗ igreſſus ẽ: nunciauit vrbi: ⁊ vlulauit oĩs ciuitas. Et audiuit heli ſonitũ clamoris: dixitqʒ: Quis eſt hic ſonit⁹ tumult⁹ hui⁹: At ille feſtiauit ⁊ venit: ⁊ anũciauit heli. Heli ãt erat nonaginta ⁊ octo annoꝝ: † ⁊ oculi ei⁹ caligauerãt / ⁊ videre nõ poterat. Et dixit ad heli: Ego ſũ q veni de plio: ⁊ ego q de acie fugi hodie. Cui ille ait: Quid actũ ẽ fili mi: Rñdẽs ãt ille q nũciabat † Fugit inqt iſrł corã philiſtijm: ⁊ ruina magna facta ẽ i pplo. Inſup et duo filij tui mortui ſũt ophni ⁊ phinees: ⁊ arca dei capta eſt.
a ¶ quicũqʒ retrorſum ɔuertiť a fide ⁊ veritate: neceſſe eſt vt cadat ⁊ moriať: myſtice aũt trãſeunte arca dñi ad gentes: perijt ſacerdotiũ iudeorũ.
d e Cũqʒ ille noĩaſſet arcã dĩ: cecidit ď ſella
f retrorſũ iuxta oſtiũ: ⁊ fractĩ ceruicib⁹ mor g
tu⁹ eſt. Senex eĩ erat vir: ⁊ grãdeu⁹: ⁊ ipe iudicauit iſrł qdraginta annis. Nur⁹ aũt
g eius vxor phinees / pgnãs erat / vicinaqʒ partui. Et audito nũcio ꝙ capta eẽt arca dei: ⁊ mortu⁹ eẽt ſocer eius ⁊ vir ſu⁹: icuruauit ſe ⁊ pepit. Irruerãt eni in eã dolo / h
h res ſubiti. In ipo aũt momẽto mortis ei⁹
i dixerũt ei q ſtabãt circa eã: Ne timeaſ: qꝛ filiũ pepiſti. Que nõ rñdit eis: neqʒ aĩaduertit: ⁊ vocauit puerũ iccaboth / dicẽs: i
Trãſlata eſt glia dñi de iſrł: qꝛ capta eſt arca dei. Et p ſocero ſuo ⁊ pro viro ſuo ait: trãſlata eſt glia dei ab iſrł / eo ꝙ capta ſit arca dei. ¶ Ca. V
Philiſtijm aũt tulerunt arcã dei: k

* a ¶ Cũqʒ veniſſet ar. fe. dñi ⁊c. ex gaudio ⁊ cõfidentia victorie habẽde p pſentiã arce. Sed iſta cõfidẽtia erat falſa qꝛ erat ſine meritꝭ: ⁊ ecõtrario philiſtijm timuerũt dicẽtes: Ue nobis ⁊c. Et ſubdiť cã: b ¶ Quis nos ſal. de ma. ⁊c. .i. de potẽtia ipoꝝ. q.d. tãta eſt potẽtia ꝙ nõ poterim⁹ reſiſtere: Et ad h̄ induciť exemplũ cũ ď: c ¶ Hi ſũt dij ⁊c. ⁊ iõ ſic pharao cuʒ maxĩa multitudine nõ potuit reſiſtere: ſic nec nos poterim⁹: ⁊ ſic p v̄ba iſta videbanť oĩno diffidere de victoria. Sic exponiť cõiter iſta lřa. Sʒ lřa ſeqns nõ videť ɔcordare: qꝛ imediate ſubdiť: Cõfortamini ⁊ eſtote viri philiſtijm ⁊c. ppter qď hebrei aliť exponũt: dicẽtes ꝙ in exercitu philiſtinoꝝ aliq erãt habẽtes reuerẽtiã ad arcã dñi: ꝗuiſ eẽnt gẽtiles. bñ enĩ inueniť in ve. ⁊ no. teſt. ꝙ aliq gẽtiles veniebãt adorare i hierlm: ⁊ de iſtꝭ ď: Et ingemuerũt dicẽtes: ve nob. vſqʒ ibi iclusiue. Quis nos ſaluabit de manu deoꝝ ſblimiũ iſtoꝝ: Alij erãt nullã habẽtes reuerẽtiã ad arcã: nec p ɔñs timorẽ: ⁊ iſti vt excluderent timorẽ ab alijs dicebãt: Hi ſũt dij q pcuſ. egy. oĩ pla. ſcʒ eis poſſibili. q.d. fecert tũc totũ poſſe ſuũ: ⁊ iõ nõ potuert nũc nob nocere. iõ ɔñr dicebãt: Cõfortamini ⁊c. d ¶ Pugnauerũt. Hic ɔñter deſcribiť arce captio: qꝛ ppłs iſrł debellat⁹ fuit: ⁊ reſidui fugerũt ad tabernacula ſua dimittẽtes arcã: ⁊ ſic fuit capta: ⁊ ptʒ lřa. e ¶ Currẽs aũt ⁊c. Hic ɔñr deſcribiť arce capte lamẽtatio: ⁊ pmo ei⁹ captio nũciať / cũ ď: Currẽs aũt vir de be. Dicũt hebrei ꝙ iſte fuit ſaul q capta arca vidẽs tabulas teſtimonij in manib⁹ goliath gethei qs in arca accepat: abſtulit de manib⁹ ei⁹: ⁊ fugiens reportauit eas i ſilo: heli ſedẽte ſup ſellã cõtra viã: qꝛ ſollicit⁹ erat audire rumores de exercitu. Cuius cauſa ſubdiť: f ¶ Erat aũt cor ei⁹ pa. ⁊c. magꝭ ꝗ p filijs ſuis. Cetera patẽt vſqʒ ibi: g ¶ Et fra. cer. ⁊c. In hebreo hř: Et fracto collo ſuo ⁊c. ſequiť: h ¶ Incur. ſe et pe. qꝛ dolor magn⁹ ⁊ repẽtin⁹ accelerat partũ. i ¶ Et vo. pu. ic. qď iterptať igloriuſ: iõ p cã hui⁹ noĩatiõis ſubdiť: Trãſlata eſt glia dñi de iſrł ⁊c.

†ã.3.a

Moraliter * trãſportatiõe ď in fine capři: Trãſlata ẽ glia dñi de iſrł: Et idẽ dici potuit de ſctã cruce q ẽ glia plebis xpiane. Gał.vj.c. Mihi aũt abſit glo. niſi in cru. dñi nři ie. xpi ⁊c. Per h̄ ãt ꝙ vxor phinees audita morte viri ſui ⁊ captiõe arce: icuruauit ſe ⁊ pepit: ſignificãť illi q ex auditu repẽtine ɔtritiõis glioſoꝝ in h̄ mũdo ɔcipiũt timorẽ: ⁊ icuruanť p verã hũiliationẽ reputãtes gliam mũdi nulli⁹ eẽ momẽti: ⁊ ſic pariũt fructũ opis meritorij. Et vocauit pueꝝ hicaboth. i. ingloriũ: qꝛ vere humilis ꝗuis pariat fructuʒ magni meriti: nullã tñ inde gliaʒ attribuit ſibi: ſed totũ diuine v̄tuti ſm ſaluatoris cõſiliũ Luc. xvij.c. Cũ oĩa bñ fece. di. ſer. inu. ſu. ⁊c.

Philiſtijm aũt. Hic ¶ Ca. V ɔñr deſcribiť circũductio arce dñi p ťrã philiſtinoꝝ: q circũductio facta eſt: eo ꝙ pma ciuitas i q poſita fuit a dño fuit pcuſſa grauiter: ⁊ iõ fecert eã duci ad alia loca ad experiendũ ſi ppť pſentiã arce fuerat iſta plaga qď apparuit eo ꝙ vbicũqʒ ducebať ppłs ſilř pcutiebať: et ſic

Moraliter Moralř. k ¶ Philiſtijm aũt tule. arcã dei ⁊c. Per hoc ſicut dictũ eſt figurata fuit portatio ſancte crucis in pſidẽ.

* Et intulerũt

a ¶ In azotum.
Rab. Que ⁊ aſdoꝛ:
vna de quinq; vrbi
bus paleſtinoꝝ de-
creta quidẽ tribui iu
de ſed nõ retẽta: qꝛ
nõ potuit ĩdigenas
expellere. Interpꝛta
tur autẽ ignis priſ:
vel incẽdiũ. Vñ aũt
ſic vocat̃ locus vbi
erat idoluꝫ dagon:
qꝛ aduentus arce in
açotũ erat incendiũ
diaboli patris oĩm
inimicoꝝ vel iniquo
rum. Dagon qui in-
terpꝛetat̃ piſcis tri-
ſticie: ſignificat dia-
bolũ: qui in mari hu
ius ſcli deuoꝛat pec-
catoꝛes: qui ⁊ ĩ Job
leuiathã ⁊ beemoth
nuncupat̃. ¶ Azo-
tum. Locus eſt in
quo poſuit ſamuel
lapidẽ: ſicut in ſeq̃n
tibus demonſtrat̃.
Ps. 77. g. b ¶ Caput autẽ.
Eccl. 10. b Superbia diaboli:
q̃ eſt initiũ oĩs pec
cati. c ¶ Sup li-
mẽ. Ra. Finẽ pre-
finitũ ſignificat: in q̃
ceſſarꝫ idolatria. Li
men enĩ finis eſt iti-
neris. d ¶ Trũc⁹
ſolus. Doꝛſũ tm̃ in
uenerũt fractiſ oĩb⁹
mẽbꝛiſ: qḋ idolatrie
fugã exprimit. Qui
enĩ fugit doꝛſuꝫ dat
fugãti. vñ: Qm̃ po
Ps. 6. a nes eos doꝛſum ⁊c̃.
e ¶ Et ꝑcuſſit in
ſe. ꝑte. Qui teſta-
mẽtuꝫ dei ſuſcipiũt:
et poſterioꝛa huius
vite diligũt. ex ipſis
iuſte ĩ poſterioꝛa cru
ciabunt̃: que debẽt
eſtimare ſicut ſterco
ra. Qui enim teſta-
mentũ dei aſſumũt
⁊ in poſterioꝛa reſpi
cientes veteri ſe va-
nitate non exuũt: ſi-
miles ſũt eis qui ar-
cam teſtamẽti iuxta
idola ſua poſuerũt.
Esa. 40. b Et vetera quidem il
lis etiaꝫ nolentibus
cadũt: qꝛ oĩs caro
fenũ. arca auteꝫ ma
net in eternũ: ſecutu
rũ. ſ. teſtamentũ re-
gni celoꝝ vbi eſt ver
bũ dei in eternum.
f ¶ Circũducat̃.
Ut ſi quocũq; eat: ꝑ
cuſſio comitet̃: ſcia-
mus eẽ plagã a deo
qḋ volũtate dei con
ſilio eoꝝ actũ eſt: vt
plagi cõis eſſet: qm̃
culpa cõmuniſ erat.
g ¶ Exta. ĩterioꝛa
⁊ inde ex

⁊ aſpoꝛtauerũt eam a lapide adiutoꝛij a
a ĩ açotũ. Tulerũtq; philiſtijm arcã dei, b
⁊ intulerũt eã in templũ dagon: ⁊ ſtatu c
erũt eã iuxta dagon. Cũq; ſurrexiſſent
a ¶ poſtq; teſtamentũ dei ꝑuenit ad gentes ſtatim idola coꝛruerunt.
diluculo açotij altera die: ẽcce dagon d
iacebat ꝓnus in terra añ arcã dñi. Et e
a ¶ multi fuerũt defenſoꝛes idolatrie.
tulert dagon: ⁊ rẽſtituert eũ ĩ locũ ſuũ.
Rurſũq; mane die altera ↄſurgẽtes ĩ- f
uenert dagon iacẽtẽ ſup faciẽ ſuã ĩ fra
b coꝛã arca dñi. Caput ãt dagon et due †
a ¶ id eſt fidẽ qua idolatria deſtruit̃.
c palme manuũ ei⁹ abſciſe erãt ſup limẽ.
d Poꝛro dagon truncus ſolus remanſe
rat in loco ſuo: Propter hãc cauſã nõ
calcant ſacerdotes dagon: ⁊ omẽs qui
a ¶ ob reuerentiam dei ſui.
ingrediũt̃ templũ eius ſuper limẽn da
gon in açoto vſq; in hodiernum diem.
Aggrauata eſt autẽ manus domini ſu g
e per açotios et demolitus eſt eos. † Et ꝑ h
¶ quoniam ſodomite erant.
cuſſit in ſecretioꝛi parte natiũ açotũ ⁊ fi
nes ei⁹. Et ebullierũt ville ⁊ agri in me i
dio regiõis illi⁹: ⁊ nati ſunt mures: ⁊ fa
cta eſt ↄfuſio moꝛtis magna ĩ ciuitate.
Uidentes aũt viri açotij huiuſcemodi k
plagam dixerũt: Nõ maneat arca dei
iſrl̃ apud nos: qm̃ dura eſt manus ei⁹
ſup nos: ⁊ ſup dagon deũ nr̃m. Et mit
¶ id eſt pꝛincipes.
tentes ↄgregauerũt oẽs ſatrapas phi-
liſtinoꝝ ad ſe, ⁊ dixerũt † Quid faciem⁹
a ¶ ſacerdotes et diuini.
de arca dei iſrael? Rñderũtq; gethei:
a ¶ toꝛcularia vel oppꝛimentes.
f Circũducat̃ arca dei iſrl̃. Et circũduxe l
rũt arcã dei iſrael. Illis aũt circũducẽ
tibus eã: fiebat manus dñi dei ꝑ ſingu
las ciuitates interfectionis magnę ni-
mis: ⁊ ꝑcutiebat viros vniuſcuiuſq; vꝛ
bis, a paruo vſq; ad maioꝛẽ: ⁊ cõputre
g ſcebant ꝓminentes extales eoꝝ. Inie- m
rũtq; gethei ↄſiliũ: et fecerũt ſibi ſedes n
pelliceas. Miſerũt ergo arcã dñi in ac
charon. Cumq; veniſſet arca dñi dei in
accharon: exclamauerunt accharonitę
dicentes: Adduxerũt ad nos arcã dei
iſrl̃: vt interficiat nos ⁊ pplm̃ nr̃m. Mi
ſerũt itaq;: ⁊ ↄgregauerũt oẽs ſatrapaſ
philiſtinoꝝ. Qui dixerũt: Dimittite ar
cã dei iſrl̃ ⁊ reuertat̃ ĩ locũ ſuũ: et nõ in
terficiat nos cum populo noſtro. Fie-
bat enĩ pauoꝛ moꝛtis in ſingulis vꝛbi-
b⁹: ⁊ grauiſſima valde man⁹ dñi. Uiri
quoq; qui moꝛtui nõ fuerãt, ꝑcutiebãt
in ſecretioꝛi parte natiũ: et aſcendebat
vlulat⁹ vniuſcuiuſq; ciuitatis in cęlũ.

bat̃. ⁊ ſic ĩ captiõe arce ꝑ philiſteos appuit dei G
iuſticia: ne pplus iſrl̃ preſumptuoſe ⁊ ſine meritis
ꝓſumeret de dei ꝓtectione ex arce pꝛeſentia. Ap-
paruit etiã ei⁹ potẽtia ꝑcutiẽs philiſteos in terra
ꝓpꝛia: ne captionẽ arce ſue aſcriberẽt potentie: et
vt deũ iſrl̃ q̃ ſolus eſt ver⁹ de⁹ cogerent̃ uereri
⁊ timere. In hoc igit̃ ca. ſic ꝓcedit̃: qꝛ pmo deſcri
bit̃ ꝑcuſſio açoti. ſcḋo toti⁹ ppl̃i, ibi: Uidẽtes aũt.
tertio ſup hoc ↄgregatio ↄſilij, ibi: Miſerũt itaq;
⁊ ↄgregauerũt. Circa pmũ dr: Philiſtijm autẽ
tule. arcã dei. fugiẽte pplo iſrl̃. a ¶ Et aſpoꝛ-
tauerũt eã a lapide adiutoꝛij. Hoc nomẽ ex-
ponat̃ ſicut pus. b ¶ In azotũ. Nomẽ eſt ciui
tatis: vbi pmo fuit poſita. c ¶ Et intulerũt eã
in ⁊c̃. Attribuẽtes ſibi victoꝛiã ⁊ arce captioneꝫ:
ꝓpter qḋ dñs oñdit ↄtrariũ. vñ ſubdit̃: d ¶ Ec-
ce dagon ꝓnus ia. ⁊c̃. Quaſi faciẽs ei reuerẽ
tiã. e ¶ Et intulerũt dagon. ſ. ſacerdotes añ
q̃ ppl̃s ꝑciperet: ꝓpter qḋ dñs addidit ſcḋꝫ ſignũ
manifeſtũ ꝑ detruncationẽ idoli. f ¶ Inuene-
rũt dagon ⁊c̃. Licꝫ enĩ caput eſſet abſciſuꝫ a coꝛ
poꝛe: coꝛpus tñ ita iacebat ſup terrã: ac ſi facies eſ
ſet ad terram verſa ſi eſſet coꝛpoꝛi cõiũcta. Caput
etiã ſup limẽ ſic iacebat ꝙ facies erat ꝟſus terrã.
Dicunt tñ hebꝛei ꝙ iſtud idolũ habebat caput fa-
ctũ ad ſiĩtudinẽ cuiuſdã piſcis: ⁊ ideo vocabat̃ da
gon a dag qḋ ſignificat piſcẽ in hebꝛeo. g ¶ Ag
grauata eſt aũt ⁊c̃. Quia poſtq; ꝑcuſſerat eoꝝ
deũ, ꝑcuſſit ⁊ pplm̃. Et modus ꝑcuſſionis ſubdit̃:
h ¶ Et ꝑcuſſit ⁊c̃. Percuſſi enĩ fuerũt diſſente-
ria vehemẽti: ita ꝙ inteſtina inferioꝛa ꝑ que feces
egrediebãt̃ putreſcebãt vel ſcaturiebãt vermib⁹:
⁊ exterius ꝓminebãt. i ¶ Et ebullie. ville ⁊c̃.
Tot⁹ iſte verſus nõ eſt in hebꝛeo: nec in libꝛis an
tiq̃s: ſed ꝑ modũ gloſe pmo fuit addit⁹ hic extra te
xtũ: eo ꝙ. ĩ. vj. ca. expꝛimit̃ iſta plaga muriũ facta
in q̃nq; ciuitatibus pꝛincipalib⁹: quarũ açot⁹ erat
vna: ⁊ poſtea aliq̃ ĩperiti hũc ꝟſum inſeruerũt te- h
xtui: ſicut ⁊ in plurib⁹ alijs locis ſacre ſcripture re
perit̃. k ¶ Uidẽtes aũt ⁊c̃. Poſt ꝑcuſſionem
açoti: hic cõſequẽter deſcribit̃ ꝑcuſſio alteri⁹ ppl̃i:
⁊ ptꝫ lr̃a vſq; ibi: l ¶ Circũducat̃ ar. dei iſrl̃.
Ad vidẽdũ ſi ꝓpter ei⁹ ꝓſentiã ↄtigerat dicta pla
ga qḋ apparuit ꝑ effectũ. ⁊ ptꝫ lr̃a. m ¶ Extaleſ
eoꝝ. i. inteſtina inferioꝛa ꝑ que egrediunt̃ feces.
n ¶ Et fece. ſibi ſedes ⁊c̃. Ut poſſent meli⁹ ſe-
dere: ⁊ vt mures ĩpoꝛtuni nõ poſſent inteſtina ꝓ-
minẽtia moꝛdere. o ¶ Miſerũt itaq;. Hic ↄñr
deſcribit̃ ↄſiliũ de remittẽdo arcã dei ad locũ ſuũ.
Ad quod fuerunt coacti ꝓpter experientiã plage:
nec arcã dei audebant diſſipare: ne peius eis eue
niret. ⁊ ptꝫ littera.
* c ¶ Et ĩtulerũt eã in tẽplũ dagon. Per Moraliter
qḋ figurata fuit poſitio ſancte crucis in phano qḋ
coſdroe fecerat: ⁊ ibi ſe tãq; deũ adoꝛari faciebat.
d ¶ Ecce dagon ꝓn⁹ iacebat in terra. Per
h̃ ſignificata fuit deiectio coſdroe de regno. Per
hoc aũt qḋ ſubdit̃: † ¶ Caput autẽ da. ⁊ due
pal. manuũ ei⁹ abſciſe erãt. Significata fuit
occiſio codroe ab heraclio ĩperatoꝛe. i ¶ Et ebul
lierũt ville ⁊c̃. Per mures bona agroꝛũ coꝛro-
dẽtes ſignificati fuerũt heraclij bellatoꝛes terram
perſarũ deuaſtãtes. Per plagã ꝟo quã paſſi fue-
runt açotij in poſterioꝛibus: ſignificatum fuit op-
pꝛobꝛiũ ſeruitutis qḋ incurrerũt perſe ſub roma-
nis. ¶ Aliter poteſt dici ꝙ per arcã dñi ſignatur
ſacra ſcriptura: ſicut ⁊ crux ſancta. Nã vetus teſta
mentũ figuris multiplicibus et ꝓphetijs clamat
chꝛiſtum paſſurũ: ⁊ nouũ teſtamentũ factis mira-
bilib⁹ clamat ipm̃ paſſũ. Tranſlatio vero arce a iu
dea in philiſtinoꝛũ terram: ſignat tranſlationem
ſacre ſcripture q̃ꝫtum ad eius ſanũ intellectum a
iudeis ad populũ ex gentibus credentẽ. Per ca-
ſum aũt dagon de loco ſuo: ſignificat̃ in gentibus
credẽtibus idolatrie deiectio. Per mures aũt he-
retici cõſurgentes: ⁊ ꝑ plagã in poſterioꝛibus cõ-
uerſi ad fidem ad vomitũ poſtea reuertẽtes: ſicut
Julianus apoſtata et eidem ſimiles.

Ca. VI

Inde extales: vbi fiebat plaga.
Fuit ergo ꝛc. ſeptē menſib⁹. Septenari⁹ ſignificat vniuerſitatē tēpoꝝ: q̄ diſcurrit ſeptenario nūero die
rū: ꝛ ſignificat dei teſtamētū: vſq; ad ꝯſūmationē ſeculi ī gētib⁹ ꝑmāſurū.
b ¶ Quinq; anos. Rab. Quinq; ani aurei: ꝛ q̄nq; mures quos fecerūt philiſtei poſt plagā ſuā: ꝛ attulerunt ad arcā: ſignificauit: q꞉ carnales q̄nq; ſenſib⁹ corporis deditī: cū a dn̄o fuerint correpti ſcelera ſua ꝓpria cognoſcētes: iuſte ſe ꝑcuſſos eſſe ꝯfitent̄: ꝛ ſȝ coacti ī meli⁹ cōmutant̄: qḋ bene ſignificāt q̄nq; ciuitates philiſtinoꝝ: açot⁹: gaça: aſcalō: geth: accharon: illos ſcȝ exp̄mētes: q̄ externi hoīs act⁹ ſequūt̄. Gaça ciuitas ē eueoꝝ in qua habitauere capadoces p̄ſtinis cultoribus īterfect̄. apḋ veteres erat terminus chananeoꝝ iuxta egyptuȝ: ꝛ cecidit ī ſortē iude: ſȝ eā nō potuit obtinere: q꞉ enachim.i. gigātes allophiloꝝ fortiſſime reſtiterūt. Et ē vſq; hodie ī ſignis ciuitas paleſtine. Dicit̄ tn̄ gaça futura in tumulū ſempiternū: quia p̄mū funditus deſtructa ē ꝛ in alio loco alia edificata. Aſcalon vrbs nobilis paleſtine deſtinata tribui iude: ſȝ habitatores eius ſuꝑare non potuit. Geth aūt nūc vicus grādis vocat̄ gethan. Int̄ antipatrē ꝛ thānā ē ꝛ alia villa hui⁹ noīs. Accaron ē ī tribu dā vel in tribu iude ad leuā chananeoꝝ: ſȝ p̄ſtinos habitatores non expulit: et vſq; hodie grādis vic⁹ accaron ḋr int̄ açotū ꝛ thānā reſpiciēs ad orientem. Quidā putāt accaron turrē ſtratōis poſtea ceſareā nūcupatā. Açot⁹ īterp̄tatur ignis p̄ris mei vl̄ īcēdiū. Gaça fortitudo. Aſcalon ignis infamis vel ignis ignobil̄. Geth torcular. Accharō: eruditio triſticie vl̄ ſterilitat̄. Ois eñ ꝯcupiſcētia īfamis ꝛ ignobilis: ꝑ diabolū īflāmata. ꝑ ꝯ̄rias fortitudīes īſtigata: ꝛ ꝑ torcular neq̄tie exp̄ſſa: vinū ꝓfūdit amaritudīs: ī doctrina p̄ua ꝛ oꝑatiōe ꝑuerſa. ꝛ iō tēdit ad mortē. vbi ē triſticia ꝟa ꝛ ſterilitas ꝑpetua.
c ¶ Plauſtrū. Crux xp̄i. arca ſacra ſcriptura. d ¶ Duas vac. Iſi. Vacce arcā geſtātes ſctōs ſignificāt: q̄ ſeculo renūciāt q̄ nullū delicti traxerūt iugū. Sic eñ vacce vituloꝝ affectu a recto itinere nō deuiāt. ſic ſctī p̄res tali affectu a bono ꝓpoſito nō exorbitant.
f ¶ Bethſames. Rab. Ciuitas eſt ſacerdotalis ī tribu beniamin: q̄ vſq; hodie mōſtrat̄ de eleutheropoli ꝑgētib⁹ nichopolim in. x. miliario ꝯ̄ orientē. Altera bethſames ē ī tribu neptalim: ī qua ꝑmāſere cultores antiqui.
e ¶ Que duc. Rab. via.ſ. regia eūtes bethſames.i. ī domū ſolis celeſtē ſcȝ hierl̄m vbi ſemꝑ lucet ſol iuſticie.
g ¶ Et nō decli. rn̄ſio.i. nec extollebant̄ ꝓſꝑis: nec frāgebant̄ aduerſis. Si igit̄ ad eterni ſolis habitationem tēdim⁹: ab itinere dei ꝓ carnalib⁹ affectib⁹ nō declinem⁹. P̄cſandū autē ꝙ vacce dei plauſtro ſuppoſite ꝑgunt ꝛ gemūt: nec tn̄ ab itinere greſſus flectūt. Sic p̄dicatores dei ꝛ q̄libet fidelis intra eccl̄iam eē dn̄t: vt ꝓximis cōpatiant̄ ꝑ charitateȝ: ꝛ de via dei nō exorbitēt ꝑ cōpaſſionē. Arca q̄ppe ſuꝑpoſita bethſames ꝑgere: ē cū ſuꝑna ſcia ad interne lucis habitaculū ꝓpinquare. qḋ vere facimus cū pro affectu
hȝ pignoꝝ

Gaça — Aſcalō — Accaron — B — Bethſames

Fuit ergo arca Ca. VI a
dn̄i ī regiōe philiſtioꝝ
ſeptē mēſib⁹. Et poſt
hec vocauerunt phili b
ſtijm ſacerdotes et diuinos dicen c
tes: Quid faciemus de arca dei?
† Indicate nob̄ quō remittam⁹ eā
ī locū ſuū. Qui dixerūt. Si remit d
titis arcam dei iſrl̄: nolite dimitte
re eā vacuā: ſed qḋ debetis reddi e
te ei ꝓ pctō: ꝛ tūc curabimi: ꝛ ſcie f g
tis quare non recedat man⁹ eius a
vobis. Qui dixerūt: Quid ē ꝙ ꝓ
d̄licto reddere debeam⁹ ei? Rn̄de
rūtq; † illi: Iuxta numeꝝ ꝓuinciaꝝ
b philiſtinorū: quinq; anos aureos b
facietis: ꝛ quinq; mures aureos: q꞉ i
plaga vna fuit omnib⁹ vobis et ſa
trapis vr̄is. Facietiſq; ſimilitudi
nes anoꝝ veſtroꝝ: ꝛ ſimilitudines
muriū qui demoliti ſunt terram: et k
dabitis gloriā deo iſrael: ſi forte re
leuet manū ſuā a vobiſ ꝛ a dijs ve
ſtris: ꝛ a terra vr̄a. † Quare aggra l
uatis corda veſtra ſicut aggraua m
uit egypt⁹ et pharao cor ſuū? Nō n
ne poſtq̄ percuſſus eſt: tunc dimi o
ſit eos ꝛ abierūt? Nūc ergo arripi
c te ꝛ facite plauſtrū nouū vnū: ꝛ du p q
as vaccas fetas: quibus nō eſt im r
a ¶ pcti. b ¶ curr⁹ dei decē miliū multiplex.
poſitum iugū iungite in plauſtro: s
a ¶ q̄ſi ī ſcl̄o remanētes. b ¶ parētes filios.
ꝛ reclūdite vitulos earum domi. t
Tolletiſq; arcā dn̄i / ꝛ ponet̄ ī plau
ſtro: ꝛ vaſa aurea que exoluiſtis ei
pro delicto / ponet̄ in capſellā ad
latus ei⁹: ꝛ dimittite eaȝ vt vadat:
ꝛ aſpicietis. Et ſiquidem per viaȝ
finiū ſuoꝝ aſcenderit ꝯtra bethſa
mes / ipſe fecit nob̄ hȝ malū grāde:
Sin āt minime / ſciem⁹: q꞉ neq̄q; ma
nus ei⁹ tetigit nos / ſȝ caſu accidit.
d Fecerūt ḡ illi hȝ mō: ꝛ tollētes duas v
a ¶ ſanctos renūciantes ſeculo.
vaccas q̄ lactabāt vitulos: iūxerūt
ad plauſtꝝ: vituloſq; eaꝝ ꝯcluſerūt
domi. Et poſuerūt arcā dn̄i ſuꝑ plau
ſtrū: ꝛ capſellā q̄ hēbat mures aure
os / ꝛ ſilitudinē anoꝝ. Ibāt āt ī di
e f rectū vacce ꝑ viā q̄ duc bethſames:
ꝛ itinere vno gradiebant̄ / ꝑgētes x
g ꝛ mugiētes: ꝛ nō d̄cliabāt neq; ad y
d̄xterā neq; ad ſiniſtrā. Sȝ ꝛ ſatra z

Fuit ḡ. Hic ꝯn̄r agit̄ de arce reductiōe. ¶ Ca. VI C
Circa qḋ p̄mo de mō reducēdi ꝯſiliū q̄rit̄. ſcḋo iuxta formā dati ꝯſilij reducit̄ / ibi: Fecerūtq; ergo. tertio a bethſamit̄ indiſcrete ſuſcipitur / ibi: Porro bethſamite. quarto ꝓpter hȝ populus ꝑcutit̄ / ibi: Percuſſit aūt. Circa p̄mū ḋr: b ¶ Vocauerūt phi. ſacer. idoloꝝ ſuoꝝ. c ¶ Et diuinos. q̄ ꝑ pacta cū demōib⁹ inita tacite vl̄ exp̄ſſe dicūt hoībus aliq̄ īcognita. Demōes eñ eo ꝙ ī eis remāſerūt naturalia ītegra ex ītellect⁹ ꝑſpicacitate ꝛ expientia longi tpis multa ſciūt hoīb⁹ īcognita. ꝛ de talib⁹ p̄dicti diuini ab eis īſtruūt̄. Aliq̄n etiā demones ad dicēdū diuīs vel etiā alijs aliq̄ ꝟa a deo cogunt̄: ſic̄ ptȝ in legēdis multoꝝ ſctōꝝ: ꝙ demones coacti eoꝝ ſctītatē ꝯfitebant̄. Et ſic videt̄ fuiſſe in ꝓpoſito: quia ꝯſiliū ab eis datū cedebat ad gl̄iam dei iſrl̄ ꝛ honorem / iō ſb̄dit̄: d ¶ Si remit. ar. dei ꝛc.i. abſq; munerib⁹ gl̄iam ꝛ virtuteȝ dei iſrl̄ ſignificātib⁹ / iō ſb̄dit̄: e ¶ Sȝ qḋ debe. red. ei ꝛc.i. emēdā ꝓ pctō. f ¶ Et tūc cura. a plagis vobis inflictis. g ¶ Et ſcietis q̄re nō re. Per experientiā quare nō recedat man⁹ ei⁹ a vobis. vos ꝑcutiens q̄diu retinetis eam: que autem ſit emenda ſubditur: h ¶ Quinq; anos aureos faciet̄. Per hoc deſignatur plaga facta ī populo philiſtinoꝝ: q̄tum ad eorū corpora. i ¶ Et quinq; mures aureos. ad deſignādū plagā inflictā terre eoꝝ vt ptȝ per predicta. v. ca. k ¶ Et dabitis gl̄iam deo. Per hoc eñ confitebant̄ ſe ꝑcuſſos a deo iſrl̄ ꝛ terrā eorū: eo ꝙ p̄ſumpſerāt capere arcā dei ꝛ ſecū ducere ad terrā ſuā. Ad hȝ aūt inducitur exēplū cum ḋr: l ¶ Quare ag. ꝛc. arcā retinēdo. m ¶ Sic aggra. egypt⁹. detinendo populum iſrael. n ¶ Nōne poſtq̄ ꝛc. deceȝ plagis. o ¶ Tūc dimi. vt habet̄ Exo. xij. ſeq̄tur: p ¶ Facite plauſtrū nouū. Ad ponendū arcā deſuꝑ reuerenter. q ¶ Et du. vac. fe.i. habētes iam fetus natos. vt patet per ſequentia. r ¶ Quib⁹ nō ē ꝛc. Et ſic nō habent vſū ducēdi currum. s ¶ Iungite in plau. ad retrahendū ip̄m. t ¶ Et recludi. ꝛc. Oīa iſta fiebāt ad experiendū ꝟtutem dei iſrl̄ in reductione arce. Vacce eñ lactātes vitulos naturaliter inclināt̄ ad eos nutrienduȝ. ꝛ iō ſi ipſe nō reuerterent̄ ad fet⁹ ꝛ portarēt arcā directe ad terrā iſrl̄. ꝛ maxime q꞉ erāt incōſuete ad portādū iugum vel plauſtrū trahendū ſignū foret manifeſtū ꝙ ducerēt occulta dei virtute: ꝛ ex hȝ eēnt philiſtei certificati ꝙ plaga eoꝝ fuiſſet a ḋo inflicta. ſin āt alteri cāe īputaret̄. Et his dictis patet lr̄a. v ¶ Fecerūt ergo. Hic ꝯn̄r ſm formā dicti conſilij arca reducit̄. Et ptȝ lr̄a ex dictis vſq; ibi: x ¶ Et itinere vno ꝛc.i. vniformiter. y ¶ Et mugientes. Quaſi deū modo ſuo laudantes. z ¶ Sȝ et ſatrape philiſtinoꝝ ſequebant̄. Ad habendū experientiam p̄dictam.
※ Porro bethſa
Moraliter. a ¶ Fuit autē arca in regione phi. In hoc capitulo deſcribit̄ arce reductio per quā ſignificatur ſancte crucis reportatio. quā Heraclius imperator occiſo Coſdroe ꝛ ꝑſis in deditionem receptis in hieruſalem reportauit q̄ per bethſames vbi
k ※ arca fuit re

Diuiſio — † Ꝺ. 5. c — Alſ̄ tel — † Exo. 12. c — D — Moraliter

E ꝑ pignoꝝ nō declinamꝰ. Sic enī incedere debēt: q̄ sacre legꝭ iugo suppositi: ꝑ internā sciētiā dn̄i arcā portāt: vt ꝓpiquoꝝ necessitatibꝰ ꝯdolētes: a rectitudine nō declinēt: quoꝝ grā mentē nr̄am tenere debet: ne aut si affectu nō tangiť dura sit: aut plꝰ tacta sit in fletu remissa. a ¶ Bethsames. Domus solis. Hec est eccl'ia a sole iusticie illustrata. bethsamitas in valle frumēta metere: est doctoreſ eccl'ie annonā verbi dei in humilitate tractare. Lapis in agro iosue. christus in eccl'ia sua. Ligna plaustri crux xp̄i. Vaccas sup lapidē īmolare: est cōuersos a sc'lo in xp̄i imitatione mortificare. b ¶ Azotos v. ga. ⁊c̄. Isid. quīq; anos: ⁊ q̄nq; mures quinq; ciuitates dederūt. Reliq̄ aūt ciuitates ꝓuinciarum ⁊ ville q̄ erāt absq; muro: mures tm̄. vn̄: Ab vrbe murata vsq; ad villā que erat absq; muro ⁊c̄.
c ¶ Abel. ciuitas est in termino isrl': q̄ añ bethsames vocata: nunc vocať abel. vel ꝓpter luctū sup viris bethsamitibus ibi factū. vel ꝓpter distinctionē ciuitatis a bethinacha: de q̄ exclamauit mulier sapiēs ad ioab: q̄ interrogāt interrogēt in abella. d ¶ Percussit autē. Qui cū non essent leuite: ausi sūt videre arcā. h̄ ne patereť in exodo ppl's lōge stabat solus moyses ascēdit ad dn̄m. Percussit aūt ⁊c̄. In hebreo hr̄: Et ꝑcus. de ppl'o lxx. viros. ⁊. l. mil'. viros. lxx. viros iudices. Lxx. hebrei dicūt: nulli licebat detectā videre arcā nisi pōtifici. ꝑcussi ḡ sunt eo ꝙ indigni essent: vel indigne accessissent: vel nō custodissent arcā. e ¶ Miserūt nūci. Rab. Significať trāslatio testamēti dn̄i a iudeis ad gētes: q̄ cum illi carnali obseruātia atq; phariseoꝝ superstitionibꝰ legē fedarēt xp̄i ⁊ discipl'oꝝ:
Act'. 13. g eius doctrinā recusauerunt. vn̄: Vobis oportebat ꝑmū loqui verbū dei: s; q̄ indignos vos iudicastis ecce conuertimur ad gētes. f ¶ Chariathiari. Ra. Interp̄tať villa siluarū. de q̄ d̄r: Donec in-
Ps̄. 131. a ueniā locū do. taber. deo iacob. Ecce audi. eā in ephra. inue. e. in cāpis sil. Locꝰ enī dn̄i est tabernaculū pectoris xp̄iani ppl'i. Ciuitas enī siluarū. i. ꝯuētus gētium: est locus aptꝰ ad suscipiendā arcam. In domo aminadab q̄ interp̄tať pr̄ meus spōtaneꝰ. ⁊ dicere pōt: volūtarie. s. tibi. Ra. Chariathiarī: ciuitas est saltuū: vna de vrbibꝰ gabaonitarū ꝑtinens ad tribū iude nono miliario eūtibꝰ ab elia diospolī. de hac fuit vrias ꝓpha quē interfecit ioachim in hierusalem: sicut scribit hieremias.

Porro bethsamite. ⁊c. Nico. de lyra

pę philistinorū seq̄banť vsq; ad
a terminos bethsames. Porro a
bethsamitę metebāt triticū i val
le. Et eleuātes oculos viderunt b
arcā: et gauisi sunt cū vidissent.
Et plaustrū venit in agrū iosue
bethsamitę / ⁊ stetit ibi. Erat autē
ibi lapis magnꝰ. Et cōciderūt li c
a ¶ leuite vl' sacerdotes: q̄ aliis nō licebat.
gna plaustri / vaccasq; imposue d
runt sup ea holocaustū dn̄o. Le
uitę enīt deposuerūt arcā d̄i ⁊ ca
psellā q̄ erat iuxta eā: in q̄ erant
vasa aurea / ⁊ posuerūt sup lapidē grandē. Viri aūt bethsamitę
obtulerť holocausta: ⁊ imolauerunt victimas i die illa dn̄o. Et
quinq; satrapę philistinoꝝ viderunt: et reuersi sunt in accarō in
die illa. Hi sunt autē ani aurei: e
q̄s reddiderūt philistijm ꝓ deli
b cto dn̄o: Açotꝰ vnū / gaça vnū /
ascalon vnū / geth vnū / accharō
vnuz. Et mures aureos ꝑm numerū vrbiū philistijm q̄nq; prouinciarū: ab vrbe murata vsq;
ad villā q̄ erant absq; muro: et f
¶ Hiero. luctus.
c vsq; ad abel magnū sup quē po g
¶ assidue.
suerūt arcā dn̄i: q̄ erat vsq; i illa
d die i agro iosue bethsamitꝭ. Per h
cussit aūt dn̄s de viris bethsamitibus / eo ꝙ vidisset arcā dn̄i: ⁊ ꝑ i
a ¶ maiores natu optimates. s. populi.
cussit d̄ ppl'o septuaginta viros /
⁊ q̄nquaginta milia plebis. Luxitq; ppl'us dn̄s ꝙ percussisset
plebē plaga magna. Et dixerūt
viri bethsamitę: Quis poterit
¶ presentia.
stare i ꝯspectu dn̄i dei sc̄ti huiꝰ:
¶ digne.
e Et ad quē ascēdet a nob: Mise k
runtq; nuncios ad habitatores
f chariathiari / dicētes: Reduxerūt philistijm arcam dn̄i: descen
dite ⁊ reducite eā ad vos.

Ca. VII

Venerunt ergo viri l
¶ gentilis ecclesie.
chariathiarum et re-

Nico. de lyra

ꝑ Elea/
Diuisio ⁂ a ¶ Porro bethsamite. Hic cōsequēter agiť de arce receptione. ⁊ ꝑmo describiť ipsa receptio. sc'do interponiť cuiusdā dicti explicatio / ibi: Hi sūt aūt. Circa ꝑmū d̄r: b ¶ Et eleuātes ⁊c̄. Dicūt hebrei ꝙ ista leticia fuit inepta ꝓcedēs ex leuitate capitis: ⁊ nō ex debita reuerētia. c ¶ Et ꝯciderūt ⁊c̄. s. post q̄ arca fuerat deposita ꝑ leuitas: l; ante scribať. d ¶ Vaccasq; impo. In h̄ videnť male egisse: q̄ femella nō offerebať dn̄o in holocaustū: qd̄ erat sacrificiū ꝑfectissimū: vt hr̄ Leui. j. ca. Cetera patent. e ¶ Hi sūt aūt. Quia superius dixerat ꝙ quinq; ꝓuincie philistinoꝝ fecerāt quinq; anos aureos ⁊ quinq; mures. hic explicat ꝙ q̄nq; ciuitates ꝑncipales h̄ fecerūt: tm̄ alie ville minores adiacentes adiuuerūt in expēsis. io᷑ subditur postea: Ab vrbe murata vsq; ad vil. ⁊c̄. f ¶ Et vsq; ad abel mag. quia terra philistinoꝝ extendebať vsq; ꝓpe locū illū: ⁊ vocať h̄ abel magnus q̄ supra vocatꝰ ē lapis magnꝰ qd̄ pt; ex hoc qd̄ subdiť: G
g ¶ Sup quē ⁊c̄. rō aūt mutationis huiꝰ noīs fuit: q̄ ppl's ibi ꝑcussus fuit ⁊ luxit vt diceť: ⁊ io᷑ vocatus ē abel q̄ luctꝰ interp̄tať. Itē q̄ noīa sūt ꝓpinq̄. Aben enī in hebreo lapidē signat ⁊ mutata n in l fit abel: vt pt;. h ¶ Percussit aūt. Hic ꝯn̄r describiť ppl'i ꝑcussio: cuiꝰ ꝑcussiōis due cāe ꝑus sūt tacte. s. inepta leticia: ⁊ holocaustū indebite oblatū. Tertia tāgiť h̄ sc; curiositas: q̄ moti fuerūt ad vidēdū arcā nudā qd̄ sub pena mortis inhibeť vt hr̄ Nume. iiij. Quarta etiā cā ex circūstātia lr̄e dať intelligi. s. ꝙ arcam dn̄i dimiserūt nimis sub diuo sine luminaribus ⁊ cultu debito. io᷑ sequiť: i ¶ Et ꝑcussit de ppl'o. lxx. viros ⁊. l. milia ple. qd̄ sic debet intelligi etiā ꝑm hebreos ꝙ solū. lxx. viri sūt ꝑcussi q̄ erāt tante reputationis ꝙ eq̄parabanť q̄nq̄ginta milibꝰ d̄ plebeis: eo mō loq̄ndi q̄ d̄r. ij. Regū. xviij. a. de dauid. Tu vnꝰ ꝓ decē milibꝰ cōputaris. ꝑncipales enī ppl'i ꝑcussi fuerūt eo ꝙ debebāt ordinare populū ⁊ p̄cauere de p̄dictis offensis.
k ¶ Miserūtq; nūcios ⁊c̄. q̄ illa ciuitas erat securior ⁊ nobilior: ꝓpť qd̄ arca poťat meliꝰ ibi custodiri. ¶ Mo- Moraliter
raliter vacce portātes arcā testamēti sūt p̄dicatores portātes v̄bū euāgelij. Qui lactāt filios sp̄ūales eos ꝯsolādo. Mugiūt deuote orando. Recte incedūt sc'tē viuēdo. Nō declināt ad dexterā allecti mūdana ꝓsperitate. Nec ad sinistrā ꝓstrati aduersitate. Et sic veniūt ad bethsameſ: q̄ domꝰ solis interp̄tať. i. ad celū qd̄ casa elios. i. sol' nūcupať.
⁂ arca fuit reportata significať: eo ꝙ Moraliter
bethsameſ domꝰ sol' interp̄tať. Hierl'm āt ꝯuenicter d̄r domꝰ sol': eo ꝙ diuinitꝰ H
fuit electa ad d̄i cultū: ⁊ q̄ ibidē mysteriū xp̄i fuit cōpletū. Aliť aūt ꝑ reportationē arce i iudeā significari pōt reuersio fid̄i ad iudeos circa finē mūdi. Per duas aūt vaccas arcā reportātes in iudeā: ītelligunť duo p̄dicatores ꝯ antixp̄i ꝑfidiā. s. Helias ⁊ Enoch. q̄bꝰ eiꝰ ꝑfidiā detegētibꝰ iudei dicūť tūc recepturi fidē. De vaccis aūt arcā portātibꝰ in textu d̄r: ꝙ lactabāt vitulos. ꝑ qd̄ significať ꝙ p̄dicatores v̄bi diuini debēt auditores doctrīe dulcedīe ꝯsolari. D̄r etiā ꝙ vituli eaꝝ fuerť domi reclusi: q̄ nouicij ī fide vl' religiōe nō debēt hīcinde euagari. Diciť etiā ꝙ vacce ibāt mugiētes: q̄ p̄dicatores ꝑ viā huiꝰ vite ꝓcedētes debēt d̄uote deū orare. ps̄. cxviij. g. Cātabiles mihi erāt ⁊c̄. Vn̄ de istꝭ vaccis d̄r ī hebreo ꝙ cātabāt. Itē ꝙ īcedebāt recte nō declinātes ad dexterā vl' sinistrā. ꝑ qd̄ significať ꝙ p̄dicatores tenere debēt rectitudinē vite ⁊ doctrine nec ab ea declinare ꝓpť ꝓspera vl' aduersa. ⁊ sic veniūt bethsameſ q̄ īterp̄tať domꝰ sol'. ⁊ sic ī sēsu anagogico signat celū btōꝝ. Celū eī d̄r q̄si casa: helios. i. solis iusticie. ¶ In ca. vj. vbi d̄r ī postil. Et ttinere vos gradiebāť. i. vniformiter.

Additio.

In libris antiq̄s trāslatio nr̄a sic h;: Ibāt aūt vacce recto itinere: qd̄ ꝓpe ꝯsonat hebraice v̄itati ī h̄ loco: ⁊ magꝭ ꝯuenit

Venerūt Ca. VII ꝓposito. Diuisio
ḡ vi. ⁊c̄. Descripta ꝓstratiōe ppl'i isrl' ꝓpť filioꝝ heli pctā. h̄ ꝯn̄r describiť releuatio ipiꝰ ꝑ samuelis
⁂ merita
Moraliter. l ¶ Venerunt ḡ ⁊c̄. Moraliter
Sicut dictū est. s̄. Per arcā significať
⁎ crux sc'tā.

A F Ps.71.a a ¶ Gabaa. Rab. Collis aīe humiliū. vñ: Suſcipiāt montes pacē pplo ⁊c̄. i. Mōtes maiores aīe: colles minores. Seu etiā gabaa interp̄tat̄ ſublimitas vbi eleaçar ſacerdos ɔſtituit̄. b ¶ Eleazarū. Rab. Dei adiutoriū. Hñ aūt q̄ ħ noīe vocat̄ ad arcā dñi cuſtodiēdā eligit̄. q2 ſcti viri q̄cq̄d habent boni deo attribuūt nō ſibi. Unde ſufficiētia nr̄a ex deo ē: q̄ idoneos fecit nos miſtros noui teſtamēti. c ¶ Annus vige. erat qñ. vij. āno regni ſaul allata ē in caſtr̄ ō chariathiarī. Ann⁹ vigeſim⁹. Rab. Nō ita ītelligendū Joſue.24.c eſt ꝙ viginti āni q̄bus arca māſit ī chariathiarim vſq3 ad octauū regni dauid annū q̄ eā cōgregata ppl̄i frequētia adduxit in hierl̄m ſint cōputandi. Inuenitur eñ̄ in ſequētib⁹: ꝙ tp̄e ſaulis ō hac ciuitate ablata ē in caſtra ɔ̄ philiſteos. ⁊ q2 ɔſtat ꝙ dauid duxit eā in hierl̄m ō domo aminadab: reſtat ītelligi ꝙ ī diebus ſaulis de caſtris relata ē in p̄fatā ciuitatē. vñ poſtea regnāte dauid reducta eſt in hierl̄m. Eſt ḡ ſenſus: q2 ex q̄ manſit arca in chariathiarim: erat annus vigeſim⁹: cū in tp̄e ſaulis trāſlata eſt in caſtra. Uel vigeſim⁹ ann⁹ erat cū oīs dom⁹ iſrl̄ poſt dñm q̄euiſſet abiect̄ Joſephus idolis ⁊ ſeruiēs illi: qđ eā feciſſe toto tēpore ſamuelis Joſeph⁹ teſtat̄. xxvij. ſc3 annis: ⁊ p̄mo tp̄e regni ſaul: qđ eodē ioſepho teſte. xx. ānis tenuit. Cū eñ̄ receſſiſſet a ſaule ſp̄ūs dñi: ⁊ agitaret eū ſp̄ūs nequā ad pſequēdū dauid: ſecuta eſt eū aliq̄ ps militie ⁊ plebis. d ¶ Aſtaroth. Factura explorationū. Qui ver⁹ iſraelita ē: aufert a ſe oēm facturā malignoꝝ ſpirituū ⁊ iactantiā atq3 ſuperbiā: ⁊ ſeruit dño ſoli: q2 nulla ſocietas Ro.5.c lucis ad tenebras. e ¶ Maſphat. B Ciuitas ē ī tribu iuda iuxta chariathiarim. Maſphat. Rab. Speculatio vl̄ ɔtēplatio vl̄ intētio vl̄ loc⁹ iudicij. Hñ aūt cōuenit iſte loc⁹ tā ſctō viro q̄ in iuſticia ⁊ v̄itate iudicauit ⁊ ſūma prudentia gubernauit populū. Maſphat. Rab. Eccleſia in vnitate fidei ſub nouo ſacerdotio collecta: aq̄s lachrymaꝝ hauriēs ſatiſfaciēdo in ɔſpectu dñi effundit. ꝓpħa ppl̄m in maſphat iudicat: q2 doctor eos maxime docet: q̄s in intētione ɔtēplatiōis: ⁊ ad amorē patrie celeſtis ītentos eſſe pſpexerit. f ¶ Hauſerūt a. ⁊ ef. Ut ſic aqua effuſa nō redit: ſic nec ipſi redirent ad idolatriam. g ¶ Agnū lactantē. Agn⁹ oblatus ꝓ pplo dei victoriā p̄ſtat: ⁊ p paſſionē xp̄i dmonib⁹ ſuperat̄: pax data eſt fidelibus. ¶ Rab. Innocentē vitam igne ※ charitatis ※ merita.

duxerūt arcā dñi: ⁊ intulerūt a
a ¶ qui interp̄tat̄ pater me⁹ ſpōtane⁹.
a eā ī domū amiadab ī gabaa.
b Eleaçarū āt filiū ei⁹ ſctificaue b
rūt vt cuſtodiret arcā dñi. Et c
a ¶ poſtq3 teſtamētū māſit in eccl̄ia multiplicati ſunt iuſti: qui ab ipſo vt dies illuminati ſunt.
factū ē ex qua die manſit arca
dñi ī chariathiari/ multiplica/ d
c ti ſūt dies: erat q̄ppe iā ann⁹ vi e
geſim⁹: ⁊ req̄euit oīs dom⁹ iſrl̄ f
poſt dñm. Ait autē ſamuel ad †
vniuerſā domū iſrl̄ dicēſ: Si i g
toto corde vr̄o reuertimini ad
dñm: auferte deos alienos de †
a ¶ aſcendētes vel ſupiores.
d medio vr̄i baalim: ⁊ aſtaroth ⁊
p̄parate corda vr̄a dño: ⁊ ſui
te illi ſoli: ⁊ eruet vos de māu
philiſtijm. Abſtulerūt ḡ filij iſrl̄
baalim ⁊ aſtaroth: ⁊ ſuierūt do
mio ſoli. Dixit āt ſamuel: Cō h
e gregate vniuerſum iſrl̄ in maſ
phat: vt orē ꝓ vob dñm. Et cō
f uenerūt in maſphath. Hauſe i
rūtq3 aquā ⁊ effuderūt in ɔſpe
ctu dñi: ⁊ ieiunauerūt in die il
la atq3 dixerūt: tibi peccauim⁹
dñe. Judicauitq3 ſamuel fili/ k
os iſrl̄ in maſphat. Et audierūt l
philiſtijm ꝙ cōgregati eēnt fi/
lij iſrl̄ i maſphat: ⁊ aſcēderūt ſa †
trape philiſtinoꝝ ad iſrl̄. Qđ
cū audiſſent filij iſrl̄ timuerūt
a facie philiſtinoꝝ: dixeruntq3
ad ſamnelē: Ne ceſſes ꝓ nob
clamare ad dñm deū nr̄m: vt
ſaluet nos de manu philiſtino
g rū. Tulit aūt ſamuel agnū lac †
tētem vnū: ⁊ obtulit illū holo
cauſtū integrū dño. Et clama
a ¶ aures dñi in p̄ces iuſtoꝝ.
uit ſamuel ad dñm ꝓ iſrl̄: ⁊ ex
audiuit eū dñs. Factū eſt aūt
cū ſamuel offerret holocauſtū
dño: philiſtij iniere p̄liū ɔ̄ iſrl̄.

Ni. de lyra

Diuiſio Et p̄mo ponit̄ continuatio ad p̄dicta. ſcđo reuelatio iſta/ ibi: Et factū eſt ex qua die manſit arca dñi. In fine p̄cedent̄ capituli dictū fuit q̄liter ſignificatū fuit viris ō chariathiarim ꝙ arcam ad ſe ducerent. hic ɔñr oſtendit̄ q̄liter ħ fecerūt/ cū d2: Uenerūt ḡ viri cha. ⁊ redu. arcā dñi. ad ciuitatē ſuā. a ¶ Et intulerūt eā in do. ⁊c̄. Hoc nō fuit factū ſtatim: ſ3 p magnum tp̄s poſt: q2 p aliqđ tp̄s ſtetit in chariathiarim. ⁊ inde tranſlatū fuit in maſphat: ⁊ inde in galgala: vt d2 libro de hebraicis queſtionib⁹. ⁊ poſtea fuit trāſlata in nobe vbi erat tp̄e ſaul: ſm qđ habet̄ infra. xxi. ca. ⁊ inde tranſlata eſt poſtea in gabaa in domū aminadab: vt hic d2: Et de loco illo dauid trāſtulit eā in domū obededom. ⁊ inde ī ciuitatē dauid: vt hr̄. ij. Reg. vi. b ¶ Eleazaꝝ aūt fili⁹ ei⁹. Hebrei aūt dicūt: Preparauerūt ſeu diſpoſuerūt ⁊ in idē redit: q2 talis p̄paratio eſt q̄dā ſctīficatio. c ¶ Et factū ē. Hic ɔñr declarat̄ releuatio ppl̄i ſb ſamuele: q̄ facta ē ꝓpt̄ cōuerſionē ppl̄i ad deū p ſollicitudinē ſamuel̄. Circa qđ p2io deſcribit̄ dicta cōuerſio. ſcđo philiſtioꝝ debellatio/ ibi: Et audierūt. t̄tio ppl̄i pax ⁊ bona ordīatio/ ibi: Facta ē itaq3. Circa p̄mū q2 lr̄a ē ītricata ⁊ indiget ſupplemēto: ſic̄ ⁊ in plurib⁹ alijs locis ſacre ſcripture. Sciendū ꝙ heli mortuo ſamuel ſtatim incepit diſcurrere ⁊ docere ppl̄m vt illum reduceret ad deū per debitā cōuerſionem ad cultū diuinū: que quidē cōuerſio incepit a tp̄e q̄ ppl̄s iam viderat malū qđ euenerat propter pctā filioꝝ heli: ⁊ audiuerat plagā philiſtinoꝝ ꝓpter arcā dñi: ⁊ durauit tp̄e ſamuelis vſq3 ad regnū regis ſaulis. ſ. xx. ānis vel circiter. ⁊ hoc notat̄ cum dicit̄: Et factū eſt ⁊c̄. i. trāſlata fuit ibi ō bethſames: vt p̄dictum eſt. d ¶ Multiplicati ſunt dies. in q̄bus ſamuel hortabatur ppl̄m ad bonū. e ¶ Erat q̄ppe ⁊c̄. Poſtq3 incepat ſamuel docere ppl̄m. f ¶ Et req̄euit ⁊c̄. ſ. xx. annis q̄bus prefuit ſamuel. ⁊ ſubdit̄ modus q̄ ſamuel reduxit ppl̄m ad deū a p̄ncipio/ cum dicitur: g ¶ Si i toto corde ⁊c̄. Et pt3 lr̄a vſq3 ibi: h ¶ Cōgregate vniuerſum iſrl̄. vbi renouauit fedus ppl̄i cū deo/ iō ſb̄dit̄: i ¶ Hauſerūtq3 aquā ⁊c̄. Ra. Sa. dicit ꝙ ħ fecerūt in ſignū hūiliatiōis. q. diceret: Sic̄ aq̄ effuſa ad nihilū valet vltra: ſic in conſpectu tuo nihil ſumus nec valem⁹. Jonathan fili⁹ oçiel maxime reputatiōis apud hebreos ħ exponit de cōuerſiōe cordiū ad deum ⁊ ſic p iſtas aquas intelligūtur lachryme ɔtritiōis exeūtes a corde: et per oculos effuſe. k ¶ Judicauitq3 ſamuel ⁊c̄. q2 nō ſolū recōciliauit ppl̄m domino: ſed etiā vnūquēq3 de pplo ad proximū ſuū iniurias ⁊ forefacta ad equitatem iuſticie reducēdo. Aliter aūt exponit̄ ſm aliquos ab illo loco: Erat quippe ann⁹ vigeſimus. ſc3 q̄ arca dñi māſerat in chariathiarim: ita ꝙ p ħ notat̄ ꝙ tot ānis māſit ibi anteq3 inde alibi trāſferret̄: ⁊ qđ ſequitur: Hauſerūtq3 aquā. Dicūt aliq̄ ꝙ ī illa aqua erāt maledicta congeſta: ſic̄ in ſacrificio çelotypie: ita ꝙ labia bibentiū ſi fuiſſēt idolatre ita iungebant̄ ꝙ nō poterāt ab inuicē ſeparari: ⁊ p ħ ɔuincebant̄: ſic̄ tp̄e moyſi p potū aq̄: vbi puluis vituli aurei fuerit cōmixtus: ꝓut dictū fuit Exo. xxxij. iō ſeq̄t̄: Judicauitq3 ſamuel filios iſrael in maſphat. ſ. idolatras interficiēdo q̄ conuincebant̄ mō p̄dicto. p̄ma tñ̄ expoſitio videt̄ mihi mag̃ rōnabilis: lector tñ̄ eligat quā voluerit. l ¶ Et audierunt phili. Hic ɔñr deſcribit̄ philiſtinoꝝ debellatio. Ad cui⁹ ītellectū ſciēdū ꝙ philiſtijm poſt debellationē ppl̄i iſrl̄ ꝓpter pctā filioꝝ heli tenuerūt ip̄m ſub tributo: ⁊ ne haberēt cōſiliū ⁊ oportunitatē rebellādi: īterdixerāt eis cōgregatiōes ppl̄i fieri: ꝓpter qđ audi※to ꝙ cōgregati

Moraliter ※ crux ſctā. Per viros igit̄ chariathiarī arcā ad ſe r̄ducētes pñt ītelligi paupes religioſi crucē pnīe ſibi aſſumētes. † ¶ Ait aūt ſa. ad vni. Per quē ſignificat̄ bon⁹ p̄lat⁹ ſecular̄ vl̄ religioſus: q̄ ppl̄m hortat̄ recedere a ſuitute diaboli ⁊ inherere ſeruituti dei dicēs: † ¶ Auferte de. alie. Per q̄s deſignant̄ vitia q̄b⁹ diabolo deſeruit̄. Uent̄ eñ̄ de⁹ ē guloſi: ⁊ pecunia cupidi: ⁊ ſic de alijs vitijs. i ¶ Hauſerūtq3 aquam ⁊c̄. Ad ſignificādū abiectionē pctōꝝ ſine recidiuo. Et qm̄ demōes ſic recedētes a ſe nitunt̄ ad ſuā reducere ſeruitutē/ iō ſb̄dit̄: r ¶ Et aſcēderūt ſa. q̄ interp̄tant̄ ſat̄ rapiētes. ꝓpter qđ ſignificāt dmones q̄ rapere ſtudēt hoīes p pctā/ iō dicit̄ ꝙ aſcēderūt ad iſrl̄. i. ad fideles vt ſue ſb̄ijcerēt ſeruituti † ¶ Tulit aūt ſa. agnū lactē. i. tenellū: p quē ſignificat̄ xp̄s: De q̄ d2 Joħ. i. e. Ecce agnus dei ⁊c̄. Qui d2 tenellus teneritudine pietat̄. quē ※ bon⁹ p̄latus

charitatis accēſam. a ¶ Intonuit. Ra.
†Eccl.46.d cū p p̄dicatores euāgelij dn̄s intonat: ſpiri/
tales hoſtes in fugā ↄuertunt corā iſrl̄. i. po/
pulo dei. ⁊ pſequunt eos vſq̧ ī domū agni/
tionis: vſq̧ q̄. ſ. oīs error expurget: ⁊ de⁹ ve
re cognoſcat. b ¶ Bethchar. Rab. do/
mus agnitiōis: vel dom⁹ agni. c ¶ Et po/
ſuit eū int maſ. Alia editio inter maſphat
nouā ⁊ veterē: ⁊ vocauit nomē ei⁹ abeneçer.
vel abongener. i. lapis adiutorij. Hec ē me/
dietas ſaluatoris: p quā trāſeundū eſt a maſ
phat veteri ad nouā. i. ab intētiōe q̄ expectat
ī carnali regno btītudo falſa: ad intētionē q̄
p nouū teſtamētū expectat ī regno celoꝝ btī/
tudo v̄a: q̄ qm̄ nihil ē meli⁹ hucuſq̧ adiuuat
de⁹. Maſphat. Intētio: Sen: dētiū. Lapis
inter hec: xp̄s int intentionē ve. te. ⁊ euāgelij
p̄dicationē poſit⁹: ipē lapis ꝓpt firmitatē ad/
iutorij: q² ſuos ↄ̄ demones adiuuat dimican
tes. d ¶ Hucuſq̧ au. Quia q̄ hos termi
nos trāſcendūt vt heretici: auxiliū dei nō me
Eph.2.c rent. e ¶ Eratq̧ pax. Xp̄s eſt nr̄a pax q̄
fecit vtraq̧ vnū: p quē facti ſūt ꝓpe q̄ erāt lon
Joſ.5.a ge. f ¶ Galgala. Ciuitas eſt vbi ioſue po/
pulū ſcd̄o circūcidit: ⁊ paſcha celebrauit: et
Ibidem.c deficiēte māna iſrl̄ vſus eſt panib⁹ triticeis:
Joſ.4.d vbi ⁊ lapides ſūt trāſlati de alueo iordanis.
vbi tabernaculum teſtimonij multo tp̄e fuit.
hec cecidit in ſortē iude: ⁊ vſq̧ hodie oſtēdit
locus in ſcd̄o ab hiericho miliario hoīb⁹ illi⁹
regiōis venerādus. Sȝ iuxta bethel q̄dā ali
am galgalā ſuſpicant. ¶ Galgala interp̄tat
volutatio vel reuelatio. bn̄ g̃ ꝓph̄a in bethel
⁊ in galgala ⁊ maſphat iudicauit iſrl̄. ⁊ reuer
tēs in ramatha in domū ſuā iudicauit ibi iſ/
rael: ⁊ edificauit ibi altare dn̄o: Exēplū tribu
ens iudiciū eſſe faciendū in domo dei: nō in/
diſcrete vel maliuola mēte: ſed ſm̄ qd̄ ſcp̄tu/
ra reuelauerit: et intentione bona et amore
fraterno. ⁊ ſic eſſe reuertendū in ramarha in
domū noſtrā. i. ad interna pectoris: vt vace/
mus ↄtēplationi. ⁊ in altari fidei gratas ho/
ſtias opis ⁊ veritatis offeram⁹. g ¶ Edifi
cauit etiā ibi ⁊c̄. Lex p̄cepit non edificari
altare: niſi vbi dn̄s elegiſſet: ſȝ ne īmolarent
dijs: cōſtruxit altare in q̄ nō rep̄hendit.

F Actum eſt aūt ⁊c̄. Ca. VIII
poſuit filios ⁊c̄. Rab. q² ſm̄ io/
ſephū alterū in bethleē: alterum in
berſabee poſuit. i ¶ Abia. Rab. Pat do
minus vel pr̄ fuit: bn̄ g̃ q̄ in inchoata iuſticia
nō ꝑmāſerūt ⁊ pr̄nitatē dn̄i neglexerūt: fuit
de⁹ vel pr̄ fuit nominati ſunt: vt ſignificent
pr̄nitate dei indigni. k ¶ Et nō ambula
uerūt filij illi⁹ ⁊c̄. Quia pro munere opp̄/
mebāt iuſticiam ad epulas precioſaq̧ conui/
uia declinantes.

Nico. de lyra

✻ to ꝙ ↄgregati eēnt in maſphat: venerūt
ↄ̄ eos in p̄liū: ſed ſamuele orāte ⁊ holocauſtū
ꝓ pplo offerēte fuerūt celitus debellati: ſm̄
qd̄ dr̄. ſ. a ¶ Intonuit aūt ⁊c̄. Ita ꝙ ex
fulgure multi fuerunt mortui. ⁊ alij exterriti
fugiētes ꝓ magna pte occiſi. ⁊ patȝ littera.
b ¶ Facta ē itaq̧. Hic ↄn̄r deſcribit ppl̄i
iſrl̄ trāqllitas ⁊ bona ordinatio ſb̄ regimine
ſamuelis. Et ptȝ lr̄a vſq̧ ibi: c ¶ Eratq̧
pax ⁊c̄. q² ſeruiebat ipſi iſrael ſub tributo.
d ¶ Iudicabat q̊q̧ ⁊c̄. ſ. vſq̧ ad inſtitu
tionē ⁊ ↄfirmationē ſaulis. ex tūc enī ſaul ha
buit officiū iudicādi. e ¶ Et ibat ⁊c̄. Per
loca ad iudicandū oportuna ꝓprio labore et
expēſa: vt hr̄. ī. xij. f ¶ Reuertebaturq̧
† Oſee.13.c in ra. vbi cōius iudicabat ppl̄m. g ¶ Edi/
Act.13.c ficauit etiā ⁊c̄. Sȝ ī h̄ videt feciſſe ↄ̄ legē:
q² nō debebat eē altare aliqd̄ ad īmolandū
niſi ī loco vbi erat arca: ſicut dictū fuit Joſue
xxij. que

a †Intonuit āt dn̄s fragore a
magno ī die illa ſup phili/
ſtijm / ⁊ exterruit eos: ⁊ ceſi
ſūt a filijs iſrl̄. Egreſſiq̧ fi
lij iſrl̄ de maſphat / pſecuti
ſūt philiſteos: ⁊ pcuſſerūt
eoſ vſq̧ ad locū q̄ erat ſub
b ter bethchar. Tulit aūt ſa/
a ¶ ob ſignū victorie.
c muel lapidē vnū: ⁊ poſuit
eū inter maſphat ⁊ int ſen:
et vocauit nomē loci illius
lapis adiutorij. Dixitq̧:
d Hucuſq̧ auxiliatuſ ē nob †
dn̄ſ. Et humiliati ſūt phili
ſtijm: nec appoſuerūt vt ve
nirēt vltra ī terminos iſrl̄.
Facta ē itaq̧ man⁹ dn̄i ſu/ b
per philiſteos cūctꝭ dieb⁹
ſamuelꝭ: ⁊ reddite ſūt vrbeſ
q̄s tulerāt philiſtijm ab iſ/
rael iſraeli: ab accarō vſq̧
geth ⁊ t̄mios eius. Libera
uitq̧ iſrl̄ d̄ māu philiſtioꝝ:
a ¶ amarū vel loquentē.
e eratq̧ pax int iſrl̄ ⁊ amor e
reū: iudicabat q̊ȝ ſamuel iſ d
rael cūctꝭ dieb⁹ vite ſue Et e
ibat p ſinglꝭoſ āno ſ circūieſ
a ¶ dom⁹ dī. b ¶ reuelatio. c ¶ itētio
f bethel ⁊ galgala ⁊ maſphat
⁊ iudicabat iſraelē ī ſupra
dictꝭ locꝭ. Reuertebaturq̧ f
a ¶ excelſuȝ ſignū vl̄ mortis viſio.
ī ramatha: ibi ei erat dom⁹
ei⁹: ⁊ ibi iudicabat iſraelē.
g Edificauit etiaȝ ibi altare g

F dn̄o. Ca. VIII
Actū ē aūt cū h
a ¶ q² etate ⁊ curis
grauat⁹ ſolēnia cele
brare non poterat.
h ſenuiſſȝ ſamuel / poſuit fili i
os ſuoſ iudiceſ ſup iſrl̄. Fu
itq̧ nomē filij ei⁹ p̄mogeni
¶ incipiēs vel fuit deus.
i ti iohel: ⁊ nomē ſcd̄i abia/
k iudicū ī berſabee. Et n̄ am
bulauerūt filij illi⁹ ī vijs ei⁹:
ſȝ declinauerūt p⁹ auariciā:
acceperūtq̧ mūera / ⁊ puer k
terūt iudiciū. Cōgregati g̃ l
vniuerſi maioreſ natu iſrl̄:
venerūt ad ſamuelē in ra/
matha. Dixerūtq̧ ei: Ecce
a ¶ q̄ſi etate defect⁹ reb⁹ p̄eſſe nō pōt.
tu ſenuiſti: ⁊ filij tui nō am †
bulant in vijs tuis. Cōſti/
tue nobis regē vt iudicet

xxij. q̄ nō legit fuiſſe ī ramatha. Dicen h
dū ꝙ ex diſpēſatiōe dn̄i poterat alibi im
molari ⁊ p ↄ̄n̄s altare ↄſtrui. ⁊ hoc mō
ſamuel ibi altare ↄſtruxit. Pōt etiā di
ci ſm̄ illud qd̄ dictū fuit Deut. xij. ⁊ eſt
ſatis veriſil̄e ꝙ a tp̄e q̄ arca fuit capta
p philiſteos vſq̧ ad tp̄s ī q̄ fuit poſita
in tēplo ↄſtructo p ſalomonē: arca nō
habuit ſtabilē manſionē: q² tp̄e int me/
dio de loco ad locū frequēter fuit trāſ/
portata: vt ptȝ ex p̄dictis. ⁊ aliqn̄ ad ex
ercitū deportata: vt hr̄. ī. xiiij. ⁊ iō ſacri
ficia votiua: ad q̄ offerēda hoīes nō te
nebant: ſed ſi fiebāt ex deuotiōe pote/
rāt alibi offerri ſm̄ voluntatē ⁊ deuoti
onē offerētiſ. Sicut ⁊ alia ſacrificia po
terāt fieri h̄ mō tp̄e q̄ arca ⁊ tabernacu
lū fuerūt ī deſerto: eo ꝙ arca adhuc nō
habebat ſtabilē māſionē ſicut dictū fu/
it Deut. xij. Tp̄e v̄o q̄ fuit in ſilo nō fu
it h̄ licitū: ꝓut dictū fuit Joſue. xxij. q²
tabernaculū ⁊ arca lōgo tempe fuerūt
ibi: ⁊ habuerūt ibi ſtabilem manſionē:
licet non ad ſemper.
✻ bonus p̄lat⁹ offerre debet in ſacra/ Moraliter
mēto euchariſtie ꝓ ſuoꝝ ſubditoꝝ ſalu
te ⁊ demonū repulſione. ideo ſubdit:
a ¶ Intonuit autē dn̄s ⁊c̄. Nā p
diuinū auxiliū demones territi fugiūt
a tēptationib⁹ fideliū pploꝝ. ꝓpt quod
ſubdit: † ¶ Hucuſq̧ auxilia. Et
q² de talib⁹ bn̄ficijs diuinis debet me/
moria remanere in fideliū cordib⁹. idō
dr̄ ꝙ ſamuel poſuit lapidē ⁊ locū voca/
uit lapidē adiutorij ad memoriā bn̄fi/
cij diuini. d ¶ Iudicabat q̊ȝ ſa. iſ.
q² bon⁹ p̄latus nō ſolū debet ꝓ ſubdi/
tis exorare: ſed defect⁹ eoꝝ p correctio
nem debitam emendare. ¶ Ca. VIII
F Actū eſt aūt. Deſcripta ſu
perius malicia filiorū heli. h̄ Diuiſio
ↄn̄r deſcribit malicia filiorū h
ſamuelꝭ: q² vtraq̧ fuit occaſio vt t̄mina
ret regimē p iudices: ⁊ reges inſtitue
rent. Igit circa h̄ p̄mo deſcribit filioꝝ
ſamuelis trāſgreſſio. ſcd̄o ppl̄i petitio/
ibi: Cōgregati g̃. tertio dn̄i diffinitio/
ibi: Et orauit ſamuel. Circa p̄mum dr̄:
Factū eſt aūt. q² iā nō poterat ita cō/
mode p loca ad iudicādū diſcurrere.
i ¶ Poſuit fi. credēs eos fore ſue iu
ſticie imitatores: ſȝ h̄ nō fuit ita. vn̄ ſb/
dit: k ¶ Accepertq̧ mu. ⁊ ſic du/
plicit peccauerūt. ſ. accipiēdo mūera ꝓ
iudicio: qd̄ n̄ ē licitū: licȝ ꝓ labore iuſto
⁊ bono iudices poſſint accipe ſtipēdia
ad victū decētē ⁊ honeſtū. Scd̄o q² ꝓ/
pter mūera declinauerūt a iuſticia red/
dēdo iudiciū pūerſū. l ¶ Cōgrega/
ti g̃. Hic ↄn̄r deſcribit ppl̄i petitio de
rege habēdo. cui⁹ vna cā fuit malicia fi
lioꝝ ſamuelis: vt h̄ exp̄mit / cū dr̄: Filij
tui ⁊c̄. Alia fuit q² audierāt naas regē
filioꝝ āmon diſponētē exerercitū ad ve
niendū ↄ̄ eos. ⁊ iō volebāt habere re/
gē capitaneū ſui exercit⁹ ↄ̄ eū. ⁊ hec cā
hic tacetur: ſed. ī. exprimit. xij. ca.
✻ Diſplicuitq̧ Moraliter
Moralr̄. h ¶ Factū eſt ⁊c̄. Per fi
lios ſamuelꝭ ꝓpt mūera iudiciū pūertē
tes: oñdit ꝙ aliqn̄ d̄ bōis ⁊ ſctīs viris
naſcunt pūerſi: ſic ecōuerſo d̄ pūerſis
iuſti. De achaz ei ⁊ manaſſe q̄ fuerunt
peſſimi: nati fuerūt ezechias ⁊ ioſias q̄
fuerūt optimi. † ¶ Filij tui n̄ am. ⁊c̄.
Ex h̄ ptȝ ꝙ ꝓpt maliciā regētiū cōmo/
uet aliqn̄ ppl̄s ad petēdū vel faciendū
aliqd qd̄ ei cedit ī malū. Or ei iſta peti
✻ tio po

nos: ſic̄ ꝛ vniuerſe habent natio
a nes. Diſplicuitq́ʒ ſmo ĩ oculis
ſamuelis/ eo ꝙ dixiſſet: da nob
b regē vt iudicet nos. Et oꝛauit ſa
muel ad dn̄m. Dixit aūt dn̄s ad
c ſamuelē: Audi vocē ppl̄i ĩ oib⁹
a ¶ q̄ vos ſpernit me ſpernit.
d q̄ loq̄r tibi. Nōn ei te abiecerūt:
ſʒ me: ne regnē ſup eos iuxta oīa
opa ſua q̄ fecerunt a die q̄ eduxi
eos de egypto vſq́ʒ ad diē hāc.
e Sic̄ dereliq̄rūt me ꝛ ſuieřt diȷs
f alienis: ſic etiā faciūt tibi. Nūc ḡ
a ¶ .i. teſtimoniū da illis.
g audiui vocē eoꝝ. verūtn̄ ꝯteſtar̄ †
a ¶ exaltationē ꝛ denoīationē.
eos: ꝛ p̄dic eis ius regl̄ q̄ regna/ †
turus eſt ſup eos. Dixit itaq́ʒ ſa
muel oīa v̂ba dn̄i ad ppl̄m/ q̄ pe
tierat a ſe regem/ ꝛ ait: Hoc erit
ius regl̄ q̄ iperatur⁹ ē vob. Fili/
os vr̄os tollet/ ꝛ ponet in currib⁹
ſuis: Facietq́ʒ ſibi eq̄tes ꝛ p̄cur/
ſoꝛes q̄drigarū ſuaꝝ: Et ꝯſtituet
a ¶ iudices.
ſibi tribūnos ꝛ cēturiones: ꝛ ara
toꝛes agroꝝ ſuoꝝ: ꝛ meſſoꝛes ſe/
getū: ꝛ fabꝛos armoꝝ ꝛ curruuʒ
ſuoꝝ. Filias q̄ʒ vr̄as faciet ſibi
¶ coquinarias.
vnguētarias: ꝛ focarias: ꝛ pani/
ficas. Agros q̄ʒ vr̄os ꝛ vineas
ꝛ oliueta optia tollet: ꝛ dabit ſer
uis ſuis. Sʒ ꝛ ſegetes vr̄as ꝛ vi
a ¶ q̄ redeūte anno vinee ꝓferūt.
nearuʒ reddit⁹ addecimabit: vt
det eunuchis ꝛ famul̄ ſuis. Ser
uos etiā vr̄os ꝛ ācillas ꝛ iuueneſ
optimos/ ꝛ aſinoſ auferet: ꝛ pōet
in ope ſuo. Greges q̄ʒ vr̄os ad/
h decimabit: voſq́ʒ eritis ei ſerui.
i Et clamabit̄ ĩ die illa a facie re/
gis veſtri quē elegiſtis vobis: et
nō exaudiet vos dn̄s in die illa:
q₂ petiſtis vob regē. Noluit aūt
ppl̄s audire vocē ſamuelis: ſed
a ¶ ſcʒ audiemus te.
k dixerūt: Nequāq́ʒ: Rex eīn erit
ſup nos: ꝛ erim⁹ nos quoq́ʒ ſicut
oīnes gētes: ꝛ iudicabit nos rex
noſter: ꝛ egredie̅t ante nos: ꝛ pu
gnabit bella nr̄a ꝓ nob. Et audi
uit ſamuel oia verba ppl̄i: et lo/
cutus eſt ea in aurib⁹ dn̄i. Dixit
aūt dn̄s ad ſamuelē. Audi vocē
eoꝝ ꝛ ꝯſtitue ſup eos regem. Et
a ¶ donec iudicet deus q̄d faciam⁹.
l ait ſamuel ad viros iſrl̄: Vadat
vnuſquiſq́ʒ in ciuitatem ſuam.

B ✱ a ¶ Diſplicuitq́ʒ ſer. ꝓpter tria.
Unū fuit q₂ diſplicuit ſibi malicia filio/
rū ſuoꝝ: q̄ vſq́ʒ tūc latuerat ipm. Aliud
fuit ꝓpter honoꝛē diuinū q̄ videbat̄ con
tēni ſeu diminui eo ꝙ retinuerat ſibi in
pplo iſrl̄ nomē regiū. Tertio q₂ pplus
in h̄ volebat aſſimilari gētilib⁹ dicens:
Cōſtitue nob regē ſic̄ ꝛ vniuerſe habēt
natiōes: vt imediate ꝑponit̄. b ¶ Et
oꝛauit. Hic ꝯn̄r ponit̄ dn̄i diffinitio.
ſamuel eīn iſtud negotiū reduxit ad do
minū q̄ rn̄dit: c ¶ Audi vocē po. de
rege iſtituēdo. d ¶ Nō ei te ab. ꝛc̄.
Quia tu ſolū eras me⁹ vicari⁹: ꝛ ꝙ iſta
petitio eoꝛuʒ ex malo ꝓceſſerit: oſtendit̄
cū ſubdit̄: Juxta oīa opa ſua ꝛc̄. ſequit̄:
e ¶ Sicut dere. ꝛc̄. Oſtēdētes facto
ꝙ nō haberēt me ꝓ rege ſuo. f ¶ Sic
etiā faciūt ti. Abijciendo te: ne ſis vi
cari⁹ me⁹. g ¶ Uerūtn̄ ꝯte. eos et
p̄dic eis ius regl̄ ꝛc̄. Circa qd̄ ſcien/
Que ſunt dū ꝙ aliq̄ ſūt de iure regis ĩ neceſſitate
iure regl̄ poſiti ꝓpt̄ bonū cōe regni. ꝛ ſic oīa q̄ iſe
rius exp̄mūtur a ſamuele ſūt de iure re
gis: q₂ in tali caſu oīa ſūt regis vl̄ p̄nci/
pis ꝛ exponēda vl̄ expēdēda ꝓ bono cōi
Sic̄ ꝛ ĩ coꝛpe naturali videm⁹ ꝙ man⁹
vel etiā alia ps coꝛpis naturali iſtinctu
exponit̄ ꝓ ꝯſeruatiōe vite ipſi⁹ coꝛpis.
Si aūt accipiat̄ alio mō ius regl̄ extra
neceſſitatē: ſic plura exp̄mūt̄ a ſemuele
q̄ nō ptinēt ad ius ipſi⁹ regl̄: vt pote oīa
illa q̄ reddūt ppl̄m ſubditū ſeruilē: ꝛ q̄
nō reſpiciūt bonū cōe ſed magl̄ hoīs in
regno poſiti volūtatē: ꝛ talia p̄dixit eis
ſamuel ad retrahendum eos ne peterēt
regē: q₂ eis nō expediebat: ꝛ q₂ regimē
ꝓpter magnitudinē ptātis regi ꝯceſſaʒ
de facili ꝯuertit̄ ĩ tyrānidē. vn̄ ꝛ Deu.
xvij. vbi agit̄ de ꝯſtitutiōe regl̄ dr̄: Nō
B multiplitabit ſibi equos nec reducet po
pulū meū in egyptuʒ. ſ. quaſi ſeruū: nec
habebit argēti ꝛ auri imēſa pōdera. et
ibidē ſubdit̄: Nec eleuet̄ coꝛ ei⁹ in ſup
biā ſup frēs ſuos. ꝛ ſm iſtū duplicē itel
lectū exponēda ſūt q̄ ſequūtur de regio
iure vſq́ʒ ibi: h ¶ Uoſq́ʒ erit̄ ei ſer.
ſcʒ ſi cōuertat̄ regnū in tyrānidē qd̄ de
facili fit ſaltē in pte ꝓpter magnā regis
ptātē. i ¶ Et clamabit̄ ĩ die il. ꝛc̄.
.i. ꝓpter opp̄ſſionē quā vob inducet. ſeq̄
tur: k ¶ Neq̄q́ʒ. ſ. dimittet nos deus
exaudire ſi regē habeamus. Cetera pa
tent vſq́ʒ ibi: l ¶ Uadat vnuſq̄ſq́ʒ
in ciui. ſuā. h̄ aūt dixit ſamuel: vt ſup
electionē regl̄ inq̄reret dn̄i volūtatē: a
q̄ depēdet regl̄ iſtitutio. ſm ꝙ hr̄ Deu.
xvij. vbi de iſtitutiōe regl̄ dr̄. Eū ꝯſtitu
es regē quē dn̄s de⁹ tu⁹ elegerit de nu/
mero fratrū tuoꝝ. Ad maioꝛē p̄dictoꝛū
euidētiā q̄rit̄ vtrū filij iſrl̄ peccauerunt
Queſtio petēdo ſup ſe regē. Et arguit̄ ꝙ nō: q₂
petere illd̄ qd̄ ē bonū ſimpl̄r ꝛ de dicta
mine rōnis recte nō ē pctm̄. gubernatio
aūt ppl̄i ꝑ regē ē optima: vt dic̄ ph̄s. iij.
politicoꝝ. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ē d̄ dictamie rōis re/
cte q̄ magl̄ reſpic̄ bonū cōe q̄ʒ pticulare.
ḡ ꝛc̄. Itē illd̄ qd̄ ꝯcedit̄ lege diuīa lici/
tū ē: q₂ nullū pctm̄ ꝯcedit. ſʒ Deu. xvij.
ca. ꝯcedit lex diuīa filijs iſrl̄ ꝯſtitutionē
regl̄ vbi dr̄: Cū ingreſſus fueris terraʒ
quā dn̄s de⁹ tu⁹ dabit tibi ꝛc̄. Et ſeq̄t̄:
Eū ꝯſtitues quē dn̄s de⁹ tu⁹ elegerit. ḡ
ꝛc̄. Cōtra. ĩ. xij. ca. dr̄: Sciet̄ ꝛ videbi/
tis q₂ grāde fecerit̄ vob malū in cōſpe/
ctu dn̄i petentes ſup vos regē. Ad h̄ di
cendū ꝙ cū regnū ſit optima politia: ce/
tere gētes a filijs iſrl̄ petēdo vel ꝯſtitu/
endo ſup
endo ſup ſe regē nō peccauerūt: ſʒ ma C
gis bonū egerūt. filij aūt iſrl̄ h̄ faciēdo
peccauerūt: vt ptʒ ꝑ v̂ba ſamuelis ad
h̄ allegata: q̄ habent̄ infra. xij. ca. ꝛ ꝑ
ꝯſequēs miraculū a deo datū ad veri/
ficationē v̂bi ſamuelis: vt ibidē habe/
tur. Cui⁹ ratio ē: q₂ ꝛ ꝯ ppl̄m iſrl̄ elegit
ſibi ſpecialē ꝛ peculiarē p̄re ceteris po
pulis. ſm ꝙ dr̄ Deut̄. vij. b. Te elegit
dn̄s de⁹ tu⁹: vt ſis ei ppl̄s peculiaris.
ꝛ iō voluit eē rex imediat⁹ illi⁹ ppl̄i: ꝓ
ꝓpter qd̄ ꝛ legē dedit ei in monte ſinai
ꝑ ſeip̄m. i. ꝑ angelum in ꝑſona illius lo
quētem. ꝛ nō ꝑ hominē mediatoꝛeʒ. ꝓ
pter qd̄ voluit homīes gubernatoꝛes
illius populi ab ipſo imediate inſtitui
tanq́ʒ eius vicarij eſſent ꝛ nō reges vl̄
domini: vt ptʒ in moyſe ꝛ ioſue ꝛ de iu
dicibus ſequētibus: de quibus dr̄ in li
bꝛo Judicū: Suſcitauit eiſ dn̄s talē vl̄
talem iudiceʒ: ꝓpter qd̄ filij iſrl̄ fecerūt
contra oꝛdinationē dn̄i petendo ſup ſe
regem hoīem moꝛtalē: cū dn̄s hoc ſibi
retinuiſſet ꝛ ad bonū ppl̄i: q₂ ſemp gu/
bernauit eos optime ꝛ pꝛotexit q̄ʒdiu
fuerunt boni ſubditi. ꝛ ſemp ſic feciſſet
ſi ppl̄s ille in bona ſubiectione ſub do
mino ſtetiſſet. Ex dictis patet pꝛimū ar
gumētū: q₂ ſi gubernatio regl̄ optima
eſt: ſequit̄ ꝙ melioꝛ eſt gubernatio ha/
bere regē deum imediate: quāto deus
eſt melioꝛ homine. ꝛ ideo contra iſtam
oꝛdinationē petere nō eſt bonū ſed ma
lum. Ad ſcd̄m dicendum ꝙ illud quod
habet̄ Deut̄. xvij. de ꝯſtitutione regis
q̄ʒtum ſpectat ad ppl̄m non fuit ꝯceſſio
ꝓpꝛie dicta: ſed magis ꝑmiſſio: ſicut re
pudiū vxoꝛis fuit ꝑmiſſum ad duriciaʒ
coꝛdis eoꝝ: ꝓut dictū fuit Deut̄. xxiiij.
ſicut tamen in repudio fuit p̄ceptum ꝙ
darent libelluʒ repudij ſi repudiarent: D
ſic in pꝛopoſito ſi ꝑtinaciter regem ha/
bere vellent: pꝛeceptum fuit ꝙ de po/
pulo iſrael haberent ꝛ non de alio: vt
ibidem dicitur.
✱ tio ppl̄i fuerit culpabil̄: ptʒ ex h̄ qd̄ Moꝛaliter
hr̄. ĩ. xij. ca. Jnuocabo dn̄m ꝛ dabit vo
ces ꝛ pluuias: ꝛ ſciet̄ ꝛ videbit̄ q₂ grā
de malū fecerit̄ ĩ ꝯſpectu dn̄i petētes
ſup vos regē. Et ſil̄r aliq̄n ꝓ malo re/
gentium populus mouetur ad rebel/
lionē ꝛ ſeditionem ex quib⁹ ſequuntur
maioꝛa mala q̄ʒ fuerit regentium rapi/
na. † ¶ Audi vocem populi. Ex
hoc patet ꝙ aliquādo domin⁹ exaudit
aliquid qd̄ nō cedit ad bonū petentis
eo ꝙ male petit: ꝛ talis exauditio ma/
gis eſt punitio Oſee. xiij. c. Dabo tibi
regē in furoꝛe meo. † ¶ Pꝛedic eis
ius regis qui regnaturus eſt ſup
eos. Hic accipitur ius large ꝛ impꝛo/
pꝛie dictum quod reputatur ius ꝓpter
malum abuſum. naʒ illa que dicuntur
hic de iure regis magis contingunt ꝑ
exercitiū tyrānidis. Nō eīn ꝑtinere di/
cunt̄ ad regē: h̄ eſt ad oſtendenduʒ ꝙ
ꝓpter maliciā hoīm regnū de facili cō/
uertitur in tyrānidem.
¶ Jn ca. viij. vbi dicitur in poſtilla.
Utrum filij iſrael peccauerunt peten/
do ſuper ſe regem.

Additio. Reſponſio poſtilla
toꝛis ad hāc queſtio
nē nō videtur ad plenū ſatiſfacere. Nā
inſtitutio regis in aliqua gente vel po
pulo ſimpliciter conſiderata non tollit
imediatam gubernationem diuinam
ab eis. Stant eīn ſimul ꝙ deus ſit rex

 imediatus

E ĩmediatꝰ alicuiꝰ gẽtis ipſaꝫ ĩ ꝑncipalibꝰ ĩmediate regendo ſeu
gubernãdo: ⁊ tñ cũ ħ habeãt ſupra ſe regẽ ſeu principẽ hoĩem
mortalẽ: qđ manifeſte ptꝫ in pplo fideliũ. Pplˀs enĩ fideliũ im
mediate a đo gubernari dicẽdꝰ ẽ: qđ ptꝫ ꝑ rõnes a poſtillatore
allegatas ꝓ filijs iſrˡ. Nã ſi ĩ antiq̃ lege pplm illũ ſibi deꝰ ele/
git ĩ ſpãlẽ ſeu peculiarẽ: ẜm illđ Deut. vij. ĩ poſtilla allegatũ:
nõ tñ minꝰ ſꝫ lõge magˀ pplˀs fideliũ ĩ noua lege ẽ a deo electꝰ
ſpecialˀ ⁊ peculiarˀ: iuxͣ illđ. j. Pet. ij. b. Uos ãt eſtˀ genꝰ electũ
regale ſacerdotiũ: gẽs ſctã: pplˀs acq̃ſitiõis. Silˀr ⁊ ſi antiq̃s de
dit legẽ ꝑ ãgelũ ĩ pſona dei loquẽtẽ ⁊ nõ ꝑ hoĩeꝫ mediatorẽ: ꝑ
ãpliꝰ ṽo ⁊ ꝑfectiꝰ catholicˀ legẽ dedit ꝑ ſeipꝫ. i. ꝑ filiũ dei eternũ:
⁊ ꝑ ſpm̃ſctm̃ ĩ forma viſibili miſſũ. vñ ſi pplˀs ille rõnibꝰ p̃dictis
debuit ꝑ deũ immediate gubnari: ꝑ eaſdẽ rõnes ſeu fortiores
pplˀs fideliũ ĩmediate a đo debꝫ gubnari: qđ etiã ptꝫ ex ꝓmiſſi
one xp̃i Matt. vl. d. Ego vobiſcũ ſũ oĩbꝰ diebꝰ ⁊c. qđ exponiẗ
vno mõ ꝑ aſſiſtẽtiã xp̃i ſeu eccˡie ꝯtinue ipaꝫ dirigẽdo ꝑ occul/
tos ĩſtinctꝰ ſpũſctĩ: vt idẽ poſtillator ĩ eodẽ loco diẽ. Ex quibꝰ
ꝯñr hr̃: ꝙ ſiẽ eccˡia licꝫ a đo ĩmediate interiori gubernatiõe re/
gaẗ: nõ tñ ex ħ ĩſtituẽdo ſupra ſe regẽ hoĩeꝫ ĩ tꝑalibꝰ peccat: vt
ptꝫ ex vniuerſali eccˡie ꝯſuetudĩe q̃ maxĩe auctis eſt. Sic pari
mõ ⁊ rõne dicendũ videẗ: ꝙ antiq̃ licet deũ habuiſſent regẽ et
ĩmediatũ gubnatorẽ: tñ petẽdo ſimplˀr ſupra ſe regẽ nõ peccaſ/
ſent. Nec valet dicere ꝙ gubernatio diuina reſpectu eccˡie im
mediate ẽ q̃ꝫtũ ad ſpũalia. Nã etiã ĩ ſpũalibꝰ ſũmꝰ põtifex ꝯſti/
tuiẗ ĩ eccˡia abſq̃ pctõ. ĩmo ſequẽdo veſtigia xp̃i dicẽtˀ Petro:
Paſce oues meas Joħ. xxj. d. Si autẽ dicaẗ ꝙ ſummꝰ ponti/
fex tãq̃ dei vicariꝰ eccˡiaꝫ gubernat: qđ verũ ẽ. idẽ etiã poſſet
dici de regimine regali. vnde Aplˀs de rege ſimplˀr loquẽs ad
Ro. xiij. b. Nõ ſine cã gladiũ portat: miſter enĩ dei eſt. Prete/
rea ſi pctm̃ filijs iſrˡ ĩpoſitũ ĩ ħ ꝙ petierũt regẽ ſibi ex rõne per
poſtillatorẽ aſſignata cauſareẗ: ſeq̃reẗ ꝙ ſꝑ in eodẽ pctõ ꝑſeue
rarẽt durãte regio regimine. Nã ſic exiſtẽdo ſꝑ feciſſent ꝯ̃ dei
ordinationẽ q̃ ſibi ſoli eoꝝ regimẽ ĩmediatũ retinuerat: nolẽs
ꝙ ſuꝑ eos homo mortalis regñret: vt agit poſtillator. Ex q̊ vlte
rius ſequiẗ ꝙ orõ ſamuelis ꝓ pplˀo vt deꝰ eis ꝑceret ħ pctm̃ eẽt
vana ⁊ ꝯ̃ regulã diuĩe legˀ durãte eoꝝ ꝯtumacia eodẽ ĩ pctõ.
F Ratio huiꝰ eſt. Nã ẜm legẽ diuinã nõ daẗ venia niſi correcto:
vt patet Ezecħ. xviij. f. Cũ auerterit ſe impius ⁊c. Sed ꝯſtat:
vt habeẗ. ĩ. xij. ca. ꝙ ſamuel pplˀo ſibi ſupplicãti vt ꝓ eo oraret
⁊ ſuũ pctm̃ de petẽdo regẽ apte ꝯfitẽti reſpõdit: ne timeatˀ ⁊c.
Et infra: Abſit a me ne orẽ deũ ꝓ vobis ⁊c. Ex quibꝰ ſatis ptꝫ
ꝙ hmõi pctm̃ ꝑ pplˀi ꝯfeſſionẽ ⁊ orõnẽ ꝓpħe fuit ſublatũ nõ ob
ſtãte ꝙ adhuc ꝑſeuerabãt in eodẽ pctõ retinẽdo ſibi regẽ illici
te: ẜm opinionẽ poſtillatoris. Preterea dicere ꝙ conceſſio de
ꝯſtitutione regˀ filijs iſrael facta: Deut. xvij. non fuit ꝓpria cõ
ceſſio / ſꝫ magˀ ꝑmiſſio: ſiẽ repudiũ vxoris ⁊c. nõ videẗ rõnabi/
liter dictũ. Nã ꝙ mrĩmoniũ ſit inſeꝑabile ꝑ hoĩem eſt de iure
naturali ẜm poſtillatorẽ ꝓut ipẽ nitiẗ ꝓbare Matth. xix. licet
ħ nõ reputo eſſe verũ: ꝓut ibidẽ dño cõcedẽte ampliꝰ declara/
biẗ. Conſtat aũt ꝙ ꝑmiſſio facta de repudio nõ tollit legẽ natu
re q̃ indelibilis ẽ: ſed in ꝓpoſito eſt ꝑ oppoſitũ. Nã ꝯſtitutio
regˀ in aliq̃ gẽte eſt ꝯformis iuri naturali: repñſentat enĩ guber
nationẽ mũdi ab vno deo: ꝓut etiã pħs in politicis ⁊ alibi de/
terminat. vnde ꝑmittẽte lege diuina regˀ ꝯſtitutionẽ: vt in ca.
Deut. allegato: talis ꝯſtitutio. ſ. regˀ remanet oĩno licita tãq̃
iuri naturali ꝯformis ⁊ a iure diuĩo nõ ꝓhibita. Ex quibꝰ vide
tur ꝙ q̃ſtio nõ remanet ſufficienter ſoluta. Unde ad eandẽ vi/
detur aliter dicendũ. ſ. ꝙ populus iſte nõ peccauit petendo re/
gem ſimpliciẗ: cũ ħ iã ſibi eſſet a deo conceſſum: ⁊ iuri naturali
ꝯforme: ſed peccauit petẽdo regẽ certo mõ ꝯ̃ diuinã ordinatio
nẽ. Ad cuiꝰ declarationẽ ſciendũ ꝙ ꝯſtitutio regˀ iuxta ptãtem
Duplex re/gis ptãs ſibi cõceſſam põt eſſe duplex. Primo mõ ꝙ rex habebat plenã
poteſtatẽ in populo ſibi ſubdito: non ſolũ in his q̃ ad defenſio/
nẽ ꝑtinent ſubditoꝝ ſeu ad eoꝝ diſpoſitiuã gubernationẽ: ſed
etiã in his q̃ pertinẽt ad oẽs actus iudicialeſ: intantũ ꝙ rex ſic
ꝯſtitutus diciẗ eẽ abſolutꝰ legibꝰ: ꝓut legiſte de imꝑatore dice
re ſolẽt. Silˀr vt ⁊ de regibꝰ q̃ ſuperiorẽ nõ cognoſcũt aſſeriẗ: ⁊
talis rex đr eſſe ſuꝑ oĩa iura poſitiua: ſeruãdo ea ad libitũ vel
reuocãdo ꝓut in pluribꝰ mũdi partibꝰ nõ ſolũ paganoꝝ ſꝫ eti
am catholicoꝝ eẽ dinoſciẗ. Et q̄ bonas ſeu magnas fortunas
Phus ferre nõ poſſet niſi virtuoſus: vt habeẗ in. x. Ethico. Perfecta
aũt virtus raro inueniẗ: idcirco ꝓpter tantã poteſtatẽ regibus
cõceſſam ſeu ab eis vſurpatã frequẽter in tyrãnidẽ labunẗ: qđ
eſt peſſimũ regiminũ. vnde ⁊ de talibꝰ põt intelligi illud Oſee
xiij. c. Dabo eis regẽ in furore meo ⁊c. In penã enĩ populoꝝ
danẗ eis reges q̃ tantũ abſoluta vtanẗ ptãte. Scđo mõ põt cõ
ſtitui rex cum ptãte limitata: ſic. ſ. ꝙ in his ſaltẽ q̃ ad iuſticiam
ꝑtinẽt p̃ſertim cõmutatiuã ſit ſub legibus iã ordinatis ⁊ legiti/
mis conſue

mis ꝯſuetudinibꝰ q̃s in ſe ⁊ alijs obſeruari faciat fortiter exe/
quẽdo: ⁊ inferioꝝ iudicũ defectũ legitime ſupplẽdo: nec tñ con G
tra eas temerarie aliqđ agendo. Similiter auferẽdo a ſe oĩa
illa q̃ cupiditati ſeu ꝯcupiſcẽtie vel ſuꝑbie occaſionẽ p̃ſtant: ex
quoꝝ appetitu freq̃nter declinaẗ ad tyrãnidẽ. Et q̄ ẜm Tho.
in ꝑma ſcđe. q. cv. articulo ꝑmo in corꝑe q̃ſtionis. Ordinatio
principatꝰ quã lex diuina antiq̃s inſtituit fuit optima. Idcirco
iſto mõ ꝯceſſum fuit filijs iſrael inſtituere ſupra ſe regẽ: nõ aũt
primo mõ: qđ ptꝫ ex ħ. nã in eodẽ ca. ⁊ cũ textu Deut. xvij. cum
agereẗ de ꝯſtitutiõe regˀ: dñs dirigẽs verba pplˀo ait: Cũ dixe
ris. Conſtituã ſuꝑ me regẽ ſiẽ habẽt oẽs ꝑ circũitũ nationes:
qđ intelligiẗ de primo mõ regnãdi p̃dicto. Cetere enĩ natiões
vt ĩ pluribꝰ reges habẽt cũ ꝑma ptãte: q̃ ſepe ĩ tyrãnidẽ vertiẗ.
Uñ ſaluator ait: Reges gẽtiũ dñanẗ eoꝝ ⁊c. Lu. xxij. c. Quẽ
modũ ꝯſtituẽdi regẽ dñs ei nõ cõceſſit: ſꝫ potiꝰ ẜm modũ. Nã
ibidẽ dedit eis regulas tã in mõ eligẽdi q̃ꝫ in mõ viuẽdi ipius
in ſe q̃ꝫ etiã ad deũ. ⁊ ad ſubditos tales ꝙ oĩno ꝯ̃dicunt modis
cõmunibꝰ aliarũ nationũ ſeu gẽtiũ. In mõ enĩ eligendi ad ca/
uendas violẽtias ⁊ fraudes q̃ in ſimilibꝰ electionibꝰ ſolẽt ꝯtin
gere: inſtituit vt ſpectareẗ iudiciũ diuinũ. vñ ait: Eũ cõſtitues
quẽ dñs deꝰ tuꝰ elegerit. Similiẗ ad vitandũ imitationẽ ꝯſue/
tudinũ aliarũ nationũ ait: Nõ poteris alteriꝰ gẽtis hoĩem re/
gẽ facere. Cõſequẽter ꝓhibuit regi multiplicare equos curruſ
⁊ vxoreſ: ⁊ immẽſa argẽti ⁊ auri põdera: q̃ occaſionẽ p̃ſtãt tyrã
nidi: vt dictũ eſt. Similiẗ inſtituit vt rex ſem ꝑlegeret ⁊ cogita
ret de lege dei: vt ꝯtinuo eẽt ĩ dei timore ⁊ obediẽtia. cũ dicit:
Deſcribet ſibi deuteronomiũ legis huiꝰ ⁊c. legetq̃ illud oĩni/
bus vite ſue vt diſcat timere deũ ⁊c. Similiẗ inſtituit vt nõ ſu/
ꝑbe ſeu tyrãnice ꝯtẽneret ſeu opp̃meret cũ diẽ: Ne eleueẗ cor
eiꝰ in ſuꝑbia ſuꝑ fratres ſuos ⁊c. q̃ oĩa ꝯ̃dicũt mõ primo regnã
di q̃ eſt cõiter gentiũ ſeu nationũ: vt dictũ eſt. Sꝫ cõſtat ꝙ filij
iſrael regˀ inſtitutionẽ ꝑmo mõ eis nõ cõceſſo: ſꝫ potiꝰ implici/
te ſeu interp̃tatiue eis ꝓhibito petierũt: vt patꝫ ꝑ verba princi
palia ſue petitiõis in ħ ca. vbi ſic dicit: Pone nob̃ regẽ vt iudi
cet nos ſiẽ gẽtes. Nõ enĩ ſoluꝫ petebãt eſſe ſub rege mõ eis a
dño ꝯceſſo: q̄ eſt ſcđs modꝰ: ſꝫ vt rex iudicaret eos mõ quo re/
ges cõiter iudicabãt gẽtes. ſ. abſoluta. ⁊ abſq̃ limitatione ptã H
tis ⁊ refrenatione appetitꝰ ꝓut moris cõis erat inter gẽtes p̃/
ſertim eo tꝑe. ⁊ iđ ſequiẗ: Diſplicuit ſermo in oculis ſamuelis
eo ꝙ dixiſſent: Da nob̃ regẽ vt iudicet nos. Nõ enĩ diſplicuiſ/
ſet ſi regẽ ſimpliciẗ petiuiſſent mõ eis a dño cõceſſo: ſꝫ ꝓpẗ iſtã
additionẽ: Ut iudicet nos ſiẽ gẽtes: qđ intelligiẗ mõ ꝑmo pre/
dicto. vñ ⁊ ſequiẗ: Dixit dñs ⁊c. Nõ te abiecerũt ſꝫ me: peten/
do enĩ regẽ cũ ptãte ⁊ iuriſditiõe abſoluta: ſiẽ inẗ gẽtes ĩplici/
te petebãt ipm ꝯ̃ modũ inſtituẽdi regẽ ſibi cõceſſuꝫ: vt dictũ ẽ.
Uñ ⁊ ſtatim deꝰ mãdauit vt pplˀo ꝓteſtareẗ ſeu declareẗ ius re
gis tali mõ regnaturi dicẽs: Filios vr̃os tollet: filias vr̃as fa
ciet ſibi vnguẽtarias ⁊c. Uñ ⁊ finaliter ius huiꝰ regˀ cõcludit:
Uoſq̃ eritˀ ei ſerui: qđ ꝓprie ẽ tyrãnoꝝ q̃ ſuis ſubditis vt ẜuis
ꝑncipanẗ: qđ totũ occaſione pleniſſime ptãtis regi cõceſſuꝫ ad
modũ cõem gẽtiũ ꝯ̃ diuinã ordinationẽ ꝯtingere cõſueuit. In
q̃ q̃dẽ petitiõe ꝑnicioſa ꝑtinaciẗ ꝑſeuerãtes: ſamuel iura regni
tyrãnici explicãti rñderũt: Neq̃q̃. rex enĩ erit ſuꝑ nos: ⁊ erimꝰ
q̃ꝫ ſiẽ oẽs gẽtes: ⁊ iudicabit nos rex nr̃ ⁊c. In q̊ euidẽtius ex/
plicauerũt petitionẽ eoꝝ eſſe ꝯ̃ diuinã ordinationẽ ⁊ cõceſſio/
nẽ: vt dictũ eſt. ⁊ ſic ptꝫ manifeſte quõ in ħ peccauerũt: de quo
pctõ veriſilˀr penituerũt petẽtes a ſamuele vt oraret ꝓ eis de/
um: vt. ĩ. xij. ca. vbi ſamuel offerẽs ſe ꝓ eis oraturũ ꝓteſtatꝰ ẽ.
Igiẗ timete deũ ⁊ ẜuite ei ⁊c. q. d. pctm̃ cõmiſſum in petẽdo re
gẽ mõ p̃dicto dimitteẗ vob̃: dũ tñ nõ derogeẗ diuinis legibus
ſeu ordinationibꝰ. Si aũt dicaẗ ꝙ ſi vere pplˀs penituiſſet ſau/
lẽ amouiſſent a regno. Ad ħ dicẽdũ ꝙ ħ iã nõ poterãt facere.
Primo q̄ erat iã ſaul tꝑe pnĩe pplˀi ad inſtãtiã eoꝝ a deo ꝑ ſa/
muelẽ vnctꝰ: vt. ĩ. x. ca. vñ ⁊ eiꝰ amotio ſeu reuocatio videreẗ
q̊dãmõ ꝯ̃ honorẽ diuinũ. ⁊ iđ cum ſamueli dixiſſet ſaul. ĩ. xv. f.
Scidit dñs regnũ iſrael a te hodie ⁊c. ſubiũgit ibidẽ: Porro tri
umphator in iſrael penitudine nõ flecteẗ ⁊c. q. d. ⁊ ſi tu iam es
a deo abſciſus: nõ tñ ſtatim amoueris a regno ne dñs videaẗ
q̃ſi penitudine flecti. Scđo q̄ ſaul poſt victoriã ĩ iabes galaad
habitã erat vallatꝰ ĩ regno. Tertio q̄ eiꝰ regnũ publice erat ĩ
galgala renouatũ: vt. ĩ. xj. ca. Nec obſtat ꝙ cũ pplˀus ꝯfitereẗ
pctm̃ ſuũ ſamueli / dixerũt: Addidimꝰ enĩ pctĩs nr̃is malum vt
peteremꝰ regẽ. xij. ca. vbi nõ fuit facta mẽtio de mõ regnãdi: vt
inẗ gẽtes ⁊ hmõi. Nã ħ eſt breuitatˀ cã omiſſuꝫ: cum iã in loco
ꝓprio ſepe repetitũ fuiſſet: vt dictũ eſt. De regno aũt dđ nõ eſt
mẽtio in ħ faciẽda. fuit enĩ ipĩꝰ regnũ ꝓ ſe ⁊ ſuis ſucceſſoribꝰ a
deo ꝑ ſamuelẽ iuſtũ ⁊ a deo iudicẽ ꝯſtitutũ abſq̃ aliq̃ pplˀi peti
tione ſeu ĩſtãtia ĩſtitutũ: vt ptꝫ. ĩ. xvj. ca. Põt etiã dici ad q̃ſtio/
nem prin

A nē pncipalē ꝯm q̄ſdā ꝙ filij iſrl̄ peccauerūt petendo regē:nō ſo
lū p̄dicto mō:ſ3 etiā īiuriādo ſamuelē iuſtū ⁊ a deo iudicē cōſti
tutū.l3 em̄ filij ſui q̄s cōſtituerat iudices peccaſſent: vt ptʒ ī pn
cipio hui⁹ca.nō tn̄ ex h̄ in ſcptura legit̄ īpoſita culpa ſamueli:ſi
cut heli īponit̄ ex pctō filioꝝ.ſ.ij.ca. Nō differētie ē.nā pctā fi
lioꝝ heli erāt publica ſeu notoria tā ſibi q̄ʒ pplo.pctā ꝟo ſamue
lis filioꝝ nō ita erāt publica ſeu māifeſta.peccabāt em̄ ī accipiē
do mūera ⁊ puertēdo iudiciū qđ pluries fit occulte ⁊ colorate.
⁊ ſic p̄ſumēdū ē ꝙ ſamuele ignorāte h̄ feciſſēt: p̄ſerti q2 nō fuit
antea monit⁹ nec redargut⁹ ſic̄ heli. Vn̄ vt ſamuel oñderet īno
cētiā ſuā.ſ.xij.ca.req̄ſiuit pplm̄. Prio p̄ſentādo filios ſuos po
pulo:vt redderēt rōnē de ſeipſis dicēdo: Ego ſenui ⁊ filij mei
vobiſcum ſūt.q.d.vt puniat̄ eos ꝯm delicta eoꝝ. Scđo reqrit
eos de ſeip̄o dicēs: Ego p̄ſto ſū loq̄mi đ me corā dn̄o ⁊ coram
xp̄o ei⁹. Vtrū bouē cuiuſdā tuleri ⁊c̄.vſq3 ibi: Teſt̄ ē dn̄s:q2
nō īuenerit̄ q̄ppiā ī manu mea.⁊ ſic ptʒ ꝙ ipſe volebat ſe pur
gari ab īfamia ſue diſpoſitiōis. Cōcordat cū h̄ gloſa q̄ ſup illđ
ꝟbū: Nō te abiecerūt ſ3 me.īterlinealit̄ dic̄: Qui vos ſpnit me
ſpnit. In q̄ ptʒ ꝙ cū ſamuel cōſtitut⁹ a deo ſine cā ſpnebat̄.de⁹
ipſe videbat̄ ſpni.in q̄ manifeſte peccabāt:etiā ſi petitio regis
poſt obitū ſamuel ec̄t licita eo mō q̄ petita fuit:de q̄ pctō videt̄
penituiſſe:cū eū poſtea tā ī vita q̄ʒ ī morte multū honorifice tra
ctauerūt:vt ptʒ ex decurſu hiſtorie. Et ſciēdū ꝙ h̄ ſcđs modus
rn̄dēdi ad q̄ſtionē nō repugnat p̄mo.ex vtroq3 em̄ ſil̄ poſſet for
mari ſufficiēs rn̄ſio:vt ptʒ intuenti.

Replica. Burgē.ſaltū faciēs vſq3 ad p̄mū regū:in q̄
vſq3 ad.viij.ca.nō mouet niſi difficultates vocales: de q̄b⁹ nō
iudico cū res ſit nota. In h̄.viij.ca. vbi poſtillator q̄rit diſpu/
tat ⁊ ꝯcludit ꝙ filij iſrl̄ peccauerūt petēdo ſup ſe regē. Burgē.
lōga digreſſiōe ſ3 nō multa rōne nitit̄ determīationē poſtilla/
toris īfirmare:⁊ vt clari⁹ appareāt Burgē. īeptie digreſſionē
ei⁹ redigā ī certa dicta q̄ p ordinē tractabo ꝯm merita eorūdē.
Primū igit̄ ei⁹ dictū ē:ꝙ ſtat ſiml̄ gēte regē aliquē hr̄e morta
lē:deū tn̄ ei⁹ gēt̄ fore īmediatū regē ⁊ gubernatorē pncipalē:
⁊ p illud dictū putat Burgē. ſoluere argumētū qđ poſtillator
ꝓ ꝯcluſione facit:ꝙ videlicet iudei peccauerūt regē petendo.
Putat etiā p idē replicare ꝯ ſolutionē datā ad argumentū iu/
deoꝝ in ꝯriū.⁊ fortaſſis bn̄ putaret ſi dictū illud ec̄t in ꝓpoſito
verū:nūc aūt falſitas illi⁹ dicti ptʒ ex lr̄a:iūcta gloſe īterlinea/
li.dic̄ em̄ lr̄a: Nō te abiecerūt ſ3 me:ne regnem ſup eos:iuxta
B oīa opa ſua q̄ fecerūt a die q̄ eduxi eos de egypto vſq3 ad diē3
hāc:ſic̄ dereliquūt me ⁊ ſeruierūt dijs alienis:ſic faciunt etiā ti
bi.hec ī lr̄a. Glo.īterlinealis dic̄:q̄ vos ſpnit me ſpuit.⁊.ſ.ca.
x.reſumit̄ pctm̄ h̄.ibi petēdo regē:q̄b⁹ ſuppoſit̄ nō ſtat ꝙ de⁹
ſit rex ⁊ gubernator:ſic rege poſtulato:vt dic̄ lr̄a cū glo.niſi ge
nerali īfluētia quā iudei abijcere nō potuerūt:ſ3 illa nō ē ad ꝓ
poſitū Burg.nec exēpla q̄ ponit valēt in h̄ caſu:q2 etſi ecclia ⁊
ppl̄s xp̄ian⁹ habet reges ī ſpūalib⁹:vt papā:⁊ ī tpalib⁹ vt Im
peratorē.⁊ eos venerat̄:eiſq3 ſbiect⁹ ē:tn̄ dei regnū pncipale ⁊
īmediatū nō abijcit ſ3 potius regnū hoīm vle dei ꝯriū vſq3 ad
mortē ꝯtēnit:vt ptʒ in p̄mitiua eccl̄ia in tp̄e apl̄oꝝ ⁊ martyrū.
Scđm dictū Burg.ē:q2 pctm̄ iudeoꝝ regē petētiū ꝯfeſſiōe po
puli ⁊ ſamuel orōne fuit abolitū: manēte tn̄ regimīe regio:iō
petitio regal̄ regimīs nō fuit pctm̄. Nā manēte pctō pctm̄ nō
cēſet̄ abolitū:ſ3 h̄ dictū fūdat̄ ſup falſo fūdamēto.nā petere re/
gē abſolute nō ē pctm̄ ī ꝓpoſito cōmiſſū:ſ3 petere ꝯ đi ordīatio
nē ē ī ꝓpoſito pctm̄:q2 ſic petere ē đi ordīationē ꝯtēnere ⁊ deū
abijcere ne regnet. Nūc aūt de⁹ noluit aliquē huic pplo p̄fici:
vt iudicē regē aut ſacerdotē niſi ſua ordinatiōe:vt ptʒ p totum
decurſū ve.teſ.ab exitu egypti vſq3 huc.ppl̄s aūt deū ⁊ hāc ei⁹
ordinationē abiecit petens regē dari a ſamuele videlicet p ele
ctionē vl̄ hūanā īſtitutionē:ſic̄ ⁊ cetere natiōes regē haberent.
vn̄ đ2 in lr̄a: Cōgregati vniuerſi ſeniores natu dixerunt ad ſa
muelē: Cōſtitue nob regē vt iudicet nos:ſic̄ cetere natiōes.nō
dixerūt:pete nob a deo regē ⁊c̄. quō ſi dixiſſent nō peccaſſent:
nec dei ordinationi ꝯueniſſent. Cū aūt de pctō ſic cōmiſſo pe/
nituiſſent:⁊ errorē p̄fatum correxiſſent:⁊ ſamuel ꝓ eis oraſſet:
pctm̄ ē abolitū:vt ptʒ.ſ.xij.ca.in lr̄a iūcta gloſe īterlineali:nec
rex tūc fuit cōſtitut⁹ ſic̄ petit⁹:petebat̄ em̄ cōſtitui ordīatiōe hūa
na:vt oſtēſuʒ ē:⁊ h̄ fuit pctm̄:ſ3 petitio vt ſic nō habuit effectū:
q2 īſtituebat̄ electiōe ⁊ vnctiōe dei. Nō erat igit̄ pctm̄ ſb rege
ſic ꝯſtituto pmanere. Burg. igit̄ errauit ī fūdamento putans
pplm̄ pmāſiſſe ſub regimīe regio: vt petito: qđ falſū eſt: vt ptʒ
ex dict̄. Quib⁹ bn̄ p̄ſat̄ obiectiōes burg. ꝯ poſtillatorē nulli⁹
ſūt efficacie. S3 burg.idē p̄ſumens alit̄ abſoluere q̄ſtionē mo
tā dic̄ ꝯriū. Eſt igit̄ tertiū ei⁹ dictū tale: q2 petere regē fuit po/
pulo a deo ꝯceſſū Deu.xvij.iō petendo nō peccauit: ſ3 illud di
ctū reſpiciēdo bn̄ lr̄am allegatā videt̄ ſupponere falſū:q2 ī illa
lr̄a nō ponit̄ aliqđ ꝟbū ptinēs ad ꝯceſſionē de rege petendo.
Eſt eī h̄ tenor lr̄e allegate: Cū īgreſſus fuer̄ t̄rā quā dn̄s de⁹ C
datur⁹ ē tibi ⁊ poſſederis eā:habitaueriſq3 ī ea:⁊ dixer̄: Cōſti
tuā ſupra me regē:ſic̄ hn̄t oēs p circūitū natiōes:eum ꝯſtitues
quē dn̄s de⁹ tu⁹ elegerit đ nūero fratrū tuoꝝ. Ecce lr̄a:cui⁹ ſen
ſū ſupra Deu.xvij.dixi hr̄e ſēſū p̄noſticū.p̄noſticauit ei de⁹ iu/
deos ſic dicturos:nō p̄cepit nec ꝯceſſit ſ3 ordinauit p̄gnātē ne
gatiuā.ſ.ꝙ ſic dicēdo nō ꝯſtituerēt regē niſi electiōe p̄cedēte.
Huic aūt ordīatiōi petēdo a ſamuele regē exp̄ſſe ꝯdixerūt. tuʒ
q2 petierūt ab hūana ptāte.tū q2 ſic̄ cetere natōes q̄ ad dīnā or/
dinationē nō reſpexerūt:igit̄ peccauerūt:qđ ē ꝯ tertiū burgē.
dictū. Quartū dictū ē ꝙ reḡ cōſtitutio ꝯtingit dupl̄r.vno mō
ꝯm ptātē regēdi illimitatā.alio mō limitatā. Prīo mō ꝯſtituit̄
rex abſolut⁹ legib⁹ potēs regere ꝓ libito volūtat̄. exēplificat
de īpatore ⁊ alijs regib⁹ tā catholic̄ q̄ʒ infidelib⁹. Scđo modo
cōſtituit̄ rex obligat⁹ ad ſeruādū leges ptinētes ad ſe ⁊ ſubdi/
tos. S3 iſta diſtinctio nō ē artificial̄:q̄ʒuis em̄ multi pncipant̄
vitioſe ꝯm p̄mū mēbrū:nō tn̄ ad ſic pncipādū inſtituūt̄:īmo ī ꝓ
poſito caſu iudei ex vitiato regimīe filioꝝ ſamuel̄ acceperunt oc/
caſionē petēdi regē. Dr̄ nāq3 ī h̄ ca.ꝙ filij ſamuel̄ đclinauerūt
poſt auariciā:⁊ acceperūt mūera ⁊ puertebāt iudicia:cōgrega/
ti ſūt ḡ oēs maiores natu iſrl̄: venerūt ad ſamuelē in ramatha.
dixerūt ei: Ecce tu ſenuiſti ⁊ filij tui nō āmbulāt ī vijs tuis:cōſti/
tue nob regē. Vn̄ luculent̄ apparet ꝙ petebāt regē:vt euade/
rēt p̄mū modū regēdi: q̄s igit̄ deſipiēs diceret eos petiſſe ty/
rānidē quā euadere cupiebāt. Eſt em̄ p̄mus mod⁹ regēdi tyrā/
nic⁹:quē iudei petēdo regē petere nō potuerūt quēadmodum
vult Burg. Nā īplicare videt̄ ꝙ q̄s ꝯ volūtatē aliq̄d īſtituat
vl̄ eligat:cū oīs talis libera īſtitutio ⁊ electio ſit volūtaria. Si
igit̄ fieret ꝯ volūtatē ec̄t īuolūtaria:p ꝯn̄s īplicatio. Iſti⁹ ꝯfir
matio pōt videri ī lumīe nature quēadmoduʒ Ariſtoteles.iij. Phus
poli.oēm pncipatū diſtinxit in tpatū ⁊ viciatū. Tpatū dixit ī q̄
pncipās dn̄at̄ ad cōe bonū cōferēs ꝯm volūtatē ſubditoꝝ. Vi/
ciatū aūt dixit deficere ī altero vl̄ vtroq3. Certū ē igit̄ vitiatuʒ
nō peti eligi vl̄ cōſtitui a ſubdit̄:q2 oīs talis ē p̄ter īmo ꝯ volū
tatē ſubditoꝝ. Scđs igit̄ pncipat⁹ ⁊ mod⁹ regnādi a ſubditis
peti nō pōt:ſ3 ſolū p̄m⁹ q̄ ſi vertit̄ ī tpatū ⁊ tyrānidē poti⁹ ſbdi
ti dicēdi ſūt talē pncipatū pati q̄ʒ petere. Nec exēpla Burgen. D
de īperatore ⁊ alijs ſūt ꝟba. Nō em̄ tales ſubditi ꝯſtituūt:ſed
tpato mō cōſtitui ſepe intēperati ⁊ vitioſi fiūt. Nec verū eſt de
regū ⁊ īpatoꝝ iudicio ꝙ ſūt electi ⁊ īſtituti ad iudicādū ꝯm ar/
bitriū volūtat̄:ſ3 ſūt inſtituti ad iudicādū:nō de legib⁹ ſ3 ꝯm le
ges:⁊ ſi aliq̄n modū ſue īſtitutiōis excedūt cadentes in tyrānī
dē olgarciā vl̄ democraciaʒ:in his caſib⁹ ſubditi poti⁹ patiunt̄
q̄ʒ agūt:q2 tales caſus nō ꝓueniūt ex ſubditoꝝ inſtitutiōe:ſ3 in
ſtitutoꝝ vſurpatiōe:īmo ⁊ titul⁹ īpatoris mō regēdi vitiato ꝯ/
dicit. Nā titul⁹ ei⁹ ē. N.dei gr̄a romanoꝝ rex ⁊ ſp auguſt⁹.h̄
eſt reipublice nō p̄uate accōmod⁹. Ita ⁊ alioꝝ regū ꝓteſtatio/
nes ſūt ſub dei gr̄a:q̄ vitiatū pncipatū nō admittit: Ex q̄b⁹ ptʒ
ꝙ ſolutio Burg.quā ꝯcludit ſuis īepte dict̄: videlicet ꝙ iudei
petētes regē vt regeret intpato ⁊ vitiato regimīe:qđ apud eū
đ2 illimitatū peccauerūt:nihil valet: qđ ptʒ ex p̄dictis. Et certe
q̄ʒtūcunq3 barbari ſcient̄ ſibijpſis nocere nō poſſunt:nocerent
aūt ſibijpſis ſi ꝯm Burgēſem regē cōtra cōmune ꝯferēs pete
rent ⁊ petiuiſſent. Nō em̄ talē regē q̄ʒtūcūq3 barbarus elegit:
patit̄ q̄dē bn̄.vn̄ dixit Ariſto.de hmōi vicioſe pncipātib⁹. Su
ſtinēt q̄dē hoīes talē pncipatū nihil cōtriſtari ꝓpt̄ ipſoꝝ barba
rā ⁊ ſeruilē naturā:⁊ ꝯſuetudinis auxiliū:⁊ ꝓpterea que dicta
ſunt Burgē.fortaſſe pnīa duct⁹:in fine ſue īutilis digreſſiōis:
pōit hui⁹ q̄ſtionis ſolutionē meliorē: q̄ q̄ſi coincidit cū poſtilla
tore:ꝙ videlicet iudei peccauerūt petēdo regē nō ſimpl̄r: ſed
ꝓpter abiectionē ſamuelis ſine ſui culpa vſq3 ad abiectionem
dei:iuxta glo. Qui vos ſpnit ⁊c̄.

Ca. IX

E t erat vir de bē a
a ¶ filius dextere.
b ¶ dur⁹ vl̄ vomit⁹ vi
ri:vl̄ vomens vir.
iāmin nōie cis fi
a ¶ pr̄ me⁹ de⁹. b ¶ puul⁹ vel tur/
bulentus. c ¶ p̄mogenitus tuus.
li⁹ ābiel filij ſedꝛ:filij bēchor

Ca. IX

E t erat vir de benia. ij.14.g 1.Pa.8.d
Regimine
iudicū terminato:hic
cōſequenter agit̄ de
regno.⁊ primo de re
gno labili ſaulis.ſe/ Diuiſio
cūdo đ ſtabili.ſ.ipſi⁹
dauid ca.xvi. Prīa
in tres diuidit̄. quia
p̄mo deſcribit̄ ipſius
✱ ſaulis re

Moralit̄. a ¶ Erat vir de ben. Per ſaulē de q̄ đ2 hic ꝙ
erat vir bon⁹ ⁊ elect⁹ ⁊ nō erat vir de filijs iſrl̄ melior illo:ſigni
ficat̄ q̄libet hō aptus p̄lationi ſiue regno. Nam q̄ p̄eſt alijs in
k iiij ✱ ptāte debet

E a ¶ Vocabulo ſaul. Ca. IX
Saul q̄ offenſo deo fact⁹ eſt rex ſup iſrl̄
iudeos ſignificat. Sicut enī ipē durus
⁊ ſupbus ⁊ rigidus fact⁹ eſt: vt eos ſer
uili onere magis ꝓmeret q̄ꝫ liberaret.
ſic ppl̄s iudeoꝝ: q̄uis vnctus in ſacer/
dotib⁹ ⁊ regib⁹: tñ ancille fili⁹ erat q̄ in
ſeruitutē generabat: nec ꝑfectā liberta
tē ꝑ vnctionē conſequi poterat: ꝓcipue
qꝛ regē verū ⁊ māſuetū recipe noluit: ꝑ
Ij.10.d quē potuit liberari. Saul ĝ petitio in/
terꝓtat̄: q̄ fuit de ſtirpe beniamin: qꝛ fi/
lius cis: filij abiel: filij ſeoꝛ: filij beho/
reth: filij ſareth: filij aphia. Beniamin:
filius dextre: Cis durus vel vomit⁹ vi/
ri: vl̄ vomēs vir. Abiel: pr̄ me⁹ de⁹. Se/
oꝛ: paruulus vel turbulentus. Behoꝛ
pꝛimogenitus tuus. Sareth: deſcēſio.
Exo.4.f Aphia liberalitas domini. Iſrael ergo
filius dei pꝛimogenitus ⁊ pater ei⁹ de/
us: filius fuit dextre. qꝛ ꝑ auxilium dei
hoſtibus ꝓualuit: ſed qꝛ ingratus ⁊ du
rus a liberalitate dn̄i deſcēdit: in blaſ/
phemiā erupit: ⁊ de magno paruulus:
⁊ de placido turbulentus factus eſt.
¶ Rab. Quod ſaul aſinas patris ſui
querens/ venit ad pꝛophetā a quo vn/
ctus eſt: ſignificat ꝙ iudei ſtulticiā car/
nalis ſenſus ſequentes: ꝑ erroꝛes deui
os luxum mūdi perq̄runt. Aſinus enī
bꝛutum ⁊ luxurioſum animal eſt. et ad
ꝓphetā venientes: id eſt moyſen: audi/
unt aſinas eſſe inuētas: id eſt bona ter/
re ſibi eſſe debita. a quo etiā vnctionis
oleū ⁊ regni gubernaculū pꝛomittit̄: in
quibus ad tp̄us fratres ſuos de manu
hoſtiū eriperēt. b ¶ Nō erat vir de
filijs iſrl̄ melioꝛ illo. Ra. Scd̄ꝫ pꝛe
ſentis vite iuſticiaꝫ. Idē. Hoc magis
Mat.3.d ad xp̄m ꝑtinet. de q̄ d̄r: Ecce puer me⁹
Ps.85.b electus quē elegi: ⁊ alibi: Quis ſimilis
F deo ī filijs dei. c ¶ Statheris ar.
Stather ſiclus eſt qui habꝫ .xx. obolos
id eſt denarios decē. d ¶ Dem⁹ ho/
Ij.q.1.c.iu/ mini dei: vt indicet no. viā nr̄aꝫ.
dices Quis ſe dare decreuerint: non legi/
mus ꝙ ſamuel acceperit: ſi tamen acce/
piſſent: non reputaret̄ in diuinationis
ꝓmium: ſed in ꝓphete ſtipendium.
e ¶ Olim in iſrl̄ ſic loq̄bat̄ vnuſ/
quiſqꝫ vadēs. Vt ait Beda nō hiſto
riographi: ſed Eſdre verba ſunt.
f ¶ Videns. Dicit̄ ꝓpheta: qꝛ ꝑ ſpi
ritū ꝓnoſcit futura. g ¶ Cliuum ⁊c̄.
egredientes. Cliuus aſcēſus montis
flexuoſus.

Nico. de ly.

Et vn/
⁂ ſaulis regis inſtitutio. ſcd̄o inſtitu/
ti trāſgreſſio ca. xiij. tertio trāgreſſoꝛis
repꝛobatio. ca. xv. ibi: Factū eſt aūt ver
Diuiſio bū dn̄i. Pꝛima adhuc in tres: qꝛ circa
inſtitutionē ſaulis in regē: pꝛimo deſcri
bitur ipius electio. ſcd̄o electionis con/
firmatio. ca. xi. tertio ppl̄i icrepatio. ca.
xij. Pꝛima in duas: qꝛ pꝛimo deſcribit̄
7 3. Reg. 2. ſaulis electio ſecreta. ſcd̄o publica: circa
f. et. 18. d mediuꝫ decimi capituli/ ibi: Et vocauit
ſamuel ppl̄m. Pꝛima adhuc in duas:
qꝛ pꝛimo ponit̄ ſaulis electio. ſcd̄o ele/
cti vnctio. ca. x. ibi: Perierāt aūt aſine.
Circa pꝛimū ſic pꝛocedit̄: qꝛ p̄mo abili/
tas ſaulis ad regendū deſcribit̄. ſcd̄o a
ſamuele cognoſcit̄/ ibi: Perierāt autē.
tertio honoꝛifice a ſamuele ſuſcipit̄/ ibi:
Aſſumēs itaqꝫ ſamuel. Circa pꝛimū de
ſcribit̄ aptitudo ſaulis ad regendū rati
one patris ſui/ cū d̄r: Et erat vir de
beniamin

a ¶ deſcendēs vel deſcenſio. b ¶ liberali/
tas dn̄i.
filij ſarēth: filij aphiā/ filij viri ie a
¶ binomius fuit: erat autē familia perti/
nēs ad tribum beniamin.
mini foꝛtis roboꝛe. Et erat ei fi/ b c
a ¶ petitio.
a lius vocabulo ſaūl: electus ⁊ bo d e
b nus: ⁊ nō erat vir de filijs iſrael f
a ¶ ſm̄ huius vite iuſticiam.
meliōꝛ illo† Ab humero ⁊ ſurſuꝫ g
eminebat ſup oēm ppl̄m. Perie h
rant auteꝫ aſinę cis patris ſaul:
et dixit cis ad ſaul filium ſuuꝫ:
Tolle tecū vnū de pueris/ ⁊ con
ſurgens vade et quęre aſinas. i
Qui cū trāſiſſent ꝑ mōtē ephꝛa/
im/ ⁊ per terrā ſaliſa/ ⁊ non inue/
niſſent/ tranſierunt etiam ꝑ terrā
¶ ciuitas melchiſedech.
ſalim: ⁊ nō erant: ſed et ꝑ terram
¶ id eſt beniamin.
iemini ⁊ minime reppererūt. Cū k
¶ pꝛoauus ſamuelis.
aūt veniſſent ī terrā ſuph ⁊ non
inueniſſent/ dixit ſaul ad pueruꝫ
ſuū qui erat cum eo: Veni et re/
¶ a mente amouerit.
uertamur/ ne foꝛte dimiſerit pa/
ter meus aſinaſ/ ⁊ ſollicitus ſit ꝓ
nob̄. Qui ait ei: Ecce eſt vir dei
in ciuitate hac: vir nobilis: om/ l
ne qd̄ loquit̄/ abſqꝫ ambiguitate
venit. Nūc ergo eamus illuc/ ſi m
foꝛte indicet nobis d̄ via noſtra
ꝓpter quā venim⁹. Dixitqꝫ ſaul
ad puerum ſuum† Ecce ibimus:
a ¶ putauit ſaul quod nō indicaret aſinas
niſi pꝛecio.
Qūid ferem⁹ ad virū dei? Pa/ n
a ¶ ſacculis vel pera.
nis defecit in ſiſtārcijs noſtris: ⁊ o
ſpoꝛtulā nō habem⁹ vt dem⁹ hoi
dei: nec q̄cqꝫ aliud. Rurſuꝫ pu/
er rn̄dit ſauli ⁊ ait: Ecce inuēta p
c eſt ī manu mea q̄rta pars ſtathe/
d ris argēti: dem⁹ homini dei: vt in
e dicet nobis viā nr̄am. Olim in q
iſrael ſic loquebat̄ vnuſq̄ſqꝫ va/
dēs conſulere deū: Venite ⁊ ea/
mus ad videntem. Qui eni pꝛo
pheta d̄r hodie: vocabatur olim
f vidēs. Et dixit ſaul ad puerū ſu
um:† Optim⁹ ſmo tu⁹. Veni ea
mus. Et ierūt ī ciuitatē in q̄ erat
g vir dei. Cūqꝫ aſcēderēt cliuū ci/
uitatiſ: īuenerūt puellas egrediē
tes ad hauriēdā aquā: ⁊ dixerūt
eis: Nū hic ē vidēs? Que rn̄dē/ r
tes dixerūt illis: Hic ē. Ecce an̄
te: Feſtina nūc. Hodie eni ve/

beniamin noīe cis. hoc dicit̄ qꝛ erat G
in toto pplo iſrael famoſus. a ¶ Filij
ſareth. hoc nō eſt de textu. b ¶ Foꝛ/
tis roboꝛe. Hoc d̄r ad denotandū foꝛ
titudinē ſaulis: qꝛ foꝛtes hoīes ſolent
foꝛtes generare. Cōſequēter oſtendit̄
aptitudo ſaulis rōne moꝝ/ cum dicit̄:
c ¶ Et erat ⁊c̄. quia erat famoſus.
d ¶ Electus. ſine macula notabili vi
tioꝝ. e ¶ Et bon⁹. rōne moꝝ ⁊ vir/
tutū. f ¶ Et nō erat vir ⁊c̄. Ex q̄ no
tat̄ ꝙ nō ſolū erat bon⁹/ ſed etiā excel/
lētis bonitat̄. Cōſeq̄nter deſcribit̄ ei⁹
aptitudo ex parte coꝛꝑis/ cum dicitur:
g ¶ Ab hūero. in q̄ notat̄ foꝛtitudo
coꝛꝑis: que multū eſt neceſſaria in regi
bus: ⁊ pulchꝛitudo ꝑſone: qd̄ multū eſt Phus
decēs in eis. ſm̄ illud: Species pꝛiami
digna eſt imperio. h ¶ Perierant
aūt. Hic ↄn̄r deſcribit̄ cognitio ſaul a Samuel
ſamuele q̄ facta eſt duplicit̄. Pꝛimo ꝑ quō cogno
humanā inq̄ſitionē. ſcd̄o ꝑ diuinā reue uit ſaulē
lationē/ ibi: Dn̄s aūt reuelauerat. Pꝛi
mum aūt cōtigit eo ꝙ ſaul q̄rēs aſinas
patris ſui ⁊ nō inueniēs venit ad ſamu
elem: vt de aſinab⁹ audiret veritatē. et
hoc eſt qd̄ d̄r: Perierant aūt ⁊c̄. i. ti/
mebant̄ periſſe: nō enī ſimplicit̄ perie/
rāt: quia poſtea ſunt inuente. i ¶ Va
de et q̄re aſinas. Ex quo ptꝫ humili/
tas ſaulis: q̄ negociū humile ⁊ laboꝛio
ſum nō recuſauit. k ¶ Cū autē ve/
niſſent ⁊c̄. Iſte fuit attau⁹ ſamuelis:
vt habetur in pꝛincipio huius libꝛi.
l ¶ Vir nobilis. Hoc d̄r ꝓpt̄ digni
tatem ꝓphetie. qd̄ ptꝫ ex hoc qd̄ ſequit̄:
Omē qd̄ loquit̄ abſqꝫ ambiguitate ve/
nit. m ¶ Nūc ĝ eamus ⁊c̄. i. de aſi/
nabus ꝓpter quas fiebat via illa.
n ¶ Quid ferem⁹ ⁊c̄. Credebat enī
ſaul ꝙ nō indicaret eis gratis: vel foꝛte H
erubeſcebat apparere in ↄſpectu eius
abſqꝫ aliquo exenio: Unde ſubditur:
o ¶ Et ſpoꝛtulā nō habemus. In
hebꝛeo habetur: Et exenium nō habe/
mus: ⁊ in idem redit tranſlatio noſtra:
quia ſpoꝛtula eſt vaſculum in quo poni
tur fructus vel aliqd̄ huiuſmodi ad exe
niandum. ⁊ ſic accipit̄ hic continēs pꝛo
contento. p ¶ Ecce inuenta eſt in
manu mea. Puer enī ſaulis ꝓpter
verbū magiſtri ſui poſuit manū ad bur
ſam: ⁊ īuenit q̄rtā partē ſtatheris argē
ti. i. q̄rtā ꝑtē ſicli: qꝛ ſtather ⁊ ſicl⁹ idē
ſūt. Siclus aūt .xx. obolos hꝫ: vt hr̄ Ex
odi. xx. ⁊ ſic q̄rta ꝑs ſtather̄ valebat q̄n
qꝫ obolos. vel ſm̄ alios ſex obolos: qꝛ
ſm̄ eos ſicl⁹ ſanctuarij habebat .xx. obo/
los tm̄: ſiclus aūt cōis .xxiiij. q ¶ Oli
in iſrael ſic loq̄bat̄ ⁊c̄. iſtud nō fuit
dictū a puero ſamuelis: ſed ab eo q̄ ſcri
pſit libꝛū iſtū: vt dicūt hebꝛei. Beda āt
dicit ꝙ fuit appoſitū ab Eſdra: q̄n legē
a chaldeis cōbuſtā raparauit. Cet̄a pa/
tēt vſqꝫ ibi: r ¶ Que rn̄dētes dixe
rūt il. Hē ⁊c̄. Iſte puelle plura v̄ba di/
xerūt ſauli. vt ptꝫ ex ſeq̄ntib⁹: qꝛ ſic dic̄
Ra. Sa. volebāt eū aliquātulū detine
re v̄bis admirātes pulchꝛitudinē ipi⁹.
⁂ Sacrificiū ē
Moraliter ⁂ poteſtate debet etiā moꝛib⁹ ꝓeſſe et
exercitatus in humilitate: qd̄ in ſaule ſi
gnificat̄ ꝑ hoc ꝙ iuit aſinas q̄rere. Vn̄
de helia d̄r. iiij. Regum. ij. b. Pater mi
currus iſrl̄ ⁊ auriga eius. Currus enī
q̄ ducit̄ ħ ponit̄ p̄mo: ⁊ auriga q̄ ducit
ſcd̄o. ad oñdēdū ꝙ ille bn̄ ducit regēdo
q̄ pꝛimo fuit ductilis in obediendo.
⁂ Dn̄s aūt

B a ¶ Et vnges
eũ du. Saulvn/
ctus xp̃m ſignifi/
cat:qui ⁊ ip̃e xp̃s
appellat⁹ eſt. Añ
Reg.1.c Quare nõ timui
ſti mittere manũ
in chꝛiſtum dñi.
b ¶ Oia q̃ ſũt
in coꝛ. ⁊c. Rab.
Tradunt hebꝛei
fuiſſe ĩ coꝛde ſaul
qꝫ rex eẽt futuruſ
cũ vidiſſet ꝑviſuz
ſe in vertice arbo
ris palme colloca
ri:qđ eſt ſignũ re
gnaturi. c ¶ Aſ
ſumẽs ita. ⁊c.
Rab. Qđ ſamu/
el ſaulẽ in excelſũ
duxit: refectionez
tribuit: ſignificat
pꝛophetas pplm
hebꝛeoꝛuz doctri
na ſua ad altioꝛa
ꝓuocãtes: vt ſcĩa
ſpiritali refectus
in culmine virtu/
tũ cõſiſtat nec re/
labatur ad vitia.
d ¶ Tricliniũ.
Cenaculũ a trib⁹
lectulis diſcũben
tiũ. e ¶ De in/
duſtria.i. de ꝓ/
uidẽtia. dat̃ intel
ligi ꝙ iã comede/
rit. licet nõ plene
qꝫ reuelante dño
ꝙ veniret ſaul: cõ
uiuiũ dilatũ eſt.
B Cuncꝫ de/
Ni. de ly
B ✳ a ¶ Sacri/
ficiũ eſt ho. ⁊c.
Aliqui dicunt ꝙ
erat tm̃ pꝛandiuz
paratũ ꝓ aduen/
tu ſaulis quẽ p̃ſci
uerat ſamuel: vt
patebit in ſequẽ/
tibus. Alij aũt di
cunt ꝙ nõ ſolum
fuit pꝛãdiũ: ſꝫ eti/
am hoſtia pacifi/
ca: de q̃ vna parſ
dño offerebat̃: re
lique comedebã/
tur ab offerẽtib⁹.
licitũ aũt erat tũc
tp̃is offerre dño
ſacrificiuz alibi q̃ꝫ
vbi erat arca ⁊ ta
bernaculũ: vt di/
ctũ eſt. s̃. vij. ca.
b ¶ Quia ipſe
bñdi. ⁊c. Mo/
dus enĩ erat he/
bꝛeoꝛũ añ pꝛãdiũ
⁊ maxime đ ſacri
ficio oblato lau/
dare deum.
c ¶ Apparuit
ſamuel ⁊c. quia
de aduentu ſauliſ
reuelationẽ habu
eret

nit in ciuitatẽ: qꝫ ſacrificiũ ẽ hodie a
ppli i excelſo. Ingrediẽtes vꝛbẽ ſta
tim inuenieti eũ: añq̃ꝫ aſcẽdat excel
ſum ad veſcendũ. Neqꝫ enĩ cõmeſu
rus ẽ ppls donec ille veniat: qꝫ ipſe b
bñdicit hoſtię: ⁊ deinceps comedũt
q̃ vocati ſũt. Nũc ḡ ꝯſcẽdite: qꝫ ho/
die reperietis eũ. Et aſcẽderũt in ci
uitatẽ. Cũqꝫ illi ambularẽt ĩ medio
vꝛbis: apparuit ſamuel egrediẽs ob c
uiã eis: vt aſcẽderet ĩ excelſũ. Dñs d
aũt reuelauerat auriculã ſamuel añ
vnã diẽ q̃ꝫ veniret ſaul/ dicẽs: Hac
ip̃a hoꝛa q̃ nũc ẽ: cras mittã virũ ad
a te de terra beniamĩ: ⁊ vnges eũ du/
a ¶ xp̃s ſaluet pplm ſuũ de ptãte demonũ.
cẽ ſup pplm meũ iſrl: ⁊ ſaluabit po/
pulũ meũ iſrl de manu philiſtinoꝝ:
¶ in aduentu chꝛiſti.
qꝫ reſpexi pplm meũ. Venit enĩ cla e f
moꝛ eoꝝ ad me. Cũqꝫ aſpexiſſet ſa/
muel ſaulẽ: dñs ait ei: Ecce vir quẽ
dixerã tibi. Iſte dñabit̃ pplo meo. g
Acceſſit aũt ſaul ad ſamuelẽ in me
dio poꝛtę/ ⁊ ait: Indica oꝛo mihi vbi
eſt dom⁹ videntis: Et rñdit ſamuel
ſauli dicẽs: Ego ſum vidẽs. Aſcen
de añ me ĩ excelſuz: vt comedas me
b cũ hodie: ⁊ dimittã te mane: ⁊ oĩa q̃ h
ſunt in coꝛde tuo/ indicabo tibi. Et i
de aſinis q̃s ꝑdidiſti nudiuſtertius
ne ſollicitus ſis: qꝫ inuẽtę ſũt. Et cu k
ius erũt optima q̃cqꝫ iſrl: Nõne tibi l
⁊ omni domui patris tui: Reſpon/ m
dens autem ſaul ait: Nunquid non n
filius iemini ego ſum de minima tri/
bu iſrael: ⁊ cognatio mea nouiſſima o
iter oẽs familias de tribu bẽiamin:
Quare ḡ locut⁹ eſ mihi ſmonẽ iſtũ: p
c Aſſumẽs itaqꝫ ſamuel ſaulem ⁊ pu q
d erũ eius: introduxit eos ĩ tricliniũ: ⁊ r
dedit eis locũ in capite eoꝝ q̃ fuerãt s
inuitati. Erãt enĩ q̃ſi trigita viri. Di
xitqꝫ ſamuel coco: Da ꝑtẽ quã de/ t
di tibi: ⁊ p̃cępi vt reponeres ſeoꝛſuz
apud te. Leuauit ãt coc⁹ armũ/ ⁊ po
ſuit añ ſaul. Dixitqꝫ ſamuel. Ecce v
e qđ remãſit pone añ te ⁊ cõede: qꝫ de x
induſtria ſuatũ ẽ tibi/ qñ pplm voca
ui. Et cõedit ſaul cũ ſamuele in die
illa: ⁊ deſcẽderũt de excelſo in oppi
dũ: ⁊ locut⁹ ẽ cũ ſaule ĩ ſolario: ſtra/ y
uitqꝫ ſaul ⁊ doꝛmiuit ĩ ſolario. Cũqꝫ
mane ſurrexiſſẽt: ⁊ iã dieſ luceſceret:
vocauit ſamuel ſaul in ſolarium di/
cẽſ: Surge vt dimittã te. Et ſurrexit
ſaul. Egreſſiqꝫ ſũt ambo: ip̃e videli

a eret q̃ꝫtũ ad diẽ ⁊ hoꝛã determinatã: vt pꝫ ex ſequẽtib⁹. C
d ¶ Dñs ãt. Hic ꝯñr oñdit̃ quõ ſamuel cognouit ſaul
ꝑ diuinã reuelationẽ: nõ ſolũ q̃ꝫtũ ad ꝑſonã/ ſꝫ etiã q̃ꝫtum
ad dignitatẽ regiã ad quã dñs ip̃um elegerat ⁊ p̃ceperat
ſamueli vt vngeret ip̃m ĩ regẽ ſuꝑ pplm iſrl. ⁊ h̃ ẽ qđ đꝛ:
b Dñs aũt. loquit̃ ſcp̃tura moꝛe hũano qñ aliq̃s reuelat
ſecreta amico ſuo. Cetera patent ex dictis vſqꝫ ibi:
e ¶ Quia re. po. me. ſ. oculo miſcđie. f ¶ Venit ei
clamoꝛ ⁊c. De afflictiõe ei⁹ facta ꝑ philiſteos. Ex q̊ patet
ꝙ licet in pplo iſrl eẽnt multi mali: tñ cũ h̃ erãt multi boni
q̊ꝝ p̃ces erãt coꝛã deo exaudite. g ¶ Iſte dñabit̃ ⁊c.
In hebꝛeo hr̃: Iſte retinebit pplm meuz. Quia ad reges
c ꝑtinet retinere pplm: ne ĩ belliſ p̃cipitãter ſe ĩgerãt: ⁊ etiã
tp̃e pacis ne ĩiuſte ꝯ ꝓximos agãt/ ſequit̃: h ¶ Et oĩa.
d Aliq̃ exponũt de aſinab⁹ q̃s q̃rebat: ſꝫ lr̃a ſequẽs nõ ꝯſo/
nat/ vbi đꝛ: i ¶ Et de aſinis. Ex q̊ videt̃ ꝙ alia ĩ coꝛde
ſaulis ꝟſabant̃. Dꝛ enĩ libꝛo de hebꝛaicis q̃ſtionib⁹ ꝙ in
ſomno viderat ſe eẽ in capite arboꝛis palme: q̃ viſio ſignũ
regale erat. ⁊ de h̃ cogitabat. iõ ſb̃dit̃: k ¶ Et cui⁹ ⁊c. i.
dignitas regia q̃ põt accipe optĩa ppli ſibi ſubditi maxĩe
ĩ neceſſitate: vt pꝫ ex ſupꝛadictis. viij. ca. l ¶ Nõne ti.
Quaſi diceret ſic: qꝫ iã reuelatũ erat ſibi a dño ip̃m regẽ
futurũ. m ¶ Et omĩ do. Quia fili⁹ ſu⁹ iſboſeth ſucceſſit
ſibi in regno ſeptẽ ãnis. ⁊ abner p̃nceps militie ⁊ alij po
tẽtes de domo ſaulis his tp̃ib⁹ potiti ſũt boniſ regni. ⁊ po
ſteri eoꝝ habuiſſent: ſi ſaul in bonitate ſua ſtetiſſet.
n ¶ Nũq̃d nõ fili⁹ ⁊c. i. de tribu beniamin q̃ tunc erat
mĩma inter alias trib⁹ iſrl: qꝫ ꝓ pctõ vxoꝛis leuite fuerat
q̃ſi ad nihilũ redacta: ꝓut dictũ fuit Iudicũ. xxi. o ¶ Et
cognatio ⁊c. Iſta dixit ſaul ex humilitate ⁊ q̃dã hũana
curialitate: qꝫ p̃r ſaul inter illos de tribu beniamin erat fa
moſus. p ¶ Quare ḡ lo. es mi. Ex q̊ pꝫ verũ qđ p̃di
ctum eſt. ſ. ꝙ cogitauerat ſe ad dignitatẽ regiã ſubliman/
dũ: qꝫ ꝟbũ ſamuel qđ erat obſcurũ ſtatĩ intellexit đ digni/
tate regni: q̃ꝫuis alit̃ poſſet intelligi: nec opoꝛtet ſaulẽ de
mẽdacio ex hũilitate dicto excuſari: qꝫ mlta peioꝛa fecit.
q ¶ Aſſumẽs itaqꝫ ſa. ⁊c. Hic ꝯñr oñdit̃ q̃liter ſaul
a ſamuele fuit honoꝛifice ſuſceptus tanq̃ꝫ rex de ꝓximo fu
turus/ cũ đꝛ: r ¶ Introduxit eos in tri. et de. e. lo. Tricliniuz
Tricliniũ ꝓꝛie loquẽdo eſt camera in q̃ ſunt tres oꝛdi/
nes lectoꝝ. hic autẽ accipit̃ pꝛo loco in quo ſunt tres oꝛdi/
nes ſedentium ad comedendũ ſcꝫ maioꝝ: mediocriũ ⁊ mi
noꝛũ: qꝫ antiquitus hoĩes ſedendo in lectis comedebãt.
Unde ⁊ in ſacra ſcriptura comedẽtes frequẽter dicuntur
recũbere vel accũbere. s ¶ Et dedit eis lo. in ca. eo. D
Id eſt in pꝛincipalioꝛi loco triũm oꝛdinum p̃dictoꝛum.
t ¶ Da parte quã dedi ti. qꝫ ferculũ nobilius vl̃ gra
tioſius fecerat poni ad partẽ vt coꝛã ſaule vẽturo ponere/
tur: qꝫ volebat eũ p̃ ceteris honoꝛare tanq̃ꝫ regẽ de ꝓxi/
mo futurũ: ⁊ iam a deo electum: vt patet ex pꝛedictis.
v ¶ Ecce qđ remanſit ⁊c. Et q̊ dicunt aliqui ꝙ añ ad
uentũ ſaulis ſamuel cũ alijs iam erat in mẽſa. Sed ip̃o ap
pꝛopinquãte ſurrexit de mẽſa obuiãs ei ex reuerẽtia: ſed
hoc nõ ꝯſonat littere p̃cedẽti vbi dicit̃: Apparuit ſamuel
egrediens obuiã eis vt aſcenderet in excelſum. Ex quo vi
detur ꝙ adhuc non aſcenderat in ſuperioꝛi parte montis
ad ſacrificium offerendum ſeu conuiuiũ celebꝛandũ. Itẽ
ibi ſtatim ſb̃dit̃: Domin⁹ aũt reuelauerat ⁊c. vbi dicit̃ ꝙ
dñs diem ⁊ hoꝛã certã aduentus ſaulis ſamueli reuelaue
rat. ⁊ ideo nõ eſt veriſimile ꝙ añ intraret ad mẽſam cum
ip̃m vellet honoꝛare in illo ꝯuiuio. qđ paratũ erat ꝓpter
aduẽtũ ip̃ius. vt. s̃. dictũ eſt. ꝓpt̃ qđ Ra. Sa. aliter expo/
nit ꝙ illđ qđ đꝛ h̃: Ecce qđ remãſit ⁊c. refert̃ ad nume
rum viroꝝ q̃ vocati fuerãt a ſamuele ad ꝯuiuiũ: ita ꝙ pꝛo
quolibet erat ferculũ determinatũ ſm ꝙ debebant ſedere
et iſtud ferculum erat vltra illum numerum pꝛopter ſaul
quẽ ſamuel ſciebat venturũ. ideo ſubdit̃: x ¶ De indu
ſtria ſerua. eſt ⁊c. i. vltra numerum ppli a me inuitati.
y ¶ Et locutus eſt ⁊c. Id ẽ in ſecreto loco. De q̊ autẽ
ſibi locutus fuerit non exprimit̃: ſed hebꝛei dicunt ꝙ fuit
de timoꝛe dei ⁊ lege ſeruanda. Cetera patent vſqꝫ ibi:
✳ Dic puero
✳ d ¶ Dñs aũt reuelauerat ⁊c. aptitudine ipſius Moꝛaliter
ſaulis ad regnandũ ⁊ ei⁹ aduentũ. iõ ſb̃dit̃: s ¶ Dedit
eis lo. in ca. eoꝝ. ⁊ h̃ rõne ſue ꝟtutis ⁊ dignitat̃ regie
de ꝓximo immĩnẽtis: vtriqꝫ nanqꝫ debet̃ honoꝛ. đꝛ enim
iiij. Ethi. Qꝛ honoꝛ eſt virtutis p̃mium. debet̃ etiã regie Honoꝛ
dignitati: eo ꝙ debet eſſe cuſtos virtutis ⁊ pꝛomotoꝛ.
k v ✳ Dic puero

E ☞ a ¶ Cũq̧ deſcẽ. Deſcenderũt de excelſo vt in aliq̃ ſecretiori loq̃ret̃ de regno et vngeret eũ. ¶ Ca. X

Ulit aũt ſa. lẽ. Lenticula vas fictile q̃drangulũ: in latere habẽs foramen ꝑ quod fragilitas regni deſignatur.
c ¶ Et ꝓphe. Iudei tradũt euꝫ ꝓphetaſſe ꝺ futuro ſeclo: ꝺ gog ⁊ magog: ꝺ p̃mijſ iuſtoꝝ ⁊ penis maloꝝ.
d ¶ Quãdo ḡ eue. Quaſi his ſignis noſſe poteris: ꝙ deꝰ te regẽ fore voluit. iõ ĩ oĩbꝰ regalit̃ age: quia dñs tecũ ẽ. e ¶ Septẽ die. Subaudit̃ in cõſecratiõe regni tui: ſic̃ in ꝯſecratione ſacerdotum ſeptem diebus offerebantur victime.
☞ Et venerũt oĩa

Nico. de lyra

⁂ a ¶ Dic puero vt an. vt non poſſit audire verba mea.
Moraliter ⁎ a ¶ Dic puero vt an. nos. Secreta nãq̧ diuĩa ante tp̃s ab eo diſpoſitũ nõ ſũt alijs publicãda: ꝓpt̃ qꝺ ſamuel ſecretũ de regno ſibi commiſſuꝫ a deo reuelare noluit ſauli in p̃ſentia ſui pueri. ¶ Ca. X

Ulit aũt. Hic ꝯñr agit̃ de vnctiõe ſaul' in regeꝫ. ⁊ ponit̃ p̃mo vnctio iſta. ſcꝺo
Diuiſio certificat̃ ꝑ ſigna/ibi: Cũ abier̄. Circa p̃mũ ꝺr: b ¶ Tulit aũt ſa. lẽ. i. vaſculũ factũ de auro vl' argento ad reponẽdũ oleũ vnctiõis vnde inũgebant̃ reges ⁊ põtifices: ⁊ ꝺr a liniẽdo. c ¶ Et deoſculatꝰ ẽ eũ. in ſignum amicitie ⁊ confederationis.
d ¶ Et ait: Ecce ⁊c̃. Quia in hoc non ſum niſi miniſter eius. e ¶ Et tu liberabis. ⁊ patet lr̃a vſq̧ ibi: f ¶ Quia vnxit te ⁊c̃. Tota iſta
F lr̃a incluſiue nõ eſt in hebreo nec eſt de textu. ſed ab aliq̃ antiquo doctore fuit apposita ꝑ modũ gloſe: ⁊ poſtea inſerta textui ꝑ ignorantiã ſcriptoꝝ: ſicut ⁊ in pluribꝰ alijs loc̄. g ¶ Cũq̧ abier̄. Hic ꝯñr ponit̃ certificatio predictoꝝ ꝑ ſigna. ⁊ p̃mo hmõi ſigna p̃dicunt̃. ſcꝺo de facto reperiun
Diuiſio tur/ibi: Itaq̧. Circa p̃mũ ꝺr: Cũq̧ abieris ⁊c̃. ſed ħ dictũ videt̃ ĩplicare repugnantiã: q2 rachel ſepulta eſt iuxta bethleẽ: vt hr̃ Gen̄. xxxv. q̃ eſt in ſorte iude. hic aũt ꝺr in finibꝰ beniamin. ꝓpt̃ qꝺ Ra. Sa. ſic exponit: Inuenies duos viros iuxta ſepulchrum rachel. i. q̃ nũc ſũt iuxta ſepulchrũ rachel: ſꝫ qñ ĩuenies eos erũt ĩ finibꝰ bẽiamin. Alit̃ p̃t dici ꝙ ſortes beniamin ⁊ iude erãt cõiuncte. ⁊ iõ erãt idẽ fines vtriuſq̧ vbi vngebãt̃. h ¶ Saliẽtes ma. fo. ħ non eſt in hebreo: nec in libr̄ correct̄. Cetera patẽt vſq̧ ibi: i ¶ Inuenient ⁊c̃. Cã orõnis ⁊ ſacrificij: q2 tũc tempis erat licitũ ĩmolare dño ĩ excelſis: vt p̃dictũ ẽ. vij. ca. k ¶ Poſt hec ⁊c̃. Dicit Ra. Sa. ꝙ ħ collis eſt chariathiarim: eo ꝙ ibi erat arca dñi. ſed ħ non videt̃ verũ: q2 iã trãſlata fuerat inde in maſphath ꝑ ſamuelẽ vt dictũ eſt. ſ. ⁊ iõ alij dicũt ꝙ erat locus vbi manebãt ꝓphe: ⁊ ħ videt̃ verũ ꝑ ea
ti. 13. b q̃ ſequũtur poſtea. l ¶ Ubi ẽ ſta
Statio tio phili. Statio ꝓut ħ accipit̃ eſt fortaliciũ vbi ponunt̃ bellatores ad tenẽdũ terrã ne poſſit rebellare. ⁊ ħ
mõ fecerãt

a cet ⁊ ſamuel. Cũq̧ ꝺſcẽderẽt ĩ extrema ꝑte ciuitat̄: ſamuel dixit ad ſaul: Dic puero vt a
añcedat nos ⁊ trãſeat. Tu ãt ſubſtiſte pauliſꝑ: vt indicẽ tibi verbũ dñi. ¶ Ca. X

b Ulit aũt ſamuel b lẽticulã olei: ⁊ effudit ſuper caput eiꝰ: ⁊ deoſculatꝰ ẽ c
eũ/⁊ ait: Ecce vnxit te deꝰ ſuꝑ d
hereditatẽ ſuaꝫ ĩ p̃ncipẽ: ⁊ tu e
liberab̄ ppl'm eius de manibꝰ inimicoꝝ eiꝰ: q̃ in circũitu eiꝰ ſũt: Et ħ tibi ſignũ: q2 vnxit f
te deꝰ ĩ p̃ncipẽ. Cũq̧ abieris g
hodie a me: ĩuenies duos viros iuxta ſepulchrũ rachel in finibꝰ bẽiamin in meridie/ſali h
a ¶ cauſa delectationis ⁊ exercitij.
ẽtes magnas foueas: dicẽtq̧ tibi. Inuẽte ſunt aſine ad q̃s ieras ꝑquirẽdas: ⁊ itermiſſis p̃r tuꝰ aſinis ſollicitꝰ eſt ꝓ vobis/⁊ dic̃: Quid faciaꝫ de filio meo? Cũq̧ abier̄ ide: ⁊ vltra trãſier̄ ⁊ vener̄ ad quercũ thabor ĩuenient te ibi tres i
¶ cauſa orõnis. a ¶ vbi iacob erexit lapidem.
viri aſcendẽtes ad deũ in bethel: vnꝰ portans tres hedos: ⁊ aliꝰ tres tortas panis: ⁊ aliꝰ portãs lagenã vini. Cũq̧ te ſalutauerint/dabũt tibi duos panes: ⁊ accipies ꝺ manu eo
a ¶ collis dei locꝰ ẽ: vbi ꝓphe hĩtabãt.
rũ. Poſt hec venies in cõllẽ k
dñi: vbi ẽ ſtatio philiſtinoꝝ. l
Et cũ igreſſus fuer̄ ibi vrbẽ: obuiũ habebis gregẽ ꝓphe- m
tarũ deſcẽdentiũ de excelſo: ⁊ ante eos pſalteriũ ⁊ tympa n
nũ ⁊ tibiã ⁊ citharã: ĩpoſq̧ ꝓphetãtes. Et ĩſiliet in te ſpũs o
c dñi: ⁊ ꝓphetabis cũ eis: ⁊ mu p q
d taber̄ in virũ aliũ. Quãdo ḡ r
euenerint ſigna hec omnia tibi: fac quecunq̧ ĩuenerit ma s
nus tua: quia dñs tecum eſt. †
Et deſcendes ante me in gal t
gala: ego quippe deſcendam ad te vt offeras oblationem: et immoles victimas pacifi-
a ¶ Subaudit̃ ĩ ꝯſecratiõeꝫ regni tui: ſeptem itaq̧ dies nõ ad expectandũ ſed ad ĩmolandũ ſtatuti ſunt.
e cas. † Sẽptem diebus expectabis donec veniam ad te: ⁊

mõ fecerãt philiſtei in terra iſrl'. Sed ħ videt̃ G
eẽ cõtra illud qꝺ dictũ ẽ. ſ. vij. ca. ꝙ philiſtijm nõ appoſuerũt vltra vt venirent in terminos
a iſrl' tꝑe ſamuelis. Ad qꝺ põt dici ꝙ non venerũt de vrbibꝰ ſuis: ſꝫ illi q̃ poſiti erãt in fortalicijs adhuc ſtabãt ibi ⁊ ħ cõſonat ei quod ꝺr. ĩ. xiij. ca. Et ꝑcuſſit ionathas ſtationẽ philiſtinorũ q̃ erat in gabaa: q̃ ẽ ciuitas in terra iſrl'. vl'
b forſitã q2 antea fuerat ibi talis ſtatio philiſtinoꝝ: ⁊ nomẽ remãſerat loco. lꝫ ꝓtũc nõ eſſent ibi philiſtei. p̃mũ tñ videt̃ verius: ⁊ maḡ cõſonat textui vt allegatũ ẽ. m ¶ Obuiũ ⁊c̃.
c Ex ħ videt̃ verũ qꝺ p̃dictum ẽ. ſ. ꝙ collis dñi vocat̃ locꝰ: eo ꝙ manebãt ibi ꝓphe. ⁊ vocant̃
d hic ꝓphe hoĩes deuoti ⁊ religioſi: q̃s cõgrega
e uerat ſamuel ad laudãdũ deũ: ⁊ cũ ħ habebãt ſpm̃ ꝓphetie ſaltẽ aliq̃ eoꝝ. n ¶ Et añ eos pſal. ⁊c̃. q2 aliq̃ melodie excitant ad deuotionẽ. vt pꝫ ꝑ experientiã. ⁊ etiã ad ꝓphetiã. vñ
f ꝺr. iiij. Reg. iij. ꝙ heliſeꝰ cũ q̃reret̃ ab eo prophetia. dixit: Adducite mihi pſalten. ⁊ ſubdit̃:
g Cũq̧ caneret pſaltes facta ẽ ſuꝑ eũ manꝰ dñi ⁊c̃. o ¶ Et inſiliet in te ⁊c̃. i. ſpũs deuotionis vl' ſpũs ꝓphetie: vt dicũt hebrei. p ¶ Et ꝓpha. cũ eis. Deũ laudãdo: vl' de occult̄ ꝓ
h phetãdo. Uñ in libro de hebraic̄ q̃ſtionibꝰ ꝺr recitãdo opinionẽ hebreoꝝ ꝙ ꝓphauit de bellis futur̄ gog ⁊ magog: ⁊ de p̃mijs iuſtorũ et penis maloꝝ. q ¶ Et mutaberis ⁊c̃. ꝓpter dictũ ꝓphetiçãdi modum tibi al's inſolitum. r ¶ Quãdo ḡ eue. Scias ꝙ illa ſũt vera q̃ ego p̃dixi tibi de regno/iõ ſubdit̃: s ¶ Fac quecũq̧ ⁊c̃. i. diſpone te q̧tum potueris ad decenter ⁊ potent̃ regnandũ. t ¶ Et deſcẽdes ⁊c̃. Septem diebꝰ. hic debet fieri pũctus vt dicũt aliq̃: vt habet̃ in libro de hebrai
i cis q̃ſtionibꝰ: ita ꝙ li ſeptẽ diebꝰ nõ notat tp̃s quo ſamuel a ſaule deberet expectari: ſed tp̃s in q̃ ꝑ ſaule de nouo inuncto in regẽ deberẽt H
oblatiões ⁊ ſacrificia fieri: ſicut in cõſecratione ſũmi põtificis fiebãt ſeptẽ diebꝰ: vt habet̃ Exo. xxix. et Leui. viij. Sꝫ in biblijs hebrai-
⁂ cis quas vidi
Moralit̃. b ¶ Tulit ãt ſa. lẽ. vngẽdo eũ Moraliter
ĩ regẽ. Nã ex q̃ ꝯſtat ei ad quẽ ſpectat de aptitudine alicuiꝰ ad regẽdũ in tꝑalibꝰ vel ſpũalibus ⁊ de voluntate dei circa ip̃m. ſtatim eſt in p̃ncipẽ vl' pontificẽ ꝓmouendꝰ. dicũtur aũt ei tria futura. Primũ eſt de duobꝰ viris ſalien-
k tibus magnas foueas ad exercitiũ ſue fortitu
l dinis ⁊ agilitat̄ ad ſignificandũ ꝙ p̃nceps tales debet q̃rere ⁊ ſibi ſociare tanq̧ aptos ad p̃liũ. ꝓpter qꝺ infra. xiiij. ꝺr ꝙ quecũq̧ ſaul vi
m debat ad p̃liũ aptũ ſibi ſociabat. Scꝺm ſignũ eſt de tribꝰ viris cauſa oblatiõis aſcẽdẽtibus ad dñm qꝺ ꝑtinet ad p̃dicatiõis officiũ. ⁊ ꝑ ħ
n ſignificatũ fuit ſauli ꝙ debebat legẽ accipere a ſacerdotibꝰ ⁊ in ea meditari: vt hr̃ Deuto. xvij. Tertiũ ſignũ eſt de grege ꝓphetaruꝫ cui
o ſaul obuiauit ⁊ cũ eis ꝓphetauit. per q̃s signi
p q ficant̃ viri religioſi. Et ꝑm veritatem hiſtorie
r tales erãt iſti q̃ dicũtur hic ꝓphetare. i. deum laudare: nõ ſolũ vocibꝰ hũanis ſꝫ etiã muſicis inſtrumẽt̄: ⁊ tales debet ꝓmotꝰ in p̃ncipẽ eli
s gere ⁊ cũ eis deũ laudare ⁊ de ſua ꝓmotiõe: ⁊ vt eoꝝ orõnibꝰ poſſit ſuũ ppl'm gubernare.
† iõ ſubdit̃: q ¶ Et mutaber̄. Per qꝺ oſten
t ditur ꝙ ꝓmotus in p̃ncipẽ debet aliter viuere q̧ p̃us ſcꝫ virtuoſiꝰ. vñ ph̃s. vij. Ethi. Uirtutes trãſcendẽtes cõmunẽ modũ humanum vocat heroycas vl' diuinas. r ¶ Qñ ḡ euenerit ⁊c̃. i. ſcies te eẽ regẽ ex ordinatiõe diuina: ideo viuas ſicut rex virtuoſe. † ¶ Quia dñs tecũ eſt. ad te dirigẽdũ in his q̃ ſpectãt ad reḡ officiũ: niſi ponas obicẽ ꝑ tuũ ꝺfectũ. Ex hoc hr̃ argumentũ ꝙ qñ aliquis promouetur ꝑm deum dat ei gratiam exequendi debite ſuũ officium niſi ponat impedimentum.
⁎ De ſermone

a ¶ Et venerūt oīa ſigna ⁊c. Significat ꝙ iudeis oīa q̄ moyſes ⁊ pphe p̄dixerāt euenerūt. Ipſi ꝟo libros leg. ⁊ prophetarū tenentes diuinare videnť: cū futura myſteria de xp̄o ⁊ eccl'ia in eis ſcripta pnūciare noſcunť. b ¶ Et q̄s pr̄ ei⁹. Quaſi q̄s maior illo in dignitate et ſapīa. Pōt ḡ tanq͡ȝ pater ⁊ magiſter inter pp̄has ꝟſari. Et q̄s pr̄ eoꝝ. i. pp̄harum ſubaudiť niſi deus:

Myſtice ¶ Myſtice. Seniores iſrľ reprobato ſamuele: regē ſibi petierūt: ⁊ ſcribe cum phariſeis repulſo xp̄o ꝟo ſacerdote clamauerūt: Nō habem⁹ regē niſi ceſarē. vn̄ ſamuel īterp̄tať nomē ei⁹ de⁹. Saul petitus ſiue petitio: q̄ a pp'lo eſt poſtulatus: barrabas intelligiť. Cis dur⁹ vľ vomēs. Abiel pr̄ me⁹ de⁹. Iudei ei durí ⁊ vomētes deū patrē ꝯfitendo filiuȝ negāt: ſed q̄ negat filiū negat ⁊ patrē q̄ miſit eū. Saul aſinas patris q̄rēs: ī regno aſſumptus eſt: Et ſaluator a patre miſſus ad oues q̄ perierāt dom⁹ iſrael: ſup cunctū pplm̄ in regē cōſtitutus eſt. Tot enī ſunt aſine q̄t oues. Saul accepit armū: ⁊ xp̄s principatū. Saul a ſamuele eſt vnctus ⁊ vnigenitus a patre ſpūali vnctione delibut⁹. Ab humero ſaul ſupeminebat: q̄ caput noſtrum ſupra nos eſt chriſtus.

ostendā tibi q̄d facias. Itaq͡ȝ cū a
auertiſſet humeruȝ ſuum vt abiret a ſamuele: imutauit ei de⁹ cor
a aliud: ⁊ venerūt oīa ſigna hec in die illa. Venerūtq͡ȝ ad p̄dictum collē: ⁊ ecce cune⁹ pphetarū obuius ei. †Et inſiluit ſup euȝ ſpūs dn̄i: ⁊ pphetauit in medio eoꝝ. Videntes aūt oēs q̄ nouerāt eum heri ⁊ nudiuſtertius/ ꝙ eſſet cum pphetꝭ ⁊ pphetaret/ dixerūt ad inuicē: Que nā res accidit filio
b cis:† Num ⁊ saul iter pphetas: Rn̄ditq͡ȝ alius ad alterū/ dicēs:
b Et q̄s pr̄ ei⁹: Propterea verſuȝ
c d eſt in pūerbiuȝ. Num ⁊ saul int̄
e pphetas: Ceſſauit aūt pphetare/ et venit ad excelſum. Dixitq͡ȝ patruus ſaul ad eū ⁊ ad pueruȝ ei⁹: Quo abiſtis: Qui reſpōderūt: Querere aſinas. Quas cū nō reppeřiſſem⁹/ venimus ad ſamuelē. Et dixit ei patruus ſuus: Indica mihi quid dixerit tibi ſamuel. Et ait ſaul ad patruū ſuū: Indicauit nobis q̄ inuētę eēnt

a ¶ ne videretur gloriari: vel ne inuidiam generaret ſibi.

aſinę. De ſermōe aūt regni nō̄n
f indicauit ei: quē locutus fuerat ei ſamuel. Et cōuocauit ſamuel
g pplm̄ ad dn̄m in maſphat: et ait ad filios iſrľ: Hęc dicit dn̄s de⁹ iſrael. Ego eduxi iſrľ de ęgypto: ⁊ erui vos de manu ęgyptioꝝ et de manu omniuȝ regū q̄ affligebant vos: vos aūt hodie pieciſtis dn̄m deū veſtrū: q̄ ſolus ſaluauit vos de vniuerſis malis et tribulationib⁹ veſtris/ ⁊ dixiſtis: †Nequaq͡ȝ/ ſȝ regē ꝯſtitue ſuper nos. Nūc ḡ ſtate corā dn̄o p tribus vr̄as ⁊ p familias. Et applicuit ſamuel oēs trib⁹ iſrľ/ et cecidit ſors ſup tribū bēiami. Et applicuit tribū bēiami ⁊ cognationes ei⁹: ⁊ cecidit ſup cognationē
h

Ni. de ly.

B ✻ cis q̄s vidi nō fit taliter pūctus: ſed ſi ſeptē dieb⁹ cōiungiť cū lr̄a ſequēti. ſic Septē dieb⁹ expectabis ⁊c. Liber etiā de q̄ſtionib⁹ hebraicis ſup libros regū negať ab aliq̄b⁹ eē Hieronymi: q̄ꝝ rōnes h̄ pp̄ter plixitatē omitto. Andreas etiā dictū iſtoꝝ īpugnat: q̄ nō hr̄ ī aliq̄ loco ſcripture ꝙ p vnctiōe regū debeat talis ſolēnitas fieri ſeptē dierū: nec legiť factū p q̄cunq͡ȝ rege q̄tūcunq͡ȝ ſctō vel magno: pp̄ť q̄d iſtud dictū videť ficticiū. Et ad h̄ inducit q̄d hr̄. j. xj. de innouatione regni in galgala. vbi dr̄: Et fecerūt ibi regē ſaul corā dn̄o ⁊c. Et q̄ videť ꝙ ſi debuiſſet de vnctione ſaulis fieri talis ſolēnitas: fuiſſet tūc facta ⁊ n̄ fuiſſet expectatū ī futurū: in q̄ poterant p aduerſarios īpediri: ⁊ maxīe q̄ ſamuel erat p̄ſens p quē talia debebāt fieri. Vn̄ hicvbi trāſlatio nr̄a habet: Ego q̄ppe deſcendam ad te vt offeras oblationē ⁊c. In hebreo hr̄: Ad offerendū oblationē ⁊c. ſ. p me: tn̄ p ſalute tua. ⁊ ſic etiā exponiť trāſlatio nr̄a a doctoribus nr̄is: Ut offeres ⁊ īmoles: nō p te: ſȝ p me. ſicť ⁊ pp'lus offerebat p ſacerdotes: pp̄ť q̄d iſte Andreas aliť exponit. Ad cui⁹ intellectū p̄ponit vnū: ſcȝ ꝙ in magnis negocijs pp̄ť q̄ ī primis debebat deus placari ſacrificijs: de⁹ nolebat ꝙ ſaul aliq̄d faceret abſq͡ȝ p̄ſentia ſamuelis: q̄ pro eo offerret ⁊ ip̄m dirigeret. ⁊ ſic exponit lr̄aȝ iſtā. Deſcēdēs an̄ me in galga. i. ſi contingat tibi caſus in q̄ debeat placari de⁹ p ſacrificia: deſcēdes an̄ me in galgala. vbi eſt locus orōnis ⁊ ſacrificij. ⁊ ſubintelligiť: ⁊ ſignificab' mihi deſcenſum tuū/ ibi: Ego q̄ppe deſcendā ad te vt offeras oblationē: ⁊ immoles victimas pacificas. ſcȝ per me. Septē dieb⁹ expec. ⁊c. ſubintelligiť poſtq͡ȝ recepero nūciū tuū. Donec veniā ad te. ad offerendū pro te ſacrificium ⁊ ad te dirigendū. Sed hec opinio nō videť bene ꝯcordare textui: q̄ ex mō loquendi et tp̄e videtur ꝙ ſamuel loquereť ſauli non generaliter nec indeterminate pro quocunq͡ȝ caſu arduo indeterminato futuro: ſed pro caſu determinato ⁊ imminēti ſcȝ vt poſt publicationē electionis ipſius ī̄n regem deſcenderet in galgala; vt ibi ſamuel pro eo offerret ſacrificiū: ⁊ doceret eum de mō gubernandi regnum ſuum: q̄ hoc maxime indigebat in principio regni ſui: ⁊ ꝙ ſamuel tp̄s deſcēdendi in galgala ſibi determinauit: licet nō ſit h̄ exp̄ſſum: q̄ nō oīa h̄ exp̄muntť dicens ꝙ eum expectaret ſeptē diebus. hoc dixit ſamuel: q̄ neſciebat vtrū dn̄s circa illud temp⁹ occuparet eum in alio negocio: ita ꝙ nō poſſet venire ad ſaul ita cito. In quo aūt peccauerit ſaul trāſgrediēdo verba iſta ſamuelꝭ diceť. j. xiij. ca. vbi habet locū. a ¶ Itaq͡ȝ ⁊c. Hic ꝯn̄r deſcribiť euentus ſignoꝝ p̄dictoꝝ put dixerat ſamuel: ⁊ ptȝ lr̄a ex p̄dictis vſq͡ȝ ibi: b ¶ Que nā res ⁊c. Hoc dicebat admirādo: q̄ ſaul erat magn⁹ ⁊ robuſtus ⁊ diſpoſitus ad bellandum ⁊ nō ad laudādū deū cū religioſis vľ prophetandū cū pp̄hetis: c ¶ Et q̄s pr̄ ei⁹. q. d. cis pr̄ ei⁹ nō eſt pp̄ha nec ad h̄ diſpoſit⁹. q. d. nec iſte deberet eſſe. p talē modū loq̄bať Amos. vij. d. Nō ſuȝ pp̄ha nec fili⁹ pp̄he: ſed paſtor armentari⁹ ⁊c. In hebreo hr̄: Quis pr̄ eorū: ⁊ ſic referť ad ſenſū oppoſitū: vt dič Ra. Sa. Sic exponēdo: q̄s pr̄ eoꝝ. ſ. pphetarū. q. d. pp̄hetia nō habeť p ſucceſſionē paternā: ſed de⁹ eā dat ſua gr̄a cuicunq͡ȝ voluerit. ⁊ iō non eſt mirandū ſi iſte hȝ donū pp̄hetie: dato ꝙ pr̄ ei⁹ propheta nō fuerit vel alus de genere ſuo. † .j.11.b † j.16.d d ¶ Propterea ꝟſuȝ eſt in puer. Id eſt vulgare verbū vel exēplare. e ¶ Num ⁊ ſaul inter pphetas. Quia qn̄ alicui ex inſpirato dabať donū pphetie vel aliq̄d hmōi: dicebať h̄ verbū. Nū ⁊ ſaul ⁊c. q. d. nō eſt mirū ſi deť iſti ſicut datū fuit ſauli. Cetera patent vſq͡ȝ ibi: f ¶ De ſermone ⁊c. Ut euitaret iactātiā ⁊ humilitatē ſeruaret: ⁊ etiā fidelitatē ſecreti. Samuel eī vnxerat eū ſecrete pp̄ť q̄d puerū ſaul fecit p̄ire ne audiret ꝟba ei⁹: vt. ſ. dictuȝ eſt. ⁊ ideo voluit tenere ſecretū ⁊ debuit quouſq͡ȝ ſamuel negociū publicaret. P g ¶ Et cōuocauit. Hic ꝯn̄r ponitur electio ſaulis publica: licet enī ſamuel de mādato dn̄i eū inunxiſſet. ⁊ ſtatim h̄ publicare poſſet: tn̄ ad cōpeſcendū murmur ⁊ indignationē alioꝝ q̄ erāt de nobiliorib⁹ tribub⁹: q̄ſiuit a dn̄o vt per ſignū euidēs oīb⁹ electio ſaulꝭ appareret: ⁊ pp̄ť h̄ vocauit pplm̄. ⁊ ptȝ lr̄a vſq͡ȝ ibi: h ¶ Et cecidit ⁊c. In hebreo hr̄ matheri. vel mathari ⁊ dicūt aliq̄ ꝙ eſt nomē ppriū vni⁹ hoīs a q̄ denoīata fuit illa cognatio. ſed q̄ in libro Paraľ. ſeu alibi non inueniť tale nomē vni⁹ hoīs in tribu beniamin vnde cognatio nominetur. ideo dicunt alij ⁊ probabiliter ꝙ nō eſt nomē pp̄riū ſed cōmune: ⁊ ſignificat in generali hoīeȝ quēcūq͡ȝ recte iacientē ad ſignū ſagittā telū vel lapidē. Ad cui⁹ intellectū ſciēdū ꝙ mathar in hebreo ſignificat ſignū ad q̄d ſe exercitāt ſagittarij vel fundibularij vľ hmōi. † j.8.d.et. 12.c vn̄. j. xx. ca. vbi dr̄ ꝙ ionathas dixit. Et iaciā q̄ſi exercens me ad ſignū. In hebreo hr̄. ad mathar. ⁊ eodē mō hr̄ Treno. iij. b. Poſuit me q̄ſi ſignū ad ſagittam. In hebreo hr̄: Poſuit me q̄ſi mathar: ⁊ īde deriuať h̄ nomē mathari vľ matheri ſignificans hoīem recte ad ſignum iacientē. In gabaon aūt vn̄ fuit ſaul fuerūt tales: vt hr̄ Iudi. xx. vbi dr̄ de habitatorib⁹ gabaa. Sic fundis lapides ad certū iacientes vt cap illum q̄q͡ȝ poſſent pcutere ⁊c. Debellatis aūt filijs beniamin: vt ✻

Moraliter

✻ f ¶ De ſermone ⁊c. vt p̄ſtinā hūilitatē teneret ⁊ ſecretū ſibi cōmiſſuȝ vſq͡ȝ ad tp̄s debitū ꝯſeruaret. g ¶ Cōuocauit ſa ⁊c. Ad oñdēdū di ordinationē p ſortiū miſſionē. iō ſequiť: ✻ Et puenit

E B A Scenditq; naas ⁊c. iabes gala. Jabes ſenſus Galaad aceruꝰ teſtimonij. Naas. i. ſerpēs. ſ. diabolus aſcēdit ꝯtra ſenſuȝ teſtimonijs ſcripture eruditum. b ¶ Et reſpondit ad eos naas āmonites. Bellū naas bellum hereticoꝝ ꝯtra eccleſiam ſignificat. Naas īterpretatur ſerpēs. Ammō comprimēs vl̃ coanguſtās: vel ppl̃s meroris. Jabes exiccata. Galaad aceruꝰ teſtimonij. Naas ḡ ſignificat ſerpētē ātiquū q̄ ē pnceps ammonitarū. i. hereticoꝝ. Hic ē em̄ ppl̃s meror̄: q̄ nō habet gaudiuȝ ſpūſſctī: q̄ diſpōit fedus cū pplo eccleſie: vt eruet oculos dexteros: viſum. ſ. ſane ⁊ orthodoxe fidei. Siniſtrū relinq̄t oculū: vt. ſ. praua tm̄ ſentiāt: ſȝ mēs fidelium exiccata a ſorde vitioꝝ: aceruū teſtimonij. i. ſentētias ſancte ſcripture cōgerit: quibus viriliter reſiſtat hoſti.

In beȝech.

¶ Nico. de lyra

✱ iamin: vt hr̃ Judi. xxi. aliq̄ vel ſaltē aliq̄s ꝺ illis euaſerūt vl̃ euaſit. ⁊ ab illa arte in q̄ erāt excellentes: denoīata ē vna cognatio ſicut frequēter ꝯtingit in hūanis: ⁊ de illis deſcēdit ſaul. a ¶ Queſierūt ḡ ⁊c. abſcōdit em̄ ſe ex hūilitate ⁊ vt oñderet ſe dignitatē regiā nō ābire. vñ ſb̄ditur: b ¶ Ecce abſcōditꝰ ē do. nō in domo ſua in gabaon: q2 nō potuiſſet ita cito inde haberi: ſȝ in domo in q̄ hoſpitatꝰ erat. vñ in hebreo hr̃: Abſcōditꝰ eſt int̄ vaſa: ⁊ vocant̄ vaſa arma vel q̄cūq; alia q̄ ſecū detulerāt illi q̄ erāt cōgregati in maſphat: ⁊ illa repoſuerūt ꝓ cuſtodia in domibus in quibus erant hoſpitati. c ¶ Locutꝰ ē aūt ſa. ad po. le. re. ſ. q̄lit̄ ppl̃us ſe debebat hr̄e ad regē: ⁊ rex ad ppl̃m. d ¶ Et abiit cū eo ⁊c. ꝯſentiētes electiōi a deo facte. e ¶ Filij vo be. i. abſq; iugo legis diuine ⁊ diſcipline. f ¶ Dixerūt: nuȝ ſaluare ⁊c. q̄ſi diceret nō / iō ſubdit̄: g ¶ Et deſpexerūt eū. eo ꝙ nō erat de illis tribubꝰ nobilioribꝰ: vtpote ꝺ tribu iuda: cui ꝓmiſſū erat regnū Geñ. xlix. vl̃ de tribu ephraī quā iacob in bñdictiōe ꝑpoſuerat manaſſe Geñ. xlviij. h ¶ Et non attu. ⁊c. i. exenia: ſic̄ tūc erat cōſuetū fieri in creationibꝰ reguȝ ⁊ pncipum. ⁊ adhuc in pluribus locis obſeruatur.

Moraliter ✱ † ¶ Et ꝑuenit vſq; ad ſa. ſcȝ ſors regni. nec fuit h̄ a caſu ſȝ ex ordinatōe diuīa: vt publicaret̄ electio ꝑus ī ſecreto fctā. b ¶ Ecce ab. ē do. Hoc factū ē ex inſtin-

tñ. 10. b ctu diuīo ad oñdendū ꝙ nullꝰ ingerere ſe debet ad hmōi dignitates. † ¶ Et altior fu. vni. po. Per qꝺ ſignificat̄ ſuꝑeminentia ꝟtutis q̄ dȝ eē ī ꝓmoto. † ¶ Et ſcripſit ī li. ſ. legē regni nō ſm̄ vſurpationē ſuprapoſitā ſȝ ſm̄ ordinationē dei poſitaȝ Deut̄. xvij. e ¶ Filij vo be. Per h̄ oñditur ꝙ ī oī ꝯgregatiōe cōit̄ ſūt aliq̄ mali q̄ ꝺ bono murmurāt: ⁊ ſi poſſēt libēter īpedirent.

A Scēdit āt. ¶ Ca. XI Hic ꝯñr deſcribit̄ ꝑdicte electiōis ꝯfirmatio q̄ facta ē ꝑ h̄ ꝙ ſaul triūphauit de filijs āmon. ⁊ ſic oēs ī eū ꝯſenſerūt ⁊ regnū eiꝰ īnouauerūt. pmo igitur circa h̄ pōit̄ hoſtiū īcurſio. ſcꝺo ipſoꝝ debellatio / ibi: Uenerūt ḡ nūcij. tertio reg̃ ꝯfirmatio / ibi: Et ait ppl̃s. Circa primū dr̄: i ¶ Aſcēdit aūt. Oꝛ aūt in aliq̄bꝰ biblijs ꝑpōit̄: Et factū ē q̄ſi poſt mēſen. nō ē ī hebreo neq; ī biblijs correct̄: q2 nō eſt de textu. k ¶ Naas am. tp̄e em̄ iepthe rex āmon venit ꝯ̄ filios iſrl̃ repetēs totā terrā filioꝝ iſrl̃ vltra iordanē tāq; ad ſuū regnū ꝑtinentē: vt hr̃ Judi. xi. Sȝ tūc fuit debellatꝰ: vt ibidē hr̃. ⁊ ideo fortificato illo regno iſte rex forſitā ex eadē cā venit ꝯ̄ filios iſrl̃. l ¶ Habeto nos fe. ſub tributo cōpetēti: q2 videbāt ſe īpotentes ad reſiſtēdū: vt mag̃ ptȝ ex ſequētibꝰ. m ¶ Eruā oīȝ. volebat em̄ eos īutilei reddere ad bellū. q2 ſiniſter oculus clypeo tegit̄. ⁊ iō carēs oculo ꝺxtro nō ꝑt bñ videre aduerſariuȝ. n ¶ Ponāq; v. Hoc volebat facere ad ſui iactātiā: ⁊ ad īcutiendū t̄rorē alijs: vt ſic ſe ſb̄ijcerēt eiꝰ ſeruituti. o ¶ Cōcede ⁊c. Cōceſſit āt rex ſuꝑbꝰ ſpaciū petituȝ credēs ꝙ nullꝰ auderet venire ad leuādū eū ꝺ obſidiōe. ⁊ ſic obſeſſi magiſ ſe traderēt volūtati ſue. p ¶ Et ſi nō fu. Ad ſuſcipiēdū qꝺ tibi placet ꝺ nob̄. q ¶ Uenerūt ḡ. Hic ꝯñr ꝺſcribit̄ filioꝝ āmon ꝺbellatio ꝑ ſaul ad preces viroꝝ iabes. ⁊ ptȝ l̃ra vſq; ibi: r ¶ Et ecce ſa. Non ē ītelligēdū ꝙ ſaul iā electꝰ publice ī regē ageret officiū bubulci: ſȝ veniebat ꝺ agro vbi fuerat cā ſpaciandi vl̃ ſe exercitādi ī arte ſagittaria vl̃ hmōi. ⁊ īde reūtebat̄ hora q̄ ſolent boues ad domū reduci. s ¶ Et iſiluit. i. motꝰ fortitudīs et ꝯſtātie ad liberādū ppl̃m obeſſū. t ¶ Sic fiet. Per h̄ ītelligūt̄ alia aīalia. vt dic̄ Ra. Sa. ⁊ ſic erat cōmīatio magne pene: q2 diuitie illo tp̄e ꝓ maiori ꝑte ī aīalibꝰ ꝯſiſtebāt. Noluit āt cōmīari penā mort̃ vl̃ mutilatōis ī pncipio regni ſui: ne a nimio rigore īciꝑe videret̄. v ¶ Jnuaſit ḡ. . i. a dño īmiſſꝰ. x ¶ Et egreſ. i. generalit̄ ⁊ ꝑfecte. ſic̄ q̄ñ vnꝰ hō exit: nihil remāet ꝺ illo ī loco vñ exit. vl̃ alit̄. q̄ſi hō vnꝰ. i. vno corde et vna volūtate ad liberandum obſeſſos. y ¶ Et recē. Nomē ē ciuitat̃ in q̄ rex regūit adonibeȝech: vt hr̃ Ju. j.

✱ Viroꝝ aūt

Moraliter Moralit̄. i ¶ Aſcēdit naas. Per naas q̄ ſerpēs interꝑtat̄ diabolꝰ ītelligit̄. Nā ī ſpecie ſꝑpēt̃ decepit genꝰ hūanū: ꝓpt̄ qꝺ ſꝑpēs ātiquꝰ noīat̄. Jp̄e vo q̄rit eruere oculoſ ꝺxteroſ viroꝝ iabes q̄ calor īterꝑtat̄. nā vir̃ charitate feruētibꝰ maligniꝰ īſidiat̄. ꝑ oculū āt ſignificat̄ ītētio Mat. vj. c. Si oculꝰ tuꝰ fuerit ſimplex. i. ītētio tua. ſm̄ Aug. Per oculū igit̄ ꝺxtrū ītētio ad bōa ſpūalia. ꝑ ſiniſtꝝ aūt ad tꝑalia ꝺſignat̄. Per h̄ igit̄ ꝙ naaſ oculos dextros viroꝝ iabes q̄rebat eruere. ſignificat̄ ꝙ diabolus ītentiōes viroꝝ in charitate feruētiū q̄rit a bōis ſpūalibꝰ totalit̄ auertere. Per h̄ aūt ꝙ viri iabeſ q̄ſierūt auxiliū reg̃ ſignificat̄ ꝙ a diabolo impugnati dicto mō debēt ad auxiliū reg̃ regū ieſu xp̄i ꝑ deuotas orōnes recurrere.

✱ Conſtituit

methri: et ꝑuenit vſq; ad ſaul filiū Cis. † Queſierunt ergo eū: et nō eſt inuentꝰ il- a lic. Et conſuluerūt poſt hec dñm: vtrū nā venturus eēt illuc? Reſpōditq; dominus: Ecce abſcōditus eſt domi. Cu- b currerunt itaq; ⁊ tulerunt eū inde. Stetitq; in medio populi et altior fuit vni- † uerſo populo ab hūero ⁊ ſurſuȝ. Et ait ſamuel ad omnē populū. Certe videt̃ quē elegit dñs: q̄m non ſit ſimilis illi in omni populo. Et clamauit cunctus populus / ⁊ ait: Uiuat rex. Locutꝰ eſt autē c

a ¶ quid rex a populo exigeret: et quid populus regi dare deberet.

ſamuel ad ppl̃m lēgē regni: ⁊ ſcripſit in † libro: ⁊ repoſuit corā dño. Et dimiſit ſamuel oēm ppl̃m: ſingulos ī domū ſuā. Sȝ ſaul abijt in domū ſuā in gabaa: et d abijt cū eo pars exercitus: quorum tetigerat deꝰ corda. Filij vo belial dixe- e f rūt: Nū ſaluare nos poterit iſte? Et deſ- g pexerūt eū: ⁊ nō attulerūt ei mūera. Il- h le vo diſſimulabat ſe audire. ¶ Ca. XI

a A Scēdit naas āmonites: et i k pugnare cepit aduerſum iabes galaad. Dixerūtq; omnes viri iabeſ ad naas: Ha- l

b beto nos federatos ⁊ ſeruiemꝰ tibi. Et rñdit ad eos naas āmonites: Jn h̄ feriam vobiſcū fedꝰ: vt eruā oīm veſtrum m

a ¶ intellectū fidei. ¶ ꝓpter vſū belli ne viderēt hoſtē ſiniſtro oculo ſub clypeo abſconſo.

oculos dexteros: ponāq; vos oppro- n briū in vniuerſo iſrl̃. Et dixerūt ad euȝ

¶ exiccata.

ſeniores iabeſ. Cōcede nob̄ ſeptē dies: o

a ¶ doctores. ſ. eccleſie q̄ ſcutum fidei debēt ꝯtra hoſtes opponere.

vt mittamꝰ nūciōs ad vniuerſos terminos iſrl̃. Et ſi nō fuerit q̄ defendat nos p egrediemur ad te. Uenerūt ergo nun- q cij in gabaa ſaulis: ⁊ locuti ſunt verba hec audiēte pplo. Et eleuauit oīs ppl̃s vocē ſuā ⁊ fleuit. Et ecce ſaul veniebat r ſequēs boues de agro / ⁊ ait: † Quid habet ppl̃s ꝙ plorat? Et narrauer̄t ei verba viroꝝ iabes. Et īſiluit ſpūs dñi ī ſa- s ul: cū audiſſet v̊ba hec: ⁊ iratꝰ eſt furor eiꝰ nimis. Et aſſumēs vtrūq; bouē cōcidit ī fruſta: Miſitq; in oēs t̄mios iſrl̃ ꝑ manꝰ nūcioꝝ dicēs: Quicūq; ñ exierit: et ſecutuſq; fuerit ſaul et ſamuel ſic fiet t bobus eiꝰ. Jnuaſit ḡ timor dñi pplȝ: et v x egreſſi ſunt q̄ſi vir vnꝰ: ⁊ recenſuit eos y

a ¶ In bezech. Ra. Urbe ſcilicȝ ad
onibeçec: vſqȝ hodie due ville dicuntur
beçec in ſeptimo lapide a neapoli deſcē
dētibꝰ citopolim. Beçec interp̄tat̄ ege/
ſtas. ꝛ electoꝝ paucitatē ſignificat. vñ:
Mat.20.b Multi ſūt vocati pauci ꝟo electi. Rex
q̄cqȝ nr̄ xp̄s q̄ eſt ſacerdos ꝛ ꝓpheta: cō/
tra hoſtes aciē dirigēs: de vtroqȝ pp̄lo
milites eligit fide trinitatiſ ꝛ ꝑfectione
inſignes: hoſtes fugat ꝛ ꝑcutit gladio
ſpūs: a mane luceſcētis fidei: vſqȝ dum
lumen ſciē ꝛ ardoꝛē charitatꝭ ꝑ totū oꝛ/
bē eccl̄ia diffundat. b ¶ Diſp̄ſi ſūt.
Quia ↄgregatio pꝛauoꝝ charitatꝭ ꝛ fi/
dei vnitate nō iūgit̄: ab inuicē diſſenſi/
one ſeparat̄. vñ: Inimici tui dñe peri/
Pſ.91.b bunt et diſpergentur.

Mi. de ly. Meſſis tri/

* a ¶ Viroꝝ aūt iuda. xxx. mi.
ſegregatim numerabant̄: eo ꝙ illa tri/
bus erat nobilioꝛ ꝛ bellicoſioꝛ.
b ¶ Cras erit vo. ſa. i. in futuro: de
ꝓximo tñ. c ¶ Mane exibimꝰ ꝛc̄.
Irriſoꝛie loq̄bant̄: eo ꝙ ſciebāt auxiliū
cis affuturū i craſtino. d ¶ Et fa. ꝛc̄.
ſcȝ ab illa die in q̄ viri iabes dixerant
verbū p̄cedens: Mane exibimꝰ ꝛc̄.
nō aūt a die q̄ dixerat ſaul: Cras erit
vo. ſa. ꝛc̄. qꝛ qñ numerauit pp̄l̄m: ad/
huc diſtabat a loco obſidioniſ: ꝛ poſtea
nūcij iabes redierūt ad ſuos: ꝛ ꝓpter h̄
ſicut dictū eſt: illud qđ dixit ſaul: Cras
erit vo. ſa. li cras non accipit̄ pꝛo die
craſtina ſȝ ꝓ futura die de ꝓximo tñ.
e ¶ Cōſtituit ſaul ꝛc̄. Ut repēte ir/
ruentes ſuꝑ exercitū filioꝝ āmon ex di/
uerſis partibꝰ magꝭ tenerent al̄s terre/
rēt eos. f ¶ Et ait pp̄l̄s. Hic ↄñter
deſcribit̄ ſaulis ↄfirmatio in regem: qꝛ
pp̄l̄s videbat ſaulē potēter triūphaſſe.
B ideo volebat eos interficere q̄ eū deſpe
xerāt i ſua electione: ꝓut dictū fuit i fi.
ca. p̄ce. ſȝ ſaul h̄ fieri impediuit: vt a cle/
mētia regnare inciperet offenſas ꝓpꝛi
Seneca as remittēdo. Uñ dicit Sene. li. de cle
mentia. Nullum ex omnibus magis
decet pꝛincipē q̄ȝ clemētia Magni enī
animi ꝓpꝛiū eſt placidū eē trāquillūqȝ:
offenſas ꝛ iniurias remittere. Mulie/
bꝛe aūt eſt litigare ꝛ moꝛā ire ſue gere/
re. Allegauit aūt rationē / dicens:
g ¶ Quia hodie ꝛc̄. q. d. ꝓcedēdū
eſt ad grãrūactionē ꝛ nō ad occiſionē.
h ¶ Dixit aūt ſamuel ꝛc̄. Uidens
ſamuel ꝙ pp̄l̄s concoꝛditer ↄſentiebat
electioni facte de ſaul. iō tūc voluit eam
innouare ſeu ↄfirmare ſolēniter ꝛ ī lo/
co ſolēni. iō ſubdit̄: i ¶ Et fecerunt
Moraliter ibi regē ſaul ꝛc̄. qꝛ iā trāſlatū erat ibi
tabernaculū dñi ꝛ arca. ¶ Moraliter
exponēdo: Naas q̄ ſerpens interp̄tat̄:
diabolū ſignificat q̄ filijs iſrl̄. i. fidelibꝰ
inimicat̄. Querit autē oculos dextros
eruere ꝛ ſiniſtros dimittere: vt ſapīa q̄
de ſurſum eſt: ꝛ ad ſalutē aīe oꝛdinat̄:
penitꝰ auferat̄: ꝛ ſapīa mūdana q̄ terre
na ē aīalis ꝛ diabolica. Jacobi. iij. d. re
maneat vt ſic hoīes terrenis vitijs im
plicentur. Cōtra ip̄m autem venit rex
iſrael. i. rex gloꝛie ieſus xp̄s cū tribꝰ oꝛ/
dinibus. ſ. ap̄lis: martyribꝰ ꝛ ↄfeſſoꝛi/
bus cuiꝰ victoꝛia incipit a vigilia matu/
tina: ꝛ in caloꝛe ſolis ↄſummat̄: qꝛ a p̄n
cipio p̄dicationis euangelij cepit pote/
ſtas demonis diminui: ꝛ aduenīete iu/
dice in poteſtate claritatis ſue in extre/
mo iudicio totaliter auferetur.

a ¶ fide trinitatis inſignes.
a in beçech. Fueruntqȝ filioꝝ iſrl̄ trē
¶ fide trinitatis ꝛ cognitione legꝭ p̄clari.
cēta milia: viroꝝ aūt iuda trigita a
milia. Et dixerūt nūcijs q̄ vene/
rāt. Sic dicetis viris q̄ ſūt in ia/
¶ in futuro.
bes galaad. Cras erit vob̄ ſalꝰ b
¶ iuſticie.
cū incaluerit ſol. Uenerūt ḡ nū/
cij: et anunciauerunt viris iabes
Qui letati ſūt ꝛ dixerūt: Mane c
exibimus ad vos: ꝛ facietis nob̄
omne qđ placuerit vobis. Et fa/ d
ctū eſt cū veniſſet dies craſtinꝰ:
ↄſtituit ſaul pp̄l̄m i tres partes: e
¶ in p̄ncipio clareſcētis fidei.
ꝛ igreſſꝰ eſt media caſtra i vigilia
matutina: ꝛ ꝑcuſſit āmō vſqȝ dū
b incaleſceret dies. Reliq̄ aūt di/
ſperſi ſūt: ita vt nō reliq̄rent̄ i eis
duo pariter. Et ait populꝰ ad ſa f
muelē: Quis eſt iſte q̄ dixit: ſaul
nō regnabit ſuper nos? Date vi
ros ꝛ iterficiemꝰ eos. Et ait ſaul:
Nō interficiet̄ quiſq̄ȝ i die hac:
qꝛ hodie fecit dñs ſalutē in iſrl̄. g
Dixit aūt ſamuel ad pp̄l̄m: Ve/ h
nite ꝛ eamꝰ in galgala / ꝛ innoue/
mus ibi regnuȝ. Et perrexit oīs
pp̄l̄us in galgala: ꝛ fecerunt ibi i
regē ſaul coꝛā dño in galgala: et
immolauerūt ibi victimas coꝛā
dño pacificas. Et letatus eſt ibi
ſaul ꝛ cūcti viri iſrl̄ nimis.

Dixit aūt Ca. XII k
ſamuel ad vniuerſū
iſrl̄: Ecce audiui vo
cē veſtrā iuxta oia q̄
locuti eſtis ad me: ꝛ cōſtitui ſuꝑ
vos regē: ꝛ nūc rex graditur añ
vos. Ego autē ſenui ꝛ incanui.
Poꝛro filij mei vobiſcum ſunt. l
Itaqȝ ↄuerſatꝰ coꝛā vob̄ ab ado
leſcētia mea vſqȝ ad diē hāc. Ec
ce p̄ſto ſuȝ: loq̄mini de me coꝛā m
¶ ſaule.
dño ꝛ coꝛā xp̄o eius: vtrū bouē n
cuiuſq̄ȝ tuleri aut aſinū: ſi quēpiā o p
calūniatꝰ ſum: ſi oppꝛeſſi aliquē: q
ſi de manu cuiuſq̄ȝ munꝰ accepi: r
ꝛ cōtennā illud hodie / reſtituāqȝ s
vob̄. Et dixerūt: Nō es calūnia t
tus nos / neqȝ opp̄ſſiſti / neqȝ tuli
ſti de manu alicuius quippiam.
Dixitqȝ ad eos: Teſtis eſt dñs v
aduerſum vos / ꝛ teſtis chꝛiſtus x
eius in die hac: qꝛ nō inueneri/

* e ¶ Conſtituit ſaul pp̄l̄m ꝛc̄. C
Nā rex nr̄ angelos ꝑ tres hierarchias Moraliter
diuiſit ꝛ omnes ſunt in adiutoꝛium no/
bis cōtra demonis exercitū. Heb. j. d.
Omēs adminiſtratoꝛij ſpūs ſunt in mī
niſteriū miſſi ꝓpter eos q̄ capiunt here
ditatē ſalutis. Et ſic debellat̄ naas cuȝ
ſuo exercitu: id eſt diabolus cum ange/
lis malignis. Apocal̄. xij. b. Michael
ꝛ angeli eius p̄liabant̄ cū dꝛacone: et
dꝛaco pugnabat ꝛ angeli eiuſ ꝛ nō pꝛe
ualuerūt: neqȝ inuentꝰ ē eoꝝ locus ī ce/
lo. Et accipit̄ hic celū pꝛo eccleſia mili/
tāte. h ¶ Venite ꝛ eamꝰ in galga
la ꝛ innouemꝰ ibi regnū. Ex noua
nāqȝ victoꝛia de diabolo habita inno/
uandū eſt xp̄i regnū ꝑ nouā oblationē
laudū diuinarū. nec mirandū ꝙ ꝑ ſau/
lem ꝓ tꝑe q̄ fuit bonus ſignificet̄ ieſus
chꝛiſtus: ſicut infra dicet̄ de dauid ꝛ ſa
lomone. Sicut enī dictū fuit in pꝛinci/
pio huiꝰ oꝑis. leo ꝓpter diuerſas ꝓpꝛi
etates aliquādo ſignat diabolum: ali/
quando chꝛiſtum. Ca. XII
Dixit aūt ſamuel. Hic ↄñr
deſcribit̄ increpatio pp̄li a ſa
muele. Uiderat enim pp̄l̄s regem ele/
ctum ꝓſpere egiſſe: ꝛ ideo poterat cre/
dere in petēdo ſuꝑ ſe regē nō peccaſſe.
cuius contrariū ſamuel oſtendit in hoc
ca. pꝛimo declarando ſuam innocentiā.
et ſcđo pp̄li culpam / ibi: Et ait ſamuel.
Pꝛimū aūt oſtendit ſamuel per hoc ꝙ Diuiſio
petitioni pp̄li condeſcenderat de inſti/
tutione regis in qua erat quodāmodo
abiectio ſamuelis: vt dictum fuit ſupꝛa
viij. ca. ꝛ hoc notat̄ cum dꝛ: Ecce audi/
ui vocem veſtrā ꝛc̄. Scđo in hoc ꝙ diu
inter filios iſrael ſine calūnia vixerat: ꝛ
hoc notat̄ cum dicit̄: Ego autē ſenui. et D
ſubdit̄: l ¶ Poꝛro filij ꝛc̄. Quaſi
diceret. remanebūt pꝛo me obſides ad
ſatiſfaciendū ſi alicui teneoꝛ ꝛ ſatiſface/
re nō poſſum. m ¶ Loquimini de
me ꝛc̄. Id ē ſaule rege q̄ de nouo erat
inunctus: ꝓpter qđ ſamuel coꝛam eo vo
lebat iudicari. n ¶ Utrū bouē cu/
iuſq̄ȝ tulerim. ponēdo in oꝑe meo.
o ¶ Aut aſinū. Suꝑ euȝ de loco ad
locum incedēdo. p ¶ Si quēpiā ca
lūniatus ſum. iniuſte ad iudiciū tra/
hendo. q ¶ Si oppꝛeſſi aliquē.
damnū qđcunqȝ ſeu iniuriā inferēdo.
r ¶ Si de manu ꝛc̄. Etiā ꝓ iuſto iu/
dicio reddēdo. Ex q̄ ptȝ ꝙ ꝓpꝛijs ſūpti
bus ꝛ laboꝛibꝰ officiuȝ iudicis exeq̄bat̄
ꝓut dictū fuit. ſ. vij. s ¶ Et ↄtēnā
illud hodie ꝛc̄. nolēs mihi retinere.
t ¶ Et dixerūt ꝛc̄. ꝛ ſic teſtificati ſūt
eius innocētiā. v ¶ Dixit ad e. ꝛc̄.
Qui p̄ſens eſt vbiqȝ. x ¶ Et teſtis
xp̄s eiꝰ. ſ. ſaul q̄ p̄ntialiter aderat.
* Et dixerūt
Moraliter. k ¶ Dixit aūt ſa. ꝛc̄. Moraliter
In hoc autē cap̄lo ſctūs ſamuel ſuā de/
clarat innocētiā dicēs: m ¶ Loqui/
mini de me coꝛā dño: Nō dicit co/
rā hoībus. ſicut hypocrite q̄ q̄rūt iuſtifi
cari coꝛā mūdo. n ¶ Utrū bouē cu
iuſq̄ȝ tuleri. Per calūniā inferēdo
r ¶ Si de manu ꝛc̄. Pꝛo iuſticia ex
ercenda. Per h̄ infoꝛmari debēt pꝛin/
cipes ꝛ pꝛelati vt regant pp̄l̄m ſibi ſub
ditum ſine calumnia ꝛ auaricia. Scđo
arguit pp̄l̄m de petitione regis: oſten/
dens ꝙ dominus rex eoꝛum fuerat im/
mediatus ꝑ iudices tanq̄ȝ ꝑ miniſtros
ꝛ vicarios eos ſaluans / dicens:
* Viſit dominus

E F a ¶ Meſſis tri. Ra. Col/
lectio.ſ.gẽtilis ppli ad fidẽ.
b ¶ Voces.i.tonitrua: et
pluuias nõ eſt ↄſuetudo iu/
dee in tpe eſtatis pluere.

F ¶ Ca. XIII
Ilius vni⁹ ãni.
† Rab. ꝑ anticipa/
Gen̄.46.a tionez dicit de iſboſeth filio
ſaul.de q̃ in ſequẽtib⁹ dr.xl.
annoꝝ erat iſboſeth cum re
gnare cepiſſet ſuꝑ iſrl: ꝛ du/
† Judi.4.a obus ãnis regnauit. Si aũt
a morte heli oẽ tp̃s ↄcludit
quo ſamuel ꝛ ſaul regnaue
rũt: ĩueniũtur.xl.anni: vſqꝫ
ad mortem ſaulis: qñ g̊ ſaul
regnare cepit: filiũ habebat
vni⁹ ãni: q̃ poſt mortẽ pr̃is
†iudicũ.6.c regnauit in iſrl duob⁹ ãnis:
ꝛ a latronib⁹ occiſus regnũ
G dimiſit da

Nico.de lyra

✱ a ¶ Et dixerũt: Te/
ſtis. replicãdo qđ ſupra di/
xerãt ad maiorẽ affirmatio/
nẽ: ẜm iſtã trãſlationẽ in he
3.8.d.ꝛ. breo hr̃: Et dixit: teſtis.
10.c qđ exponũt hebrei dicẽtes:
ꝙ poſtqꝫ ppl's teſtificat⁹ fue
rat ſamuelis ĩnocentiã: ipſe
ſamuel q̃ſiuit cuꝫ h̾ teſtimo/
niũ diuinũ qđ eſt mai⁹ ꝛ fir
mius/ dicẽdo: Teſtis eſt do
minus.i.rogo vt ſit teſtis.ꝛ
tũc venit vox a deo miſſa: et
dixit teſtꝭ: teſtificãdo ſamue
lis ĩnocẽtiã. b ¶ Et ait ſa
muel. Hic ↄñr ſamuel de/
H clarat ppli culpã. ꝛ ꝑmo ver
bo.ſcđo miraculo/ ibi: Sꝫ ꝛ
nunc ſta. Circa ꝑmũ ſamuel
declarat ꝑmo dei miſcđiam
erga pplꝫ/ cũ dr: c ¶ Dñs
q̃ ꝛc̃.ſ.idoneos nũcios ſuoſ
ad educẽdũ pplm iſrl đ egy
pto.ſequit̃: d ¶ Quõ in/
greſ.eſt ia. Ubi eũ dñs ſal
uauit a ꝑiculo famiſ. e ¶ Et
clamauerũt ꝛc̃. Cuꝫ affli/
gerentur ab egyptijs: vt ha
bet̃ Exo.iij. f ¶ Et collo/
cauit eos ꝛc̃.ſ.in terra op
tima lacte ꝛ melle manãte.
Cõſeq̃nt̃ oñdit ex oppoſito
ppli ingr̃titudinẽ.cum dicit̃:
g ¶ Qui obliti ſũt ꝛc̃. ꝑ
idolatriam ꝛ alia mala.
h ¶ Et tradidit eos.vt ꝑ
flagella reduceret eoſ ad bo
nũ. i ¶ In manu ſy.ꝛc̃.i.
regꝭ aſor: vt hr̃ Judicũ.iiij.
k ¶ Et i ma. phili. vt hr̃
Judi.x.et.xj. l ¶ Et miſit
dñs hiero.i.gedeon: vt hr̃
Judi.vj. m ¶ Et badã.i.
ſamſon: q̃ deſcendit de tribu
dã: vt hr̃ Jud.xiij. n ¶ Et
barach. De quo Judi.v.
o ¶ Et iepte. De q̃ Judi.
xj. p ¶ Et ſamuel. Loq̃/
tur de ſeipſo tanqꝫ de alio.
q ¶ Et eruit vos ꝛc̃.q̃tiẽſ
cũqꝫ ĩuocaſtꝭ fideliť ei⁹ auxi/
liũ. r ¶ Et habitaſtꝭ cõ/
fidẽter. qꝫdiu fuiſtis ei bo/
ni ſubiecti: fuit ꝛ ipſe rex ve
ſter im

¶ opere. ¶ mali.
tis i manu mea q̃ppiaꝫ. Et dixerũt: Teſtꝭ. Et ait a b
ſamuel ad pplꝫ: Dñs qui fec̃ moyſẽ ꝛ aarõ: ꝛ edu c
xit pr̃es nr̃os de terra egypti/ adeſt. Nũc g̊ ſtate/
et iudicio ↄtẽdam aduerſũ vos corã dño/ đ oib⁹
miſicordijs dñi q̃s fec̃ vobiſcũ ꝛ cum pr̃ib⁹ vr̃is:
† quõ igreſſus ẽ iacob i egyptũ: ꝛ clamauerũt pr̃es d e
vr̃i ad dñm: ꝛ miſit dñs moyſen ꝛ aarõ: ꝛ eduxit †
pr̃es vr̃os ex egypto: ꝛ collocauit eos i loco hoc: f
† Qui obliti ſũt dñi di ſui: ꝛ tradidit eos i manu ſy g h
ſarę mgr̃i militię aſor: † ꝛ in manu philiſtinoꝝ/ ꝛ in i k
mãu regꝭ moab: ꝛ pugnauerũt adũſum eos. Poſt
ea clamauerũt ad dñm/ ꝛ dixerũt: Peccauim⁹: qꝛ
đreliq̃m⁹ dñm: ꝛ ſuiuim⁹ baali ꝛ aſtaroth. Nũc g̊
erue nos de mãu ĩimicoꝝ nr̃orũ: ꝛ ſuiem⁹ tibi † Et l
a ¶ q̃ ꝛ gedeõ timor viri. b ¶.i.ſomſon fortiſſim⁹. c ¶ fulgur vł fulmẽ. ¶ ꝑcipu⁹ vł i iudicio. d ¶ apiẽs vł apt⁹ ſeu aptio.
miſit dñs hierobaal: ꝛ badaꝫ: ꝛ barach: ꝛ iepte ꝛ m n o
a ¶ noĩat⁹ ſeu poſtulatus a deo.
ſamuel: ꝛ eruit nos de manu inimicoꝝ vr̃oꝝ per p q
circũitũ: ꝛ habitaſtꝭ ↄfident̃. Uidẽtes ãt ꝙ naas r s
rex filioꝝ ãmon vẽiſſꝫ aduerſuꝫ vos/ dixiſtꝭ mihi: t
Neq̃qꝫ ẜ rex iperabit nob: cuꝫ dñs de⁹ vr̃ regna/ v
ret in vobis. Nũc ergo ꝑſto eſt rex vr̃ quem elegi x
ſtꝭ ꝛ petiſtꝭ. Ecce đdit vob dñs regem. Si timue
ritis dñm et ſeruieritis ei: ꝛ audieritis vocem ei⁹/
ꝛ non exaſperaueritis os dñi: eritis et vos et rex
q̃ impat vobis ſequẽtes dñm deum vr̃m. Si aũt
nõ audieritꝭ vocem dñi: ſꝫ exaſperaueritꝭ ẜmõeꝫ
dñi: erit man⁹ dñi ſuꝑ vos ꝛ ſuꝑ pr̃es vr̃os. Sed y z
ꝛ nũc ſtate ꝛ videte rẽ iſtã grandem/ quã facturus
a ẽ dñs i cõſpectu vr̃o. Nũq̃d nõ meſſis tritici ẽ ho a
b die: Inuocabo dñm ꝛ dabit voces ꝛ pluuias: ꝛ
ſcietꝭ ꝛ videbitꝭ: qꝛ grãde malũ feceritꝭ vobis in
¶ in aduentu xp̃i.
ↄſpectu dñi petẽtes ſuꝑ vos regem. Et clamauit
a ¶.ſ.xp̃s. b ¶ blandiẽtẽ ꝑdicationẽ. c ¶ v̾ba euãgelij vł legis.
ſamuel ad dñm: ꝛ dedit dñs voces ꝛ pluuias in
die illa. Et timuit ois pplus nimis dñm ꝛ ſamue b
lẽ. Dixitqꝫ vniuerſus ppl's ad ſamuelem: Ora ꝓ
ſuis tuis ad dñꝫ deũ tuũ/ vt ñ moriamur. Addi
dim⁹ ei vniũſis pctis nr̃is malũ: vt peterem⁹ nob
regẽ. Dixit ãt ſamuel ad pplꝫ: Nolite tiere. Uos c
a ¶ ſed ſeq̃mini dñm tanqꝫ ducem veſtrũ.
feciſtꝭ vniũſũ malũ h̾. Uerũtñ nolite rcedere a ter d
go dñi: ſ ſuite dño i oi corde vr̃o: ꝛ nolite declia e
a ¶ mũdi deſideria.
re p⁹ vãna q̃ nõ ꝓderũt vob: neqꝫ eruẽt vos: qꝛ va
na ſt̃. Et ñ đrelinq̃t dñs pplꝫ ſuũ ꝓpt̃ nomẽ ſuũ f
magnũ: qꝛ iurauit dñſ facere vos ſibi pplꝫ. Abſit g h
¶ qꝫuis me ꝛ deũ offenderitis.
ãt a me h̾ pctm̃ a dño vt ceſſẽ orare ꝓ vob: ꝛ doce
¶ xp̃m dei verbũ. ¶ ſicut filij.
bo vos viã bonã ꝛ rectaꝫ. Igit̃ tiete dñm ꝛ ſuite i k
¶ nõ ex neceſſitate.
ei i veritate: ꝛ ex toto corde veſtro. Uidiſtis eniꝫ l
magnifica q̃ i vob geſſerit dñſ: ꝙ ſi ꝑſeueraueritꝭ i
malicia/ ꝛ vos ꝛ rex vr̃ parit̃ ꝑibitis.
¶.i.humilis tanqꝫ paruulus ꝛ lactens.
c Ilius vnius ¶ Ca. XIII m
anni erat ſaul cum regnare cępiſſet †

ſter ĩmediat⁹. s ¶ Uiden
a b tes ãt ꝙ na. Iſta fuit vna G
c cã petẽdi regeꝫ: vt dictũ fuit
ſ.viij.ca. t ¶ Et dixiſtis
mihi. diſſuadẽti vob petere
aliũ regeꝫ. v ¶ Neq̃qꝫ.ſcꝫ
erimus ſine rege homine.
x ¶ Nũc g̊ ꝑ.ꝛc̃. lꝫ eñ ſaul
d e fuerit a deo elect⁹ vt dictũ ẽ
† ſ.ix.ca.ꝛ.x. tñ iſta electio im
f ponit̃ h̾ pplo eo ꝙ ad petitio
g h nẽ ppli facta fuit. Cetera pa
i k tent vſqꝫ ibi: y ¶ Erit ma
nus dñi ꝛc̃.ſ.ita erit ſuper
vos de futuro: ſic̃ fuit ſuꝑ pa
tres veſtros de preterito.
z ¶ Sꝫ ꝛ nũc ſta. Hic ↄñr
ſamuel arguit maliciam ppli
miraclo: qꝛ ad ipam declarã
l dã facta ſunt ſubito tonitrua
ꝛ pluuie ↄ̄ ſolitũ curſũ natu/
re i terra illa. ꝛ h̾ ẽ quod dr:
m a ¶ Nũq̃d nõ ꝛc̃. q.d. iſto
n tꝑe nõ ↄſueuerũt talia fieri.
o ꝛ ſi aliq̃ñ fiãt: nõ tñ ita repen
p q te vł ſubito: ſic̃ factũ ẽ ad pre
r s ces ſamuelis. Et abſqꝫ diſpo
t ſitõe aeris ꝓcedẽte/ iõ ſ̾dit̃:
v b ¶ Et timuit ois po. vi/
dẽs iſolitũ miraculũ: ꝛ timẽſ
x mori ꝓ̄ horrore tempeſtatis.
c ¶ Nolite ti. eos aſſecura
uit qñ ↄfeſſionẽ eoꝝ de peti/
tione regꝭ ꝛ alijs malis audi
uit. d ¶ Nolite rece. ꝛc̃.ſꝫ
eũ ſequẽtes ꝑ debitũ cultuꝫ.
e ¶ Et nolite decli. ꝛc̃.i.
poſt idola ea colẽdo: qꝛ in il/
y z lis nulla eſt efficatia vos ſal/
uãdi: ſic̃ medicina dr vana q̃
nullã habet efficaciã ſaludi.
a f ¶ Et nõ dere. ꝛc̃. Qꝛ diu H
ſibi fuerit ſubiect⁹ ꝑ debituꝫ
cultũ. g ¶ Quia iurauit
dñs ꝛc̃. ſic habet̃ Gen̄.xxij.
Per memetipꝫ ꝛc̃. h ¶ Ab
ſit ad h̾ pec. a me. Qꝛ uis
ei ppl's eũ abieciſſꝫ: vt ptꝫ ex
ſupradictꝭ. viij.ca. tñ pctm̃ re
putabat ſibi ſi nõ oraret pro
b eis: ꝛ h̾ ẽ itelligẽdũ qꝫtũ ad
bona gr̃e ꝛ gr̃ie ↄſequenda.
iõ ſ̾dit̃: Et docebo vos
viã bonã ꝛc̃. i ¶ Time/
te do. timore filiali. k ¶ Et
c ſeruite ei i ve. abſqꝫ dimui
nutione. l ¶ Et ex to. cor.
vr̃o. abſqꝫ diminutiõe. Moraliter
d ✱ † ¶ Miſit dñs moy/
e ſẽ ꝛ aarõ. Per h̾ ſignat̃ ꝙ
ꝑlati ꝛ ꝑdicatores debẽt oſtẽ
dere popul' dei bñficia vt co/
f gnoſcãt ei⁹ bõitatẽ: ꝛ ꝑ oppo
g h ſitũ ſuã ingr̃titudinẽ. Nã op/
poſita iuxta ſe poſita magis
eluceſcũt. ꝛ ſic ꝑ verã pñiam
ad deũ redeãt: ꝛ ipſi fideliter
ſuiẽdo verũ dñm recog̊ſcãt.
F Ili⁹ ¶ Ca. XIII
i k vni⁹ ani: Poſtqꝫ Reprobatio ſaul
deſcripta ẽ ſaul ele
l ctio. h̾ ↄñr đſcribit̃ ei⁹ repro
batio: ꝛ h̾ ex triplici cã. Pri/
ma fuit diffidentia ꝛ vſurpa
✱ tio. Scđa
Moralr. m ¶ Fili⁹ vni⁹ Moraliter
n an.i.hũilis ſic̃ puer vni⁹ ãni.
† ¶ Cũ regnare cepiſſet.
✱ ꝛ duob⁹

Glo. ordi.

B dimiſit dauid. Continuaꝛ tp̄s ſamuelis cū tpe ⁊ regno ſaulis. hiſtorici enim nō poterāt cōnumerare numero iudicum: qm̄ ꝓpheta erat et non toto tpe vite ſue populum iudicauerat: vt alij.

a ¶ Gabaa. Urbs ē phinees filij eleaçari: vbi ipē eleaçar ſepultus eſt: ⁊ inẗpretatur collis patruelis. Bn̄ tria milia iſraelitarū electa ſunt ad pugnandū cōtra philiſteos. hi enī ſoli apti ſunt ad pugnandū ꝯ hoſtes eccl̄ie: q̄ habēt ꝑfectā fidē trinitatis in q̄ exiſtant ſuperiores hoſtibus ſuis. Philiſtijm heretici: q̄ pari cōſenſu aduerſus eccl̄iam cōſpirātes eā depopulari conanẗ. quib⁹ alij abiurata fide ſocianẗ: alij dū fidē palā ꝯfiteri metuunt: q̄ſi in cauernis latitāt. Uarie ſecte vno impietatis vinculo colligate ad decipiendū diſcurrūt. Equites potētia tumidi: q̄ hereticos iuuāt. Uulgus ſicut arena multitudo heretica ꝑſuaſione aggregata. Uiri cū ſani remanētes catholici xp̄o firmiter adherētes. b ¶ Abſcōderūt ſe. Rab. Abſcōſis ſcȝ q̄buſdā iſraelitis q̄ ſaulē ⁊ ppl'm qui cum eo erat reliquerāt: quedā pars illoꝝ q̄ hebrei vocanẗ timore ꝑterriti defecerunt a ſaul ⁊ a viris q̄ cū eo erāt: ⁊ deſcenderunt in caſtra philiſtijm. vñ ī ſequētib⁹. Sȝ et hebrei q̄ fuerūt cū philiſtijm heri ⁊ nudiuſtertius. Aſcēderātq; cū eis in caſtris: reuerſi ſunt: vt eſſent cū iſrl' qui erāt cū ſaul ⁊ ionatha. Oēs quoq; iſraelite qui ſe abſcōderāt in mōte ephraim audiētes ꝙ fugiſſent philiſtijm ſociauerunt ſe cum ſuis in prelio.

Ni. de ly.

B Stulte ✱ tio. Scd̄a temeraria iuratio. ca. xiiij. Tertia cupiditas et elatio ca. xv. Circa primū primo deſcribiẗ diffidētie rō. ſcd̄o diffidētis vſurpatio / ibi: Ait ḡ ſaul. tertio incurſio hoſtiū / ibi: Porro philiſtijm. quarto īpotētia ad reſiſtendū / ibi: Porro faber. Cauſa ꝯo diffidentie duplex fuit. Prima fuit ex ꝑcuſſione ſtationis philiſtinoꝝ ꝓpter quā ſaul ⁊ filij iſrl' formidabāt philiſtinoꝝ aduentū. Scd̄a fuit dilapſus ppl'i a ſaul ꝓpter metū. qui poniẗ ibi: Qđ cū audiſſent. Circa p̄mū: q: in h̄ ca. agiẗ de ſaulis p̄uaricatione p̄mittiẗ ei⁹ bonitas: vt nullus de ſua iuſticia p̄ſumat: ⁊ vt oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcāt / cū d̄r: Fili⁹ vnius anni erat ⁊c̄. i. ita innocēs ⁊ purus a pctō ſicut puer vnius anni. cuius rōnē aſſignāt hebrei ⁊ ꝓbabiliẗ / dicentes: ꝙ qñ bō ꝓmoueẗ ad aliqđ officiū magnū a deo: ſicut ſaul fuit electus in regem ab ipſo: vt ptȝ ex p̄cedētib⁹: ſimul ſibi daẗ a deo gr̄a iuſtificans et ipm̄ diſponēs ad ſuum officiū exercendum: niſi ipē ponat obicē. Saul aūt in ſua electiōe nō poſuit obicē gr̄e diuine: q: ſm̄ ꝙ d̄r. ſ. ix. ca. Erat electus ⁊ bon⁹: ⁊ nō erat vir de filijs iſrl' melior illo. Aliqui autē exponūt de iſboſeth filio ſaul: dicentes ꝙ habebat vnū annū tm̄ qñ ſaul incepit regnare: ⁊ ſm̄ h̄ li ſaul eſt datiui caſus / cū d̄r: Filius vnius anni erat ſaul. i. ipſi ſaul. ſȝ h̄ ptȝ falſū ꝑ illud qđ hr̄. ij. Reg. ij. d. Quadraginta annoꝝ erat iſboſeth cuȝ regnare cepiſſet. Fuit aūt inſtitutus immediate poſt mortē pr̄is. vt ibidē diciẗ: Pater aūt regnauit. xx. anniſ tm̄: ꝓpter qđ tenētes h̄ dictū dicūt ꝙ inceptio regni ſaul h̄ accipiẗ īmediate p⁹ mortē heli: qđ tp̄s fuit. xl. ānoꝝ: vt hr̄ Act. xiij. ſȝ hoc non

a ¶ iuſte ſcilicet ⁊ mā̄ſuete. poſtea enī magis tyrannus fuit q̄ȝ rex.

duobus aūt ānnis regnauit ſuꝑ iſrael. Et elegit ſibi ſaul tria milia đ iſrael. Et erant cū ſaul duo a

a ¶ vſq; hodie vicus grādis oſtendiẗ in finibus elie: diſtās ab ea octo miliaribus iuxta villam rama: ⁊ antiquū retinet nomen: interpretatur aūt humilitas.

milia ī māchmaſ ⁊ ī mōte bethel:
a mille aūt cum ionatha in gabaa beniamin. Porro ceterū ppl'um remiſit: vnūquēq; in tabernacula ſua. Et percuſſit ionathas ſtationē philiſtinoꝝ: q̄ erat ī gabaa. b
Qđ cū audiſſent philiſtijm ſaul cecinit buccina in omni terra dicēs: Audiāt hebrei. Et vniuerſ⁹ c
iſrl' audiuit huiuſcemodi famaȝ: Percuſſit ſaul ſtationeȝ philiſtinorū. Et erexit ſe iſrael aduerſus philiſtijm. Clamauit ḡ populus poſt ſaul in galgala. Et philiſti d
im cōgregati ſunt ad ꝑliandū cōtra iſrael trigintamilia curruū et

¶ alias. d. c.

ſexmilia equitū: ⁊ reliquū vulg⁹ e
ſicut arena: que ē in littore maris plurima. Et aſcēdētes caſtrametati ſunt in machmās ad orientē

a ¶ humilitas vel attrectatio.

a ¶ domus idolatrie: vel dom⁹ inutilis.

bethāuē. Qđ cum vidiſſent viri f
iſrael ſe in arto poſitos. Afflict⁹
b erat enī ppl's: abſconderūt ſe in ſpeluncis: ⁊ in abditis: in petris quoq; ⁊ in antris: et in ciſternis. Hebrei aūt tranſierunt iordanē: in terram gad et galaad. Cunq; adhuc eſſet ſaul in galgala / vniuerſus ppl's perterritus eſt: q̄ ſeq̄batur euȝ. Et expectauit ſeptem g
diebus iuxta placitum ſamuelē: et non venit ſamuel in galgala: Dilapſuſq; eſt populus ab eo. Ait ergo ſaul: afferte mihi holo h i
cauſtum et pacifica. Et obtulit holocauſtum. Cunq; compleſſet offerens holocauſtum: ecce ſamuel veniebat. Et egreſſus eſt ſaul obuiaȝ ei: vt ſalutaret eum. Locutuſq; eſt ad eum ſamuel: Quid feciſti? Rñdit ſaul: Quia k
vidi ꝙ dilabereẗ populus a me: et tu non veneras iuxta placitos dies: Porro philiſtijm ꝯgregati fuerāt ī machmas / dixi: Nūc deſcendent philiſtijm ad me in galgala: ⁊ faciem dn̄i nō placaui: ne

C hoc nō valet: q: in nullo alio loco ſacre ſcripture reperiẗ ꝙ ſacra ſcriptura determinādo p̄ncipiū regni alicui⁹ regis determinet h̄ ꝑ etatē filij ſui. ⁊ iđ q: iſta expoſitio de ſcriptura nō hȝ auctem: eadem facilitate ꝯtēniẗ q̄ probaẗ. ⁊ p̄ma magis tenēda eſt: vt videẗ. a ¶ Duob⁹ aūt annis ⁊c̄. ſ. in bonitate ⁊ innocētia ſua: licet plurib⁹ annis regnauerit exiſtēs in malicia. Uel aliter pōt dici: q: poſt duos annos a principio regni ſui dauid fuit a deo electus: ⁊ in regē inunctus ꝑ ſamuelē: vt hr̄. ī. xvj. c. ⁊ extūc ſaul nō regnauit de iure: ſed tm̄ vſurpatiue: ꝓpter qđ anni ſequētes a regno ſuo hic reſecanẗ. Cōſequēter poniẗ ꝑcuſſio ſtationis philiſtinoꝝ / cū d̄r:
b ¶ Et ꝑcuſſit iona. ⁊c̄. qđ erat ſignū manifeſtū rebellionis filioꝝ iſrael ad philiſteos / ideo ſubdiẗ: c ¶ Audiant hebrei. hoc fecit ſaul ꝓclamari vt filij iſrael p̄cauerēt ſibi ab inſultu philiſtinoꝝ ⁊ in h̄ facto ꝯtēptoꝝ ⁊ nō ꝯfiderēt de ipſis in aliq̄. vnde ſubditur:
d ¶ Et philiſtijm ⁊c̄. Nō eſt veriſimile ꝙ tot eſſent curruſ: ſȝ accipiẗ h̄ numer⁹ hoīm in currib⁹ exiſtētiū: q: tūc tēporis ī currib⁹ pugnabāt ꝓ magna ꝑte vt habeẗ ī plurib⁹ locis ſacre ſcp̄ture.
e ¶ Et reliquū vulgus. Hyperbolica locutio eſt: ad deſignādū magnā populi multitudinē. f ¶ Qđ cū vidiſſent. Hic poniẗ ſcd̄a ratio diffidentie ſcȝ ꝓpter receſſum ppl'i a ſaule: q: aliq̄ p̄ timore philiſtinoꝝ abſcōderūt ſe ī locis occultis. Alij aūt trāſierūt iordanē: q̄ eſt in parte oriētali terre ꝓmiſſionis. D
Terra aūt philiſtinoꝝ vñ veniebāt ſuper filios iſrl' erat in parte oppoſita. ſ. occidētali: q: ē ſuꝑ mare mediterraneū: qđ ē termin⁹ terre ꝓmiſſiōis a ꝑte occidētis. ⁊ iđ hebrei fugiētes trāſibāt iordanē. Tū vt fugerēt ad ꝑtē oppoſitā. Tū q: tenebāt ꝙ philiſtijm nō trāſirēt iordanē eos inſequēdo. Ex his ptȝ lr̄a vſq; ibi: g ¶ Et expectauit. bñ d̄r iuxta. q: nō totaliter ⁊ cōplete expectauit: vt videbiẗ poſtea. h ¶ Ait ergo ſaul. Hic ꝯñr deſcribiẗ diffidētis vſurpatio. diffidebat enī de ppl'o ſuo quē videbat in timore poſitū. ⁊ de aduētu ſamuelis ad offerēdū ſacrificiū. ⁊ iđ ſtulte vſurpauit ſibi illud officiū / dicens:
i ¶ Afferte mi. holo. ⁊ pa. ꝓpẗ qđ a ſamuele veniēte rep̄hēdiẗ / cū diciẗ:
k ¶ Quid feciſti. q̄ſi diceret: rē tibi illicitā. ꝓpter hoc poſtea ſubditur:

✱ Stulte egi

Moraliter

✱ ⁊ duob⁹ annis regnauit ſuꝑ iſrael: Act. xiij. Diciẗ ꝙ regnauit. xl. annis: ſȝ h̄ poniẗ tm̄ tp̄s q̄ ꝑmāſit in humilitate et bonitate. Ex q̄ patȝ ꝙ rex malus tpe malicie ſue nō eſt ſm̄ veritatē rex dicēdus: ſed tm̄ equiuoce. Sicut oculus lapideus aut depictus: et idē dicendum de prelato malo ⁊ multo plus: quia regit in ſp̄ualib⁹ q̄ tpalibus p̄ferunẗ: corruptio enī optimi peſſima iudicatur:
b ¶ Et ꝑcuſſit io. ſta. phi. Per ionathan q̄ donū colūbe interp̄taẗ: dñs ieſus chriſtus ſignificaẗ. ſuꝑ quā ſpiritusſanctus apparuit in ſpecie columbe cum baptiçareẗ. Ipſe vero ſtationem philiſtinoꝝ ꝑcuſſit: qñ deſcendēs ad infernū ⁊ inde patres potēter liberauit. Philiſtijm aūt interpretatur cadētes: ideo ſignant demones qui de celo per ſuam ſuperbiam ceciderunt.

✱ Dixitq; ſa

a ¶ Stulte egiſti nec cu. mā. dei tui q̄ p̄cepit tibi. Videt quibuſdā ſaul īculpabiliter ſacrificaſſe: q2 ſamuel expectatus iuxta placitū nō venit. Qui aūt diligēter inq̄rit: īuenit euz iure culpatū: ⁊ inobedientie reuz. Apō hebreos ita diſtinguitur: ⁊ deſcēdes aū me in galgala. Ego quippe deſcendā ad te. Deinde īfert ad offerēdas oblatiōes: ⁊ īmolādas victimas pacificas: ſeptez dieb⁹ expectabis donec veniā ad te: ⁊ oſtēdam tibi q̄ facias. Nō ḡ ſamuel ſe expectari ſeptē dieb⁹ p̄cepit: ſꝫ ad offerendas oblationes ⁊ īmolandas victimas pacificas: ſe ſeptē dieb⁹ expectari voluit: qd̄ ille nō fecit. ⁊ iō merito culpaṫ ⁊ ſtulticia arguiṫ. b ¶ Qd̄ ſi nō fecis. ⁊c̄. Aug⁹. Nō ſic accipiēdū ē: q̄ſi dn̄s ſaulē in eternū parauerit regnaturū. ⁊ hic noluerit ſuare peccāti. Sciebat eū peccaturū: ſꝫ p̄parauerat regnū ei⁹ ī q̄ eēt figura regni eterni. vn̄ addidit: Et nūc r̄gnū tuū nō ſtabit tibi. Stetit ḡ ⁊ ſtabit: qd̄ in illo ſignificatū ē: ſꝫ nō huic ſtabit: q2 nō fuerat regnatur⁹ ī eternū: nec pgenies ei⁹: vt ſaltē p poſteros alterū alteri ſuccedētes videreṫ īpleri qd̄ dictū ē in eternū. c ¶ Sed neq̄q̄ ⁊c̄. Reprobatio ſaulis ablatio regni iudeorū. dauid ei ſupſtes: xp̄us pplo iudeoꝝ ſucceſſur⁹. d ¶ Queſiuit ſibi. Nō q̄ſi vbi ſit neſciēs: ſed p hoīem more hoīm loq̄ṫ: q2 ⁊ ſic loquēdo nos q̄rit. Nō ſolū eī deo p̄ri: ſꝫ ip̄i q̄ꝫ vnigenito: q̄ venit q̄rere qd̄ perierat. ſic iā nō eram⁹ vt in ipſo eſſem⁹ electi aū mūdi ↄſtitutionē. Queret ḡ ſibi dixit: ſuūz habebit. vn̄ in latina lingua h̄ v̄bū accipit p̄poſitionē ⁊ acq̄rit: dicitur qd̄ ſatꝭ apertū ē. Sine p̄poſitione etiā q̄rere intelligiṫ acq̄rere. ex q̄ lucra vocanṫ q̄ſtus. e ¶ Virū iuxta cor ſuū. Dauid ſignificat: vl̄ ip̄m mediatorem noui teſtamēti: q̄ figurabaṫ in criſmate: ī q̄ vnct⁹ ē dauid ⁊ pgenies ei⁹. f ¶ Porro faber fer. ⁊c̄. Diaboius ☞ q̄ꝫ p pa

cessitate compulſus/ obtuli holocauſtum dn̄o. Dixitq̄ꝫ ſamuel ad †

¶ ſamuel ex p̄cepto dn̄i iuſſerat: vt expectaret ſe: donec veniret ad vnguēdū illū regē: offerendas victimas ſeptē dieb⁹: ſic ī ↄſecratiōe ſacerdotꝭ qd̄ q2 n̄ cuſtodiuit recte arguiṫ

a ſaul † Stulte egiſti: nec cuſtodiſti a
mādata dn̄i dei tui q̄ precepit ti-
b bi: Qd̄ ſi nō feciſſes: iā nūc p̄parb
raſſet dn̄s regnū tuū ſup iſrl̄ in ſē
c piternū: ſꝫ nequaq̄ꝫ regnū tuū vl c
d e tra ↄſurget. Queſiuit ſibi dn̄s vi d
rū iuxta cor ſuū: ⁊ p̄cepit ei dn̄s e
vt eēt dux ſup pplm̄ ſuū/ eo q nō
ſeruaueris q̄ p̄cepit dn̄s. Surre- f
xit aūt ſamuel: ⁊ aſcēdit de galga
lis in gabaa bēiamin. Et reliqui
ppli aſcēderūt poſt ſaul obuiam
pplo q̄ expugnabāt eos: venien- g
tes de galgala ī gabaa ī colle ben
iamin. Et recēſuit ſaul pplm̄ q̄ in
uēti fuerāt cuꝫ eo q̄ſi ſexcētos vi-
ros. Et ſaul et ionathas fili⁹ eius
pplſq̄ꝫ q̄ īuēt⁹ fuerat cū eis erat
ī gabaa bēiamin. Porro philiſti h
im ↄſederāt ī machmaſ. Et egreſ i
ſi ſūt ad p̄dādū de caſtris philiſti
noꝝ tres cunei. Vnus cune⁹ pge k
bat ↄ viā ephraim ad terrā ſaul.
Porro ali⁹ īgrediebaṫ p viā be- †
thorō. Terti⁹ aūt v̄tebat ſe ad iter †
termini ī terra ſabaa imminētis val
f lis ſeboim cōtra deſertū. Porro l
faber ferrarius nō inueniebaṫ in m

Nico. de ly.

✱ a ¶ Stulte egi. nec cu. m. dn̄i. Mādatū dn̄i h̄ dr̄ v̄bum ſamuelis loquētꝭ ſauli ex pte dn̄i: vt h̄r. ſ. x. ca. Ex v̄bis aūt ſamuelis ī h̄ loco q̄ abſq̄ꝫ dubio reputāda ſūt vera: optꝫ dicere q ſaul h̄ ḡuiṫ peccauit: ſꝫ quō peccauerit diuerſimode dr̄. Ad cui⁹ ītellectū recurrēdū ē ad ītellectū v̄bi ſamuelis habitū. ſ. x. ca. qd̄ tale ē. Et deſcēdēs aū me in galgala ⁊c̄. vſq̄ꝫ ibi: Et oſ̄dā tibi q̄ facias. īcluſiue: qd̄ ibidē fuit expoſitū tripl̄r. Et ſm̄ p̄mā expoſitionē ſaul peccauit ī h̄ q nō expectauit ſamuelē ad offerēdū ſacrificiū ſeptē dieb⁹ ↄtinuis p ſua vnctiōe ī regē: q2 ſaule p̄occupāte offerre: ſamuel fuit turbat⁹ ⁊ receſſit. ⁊ ſic illa ſolēnitas ſeptē dieꝝ dimiſſa fuit. Secūdū v̄o expoſitionē ſcdāꝫ q̄ ē andree: Saul peccauit ī h̄ q nō expectauit ſamuelē ſeptē dieb⁹ ꝑut fuerat ſibi dictū: ſꝫ tm̄ ſex: q2 d̄bebat expectare ſamuelē ſeptē dieb⁹ poſtq̄ꝫ ſamuel recepiſſet ei⁹ nūciū: ita q illa dies ī q̄ ſamuel recepiſſet nūciū ſaul̄: nō erat de nūero ſeptē dierū expectatōis. ſaul aūt illā diē ītra illū ſeptenariū īcluſit: ⁊ ſic ſex dieb⁹ tm̄ expectauit. Scd̄ꝫ v̄o tertiā expoſitionē q̄ videṫ mihi pbabilior: ſaul peccauit ī trib⁹. Prīo q2 nō expectauit ſamuelē ſeptē dieb⁹ cōplete: vt erat ſibi iniunctū: qd̄ ptꝫ ex textu. vbi dr̄: Cūq̄ꝫ cōpleſſet offerēs holocauſtū. ſ. ip̄e ſaul. Ecce ſamuel veniebat ita q vēit die. vij. ⁊ de tali hora q poterat offerri ſacrificiū: q2 vſq̄ꝫ ad horā iugꝭ ſacrificij veſptini poterāt alia ſacrificia offerri. Scd̄o peccauit: q2 officiū ſibi illicitū. ſ. offerendi p ſeip̄m vſurpauit: qd̄ ē ḡue pctm̄. qd̄ pꝫ ex h̄ q rex ozias volēs offerre incēſuꝫ: qd̄ nō ptinebat ad regꝭ officiū: pcuſſus fuit lepra a dn̄o: vt h̄r. ij. Paral̄. xxvj. d. Et fact⁹ fuit terremot⁹ in ſignū ire diuīe: vt h̄r Zach. xiiij. Tertio peccauit ī h̄ q pctm̄ ſuū nō recognouit hūiliṫ cū argueret a ſamuele dicente ſibi: Quid feciſti. ſꝫ ſevoluit excuſare ex neceſſitate īminentꝭ belli: q̄ excuſatio nulla erat penit⁹: q2 tal̄ oblatio ſacrificij nō eſt dei placatio ſed magꝭ offenſio. b ¶ Qd̄ ſi nō fe. hoc videṫ falſū: q2 p̄ordinatio diuīa certa ē ⁊ īfallibilis. Preordinatū aūt erat a d̄o regnū ↄcedēdū tribui iude: vt h̄r Geñ. xlix. b. Nō aufereṫ ſeptrū d̄ iuda. Dicēdū q ordīatio diuīa d̄ aliq̄ futuro aliq̄n accipiṫ ꝑut ē ī diuīa p̄ſciētia. ⁊ ſic īmutabil̄ ē. Alio mō accipiṫ ſm̄ diſpoſitōꝫ cāꝝ ſcdāꝝ. i. ſm̄ merita ⁊ d̄merita hoīꝫ ex q̄b⁹ diſponunṫ: vt p h̄ puniāṫ vl̄ remūerenṫ ſm̄ ordīatōeꝫ dīnā: ⁊ tal̄ ordīatio mutabil̄ ē: ſicͭ merita ⁊ demerita hoīꝫ: ⁊ freq̄nṫ ↄtingit q ordīatio diuīa d̄ aliq̄ futuro iſto ſcd̄o mō exp̄miṫ ī ſacra ſcp̄tura. ſicͭ Ione. iij. b. dr̄: Adhuc. xl. dies ⁊ niniue ſbuerteṫ. q2 d̄merita illi⁹ ciuitatꝭ exigebāt ei⁹ ſbuerſionē a deo futurā. ſꝫ q2 egerūt pnīam: hec ordīatio fuit mutata: q2 ciuitas nō fuit ſbuerſa. iſto mō dr̄ h̄ ſauli: Qd̄ ſi non fe. ⁊c̄. i. ſi nō feciſſes ↄ mādatū dn̄i: ⁊ ſtetiſſes ī bōitate ī q̄ eraſ q̄n regnare cepiſti: eſſes diſpoſit⁹ vt ↄfirmareṫ tibi regnū ⁊ filijs tuis. Iſta tm̄ ↄfirmatio ē ītelligēda ſb cōditiōe. ſ. ſi ſaul ⁊ poſteri ei⁹ ſtarēt ī bonitate: qd̄ ē mutabile. Qualiṫ aūt mutabilitas taliū ſtet cū īmutabilitate diuine p̄ſciētie diligēti⁹ ptractare ptinet ad p̄mū ſnīaꝝ. c ¶ Sꝫ neq̄q̄ꝫ. i. vltra te: q2 fili⁹ ei⁹ iſboſeth nō regnauit ſup totū iſrl̄. nec ēt ſup illud pacifice. ⁊ cū h̄ puo tpe: vt h̄r. ij. li. Reg. d ¶ Queſiuit dn̄s. ſ. ip̄ꝫ d̄o. e ¶ Et p̄cepit ei. Licet h̄ eēt adhuc futurū: tn̄ loq̄ṫ p modū p̄teriti ꝓpṫ certitudinē diuīe pruidētie ꝑut ē ī mēte diuīa: q2 ſic ē certa d̄ futuro: ac ſi iā eēt ī actu p̄ñti vl̄ fuiſſet de p̄terito. f ¶ Surrexit āt ſa. ⁊c̄. q̄ ibat pplꝰ iſrl̄ ↄ philiſteos inermis ⁊ puo nūero: vt ptꝫ ex ſeq̄ntib⁹: vt ex p̄ñtia ſamuel̄ ↄſolareṫ. Veniuit ī collē dn̄i vbi erat cōgregatio ꝓphetaꝝ q̄ erat ꝓpe gabaa: vt ibi vacaret orōni p pplo dei. g ¶ Veniētes d̄ gal. h̄ referṫ ad pplm̄ ſeq̄ntē ſaul. Cetera patēt. h ¶ Porro phi. Hic ↄñr deſcribiṫ hoſtiū īcurſus/ cuꝫ dr̄: i ¶ Et egreſſi. ſciebāt eī eē filios iſrl̄ ſine armis ⁊ paucos. iō p tria loca ītrauerūt terrā eoꝝ ad p̄dādū: q2 nō timebāt de reſiſtētia eoꝝ. k ¶ Vn⁹ cu. In hebro h̄r: Cōtra viā effrate ad t̄rā ſaul. ⁊ iō trāſlatio nr̄a videṫ h̄ corrupta vitio ſcriptoꝝ ꝓpṫ ſilitudinē dictionū. l ¶ Porro fa. Hic ↄñr d̄ſcribiṫ īpotētia filioꝝ iſrl̄ ad reſiſtēdū. erāt eī īermes: ⁊ iō nō audebāt egredi ↄ p̄datores: ſꝫ tenebāt ſe intra fortalicium gabaa. Rō aūt q̄re erāt ſine armis tāgiṫ/ cū dicitur: m ¶ Faber ferrarius nō īueniebaṫ ī oī. Qui poſſet facere arma.

✱ Cauerant enī

✱ † ¶ Dixitq̄ꝫ ſamuel ad ſaul: ſtulte egi. ſ. vſurpando tibi officiū legalis ſacerdotij: ⁊ īcōpabiliter plus peccant illi q̄ ſibi officiū ſacerdotis euāgelici vſurpāt. Et egreſſi ſūt. Per h̄ aūt ſignificaṫ q demones q̄ vt dictū ē p philiſteos ītelligūṫ: de trib⁹ nos tēptant. Primū eſt ↄcupiſcentia oculoꝝ: ⁊ demones de h̄ tentātes ſignanṫ p p̄mū cuneū cū dr̄: k ¶ Vn⁹ cuneus pgebat ↄ viā ephraim. Que fertilis īterp̄taṫ. Concupiſcentia v̄o oculoꝝ bona tpalia coaceruare ſemp nititṫ. Secūdū aūt ē ſupbia vite: ⁊ demones de h̄ tentātes p ſcd̄m cuneū ſignificāṫ/ cū dr̄: † ¶ Porro ali⁹ ⁊c̄. Que dom⁹ excelſa īterp̄taṫ: iō p ip̄am ſupbia vite ītelligiṫ q̄ ſemp aſcēdere conatur. Tertiū aūt ē ↄcupiſcētia carnis ⁊ demōes de h̄ tentātes p tertiū cuneū ſignificāṫ cū dr̄: † ¶ Terti⁹ aūt ver. ⁊c̄. Que īterp̄taṫ capra: ꝓpṫ qd̄ ſignificat ↄcupiſcētiā carnis p quā hoīes aſſimilāṫ aīalib⁹ brutꝭ. vn̄. j. Ethi. Vita voluptuoſa dr̄ vita pecudū. l ¶ Porro faber fer. ⁊c̄. demones eī ſtudent ad h̄ q fabricatores armoꝝ ſp̄ūaliū tollanṫ de terra fideliū. Homōī v̄o fabri ſunt doctores ⁊ p̄dicatores q̄ ↄ demonū īſult⁹ fideles armāt ſuis ſanctis exhortationib⁹: ꝓpter qd̄ illi qui eos impediunt in tā bono actu miniſtri ſūt demonū in hoc caſu. Moraliter

Margin: † Geñ. 31. d / 2. para. 16. c — Saul in tribus peccauit

E quoq; ꝑ paganos:ꝑ hereticos ⁊ per
A falſos chriſtianos ſtudet ꝓhibere ne
ſint doctores in eccl'ia:qui ſpũalia ar/
ma faciãt:⁊ nobis ad pugnandũ tri/
buãt. Pagani em̃ ꝓhibuerũt.ne chri
ſtiani liberalibꝰ ĩbuerent artibꝰ. He
retici q̃z ꝑſuaſerunt p̃ncipibus:vt ca/
tholici eccl'ie defenſores in exiliũ pel/
lerent:vt deſolatã plebẽ facilius ſe/
ducerẽt. Nũc q̃z antiquus hoſtis ab
inſtantia eruditionis p̃latos auertit:
vt ⁊ ip̃os ⁊ ſubditos facilius decipe/
re poſſit. Duplici reatu diabolus cõ/
ſtringit:ſupbia qua cecidit:⁊ inuidia
q̃ alios deijcere cõtendit. Philiſtijm
aũt interp̃tant duplex ruina. Hebrei
ph.19.c trãſeuntes. Nõ em̃ habemus h̃ ma/
nentẽ ciuitatẽ:ſz futurã inq̃remus.

Et accidit ⁊c. Ca. XIIII
Sequit: a ¶ Jonathas
filius ⁊c. Colũbe donuz:hi
ſunt q̃ dono ſpũſſancti replent:ꝑ q̃s
dñs hereticoꝝ cõuẽtus diſſipat:atq;
in fugã vertit. Armiger eius ſpũaliũ
diſcipuli:qui nõ ꝑ plana:ſed ardua
iter arripiunt:quia ſacerdotes hoſti/
bus cõtraire nequeũt:ſi nõ per artaz
viam gradientes:inter vtrũq; teſta/
mentũ:⁊ inter ꝓſpera ⁊ aduerſa:q̃ſi
duos ſcopulos dextra leuaq; incedũt
⁊ ad alta ꝯtemplatiõis toto animi ni
ſu cõſcendũt. Jonathas nõ niſi ꝓuo/
catus ad hoſtes tranſit:quia catholi/
ci aduerſus hereticos nõ ꝯtentionez
cõmouent:niſi prius ad certamen ꝓ/
uocent. Jonathas ergo in agro cul/
B ture hoſtes ꝓſternit:⁊ doctores ĩ me
ditatiõe ſcripture hereticos vincunt.
Porro ionathas.

Nico.de lyra

a ¶ Cauerant em̃ philiſtijm
ne forte facerẽt hebrei gladiũ.
Quia philiſtijm dominãtes hebreis
tranſtulerãt fabros de terra iſrael in
terrã ſuã ne fabricarẽt eis arma:per/
mittebant tamẽ ꝙ filij iſrael haberẽt
inſtrumenta ad colendũ terrã. Jdeo
ſubdit: b ¶ Deſcendebat ḡ om/
nis iſrael ad philiſtijm. Sed hoc
erat tempe pacis:ſz poſtq; ionathas
ꝑcuſſerat ſtationẽ philiſtinoꝝ nõ au/
debãt illuc deſcendere. Jdeo ſubdit:
Retuſe itaq; erant acies vome
rum ⁊c. c ¶ Uſq; ad ſtimulum
corrigendũ: Jd eſt vſq; ad aculeuz
quo ſtimulant boues.hoc eſt dictum
ꝙ in quolibet inſtrumento ferreo p̃/
parando q̃tũcũq; paruo:acies erat
retuſa ex cauſa predicta:quia nõ au/
debant filij iſrl' deſcendere ad fabros
exiſtẽtes ĩ terra philiſtijm. d ¶ Cũ/
q; veniſſet dies p̃lij: Jd eſt illud
tempus in quo preliandũ eſt cõtra p̃/
datores predictos. e ¶ Nõ eſt in/
uentus enſis ⁊ lãcea. Ex cauſa p̃/
dicta. f ¶ Excepto ſaul et iona/
tha filio eius. Dicũt hebrei ꝙ mira
culoſe dati ſunt eis gladij:ſed non eſt
veriſile ꝙ ſcriptura tm̃ ſignum tacuiſ/
ſet:nec oportet ad hoc inducere mira/
culũ:quia reges ⁊ filij regũ multa ha/
bent ⁊ maxime de armis que vulga/
res non habent. ¶ Ca. XIIII
Et accidit quadã die ⁊c.
Hic ꝯſequẽter deſcribit trãſ
greſſio ſaulis ex temerario iu
ramento. Et primo ponit iurandi oc/
caſio.

a ¶ vt facilius poſſent ſupare.
oi terra iſrl'. Cauerãt ei philiſtijm ne a
a ¶ quo ſe defenderent.
forte facerẽt hebrei glãdiũ aut lãceã.
Deſcẽdebat ḡ ois iſrl' ad philiſtijm: b
a ¶ vomerẽ ꝯtroũſia hereticoꝝ bonoꝝ acuit ſẽſũ
vt exacueret vnuſq̃ſq; võmerẽ ſuũ:⁊
ligonẽ ⁊ ſecurim ⁊ tridẽtẽ ⁊ ſarculũ.
Retuſe itaq; erãt acies vomeꝝ:⁊ li/
gonũ ⁊ tridẽtiũ ⁊ ſecuriũ:vſq; ad ſti c
mulũ corrigẽdũ. Cũq; vẽiſſet dies p̃ d
lij:nõ ẽ iuẽtꝰ enſiſ ⁊ lãcea in mãu totiꝰ e
ppl'i q̃ erat cũ ſaul ⁊ ionatha:excepto f
ſaul ⁊ ionatha filio eiꝰ. Egreſſa eſt ãt
ſtatio philiſtijm vt tranſcẽderent in
machmas. ¶ Ca. XIIII
Et accidit ĩ q̃dã die:vt di g
a ceret ionathas filiꝰ ſaul
ad adoleſcentẽ armigerũ
ſuũ. Ueni ⁊ trãſeamꝰ ad ſtationẽ phi
liſtioꝝ q̃ ẽ trãs locũ illũ. Pri ãt ſuo h̃ h
ip̃m nõ idicauit. Porro ſaul moraba
tur ĩ extrẽa pte gabaa ſb malograna/
to q̃ erat ĩ agro gabaa:⁊ erat ppl's cũ
eo q̃ſi ſexcẽtoꝝ viroꝝ. Et achias filiꝰ
achitob fratrꝭ icaboth filij phinees q̃
ortꝰ fuerat ex heli ſacerdote dñi ĩ ſilo/
portabat ephot. Sz ⁊ ppl's iḡrabat i
q̊ iſſet ionathas. Erat ãt int aſcẽſus k
ꝑ q̊s nitebat ionathas trãſire ad ſta/
tionẽ philiſtinoꝝ eminentes petre:ex
vtraq; pte ⁊ q̃ſi in modũ dẽtiũ ſcopu
¶ florẽs.
li hicinde ꝓrupti: Nomẽ vni boſes:⁊
¶ anguſtãs eũ.
nomẽ alteri ſene. Unꝰ ſcopulꝰ ꝓminẽſ
ad aq̃lonẽ ex aduerſo machmaſ:⁊ alt
ad meridiẽ ꝯ gabaa. Dixit aũt iona/
thas ad adoleſcẽtẽ armigeꝝ ſuũ: Uẽi
trãſeamꝰ ad ſtationẽ philiſtioꝝ icircũ/
ciſoꝝ hoꝝ:ſi forte faciat dñs ꝓ nob:
q: nõ ẽ dño difficile ſaluare vel ĩ mltꝭ
vl' ĩ paucꝭ. Dixitq; ei armiger ſuꝰ:fac
oia q̃ placẽt aio tuo. Perge q̊ cupiſ:
⁊ ego tecũ vbicũq; volueris. Et ait io
nathas: Ecce nos trãſimus ad viros
iſtos. Cũq; apparuerimꝰ eis ſi talit lo
cuti fuerit ad nos:mãete donec veni
amꝰ ad vos:ſtemꝰ ĩ loco nr̃o:nec aſcẽ
damꝰ ad eos. Si aũt dixerit aſcẽdite
ad nos:aſcẽdamꝰ q: tradidit eos dñſ
in mãibus nr̃is. Hoc erit nob ſignũ.
Apparuit igit vtq; ſtatiõi philiſtioꝝ.
Dixerũtq; philiſtijm: †En hebrei egre
diũt d̃ cauerniſ ĩ q̃bꝰ abſcõditi fuerãt.
Et locuti ſũt viri d̃ ſtatõe ad ionathã
⁊ ad armigeꝝ ſuũ. Dixerũtq;: Aſcẽdi l
te ad nos:⁊ oñdemꝰ vob rẽ. Et ait io m
nathas ad armigerũ ſuũ: Aſcẽdamꝰ

caſio. Secunda ip̃a iuratio/ibi: Ad C
a iurauit autem ſaul. Occaſio autem
iurandi fuit auiditas inſequẽdi ho
ſtes corã ionatha ⁊ eius armigero
fugientes. ⁊ ideo circa hoc p̃mo po
b nitur ip̃ius ionathe conſtans auda
cia. ſecundo mirabilis pugna/ibi:
Et ait ionathas. tertio pugne noti/
cia/ibi: Et reſpexerunt. Jp̃ius aũt
ionathe audacia patet ex hoc ꝙ ſo/
lus cuz armigero ſuo voluit ire ad
c temptandũ ſi poſſet ſtationẽ phili/
d ſtinoꝝ debellare. Et patet lr̃a vſq;
ibi: h ¶ Patri autem ſuo hoc
e ip̃m nõ indicauit. Porro ſaul
f morabatur in extrema parte
gabaa ſub malo. ⁊c. Ne per ip
ſum impediret. Cetera patent vſq;
ibi: i ¶ Portabat ephot: Jd ẽ
veſtem ſacerdotalem cui cõiunctuz
eſt rationale iudicij:vt habet Exo.
g xxviij. vt in ea conſuleret dominuz
coram arca domini:que erat ibi cũ
exercitu:vt habet ĩfra eodẽ capl'o.
k ¶ Erat autem inter aſcẽſus
ꝑ q̊s nitebat ionathas trãſi/
h re ad ſtationem philiſtinorũ
⁊c. Erat em̃ ibi quaſi quedam ru/
ptura mõtis ⁊ vallis in medio ha/
bens ex vtraq; pte ſcopulos in mo
dum dentiũ:⁊ ꝑ illum locum que/
rebat ionathas tranſire. Dicit aũt
Joſephus ꝙ ionathas rogauit do Joſephus
minuz deuote:vt poſſet philiſteos
debellare:⁊ dominus cõceſſit dãs
ei ſignum. ſ. ꝙ ſi philiſtei videntes
l eum dicerent: Aſcendite ad nos:ꝙ
k dominus ꝑ ionathan ⁊ armigeruz D
ſuũ debellaret eos. Et ſic patet lr̃a
vſq; ibi: l ¶ Aſcendite ad nos
⁊ oſtendemus vobis rem. Jr/
riſorie loquebant:quia videbãt io
nathan ⁊ armigerum eius euntes
hinc ⁊ inde ad querendum tranſi/
tum:⁊ philiſtei loquebãtur eis:ac
ſi quererẽt rem perditã. m ¶ At
ait ionathas ad armigerum Diuiſio
ſuum. Hic conſequẽter deſcribit
ip̃ius ionathe mirabilis pugna:q̃
facta eſt virtute diuina. Et ſequit:
* Tradidit em̃
Moraliter. g ¶ Et accidit q̃/ Moraliter
dam die vt diceret ionathas
filius ſaul ad adoleſcentẽ ar/
migerum ſuum: Ueni ⁊ trãſe
amus ad ſtationem phili. ⁊c.
Per ionathan qui columbe donũ
interpretatur:dominus ieſus chri
ſtus ſignificatur. nam ad modum
columbe caret amaritudinis felle.
Per hoc autem ꝙ ionathas aſcen
dit per ſcopulos ad deſtruẽdã phi/
liſtinorũ ſtationem:ſignificatus fu
it aſcenſus chriſti in cruce per cla/
uos:⁊ ſic deſtruxit ſtationem de/
monum:frangens infernum et in/
de liberans collegium ſanctorum
patrum. Per armigerum aũt eius
intelligitur beatus Franciſcus qui
arma chriſti non ſolum in mente ꝑ
fidem:ſed etiam in corpore per ex/ †Judi.14.c
preſſam ſimilitudinem portauit:et
per crucem penitentie poſt chriſtuz
incedens frequenter demones fu/
gauit:nõ ſolum de corporibus ob/
ſeſſis:ſed etiam de ciuitatibus ⁊ lo
cis vt in eius legenda plenius con
tinetur.

a ſequere me. Tradidit eniꝫ eos
dñs i manꝰ iſrl̓. Aſcēdit aūt io
nathas reptās manibꝰ ⁊ pedi/
b bꝰ: ⁊ armiger eiꝰ poſt eū. Itaqꝫ
cū vidiſſent faciē ionathe: alij
cadebāt ante ionathan: alios
armiger eiꝰ iterficiebat ſequēs
eū. Et facta ē plaga pma quā
ꝑcuſſit ionathas ⁊ armiger eiꝰ/
q̄ſi viginti viroꝝ in media pte
iugeri quā par boū i die arare
c ꝯſueuit. Et factū ē miraculū i
d caſtris ⁊ ꝑ agros: Sꝫ ⁊ oīs po
pulꝰ ſtatiōis eoꝝ q̇ ierāt ad p̄/
dādū obſtupuit: ⁊ ꝯturbata ſūt
caſtra. Et accidit q̄ſi miraculū
e a deo. Et reſpexerūt ſpecula/
tores ſaul q̇ erat i gabaa benia
min: ⁊ ecce multitudo ꝓſtrata:
⁊ huc illucqꝫ diffugiēs. Et ait
ſaul pp̄lo q̇ erat cū eo: Reqre
te ⁊ videte q̇s abierit ex nob̄.
Cūqꝫ reqſiſſēt/ reꝑtū ē ñ adeē
ionathan ⁊ armigeꝝ eiꝰ. Et ait
f ſaul ad achiā: Applica arcaꝫ
dñi. Erat em̄ ibi arca dei i die
illa cū filijs iſrl̓. Cūqꝫ loq̄ret
ſaul ad ſacerdotē: tumultꝰ ma
gnꝰ exortꝰ ē i caſtris philiſtioꝝ:
creſcebatqꝫ paulati ⁊ clariꝰ re/
ſonabat. Et ait ſaul ad ſacer/
g h dotē: Cōtrahe manū tuā. Cō/
clamauit ergo ſaul: oīs pp̄ls q̇
erat cū eo ⁊ venerūt vſqꝫ ad lo
cū certamis. Et ecce vſus fue
rat gladiꝰ vniuſcuiuſqꝫ ad ꝓxi
mū ſuū: ⁊ cędeſ magna nimis.
i Sꝫ ⁊ hebręi q̇ fuerāt cū phili/
ſtijm heri ⁊ nudiuſtertiꝰ: aſcen
derātqꝫ cū eis i caſtris/ reuerſi
ſūt vt eēnt cū iſrl̓: ⁊ his q̇ erant
cū ſaul ⁊ ionatha. Oēs qꝫ iſra
elitę q̇ ſe abſcōderāt in monte
ephrai: audiētes ꝙ fugiſſēt phi
liſtijꝫ ſociauerāt ſe cū ſuis i ꝑlio.
Et erant cū ſaul q̄ſi decē milia
viroꝝ. Et ſaluauit dñs deꝰ iſrl̓
i die illa. Pugna āt ꝑuenit vſ/
qꝫ ad bethauē: ⁊ viri iſrl̓ ſocia/
k ti ſūt ſibi i die illa. Adiurauit
a ¶ ſaul indixit ieiuniū: ne ſi ce mederēt: mora fieret vltioni inimicoꝝ.
āt ſaul pp̄ꝫ dicēs: Maledictꝰ k

C.* a ¶ Tradidit em̄ dñs ⁊c. ⁊ hoc oſtendiẗ ꝑ effectū. cuꝫ
Joſephus ſubdiẗ: b ¶ Itaqꝫ cū vidiſſent ⁊c. Dicit ioſephus ꝙ q̄/
dam nebula ſubito ſurrexit: ꝓpter qꝺ philiſtijm nō cognoſce/
bāt ionathan nec ſeipſos ad inuicē: ⁊ ſic mutuo ſe trucidabāt
⁊ etiā ex eadē cauſa philiſtei reuertētes ꝺ p̄da pugnabant cū
ſuis q̇ remāſerant in caſtris ⁊ ecōuerſo:
ideo ſubdiẗ poſtea: Sed ⁊ oīs pp̄ls ſta/
tionis eoꝝ qui ierant ad p̄dandū obſtu/
puit ⁊ cōturbata ſūt caſtra. Alij vero di/
cunt ⁊ meliꝰ vt videẗ ꝙ hoc contigit eo
ꝙ deus ꝑcuſſit philiſteos acriſia qua tol
liẗ viſio ſeu cognitio illius qꝺ eſſet alicui
expediens ſeu neceſſariū videri ab eo: ſi
cut ꝑcuſſi fuerunt milites querentes he/
liſeum capere quos ecōtrario duxit qua
ſi captos vſqꝫ ad mediū ſamarie: vt ha/
beẗ. iiij. Regū. vj. et hoc videẗ per illꝺ
quod ſubdiẗ: c ¶ Et factū eſt mira/
culū in caſtris: in ꝑcuſſione eorum q̇
erant in ſtatione. d ¶ Et ꝑ agros: q̄
tum ad redeuntes de p̄da qui ſimiliter
ꝑcuſſi fuerunt. Si em̄ hoc contigiſſet ꝑ
Joſephus nebulam: vt dicit Joſephus: nō eſſet mi
raculum: q2 frequenter cōſurgit natura
liter ⁊ repente. Preterea ita obnubilaſ/
ſet viſuꝫ ionathe ⁊ armigeri ſui ſicut phi
liſtinorū: cuiꝰ cōtrariuꝫ textus innuit: q2
diſtincte aduerſarios cognoſcebāt ⁊ iter
ficiebāt. Item q2 ſpeculatores ſaul a lō/
ge viderūt bellū illud ꝓut ſequiẗ imme/
diate. e ¶ Et reſpexerunt ſpecula/
tores. Hic cōſequenter deſcribiẗ predi
cte pugne noticia: ꝑ hoc ꝙ ſpeculatores
ſaul viderūt bellū ⁊ annunciauerūt ſau/
li: tamen anteqꝫ iret illuc voluit querere
conſiliū domini: quia habebat populum
paucum ⁊ inermem. ⁊ hoc eſt quod ſub/
diẗ: f ¶ Applica arcam domini. i.
applica te ad cōſulendum dominū ſi de/
beamus ire ad illud bellum. Sequiẗ:
G g ¶ Contrahe manū tuā: extēderat
em̄ ſacerdos manus in oratiōe: ⁊ q2 nō
habebat cito reſponſum: ⁊ ſaul erat ſol
licitus ꝓ filio ſuo abſente: ideo dixit ſa/
cerdoti vt quieſceret a petitione: q2 vo/
lebat ſtatim ſuo filio ſuccurrere. ideo ſub
diẗ: h ¶ Cōclamauit ergo ſaul ⁊c.
⁊ patet littera vſqꝫ ibi: i ¶ Sed ⁊ he/
brei qui fuerāt ⁊c. Aliqui em̄ hebrei
timore ducti cōiunxerāt ſe aduerſarijs:
ſed videntes debellationē eoꝝ et cōuer/
ſionē ad fugā: ad ſuos reuerſi ſunt. Si/
militer qui p̄ timore ſe abſcōderāt: ad p̄/
lium cū ſuis egreſſi ſunt ⁊ ptꝫ littera.
k ¶ Adiurauit aūt ⁊c. vidēs aūt ſaul
ſuos aduerſarios fugere: omnino volu/
it eos ꝑſequi: ⁊ ideo ne populus impedi
reẗ a ꝑſecutione aduerſarioꝝ precepit vt
nullus de populo ſuo aliq̇d guſtaret: do
nec inimicos ꝑcuſſiſſet: ⁊ hoc p̄cepit ſub
pena mortis: ⁊ obſeruationē p̄cepti iura
mento firmauit. Pgiẗ ad maiorē ſequen
tiū euidentiā ꝑ modū inquiſitionis ſcho
Queſtio laſtice queriẗ. Utrū ſaul hoc iurādo pec
cauerit. ⁊ videẗ ꝙ nō: quia motꝰ fuit ad
iurādū bono çelo. ſ. vt infideles ⁊ noīs
dei ꝑſecutores occiderenẗ: qꝺ nō ſolum
erat licitū: ſed etiā bonum ⁊ meritoriū ꝗ
⁊c. Item ſi ſaul iurando peccaſſet iona/
thas comedēdo cōtra p̄ceptū patris nō
peccaſſet: qꝺ videẗ falſuꝫ: q2 ꝓpter eiꝰ cō
meſtionē deꝰ ceſſauit dare reſpōſum: vt
ĩ. diceẗ eodē ca. Deꝑhenſus etiā fuit io
nathas ꝑ iudiciū diuinū ꝗ ⁊c. Ad oppo
ſitū eſt ſnīa doc. hūc locū exponētiū. Ad
hoc dicēdū ꝙ ſaul in dicto iuramēto pec
cauit dupliciter: primo q2 male iurauit.
ſecūdo q2 peiꝰ implere voluit. Primum
declaraẗ ſic: q2 licet iuramentū ſit bonū in neceſſitate: ⁊ cū de/
bitis circūſtātijs: ſi tñ he deficiāt malū eſt: ſic aūt fuit in ꝓpoſi
to: q2 deus victoriā ſufficientē dederat ⁊ miraculoſe: vt patet
ex p̄dictis ⁊ ideo nō erat neceſſitas inſequendi hoſtes vlteriꝰ
abſqꝫ diuino conſilio: qꝺ ſaul nō expectauerat: vt ptꝫ ꝑ p̄dicta
Itē ſaul p̄cipiēdo ꝙ pp̄lus nihil come
deret: caſuꝫ neceſſitatis nō excepit ver
bo nec ītellectu: qꝺ ptꝫ ex hoc qꝺ iona
than filiū ſuū qui in neceſſitate poſitꝰ
modicū mellis comederat. voluit om/
nino occidere: caſus vero neceſſitatis
ab omni p̄cepto ⁊ lege exceptꝰ ē: ⁊ ido
peccauit ſaul nō excipiendo qꝺ debuit
excipe. Itē q2 iuramētū ſuū vergebat
in peiorē exitū: q2 ſi pp̄ls ieiunio ⁊ la/
bore fatigatꝰ aliq̇d cibi accepiſſet: ma/
ior plaga i hoſtibꝰ facta fuiſſet: vt dr. ĩ.
eodē ca. Itē q2 fuit occaſio peccādi to/
ti populo q̇ ꝓpter iuramentū ſuū nō fu
it auſus ſumere cibū aliquē vſqꝫ ad ve
ſperam: ꝓpter quod veniente veſpera
populus laſſus ⁊ famelicus ex feſtina/
tione comedendi peccauit: comedens
cum ſanguine: vt in lr̄a diciẗ: Et ſic pa
tet ꝙ ſaul primo peccauit temerarie iu
rādo. Scꝺo peccauit impie adimplen
do qꝺtū fuit ex ſe: q2 ionathan innocen
tem voluit occidere. Unde et ſuꝑ hoc
iuramētū temerariū replicauit dicēs:
Hec faciat mihi deꝰ ⁊ hec addat: quia
morte morieris ionatha. Unde ⁊ in ta
li replicatione iuramēti iteꝝ peccauit.
Ad primū i oppoſitū dicēdū ꝙ boni/
tas motiui nō iuſtificat factū malum ſe
quēs. Si em̄ aliq̇s motus pietate fu/
reẗ: vt det elemoſynā paupi: nō excu/
ſaẗ. Ad ſcꝺm dicēdū ꝙ ionathas co/
medendo mel nō peccauit. Tū q2 pre/
ceptū patris nō audiuit: vt diciẗ in tex
tu: Tū q2 poſitus in neceſſitate come/
H dit. Ex labore em̄ p̄lij ⁊ ieiunio ⁊ calo/
re ſolis ita erat fatigatus ꝙ oculi eiꝰ ⁊
alij ſenſus erāt nimis dep̄ſſi: ꝓpter qꝺ
diciẗ i textu ꝙ guſtato modico mellis
illuminati fuerūt eius oculi: q2 corde
cōfortato ⁊ reſumptis viribꝰ facies eiꝰ
fuit exhilarata: ⁊ viuacitas ſenſuū re/
dijt. Quod aūt induciẗ de reſpōſo dei
ꝓpter ip̄m denegato: ⁊ de eiꝰ deꝑhen
ſione iudicio diuino: dicēdū ꝙ diuina
reſpōſa fiunt ex eis mera gratia: ⁊ po/
teſt ea ſubtrahere ꝓ ſua voluntate: et
ſic ſbtraxit abſqꝫ peccato ionathe. De
deꝑhēſione vero eius dicēdum ꝙ hoc
fuit factū diuina ordinatione ad decla
rationē ſue innocētie. ſciebāt em̄ multi
ip̄m comediſſe: q̇ tñ ignorabant eiꝰ ne/
ceſſitatē ⁊ iuramenti patris ſui ignorā
tiā: ⁊ ideo potuiſſent ꝯtra innocentem
ſcādaliçari reputādo ip̄m trāſgreſſorē
⁊ ideo publice deꝑhenſus fuit: vt corā
oībus ſe excuſando eiꝰ innocētia decla
rareẗ: ⁊ ꝑ ꝯſequēs ꝑ pp̄lm ſicut inno/
cēs liberareẗ reputādo eius mortē ne
phariā: vt ptꝫ in textu. His dictis ad
expoſitionē lr̄e reuertamur: que ſatis
ptꝫ ex dictis: paucis exceptis q̄ expo/
nenẗ. Adiurauit autem ſaul. Re
Diuiſio ſiduū huius capituli ſic diuidiẗ: quia
primo ponitur iurātis precipitatio. ſe
cundo ignorātis trāſgreſſio/ ibi: Por
ro ionathaſ. tertio facti inquiſitio/ ibi:
Et dixit ſaul. quarto hiſtorie proſecu/
tio/ ibi: Et ſaul. Circa primum dicitur:
Adiurauit autem ſaul populuꝫ
dicens: precipitanter ⁊ temerarie: vt
dictum eſt. m ¶ Maledictꝰ vir: id
eſt morti adiudicatus.

.* Qui co/

B a ¶ Porro ionathas. Columbe
A domū: hic eos significat: qui acce/
pta spūssancti gratia: mundi parāt
spernere illecebras. Non em̄ pōt
contra allophilos spiritales. i. de/
mones viriliter pugnare: qui mun
di dulcedinem nescit declinare.
b ¶ Illumiati sunt. Aug⁹. Nō
ad videndū: quia ante videbat sed
ad discernendū: quia vetitum teti/
gerat vnde confundebat̄. Quo fa/
cto monet̄ omnis qui deo vult mi/
litare: omnes voluptatū illecebras
contemnere. Mel em̄ distillant la
bia meretricis: id est voluptas car/
nalis delectationem parit: de qua
mystice putat̄ ionathan gustasse ꝛ
sorte deprehensus: vix p̄cibus po/
puli liberatus est. vnde patet eum
qui mundi voluptate superat̄: san
ctoꝝ suffragijs ꝛ fraternis oratio/
nibus indigere. c ¶ Populus
peccasset domino comedens
cum sanguine. Peccasse dn̄o ꝛ
comedisse cum sanguine dicunt̄: qꝛ
mactatis victimis nō obtulerūt ad
sanctuariū sacerdotibus iuxta legē
adipem ꝛ sanguinem: cum. s. san/
ctuariuȝ secum haberent. Qn̄ em̄
locus sāctuarij ꝓcul erat: iubebat̄
in terram sanguis fundi: eaꝝ. s. vi/
ctimarū quas p̄parabant ad esum
suum. Cum vero sanctuariū p̄sens
erat: sup altare dn̄i fundebat̄. vn/
de in Deute. xij. d. Sanguinē ho/
stiaꝝ tuaꝝ fundes in altari: carni/
B bus auteȝ ip̄e vesceris. Hoc popu
lus mō nō fecit idō dꝛ dn̄o peccasse
ꝛ cū sanguīe comedisse. d ¶ Oc/
cidite super istud ꝛ vescimini
ꝛc̄. Et fluat sanguis ad terrā: vel
comedit cū sanguine: quia ante sa/
crificium vespertinū comederunt:
quod post stragē vsus erat fieri an
te cibum. vel in hoc peccauerūt (vt
placet quibusdam) ꝙ ad ostium ta
bernaculi victimas suas nō duxe/
runt. e ¶ Et occiderunt. Occi/
sio animaliuȝ est baptisma: in quo
vetus homo morit̄. Ingens saxuȝ
super quod fiebat occisio fideꝰ est:
sine qua nō morit̄ vetus hō. Ma/
ctatio in terra: hereticoꝝ baptisma
cuius sauguinem comedunt: quan
do absq̄ purificatione peccatoꝝ si/
bi lotos aggregāt. Hec animalia
de philisteis capta: significant: aut
de hereticis reductos: aut de gen/
tilitate cōuersos: illos imperiti re/
baptiçant. istos aliter quā ecclesia
tradit baptiçant. Quos xp̄s velut
saul in fide sua quasi super saxum
grande occidendos boues ꝛ oues:
id est indifferētias hominū bapti/
çari precepit. f ¶ Tunc pri/
mū cepit edificare altare do/
mino ꝛc̄. Quia obedienter et re/
cte. Superius vero cum increpa/
tus est a samuele nō dicit̄ edificas/
se domino: quia inobedienter edi/
ficauit. g ¶ Applicate huc vni
uersos angulos populi: ꝛ sci
tote ꝛ videte p quem accide/
rit peccatum hoc hodie. Vi/
uit dominus salua. ꝛc̄. Angu/
los populi principes vocat: qui/
bus hincinde populi tanq̄ angu/
lis parietes adherebant.

H Hec faciat mihi

vir qui comederit panē vsq̄ ad vesperam: a
donec vlciscar de inimicis meis. Et nō mā
ducauit vniuersus populus panē. Omisq̄
terre vulgus venit in saltū/in q̄ erat mel sup b
faciē agri. Ingressus est itaq̄ ppl's saltū: ꝛ
apparuit fluēs mel: nullusq̄ applicuit ma/
nū ad os suū. Timebat ei ppl's iuramētū.
a Porro ionathas nō audierat cum adiura c
ret pater eius ppl'm. Extēditq̄ summitatē
virge quā habebat in manu: et intinxit in
fauū mellis: ꝛ ꝯuertit manū suā ad os suū.
a ¶ nimio caloꝛe ꝛ p̄lio ꝛ ieiunio prius reuerberati.
Et illumiāti sunt oculi eius. Respōdēsq̄
vnus de ppl'o ait: Iureiurando cōstrinxit
pater tuus populū/dicens: Maledictus
vir qui comederit panem hodie. Defece/
rat em̄ populus. Dixitq̄ ionathas: Tur/ d
bauit pater meus terram: Vidistis ipsi qꝛ
b illuminati sunt oculi mei: eo ꝙ gustauerim
paulululum d̄ melle isto: q̄ntomagis si come/
disset populus de preda inimicoꝝ suoꝛum
quam repperit? Nonne maioꝛ facta fuisset
plaga in philistijm? Percusserunt ergo in
¶ al's abialō.
die illa philisteos a machmis vsq̄ i hailō.
Defatigatus est autē ppl's nimis: ꝛ versus
ad predam: tulit oues et boues et vitulos:
ꝛ mactauerūt in terra: comeditq̄ populus e f
cum sanguine. Nunciauerūt aūt sauli dicē
a ¶ Quia occisis pecudibus nondū bene expurgatis a
sanguine carnibus coxerunt ꝛ comederunt.
c tes: ꝙ ppl's peccasset dn̄o/ comedens cum
sanguine. Qui ait: p̄uaricati estis. Volui/ g
te ad me iā nūc saxū grande. Et dixit saul:
Dispgimini in vulgus ꝛ dicite eis: vt ad/
ducat ad me vnusquisq̄ bouē suū ꝛ arietē:
d ꝛ occidite sup istud ꝛ vescimini: ꝛ non pec/ h
cabitis dn̄o comedētes cū sanguine. Ad/
duxit ita omnis ppl'us vnusq̄sq̄ bouem in
e manu sua vsq̄ ad noctem: ꝛ occiderūt ibi.
¶ ꝑ pctō ppl'i interueniret.
f Edificauit aūt saul altare dn̄o. Tūc primū i k
cepit edificare altare domio. Et dixit saul: l
Irruam⁹ sup philisteos nocte: ꝛ vastem⁹
eos vsq̄ dū illucescat mane: nec relinq̄m⁹
ex eis virū. Dixitq̄ ppl's: Omē ne qd̄ bonū
videt̄ i ocul' tuis fac. Et ait sacerdos: Ac/
cedam⁹ huc ad deū. †Et ꝯsuluit saul dn̄m/
dicēs: Nū pseq̄r philistijm? Si tradas eos
i man⁹ isrl'. Et nō rn̄dit ei in die illa. Dixit
g q̄ saul: Applicate huc vniuersos angulos m
ppl'i: ꝛ scitote ꝛ videte p quē acciderit pctm̄ n
hoc hodie† Viuit dn̄s saluatoꝛ israel: quia o
si p ionathā filiū meum factū est: absq̄ re/
tractatione moriet̄. Ad qd̄ nullus cōtra/
dixit ei de om̄i ppl'o. Et ait ad vniuersum
isrl': Sepamini vos in partem vnam: ꝛ ego
cum ionatha filio meo ero in parte altera.
Rn̄ditq̄ ppl'us ad saul: Quod bonum

a ¶ Qui come. panē. i. C
quēcūq̄ cibum. vn̄ nec iona/
thas paneȝ comedit sed mel.
b ¶ Venit in saltum ꝛc̄.
Apes em̄ mellificabāt in ar/
boꝛib⁹ in tāta copia ꝙ mel in/
de manabat ad terrā: ꝛ ꝓpt̄
talē copiā terra ꝓmissiōis dꝛ
manās lacte ꝛ melle in pluri/
bus loc̄. c ¶ Porro iona.
Hic ꝯn̄r describit̄ ignoꝛātis
trāsgressio. ptȝ l'ra ex supꝛadi/
ctis vsq̄ ibi: d ¶ Turbauit
pr̄ me⁹ ter. i. hoīes t̄re sue q̄
ꝓpt̄ iuramētū suū erāt fatiga
ti ex ieiunio ꝛ laboꝛe: nec po/
terāt inimicos pseq̄. vn̄ dꝛ h̄:
Defatiga. ē āt ppl's. Cet̄a
patēt vsq̄ ibi: e ¶ Macta/
uerūt ꝛc̄. ꝛ sic peccauit faciē/
do ꝯ mādatū legis. hec tn̄ l'ra
diūsimode exponit̄. Vno mō
sic: Mactauer̄t i t̄ra. i. in q̄
libet loco vbi erat cōmodius
eis īdifferēter: cū tn̄ p̄us debe
rēt adducere an̄ sāctuariū qd̄
erat ibi p̄ns: vt. s̄. dictum est.
f ¶ Comeditq̄ po. cū san
guine. i. an̄q̄ sanguis aspge
ret̄ ad honoꝛē diuinuȝ. Alio
mō: Mactauer̄t in ter. nō
sup lapidē vl' locū talit̄ eleua/
tū ꝙ posset bn̄ sāguis exp̄mi d̄
carnib⁹ ꝛ effluere: ꝛ sic come/
der̄t cū sāguīe. i. carnes n̄ suf/
ficiēter depuratas a sanguīe.
Tertio mō exponit̄: qꝛ an̄q̄ D
comederēt d̄ p̄da hostiū debe
bāt deo p̄us facere sacrificiū:
qd̄ tūc nō fuit factū: ꝛ oīa ista
ꝓcesserūt ex h̄ ꝙ ppl's erat ni/
mis famelic⁹ ꝛ festīabat come
dere: ꝓpt̄ qd̄ iuramentū saul
fuit ppl'o peccandi occasio: vt
supꝛa dictū ē. g ¶ Voluite
ad me ꝛc̄. vt ibi īterficerent̄
aīalia s̄m moꝛē paternū: ꝛ sā/
guis bn̄ exp̄meret̄. h ¶ Et
nō pec. dn̄o. sic̄ an̄ fecistis.
i ¶ Edificauit aūt ꝛc̄. Ad
agēdū gr̄as de victoꝛia ꝯces/
sa. k ¶ Tūc primum ꝛc̄.
lȝ em̄ p̄us obtulisset sacrificiū
vt dictū ē ca. p̄ce. h̄ tn̄ fecit su/
per altare p̄us edificatum ab
alio: vl' qꝛ illud sacrificiū deo
nō placuit vt dictū fuit ibidē.
Dicunt tn̄ aliq̄ ꝙ istud altare
qd̄ h̄ dꝛ edificatū a saule non
fuit aliud q̄ lapis magn⁹: d̄ q̄
dictū ē vbi mactabant̄ aīalia
ꝛ exp̄mebat̄ sanguis ꝛ ibideȝ
adipes eoꝛum cremebantur.
l ¶ Et dixit saul. Hic ꝯn̄r †j. 28. a.
ponit̄ facti inq̄sitio: cuius inq̄
sitionis p̄mittit̄ ratio que fuit
eo ꝙ dn̄s nō rn̄dit sauli. ꝛ pa/
tet l'ra vsq̄ ibi: m ¶ Appli
cate huc ꝛc̄. i. totum populū
ab extremitatibus castroꝛum. † 22. q. 2. §.
n ¶ Et videte ꝛc̄. Estima/ si saul
bat em̄ saul ꝙ deus nō nega/
ret rn̄sum absq̄ pctō alicuius
de ppl'o: qd̄ tn̄ nō opoꝛtet: vt
p̄dictū est. o ¶ Viuit dn̄s
salua. ꝛc̄. Modus est iuran
di ac si dicat̄: p deū qui semp
viuit. Cetera patent vsq̄ ibi:

G a ¶ Hec fa. mihi de⁹. Iuramētū
E hebreoꝝ qđ ꝓ cōtrariū intelligit᷑: q̄
†3.q.7.§.fi. ſi diceret malū qđ tibi debet᷑: mihi
imputet᷑: ſi te nō iterfecero.
†26.q.2.§.2 b ¶ Qui fecit ſalu. ꝛc̄. Mul/
tū ꝓſunt trāſacta bona. niſi eīm io/
nathā p̄terita bōa iuuiſſent īminē/
tia mala nō euaſiſſet. Nō eī iniuſt⁹
de⁹: vt obliuiſcat᷑ bonoꝝ.

Et dixit ſa. ꝛc̄. Ca. XV
c ¶ Boue ⁊ oue ꝛc̄. Nō
iubet dñs demoliri iumenta ama
lech: vt nec ī iumēt̄ ei⁹ memoria fi
at. Dñs eīm dixerat ſe deletuꝝ me
moriā amalech đ ſub celo: ⁊ q꞉ ei⁹
†Ioſ.7.c. memoria penitus deleta non fuit:
Saul ꝓ inobediētiā peccauit. De
amalech ꝟo in deuteronomio dici
tur: q꞉ extremos ppl̄i dei q̇ laſſi reſi
†ī.22.c debāt cecidit. Laſſos vero expo/
nūt hebrei īmūdos. ſm̄ legem ex
tra caſtra manentes. Quoꝝ (ſicut
tradūt) circūciſionē amputauerūt:
⁊ ad ſubſannationē dei in celū ꝓie
cerūt. d ¶ Dixit ſaul cineo. Ci
neus ipſe ē ietro cognat⁹ moyſi de
quo erāt cinei: q̇ habitabāt cū ama
lech.

¶ Ni. de ly.

✻ a ¶ Si i me aut i iona. ꝛc̄.
vſqꝫ ibi incluſiue. b ¶ Da ſan/
ctitatē. nō ē in hebreo nec de tex/
tu. c ¶ Et capt⁹. al's deꝓhēſus
eſt ionathas. ꝓ ſortez q̄ cecidit ſuꝑ
eū ex cauſa ſupradicta. d ¶ Et in
dicauit ei iona. cauſas ſue cōme
ſtionis ſupradictas. e ¶ Et ait:
guſtās guſtaui. ſ. modicū in trā/
ſitu. f ¶ Et ecce ego mo. abſqꝫ
cauſa rōnabili: ⁊ iō liberauit eū po
pulus: vt ptꝫ in lr̄a. g ¶ Et ſaul
cōfirmato regno ꝛc̄. hic vltimo
ponit᷑ hiſtorie ꝓſecutio ⁊ ptꝫ lr̄a vſ
qꝫ ibi: h ¶ Et quocūqꝫ ꝛc̄. In
hebreo habet᷑: Et q̄cunqꝫ ſe verte/
bat impie agebat vel impi⁹ fiebat:
⁊ lr̄a īmediate ſequēs cōcordat cū
†ſ.9.a. đr: i ¶ Cōgregatoqꝫ ꝛc̄. đ qua
1. Pa.8.c. ꝑcuſſiōe agit᷑: ca. ſe. in qua plurib⁹
modis incurrit offenſam dñi: vt vi
debit᷑. k ¶ Fuerūt aūt fi. ſaul
iona. ꝛc̄. hic nō noīat᷑ iſboſeth nō
ꝓpter defectū etatis: q꞉ iam habe/
bat. xx. annos et vltra: cū in morte
ſaulis fuerit annoꝝ. xl. vt habet᷑. ij.
Reg. ij. ca. ſed ꝓpter defectū ma/
gnanimitat̄: q꞉ fuit puſillanimis ⁊
ineptus ad p̄liū: ꝓpter qđ in bello
vbi mortu⁹ fuit ſaul nō fuit cū alijs
fratribus ſuis. l ¶ Patruelis
ſaul. i. cognat⁹ german⁹: q꞉ ſaul ⁊
abner fuerūt nati de duob⁹ fratri/
bus: vt habet᷑. j. Paral̄. viij. ca.
†Exo.17.c. m ¶ Fili⁹ abiel. ſ. cis vt hr̄. ſ. ix.
1.q.4.c. ec/ ca. Erat aūt bellum potēs: q꞉ phili
cleſia. §. 1. ſtei erāt potētes: ⁊ ſaul ꝑtē ſuā con
24.q.3.§.1. tra eos fortificabat q̄tū poterat. iō
ſubdit᷑: Naꝫ quēcūqꝫ viderat ſaul
virū fortē ꝛc̄. ¶ In ca. xiiij.
vbi dicit᷑ in poſtilla. Et quocūqꝫ ſe
vertebat ſuperabat: in hebreo ha/
bet᷑. Quocūqꝫ ſe vertebat inique
agebat vel impie fiebat.

Additio. Immo dictio he
braica in hoc lo
co equiuoca eſt: vno modo ſignifi/
cat idez qđ vincebat vel ſuꝑabat:
alio mō cōmuniori ſignificat idem
qđ īpie

videt᷑ in oculis tuis fac. Et dixit ſaul
ad dñm deū iſrl̄. Dñe de⁹ iſrl̄ da indi
ciū: q̇d ē qđ nō rn̄deris ſeruo tuo ho/
die? Si i me aut in ionatha filio meo a
hec iniq̄tas ē: da oſ̄ſionē. Aut ſi hec
ē iniq̄tas i ppl̄o tuo da ſctitatē. Et de b
ꝓhēſus ē ionathas ⁊ ſaul: ppl̄s aūt ex
iuit. Et ait ſaul: Mittite ſortē īter me
⁊ īter ionathā filiū meū. Et capt⁹ ē io/ c
nathas. Dixit āt ſaul ad ionathā: In
dica mihi q̇d fecer̄? Et idicauit ei io/ d
nathas/ ⁊ ait: Guſtās guſtaui i ſūmi/ e
tate ꝟge: q̄ erat i manu mea paululū
a mell̄. Et ecce ego morior. Et ait ſaul f
Hec faciat mihi de⁹/ ⁊ hec addat: q꞉
morte morier̄ ionatha. Dixitqꝫ ppl̄s
b ad ſaul: Ergo ne ionathas morieť: q̇
fecit ſalutē hāc magnā i iſrl̄? Hoc ne/
fas eſt. Viuit dñs: ſi ceciderit capill⁹
de capite ei⁹ i terrā: q꞉ cū deo opat⁹ ē
hodie. Liberauit ġ ppl̄s ionathan: vt
ñ moreret᷑. Receſſitqꝫ ſaul: nec ꝓſecu
t⁹ ē philiſtijm. Porro philiſtijm abie
rūt i loca ſua. Et ſaul ꝯfirmato regno g
ſuꝑ iſrl̄: pugnabat ꝑ circūitū aduerſū
oēs inimicos ei⁹: ꝯ moab ⁊ filios am
mō/ ⁊ edom/ ⁊ regeſ ſoba/ ⁊ philiſteoſ/
⁊ q̊cūqꝫ ſe verterat: ſuꝑabat. Cōgre/ h i
gatoqꝫ exercitu percuſſit amalech: et
eruit iſrl̄ de manu vaſtatoꝝ ei⁹. Fue/ k
rūt āt filij ſaul/ ionathas/ ⁊ ieſui/ ⁊ mel
chiſua: noīa duaꝝ filiaꝝ eius: nomē
primogenite/ merob ⁊ nomē minoriſ mi
chol. Et nomē vxoris ſaul achinoem
filia achimaas. Et nomē p̄ncipis mi/
litie ei⁹ abner/ fili⁹ ner patruelis ſaul: l
Porro cis fuerat pať ſaul: ⁊ ner pať
abner/ fili⁹ abiel. Erat āt bellū potēs m
adūſū philiſteos: oīb⁹ dieb⁹ ſaul. Nā
quēcūqꝫ viderat ſaul viꝝ fortē ⁊ aptū
ad p̄liū: ſociabat eū ſibi.

Et dixit ſamuel ¶ Ca. XV n
ad ſaul. Me miſit dñs: o
vt vngerē te i regē ſuꝑ po
pulū ei⁹ iſrl̄. Nunc ġ audi vocē dñi. p
Hec dic̄ dñs exercituū. Receſui q̄cū q
qꝫ fec̄ amalech iſrl̄i: quō reſtitit ei i via
cū aſcēderet đ egypto. Nūc ġ vade ⁊
ꝑcute amalech: ⁊ demolire vniuerſa
ei⁹ ñ ꝑcas ei: ⁊ ñ ꝯcupiſcaſ ex reb⁹ ipi⁹
aliq̇d: ſꝫ iſfice a viro vſqꝫ ad mulierē ⁊
c ꝑuulū atqꝫ lactātē: bouē ⁊ ouē: came
lū ⁊ aſinū. Precepit itaqꝫ ſaul ppl̄o:
⁊ receſuit eos q̄ſi agnos ducēta milia
peditū: ⁊ decē milia viroꝝ iuda. Cū
qꝫ vēiſſet ſaul vſqꝫ ad citatē amalech
d tetēdit īſidias i torrēte. Dixitqꝫ ſaul r

qđ īpie agebat: Vñ trāſlatio nr̄a ha G
bet veritatē iuxta primā ſignificatio
nē q̄ cōcordat cū lr̄a p̄cedēti: vbi di/
cit: ⁊ pugnabat in circūitu aduerſus
oēs inimicos ei⁹ ꝯtra moab ⁊ filios
āmon ⁊ edō ⁊ reges ſaba ⁊ philiſte
os. Etiā cōſtat ꝙ ī his p̄lijs nō im/
ponit᷑ ſibi pctm̄ in lr̄a: ſꝫ ſolū victo/
ria. Similiter cōcordat cū lr̄a ſequē
ti. cū dicit᷑: Et eruit iſrl̄ de manu va/
ſtatoꝝ ei⁹: qđ ſolū ſonat triūphū de
inimicis ⁊ nō pctm̄. ſcđa vero ſigni/
ficatio cōmunior cōcordat cū ꝓceſſu
ip̄ius ſaul poſtqꝫ regnauit: Unde
vtroqꝫ mō lr̄a hebraica de ip̄o ſaule
verificat᷑ ꝛc̄. ¶ Ca. XV

Et dixit ſamu. Hic ꝯñr
ponit᷑ tertia trāſgreſſio ſau Diuiſio
lis: q̄ ꝓceſſit ex cupiditate
⁊ ſuꝑbia eo ꝙ ex victoria habita de
amalech cōcupiuit p̄dā: ⁊ arcū triū/
phalē erexit ad ſui iactātiā. Igit᷑ cir
ca hoc deſcribit᷑ mandati diuini ſibi
facti denunciatio. ſcđo ip̄ius tranſ/
greſſio/ ibi: Et apphēdit. Circa pri
mū dicit᷑: o ¶ Me miſit do. ꝛc̄.
q. d. ſamuel ex hoc debes eſſe ſollici/
tus obedire deo. p ¶ Nūc ġ au/
di vo. dñi. q. d. prius tranſgreſſus
es offerēdo in ꝑſona ꝓpria qđ tibi
nō licebat. vt dictū fuit: ca. xiij. ⁊ te/
merarie iurādo: vt dictū fuit ca. xiiij.
Sed nūc aduerte: vt obedias ī nul/
lo trāſgrediendo. q ¶ Recēſui q̄
cūqꝫ ꝛc̄. q꞉ primo filios iſrl̄ impu/
gnauit in deſerto: vt hr̄ Exo. xvij. ⁊
iō demeruit deleri ab hoībus vſqꝫ
ad aīalia: et a maiori vſqꝫ ad mini/ H
mū. Dicit aūt hic Rab. Sa. ꝙ dñs
p̄cepit hic aīalia interfici: eo ꝙ inter
amalechitas erant multi ſortilegi ſe
trāſformātes in ſimilitudinē beſtia/
rum: ſed hoc fictitiū videt᷑. ideo pri/
mū eſt magis tenendū: maxime cuꝫ
ſil̄is interfectio alibi facta ſit: vt ptꝫ
Iudi. xx. de ciuitate gabaa in dete/
ſtationē criminis ꝑpetrati in vxore
leuite. Cetera patēt vſqꝫ ibi:
r ¶ Dixitqꝫ ſaul ci. i. illis q̇ deſcē/
derāt đ ietro: ⁊ venerāt cū filijs iſrl̄:
vt dictū fuit Exo. xviij. et Nu. x. et
✻ Iudi. i.

Moraliter. n ¶ Et dixit ſamu Moraliter
el ꝛc̄. Per ſamuelē q̇ poſtulatus a
dño interp̄tat᷑ cōuenieēter ieſus xp̄s
ſignificat᷑ quē a dño poſtulauerūt i/
ſtanter p̄triarche ⁊ ꝓphe. Eſa. xvj. a
Emitte agnū dñe dñatorē terre: de
petra deſerti ad montē filie ſion. Et
cōſil̄is poſtulatio in multis locis po
nit᷑ in veteri teſtamēto. Per ſaulez
vero regnare volentē pōt intelligi
q̇cūqꝫ querit vel acceptat ptātē tp̄a/
lem ⁊ ſp̄ūalē: ⁊ talis debet p̄mo de
regimine ſui cogitare qđ cōſiſtit in
h ꝙ ſenſualitas redigit᷑ ſub rōnis
poteſtate: ꝓpter qđ ſibi đr a chriſto
qui ꝑ ſaulē ſignificat᷑: vade ⁊ ꝑcute
amalech q̇ bruta gens interp̄tat᷑: ꝓ/
pter quod ꝑ amalech ſenſualitas ꝑ
quā hō ꝯuenit cū brutis deſignat᷑:
⁊ ſic debet domari qđ obediat rōni
Sꝫ ī hac victoria duplex pōt eē de/
fect⁹. Un⁹ ē ſi nimis parcat᷑ carni ſb
p̄textu ſeruitutis dei. ſ. vt ſit fortior
ad ſeruiendū ei: ⁊ h ſignificat᷑ ꝑ h ꝙ
ſaul pepcit meliorib⁹ aīalib⁹ ſb p̄te/
xtu oblatiōis deo ſiēde ex eis. cū đr:
✻ Si per

G lech. Cõſanguinei em̄ erãt ⁊ ī
A terra ei⁹ hereditatē habebãt.
Miſcdiam fecit cine⁹ cū filijs
iſrl̄:q̄ fouit moyſen in ṫra ma
diã ⁊ ꝯſiliū dedit ei q̄lit̄ gub/
naret multitudinem populi.
Moraliter a ¶ Penitet me ⁊c̄. Greg.
Hũilitas Hac icrepatiõe ſupbia regis
laudatur abijcit̄ qḋ ad correctionē ſuã
cõuertere põt q̄ſq3 p̄lat⁹. Cum
ſaul ſe ꝑuulū in ocul' ſuis eſti/
maret:caput in tribubus iſrl̄
fact⁹ ē. Quaſi cū te ꝑuulū con
ſpiceres:ego te p̄ ceteris ma/
gnū feci. Quia ṽo te magnū
ꝯſpicis:a me ꝑuul⁹ eſtimaris.
Qḋ ꝯ̄ dauid cū regni ſui po/
tentiã corã arca dn̄i ſaltãdo
Re.6.d. deſpiceret/dixit: Ludã ⁊ vili/
orſiã pluſq3 factus ſum:⁊ ero
humil' in ocul' meis. Si ḡ ſan
cti etiã cū fortia agūt de ſemet
ip̄is vilia ſentiūt quid dicturi
ſunt:q̄ ſine opib⁹ ṽtut' itume
ſcūt. Quelibet aūt opa nulla
ſunt:niſi humilitate cõdiant̄.
Mirãda actio cū elatiõe non
eleuat:ſed ḡuat. Qui em̄ ſine
hũilitate ṽtutes cõgregat:in
ventū puluerē portat. vñ dum
aliq̄d ferre cernit̄:deteri⁹ exce
cat̄. Nõ ḡ aſpiciam⁹ q̄b⁹ iã ſu/
periores:ſ3 q̄b⁹ adhuc ſumus
inferiores; vt ad maiora ſp̄ ex
hũilitate aſcēdam⁹. b ¶ Nõ
ne cu3 ꝑuulus ⁊c̄. Greg⁹.
Paruul' eſt in ocul' ſuis. q̄ dū
ſe ꝯſiderat:ipare alienis me/
rit' pẽſat. Nã grandē ſe ꝯſpi
B cit:q̄ ſup aliena merita ſe extē
dit. Saul ãt in bono qḋ cepat
nõ ꝑmãſit:q2 faſtu ptãtis intu
muit. Dauid ṽo ſp̄ de ſe hu/
milia ſentiēs:⁊ eidē ſaul ſe cõ/
paratiõe poſtponēs:poſtq3 fe
riēdi locū repperit pepcit ⁊ ſe
uiēti aduerſario ſe hũiliter ꝓ/
Re.24.c ſtrauit/dicēs: Quē pſeq̄ris rex
iſrl̄:quē pſeq̄ris? Canē mortuū
⁊ pulicē viuū. Jã tn̄ in regem
vnctus fuerat:iã didicerat ꝙ
ſaule reprobato ſeruabat̄ ad
regni gubernacula. Diſcãt ḡ
quõ hũiliari ꝓximis debēt:q̄
adhuc in q̄ loco habeant̄ apḋ
deū neſciūt:ſi electi ſe ill' humi
liãt q̄b⁹ ſe iã an̄poſitos ſciūt:h
3.130.a. aūt ꝓpriū ē electoꝝ:de ſe ſen/
tire īfra q3 ſunt. vñ: Si nõ hu
milit̄ ſentiebã:ſ3 e. ⁊c̄. Et ali/
bi: Si q̄s ꝑuul⁹ ē vẽiat ad me
⁊c̄. Qui em̄ hũilē ſe nõ ſentit:
ſapiam dei non apprehendit.
Paruul⁹. Paruulu3 ſe ſaul
pri⁹ vidit:ſ3 elat⁹ potẽtia iã ſe
ꝑuulū nõ videbat:ceteroꝝ cõ/
paratiõe ſe p̄ferēs:q2 pl⁹ pote
rat:magnū ſe p̄ oīb⁹ eſtiabat.
S3 cū apḋ ſe ꝑuul⁹:apḋ deū
magn⁹. Cū apud ſe magnus:
Eccl.32.a apud deū ꝑuul⁹ fuit. vñ: Du/
cem te ꝯſtituerūt noli extolli:
ſed eſto quaſi vnus ex illis.

Ni.de ly. ¶ Melior

✱ Judi.j. a ¶ Et apphē/
dit ⁊c̄. Hic ꝯ̄ñr põit mãdati
trãſgreſſio/cū dr̄: Et apphē/
dit ⁊c̄.

cineo: Abite recedite atq3 diſcedite ab
amalech:ne forte iuoluã te cū eo. Tu
em̄ feciſti miſcdia3 cū oīb⁹ filijs iſrl̄:cū
aſcēderēt de egypto. Et receſſit cine⁹
de medio amalech. Percuſſitq3 ſaul
a ¶ gẽs bruta:ppl's lãbẽs. b ¶ dolẽs:ꝑturiens:
ſtolid⁹ aut a p̄ncipio. c ¶ mur⁹ robuſt⁹ ꝯtinẽs:di/
rect⁹ ãguſtia:acerbitas aut ꝯtinentia.
amalech ab euila:donec venit ſur:q̄ ē
a ¶ dom⁹ vel tectū ſeu feſtiue ſolennis.
e regiõe egypti:⁊ app̄hẽdit agag regē a
amalech viuū. Oē ãt vulg⁹ iterfecit i
a ¶ ad gl'ia3 triūphi ſui demõſtrandã.
ore gladij. Et pepcit ſaul ⁊ ppl's agag †
⁊ optis gregib⁹ ouiū ⁊ armẽtoꝝ:⁊ ve/
ſtib⁹ ⁊ arietib⁹:⁊ vniuerſis q̄ pulchra
erãt:nec voluerīt diſpdere ea. Quicq̄d
ṽo vile fuit ⁊ reprobū:h demoliti ſūt.
Factū ē ãt ṽbū dn̄i ad ſamuel/dicēs: b
a † Penitet me ꝙ ꝯſtitueri ſaul regē:q2
dereliq̄t me:⁊ ṽba mea ope ñ ipleuit.
Cõtriſtatuſq3 ē ſamuel:⁊ clamauit ad c d
dn̄m tota nocte. Cūq3 d̄ nocte ſurrexiſ
ſet ſamuel vt iret ad ſaul mãe nūciatū e
eſt ſamueli eo ꝙ vẽiſſet ſaul i carmelū
a ¶ arcū vbi deſcriberet triūphū gl'ie ſue.
⁊ erexiſſet ſibi fornicē triūphalē:⁊ reū f
ſus trãſiſſet:deſcēdiſſetq3 in galgala.
Venit ḡ ſamuel ad ſaul:⁊ ſaul offere/
bat holocauſtū dñó d̄ initijs p̄daꝝ q̄
attulerat de amalech. Et cū vẽiſſet ſa/
muel ad ſaul/⁊ dixit ei ſaul: Bñdict⁹
tu dñó:ipleui ṽbū dn̄i. Dixitq3 ſamu g h
el: Et q̄ ē hec vox gregū q̄ reſonat in
aurib⁹ meiſ:⁊ armẽtoꝝ quã ego audio?
Et ait ſaul: De amalech adduxerīt ea.
Pepcit em̄ ppl's meliorib⁹ ouib⁹ ⁊ ar/
mẽtis:vt imolarent̄ dñó deo tuo:reliq̄
vero occidim⁹. Ait ãt ſamuel ad ſaul:
Sine me:⁊ idicabo tibi q̄ locutus ſit i k
ad me dn̄s nocte. Dixitq3 ei: Loq̄re.
b Et ait ſamuel: Nõne cū ꝑuulus eſſes l
in ocul' tuis:caput in tribub⁹ iſrl' fact⁹
es: Vnxitq3 te dn̄s in regē ſup iſrl̄:et
miſit te dn̄s in viã/⁊ ait: Vade et in/ m
terfice peccatores amalech:et pugna/
bis cõtra eos vſq3 ad internitionē eo/
rū. Quare ergo non audiſti vocē do/
mini/ſed verſus ad p̄dã es:⁊ feciſti
malū in oculis domini: Et ait ſaul ad n
a ¶ ſupbe r̄ndit:malū malo adiecit:q2 culpã defen
dere ſtuduit:hec ꝑ hoc accumulauit.
ſamuelē: Jmmo d̄ audiui vocē domini: o
⁊ ambulaui in via ꝑ quã miſit me do/
minus:et adduxi agag regem ama/ p
lech:et amalech interfeci. Tulit autē q
populus de p̄da oues ⁊ boues:pri/
mitias eorū que ceſa ſunt:vt imolent r
domino deo ſuo in galgaliſ. Et ait ſa/

dit ⁊c̄. ⁊ in hoc trãſgreſſus fuit mandatū C
dn̄i in q̄ fuerat ſibi p̄ceptū ꝙ totū ppl'm ex
terminaret. ⁊ iõ h potiſſime intelligebat̄
de capite ppl'i. S3 ſaul cupiditate ductus
ſperabat hr̄e de eo magnã redēptionē vl'
ꝑ eū occulti theſauri reuelationē:⁊ eade3
cupiditate reſeruauit meliora de p̄da:vt
pt3 in lr̄a. b ¶ Factū eſt ãt ⁊c̄. Supe/
rius deſcripta ē ip̄ius ſaul' trãſgreſſio:hic
ꝯ̄ñr deſcribit̄ ei⁹ diffinitiua reprobatio:q̄ Diuiſio
p̄mo ſamueli reuelat̄. ſcḋo ſauli denūcia/
tur/ibi: Dixitq3 ſamuel. Circa p̄mū dicit̄:
a Factū ē ṽbū dn̄i ad ſa. di. Penitet
me ꝙ ꝯſti. ſaul re. ⁊c̄. Pnia cū mutabi
litatē iportet nõ põt eſſe in deo:d2 tn̄ pe/
nitere eo ꝙ ad modū penitẽtis ſe h3 q̄n de
† ſtruit qḋ fecerat. ⁊ ſic ē in ꝓpoſito:q2 ſau/
lē abijcere decreuerat quē p̄us ſublimaue/
rat. iſta tn̄ mutabilitas ſolū ē in creaturis:
q2 de⁹ volũtate imutabili facit mutabilia.
c ¶ Cõtriſtatuſq3 ē ſamuel. ꝓpt̄ pec
catū ſaul'. d ¶ Et clamauit ⁊c̄. ad ip̄m
placãdū ſi poſſet:q2 adhuc forſitã ignora/
b bat vtꝝ eſſet dei diffinitio vl' ſolū cõmina
tio:ſ3 poſtea bñ ſciuit:vt ex ſeq̄ntib⁹ pate †Gen.6.b
bit. e ¶ Nūciatū eſt ⁊c̄. montē valde
altū. f ¶ Et erexiſſet ⁊c̄. i. arcū triūpha
c d lē de palmis ⁊ oliuis factū in ſignū victo
rie habite ad ſui iactantiã:q2 illã victoriã
ſoli deo debebat attribuere. vñ ⁊ poſtea
e ſubdit̄ ad ſui iactãtiam: g ¶ Impleui
verbū do. qḋ tūc erat falſum:⁊ ex iſtis ag
grauabat̄ ſaul' pctm̄. h ¶ Dixitq3 ſa. h
f ꝯ̄ñr dn̄i ſn̄ia ſauli denūciat̄:⁊ p̄mo ponit̄ Diuiſio
iſta denūciatio. ſcḋo ſaul' obſtinatio/ibi:
Et ait ſaul. Denūciatio ãt diuie ſn̄ie ꝑ ſa/
muelē ponit̄ modeſte ⁊ ordiate:q2 primo
ponit̄ ſimplex rep̄henſio/cū d2: Dixitq3
ſamuel ⁊c̄. q. d. nõ feciſti ṽbū dn̄i:q2 p̄/
cepat oīa occidi. ſcḋo ſbdit̄ ſaul' ſupba re/
ſpõſio in h ꝙ pctm̄ ſuū hũilit̄ nõ recogno
g h uit:ſ3 mag' inepte ſe excuſauit:ponēs ſup
ppl'm qḋ p̄ncipalit̄ fuerat factū ꝑ ip̄m:vt
pt3 ex p̄dictis ⁊ pt3 lr̄a. tertio ſamuel ꝓceſ/
ſit ad denūciationē diuie ſn̄ie ꝯ̄ eū/dicēs: D
i ¶ Sine me: Jd ē audi me loquentem.
k ¶ Et idicabo ti. dn̄i ſn̄ia3. l ¶ Nõ/
ne ⁊c̄. q. d. ſic ꝑ hũilitatē meruiſti ad re/
gnū exaltari:ita ꝑ ſupbiã ⁊ ꝯtẽptū ṽbi di
uini meruiſti deijci. Qr ãt ꝯtempſerit dei
mãdatū oñdit dicēs: m ¶ Miſit te ⁊c̄.
i k ⁊ pt3 lr̄a. n ¶ Et ait ſaul. h ꝯ̄ñr deſcri/ Diuiſio
bit̄ ip̄i⁹ ſaul' obſtiatio. ⁊ ſcḋo pn̄ie ſimula/
tio/ibi: Dixitq3 ſaul. Saul' obſtinatio ap/
l paret:q2 cū p̄dicta excuſatiõe ſua addidit
pcti ſui defenſionē/dicens: o ¶ Immo
au. vo. do. verūtn̄ in ſua defenſiõe ꝯ̄di/
cit ſibi:ſic freq̄nt̄ ꝯtigit mal' hoīb⁹/dicēs:
m p ¶ Et addu. agag. de q̄ fuerat ſibi p̄/
ceptū vt iterficeret eū:ſ3 cupiditate duct⁹
reſeruauit eū viuū:vt dictū ē. ſ. q ¶ Tu
lit ãt ⁊c̄. q. d. nõ ego:cū tn̄ eſſet p̄ncipal'
in h facto. r ¶ Vt imolēt do. q. d. nõ
debes hoc rep̄hendere:quia cedit ad ho/
norē diuinū:qḋ excludit ſamuel dicens:
✱ Nunq̄d vult
n ✱ † ¶ Et pepcit ſaul ⁊c̄. ⁊ idē ſignifi/ Moraliter
cat̄ ꝑ h ꝙ dimiſit viuū regē agag piguiſſi
o mū. Ali⁹ ãt defect⁹ ē q̄n ex vitioꝝ carnaliū
victoria iſurgit ſupbia q̄ aliq̄n ē mag' dei
offenſiua. Bern̄. ſup Miſſus ē. Expedit
p mag' ṽginē nõ eſſe q3 de ṽginitate inſo/
q leſcere. Ex h ſignificat̄ ꝑ h ꝙ ſaul erexit ſi
bi fornicē triūphalē ad ſue victorie oſtẽta
tionē:⁊ q̄m ꝑ humilitatē fuerat electus in
r regē ſicut dicit̄ in textu. l ¶ Nõne cu3
paruulus eſſes i oculis tuis:ca. ⁊c̄.
Jta ꝑ ſupbiam fuit eiectus:ſicut dicit̄. ſ.

G a ¶ Melior ē eñ ꝛc. Quia ꝑ victimas aliena caro: ꝑ obe/
E dictiā vero volūtas ꝓpria mactat. Tāto ḡ quiſqȝ deū citiꝰ pla/
cat: quāto repreſſa arbitrij ſui ſuꝑbia gladio p̄cepti ſe īmolat.
Ariolādi ꝟo pctm̄ inobedictia dr̄: vt quāta ſit ꝟtus obedien
tie ex aduerſo demōſtret: ſi ei q̄ſi pctm̄ ariolādi ē repugnare
ꝛ q̄ſi ſcelꝰ idolatrie nolle acq̄eſcere: ſola eſt
Pro.21.d. obedictia q̄ fidei meritū poſſidet: q̄ ſine q̄ſ
†Eccl.4.d ꝗ infidelis ꝯuincit. Uñ ſalomō: Uir obe
8.q.1.c. ſcie dičs loquet victorias. Dū eñ aliene voci
dū. 32. diſt. hūiliter ſubdimur: noſip̄os ī corde ſupera/
.§. verū. 81. mꝰ. Sciēdū aūt ꝙ nūqȝ ꝑ obedictiā maluȝ
diſt. c. ſi qui fieri: aliqñ aūt bonū qđ agit dȝ ītermitti.
p̄ſbiteri. 1. q Nō eñ mala erat arbor ī ꝑadiſo quā deꝰ
4. §. itē pctā ꝯtingere vetuit: vt ꝑ obedictie meritū hō
cinium bñ cōditꝰ creſceret: dignū fuit vt hūc etiaȝ
Nota a bono ꝓhiberet. Notandū etiā qđ ibi dr̄:
Geñ. 2. c Ex oī ligno paradiſi edite ꝛc. Qui eñ ab
vno bono ſb̄ditos vetat: neceſſe eſt vt mul
ta cōcedat: ne mēs ab oībꝰ repulſa q̄ſi ieiu
na īteriat. Sciēdū etiā ꝙ obedictia aliqñ
ſi de ſuo aliq̄d habet nulla ē. Aliqñ aūt mi
nima: ſi etiā ſuū aliq̄d nō habet. Cū eñ lo
cus ſuꝑior īperat: obedictie ſibi ꝟtutē eua
cuat q̄ adhuc ꝓprio deſiderio anhelat. Cū
ꝟo opprobria vl̄ ꝯtumelie īperant. niſi ex
ſemetip̄o h̄ animꝰ appetat obedientie ſibi
Exo.4.d meritū minuit: q2 ad h̄ īuitꝰ deſcēdit. Hic
moyſes p̄ncipatū ppl̄i hūilit̄ recuſat. Pau
Act. 21. c lus aūt audact̄ dicit: Ego nō ſolū ligari in
hierl̄m: ſȝ etiā mori patꝰ ſū. b ¶ Nō re/
uer. te. ꝛc. Alia editio. Nō reuertar inq̄t
ſamuel tecū: q2 ſpreuiſti ꝟbū dñi ꝛ ſpreuit
te dñs ne ſis rex ſuꝑ iſrl̄. Et ꝯuertit ſamu/
el faciē ſuā vt abiret: ꝛ tenuit ſaul pinnulā
diploidis eiꝰ ꝛ dirupit eā. Et dixit ad eū ſa
F muel. Dirupit dñs regnū iſrl̄ ð manu tua
hodie: ꝛ dabit ꝓximo tuo bono ſuꝑ te: ꝛ di
uidet iſrl̄ ī duo: ꝛ nō ꝯuertet neqȝ penite/
bit eū: q2 nō ē ſicut hō: vt peniteat eū: h̄ mi
nat ꝛ nō ꝑmanet. c ¶ Ille aūt ap. ꝛc.
Sicut ī paſſiōe dñi pōtifex veſtimētū ſci/
† j. 28. c dit: ita ꝛ ſaul veſtē ꝓphe. Per vtrāqȝ eñ
ptātē regalē. ſ. ꝛ ſacerdotalē ſciſſio fctā mō
ſtrat regnū iudeorū ꝛ ſacerdotiū ſtare non
poſſe: q2 verū regē ꝛ ſacerdotē. i. xp̄m nolu
erūt recipe. ¶ Augꝰ. Iſte cui dixit: Sꝑnit
te dñs: ne ſis rex ſuꝑ iſrl̄: ꝛ dirupit dñs re
gnū iſrl̄ de manu tua hodie: q̄draginta an
nis regnauit q̄ntū. ſ. regnauit ꝛ dđ: ꝛ audi
uit h̄ p̄mo tp̄e regni ſui. Intelligimꝰ ḡ idō
dictū: q2 nullꝰ de ſtirpe eiꝰ fuerat regnatu
rus: ꝛ reſpicimꝰ ad ſtirpē dđ de q̄ ſm̄ car/
nē natꝰ ē xp̄s. Populi q̄ȝ iſrl̄ figura ē ſaul
q̄ regnū fuerat amiſſurꝰ xp̄o ꝑ nouū teſtm̄
ſpūaliter regnaturo. ð q̄ dr̄: dabit illud ꝓxi
mo tuo bono ſuꝑ te. i. meliori: vl̄ idō ſuꝑ te:
Pſ. 109. a. q2 bonꝰ. vñ Donec ponā inimicos tuos ſb̄
pedibꝰ tuis: ī q̄bꝰ ē ꝛ iſrl̄. Cui ſuo ꝑſecuto
ri regnū abſtulit xp̄s: q̄uis ꝛ ibi eēt iſrl̄: in
q̄ nō erat dolꝰ q̄ſi frumētū illaꝝ paleaꝝ. In
de eñ apl̄i: inde martyres: q̄ꝝ p̄mꝰ ſtepha
nꝰ. Inde eccl̄ie magnificātes deū: Uñ ſeq̄
tur: ꝛ diuidet iſrl̄ ī duo ī iſrl̄. ſ. inimicū xp̄o
ꝛ in iſrl̄ adherētē xp̄o. In iſrl̄ ad ancillā: ꝛ
ꝛ in iſrl̄ ꝑtinētē ad liberā: hec duo ſil̄ p̄mū
erāt: donec ſterilis ꝑ grāȝ fecūdata clama/
ret. Eijce ancillā ꝛ filiū eiꝰ. Propt̄ pctm̄ q̄/
dē ſalomōis regnāte filio eiꝰ roboā iſrl̄ in
duo diuiſus ē: donec illa gens tota a chal/
† 23. q. 5. c. deis ſubuerſa eſt. Sȝ h̄ q̄d ad ſaulē cū ipi
reos dđ fuerit potiꝰ cōminādū cuiꝰ filiꝰ ſalomō.
Poſtremo ꝟo inter ſe gēs hebrea diuiſa
nō ē: ſȝ ī eodē errore diſꝑſa ꝑ terras. Diui
ſio ꝟo quā deꝰ ſub ꝑſona ſaulis illiꝰ regni
ꝛ ppl̄i figurā gerētꝭ: eidē regno ꝛ pplo mi
natꝰ ē: eťna ꝛ īmutabilis ſignificata ē: ꝑ h̄
qđ adiūctū ē ꝛ nō ꝯuertet nec pēitebit eū:
q̄m nō ē ſicut hō: vt peniteat eū: h̄ minat: et
nō ꝑmanet

nō ꝑmanet. vbi ei legit ꝙ peniteat eū: mutatio rex ſignat di G
uia p̄ſcia īmutabilit ꝑmanēte: vbi ḡ nō penitere dr̄: nō muta/
re ītelligit. Quicūqȝ eñ ad xp̄m trāſierūt vel trāſibūt: ide nō
erāt ſcđm dei p̄ſciam nō ſcđm hūani gener̄ vnā eādēqȝ natu/
rā. d ¶ Scidit. Q̄uis poſtea regnauerit. xl. annis: ſȝ tūc ꝓ
meruit: vt a ſtirpe ſua ſcinderet ꝛ tradere
tur meliori. i. dđ. ꝛ a ſaul. i. iudeis aufert
regnū ꝛ tradit xp̄o. ¶ Corrigit regē ð in
obedictia: q2 mādatū dñi nō īpleuit: ꝛ p̄/
dicit amiſſionē regni. Merito aūt regnū
ꝑdit: q̄ tenere neſcit: ille aūt bñ regit: q̄ ſu
periori obedit ꝛ inferioribꝰ auctoritatē ſu

muel: † Nūq̄d vult dñs ho a
locauſta ꝛ victimas et nō
potiꝰ vt obediat voci dñi?
a Melior ē ei obedictia q̄ȝ b c
victime: ꝛ auſcultare ma/
gl̄ q̄ȝ offerre adipē arietū:
q̄m q̄ſi pctm̄ ariolādi ē re/ d
pugnare: ꝛ q̄ſi ſcelus ido/
latrię nolle acquieſcere.
Pro eo ḡ ꝙ abieciſti ſmo e
nem dñi: abiecit te dñs ne
ſis rex. Dixitqȝ ſaul ad ſa f
muelē: Peccaui: q2 ꝓuari
catꝰ ſū ſermonē dñi ꝛ ꝟba
tua: timēſ ppl̄m ꝛ obediēs g
voci eoꝝ: Sȝ nūc porta q̄ h
ſo pctm̄ meuȝ: et reuertere i
mecū vt adorem dñm. Et
b ait ſamuel ad ſaul: Nō re/ k
uertar tecū q2 ꝓieciſti ſmo
nē dñi: et ꝓiecit te dñs ne
ſis rex in iſrl̄. Et ꝯuerſus
c eſt ſamuel vt abiret. Ille l
aūt apꝓhendit ſummitatē
pallij eius: que ꝛ ſciſſa ē.
d Et ait ad eū ſamuel: † Sci m
dit dominꝰ regnū iſrael a n
te hodie: et tradidit illud
a ¶ chriſto qui de iudeis ē ſm̄ car/
nem ſicut ꝛ ſaul.
ꝓximō tuo meliori te.
a ¶ dñs cui oīs victoria aſcribit:
Porrō triūphator in iſrl̄ o
nō parcet tibi: ꝛ penitudie
a ¶ q2 īmutabilis eſt: ꝛ ſm̄ iuſticiā
ꝛ veritatē oīa iudicat.
nō flectet. Neqȝ ei homo
eſt vt agat pęnitentiā. At p
ille ait: Peccaui. Sȝ nūc q
honora me corā ſeniorib
populi mei ꝛ corā iſrael et
reuertere mecū vt adoreȝ
dominū deū tuū. Reuer/ r
ſus ergo ſamuel ſecutus ē
ſaulē: ꝛ adorauit ſaul do/
minum. Dixitqȝ ſamuel: †
Adducite ad me agag re/
gē amalech. † Et oblatꝰ ē ei
agag pīguiſſimus tremēs.
Et dixit agag: Siccine ſe
parat amara mors? Et ait
ſamuel. Sicut fec̄ abſqȝ li s
beris mulieres gladiꝰ tuꝰ
ſic abſqȝ liberis erit iter mu t

Ni. de ly.

G am antepo
* a ¶ Nūq̄d vult ꝛc. q. d. nō. vñ ſb̄/
dit: b ¶ Melior ē eñ. in q̄ ſacrificat
deo volūtas ꝓpria. c ¶ Q̄ȝ victime in
q̄bus offert̄ caro aliena: q̄nto de re melio
ri deo fit oblatio: tāto magis ſibi placet.
d ¶ Q̄m q̄ſi pec. ꝛc. ꝓpriū pctm̄ defen
dēdo: ꝓpt̄ qđ abiectio ſaulis a regno dif
finitiue ſibi denūciat. cum dr̄: e ¶ Pro
eo ḡ ꝙ ꝛc. Dixitqȝ ſaul. Hic ꝯñr pōit
pnīe ſimulatio: timuit eñ ſaul ne ſamuel
ad electionē alteriꝰ regꝭ ꝓcederet: ꝛ ſic ip
ſe regnū ꝑderet: idō ficte ſe hūiliauit. Pri/
mo igit̄ deſcribit̄ iſta ficta hūiliatio. ſcđo
ip̄ius ſamuelis aliq̄lis ꝯdeſcēſio/ ibi: Re
uerſus ḡ. Circa primū dr̄: f ¶ Dixitqȝ
ſaul ꝛc. Sȝ ꝙ iſta penitētia ficta fuerit:
ptȝ ꝑ h̄ qđ ſubdit̄: g ¶ Timēs ppl̄m:
cū nō eēt inobedictia ppl̄i: ſȝ magꝭ ecōuer
ſo: ꝛ idō culpā ſuā obūbrauit falſo. vñ ſub/
dit̄: h ¶ Sȝ nūc por. ꝛc. corā pplo diſ
ſimulādo. i ¶ Et reuer. me. honorans
me tua p̄ñtia. k ¶ Nō re. te. videt̄ ꝙ ſa H
muel falſū dixerit: q2 poſtea cū ip̄o reuer/
ſus fuit. Dicēdū ꝙ intellectꝰ ſamuelis fu/
it ꝓ illa hora: ꝛ nō ꝓ ſequēti. ſic Ioh. vij.
ſaluator dicit. Ego nō aſcēdā ad diē feſtū
iſtū: ꝛ poſtea dr̄ ꝙ ip̄e aſcēdit ī occulto: vl̄
q2 ꝓ tūc ſamuel ītēdebat nō reuerti: ſȝ pꝰ
mutauit ꝓpoſitū ex cauſis q̄ dicent̄:
l ¶ Ille aūt ap. ꝛc. ad retinēdū eum.
m ¶ Que ꝛ ſciſ. ē. ī ſignū ſciſſiōis regni
a ſaule: ſcđm ꝙ ſubdit̄ a ſamuele.
n ¶ Scidit do. re. ꝛc. Dicūt aūt h̄ aliq̄
hebrei ꝙ ſamuel tūc dedit ſignuȝ ip̄i ſauli
ꝙ ille erat regturꝰ ꝓ eo: q̄ abſcideret orā
chlamydis ſue: qđ fecit dđ: vt h̄r. j. xxiiij.
ꝓpt̄ qđ ſaul tūc vidēs orā chlamydis ſue
ī manu dđ. dixit: Nūc ſcio ꝙ certiſſime re
gnaturꝰ ſis. vt ibidē h̄r. o ¶ Porro ꝛc.
Sciebat eī ſniāȝ dñi diffinitiuā ſuꝑ ſaul
ꝛ filios eiꝰ ð trāſlatiōe regni: q̄ īmutabilr̄
vēit ī effectū. p ¶ At il. ait pec. h̄ dixit
ſaul magꝭ timore pene q̄ȝ amore iuſticie.
q ¶ Sȝ nūc ho. me: ꝛ ſi nō rōne ꝑſone
h̄ tñ facias ꝓpt̄ honorē dignitatꝭ regie.
r ¶ Reuerſus ḡ. h̄ pōit ꝯdeſcēſio ſamu
elis volēs deferre ſauli q̄ȝdiu a deo ī re
gno tolerabat: ꝛ vt īterficeret agag q̄ ad
huc viuꝰ ſuabat. idō ſb̄dit: s ¶ Sic fecit
ꝛc. ſm̄ hebreos h̄ ñ dr̄ ð agag ī ꝑſona ꝓ/
pria: ſȝ ð rege amalech q̄ filios iſrl̄ īuaſit
hoſtilit̄ ī deſerto: ꝛ pl̄es ex eiſ īterfecit: vt h̄r
Exo. xvij. Nu. xiiij. ꝛ Deu. xxv. t ¶ Sic
abſqȝ libe. ꝛc. ꝑ h̄ ñ ē ītelligēdū ꝙ mat
* ter agag
* e ¶ Pro eo ꝙ abie. ꝛc. ꝛ ꝑ h̄ ſigni Moraliter
ficat ꝙ nullꝰ pōt eē bonꝰ rex ī regimie ſui
ꝛ alioꝝ niſi abijciat a ſe ſuꝑbie vitiū.
f ¶ Dixitqȝ ſa. ꝛc. Per h̄ āt ꝙ ſamuel
agag occidit: ſignificat ꝙ xp̄s ꝑ ſamuelē
figuratꝰ extinguit aliqñ incētiuū carnis ī
aliq̄bꝰ amicꝭ ſuis: ſic legit̄ ð btō frāciſco:
ꝛ ī collatiōibꝰ patrū ð Sereno abbate ꝙ
ī ſomnis vidit angelū dei eunuchiçanteȝ
* ip̄m: et

Sã am añponit. a ¶ Et in fru.ꝛc. Cuꝫ
A legãt qdã in ſcripturis: ꝙ ſcti nulli ho/
ſtiũ pcãt: dicũt eos crudeles. nec ĩtelli/
gũt in his ꝟbis obũbꝛata myſteria: vt
pugnãtes. ſ. aduerſus vitia nullũ peni
tuſ relinq̃m⁹. Si ei pepcerim⁹: reputa
biť nob̃ in culpã: ſic̃ ſauli q̃ regẽ ama/
lech viuũ reſeruauit. Sãcti ꝟo ſic̃ ſa/
muel: nullũ pctm̃ dimittũt ĩpunitũ.

D Ixit dñs ꝛc. ¶ Ca. XVI
b ¶ Ne reſpicias ꝛc. nec
iuxta intuitũ ꝛc. Repꝛo/
bať maioꝛib⁹ filijs iſai. minimus ad re
gnũ eligiť: q꞉ ſpꝛeto iudaico ſacerdo/
tio ꝛ regno poꝛis pplı̃: xp̃s caput mĩo/
ris populi rex ꝛ ſacerdos factus eſt.
c ¶ Paruulus: ꝛ pa. oues. De of/
ficio pecoꝝ factus eſt dauid rex homi/
num: xp̃s autẽ ab ouili iudaice plebis
ad regnum gentium tranſlatus eſt.

Ni. de ly.

Sã Spũs ãt
✱ agag adhuc viueret: q꞉ añ moꝛtua
fuerat moꝛte naturali: vel ĩterfecta cũ
alijs de pplo amalech: ſꝫ p̱ h̃ intelligiť
ꝙ oẽs filij ei⁹ eſſent interfecti: q꞉ agag
erat in pũcto occiſiõis: ꝛ ſi cũ ipo alios
filios habuerat: iã ĩterfecti fuerãt cum
alijs. a ¶ Et in fruſta ꝛc̃. nõ ꝣelovi
dicte ſꝫ iuſticie diuine. b ¶ Et nõ vi
dit ꝛc̃. Iſtd̃ exponiť dupl̃r. Uno mõ
referẽdo ad moꝛtẽ ſamuel: de q̃ hř. ĩ.
xxv. ca. vbi d꞉ ꝙ ꝯgregat⁹ ẽ ad eũ vni/
uerſus iſrl̃: ꝛ veriſil̃e ẽ ꝙ ſaul ibi vene
rit ꝛ ſamuel iã ꝓpinqu⁹ moꝛti eũ vide
rit. Sꝫ ꝯ h̃ videť qd̃ d꞉. ĩ. xix. c. ꝙ ſaul
ꝓphauit cum ceterl̃ coꝛã ſamuele. Ad
qd̃ rñdẽt iſti ꝙ nõ vidit eũ in regio ha
bitu. vñ ſb̃diť ibidẽ: Et cecinit nud⁹ to
ta die illa ꝛ nocte. vl̃ q꞉ erat mutat⁹ in
viꝝ alteꝝ ꝓpť ſpm̃ ꝓphetie: ſic̃. ẽ. x. b.
d꞉ de ipo: Pꝛophetab̃ cũ eis ꝛ muta/
B ber̃ i viꝝ aliũ. ꝛ ſic exponiť qd̃ d꞉ h̃ ꝙ
ſamuel nõ vidit eũ vſq꞉ ad diẽ moꝛtis
ſue. ſ. in regio hĩtu ꝛ cõi ſtatu. Aliť ex/
poniť referẽdo ad moꝛtẽ ſaul: q꞉ tũc vi
dit eũ ſamuel ſuſcitat⁹: ꝛ denũciauit ei
moꝛtẽ ſuã futurã in craſtinũ: q̃ dies iã
incepat qñ ſamuel h̃ dixit: q꞉ dies apd̃
hebꝛeos incipit a veſpa p̃cedẽtis diei.
c ¶ Uerũtñ luge. ꝛc̃. nõ ad h̃ ꝙ ſnĩa
dñi ꝯ eũ mutareť quã ſciebat diffiniti/
uã: vt p̃dictũ ẽ: ſꝫ cõpatiẽs aĩe ei⁹ ne dã
nareť eťnaliť: ꝛ timẽs ne pplˀs iſrl̃ ꝓpť
pctã ſaul̃ affligereť.

Moraliter ✱ ipm̃: ꝛ extũc nõ ſenſit motũ carnis
inoꝛdinatũ p̃ma collatiõe ei⁹. c ¶ Ue
runtñ lugebat ꝛc̃. Per h̃ deſignať
ꝙ qlibet q̃ ẽ mẽbꝛũ xp̃i reputare dꝫ ca/
ſuꝫ magne pſone valde lamẽtabilẽ.

D Ixitq꞉ dñs ꝛc̃. Ca. XVI
Supi⁹ actũ ẽ de regno labili
ſb̃ ſaule: h̃ ꝯñr agiť de regno
Diuiſio ſtabili ſb̃ dauid. Circa qd̃ aduertendũ
ꝙ dauid fuit inunct⁹ in regẽ: nõ ad hoc
vt ſtatĩ poſſideret regnũ: ſed qñ accede
ret bñplacitũ diuinũ. deus aũt tolera/
uit ſaul ĩ poſſeſſiõe regni vſq꞉ ad moꝛ/
tem ſuã: vt ex pſecutiõe dauid malicia
ſaul̃ ãpli⁹ declarareť: ꝛ dauid ĩnocẽtia
atq꞉ patiẽtia ꝓbareť. Pꝛĩo igiť deſcri
biť ipſius dauid ĩunctio. ſcd̃o ſaul̃ emu
latio: ca. xvij. tertio dauid pſecutio: ca.
xix. q̃rto ipi⁹ ſaul̃ moꝛs: ꝛ dauid exalta/
tio: ca. xxviij. Circa primũ ſamuel a d̃o
mittiť. ſcd̃o dauid inter frẽs inungiť/
ibi: Cũq꞉ ingreſſi eſſent. tertio ſaul tan
q̃ reprobatus a maligno ſpũ affligiť/
ibi: Spũs

a lieres mř tua † Et in fruſta ꝯcidit a
eũ ſamuel coꝛã dño in galgalis.
Abijt autẽ ſamuel in ramatha.
Saul ꝟo aſcẽdit in domũ ſuã in
a ¶ ſubaudiť in habitu regnãtis.
gabaa. Et nõn vidit ſamuel vl/ b
tra ſaul vſq꞉ ĩ diẽ moꝛtl̃ ſuę. Ue c
runtñ lugebat ſamuel ſaul: qm̃
dñm penitebat ꝙ ꝯſtituiſſet regẽ
ſaul ſup iſrl̃. C. XVI

D † Ixitq꞉ dñſ ad ſamu d
elẽ: Uſq꞉ q̊ tu luges †
ſaul: cũ ego ꝓieceri
eũ ne regnet ſup iſrl̃. Imple coꝛ/ e
nu tuũ oleo: ꝛ vẽi vt mittã te ad †
iſai bethleemitẽ. Pꝛouidi ei ĩ fi/
lijs ei⁹ mihi regẽ. Et ait ſamuel: f
Quõ vadã: Audiet ei ſaul ꝛ in
terficiet me. Et ait dñs: Uitulũ g
de armẽto tolles ĩ mãu tua/ ꝛ di/
ces: Ad imolãdũ dño veni. Et h
vocab̃ iſai ad victimam. Et ego
a ¶ xp̃us vnctus eſt oleo leticie pꝛe conſoꝛ/
tibus ſuis.
oñdã tibi q̃d faciaſ: ꝛ vngẽs quẽ
cũq꞉ mõſtrauero tibi. Fec̃ ğ ſa/
muel ſic̃ locut⁹ ẽ ei dñs. Uẽitq꞉ ĩ
bethleẽ: ꝛ admirati ſunt ſenioꝛes i
ciuitatl̃/ occurrẽtes ei. Dixeřtq꞉: k
† Pacific⁹ ne ẽ igreſſuſ tu⁹: Et ait:
Pacific⁹. Ad imolãdũ dño ve/ l
a ¶ .i. lauate veſtes. b ¶ vt immolem.
ni † Sãctificã̊mĩ: vẽite mẽcũ. Sã m
a ¶ id eſt mũdare ſeipos fecit.
ctificã̊uit ğ iſai ꝛ filios ei⁹: ꝛ voca
uit eos ad ſacrificiũ. Cũq꞉ igreſ n
ſi eẽnt: vidit heliab/ ꝛ ait: Nũ co o p
rã dño ẽ xp̃s ei⁹: Et dixit dñs ad q
b ſamuelẽ: Ne reſpicias vultũ ei⁹/ r
neq꞉ altitudinẽ ſtaturę eius: qm̃
abieci eũ: nec iuxta intuitũ hoĩs
ego iudico. Homo eñ videt ea
quę parent: dominus aũt intue s
tur coꝛ. Et vocauit iſai amina/ t
dab: et adduxit eum coꝛam ſa/
muel. Qui dixit: Nec hunc ele/
git dominus. Adduxit aũt iſai
ſamma: de quo ait: Etiã hũc nõ
elegit dñs. Adduxit itaq꞉ iſai v
ſeptẽ filios ſuoſ coꝛã ſamuel. Et
a ¶ hec ẽ gẽs ſabbatiçãs repꝛobata.
ait ſamuel ad iſai: Nõn elegit
dñs ex iſtis. Dixitq꞉ ſamuel ad
iſai: Nunq̃d iã cõpleti ſunt filij:
Qui reſpõdit † Adhuc reliqu⁹ ẽ
c paruulus: et paſcit oues. Et ait
ſamuel ad iſai: Mitte: et adduc x
eũ. Nec eñ diſcũbem⁹ p̃uſq꞉ ille
huc veniat. Miſit ğ et adduxit

ibi: Spũs aũt dñi ꝛc̃. Circa p̃mũ d꞉ ſa C
mueli a dño: e ¶ Imple coꝛnu tuũ/ † 2. q. 7. §.
oleo. Per coꝛnu qd̃ ẽ vas ſolidũ: deſi ite cũ balaã
gnať ſtabilitas regni dauid: ſic̃ p̱ lenti ante fi.
culã q̃ eſt vas fragile deſignata fuit fra
gilitas regni ſaul̃. ẽ. x. ca. f ¶ Et ait
ſamuel ꝛc̃. Hoc dixit nõ diffidẽdo de
ꝓtectiõe diuĩa: ſꝫ q̃rit modũ q̃liter de/
beat ire. ꝓpter qd̃ dñs rñdit: g ¶ Ui
tulũ de armẽto ꝛc̃. ad imolandũ
dño ve. hoc erat veꝝ: lꝫ cũ h̃ eſſet alia
cauſa. h ¶ Et vocabis iſai ad vi/
ctimã. vt ipẽ ꝛ filij eius ſãctificarenť.
i ¶ Et admirati ꝛc̃. Tũ q꞉ nõ cõſue/
uerat illuc venire: Tũ q꞉ veniebat ml̃/ † De pe. di.
tũ ſolitarius: q꞉ legatio ſua de negocio i. c. pꝛedixe/
regni erat ſecreta. k ¶ Dixerũtq꞉: rat
Pacifi. ꝛc̃. Timebãt eñ ne fugeret a
facie ſaul̃ offenſi ꝯ eũ: eo ꝙ arguẽs ipm̃
denunciauerat ei tranſlationem regni.
l ¶ Ad imolãdũ dño ve. Ad duo ei
venerat. ſ. ad ĩungẽdũ regẽ: ꝛ illud ta/
cuit: q꞉ erat ſecretũ. Et ad offerendũ: ꝛ
illud exp̃ſſit: q꞉ in publico erat agendũ
ẽm ꙩ fuerat ſibi dictũ a dño: vt habeť
ex p̃dictis. m ¶ Sãctificauit ğ ꝛc̃.
Aq̃ expiatiõis. vel p̱ ꝯtinentiã ab vxo/
ribus. n ¶ Cũq꞉ igreſſi eẽnt. Hic
ꝯñr poniť dauid iunctio. p̃mittiť tamẽ Diuiſio
fratrũ ſuoꝝ repulſio/ cũ d꞉: Cunq꞉ in
greſſi eſſent. locũ ſecretũ ad ĩungẽdũ
regẽ. o ¶ Uidit heliab. q̃ erat p̃mo
genit⁹ iſai ꝛ magne ſtature: vt habeť ex
ſeq̃ntibus. p ¶ Et ait. In coꝛde ſuo.
q ¶ Nũ coꝛã dño. q. d. ſic: q꞉ ex ma/
gnitudĩe ſtature iudicauit eũ eſſe aptũ
dignitati regie. ſꝫ h̃ excludit dñs dicẽs:
r ¶ Ne reſpiciaſ ꝛc̃. qm̃ abieci eũ no
lẽs eũ regnare. cuius rõnẽ aſſignãt he/ † 3. Re. 2. c.
bꝛei: q꞉ erat ſup̱b⁹ coꝛde ꝛ iracũdus: qd̃
ptꝫ ex h̃ qd̃ ſeq̃n. ca. d꞉: Irat⁹ fuit ꝯ da/
uid ꝛ eũ valde dure ĩcrepauit ſine cau/ D
ſa: cũ tñ iã vidiſſet eũ vngi in regẽ p̱ ſa/ †
muelẽ. s ¶ Dñs aũt intueť coꝛ. h̃ Leui. 20. b
eñ eſt ꝓpꝛiũ ipſius ſcire ſecreta coꝛdiũ. Ioſ. 3. b
t ¶ Et vocauit iſai ami. Sic ẽ in he
bꝛeo. v ¶ Adduxit itaq꞉ ꝛc̃. i. Pa/
ral̃. ij. ponunť tm̃. vij. filij iſai: cõputãdo
dauid q̃ nõdũ adhuc venerat. ꝛ iõ d꞉ h̃
ꝛ ca. ſeq̃n. vbi exp̃munť. viij. ei⁹ filij: ꝙ
ionathã filius ſamma quẽ adoptauerat
ei in filiũ: ꝛ nutriuerat inť filios ſuos:
cõputať inť filios eius: ꝛ fuit adductus
coꝛã ſamuele añq꞉ veniret dauid q̃ erat
ipo iunioꝛ. x ¶ Mitte ꝛ adduc eũ.
q꞉ mãdatũ dñi volebat ĩplere diligenť:
ꝛ q꞉ debebat ĩungere regem oleo ſacre
vnctiõis: qd̃ dꝫ fieri cũ reuerẽtia ꝛ ſali/
✱ ua ieiuna.

Moraliť. d ¶ Dixitq꞉ dñs ꝛc̃. Si Moraliter
cut ca. p̃ce. p̱ ſamuelẽ ſignificat⁹ eſt xp̃s:
ita p̱ ipm̃ ſignificať xp̃i vicari⁹ ad quem
ſpectat aliquẽ vngere ĩ p̃ncipẽ vl̃ p̃latũ.
ꝓpť ꝯnexionẽ eĩ p̃ncipal̃ agẽtl̃ ad vica/
riũ ĩ expoſitiõe ſacre ſcripture ꝛ maxĩe
myſtica: fit freq̃nť trãſit⁹ d̃ vno ad aliũ.
d꞉ igiť ſibi: † ¶ Uſq꞉ q̊ ꝛc̃. q̃ſi dicat:
vicari⁹ appꝛobare dꝫ magři ſui ſnĩaꝫ: ꝛ
q꞉ moꝛtuo vl̃ deiecto p̃ncipe vel p̃latoꝛ
ali⁹ ẽ ĩſtituẽd⁹. iõ ſb̃diť: † ¶ Ueni vt
mittã ꝛc̃. p̱ iſai q̃ ĩterp̃tať ſal⁹ mea xp̃s
ſignificať. de q̃ Iſa. lvj. a. ĩ pſona pr̃is † 2. Re. 7. b
d꞉: Iuxͣ ẽ ſal⁹ mea vt ve. ꝛc̃. cũ ğ d꞉: Ue Ps. 77.
ni vt mit. te ad iſai. ĩtelligiť eẽ ꝟbũ Act. 13. d
vl̃ ĩſpiratio ſpũſſcti ad illũ q̃ p̃ncipẽ vel
p̃latũ ĩſtituere dꝫ vl̃ vngere. Nã tal̃ ꝓ/
mot⁹ d̃ filijs iſai. i. xp̃i p̱ verã fidẽ dꝫ eſſe.
p̱ h̃ ãt ꙩ d̃ filijs iſai mĩoꝛ iunct⁹ fuit d̃ p̱/
l iiij ✱ cepto

a ¶ Spūs aūt dñi ⁊c̄. Iſi. Sic dicꝰ ē etiā ſopoꝛ dñi: q̄ occupauit milites ſaulis: cū dauid haſtā ⁊ cyphū abſtulit a capite doꝛmiētis: nō ꝙ ipe dñs doꝛmiret: ſꝫ qꝛ eius nutu infuſus eſſet: ne quiſꝙ p̄ſentiā dauid ſentiret. Dicit̃ ģ ſpūs dei malꝰ: id eſt miniſter dei ad faciēdū ī ſaule: qđ eū pati decerneret iudex oīm. ¶ Greg. Diabolus lꝫ afflictionē iuſtoꝝ ſemp̱ appetat: tñ ſi a deo poteſtatē nō accipit: ad tētationis articulū nō cōualeſcit. Vñ oīs volūtas eius iniuſta. Ex ſe em̄ tētare appetit: ſꝫ eos q̄ tentādi ſunt: ⁊ ꝓut tētandi ſunt: deus iuſte tentari p̱mittit. Ideo idē ſpūs: et dñi appellat̃: ⁊ malus: dñi p̱ licētiā iuſte poteſtatis: malus: p̱ deſideriū iniuſte volūtatis. Foꝛmidari ģ nō debet: q̄ nihil niſi p̱miſſus valet: Cuius em̄ malignitas a dño nō ſit: ptās niſi a deo nō eſt.

Quod ſpūs temptat

Moraliter

b ¶ Sciētē pſal. cithara. Erat dauid cāticis muſice eruditus. Diuerſoꝝ ſonoꝝ rōnabilis moderatuſꝙ cōcētus: eccleſie vnitatē ſignificat: q̄ varijs modis quotidie reſonat. Dauid ī cithara ſua malignū ſpiritū cōpeſcuit: nō ꝙ tāta vis eſſet in cithara: ſꝫ in figura crucis xp̄i q̄ de ligno ⁊ choꝛdarū extēſiōe gerebat̃: q̄ iā tūc demones effugabat.

Tropo. Tropologice aūt h̄ facto cōpatiendum ꝓximo inſtruimur: plerūꝙ em̄ ſup̱bus diues exhoꝛtatiōis blādimēto placandus eſt. Quia plerūꝙ dura vulnera p̱ leuia fomēta molleſcūt: ⁊ furoꝛ inſanorū ad ſalutē medico blādiente reducit̃: apph̄enſa dauid cithara ſauli ſedabat inſaniā. Per ſaulē potētes: p̱ dauid vita ſctōꝝ ſignat̃. Cū ģ ſaul ab īmūdo ſpiritu arripit̃: dauid canēte eiꝰ veſania tēperat̃. Quia cū ſenſus potentū p̱ elationē ī furoꝛē vertit̃: dignū ē vt ad ſalutē mētis: quaſi dulcedine cithare locutionis nr̄e trāquillitate reuocet̃.

c ¶ Refocillabat̃ ſaul. Ante eī vexabat̃ a demonio vſꝙ ad ſuffocationē.

Boetius Refert boetiꝰ philoſophū quēdā tactu cithare demonium ab obſeſſo coꝛpoꝛe pepuliſſe.

a ¶ Quis ē iſte q̄ venit de edō tinctis veſtibꝰ de boſra. ¶ ſpecioſus foꝛma p̄ fi. ho.

eū. Erat aūt rūfus ⁊ pulcher aſpectu: decoꝛaꝙ facie. Et ait dominꝰ: Surge ⁊ vnge eū. Ipe eſt enī. Tulit ģ ſamuel coꝛnu olei ⁊ vnxit euꝫ in medio fratrū eius.

a ¶ vnxit te deꝰ: deꝰ tuꝰ oleo le. p̄ cō. ⁊c̄.

¶ reprobato ſaule.

Et directꝰ eſt ſpūs dñi a die illa ī dauid ⁊ deinceps. Surgēſꝙ ſamuel abijt ī ramatha. Spiritus aūt dñi receſſit a ſaul/ ⁊ exagitabat eū ſpūs nequā a dño.

¶ xp̄m q̄ manu foꝛtis: qꝛ diabolū ⁊ mūdū vicit ⁊ deſiderabilis: vnde Veniet deſideratus cunctis gentibus.

a ¶ oēs ſubiecti regis: ſerui vel pueri ſoli cōſiliarij vocant̃ amici.

Dixerūtꝙ ſerui ſaul ad eū: Ecce ſpūs dei malꝰ exagitat te: Iubeat dñs noſter rex: ⁊ ſerui tui q̄ coꝛā te ſunt q̄rāt hoīem ſciētem pſallere cithara: vt q̄n arripuerit te ſpūs dei malꝰ/ pſallat manu ſua: ⁊ leuiꝰ feras. Et ait ſaul ad ſeruos ſuos: Prouidete ergo mihi aliquē bñ pſallētē/ ⁊ adducite eū ad me. Et rn̄dens vnꝰ de puer'/ ait: Ecce vidi filiū iſai bethleemitē ſcientē pſallere cithara: ⁊ foꝛtiſſimū roboꝛe: ⁊ viꝝ bellicoſuꝫ: ⁊ p̄udētē in verbis/ ⁊ viꝝ pulchꝛū ⁊ dñſ ē cū eo. Miſit ģ ſaul nūcios ad Iſai dicēs: Mitte ad me dauid filiū tuū q̄ ē ī paſcuiſ. Tulit itaꝙ iſai aſinū plenū panibꝰ ⁊ lagenam vini: et hedū đ capꝛis vnū: ⁊ miſit p̱ manū dauid filij ſui ſauli. Et vēit dauid ad ſaul: ⁊ ſtetit coꝛaꝫ eo. At ille dilexit eū nimis: ⁊ factꝰ ē eius armiger. Miſitꝙ ſaul ad iſai dicēs: Stet dauid ī ꝯſpectu meo. Inuenit em̄ gr̄am ī oculis meis. Igit̃ q̄ncūꝙ ſpūs dei malus arripiebat ſaul: tollebat dauid citharam ⁊ p̱cutiebat manu ſua: ⁊ refocillabat̃ ſaul ⁊ leuiꝰ habebat. Recedebat enim ab eo ſpiritus malus.

¶ Nico. de lyra

⁂ ua ieiuna. a ¶ Erat aūt rufus. in hebꝛeo habet̃: rubeus vel rubicundus. b ¶ Et ait dñs ⁊c̄. qꝛ tale negociū debebat fieri ſtando cū deuotiōe ⁊ reuerētia. c ¶ Et directꝰ eſt ſpūs .i. ſpūs foꝛtitudinis ⁊ cōſtātie ad liberandū populū: vñ ⁊ ſe. ca. dicit̃ ꝙ inermis iuit cōſtanter ⁊ voluntarie ad pugnandū cōtra philiſteū. ¶ Hiero dicit ꝙ ab illa die fuit ī eo ſpūs ꝓphetie: ⁊ extūc cepit pſalmos canere: ⁊ h̄ cōſonat dicto illoꝝ q̄ dicūt ipſum feciſſe illū pſ̄. Dñs illuminatio mea ⁊c̄. in ſua vnctione. d ¶ Spūs aūt dñi. Hic oñr oſtēdit̃ ſaulis afflictio p̱ ſpm̄ malū q̄ a deo p̱miſſus fuit eū affligere. iō ſb̄dit̃: e ¶ Ecce ſpūs dñi malꝰ. Dicit̃ aūt demon ſpūs dñi: qꝛ natura ipiꝰ bona ē ⁊ a deo p̱ creationē: ſed malus factꝰ fuit p̱ ſup̱biā ſuā: cetera patēt vſꝙ ibi: f ¶ Pſallat manu ⁊c̄. qualiter autē hoc fit: dicet̃ in fine capl'i. g ¶ Et reſpōdēs vnꝰ de pue. ⁊c̄. Dicunt hebꝛei ꝙ iſte fuit doech q̄ erat p̄ncipalis inter famulos ſaul: ⁊ dixit h̄ ex odio: qꝛ iā dauid odiebat: ⁊ ſic q̄rebat vt ſtaret in p̄ſentia ſaulis cū a demone affligeret̃: ⁊ ſic a ſaule vel demone ipm̄ agitante occideret̃: ⁊ iō ipm̄ cōmēdauit: nō ad bonū ipſius dauid finaliter ſm̄ intētionē ſuā. Unde ⁊ in eiꝰ cōmēdatione aliq̄d addidit qđ nō videt̃ veꝝ/ dicēs: h ¶ Et virū bellicoſū: qꝛ adhuc erat iuuenis. Unde ⁊ ſaul dixit ei poſtea: vt habet̃ ca. ſe. nō vales reſiſtere philiſteo iſti qꝛ puer es. Sic em̄ faciūt homines malicioſi cōmēdādo illos q̄s odiūt: vt in aliq̄ caſu ſub ſpecie boni eos cōfūdāt: ſꝫ deꝰ frequēter eoꝝ inſidias ꝯuertit ad bonū illoꝝ q̄bꝰ inſidiant̃: qꝛ nō ē ſcia ꝯ dñm: ſicut deꝰ maliciā fratrū ioſeph ipm̄ vendēdo ne eis dñaret̃ ꝯuertit ad ꝯriū: qꝛ p̱ h̄ fuit exaltatꝰ ī egypto: ⁊ frēs ſui coacti fuerūt adoꝛare ipm̄. i ¶ Tulit ⁊c̄. i. oneratū panibꝰ: vel ſm̄ alios ſaccū factū de coꝛio aſini plenū panibꝰ: cetera patēt vſꝙ ibi: k ¶ Igit̃ q̄ncūꝙ ⁊c̄. qꝛ nō affligebat eū cōtinue ſꝫ p̱ interualla tēpoꝛis. l ¶ Dauid tol. citha. i. accipiebat ⁊ p̱cutiebat manu ſua: qꝛ cōtactu digitoꝝ fit talis melodia.

m ¶ Et refocillabatur ſaul. cuius cauſa ſubdit̃: Recedebat eni ab eo ſpiritꝰ malꝰ. Ad maioꝛē huiꝰ euidētiā q̄rit̃ hic: vtrū demones virtute melodie poſſint expelli a coꝛpoꝛibus obſeſſis: ⁊ videt̃ ꝙ ſic: qꝛ dr̄ h̄: Recedebat ab eo ſpūs malꝰ. Itē Tobie. vi. b. dixit angelus raphael de iecoꝛe piſcis: ꝙ ſi ſup̱ carbones ponat̃: fumus eiꝰ extricat oē genus demonioꝝ ſiue a viro ſiue a muliere: odoꝛ aūt huiꝰ fumi nō eſt maioꝛis virtutis q̄ melodia: maxime cū ſenſus auditꝰ ſit magis diſciplinabil' ģ ⁊c̄. Itē in muſica Guidōis dr̄ ꝙ ſūt q̄dā demōes q̄ melodiā ſuſtinere non valēt. Itē Ioſephus libꝛo de iudaico bello dicit ꝙ in exercitu titi cū obſideret hierl'm: erat q̄dā q̄ p̱ lapidem anuli demōes expellebat a coꝛpoꝛibꝰ obſeſſis. Salomō etiā dr̄ feciſſe exoꝛciſmos ad demones expellēdos. Iſta aūt ſūt q̄dā ſenſibilia: ꝓpt̃ qđ nō videt̃ ī eis eſſe maioꝛ virtus q̄ in melodia: ģ ⁊c̄. Cōtra: Iob. xli. d. Nō ē ptās ſup̱ trā q̄ ei cōparet̃: dicit̃ đ diabolo. Ex quo ptꝫ ꝙ maioꝛ ē virtus demōis ⁊ ſuperioꝛ: q̄ cuiuſcūꝙ rei coꝛpoꝛalis vel ſenſibilis: minoꝛ aūt ptās nō habet efficatiā ſup̱ maioꝛē ſed ecōuerſo. Melodia aūt eſt q̄dā res ſenſibilis īmutās auditū coꝛp̱alē ģ ⁊c̄. Rñſio: dicendū ſi demōes ſm̄ opinionē platonicoꝝ haberēt coꝛp̱a naturalr̄ ſibi vnita ꝓut dicit Apuleiꝰ: ꝙ demōes ſūt aīalia coꝛpoꝛe aerea/ mēte rōnalia/ tp̱e etn̄a/ aīo paſſiua: ſic nullū eēt incōueniēs dicere ꝙ ex melodia ⁊ ex aliq̄bꝰ rebꝰ ſenſibilibꝰ poſſēt īmutari: ⁊ ab afflictiōe hoīm repelli. Ponebāt aūt platonici naturā demonū eē mediā īter ītelligētias: q̄ ſūt ſubſtātie pure ſpūales: ⁊ hoīes habētes coꝛp̱a ex q̄ttuoꝛ elemētis cōſtituta. Sꝫ qꝛ ſacra ſcp̄tura ⁊ fides catholi

⁂ ca aſſerit

Queſtio

Ioſephus

⁂ cepto dñi ſic dr̄ infra. b ¶ Et ait dñs ⁊c̄. ſignificat̃ ꝙ ille de xp̄i filijs q̄ ē hūilioꝛ (ceter' paribꝰ) ē ad dignitatē eccl'iaſticā vel ſecularē aptioꝛ. c ¶ Et di. ⁊c̄. p̱ qđ oñdit̃ ꝙ ꝓmoto ex oꝛdiatiōe diuīa dat̃ gr̄a ad exequēdū officium ſuū niſi ponat obicē ſpūſcti gr̄e. d ¶ Spūs autē do. ⁊c̄. Per qđ ſignificat ꝙ q̄n ſpūſctūs recedit ab aliq̄ ꝓpt̃ pcti moꝛtal' cōmiſſionē: ſpūs malignꝰ agitat eū de culpa ī culpā. Grego. Pctm̄ qđ nō p̱ pniām diluit̃: mox ſuo pōdere ad aliud trahit. Per h̄ āt ꝙ pſallēte dđ ſaul alleuiabat̃: ſignificatur ꝙ p̱ oꝛōnes ſctōꝝ a demōibꝰ agitati aliq̄n curāt̃: qđ đ coꝛp̱ali curatōe oꝛōnibꝰ ſctōꝝ freq̄nt̃ legit̃ eē factū. Spūalr̄ āt p̄dicatoꝛes h̄ faciūt ī ill' q̄ ad eoꝝ p̄dicatiōnē ſpm̄ vere penitēdi cū ꝓpoſito ꝯfitēdi cōcipiunt.

Moraliter

A ⁎ ca aſſerit demões eẽ de natura angelica: ⁊ ꝙ nãlia remã/
ſerũt i eis itegra: Quis ſint ꝑ malicia depuati: oportet ꝯñr di
cere ꝙ nulla res ſenſibil' aut ꝟtꝰ corꝑal' põt i eis aliq̃d agere
directe vl' idirecte: cũ ſint oĩno ſpũales ſubſtãtie: ꝑ q̃d poſſint
ad aliq̃d cõpelli: nec ꝑ ꝯñs ab obſeſſis corꝑibꝰ expelli: ꝟtute aũt
diuia q̃ ſupior ẽ põt h̃ fieri imediate: vl' mediãtibꝰ ſctis angel'
q̃ freq̃nt i talibꝰ ſũt executores volũtat' diuie. Videt' tñ rõna/
bile ꝯcedẽdũ ꝙ ꝑ melodiã ſeu ꝑ aliq̃ alia ſẽſibilia pñt afflicti
a demõibꝰ afflictionẽ leuiꝰ ferre: Uno mõ q: actꝰ actiuoꝝ ſũt
i patiẽte ꝑdiſpoſito vt dr. ij. d aĩa. Demões aũt nõ pñt materiã
corꝑalẽ ſm ſuã volũtatẽ trãſmutare: ſʒ h̃ faciũt mediãtibꝰ acti/
uis corꝑalibꝰ: ꝓpt' q̃d i ſuis actibꝰ hoĩes affligẽdo aliqñ ꝯſide
rãt diſpoſitionẽ mat'ie corꝑalis: vñ ⁊ dicũt' aliq̃ lunatici: vt hr̃
Mat. iiij. et. xvij. q̃ ſm variã diſpoſitionẽ lune affligũt' a de/
mõibꝰ ex diuia tñ ꝑmiſſiõe: q: lũa hʒ dñiuʒ ſuꝑ hũida: ⁊ ſm h̃
cerebrũ hoĩs q̃d iter oẽs ꝑtes corꝑis ẽ mag' hũidũ: mag' ẽ ap
tũ ad ſuſcipiẽdũ actionẽ demõis vno tꝑe q̃ʒ alio ſm variũ mo
tũ lũe: ⁊ eodẽ mõ ad ꝯriũ ꝑ melodiã ſeu ꝑ aliquã rẽ ſenſibileʒ
põt cãri diſpoſitio i corꝑe hũano ꝑ quã minꝰ ſbijcit' actiõi de/
monũ: ⁊ ſic afflictio ab eiſ cãta diminuit' ⁊ alleuiat'. Alio mõ
põt h̃ ꝯtigere: q: ad afflictionẽ req̃rit' ꝑceptio. Delectatio eñ
ẽ ꝯiũctio ꝯueniẽt' cũ ꝯueniẽti cũ ꝑceptõe eiuſdẽ: ita ꝙ vbi nul
la ẽ ꝑceptio: nulla ẽ delectatio. ⁊ eodẽ mõ ẽ d triſticia ſeu affli
ctiõe q̃ ẽ d pñti malo: ſeu ꝯiũctio cũ ꝑceptiõe eiuſdẽ: et iõ illḋ
q̃d diminuit ꝑceptionẽ hmõi diminuit ⁊ alleuiat afflictionẽ.
Melodia ꝟo attrahit ad ſe mẽt' attẽtionẽ ⁊ ꝑ ꝯñs ab alio re
trahit: ⁊ ſic põt alleuiare afflictionẽ a demõe cãtã i hoĩe iq̃ʒtũ
attrahit ad ſe attẽtionẽ: ⁊ retrahit ab afflictõis ꝑceptiõe: ſʒ de
monẽ affligẽtẽ ñ põt expellẽ vt ꝑdictũ ẽ. Ad ꝑmũ igit' dicen/
dũ ꝙ ꝑ melodiã ꝟtute naturali ſaul leuiꝰ poꝛtat ferre: vt dictũ
ẽ: ſʒ ꝑ eã vt ſic demõ ñ recedebat: ſʒ mag' ꝟtute diuĩa imedia/
te vl' mediãtibꝰ ãgel' ſctis ex merito dd: q̃ laudes diuĩas in ci/
thara canebat ꝓ ſalute ſaul'. Sic ⁊ ꝑ orõnes ſctõꝝ freq̃nt' legũ
tur demões expulſi a corꝑibꝰ obſeſſis. Melodia etiã ad h̃ ali/
q̃ mõ faciebat: ñ agẽdo i demonẽ: ſʒ iq̃ʒtũ dꝟotionẽ dd excita
bat. ſic ⁊. iiij. Reg. iij. ca. dr ꝙ heliſeꝰ fec̃ adduci pſaltẽ vt mẽs
B eiꝰ i deũ eleuaret'. Eodẽ mõ i ꝓpoſito ex melodia mẽs dd ma/
g' eleuabat' i deũ: ⁊ ſic eiꝰ laudes ad expulſionẽ demõis erant
mag' efficaces apd deũ. Ad ſcdm dicẽdũ ꝙ liber Tobie ñ ẽ d
canõe: ⁊ iõ lʒ recipiat' i ecclĩa ad legẽdũ ꝓ edificatiõe: tñ nõ ẽ
efficax ad ꝓbationẽ alicuiꝰ dubij: vt dic̃ Hiero. i ꝓlogo galea
to. Tertiũ ꝑt dici ꝙ fumꝰ illiꝰ iecoris ñ expulit demonẽ: ſʒ me/
ritũ orõnis Tobie: q̃d ꝑ fumi odorẽ deſigbat': ⁊ h̃ ptʒ ꝑ illud
q̃d ibidẽ dr: ꝙ ãgelꝰ raphael apph̃edit demonẽ ⁊ religauit eũ
i ſuꝑioribꝰ egypti. Ex q̃ ptʒ ꝙ ñ ex ꝟtute fumi iecoris: ſʒ ꝟtute
ſcti ãgeli volũtatẽ diuinã exeq̃ntꝭ fuit ille demõ expulſus: et
ita fuiſſet i q̃cũq̃ʒ alia ꝑſona vbi tal' orõ ⁊ diuĩa ordĩatio affuiſ
ſet: ⁊ h̃ mõ itelligẽda ſũt ꝟba ãgeli raphael'. Ad tertiũ dicen/
dũ ꝙ d dicto illiꝰ Guidõis ñ ẽ mltũ curãdũ cũ nulliꝰ ſit aucta/
tis. Põt etiã dici ꝙ ad melodiã repellũt': ꝓpt' ſctĩtatẽ melodi
am faciẽt': vt dictũ ẽ d dd: vl' ꝓpt' maliciã ipiꝰ: vtpote ſi fiat ad
h̃ ꝙ ꝑ h̃ reuerẽtia deo debita: demõibꝰ tribuat': cuiꝰ ſũt cupidi
⁊ ſic recedũt ñ ſic coacti: ſʒ volũtarie: vt tales hoĩes i errore te
neãt: ⁊ i ſua ſuitute: q̃d maxie dſiderãt. Et eodẽ mõ dicẽdũ ẽ
d illo q̃ i exercitu Titi demões expellebat: ꝙ h̃ arte magica fa
ciebat ꝑ pacta cũ demõibꝰ inita: tacita vl' exꝑſſa: q̃bꝰ fingũt ſe
expelli: vt hoĩes i errore teneãt ⁊ i ſua ſuitute: vt dictũ ẽ. De
exorciſmis ꝟo a ſalomõe ꝯfect': dicẽdũ ꝙ ſi fec̃ eos tꝑe q̃ ha/
bebat ſpm̃ dei: ill' repellabãt' demões ꝟtute diuĩa: ſic̃. ſ. dictũ
ẽ d orõnibꝰ ſctõꝝ: ſi ꝟo cõfecit eos poſtq̃ʒ fuit idolatra: repelle
bãt' eis demões arte magica: ꝓut demones fingũt ſe expelli
mõ ꝑdicto: vt hoĩes teneãt i errore. ¶ In ca. xvj. vbi dr i po/
ſtil. vtrũ demões ꝟtute melodie poſſint expelli a corꝑibꝰ obſeſ

Additio.

Nõ ſolũ ꝯcedẽdũ videt' ꝙ ꝑ aliq̃ ſen/ (ſis.
ſibilia poſſint afflicti a demõibꝰ leuiꝰ ferre:
ſʒ etiã ꝙ ꝑ ſenſibilia aliq̃ a demõibꝰ afflicti poſſint totalr̃ libe/
rari: q̃d ptʒ ꝑ eãdẽ rõnẽ ab ipo poſtil. allegatã. Nã cũ demo/
nes ñ pñt materiã corꝑalẽ ſm ſuã volũtatẽ trãſmutare: ſic nec
paſſionare: niſi mediãtibꝰ actiuis corꝑalibꝰ q̃ diſponũt mate/
riã ad ſuſcipiẽdũ actionẽ afflictiuã i corꝑibꝰ ab eis obſeſſis: ꝓ
ut poſtil. dicit: ⁊ ẽ rõnabilit' dictũ: eadẽ rõne ꝑ aliquã rẽ ſenſi/
bilẽ põt cãri diſpoſitio i corꝑe hũano: ꝑ quã nõ ſit aptũ ad ſu/
ſcipiẽdũ actionẽ demõis (ꝟbi grã) Nã ſic mania q̃ ẽ ira ꝑma
Phus nẽs ſm damaſcenũ: q̃ ſm phm. iiij. ethicoꝝ dr amaritudo: q̃ ẽ
maxie diſpoſitiua ad alienationẽ mentis ſm ſnĩam medicoꝝ:
⁊ ꝑ ꝯñs ad ſuſcipiẽdũ afflictionẽ demoniacã: q̃ q̃dẽ demonia
ca paſſio: ſic̃ põt alleuiari ꝑ ſenſibilia medicamĩa: ſic ⁊ penitꝰ
curari: cũ ſit morbꝰ ſeꝑabil': ⁊ ſic ꝑ ꝯñs curata: ceſſat tal' diſpo
ſitio i corꝑe hũano ad ſuſcipiẽdũ afflictionẽ demonũ corrñdẽtẽ C
tali diſpoſitiõi: ⁊ ſic recedet penitꝰ afflictio demõis actiua: re/
cedẽte paſſiua diſpoſitiõe ſibi corrñdẽte i hoĩe obſeſſo. Cũ aũt
melodia hẽat circa paſſiões aĩe ꝑſerti circa triſticias ⁊ delecta
tiões mãifeſtã efficaciã: vt ptʒ ꝑ experientiã cõeʒ. Augꝰ. etiã i. x.
ꝯfeſ. dic̃ ꝙ oĩs affectꝰ ſpũs nr̃i hñt ꝓprios modos i cãtu q̃ruʒ
occulta familiaritate excitãt'. ꝯñs ẽ vt melodia q̃ ꝟtute natura
li paſſiões aĩe mutat: poſſit mutare diſpoſitiõeʒ aĩe: ſeu ꝯiũcti
. ſ. aĩe ⁊ corꝑis: totalr̃ ꝙ diſpoſitio paſſiua ad recipiẽdũ afflicti
onẽ demonũ tollat': ⁊ ſic ceſſabit ꝑeitꝰ tal' afflictio. Hoc idẽ poſ
ſet dici de iecore piſcis: d q̃ ãgelꝰ ad Tobiã. ſ. ꝙ fumꝰ tal' ieco/
ris ex ꝓprietate naturali poſſet extricare ſeu corrigẽ diſpoſitio
nẽ cerebri ex motu lune cãtã: q̃ diſpõ cerebrũ hũanũ reddit ap
tũ ad ſuſcipiẽdũ actiões demõiſ: ⁊ ſic ceſſabit actio demoniaca
corrñdẽs tali diſpoſitiõi ⁊c̃. Preterea ſi melodia hʒ efficaciã ad
cauſãdũ talẽ diſpõeʒ i aĩa hoĩs vt recipiat ſeu recuꝑet donũ ꝓ
phetie amiſſũ ſeu ſblatũ: vt ptʒ. iiij. Reg. iij. ca. q̃d q̃dẽ donuʒ
ꝓphicũ ẽ ſuꝑnaturale: a fortiori poſſet cãri diſpõeʒ i corꝑe hũa
no talẽ q̃ ñ ſit receptĩa afflictiõis dmonũ q̃ ẽ natural'. Uirtꝰ eĩ
actiua q̃ põt i maiꝰ: põt ⁊ i minꝰ. Et attẽdẽdũ ꝙ h̃ opinio ẽ cõ
ſona lr̃e q̃ dic̃: Recedebat ab eo ſpũs malignꝰ: nõ eĩ dixit alle
uiabat' vel remittebat' afflictio: ſʒ recedebat ſpũs malignꝰ: q̃d
plane ſonat totalr̃ ſeꝑationẽ ſpũs maligni a ſaule cũ dd i citha
ra pſallebat: q: ſm ꝓpriũ ſenſũ lr̃alẽ h̃ fiebat g̃duatĩ: ꝓut ꝑ ea
q̃ naturalr̃ agũt fieri ſolet. Prĩo eĩ refocillabat' ſaul ⁊ leuiꝰ hẽ
bat: ꝯñr recedebat ab eo ſpũs malignꝰ ꝑ totalẽ expulſionẽ ſeu
ſeꝑationẽ. Dicere aũt ꝙ h̃ fiebat ex merito dd: ſeu ꝑ orõnes eiꝰ
ẽ alienũ a lr̃a: q̃ nullã fac̃ mẽtionẽ i hac hiſtoria d eiꝰ merit' ſeu
orõnibꝰ q̃ʒtũ ad h̃: ſʒ ſolũ d actu pſallẽdi ſeu citharizãdi: vt ptʒ
i lr̃a. Si aũt receſſus ſpũs maligni a ſaule ex merit' ſeu orõnibꝰ
dd deo oꝑante cauſatꝰ fuiſſet: non videret' rõnabile vt ſcꝑtura
talia taceret: q̃ ad laudẽ dei ꝑtinẽt: ⁊ edificationẽ audiẽtiũ.

Replica.

In ca. xvj. vbi poſtil. diſputat ⁊ ſoluit q̃ſtio
nẽ: an demones ꝟtute melodie a corꝑibꝰ
obſeſſis poſſint expelli. Burg. ꝯſentit poſtil. ⁊ i ꝑte recedit ab
eo: ꝯſentit nãq̃ʒ i h̃ ꝙ ꝑ ſẽſibilia ⁊ melodias ⁊ medicamĩa pñt
fieri diſpões i corꝑe ⁊ hũoribꝰ vt afflictio demõiſ i obſeſſis ſit
leuior: vel etiã nulla: ſʒ recedit a poſtil. Bur. q: poſtil. negat ꝑ D
hmõi ſenſibilia de ꝑ ſe demonẽ poſſe totalr̃ expelli. Bur. autẽ
fauet opiniõi q̃ vult ꝙ ablata diſpoſitiõe paſſiua: receptiua af/
flictiõis aufert' ⁊ actiua: ⁊ ſic cũ demõ nõ affligit: itelligit' ſpi/
ritꝰ malignꝰ receſſiſſe: ⁊ obſeſſus totalit' liberatꝰ. Sʒ Burg. ⁊
hec ſua opinio cui fauet initit' falſis imaginatiõibꝰ: imaginat'
eĩ prĩo ꝙ nullꝰ ſit obſeſſus niſi ad h̃ fuerint ꝑuie naturales di/
ſpoſitiões vl' paſſiõales: q̃d falſũ videt' i ſaul d q̃ ſmo. Cũ eñi
eẽt i naturalibꝰ optĩe diſpoſitꝰ: ꝑ cũct' frĩbꝰ ⁊ coetaneis ſuis:
vt hr̃. j. Reg. ix. dr tñ d eo i h̃ ca. Spũs dñi receſſit a ſaul: ⁊ ex
agitauit eũ ſpũſ nequã a dño. ſ. tribuẽte ꝑtãtẽ vexãdi: vt i glo.
⁊ ẽ bti Gre. Ex q̃ lr̃a iũcta glo. prĩa Bur. imagĩatio videt' oĩ/
no falſa. Scdo imaginat' ꝙ demõ receſſerit qñ obſeſſuʒ actua
liter nõ affligit: cuiꝰ imaginatiõis falſitatẽ oñdere nõ oportet
cũ ſit luce clarior: recedit eĩ ſepe ſm apparẽtiã: ſʒ ñ realr̃: obſi/
det etiã ſepe obſeſſũ nõ affligẽdo. Imagĩat' tertio ꝙ obſeſſi ñ
affligũt': niſi i eis ſit natural' diſpõ paſſiua huic afflictiõi corrñ
dẽs: q̃d falſũ ẽ: q: obſeſſio ſic̃ ⁊ afflictio ẽ ſepe ex ſola dei ꝑmiſ/
ſione: vt vult glo. ꝑallegata: q̃ ẽ bti Gre. Motiua etiã q̃ mo/
uet Bur. ꝯ poſtil. nõ valẽt. mouet' eĩ ꝑmo q̃ſi poſtil. neget me/
lodiã ⁊ iecur piſcis aliq̃d facere i corꝑe vl' aĩa ⁊ vtroq̃ʒ: ſilr̃ ⁊
hũoribꝰ q̃ minꝰ malignꝰ ſpũs affligat obſeſſũ: ſʒ bñ reſpicienti
dicta poſtillatoris apparet ꝙ h̃ nõ negat: ſʒ ꝓbare intẽdit ꝙ ꝑ
ea obſeſſi leuiꝰ fuerũt: vl' oĩno ñ ſentiũt afflictionẽ demonũ: ſʒ
negat ꝙ ꝑ ea tãq̃ʒ talia ſimplr̃ liberẽt'. Sʒ ꝙ liberẽt' nõ ẽ ꝟtu/
te taliũ. ſ. melodie vl' iecoris: ſʒ merito faciẽt' ⁊ talia applicãt'.
Et cũ inſtat Burg. ꝙ melodia diſpoſuit hoĩem ad recuꝑandũ
ſpm̃ ꝓphie amiſſũ: allegãs ad h̃ dictũ d heliſeo. iiij. Reg'. iij.
Rñdeo ꝙ male allegat: ñ eĩ dr ibi ꝙ ꝟtute melodie reſũpſit ꝓ
phetiã: ſʒ merito laudis dei ꝑ pſaltẽ decantãte. vide ibi poſtil.
ꝟtꝰ eĩ creata ad actꝰ aut habitꝰ ſuꝑnaturales ſe nõ extẽdit: da/
to tñ aſſũpto q̃uis nõ ꝯceſſo: ñ ſeq̃t' q̃d iſert Bur. ꝑ illã regu/
lã. Uirtꝰ actiua q̃ põt i maiꝰ: põt ⁊ i minꝰ: q: illa regula ſolũ te
net i eẽntialr̃ ſbordinat': ⁊ i eodẽ gñe. Nã ñ ſeq̃t': hõ generat
hoĩem: igit' aſinũ vl' ignẽ q̃d ẽ minoris ꝟtut'. nec ſequit': hõ põt
portare magnũ lapidẽ: igit' magnũ ignẽ. Regl'a igit' ꝑ Bur.
allegata ñ ẽ vniũſal': d q̃ vide Ero. viij. ꝑmo correctorio. ⁊ cuʒ
Bur. nitit' excludere poſitionẽ poſtil. dicẽt' ꝙ receſſuſ demõis
a ſaul erat merito ⁊ orõne dauid. dic: ꝙ h̃ nõ hr̃ ex lr̃a: i q̃ vide
tur ipſe Bur. fauere errori ivicleffitaꝝ ⁊ huſſitarũ dicentiũ: ꝙ
nõ oportet credere niſi q̃d exꝑſſe i ſacra ſcriptura ꝯtineat'.

Congre Ca. XVII
gantes autem ꝛc.
a Azecha. Ciui-
tas ē chananeoꝝ ī tribu iuda
ad quā vſqꝫ ꝓſecutus ē ioſue
qnqꝫ reges: ꝛ hodie villa vo-
caẗ açecha īter eleutheropolī
ꝛ eliā: q̄ īterp̄taẗ fortitudo et
decipula. b Domim vł
duina. Vic⁹ eſt in tribu iuda
in finib⁹ eleutheropoł: diſtās
ab ea. xx. ꝛ. vij. miliarib⁹. Dui
na īterp̄taẗ ſilētiū vł gaudiū.
c Terebinthi. Terebin-
thus ē in ſichimis: ſb q̄ abſcō
dit iacob idola iuxta neapolī.
d Spuri⁹. qꝛ ignobili p̄re
matre ꝟo nobili natus erat.
e Octo filios. In Para
lipomenō tm̄. vij. dicunẗ: ſed
nathā ꝓphaꝫ filiū ſemaa: q̄ſi
filiū educauerat ꝛ nutrierat.
Corā ſamuele q̊ꝫ. vij. filij iſai
dicunẗ adducti: ꝛ octauū eſſe
in paſcuis inẗ q̊s adductus ē
nathā: q̊ ꝛ ionathā: de q̊ in ex
trema p̄te ſamueł ꝺꝛ: Percuſ
ſit aūt eū ionathas fili⁹ ſemaa
frīs dauid. Et notādū ꝙ vbi-
cūqꝫ ꝓpha vocaẗ / nathā ſcri-
biẗ nō ionathā. Ionathā filiū
frīs dauid q̊dā ſuſpicanẗ na-
thā ꝓphaꝫ. ſꝫ falſum ē: qꝛ ħ io
nathan dedit ꝯſiliū ammō: vt
ꝯcūberet cū ſorore ſua: qꝺ ꝓ-
phetā nō decuit. Nathā q̊ꝫ ꝓ
phetā diċ Iſiꝺ. de gabaonitł
fuiſſe. f Dauid āt ꝛc. Et
octau⁹ q̊ ī regno eligiẗ: ħ ē xp̄ſ
Phil. 2. a q̊ ſemetip̄m exinaniuit formā
ſer. ac. qꝛ ꝛ ꝑ gl'iaꝫ r̄ſurrectōiſ
regnū

Ni. de ly. C. XVII

Congregātes aūt.
Poſtqꝫ deſcp̄ta ē ip-
ſius dauid electio: ħ
ꝯn̄r deſcribiẗ ꝯ eū ſauł emula
Diuiſio tio. Et p̄mo poniẗ hui⁹ emula
tiōis cā. ſcꝺo īuidia ſubſecuta
ca. xviij. Circa p̄mū ſciēdū ꝙ
cauſa emulatiōis fuit laus ip-
ſius dauid ex victoria quā ha
buit ꝯ philiſteū: ꝓut exp̄miẗ
ca. xviij. ꝛ iō in ħ ca. primo de
ſcribiẗ belli apparat⁹. ſcꝺo ip
ſi⁹ dauid aduētus / ibi: Dauid
aūt. tertio dauid ꝯflict⁹ / ibi:
Audita ſūt. q̄rto ip̄i⁹ triūph⁹ /
ibi: Preualuitqꝫ da. Circa p̄
mū p̄mittiẗ vtriuſqꝫ exercitus
ſituatio / cum ꝺꝛ: b In ſo-
choth iu. ħ ꝺꝛ ad differentiā
illi⁹ ſochoth q̄ ē vltra iordanē
vbi iacob māſit declinans ab
eſau: vt habetur Gen̄. xxxiij.
c Et philiſtijm ſta. ꝛc.
ad ħ em̄ vterqꝫ exercit⁹ ſtabat
in mōte valle exiſtēte ī medio
vt ſi vn⁹ exercit⁹ vellet venire
ad aliū: ille exercit⁹ q̄ ſtabat in
mōte oppoſito ħret auātagiū
īterficiēdi adūſarios de valle
aſcēdētes ad eū. ſcꝺo ponitur
ip̄i⁹ goliath gl'iatio: vbi p̄mit-
tiẗ ei⁹ ſtatura ꝛ armatura / cū
ꝺꝛ: d Et egreſ. ꝛc. hebrei
ꝟo dicūt ħ: Et egreſſus ē vir
itermedi⁹ de acieb⁹ philiſtīoꝝ.
ꝛ ꝺꝛ

Congregātes āt Ca. XVII a
philiſtijm agmia ſua in p̄liū
a oppidū ī tribu iuda: ꝛ interp̄taẗ
ramus vł hūilitas ſiue tēptatio.
cōueneřt in ſochoth iudę ꝛ b
a caſtrametati ſūt inẗ ſochoth ꝛ açecha in
vel duina.
b finib⁹ domim. Porro ſaul ꝛ filij iſrł con
a terebinth⁹ arbor eſt: de q̄ lachryma reſine p̄ſtātiſſi
ma manat: vn̄ īduſtria medicinał diſſoluta ꝯglutiāt.
c gregati veneřt in vallē terebinthi: ꝛ dire
xerūt aciē ad pugnādū ꝯ philiſtijm. Et c
philiſtijm ſtabāt ſup montē ex p̄te hac: ꝛ
iſrael ſtabat ſupra mōtē ex altera parte:
valliſqꝫ erat inter eos. Et egreſſus ē vir d
a qꝛ de p̄re gigante: ꝛ matre gethea natus.
d ſpurius de caſtris philiſtinorū nomine
goliath de geth: altitudinis ſex cubitoꝝ e
et palmi: et caſſis ęrea ſup caput eius: f
a ꝯſerta hamis ꝛ ꝯcatenata.
ꝛ lorica hāmata induebaẗ. Porro pon g
dus loricę ei⁹ q̄nqꝫ milia ſicloꝝ ęrłerat: ꝛ h
a id eſt de ferro.
ocreas ęreas habebat in cruribus: ꝛ cly i
peus ęreus tegebat hūeros eius. Haſti
le aūt haſtę eius erat q̄ſi liciatoriū texen
tiū. Ip̄m aūt ferrū haſtę eius ſexcentos
ſiclos habebat ferri. Et armiger ei⁹ an- k
tecedebat eū. Stāſqꝫ clamabat aduer- l m
a agmina.
ſus phālāgas iſrł / ꝛ dicebat eis: Qua- n o
re veniſtis parati ad pręliū? Nunquid
ego nō ſum philiſtęus: ꝛ vos ſerui ſaul?
Eligite ex vobis virū: ꝛ deſcēdat ad ſin
gulare certamen. Si q̄rit pugnare me-
cū / et ꝑcuſſerit me: erimus vobis ſerui.
Si āt ego ꝑualuero ꝛ ꝑcuſſero eū: vos
ſerui eritis ꝛ ſeruietis nobis. Et aiebat p
philiſtęus: Ego exprobraui agmibus
iſrł hodie. Date mihi virum: ꝛ ineat me
cum ſinglare certamē. Audiēs aūt ſaul q
ꝛ oēs iſraelitę ſermones philiſtęi huiuſ-
cemodi: ſtupebant ꝛ metuebant nimis. r
Dauid aūt erat filius viri ephratęi / de s
quo ſupra dictū eſt: de bethleem iuda t
e cui nomē erat iſai: qui hēbat octo filioſ. v
Et erat vir in diebus ſaul ſenex ꝛ grāde x
uus inter viros. Abierunt aūt tres filij
eius maiores poſt ſaul in p̄liū. Et noīa
triū filioꝝ eius q̊ ꝑrexerūt ad bellū: he-
liab p̄mogēitus: ꝛ ſecundus abinadab:
f tertius quoqꝫ ſamma. Dauid aūt erat
minimus. Tribus igitur maioribus ſe-
cutis ſaulem: abijt dauid et reuerſus y
eſt a ſaul vt paſceret gregē patris ſui in
a diabolus. Potiꝺe cadens.
bethleem. Procedebat ꝟo philiſtęus z
a ꝓſperitate. b aduerſitate. c toto tempo
re preſentis vite quo contra decalogum ꝑ quattuor
elementa peccamus.
māne ꝛ veſꝑe / ꝛ ſtābat q̄dragita dieb⁹. a

ꝛ ꝺꝛ ītermedi⁹ hō fortł ꝛ audax: q̄ cōfi-
dēs de fortitudīe ſua: egrediẗ an̄ aciē
ſuoꝝ pat⁹ p̄liari ꝯ aliū veniētē de acie
oppoſita: ſiċ ſolēt facere in exercitibus
aliq̄ volētes oſ̄dere ſuā ꝓbitatē. ꝛ lr̄a
ſeq̄ns ꝯſonat huic dicto. e Altitu
dinis ſex ꝛc. Cubit⁹ ꝭm vnā opinio-
nē ꝯtinet duos pedes vſuales. ꝭm aliā
ꝟo pedē ꝛ dimidiū: ꝛ ſic ꝭm vtrāqꝫ ex-
poſitionē vł opinionē ptꝫ altitudo ip-
ſi⁹. f Et caſſis ꝛc. ħ dicunt aliq̄ ꝙ
noīe eris ītelligiẗ oē gen⁹ metalli. ꝛ ſic
in ħ loco ꝓ ferro accipiẗ es: ita ꝙ caſſis
erea idē ē qꝺ caſſis ferrea: qꝛ nō ſolet
fieri de ere: ſꝫ de ferro. g Et lori-
ca ha. idue. i. ꝯcatenata: qꝛ fit de an-
nuład modū catene ꝯiūctł. hebrei āt ħ
dicūt: Et lorica ſquamata īduebaẗ: qꝛ
ſup loricā hēbat armaturā factā de la-
minis ferreis ꝑ modū ſquamaꝝ ordiā
tis: ſiċ ē gen⁹ armature: qꝺ vocaẗ pla-
tes gallice. ꝛ ħ erat ne ꝑ foramīa lorice
ſagitta vel ſpiculuꝫ aut gladius poſſet
trāſire. h Et ocreas ꝛc. in hebreo
hr̄: Et vaſaria vł frōtaria ꝟſus pedes
ei⁹: qꝛ de galea q̄ erat erea ſup ꝟticem
deſcēdebat q̄dā lamīa operiēs naſū ꝛ
tēdēs deorſum vſqꝫ ad collū ꝟſus pe-
des: ſiċ ſolebat fieri in antiq̄s galeis.
i Et clype⁹ ꝛc. hebrei dicūt: Et ſpi-
culū ereū īter ſcapulas ei⁹. ꝛ ꝺꝛ ħ ſpicu
lū ꝭm eos q̄dā lamīa deſcēdēs a caſſi-
de ꝓcedēs in acutū īter ſcapulas vt ſic
ꝓtegeret collū ꝛ iūcturā armoꝝ capitł
ꝛ corp̄is. k Et armiger ꝛc. in he-
breo hr̄: Et portās peltā ıuā vel ſcutuꝫ
an̄ eū ſiċ ſolet fieri pugilib⁹ qn̄ vadunt
ad ꝯgrediēdū: ſꝫ qn̄ debēt actu cōgre-
di tūc tradeẗ eis ſcutū. Ex ħ etiā ptꝫ qꝺ
p̄dictū ē. ſ. ꝙ illꝺ qꝺ ꝺp̄ēdebat a galea ī
ter hūeroſ: n̄ erat ꝓp̄e clype⁹. ſcꝺo pōiẗ h
ip̄i⁹ goliath gl'iatio / cū ꝺꝛ: l Stāſ-
qꝫ. vt magis videreẗ. m Clama-
bat. vt a lōge audireẗ. n Aduer-
ſū pha. i. agmīa armatoꝝ o Qua
re ve. ꝛc. ſ. ī tāto nūero. q. d. cito pōt fi
nire negociū ꝑ ſinglare certamē inter
me ꝛ vnū de vr̄is a voƀ electū. ꝛ ſeq̄ẗ:
p Et aie. phi. ſe iactādo ꝛ exercitui
iſrł exprobrādo. iō ſƀdiẗ: Ego ex. ꝛc.
q Audiēs āt ꝛc. ꝓpẗ altitudinem
ſtature ip̄i⁹ ꝛ robur armature. r Et
me. ꝛc. qꝛ null⁹ audebat ħ duellū re-
cipe. s Dauid āt. ħ ꝯn̄r deſcribiẗ
ip̄i⁹ dauid aduēt⁹ miſſi a p̄re. iō ꝺꝛ: Da
uid āt ꝛc. i. bethleemite: qꝛ bethleē al
tero noīe vocaẗ euphrata: vt hr̄ Gen̄.
xlviij. t De bethleē iu. ħ ꝺꝛ ad dif
ferētiā alteri⁹ bethleē q̄ nō ē ī tribu iu-
da. v Qui ha. ꝛc. cōputādo iona
thā: q̄ erat fili⁹ adoptiu⁹: vt dictū ē ca.
p̄ce. x Senex ꝛc. qꝛ iā erat emerite
militie. y Abijt da. ꝛc. qꝛ n̄ hēbat
officiū corā eo cytharicādi: iō ad officiū
priſtinū reuerſus eſt in domū p̄ris ſui.
z Proce. ꝛc. bis ī die ad ſui iactan-
tiā: ꝛ iſraeł vitupatiōeꝫ. a Et ſta.
ꝛc. exercit⁹ em̄ philiſtīoꝝ ſtabat in vno
mōte ꝛ exercit⁹ iſrł ī mōte alio oppoſito
ꝛ vałł erat

Moralit. a Cōgregātes ꝛc. ħ Moralit.
agiẗ ꝺ duello dauid ꝯ goliath gethēū.
ꝑ qꝺ ſignificaẗ allegorice pugna xp̄i ꝯ
diabolū. Circa qꝺ notādū ꝙ ſiċ in p̄ce.
ca. ſignificat⁹ ē xp̄s ꝑ iſai: ſic ꝑ ip̄m pōt
ħ de⁹ pr̄ ſignificari: eo ꝙ pr̄ ꝛ fili⁹ vnū
ſunt in ſuba ꝛ opatiōe: ſiċ diċ Ioh. x. f.
Ego ꝛ pr̄ vnū ſu. Igiẗ ꝑ iſai mittēte fi
liū ſuū da.

regnũ in gẽtib⁹ adeptus eſt.
a ¶ Direxerat eñ aciẽ ꝛc. Pugna philiſtinoꝝ ꝯ iſrl' pugnã demonum ꝯ eccl'iam accipi põt. Golliath ſ̃o ſupbiaꝫ diaboli ſignificat: quã dauid. i. xp̃s ſingulari certamine pſtrauit ꝛ populũ dei eripuit. Qui leonẽ ꝛ vrſum necauit: diabolũ. ſ. ꝛ antixp̃m: alterũ nũc latẽter inſidiãtẽ: alteruꝫ poſtea manifeſte ſeuientẽ. Prouocauit ſupbia hũilitatẽ diabolus xp̃m. Accepit arma bellica dauid: que p etate ꝛ parua ſtatura portare ñ potuit ꝛ abiecit. Accepit qnq͛ lapides de flumine ꝛ poſuit ĩ vaſe paſtorali: his armatus vicit. Sic xp̃s tp̃e reuelatiõis noui te. inſinuande ꝛ comẽdande gr̃a: depoſuit corpalia ſacramẽta legis q̃ nõ ſũt ĩpoſita gẽtib⁹ q̃ ĩ veteri lege legim⁹ ꝛ nõ obſeruamus: ſed ad aliquã ſignificationẽ pmiſſa ꝛ poſita intelligim⁹: hec depoſuit tã͛ onera legis ꝛ ip̃am legẽ accepit. Quinq͛ eñ lapides: qnq͛ libros moyſi ſignificãt. Tulit qnq͛ lapides de flumine. i. de h̃ ſeculo. Labit̃ eñ mortale ſeculũ. Erãt tã͛ in flumĩe lapides in p̃mo pp̃lo. Illic vacabant: ꝛ nihil pderant. Trãſibat ſupra fluui⁹: ſꝫ dd̃ accepit gr̃am: vt lex eẽt vtilis: q̃ ſine
Ro. 13. c gr̃a impleri nõ põt. Plenitudo eñ legis charitas eſt: qꝛ q̃ legẽ gr̃a facit impleri: ſignificat̃ eĩ gr̃a lacte.
R Hoc ẽ eñ ĩ carne gratuitũ: vbi vero mater nõ q̃rit accipere: ſꝫ dare: gratis dat ꝛ cõtriſtat̃: ſi deſit q̃ accipiat. Oſtendit dauid legem ſine gr̃a opari nõ poſſe: cũ illos quinq͛ lapides: q̃b⁹ ſignificat̃ lex in. v. libris cõiungere volens gratie: poſuit in vaſe paſtorali: quo lac ſolebat mulgeri: his armatus proceſſit cõtra ſupbũ. Tulit lapidẽ vnuꝫ ꝛ deiecit vnũ: in frõte pcuſſit ꝛ cecidit: ex eo loco corpis vbi ſignum xp̃i nõ habuit. Quĩq͛ accepit: vnũ miſit. Quinq͛ libri electi ſunt ſed
Ibidem vnitas vincit. Plenitudo ergo legis charitas: vt ait ap̃l'us. Sufferentes inuicẽ in dilectione: ſtudẽtes ſeruare vnitatẽ ſp̃ũs in vinculo pacis.
Eph. 4. a Illo deiecto gladiũ abſtulit: caput illi abſcidit: xp̃s diabolũ de ſuis mẽbris occidit: quãdo crediderũt magi (quoſ ille ĩ manu habebat: et de quibus alios trucidabat) cõuertẽtes linguas ſuas contra diabolũ: ꝛ ſic golie gladio ſuo caput abſcidit̃. b ¶ Noui ſupbiã tuã. Putabat ĩ eo tumorẽ pter ſamuelis vnctionem: q̃ſi ex ea audaciã ſumpſiſſet: et timebat ne ſi cõgrederet̃ cũ philiſteo interficeret̃. Vñ ſubdit: vt videres p̃liũ deſcẽdiſti. i. in hoc ſupbus appares ꝙ cũ nõ habeas cõſuetudinẽ p̃liãdi: act⁹ p̃lij q̃ſi miles ſciſcitaris.
c ¶ Nũqd nõ ver. ẽ. Quaſi diceret eſt: qꝛ nõ ẽ volũtas p̃liãdi ſꝫ vt ſcirẽ qd̃ neſciebã. Audaciã tñ ex eo ſũpſerat ꝙ ſpm̃ ſanctũ accepat: expt9 auxiliũ dei in leone ꝛ vrſo: ꝛ ideo audacẽ ſe obtulit ad ſingulare certamen: nõ tã victorie cupidus q̃ vltor blaſphemarũ dei et ĩiuriarum populi.

Dixit aũt iſai ad dauid filiũ ſuuꝫ:
a ¶ menſura eſt triũ modiorũ.
Accipe fratrib⁹ tuis ẽphi polẽtę: ꝛ a
decẽ panes iſtos: ꝛ curre in caſtra
ad frẽs tuos: ꝛ decẽ formellas ca- b
ſei: has deferes ad tribunũ: Et frẽs c
tuos viſitab' ſi recte agãt ꝛ cuꝫ q̃b⁹
ordiati ſũt diſce. Saul aũt ꝛ illi et
oẽs filij iſrl' in valle terebinthi pugnabãt
aduerſũ philiſtijm. Surrexit itaq͛
mane dauid: ꝛ cõmẽdauit
gregẽ cuſtodi: ꝛ onuſt⁹ abijt ſic̃ p̃cepat
ei iſai. Et vẽit ad locũ magala: d
ꝛ ad exercitũ: q̃ egreſſus ad pugnã e
a vociferat⁹ erat ĩ certamĩe. Direxerat
eñ aciẽ iſrl': ſꝫ ꝛ philiſtijm ex aduerſo
fuerãt p̃pati. Derelinquẽs q̃
dauid vaſa q̃ ſecũ attulerat ſb manu
cuſtodis ad ſarcinas: cucurrit
ad locũ certamis: ꝛ iterrogabat ſi
oĩa recte agerẽt erga frẽs ſuoſ. Cũ f
q͛ adhuc ille loq̃ret̃ eis: apparuit g
a ¶ reuelat⁹: trãſfigurat⁹ vel trãſmigrãs.
vir ille ſpuri⁹ aſcẽdẽs goliath noie
philiſtę⁹ de geth: d̃ caſtris philiſtiorũ.
Et loquẽte eo hęc eadẽ v̾ba: au
¶ chriſtus.
diuit dauid. Oẽs aũt iſraelitę: cũ b
vidiſſẽt vir̃ fugerũt a facie ei⁹: timẽtes
eũ valde. Et dixit vnuſq̃ſpiã d̃
¶ ſanct' vidẽtib⁹ deũ. ¶ in ſupbia.
iſrl'. Nũ vidiſti vir̃ hũc q̃ aſcẽdit:
Ad exprobrãdũ eĩ iſrl' aſcẽdit. Vi i
rũ q̃ q̃ pcuſſerit eũ ditabit rex diuitijs
magniſ: ꝛ filiã ſuã dabit ei: ꝛ domũ
p̃riſ ei⁹ faciet abſq͛ tributo ĩ iſrl'
Et ait dauid ad viroſ q̃ ſtabãt ſecũ k
dicẽſ: Quid dabit̃ viro q̃ pcuſſerit
philiſtẽũ hũc: ꝛ tulerit opprobriũ
¶ immundus.
d̃ iſrl'? Quis ẽ eĩ h̃ philiſtę⁹ icircũciſuſ:
a ¶ ſanctos deo militantes.
q̃ exprobrauit ãcies dei viuẽtiſ?
Referebat ãt ei pp̃l's eũdẽ ſmonẽ
dicẽs: Hęc dabũt̃ viro q̃ pcuſſerit
eũ. Qd̃ cũ audiſſet heliab frat̃ ei⁹ l
maior: loq̃nte eo cuꝫ alijs: irat⁹ ẽ ꝯ
dauid/ ꝛ ait: Quare vẽiſti ꝛ q̃re dereliq̃ſti
paucula ſ oueſ illaſ ĩ deſ̾to?
b Ego noui ſupbiã tuã ꝛ neq̃tiã cordis
tui: qꝛ vt videres p̃liũ deſcẽdi
¶ ſubaudis dignũ increpatione.
c ſti. Et dixit dauid: Quid feci? Nũ m n
q̃d nõ v̾bũ ẽ? Et decliauit paululũ o
ab eo ad aliũ: dixitq͛ eũdẽ ſmonẽ.
Et rñdit ei pp̃l'us v̾bũ ſic̃ pri⁹.
Audita ſunt aũt verba q̃ locut⁹ eſt p
dauid: et annũciata ſũt ĩ cõſpectu
ſaul. Ad quẽ cũ fuiſſet adductus/

※ ꝛ vall' erat ĩtermedia: ꝛ id̃ q̃libet exercit⁹ ſic diu ſtabat ĩ loco ſuo: qꝛ nec iſte exercit⁹ nec ille audebat ĩ vallẽ deſcẽdẽ ad pcedẽdũ ꝯ aduerſarios: qꝛ exercit⁹ ſtãs ĩ loco ſuo ſtatim poſſet aliũ lapidib⁹ obruere. a ¶ Accipe fratri. ꝛc. in hebreo hr̃: Ephi granate. i. granoꝝ tritici decoctoꝝ. Ephi ãt q̃dã mẽſura ẽ ꝯtinẽs decieſ gomor: put dictũ fuit: Exo. xvi. b ¶ Et decẽ for. caſei. i. decem caſeos paruos habẽtes formaꝫ paruã. c ¶ Has deferas ꝛc. q̃ preerat millenario: in quo erãt filij ſui ordĩnati: vt ſic tribunus magis cõdeſcẽderet eis: ꝛ p̃caueret eoꝝ piculis. Cetera patẽt vſq͛ ibi: d ¶ Et venit ꝛc. ꝛ ſm hoc magala eſt nomẽ ppriũ. hebrei dicũt ꝙ eſt nomẽ cõe ꝛ ſignificat circulũ: qꝛ in ſituatione caſtrorũ debet fieri foſſatum in circũitu: ſm ꝙ docet vegetius in lib. de re militari: qꝛ q̃tũcũq͛ ſit paruum: tñ caſtra intra locata ſunt magis ſecura ꝯ repentinũ hoſtiũ incurſum. ꝛ ideo ſubdit̃: e ¶ Et ad exercitũ ꝛc. extra p̃dictum circulũ in quo remãſerũt ſarcine ꝛ aliq̃ eas cuſtodientes. ſequit̃: f ¶ Et interro. ꝛc. ſm mãdatũ patris ſui. g ¶ Apparuit vir ꝛc. In hebreo habet̃ intermedius: ꝛ exponat̃ ſicut ſupra. h ¶ Oẽs aũt iſraelite ꝛc. nõ eſt intelligẽdum ꝙ totus exercitus fugeret: ſꝫ intelligẽdũ eſt ꝙ nullus audebat egredi aciem ad obuiãdũ illi ꝛ pugnãdũ ĩter acies duoꝝ exercituũ. ſequit̃: i ¶ Virũ q̃ q̃ pcuſſerit ꝛc. h̃ eñ fecerat rex pclamari p exercitũ anteq͛ dauid veniret. D
k ¶ Et ait dauid ad vi. ꝛc. licet eñ iã audiſſet dauid vt dictũ eſt: tñ volebat a plurib⁹ req̃rere ad maiorẽ certitudineꝫ: nec q̃rebat iſta dd̃ cupiditate lucri vel honoris p̃ncipaliter: volebat eñ pugnare cũ eo ppt̃ gloriã dei: vt videbit̃: ꝛ ppt̃ liberationẽ pp̃li: libertas aũt a tributo ꝛ alia reg' pmiſſa nõ alliciebãt eũ ad h̃ niſi tm̃ ꝯſequẽter.
l ¶ Qd̃ cũ au. ꝛc. irat⁹ ẽ ꝯ dauid. qꝛ timebat ne fatuitate iuuenili expõeret ſe piculo vel vt alij dicũt: qꝛ credebat eũ ĩ ſupbiã erectũ: eo ꝙ fuerat ĩunctus ĩ regẽ p̃ frib⁹ ſuis. vt dictũ eſt. ſ. xv. ca. m ¶ Et dixit da. q̃d fe. q. d. adhuc nihil rep̃henſibile attẽtaui.
n ¶ Nũq̃d nõ ver. quaſi diceret: nõ poſui me ad pugnã: ſꝫ ad audiẽdũ verba de ſtatu exercit⁹ ad referẽdũ patri.
o ¶ Et decli. pau. in q̃ apparet hũilitaſ dauid: qꝛ rep̃hẽſionẽ fr̃is irrõnabilẽ patiẽter portauit. p ¶ Audita ꝛc. Hic ꝯñr deſcribit̃ ip̃i⁹ dauid cõflict⁹. Ad maiorẽ tñ ſeq̃ntiũ ĩtelligentiã h̃ q̃rit̃: Utrũ duellũ ſit licitũ: ꝛ videt̃ ꝙ ſic p factũ ip̃ius dauid: qꝛ ad duellũ volũtarie iuit: vt pꝫ in textu: nec ex h̃ rep̃hẽdit̃ in ſcriptura: ſed magis cõmendat̃ ergo ꝛc. Cõtra qꝛ ĩ duello dat̃ poteſtas vel ſaltẽ cõcedit̃ licẽtia vtriq͛ interficiẽdi ſe mutuo: cũ igit̃ alter illorũ ſit innocẽs: p̃ſtat̃ auctoritas vel ſalteꝫ dat̃ licẽtia interficiẽdi ĩnocẽtẽ. qd̃ ſimpliciter ẽ illicitũ: qꝛ ꝯtra dictamẽ iuris
※ naturalis

An duellũ ſit licitum

✳ liũ ſuũ dd̃ ad frẽs ſuos viſitãdũ/ dicẽs: c ¶ Frẽs tuos vi. ꝛc. ſignificatur de⁹ pater filiũ ſuũ mittẽs ĩ mũduꝫ vt ſaluet̃ p ip̃m Ioh. iij. Per h̃ autem ꝙ dauid debellauit goliath gethẽũ: et p h̃ philiſtinoꝝ exercitũ ſicut dr̃. ſ.

Moraliter

✳ Videntes

Duellū duplex

E ✠ naturalis: ⁊ ꝯ diuinū p̄ceptū. ꝗ ⁊c̄. Rn̄sio duellum pōt accipi dupl'r. Uno mō ꝓprie: ⁊ sic duellū est singularis pugna duoꝝ: vt p victoriā vni⁹ appareat ei⁹ iusticia tanq̄ꝫ p diuinū iudiciū ⁊ alteri⁹ iniusticia. ⁊ sic fm oēs doctores duellū est illicitū: tā ex p̄te appellātis q̄ꝫ etiā recipiētis ⁊ etiā iudicātis ⁊ ꝯsulentiū ⁊ fauorē p̄stantiū: q꜄ ibi ē manifeste tēptatio diuīa. ⁊ h̄ mō videnť loq̄ de duello intra ip̄m ꝓhibētia. ij. q. v. monomachiā. ⁊ ex̄ de purga. vulg. curā suscepti. nisi p reuelationē diuinā manifestū fuerit ꝙ deus velit sic indicare suā iusticiā: ⁊ h̄ mō vt dicūt sancti ⁊ doctores catholici: dauid singulare certamē iniȷt cū golia: q꜄ sibi reuelatū fuit a dn̄o ꝙ sic volebat indicare suam iusticiā ꝯ philisteos: vn̄ ꝓcedēs ꝯ philisteū dixit: Ego venio ꝯ te in noīe dei viuētis ⁊c̄. ⁊ sic nō fuit ꝓprie duellator: sed magis diuīe iusticie executor. Alio mō pōt accipi duellū large: ꝓut est bellū singulare vnius cū vno absq̄ꝫ expectatiōe diuini iudicij: s꜉ vt p virtutē artē vel fortunā vel oībus istis vel aliq̄bus eoꝝ ꝯcurrētibus aliq̄ controuersia inť eos criminal' vel ciuil' terminet̄. ⁊ sic adhuc dicūt aliq̄ ꝙ duellū est oīno illicitū nō solū a p̄te appellātis et iudicātis s꜉ etiā recipiētis: ita ꝙ magi' debet sustīere reꝝ suaꝝ spoliationē: ⁊ sue p̄sone suspensionē ⁊ mortē q̄ꝫ duellum recipe: etiā dato ꝙ se sentiat innocentē. Cuius rō est: q꜄ intētio sic intrātis duellū est interficere aduersarium suū: qđ nulli p̄sone p̄uate licitū est: q꜄ est ꝯ p̄ceptū diuinū. Et ad hoc inducūt v̄bū beati Aug'. li. de libero arbitrio / dicētis sic: Quō possuꝫ arbitrarē istos
F carere libidine: q̄ ꝓ his q̄ꝫ rebus gladiant̄ q̄s p̄nt amittere inuiti: ⁊ inter istas res fm ip̄m ponit̄ vita ꝓpria: vt ibidē p̄mittit̄. ergo ⁊c̄. Sꝫ ista sn̄ia videt̄ alijs nimis dura. ꝓpť qđ dicūt ꝙ si appellat⁹ de duello nō possit decliāre: vtpote q꜄ denegant̄ sibi ꝓbatiōes alie. ⁊ si appellet nō defert̄ appellationi sue: pōt licite se defendere duellando: ⁊ nō solū in causa criminali ꝓ vita sua defendēda: sed etiā in causa ciuili: q꜄ sicut licitum est alicui bellare ad sui corp̄is defensionē: ita etiā ad reꝝ suarū ꝯseruationē. Nec valet vt videtur qđ alij arguūt ꝙ intēdere aliū occidere est ꝯ dictamē nature. Dicendū ꝙ h̄ veꝝ est si p se intendat̄: sed in hoc casu nō intendit̄ nisi p accidēs: si nō possit aliter vitā suā vel res suas seruare: ad quoꝝ ꝯseruationē p se dirigit̄ intētio sua: qđ p꜔ ex hoc qđ declinat duelluꝫ q̄ꝫtū pōt: ⁊ ad ꝯseruationē vite ꝓprie: ⁊ reꝝ suaꝝ magis inclinat natura: ꝓpť qđ argumentū q̄ꝫtū ad hoc videt̄ magis ad oppositū. Qꝛ aūt addit̄ hoc esse cōtra p̄ceptū diuinū. dicendū ꝙ p̄ceptū diuinū qđ est: Nō occides: intelligit̄ de occisiōe innocētis. Appellās aūt in hoc casu nō est innocēs: nec p ꝯsequēs iste se defendens de mandato ⁊ voluntate iudicis nō videtur peccare: maxime ꝓ sue vite tuitione. Ad dictū vero Augustini potest dici ꝙ loquit̄ inquisitiue ⁊ dubitatiue ⁊ nō determinatiue. Dicūt tamen isti ꝙ licet appellatus in duello in hoc casu excuset̄ a peccato: appellans tamen ⁊ iudex auctoritatē vel licentiā p̄stans semp peccant mortaliter. Sed quia multi principes sancte vite: ⁊ qui bonoꝝ cōsilio vtebant̄. aliquādo duella sustinuerūt seu ꝯcesserunt: vt beatus Ludouicus rex francie: Carolus magnus ⁊ plures alij: ⁊ archiepiscopi ⁊ episcopi iusticiā temporalē habentes: videt̄ duꝝ duella ꝯdemnare in omni casu ex parte iudicum: ideo absq̄ꝫ assertione aliqua: ⁊ p modum collationis potest dici ꝙ in aliquo casu a iudicibus possunt p

locutus est ei: Nō concidat cor cuiusq̄ꝫ in eo. Ego seruus tuus a vadā ⁊ pugnabo aduersus philisteū. Et ait saul ad dauid: Nō vales resistere philisteo isti: nec pugnare aduersus eum: q꜄ puer es. Hic āt vir bellator ē ab adolescentia sua. Dixitq̄ꝫ dauid ad saul: Pascebat seruus tuus gre b
a ¶ diabolus.
gē patris sui: et veniebat lēo vel
a ¶ antichristus. b ¶ quēlibet p̄latum.
vrsūs: ⁊ tollebat arietē de medio
a ¶ dominici.
gregis: ⁊ p̄seq̄bar eos: ⁊ p̄cutiebā: eruebāq̄ꝫ de ore eorū. Et illi ꝯsurgebāt aduersum me: ⁊ app̄hendebā mentū eoꝝ: ⁊ suffocabā: interficiebāq̄ꝫ eos. Nā ⁊ leonem ⁊ vrsum interfeci ego seru⁹ tuus. Erit igit̄ ⁊ philisteus h̄ in c circūcisus q̄si vnus ex eis. Nūc vadā ⁊ auferā opprobriū populi. Quī q̄s est iste philisteus incircūcisus: q̄ ausus est maledicere exercituꝫ dei viuētis: Et ait da
a ¶ p̄tāte
uid: Dn̄s q̄ eripuit me de manu d leonis ⁊ de manu vrsi: ip̄e me liberabit de manu philistei huius. Dixit aūt saul ad dauid: Uade: e ⁊ dn̄s tecū sit. Et induit saul da f uid vestimētis suis: ⁊ iposuit galeā ēreā sup caput eius: et vestiuit eū lorica. Accinctus ergo dauid gladio eius sup vestē suam: cepit tēptare si armatus posset incedere. Nō eīn habebat ꝯsuetudinē. Dixitq̄ꝫ dauid ad saul: Nō possum sic incedere: q꜄ nec vsuꝫ
a ¶ legis sacra tanq̄ꝫ onerātia.
habeo: ⁊ deposuit ea. Et tulit ba g culū suū quē sp hēbat in mani

possunt p̄mitti: vtpote quando aliqui nobiles habent inter se B guerrā quā possunt mouere ex longa ꝯsuetudine q̄ꝫuis superiorē habeāt: vt patet in pluribus terris ⁊ regnis: ⁊ ex hoc vnus vastat terrā alterius ferro ⁊ igne in quo subditi qui sunt innocentes in rebus ⁊ corp̄ibus multipliciter affligunt̄: ⁊ aliquādo contingit ꝙ vnus corā sup̄iori principe ꝓuocat aliū ad duellū: ⁊ alius statiꝫ recipit absq̄ꝫ vlla recusatiōe. Si iudex in tali casu ꝓbabiliter videat ꝙ p̄dicta vastatio subditoꝝ innocentum: p duellum istud debeat terminari: nō videt̄ peccare tale duellū p̄mittendo: quia ei q̄ habet curā alicuius cōmunitatis licitū est minora mala p̄mittere ad euitandū maiora. Sicut licite p̄mittunt̄ meretrices in ciuitatibus ne oīa turbent̄ libidinibus: vt etiā dicit Aug⁹. sic āt videt̄ esse in ꝓposito: vt p꜔ ex p̄dict'. Et eadē rōne videt̄ esse de ignobilib⁹ guerrā ad inuicē mouere nō potētibus in aliq̄ casu: vt sic p h̄ ꝙ nullus posset aliū ꝓuocare ad duellū m'tiplicarent̄ homicidia occulta in terra: eo ꝙ homicide tales non timerēt ad duellū ab aliq̄ ꝓuocari: in tali casu nō videt̄ illicitū p̄ncipi aliq̄ duella p̄mittere: vt p̄dicta homicidia cessent que sunt maiora mala. Huic aūt dicto videt̄ ꝯcordare dictū Tho. de aq̄no in sua summa: vbi dicit ꝙ qn̄ in duello nō expectat̄ aliq̄s euētus miraculosus sic est in ꝓposito: vt p꜔ ex. s̄. dictis: tūc tale duellū appropīquat ad cōcꝫ rōnē sortiū: sortibus āt licitū est vti in pluribus casibus: vt ip̄e ibidē dicit. Ad p̄mū argumentū de dauid patet solutio ex predictis. Ad argumentū alteri⁹ opposite p̄tis pōt dici: ꝙ nō dat̄ licentia occidendi innocentē in casibus predictis: quia nullus duellantiū predicto mō est īmunis a culpa eo ꝙ voluntarie ponunt se ad hoc pretermissis alijs vijs fm ordinem iuris. His dictis ad expositionez littere reuertamur. Audita sunt ⁊c̄. D
Hic describit̄ ip̄ius dauid ꝯflict⁹. ⁊ primo bellū ab eo petit̄ / cū d꜄: a ¶ Ego seru⁹ tu⁹ va. ꝯstāter eīn se obtulit ꝓpť reuelationē dei sibi factā: vt p̄dictū est. sed q꜄ saul nolebat ei cōcedere eo ꝙ timebat ne vinceret̄: quia adhuc erat iuuenis in etate: nec videbat̄ ad robur viri peruenisse: ideo dauid bellum desiderans declarat suā fortitudinem ⁊ audaciam / dicens: b ¶ Pascebat seru⁹ tuus gregem ⁊c̄. nec dicebat hoc dauid ad iactantiā sed ad dei gloriam cui hoc principaliter attribuebat: de quo etiā adiutorio contra philisteum istum ꝯfidebat. Ideo subdit̄: c ¶ Erit igit̄ philisteus hic ⁊c̄. Qꝛ aūt vtrūq̄ꝫ dauid attribueret deo principaliter. patet ex hoc qđ subdit̄: d ¶ Dn̄s qui eripuit me de manu ⁊c̄. i. de p̄tāte ei⁹. ideo bellū ip̄i dauid ꝯcedit̄ / cum dicit̄: e ¶ Dixit autem saul ⁊c̄. Ex hoc dicunt aliqui ꝙ reuelatū fuit sauli ꝙ dauid vinceret philisteum. fiunt eīn aliq̄ reuelationes diuine etiā malis hominibus ꝓpter cōmune bonum. f ¶ Et induit saul dauid vestimentis ⁊c̄. Nō est intelligendū ꝙ arma saulis facta ꝓ suo corp̄e tradita fuerit dauid: quia ab humero ⁊ supra eminebat sup totum populum: vt dictum est supra. x. capl'o. Illa eīn arma omnino fuissent improportionata ip̄i dauid. Et si dicat̄ ꝙ ꝓpť hoc ea dimisit postea: nō est verum: quia dauid in dimittendo non allegauit armoꝝ improportionem: sed inconsuetudinem portandi: vt patet infra. Arma igitur saul quibus dauid fuit indutus intelligunt̄: quia erant de armamentario suo. ⁊ dedit ea dauid: quia tūc eīn militē fecit. tertio dauid cū philisteo ꝯgredit̄ q̄ ꝯgressus describit̄ / cum d꜄: g ¶ Et tulit baculum ⁊c̄. i. consuetudinarie.
✠ Et elegit

a ¶ Ibat aūt phili.ꝛc.aduerſū da.ꝛc. Alleg. Philiſtei demones. Goliath caput eoꝝ:q̄ an̄ aduētū veri dauid ſuꝑari nō potuit. Geth ciuitas golie īterꝑtaꝛ torcular:ħ ē mūdus vł infern⁹ ī q̄ velut in torculari obnoxios pctīs ꝯculcabit:q̄ relicta q̄ete ſuꝑna tāq̄ ſeptenario:ī hūc mūdū ſex dieb⁹ factū lapſus ē. Altitudo golie diaboli ſuꝑbia:ꝑ quā ſuꝑ filios ſuꝑbie pncipatū obtinuit:q̄ſi palma ſe extollēſ. Arma golie: diaboli ad nocēdū verſutie. Dauid a pr̄e ad viſitandū frēs miſſus ē:ꝛ xp̄s a pr̄e deo ad oues q̄ perierūt dom⁹ iſrł. David ephi polēte.i.triuꝫ modioꝝ mēſurā frib⁹ detulit:ꝛ xp̄s myſteriū ſācte trinitat⁊ credētib⁹ cōmendauit. Dauid.x.formellas caſei tribuno ꝺtulit:ꝛ xp̄s decalogū iudeis tradidit. Elyab de⁹ me⁹ pat. Iudei ſe deū pr̄em hr̄e mētiētes q̄ xp̄m emulati pmogēita ꝑdiderunt. Bacul⁹ dauid crux xp̄i. Golias ī frōte ꝑcuſſus ruit:ꝛ ſbdit ipi dō:ꝛ diabol⁹ ī frōte ſuoꝝ ferit cū ſignū crucis eo ī loco infigit ꝛ ſubijcit in mēbris xp̄o. Dauid gladiū golie ī hierłꝫ detulit:ꝛ xp̄s q̄s ꝺ diaboli ptāte rapuit ad ꝯuerſionē eccłie:ī eā trāſtulit. Saul de domo dauid ꝛ ꝺ eo q̄ſi ignoto reqrit cū iā dudū dō ei aſſiſteret: et iudei xp̄ꝫ vētuꝝ nouerāt:ꝛ quē ī pn̄tia corꝑali ꝑ ꝩtutes filiū dei approbare poterāt:tāq̄ ignorātes dicūt tu q̄s es:ꝛ vbi ē pat tu⁹: Moraliter. Mēbra veri dauid cū ſuꝑbiētes hereticos ꝛ ſacre ſcp̄ture ſn̄ias deferentes eiſdē ſentētijs q̄s ꝓferūt vincūt q̄ſi elatū goliā gladio ſuo detrūcāt.

b ¶ Et tu.gla.ei⁹. Gre. Vir q̄ꝫ catholic⁹ colligit teſtimonia ſcp̄ture: q̄ affert heretic⁹:ꝛ erroris ei⁹ ꝑtinaciā inde ꝯuincit. Vn̄ ꝛ dō Typū dn̄i q̄.ſ.fort⁊ manu interꝑtaꝛ. Golias ꝩo reuelat⁹ ſiue trāſmigrās: hereticoꝝ ſuꝑbiā ſignans: ħ reb⁹ locuti ſunt: qđ nos ꝩbis apim⁹. Golias ꝩo cū gladio: dō cū pera paſtorali venit ad pliū. Sed dō goliam ſuo occidit gladio. Nos q̄ꝫ q̄ ſum⁹ mēbra veri dō:hereticos ſuis ſentētijs vincim⁹.

c ¶ Caput phi.ꝛc. Dauid caput philiſtei tulit ī hierłm vt terreret eos muroꝝ firmitate ꝛ altitudīe īſuꝑabiles ſe eē fidētes:vt ñ diſcrederēt ſe ab illo vīcēdos eē.

Margin: Allego. — 1.15.c. — B — Moraliter

a ¶ legē moyſi ī q̄nq̄ libris ſcriptā. b ¶ adiūxit.ſ.gratie:q̄ ꝑ lac ſignificaꝛ:qđ in vaſe paſtorali mulgeꝛ.

b⁹. Et elegit ſibi q̄nq̄ limpidiſſimos lapides ꝺ torrente:ꝛ miſit eos ī perā paſtoralē quā habebat ſecuꝫ. a

Et fundā manu tulit:ꝛ ꝓceſſit aduerſum philiſteuꝫ. b

a Ibat aūt philiſte⁹ incedēs ꝛ appropinquās aduerſū c

dauid:ꝛ armiger ei⁹ an̄ eū. Cūq̄ inſpexiſſet eū philiſte⁹ ꝛ vidiſſet dauid/deſpexit eū. Erat aūt adoleſcēs d

a ¶ paſſione. b ¶ ſpecioſus forma p̄ filijs hoīm.

rūfus ꝛ pūlcher aſpectu. Et dixit philiſte⁹ ad dauid:

Nunq̄d ego canis ſū:ꝙ tu venis ad me cum baculo: e

Et maledixit philiſte⁹ dauid in dijs ſuis. Dixitq̄ ad dauid: Veni ad me:ꝛ dabo carnes tuas volatilib⁹ celi ꝛ beſtijs ꝟre. Dixit aūt dauid ad philiſteū: Tu ve- f

nis ad me cū gladio ꝛ haſta ꝛ clypeo: Ego aūt venio g

ad te ī noīe dn̄i exercituū dei agminū iſrł: q̄b⁹ exprobraſti hodie. Et dabit te dn̄ſ ī manu mea:ꝛ ꝑcutiā te: h

ꝛ auferā caput tuū a te:ꝛ dabo cadauera caſtroꝝ phi

a ¶ que iuxta viā comedūt ſementē. b ¶ de quib⁹ ne tradas beſtijs animas cōfidentiū tibi.

liſtijm hodie volatilib⁹ celi ꝛ beſtijs terre vt ſciat oīs ꝟra:q2 ē dn̄s de⁹ ī iſrł:ꝛ nouerit vniuerſa eccłia hec:q2 nō ī gladio nec ī haſta ſaluat dn̄ſ. Ipi⁹ ei ē bellū:ꝛ tradet vos in man⁹ nr̄as. Cū ḡ ſurrexiſſet philiſte⁹ ꝛ veniret ꝛ appropinq̄ret ꝯ dauid.feſtinauit dauid: et occurrit ad pugnā ex aduerſo philiſtei. Et miſit manū i

¶ vnitas vincit.

ſuā in perā. Tulitq̄ vnuꝫ lapidē:ꝛ fūda iecit: ꝛ circū k

a ¶ vbi ſignū chriſti nō habuit.

ducēs ꝑcuſſit philiſteū ī frōte. Et infixus ē lapis ī frō l

te ei⁹:ꝛ cecidit ī faciē ſuā ſuꝑ ꝟrā. Preualuitq̄ dauid m

aduerſū philiſteū ī fūda ꝛ lapide: ꝑcuſſūq̄ philiſteū iterfecit. Cūq̄ gladiū ñ haberet ī manu dauid/cucur

a ¶ diabolū. b ¶ eos.ſ.q̄s diabol⁹ ī mānu hēbat:ꝑ q̄s alios trucidabat.

b rit ꝛ ſtetit ſuꝑ philiſteū:ꝛ tulit gladiū ei⁹ ꝛ eduxit euꝫ n

a ¶ ꝓprio gladio.

de vagina ſua:ꝛ iterfecit euꝫ:p̄ciditq̄ caput ei⁹. Vi- o

dētes aūt philiſtijm ꝙ mortu⁹ eēt fortiſſim⁹ eoꝝ: fuge p

rūt. Et ꝯſurgētes viri iſrł:ꝛ iuda vociferati ſūt:ꝛ ꝑſecuti ſūt philiſteos vſq̄ dū venirēt in vallē: ꝛ vſq̄ ad portas accaron. Cecideruntq̄ vulnerati de philiſtijm ī via ſarim:ꝛ vſq̄ ad geth:ꝛ vſq̄ accaron. Et reuertētes filij iſrł:poſtq̄ ꝑſecuti fuerāt philiſteos:iuaſ-

¶ anticipatio eſt:hoc em̄ poſtea fecit.

c ſerūt caſtra eoꝝ. Aſſumēs aūt dauid caput philiſtei: q

a ¶ vnde poſtea ab achimelech ſacerdote accepit.

attulit illud in hieruſalē. Arma vero ei⁹ poſuit in tā- r

a ¶ dn̄i ſuꝑflue additū ē ſuo q2 arma nō ī ſuo ſꝫ dn̄i poſuit tabernacło,

bernaculo ſuo. Eo aūt tp̄e q̄ viderat ſaul dauid egre

d dientem cōtra philiſteū.ait ad abner pncipē militie:

momēti ad pugnādū ſecū. e ¶ Nunq̄d ego ca.ſū.q.d.canis q̄ ē inermis pōt timere baculū:non ego.cetera patēt vſq̄ ibi: f ¶ Tu ve.ad me cū gla.i.ꝯfidēs de armis ꝛ ꝩtute tua. g ¶ Ego aūt ve.ꝛc.i.ꝯfidēs de ꝩtute diuīa. h ¶ Et da.te dn̄s.ex ħ ꝑꝫ ꝙ ſuꝑ ħ diuinā reuelationē habuerat:q2 futuꝝ ꝯtingēs certitudinaliꝛ pnunciat. i ¶ Feſtinauit da.ꝓijcere lapidē an̄q̄ philiſte⁹ eēt ſibi nimis ꝓpinqu⁹: q2 talis ict⁹ fortior ē aliquātulū a lōge. k ¶ Tulitq̄ vnū la. Matth.iiij.dicit q̄dā gloſa ꝙ xp̄s vicit diabolū trib⁹ tētatiōib⁹: ſic dō goliath trib⁹ lapidib⁹:ſꝫ illa gloſa non eſt aulꝰ autētica: q2 nō dr ibi cui⁹ ſit: ꝛ iō videꝛ eē q̄dā glo.mgr̄alis: ꝓpter qđ mag⁊ ē adherēdū textui ſacre ſcp̄ture.q̄ videꝛ ħ īnuere ꝙ dō vno tm̄ lapide philiſteū vicit.

l ¶ Et ifix.ē ꝛc. Dicūt aliq̄ ꝙ ferrū galee ceſſit lapidi miraculoſe: vł pōt dici abſq̄ tali miraculo ꝙ galea ſic erat facta ꝙ facies erat diſcooꝑta illa ꝑte excepta q̄ oꝑiebaꝛ lamina ferrea deſcēdēte ſuꝑ naſum: vt dictū ē.ꝟ. — Alʼs † ptāte

m ¶ Preualuitq̄ꝫ. ħ ꝯn̄r deſcribiꝛ ipi⁹ dō triumph⁹.ꝛ ꝑꝫ lr̄a vſq̄ ibi: n ¶ Et edux.ꝛc. philiſte⁹ ei adhuc eū nō extraxerat: q2 pri⁹ cū haſta pugnare volebat: ſic faciūt milites ī duellis pri⁹ īuadendo ſe cū lāceis. — P

o ¶ Vidētes āt phi.ꝛc.diuino miraculo.

p ¶ Fugerūt. ꝟriti diuīo iudicio:cetera patēt vſq̄ ibi: q ¶ Aſſumēſ aūt da.ꝛc.nō tūc ſꝫ poſtea ad ꝟrendū iebuſeos ibi habitātes ī fortalicij fortitudīe ꝯfidētes. — † Ecci.47.a 1.mach.4.d 2.q.5.c.monomachiā.

r ¶ Arma ꝩo ꝛc.ſ.dn̄i qđ ꝑꝫ ex ħ ꝙ dr.ī.xxi.ꝙ gladi⁹ goliath erat īuolut⁹ p⁹ ephot ī tēplo dn̄i.

* De qua

* o ¶ Vidētes ꝛc.ſignificaꝛ ꝙ xp̄s debellauit pncipē demonū ꝛ ei⁹ exercitū. Per baculū āt et q̄nq̄ lapides q̄b⁹ dō goliath debellauit:ſignificaꝛ crux ſctā ꝛ q̄nq̄ vulnera ꝑ q̄ xp̄ſ ꝺ diabolo ꝛ āgelꝭ ei⁹ triūphauit. Per ħ aūt ꝙ dō gladio golie caput ei⁹ āputauit:ſignificaꝛ ꝙ ſic diabol⁹ ꝑ lignū deuicerat gen⁹ hūanū in hoīe pmo: ſic ꝑ lignū deuict⁹ ē ab hoīe xp̄o — Moraliter

Nico.de lyra

De q̄ ſtirpe

* a ¶ Et elegit ſibi ꝛc.i.duros ꝛ planos ꝛ rotūdos ſine angulis:q2 tales mag⁊ directe ꝓijciunꝛ ꝛ maiore impetu. b ¶ Et ꝓceſ.ꝛc.cōſtāter ꝛ intrepide de dei auxilio cōfidēs. c ¶ Ibat aūt ꝛc.ſ.plane: ꝓpꝛ pōdus em̄ armoꝝ nō poterat currere ſicut dauid. d ¶ Deſpexit eū: reputās eū nullius momenti

¶ Moralꝛ ꝑ dō iunctū a ſamuele ſignificaꝛ q̄libet xp̄ian⁹ bonꝰ a xp̄o iunct⁹ vnctiōe gr̄e ꝓpꝛ qđ timere nō debet ptātē et arma ſathane ſꝫ ꝯſtāter ipm̄ aggredi cū baculo ſctē cruc⁊ ipm̄ ꝑ fidē īteri⁹ portādo ꝛ exteri⁹ ī ſigno. a ¶ Et ele.ꝛc.i.exercitio q̄nq̄ ſenſuū in bonis ꝛ ſctīs oꝑib⁹.i. Pe.iiij.a. Chriſto in carne paſſo ꝛ vos eadē cogitatiōe armamī:ꝛ ſic diabol⁹ deuict⁹ cū exercitu ſuo fugit ꝯfuſus Iaco.iiij.b. Reſiſtite diabolo ꝛ fugiet a vobis.

a De q̄ ſtirpe. Aug⁹. Q̄d ſaul ⁊ abner ignorat dauid apud eos diuti⁹ cōmoratū: fecit barba q̄ adoleſcēti creuerat: dū abſens fuerat. b Uiuit aīa tua. Huic ſilr̄ ē illud: Bn̄dixit naboth deo ⁊ regi: q̄ſi nō viuat aīa tua rex ſi noui: vel videā mortē tuā ſi noui. Si q̄z cōiūctio: aliq̄n ꝓ nō ponit̄: ſm̄ illud: Si introibūt in requiē meā. i. nō itroibūt. vn̄ pōt ſic exponi: ſi noui. i. n̄ noui.

a de q̄ ſtirpe deſcēdit h̄ adoleſcēs? b Dixitq̄ abner: Uiuit aīa tua rex ſi noui. Et ait rex: Interroga tu cuius fili⁹ ſit iſte puer. c Cūq̄ regreſſus eſſet dauid ꝑcuſſo philiſteo tulit eū abner et introduxit corā ſaule: caput philiſtei hn̄tē in manu. Et ait ad eū ſaul: De q̄ ꝓgenie es o adoleſcēs? Dixitq̄ dauid: Filius ſerui tui iſai bethleemite ego ſum.

Nico. de lyra

a De q̄ ſtirpe ⁊c̄. lʒ aūt dauid fuiſſet cū ſaul: vt ptʒ ex p̄dict̄ cap̄. xvi. tn̄ tūc nō cogſcebat: q2 ſic̄ dicit Aug⁹. interī barba creuerat adoleſcēti q̄ notabiliter mutat aſpectū faciei. Pōt etiam dici ꝙ ſaul ex demonis afflictione hēbat mēoriā ⁊ fantaſiā ꝑturbatā ⁊ īpeditā a cognitiōe. b Dixitq̄ abner ⁊c̄. mod⁹ ē iurādi. ⁊ ē ſenſus: ſicut verꝝ ē ꝙ ego deſidero vitā tuā: ſic verꝝ eſt ꝙ ego nō noui: ⁊ accipit̄ h̄ ſi ꝓ nō: nec mirꝝ ſi abner nō cogſcebat dauid: q2 erat p̄nceps militie: ⁊ ſic erat occupatus ꝯ aduerſarios in extremitatib⁹ regni rege in domo manēte: ⁊ dauid adhuc cū ſaule parꝝ fuerat: ita ꝙ forſitā abner eū ibidē nō viderat. c Et ait rex ⁊c̄. Fecerat em̄ ꝓclamari ꝙ filiā ſuaꝫ daret ei q̄ philiſteū ꝑcuteret: vt dictū ē. ſ̄. ⁊ ideo volebat ſcire ſi eēt d̄ bono genere: ita ꝙ filia ſua eēt illi cōpetent̄ aſſignata.

In ca. xvij. vbi d̄r in poſtil. ad maiorē ſeq̄ntiū intelligētiā: hic querit̄ vtrum duellum ſit licitum ⁊c̄.

Additio.

Lʒ cā collatiōis ⁊ abſq̄ aſſertiōe mlt̄a falſa poſſint dici. In ſacra tn̄ ſcp̄tura vel in ei⁹ expoſitiōe nō videt̄ falſa aliq̄ mō ꝑſuadēda. Poſſet em̄ inde ſeq̄ error in ope vl̄ in mēte: vn̄ in ꝓpoſito circa q̄ſtionē motā ꝑ poſtillatorē cū aſſertatiōe vera: dicēdū ꝙ duellū ex ꝑte iudicū ſꝑ eſt illicitū: etiā in caſib⁹ poſit̄ a poſtil. qd̄ ptʒ ex h̄: nā auctoritates textuales decretoꝝ ⁊ canonū ꝑ poſtillatorē allegate indiſtincte loquunt̄: nō excuſantes in aliq̄ caſu in duell̄ iudicem a pctō: neq̄ duellātes ſaltē q̄ ad vtrāq̄ ꝑtē duelli. In illo em̄ capitulo monomachia ꝑ ip̄m poſtillatorē allegato exp̄ſſe habet̄ ſic. Hec ⁊ huiuſcemōi ſectātes deū ſolūmō tēptare vident̄: q̄ q̄dē v̄ba indiſtincte loquunt̄: vbi attēdendū ē: ꝙ nō dicit oēs hec ſectātes tēptāt deū: ſʒ vident̄ tēptare vt ītelligat̄ ꝙ poſito caſu ꝙ aliq̄s ex his ſectātib⁹ intēdat aliū finē forte rectū: q2 tn̄ apparētia ē mala cauendū eſt. Nā ſm̄ aplm̄. j. Theſ. v. ca. etiā ab hn̄te ſpēʒ mali abſtinendū ē. Idē modus dicēdi in ca. Dilecti. de purga. vul. vbi in ſilī materia ſic hmōi iudiciū penitus ē int̄dictū: vtpote in q̄ de⁹ tēptari videt̄: etiā in ca. ſuſcepiſti regimīs ti. p̄dicto tractans ſpālit̄ de duell̄ exp̄ſſe d̄r ꝙ in eo caſu vel alijs h̄ non debeat aliq̄tenus tolerari. In q̄ habet̄ manifeſte ꝙ nō ſolū ꝓhibent̄ duella fieri ſeu cōmitti: ſʒ etiam eoꝝ toleratio ē ꝓhibita: qd̄ eſt de directo ꝯ poſitionē poſtillatoris. Illud aūt qd̄ d̄r ad auctoritatē Aug̃. ꝙ loquit̄ inq̄ſitiue ſeu dubitatiue ⁊ nō determinatiue nō hʒ aliqd̄ fundamentū: eo ꝙ nō oñdit ꝯriū dictum ip̄ius Aug̃. nec ꝙ p̄dicta retractet in libro retractationū. Silr̄ nec doctores p̄dictas auctoritates iuridice exponētes ip̄os iudices vident̄ excuſare. vnde nec ip̄e poſtillator aliquē doctorē allegat: niſi ſanctū Thomā qui nihil facit ꝓ opinione ſua: vt patebit leges etiā ſeculares ab ip̄is p̄his ꝯdite: q̄ de p̄cepto ꝓhibitiōis diuine tēptatiōis nō curāt: adhuc duellū vident̄ ſimpl̄r ꝓhibere: vt de gladiatoribus. l. vnica. Cū igit̄ nec ꝑ auctoritates textuales: nec per doctores tal̄ excuſatio. ſ. iudicū in duello appareat: deueniendū eſt ad rōnes ꝑ poſtillatorē allegatas: ⁊ caſus ꝑ ip̄m poſitos q̄ ſi bn̄ aſpiciunt̄ nō vident̄ ꝯ hanc aſſertionē aliq̄d facere. Ad cui⁹ euidētiā ſciendū ꝙ lʒ hn̄ti curā alicui⁹ cōitatis licitū ſit ꝑmittere minora mala: vt euitent̄ maiora: vt ptʒ de meretricio ꝑ ip̄m allegatū: nemini tn̄ licet facere mala vt eueniāt bona. Un̄ in glo. ij. Regū. xxi. Uana ſpe ſecuritatis a diabolo deludunt̄. q̄ dicūt faciam⁹ mala vt eueniant bona: taliū em̄ dānatio iuſta eſt: cui⁹ rō eſt manifeſta. Nō em̄ ſola bonitas finis ſufficit ad faciendū actū bonū: niſi ſimul ꝯcurrāt alie bonitates ad h̄ req̄ſite: vt ſatis declarat ſanctus Tho. p̄ma ſcd̄e. q. xviij. arti. iiij. in rn̄ſione ad vltimū argumentū. Et ideo licet tolerare meretriciū ꝓpter bonū finē ſit ꝑmiſſum: nunq̄ tn̄ cōmittere meretriciū ſeu eidē auxiliū aut ꝯſiliū p̄ſtare ē licitum. Sʒ ꝯſtat ꝙ p̄ncipes ſeu iudices duelloꝝ nō ſolum ꝯcurrūt in hmōi duell̄ ꝑmittēdo ſeu tolerādo: ſʒ etiā faciendo ſeu auxiliū p̄ſtando: ⁊ hoc multiplicit̄. Primo: q2 de eoꝝ mādato ⁊ auctoritate ordinant̄ ſeu aſſignant̄ loca ⁊ tꝑa duellādi. Silr̄ ⁊ de eoꝝ auctoritate ⁊ mādato dant̄ ꝯſeruatores ſeu rectores: q̄ vtroſq̄ duellātes cuſtodiāt a fraudib⁹ q̄ circa parilitatē amoris vtriuſq̄: ⁊ in alijs hmōi pn̄t ꝯtingere. Silr̄ ꝑ p̄ncipes ſeu iudices corā q̄bus duella exercent̄: oportet ꝙ vtraq̄ ꝑs ſit tuta a violētia: ſic ꝙ neut̄ duellātiū poſſit ab amicis ſeu alijs iuuari vt alterꝝ īuadat ſeu ſupp̄mat: vel ip̄m a limitib⁹ ꝑ p̄ncipē ſeu iudicē aſſignatis expellat: niſi em̄ aliq̄s hn̄s auctoritatem ad h̄ ſeu ptātē talia duella a violētia extrinſeca ſecuraret: iā nō eſſet duellū ſʒ bellū: cū vtraq̄ ꝑs poſſet ꝯuocare amicos ⁊ fauētes ſeu coadiutores ad aliū cōuincēdū: qd̄ ē ꝯ rōnē duelli. Silr̄ p̄ncipes ſeu iudices corā q̄b⁹ duella exercētur manifeſte p̄ſtāt auctoritatē duellis cū ꝯtrouerſias ſeu diſcrepatiōes duellantium diffiniūt ſeu p̄cipiūt decidi ſeu diffiniri in curijs ſuis: ꝓut duellū terminat̄. ſ. ſi actor viuat in duello: re⁹ habet̄ ꝓ ꝯdēnato ⁊ deuicto tanq̄ ſi actor intētionē ſuā legitīe corā eo ꝓbaſſet et ecōtra. Et ſuꝑ h̄ ꝯſueuerūt ferre ſnīas v̄bo ⁊ ſcripto auctoritate iudiciali: ſic̄ fit in alijs cauſis ꝑ legitīas ꝓbatiōes. Un̄ manifeſtū ē ꝙ in p̄dictis p̄ncipes ſeu iudices nō ſolū dici debēt tolerātes mīora mala vt euitēt̄ maiora: ſʒ etiā faciētes mala vt bōa eueniāt: vl̄ vt mala maiora euitēt̄: qd̄ nl̄lo mō licet q̄ntūcūq̄ malū qd̄ cōmittit̄ ſit modici nocumēti: ⁊ bonū qd̄ inde ſpectat̄ maxime vtilitat̄. Nā ſm̄ Aug̃. nō ē licitū mēdaciū ꝑniciōſū ꝓferre ꝓ ſalute toti⁹ mūdi: vn̄ ī caſib⁹ ꝑ poſtillatorē allegat̄ nō excuſant̄ a pctō iudices ex bonitate finis: ꝑ vias em̄ iuſticie rectas decet p̄ncipē talia determīare: nō ꝑ illas q̄ diuīo iuri obuiāt: vt ait Stephan⁹ papa in ca. ꝯſuluiſti. ij. q. v. ſpōtanea ꝯfeſſiōe vl̄ teſtiū approbatiōe delicta ꝯceſſa ſunt v̄ro regimī iudicari: occulta em̄ ⁊ īcognita illi ſūt relinq̄nda q̄ ſol⁹ nouit corda hoīm. Et ibidē qd̄ ſctōꝝ patrū documēta ſancitū nō ē: ſuꝑſticioſa adinuētiōe nō ē p̄ſumēdū. Pret̄ea ſi in caſib⁹ poſit̄ a poſtil. null⁹ duellantiū ē īmunis a culpa: eo ꝙ volūtarie ponūt ſe ad h̄ p̄termiſſis alijs vijs ſm̄ ordinē iur̄: vt idē poſtil. dicit in fine iſti⁹ q̄ſtionis: a fortiori vīculo iudices q̄ volūtarie h̄ approbāt: ⁊ ad h̄ coopant̄ modis p̄dict̄: p̄termiſſis alijs vijs iur̄ ⁊ medijs culpabiles mag̃ ſūt. Pret̄ea rō iſta poſtillatoris in q̄ dicit ꝙ ſi vnus aliū nō poſſet ꝓuocare ad duellū: mlt̄iplicarent̄ homicidia occulta ī terra ⁊c̄. nō videt̄ hr̄e valorē. nā ex oppoſito etiā ſeq̄ret̄ mlt̄iplicatio homicidioꝝ ſeu alioꝝ maloꝝ in occulto. Ex h̄ em̄ ꝙ vn⁹ aliū poſſet ꝓuocare ad duellū: illi q̄ virib⁹ corꝑis ſūt validiores vl̄ arte bellādi mag̃ eruditi: alios īfirmiores occulte opp̄merēt ꝯfidētes de ꝓprijs virib⁹ ⁊ hmōi. ⁊ ſic nō timerēt ad duellū ꝓuocare: ꝓut ſepe ꝯtingit. Qꝫ āt dicit ſctūs Tho. ꝯcordari huic dicto ⁊c̄. nl̄lo mō hʒ locū ſi ſctūs Tho. bn̄ intelligat̄. Nā in ſcd̄a ſcd̄e. q. xcv. in fine vltimi arti. ſ. in rn̄ſiōe ad vltimū articulū vbi de h̄ tractat: dicit ꝙ iudiciū ferri cādētis in aliq̄ ꝯuenit cū ſortib⁹. ſ. inq̄ntū ordinat̄ ad alicui⁹ facti occulti inq̄ſitionē ꝑ aliqd̄ factū ab hoīe: ſʒ differt a iudicio ſortiū inq̄ntū ſpectat̄ in iudicio ferri cādēt̄ aliq̄s miraculoſus effect⁹: qd̄ nō ꝯtingit in rōne cōi ſortiū ⁊ poſtea pauc̄ īterpoſit̄ dicit ꝙ duella in q̄bus nō ſpectat̄ miraculoſus effect⁹: vtpote q2 pugiles ſunt penitus pares v̄tute ⁊ arte mag̃ accedūt ad cōeʒ rōnē ſortiū q̄ examinatio ferri cādētis vbi miraculū ſpectat̄ diuinū: hec ille. Sʒ ex h̄ nō tollit̄ q̄n iudiciū belli illicitū reddat̄ ex duobus q̄ ip̄emet ſanctus doctor ponit in eodē loco tanq̄ illicita. Primū. ſ. q2 ordinat̄ ad iudicandū occulta que diuino iudicio reſeruant̄. Scd̄o etiā q2 hmōi iudiciū nō ē auctoritate diuīa ſancitū. Et ſic ſūt intelligēda v̄ba ſancti doctoris in illo ca. vt ptʒ bn̄ inſpiciēti. Qꝫ vlterius dicit poſtillator ꝙ p̄ncipes ſancte vite duella ſuſtinuerunt ſeu ꝯceſſerūt: vt ſanctus Ludouicus rex frācoꝝ: ⁊ alij ⁊c̄. Ex hoc non concludit ꝓpoſitum ſuum. nam fuerunt multi ſancti a deo in ſacra ſcriptura approbati: qui pluries peccauerūt: vt patet de dauid ⁊ alijs: ſed peccata eoꝝ nō ſunt trahēda ad ꝯſequentiā: ſed ſua bona opera.

Replica.

In caplo. xvij. vbi poſtillator ſub diſtinctione in certis caſibus dixit iudices non peccare duellum ꝑmittentes: Burgen̄. videt̄ poſtillatorem cōmiſiſſe crimen leſe maieſtatis. vnde eum inſtomachanter inuadit concludens ꝙ vera aſſertione generaliter ⁊ ſine diſtinctiōe dicendum ſit ꝙ duellum ex ꝑte iudicum ſemꝑ ſit illicitum quod ꝑſuadet ex

A pſuadet ex h̄:qꝛ vt dicit canon. Monomachiã.ij.q.v.⁊ cete/
ra iura ꝑ poſtillatorẽ allegata loquũt indiſtincte:ſic ꝙ nullo ca/
ſu debent duella fieri nec tolerari:ſed nimis preciſa videt̃ hec
Burgẽ.ſnĩa. Pẽſando em̃ ꝟba iuriũ iũct̄ gloſis oĩm doctoꝝ
materia duelloꝝ tractat̃ ſb̃ diſtinctiõib' manifeſt̄. Nã iura lo
quũt ĩ caſu q̊ de' tẽptari videt̃:duella ſũt ꝓhibita. A ꝯrio ãt
ſenſu qḋ ẽ argumẽtũ validũ ĩ iure:vbi de' tẽptari nõ videt̃ ꝑ
mitti poſſũt ĩ caſu etiã q̊ ad duellũ ꝑ̃tendit alicui' occulti inq̊ſi
tio:aut vulgar̄ purgatio:aut ſnĩe ꝓmulgatio iura ñ ꝑmittũt.
A ꝯrio aũt ſenſu:vt ſupra ꝑmitti pñt. Eſt igit̃ mãifeſta hmõi
ꝓhibitiõis ⁊ ꝑmiſſiõis diſtinctio. In caſib' deniqꝫ ꝑ poſtilla/
torẽ adduct̄ nulla dei apparet tẽtatio: ſꝫ ꝓuocãtis p̄ſũptio et
aſſumẽt̄ ciuilis coactio:niſi em̃ ꝓuocat' ad duellũ aſſumeret:
in vulgo iudicaret̃ vel iniuſt' vel effeminat':vt igit̃ euadere
poſſit tale vulgi temerariũ iudiciũ putat duellũ neceſſario aſ/
ſumẽdũ:vl̄ ſaltẽ ſaluo honore nõ eẽ declinãdũ: ⁊ ſic ĩtelligo
ciuilẽ coactionẽ:⁊ puto vtrũqꝫ nõ eẽ ſine culpa q̃uis ꝓuocãs
ceter̄ parib' videat̃ culpabil̄ mag̃:iudex tñ ꝑmittẽs nõ:cũ ꝑ
tineat ad pacẽ paupeꝝ lit̄ termĩatio:⁊ ad rei publice vtilitatẽ
manifeſtã:vt ptꝫ ĩ caſib' poſit̄ a poſtillatore ĩ q̊b' ex ꝑte duel
lãtiũ nõ ẽ aliq̃ dei tentatio:ſꝫ p̄ſũptio viriũ art̄ ⁊ induſtrie ex/
perimẽtũ hũane:nec ex ꝑte eoꝝ ĩmo nec iudicis intẽtiõe alicu
ius occulti inq̊ſitio nec vulgar̄ purgatio:rõne cui' ĩ eodẽ iur̄
titulo.⁊.ij.q.v.dꝛ ꝓhiberi:nõ videt̃ peccare iudex:ſꝫ poti' fa
cere debitũ officij ſui:⁊ ꝑ ꝯñs mereri:ptꝫ igit̃ ꝙ Bur.nõ bñ
attẽdit ꝟba iuriũ ⁊ doctoꝝ aſſerẽdo ꝙ oĩno loquũt indiſtincte.
Nã ſi ſine diſtinctiõe debeãt illa ꝟba accipi:ſeq̃t dauid aſſu/
mẽtẽ duellũ:de q̊ h̄ ſermo ⁊ ſaul ꝑmittẽtẽ ĩmo approbantẽ et
opẽ armis ferẽtẽ peccaſſe:qḋ erroneũ ẽ dicere. Et ſi dixer̄ ꝓ
ut doctores cõiter dicũt:hũc caſũ factũ ex dei reuelatione ptꝫ
ꝙ ĩ caſib' hmõi diſtinctio eſt:⁊ nõ ſũt indiſtincte illa iura re/
cipiẽda:nec Burg.rõnib' poſtil.ſatiſfacit: cũ em̃ arguit ꝙ cu/
ratores reipublice pñt ꝑmittere minora mala vt euitẽt maio/
ra:vt ptꝫ de meretricio ẜm btm̃ Aug̃. Bur.ꝯcedit totũ ſꝫ ad
dit impꝑtinẽter ꝙ nõ pñt facere mĩora mala vt vitẽt maiora:
qꝛ ẜm Apl̄m nõ ſũt faciẽda mala vt eueniãt bona. Et tota di/
greſſio Burg.tẽdit ad h̄ ꝙ iudices nõ mõ ſũt duellũ tolleran
tes:ſꝫ faciẽtes ⁊ ei' auctores:qḋ ſic oñdere nitit̃. Nã vt inq̃t
coꝝ auctãte deputãt̃ certa tꝑa ⁊ loca duellãdi. Itẽ ordinãt̃ re
ctores ⁊ ꝯſeruatores q̊ vtroſqꝫ duellãtes p̄ſeruẽt a fraudib' ⁊
violẽtia amicoꝝ alteri fauẽtiũ ⁊c̃. Ad qḋ dicẽdũ ẽ ꝙ vbi iudi/
ces cir

ces circa duella excedũt naturã ꝑmiſſionis:vtputa ex victoria C
vni' ꝑtis ꝓferre ſnĩam ꝯ victũ tãqꝫ reũ:vel alias ꝓculdubio
peccãt:ſꝫ vbi iudices nõ excedũt naturã ꝑmiſſiõis ordinãtes
ĩ fauorẽ iuſticie:nõ duelli nec duellãtiũ certos modos q̊bus ĩ
iuſticia caueri poſſit circa duellũ poſſibil̄:nõ videt̃ ꝓpterea di
ci debere auctores vel factores duelli:ptꝫ h̄ ĩ exemplo ď ꝑmiſ
ſo meretricio. Rectores eĩ reipublice ipm̃ ꝑmittẽtes nolẽtes
tñ meretrices habitare ĩ loc̄ ſacris ⁊ honeſt̄ ad vitãdũ ſacroꝝ
locoꝝ ꝓphanationẽ ⁊ ſcãdalũ hoĩm vtriuſqꝫ ſex' honeſtoꝝ or
dinãt ſpãlia loca vbi meretrices ⁊ alie ꝑſone habitẽt infames
⁊ nõ alibi. Quis cũ nr̃o ſeniorẽ Burg.deſipiẽs diceret ipos
ex eo meretrici:fautores factores ⁊ auctores. Itẽ ordinant ꝙ
ſacris tꝑib' puniũt̃ lenoes ꝓſtibula viſitãtes alijs ãt tꝑib' nõ
q̊s ex h̄ dicet eos tꝑib' ꝑmiſſis fore meretricij fautores. Item
ordinãt ꝙ ĩ domib' meretricũ ſit ĩmunitas: ita ꝙ nemo poſſit
ibi meretricib' aut alijs impune violẽtiã inferre ad cauenduꝫ
ſeditiões ⁊ homicidia. Quis ex his oĩb' culpabit reipublice
rectores tãqꝫ malefactores:aut mali cuiuſcũqꝫ auctores:⁊ nõ
poti' cõmẽdabit eos tãqꝫ prudẽtes ꝓuiſores: qꝛ q̃uis ꝑmit/
tũt ꝓpt̃ mai' malũ vitãdũ min':cauent tñ q̃tũ pñt nec in illo
minori malo ꝑmiſſo oẽs male circũſtãtie ꝯcurrere poſſint:ma
lũ eĩ ẽ meretriciũ ſꝫ multo pei' ẽ ei' exercitũ ĩ loc̄ ſacris ⁊ tꝑi/
b' ⁊ ĩterueniẽtib' homicidijs:vñ ⁊ ſi caueri nõ pñt meretricia
ꝓpt̃ cãs:ꝓuidis tñ rectorib' cauẽt alia mala ꝯcurrere poſſi/
bilia: Ita dico ĩ ꝓpoſito ꝙ ſi iudices duellũ ſe temere ꝓuocã/
tiũ ꝓpter tutelã paupeꝝ ⁊ ꝓp̃rie pacẽ ⁊ vtilitatẽ ꝑmittãt nõ pec
cãt:nec ex h̄ naturã ꝑmiſſiõis exeũt ſi cauẽt cetera mala q̃ cir/
ca duellũ ꝯtingere pñt. Duellũ em̃ ſic ſe ꝓuocãtiũ oẽ q̃uis ſit
malũ:ſic ⁊ meretriciũ vtrũqꝫ tñ ꝑmiſſũ põt ꝑ iudices auctori/
tatẽ hñtes ſine pctõ cõditionari nõ ĩ mali fauorẽ ſꝫ cautelam
alioꝝ maloꝝ ꝯcurrere potẽtiũ. Incaut' igit̃ Burg.q̊ temere
ĩ hmõi ſtãs reprobat Ludouicũ regẽ francie ⁊ carolũ magnũ
⁊c̃. Et ſi Bur.diligẽter vidiſſet ſctm̃ Tho.ĩ loco ꝑ eũ allega/
to nõ dixiſſet poſtil.ipm̃ male adduxiſſe:q̃ enĩ adducit ꝓ ꝯfir/
matiõe ſue p̄tẽſe ſnĩe ꝙ duellũ a ꝑte iudicũ ſemꝑ reddat̃ illici/
tũ nõ valẽt. Prim' enĩ caſus adduct' nõ ẽ ad ꝓpoſitũ videlꝫ
ꝙ duellũ ſemꝑ ordinet̃ ad iudicãdũ occulta: q̃ diuino iudicio
reſeruãt̃:ptꝫ em̃ ex ſupꝛapoſit̄ eẽ falſũ:nec ſcḋo adductũ valet
ꝙ videlꝫ oẽ illud ſit a ꝑte iudicũ illicitũ:qḋ diuĩo iudicio non
eſt ſancitũ:qꝛ idẽ argumẽtũ eſſet de meretricio qḋ a deo non
eſt ſancitũ:tñ licite ꝑmiſſum:vt ſupra patuit.

Glo.ordi.

¶ B
Ca. XVIII
ET factũ ẽ ⁊c̃.
a ¶ Et dile.
ciĩ ⁊c̃. Jonathaſ dilexit
dauid vir videlꝫ belli/
coſus iuuenẽ aptum pu/
gnis. Jonathas ſigni
ficat eos qui de iudeis
in xp̃m crediderũt ⁊ ꝑce
pta gratia ſpirit' ſancti:
ꝓ xp̃o relictis oĩb' ipm̃
ſecuti ſunt. Unde petr':
Ecce nos reliq̃m' oĩa et
.19.d ſecuti ſum' te. Sic eniꝫ
ionathas dedit dauid
veſtimenta ſua a tunica
vſqꝫ ad baltheũ: cũ cre/
dentes omnia que ha/
buerũt in xp̃i ſeruitiũ cõ
tulerũt. b ¶ Percuſ/
ſit ſaul mille ⁊c̃. Hoc
fuit ſeminarium odij cõ/
tra dauid. Sic iudei au/
dientes chriſtum quem
crucifixerãt: in eccleſijs
predicari:⁊ victoriã qua
hoſtem antiquum vicit:
⁊ credẽtes in laude ei'
gratulari:grauiter tule/
runt. c ¶ Saul mille
ſcꝫ eos qui fugientes oc
ciſi ſunt. d ¶ Dauid
decem milia .ſ. phili/
ſteum qui ĩ vno deiecto
oẽs in fugã miſit.
¶ Tenebatqꝫ

ET factũ ẽ cũ cõ/ ¶ C XVIII a
pleſſet loq̊ ad ſaul:aĩa io b
nathe ꝯglutiata ẽ aĩe da/
a uid:⁊ dilexit eũ ionathaſ
q̊ſi aĩaꝫ ſuã. Tulitqꝫ eũ ſaul ĩ domũ
ſuã ĩ die illa:⁊ ñ ꝯceſſit ei vt reũteret̃
in domũ p̄ris ſui. Inierũt aũt iona/ c
thaſ ⁊ dauid fedus† Diligebat eĩ eũ
q̊ſi aĩam ſuã. Nã expoliauit ſe iona/ d
thas tũica q̃ erat idut':⁊ dedit eã da †
uid:⁊ reliq̃ veſtimẽta ſua vſqꝫ ad gla
diũ ⁊ arcũ ſuũ:⁊ vſqꝫ ad baltheum. e
Egrediebat̃ q̊ꝫ dauid ad oĩa q̃cũqꝫ
miſiſſet eũ ſaul: ⁊ prudẽt̃ ſe agebat.
Poſuitqꝫ euꝫ ſaul ſuꝑ viros belli: ⁊ f
accept' erat ĩ ocul̄ vniuerſi ppl̄i: ma
xieqꝫ ĩ ꝯſpectu famuloꝝ ſaul. Por/ g
ro cũ reuerteret̃ ꝑcuſſo philiſteo da/
uid:⁊ ferret caput ei' ĩ hierl̄m:egreſſe
ſũt mulieres ď vniuerſis vrbib' iſrl̄ cã
tãteſ choroſqꝫ ducẽteſ ĩ occurſũ ſaul
reg̃:ĩ tympanis leticie ⁊ ĩ ſiſtr̄:⁊ p̄ci
b nebãt mulieres ludẽteſ atqꝫ dicebãt:
c d †Percuſſit ſaul mille: ⁊ dauid decẽ b
milia. Irat' ẽ aũt ſaul nimis:⁊ diſpli
cuit in oculis ei' ſermo iſte. Dixitqꝫ:
dederunt dauid decem milia: et mi/

Nico.de lyra

ET factũ eſt. Deſcripta. Ca. XVIII D
ipius dauid victoria. Hic ꝯñr deſcribi Diuiſio
tur ex h̄ ĩuidia ſubſecuta. Et primo de/
ſcribit̃ circa dauid oĩm gr̃a. ſcḋo ſaulis ĩuidia/
ibi: Porro cũ reuerteret̃. tertio effect' malicia:
ibi: Poſt dic̃. Circa p̄mũ deſcribit̃ p̄mo gr̃a ac
quiſita ipſi dauid circa ionathã filiũ reg̃ cũ dꝛ:
b ¶ Aĩa iona.cõ.⁊c̃.i.cõiuncta indiſſolubili
glutino charitat̄:hui' aũt dilectiõis ſubdit̃ ef/
fect' cũ dꝛ: c ¶ Inierũt aũt ⁊c̃.iurãdo ꝑpe/ † I.19.a
tuã amiciciã:⁊ in ſignũ hui' amicitie ſubdit̃:
d ¶ Expoliauit ſe ⁊c̃.reputãs eũ q̊ſi ſeipm̃.
e ¶ Uſqꝫ ad gla.⁊c̃.li vſqꝫ ẜm aliq̊s h̄ tene
tur excluſiue ita ꝙ iſta nõ dederit ionathas ipi
dauid:qꝛ nõ poterat bono mõ iſt̄ carere. Alij
aũt dicũt ꝙ tenet̃ incluſiue:ita ꝙ iſta etiã dede
rit dauid in ſignũ ꝑfecte amicitie:⁊ h̄ videt̃ ve/
ri':nec valet rõ alioꝝ:qꝛ fili' regis de facili po
terat talia aliũde hr̃e. ſcḋo deſcribit̃ gr̃a ipius
dauid erga ppl̄m. cũ dꝛ: f ¶ Et acce.⁊c̃.quia
oĩa negocia ſibi ĩpoſita ꝓ bono ⁊ defenſiõe re/
gni feliciter cõſũmabat. g ¶ Porro cuꝫ re.
⁊c̃. Hic ꝯñr dſcribit̃ ipi' ſaul ĩuidia cui' ſemĩa/
riũ fuit laus ipi' dd ĩ cãtilenis cõib' ď victoria
philiſtioꝝ:ĩ q̊b' cãtabãt. h ¶ Percuſſit ⁊c̃.
* et ſic plus

Moraliter. a ¶ Et fa. ẽ cũ cõpleſſet lo. Moraliter
ad ſaul ⁊c̃. Per ionathan q̊ interp̄tat̃ colũbe
donũ xp̃s ſignificat̃:eo ꝙ in ei' baptiſmo ſpũſ/
ſanctus ſuꝑ ipm̃ apparuit in ſpecie columbe.
Matth.iij. Cui' aĩa.i.volũtas cõglutinat̃ per
amorẽ ipi dauid ꝑ quẽ ſignificat̃ q̊libet q̊ fortit̃ † I.21.d
ꝯtra vitia pugnat:eo ꝙ dauid manu fortis in/ et.29.b.
terp̄tatur: ⁊ ei dat veſtimẽta ſua et arma ſicut Eccl.49.a.
dicit̃: † ¶ Et dedit eam dauid ⁊ reliq̃ ⁊c̃.
* per que

a ¶ Tenebatq;. Sic p̄dicāte xp̄o euāgeliū: iudei conabant mortē iferre. Sz dū ille ad salutē gētiū secedit tm̄ nocuere ſe/ ip̄os. b ¶ Dixitq; ſaul dabo ꝛc̄. Iſid. Saul callid⁹ ſimu/ lator ſtuduit alligare dauid michol filie ſue: ſi centū ſibi allo/ philoꝝ p̄putia offerret: ille āt duc̄ta obtulit. Sicq; ſaul dū il/ lū p̲iculo obiecit: āpli⁹ eū glīfi/ cauit. Ita iudei dū ꝯ volūtatē dei xp̄m interficere nitebant: ſalutē gētiū op̲ati ſunt: dauid p̄us alienigenaꝝ p̄putia attu/ lit: ꝛ ſic filiā ſaul vxorem acce/ pit. Et xp̄s nō p̄us ſynagogā accepit: q̄; in gētibus glīoſus extitit. Prius em̄ in natiōib⁹ reſecauit carnis pollutionē: ꝛ poſtea copulat⁹ eſt ſynagoge. Cuz em̄ intrauerit plenitudo gentiū: tūc oīs iſrl' ſaluus fiet. Dupla āt p̄putia obtulit ꝓ iu deis ꝛ gētibus. ſ. acq̄ſitis: vel q̄ꝛ maior ē nūerus credentiuz gentiū q̄; iudeoꝝ. Creuit odiū ſaul' aduerſū dauid intm̄ vt in remediū ſui de more pſallentē iaculo conaret ꝯfigere. Per ſaulez iudeoꝝ elatio: p̲ dauid xp̄i humilitas ſignificat. Cuz ergo ab īmūdo ſpū ſaul arri/ pit cantante dauid eius veſa nia temperat: quia cū ſenſus iudeoꝝ p̲ blaſphemiā in furo/ rē vertit: dignū ē vt ad ſalutē q̄ſi dulcedīe cithare euāgelice locutiōis trāq̄llitate reuocet. Percuſſit ꝛc̄.

Roꝫ.xi.c.

hi dederunt mille. Quid ei ſupereſt niſi ſo/ a
lū regnū? Nō rect' ḡ ocul' ſaul aſpiciebat da b
uid a die illa ꝛ deiceps. Poſt diē āt alterā i c
a ¶ id ē iudeos. b ¶ .i. more arrepticioꝝ aliena referebat.
uaſit ſpūs dei mal⁹ ſaul: ꝛ pph̄abat in medio d
a ¶ chriſtus. b ¶ euāgelica dulcedine.
dom⁹ ſue. Dauid aūt pſallebat manu ſua ſi
a ¶ cepit ieſus facere ꝛ docere.
a cut p̲ ſingulos dieſ. Tenebatq; ſaul lāceā ꝛ
miſit eā: putās q̄ ꝯfigere poſſet dauid cū pa e
riete. Et decliauit dauid a facie ei⁹ ſcd̄o. Et f
timuit ſaul dauid eo q̄ eēt dñs cū eo ꝛ a ſe re
ceſſiſſet. Amouit ḡ eū ſaul a ſe: ꝛ fecit eū tri/ g
a ¶ in pugnā p̄mus more regio.
bunū ſup̲ mille viros. Et egrediebat ꝛ intra
bat in ꝯſpectu ppl'i. In oīb⁹ q̄z vijs ſuis da/
uid prudēt ſe agebat: ꝛ dñſ erat cū eo. Vidit
itaq; ſaul q̄ prudēs eēt nimis: ꝛ cepit cauere
eū. Ois āt iſrl' ꝛ iuda diligebat dauid. Ipſe
em̄ igrediebat ꝛ egrediebat añ eos. Dixitq; h
ſaul ad dauid: Ecce filia mea maior merob i
ip̄az dabo tibi vxorē: tm̄mō eſto vir fort' ꝛ p̲
liare bella dñi. Saul āt reputabat dicēs: nō
ſit man⁹ mea in eo: ſz ſit ſup̲ eū man⁹ philiſti/
noꝝ. Ait āt dauid ad ſaul: Quis ego ſū aut k
a ¶ latenter dignū ſe inſinuat.
que ē vita mea: aut cognatio p̄ris mei i iſrl':
vt fiā gener regis. Factū eſt aūt tp̄s cū debe l
ret dari merob filia ſaul dauid: data eſt ha/ m
drieli molathite vxor. Dilexit aūt dauid mi n
chol filiā ſaul alterā. Et nūciatū ē ſaul: ꝛ pla
b cuit ei. Dixitq; ſaul: Dabo eā illi: vt fiat ei i o
ſcādalū ꝛ ſit ſup̲ eū man⁹ philiſtioꝝ. Dixitq;
a ¶ vna eſt res q̄ gigantē ꝓſtrauit: altera ſi centum p̄pu/ tia allophiloꝝ deferret.
ḡ ſaul ad dauid: In duab⁹ reb⁹ gener me⁹ er' p
hodie. Et mādauit ſaul ſeruis ſuis. Loq̄mi q
ad dauid clā me dicētes: Ecce places regi: ꝛ
oēs ſui ei⁹ diligūt te. Nūc ḡ eſto gener reg'.
Et locuti ſunt ſerui ſaul in aurib⁹ dauid oīa
verba hec. Et ait dauid: Nū parū vobis vi
det generꝝ eſſe regis? Ego aūt ſū vir paup̲ ꝛ r
tenuis. Et renūciauert ſui ſaul/ dicētes: Hu
iuſcemōi v̄ba locut⁹ eſt dauid. Dixit āt ſaul:
Sic loq̄mini ad dauid: Nō habet rex ſpon/ s

Nico.de lyra

* ꝛ ſic pl⁹ honoris attribue/ bāt dauid q̄; ſauli. Dicebāt āt dauid p̲cuſſiſſe. x. milia eo q̄ p̲ cuſſerat goliath q̄ ꝓ. x. milib⁹ cōputat: eo mō loquendi q̄ de dauid d̄r. ij. Reg. xviij. a. Tu vn⁹ ꝓ decē milib⁹ computar'. a ¶ Quid ei ꝛc̄. Extūc em̄ ti mere cepit ne dauid p̲ueniret ad regnū: q̄ꝛ ſciebat ſe repro/ batū: ſicut dictū fuit. ſ. xv. ca. b ¶ Non rectis ergo ocu. ꝛc̄. modus ē em̄ iuidioꝝ ꝛ odi entiū reſpicere eos q̄s odiunt ex oblīq̄. c ¶ Poſt diē aūt ꝛc̄. Hic ꝯñr deſcribit p̄dicte inuidie effect⁹ malign⁹. Et pri mo dauid iuadēdo. ſcd̄o filiā ſuā ei inſidioſe ꝓmittēdo/ ibi: Dixit aūt ſaul. Circa p̄mū d̄r: Poſt diē aūt ꝛc̄. Grauius q̄; ante ꝓpt̄ odiū ꝯ dauid ꝯce ptum. d ¶ Et pphetabat. Hic nō accipit ꝓphetia ꝓprie ſed tm̄ denomīatiue: q̄ꝛ aliena tanq̄; arrepticius loquebat. e ¶ Putās q̄ ꝯfigere poſ ſet ꝛc̄. i. p̲forare lancea: ſic q̄ tranſiret vſq; ad parietem. f ¶ Et declinauit da. ꝛc̄. p̄ us em̄ receſſerat ab eo rediēs ad domū p̄ris: vt dictū fuit ca. p̄ce. ꝛ nunc iterꝝ redijt ad patrē oſtendēs p̲iculū in q̄ fuerat: ſz ſaul reuocauit eū fingēs q̄ nō feciſſet a ꝓpoſito nec ex odio: ſz neſciēs q̄d faceret agitat⁹ a de monio. g ¶ Et fecit eū tri. ꝛc̄. Nō ꝓpt̄ honorē ſuū: ſed vt egrediēs ad belli p̲icula occideret: ſz dñs iſtud ꝯuertit in bo/ nū ip̄ius dauid: vt ptz ex lr̄a ſeq̄nti. h ¶ Dixitq; ſaul. Hic ꝯñr ponit effect⁹ malicie ſaul: filias ſuas dauid ꝓmittendo. ꝛ p̄mo p̄mā. ſcd̄o ſcd̄az/ ibi: Dilexit āt michol. Circa primum d̄r: i ¶ Ecce filia mea maior. q. d. volo te honorare dādo tibi p̄mogenitā: malicioſe cogitās: vt ad ꝯſeq̄ndū hoc matrimo/ niū da/ nium dauid audacius ſe periculis exponeret: ꝛ ſic periret ſicut patet in lr̄a. k ¶ Quis ego ſuz aut que eſt vita mea ꝛc̄. Hoc dixit dauid nō rennuens matrimoniū: ſed vt magnifica/ ret ip̄ius ſaulis beneficiū. vnde ſubdit: l ¶ Factum eſt au/ tem tempus cū deberet ꝛc̄. vt dauid eius amplexibus fru eret. m ¶ Data eſt hadrieli mo. ꝛc̄. Et ſic apparuit non ſolū inuidia ſaul: ſed etiam eius falſi/ tas: nō implendo ꝓmiſſum ma/ xime cū dauid iam hoc meruiſſet ante in occiſiōe goliath: vt patu/ it ex ſupradictis. n ¶ Dilexit autem. Hic deſcribit ꝓmiſſio ſcd̄e: que etiā data fuit dauid ma licioſe: vt ptz ex ſeq̄ntib⁹/ cū d̄r: o ¶ Dabo eā ꝛc̄. i. in occaſionē ruēdi gladijs philiſtinoꝝ. ſcāda/ lum em̄ ꝓprie ſignificat impacti/ onem pedis ad lapidē vel aliq̄d hmōi: que facit hominem ruere. p ¶ In duabus ꝛc̄. In aliqui bus libris addit rebus: ſz nō eſt in hebreo nec eſt de textu. Unde hic ē ſenſus ſm hebreos. In du abus filiabus meis eris gener meus: q̄ꝛ in p̄ma fuiſti gener me us q̄ſtum ad ſponſalia: ꝛ in ſcd̄a eris gener meus q̄ſtū ad ſponſa/ lia ꝛ matrimoniū ſequens. q. d. vtrūq; cedit tibi ad honorē: ꝛ iō debes te mag' opponere aduer ſarijs meis. q ¶ Loquimini ad dauid ꝛc̄. Hoc dixit vt da/ uid magis crederet ſaulē hono/ rem eius querere ꝛ nō mortem. r ¶ Ego autem ſuz vir pau/ per ꝛc̄. q. d. nō habeo vnde poſ ſem regi cōuenientia dona dare: que antiquitus fiebant in matri/ monijs hebreoꝝ: ſicut ptz Gen̄. xxiiij. q̄ꝛ ſeruus abrae in m̄rimo/ nio rebecce patri ꝛ matri ei⁹ ob/ tulit munera: ꝛ ideo ad hoc re/ ſpondit ſaul dicens: s ¶ Non habet rex ꝛc̄. h̄ eſt dona p̄cioſa auri vel argēti: q̄ ſolēt regib⁹ da/ ri q̄ñ filias ſuas dant ſponſis. * Niſi tm̄ cē

Moraliter

* Per que intelligunt veſtes ꝛ arma virtutū ꝛ gratie. Scd̄m em̄ ſenſum lr̄alem li vſq; tenet h̄ incluſiue. Hec aūt arma dat xp̄s ſuis militibus nō ſolū ad ornan/ dum ſed etiam ad fortiter demo/ nes impugnandū: ſed q̄m quos xp̄s diligit diabolus fortiuſ odit: ideo ſicut incitauit ſaulē ad odiē/ dum dauid ſicut dicitur in textu. b ¶ Nō rect' ḡ ocu. ſaul ꝛc̄. Sic diabolus potētes huius ſe/ culi ſtudet incitare ad odiū ami/ corum chriſti: ꝛ nō ſolum ad odi/ endum in corde: ſed etiaz ad per/ ſequendum in opere. in cuius fi/ gura ſaul voluit dauid cum lan/ cea perforare: ꝛ quando diabo/ lus videt q̄ aperta p̲ſecutio con/ tra xp̄i amicos non valet: ad p̲ſe/ cutionem malicioſam cōtra eos concitandā ſub ſpecie boni ſtu/ det: quod ſignificat per hoc q̄ ſaul filiā ſuam merob ꝓmiſit da/ re dauid/ dicens: i ¶ Ecce filia mea maior merob eā da bo tibi vxorem ꝛc̄. Qd̄ faciebat ad hoc q̄ dauid gladio phi liſtinoꝝ moreret: ꝛ ſicut deo diſponente dauid fuit ſaluatus et ſaul in manibus philiſtinoꝝ cecidit ꝛ ab eis letaliter vulnera/ tus. Sic ex diuina ordinatione frequenter contingit: q̄ illi qui machinantur malum in nocentibus capiunt in ſuis machinati onibus: Pſ. ix. c. In laqueo iſto quem abſconderunt compre/ henſus eſt pes eoꝝ.

a ¶ Percuſſit ⁊c. Et at. p̄putia ⁊c.
A Sic xp̄s pri⁹ in gētib⁹ clarificat⁹ eſt q̄
ſynagogā ſibi copularet. Et pri⁹ in gē
o.11.c tib⁹ īmūdiciā reſecuit. Cū enī plenitu/
do gentiū intrauerit: tūc om̄is iſrl̄ ſal/
uus fiet. ¶ Ca. XIX

Locutus eſt aūt ſaul ⁊c.
In agro vbi. ⁊c. Quo ꝯſi
liādi cauſa ſaul venire cōſueuerat: vbi
occidi dauid condictum fuerat.
Viſit er

Nico. de lyra

a ¶ Niſi tm̄ cētū ⁊c. Hoc autē
petijt ſaul duplici rōne: vna eſt q꞉ ꝑ il/
las ꝑtes amputatas ⁊ ſibi apportatas
cert⁹ erat ſaul ꝙ illi interfecti nō erant
de filijs iſrl̄ q̄ ſūt circūciſi. Alia rō fuit
q꞉ philiſtei horrebāt circūciſionē tanq̄
mortē: ⁊ iō ꝑ hoc ꝯciperēt mai⁹ odiū ꝯ
dauid ꝓpter tale obprobriū illatū eis
ꝑ ip̄m: ⁊ ſic magl̄ mouerēt ad īterficiē/
dū dauid / qd̄ ītēdebat ſaul. b ¶ Pla
cuit ſer. ⁊c. Tū q꞉ michol diligebat:
Tum q꞉ philiſteos idolatras odiebat
cetera patēt vſq̄ ibi: c ¶ Et ſaul ⁊c.
Tū q꞉ iā erat gener regis ⁊ ꝑ ꝯn̄s de
maiorib⁹ in regno. Tū q꞉ michol filia
regis eū diligebat ⁊ ionathas fili⁹ ei⁹
erat ipi dauid cōfederatus: vt patz ex
predictis.

¶ In ca. xviij. vbi dicit̄ ī poſtil. Et de
clinauit a facie eius ſcd̄o. pri⁹ enī receſ
ſerat ab eo rediēs ad domū patris: vt
dictū fuerat ca. p̄cedenti.

Additio. Ad v̄itatē lr̄e habē/
dā ſufficit ꝙ ſaul tē/
tauit ꝑcutere dauid bis in eadē die ſeu
B tpe: et ī q̄libet vice dauid declinauit: ⁊
ſic debz ītelligi illd̄: Decliauit dd̄ ſcd̄o
.i. nō ſolū declinauit ictū ſeu ꝑcuſſionē
ſemel / ſz etiā bis. nā in hebreo in h̄ lo/
co hr̄: Declinauit dauid a facie ei⁹ dua
bus vicibus.

Replica. In ca. xviij. circa il/
lud qd̄ dicit̄: Declinauit dauid a facie
ſaul. ſcd̄o vult Burgē. ꝙ eadē die ſaul
nitebat̄ bis ꝑcutere dd̄: ſed h̄ nō videt̄
veriſilē: q꞉ ſemel declinās nō legit̄ re/
dijſſe niſi reuocat⁹: vt ptz hic ⁊ ca. xix.
etiā de bannitōe ⁊ tyrānide ſaul nō eſt
magna vis cū res ſit satl̄ apparēs.

Locut⁹ eſt aūt ⁊c. C. XIX
Vidēs ſaul ꝙ nō poterat oc/
cidere dauid ꝑ maliciā occul/
tā: vt ptz ex p̄dictis: ꝓceſſit ad ꝑſecutio
nē ei⁹ manifeſtā inuidia ip̄m ſtimulāte:
eo ꝙ fortuna dauid creſcebat q̄tidie et
more malefactoꝝ ꝑſecut⁹ eſt eū ordina
te. Primo ip̄m inuadendo. ſcd̄o de re
gno bannīēdo. ca. xxi. tertio bannitū in
ſeq̄ndo. ca. xxiij. ⁊ q̄rto ip̄m exulando.
iuiſio ca. xxvij. Prima in duas: q꞉ p̄mo ſaul
īuaſit dauid ꝑſonalr̄. ſcd̄o ionathan fi/
liū ſuū ꝓpt̄ ip̄m. ca. xx. Circa primū ſic
ꝓcedit̄: q꞉ primo de cōſilio ionathe da
uid abſcondit̄. ſcd̄o in g̃ram ſaulis ad
horā recipit̄ / ibi: Locutus eſt ꝫ. tertio
a ſaule ꝑſonaliter inuadit̄ / ibi: Motū
eſt aūt. quarto vxoris induſtria a mor/
te eripit̄ ibi: Viſit ꝫ. q̄nto malicia ſau
lis diuinis laudib⁹ impedit̄ / ibi: Nun
ciatū eſt aūt. Prima pars ptz ex p̄dictl̄
vſq̄ ibi: e ¶ Ego aūt egrediēs ſta
bo ⁊c. Ad hoc enī fuit dauid abſcōdi/
tus de ꝯſilio ionathe vt exploraret vo
lūtatē p̄ris de receptiōe dauid in gra/
tiā vt ſic poſſet in curia abſq̄ periculo
ſtare.

a ¶ capita ꝭm quoſdam: q꞉ preputium vocatur
ſummitas rei.

ſalia neceſſe: niſi tm̄ cētū preputiā a
philiſtinoꝝ: vt fiat vltio de inimicis
regis. Porro ſaul cogitabat trade
re dauid in man⁹ philiſtinoꝝ. Cūq̄
renūciaſſent ſerui eius dauid v̄ba q̄
dixerat ſaul: placuit ꝭmo in oculis b
dauid vt fieret gener regl̄. Et poſt
dies paucos ſurgēs dauid abijt in
a accaron cū viris q̄ ſub eo erāt: et ꝑ/
cuſſit ex philiſtijm ducētos viros: ⁊
attulit p̄putia eorū / ⁊ annumerauit
ea regi vt eēt gener ei⁹. Dedit itaq̄

a ¶ ſynagogam.

ſaul ei michol filiā ſuā vxorē. Et vi
dit ſaul ⁊ itellexit: q꞉ dn̄s eſſet cū da
uid. Michol āt filia ſaul diligebat
eum. Et ſaul magis cepit timere da c
uid. Factuſq̄ ē ſaul inimic⁹ dauid
cūctis dieb⁹. Et egreſſi ſūt p̄ncipes
philiſtioꝝ. A p̄ncipio āt egreſſiōis
eoꝝ: prudenti⁹ ſe gerebat dd̄ q̄ oēs
ſerui ſaul Et celebre factū eſt nomē
eius nimis. ¶ Ca. XIX

Locut⁹ eſt aūt ſaul ad io d
nathā filiū ſuū: ⁊ ad oēs
ſuos ſuos vt occiderēt
dauid. Porro ionathas fili⁹ ſaul di
ligebat dd̄ valde: Et idicauit iona
thas dd̄ / dicēs: Querit ſaul p̄r me⁹ †
occidere te. Quapropt̄ obſua te q̄
ſo mane: ⁊ manebis clā ⁊ abſcōderl̄.
Ego aūt egrediēs ſtabo iuxta p̄rez e
b meū ī agro vbicūq̄ fuerit: ⁊ ego lo/
q̄r de te ad p̄rez meū: ⁊ qd̄cūq̄ vide
ro nūciabo tibi. Locut⁹ ē ergo iona f
thas de dauid bona ad ſaul patrez
ſuū. Dixitq̄ ad eū: Ne pecces rex ī †
ſeruū tuū dd̄: q꞉ nō peccauit tibi: ⁊
opa ei⁹ bona ſūt tibi valde. Et poſu g
it aīaz ſuā ī manu tua: ⁊ ꝑcuſſit phi
liſteū: ⁊ fecit dn̄s ſalutē magnā ī vni
uerſo iſrl̄i. Vidiſti ⁊ letat⁹ es. Qua h
re ꝫ peccas ī ſanguie inoxio: interfi
ciēs dauid q̄ ē abſq̄ culpa: Qd̄ cū i
audiſſet ſaul: placat⁹ voce ionathe
iurauit: Viuit dn̄s / q꞉ non occidet̄. k
Vocauit itaq̄ ionathas dauid: ⁊ in
dicauit ei oīa v̄ba hec. Et itroduxit m
ionathas dauid ad ſaul: ⁊ fuit an̄ eū
ſicut fuerat heri ⁊ nudiuſterti⁹. Mo n

ſtare. Expectauit aūt ionathas loq̄ de C
hac materia p̄ri ſuo q̄uſq̄ eſſet in agro
vbi ire ꝯſueuerat cā ſpaciādi vt tūc ī lo
co recreatiōis magis acq̄eſceret v̄bis
ſuis. f ¶ Locut⁹ eſt ꝫ. Hic ꝯn̄r po/ Diuiſio
nit̄ recōciliatio ipi⁹ dd̄ cū ſaul ꝑ iona/
than ip̄m multiplr̄ cōmēdātē. Et p̄mo
de innocētie puritate / cū dr̄: Ne pec.
rex in. ſ. t. dd̄: q꞉ nō pec. tibi. ſcd̄o
de v̄tuoſo ope / cū dr̄: Et opa ei⁹ bo.
ſūt ti. val. tertio de aīoſitate / cū dr̄:
g ¶ Et po. a. ſuā ī ma. tua. i. expo/
ſuit vitā ſuā ꝑiculo q̄tuz appebat hūa/
no iudicio: q꞉ inermis iuit ad p̄liandū
cū philiſteo: vt pz ex ſupradictl̄. ca. xvij
q̄rto de rei publice vtilitate / cū dr̄: Et
fecit dn̄s ſalutē ma. vni. iſrl̄i. ⁊ ſubdit̄:
h ¶ Vidiſti. q. d. nō poſſūt iſta nega
ri. i ¶ Et letat⁹ es. q. d. ex q̄ dedit ti
bi leticie materiā nō debes q̄rere mor
tē ſuā. i ¶ Qd̄ cū au. ſaul ⁊c. ſ. ad
horā. k ¶ Iurauit. Vt daret dauid
maiorē ſecuritatem. l ¶ Viuit dn̄s
⁊c. i. ꝑ viuētē deū. m ¶ Et i. io. d. ad
ſaul. Credēs ꝙ ip̄m ſtabiliter in gra/
tiā recepiſſet. n ¶ Motū eſt autē
rur. bel. Hic ꝯn̄r dauid a ſaule rurſū
īpetit̄. Habit⁹ enī inclinat ꝑ modū na
ture. ſaul aūt erat habituat⁹ in odio cō
tra dauid. ⁊ iō lz recepiſſet eū in g̃ram
ad p̄ces ionathe filij ſui: habita tm̄ occa
ſiōe: lz irrōnabili redijt ad ei⁹ ꝑſecutio
nē. q̄ q̄dē occaſio fuit victoria dd̄ d̄ no/
uo habita ꝯ philiſteos: q̄ notat̄ cū dr̄:
o ¶ Et egreſ. da. De q̄ ſaul torq̄bat̄
inuidia q̄uis deberet gaudere. iō ſub
dit̄: p ¶ Et fa. eſt ſp̄us ⁊c. Quia
creſcēte ei⁹ malicia dabat̄ demoni ma/
ior poteſtas in perſona ſua. q ¶ Ni/
ſuſq̄ eſt ſaul cōfigere lancea da/
uid in pariete. Ex odio inueterato. D
Viſit er
Moralr̄. d ¶ Locut⁹ eſt aūt ⁊c. Moraliter
Ille q̄ machinat̄ occulte ad mortē ino/
cētis ⁊ videt ꝙ nō ꝓficit q꞉ de⁹ innocē
tē ꝓtegit: ad ip̄m occidēdū manifeſte ſi
pōt ſe ꝯuertit: ⁊ h̄ figurat̄ ꝙ ſaul q̄ di/
xit: d ¶ Ad iona. fi. ſu. ⁊ ad oēs
ſer. ſuos vt oc. dauid. Per h̄ aūt ꝙ
ionathas inſinuauit dauid dicens:
† ¶ Querit ſaul oc. te. Significat̄
ꝙ xp̄s frequēter p̄munit ſuos fideles
vt caueāt inſidias crudeles: et ſilr̄ ꝑ h̄
ꝙ ionathas ꝑſuaſit ſauli ꝯtrariū dicēs:
† ¶ Ne pecces rex in ſer. tuū da/
uid. Significat̄ ꝙ inſtinct⁹ diuini re/
trahētes īpios a malo nō deficiūt eis
q̄diu ſūt in vita p̄nti: q̄uis deus ſciat
eos vitā in malo finire: tm̄ aliq̄n ad tp̄s
retrahunt̄. et hoc ſignificat̄ ꝑ hoc qd̄
ſubdit̄ ſaulis rn̄ſio: l ¶ Viuit dn̄s
q꞉ nō occidet̄. Tn̄ poſtea conat⁹ eſt
multipliciter ꝑ ſe ⁊ ſuos ſatellites ip̄m
occidere: vt ptz in textu. Per hoc etiā
apparet dei miſericordia retrahēs pec
catores a malo ⁊ hoīm malicia q̄ cōtē/
pta tali retractiōe cito reuertunt̄ ad vi
tia ꝯſueta.

tū eſt aūt rurſū bellū. Et egreſſus dauid pugnauit aduerſum phi/ o
liſtijm. Percuſſitq̄ eos plaga magna / ⁊ fugerunt a facie eius. Et p
fact⁹ eſt ſp̄us dn̄i mal⁹ in ſaul. Sedebat aūt in domo ſua ⁊ tenebat
lanceam. Porro dauid pſallebat manu ſua. Niſuſq̄ eſt ſaul ꝯfi/ q
gere lancea dauid in parietē. Et declinauit dd̄ a facie ſaul. Lācea
autē caſſo vulnere ꝑlata eſt in parietē. Et dauid fugit / ⁊ ſaluat⁹ eſt

a ¶ Miſit ergo 7c. Hoc nõ ad crucẽ xpi: ſʒ ad paſſionẽ ptinet. Crucifixus enĩ xp̃s 7 mortu⁹ eſt: 7 ſepultus. Erat autẽ illa ſepultura tanq̃ʒ dom⁹: ad quã cuſtodiẽdũ miſit regnũ iudeorũ: qñ ad ſepulchrũ dñi cuſtodes adhibiti ſunt. Or cuſtodita eſt domus vt dauid interficeret (quia xp̃us nõ in ſepulchro: ſed in cruce eſt ĩterfect⁹) refert ad corp⁹ ei⁹. Chriſti enĩ nomẽ tollere ẽ xp̃m interficere. nõ enĩ crederet in xp̃m ſi cuſtodũ p̃ualeret mẽdaciũ. Qui dixerũt: nobis dormiẽtib⁹ venerũt diſcipuli ei⁹: 7 abſtulerũt eũ. Sed neq̃ʒ ſaul potuit interficere dauid: nec regnum iudeoꝝ tollere memoriã xp̃i. Qui aũt de ꝟtute ſaul. i. de regno iudeoꝝ in xp̃m p̃ſumpſerũt: offenderũt in lapidẽ offenſionis: tanq̃ʒ in ſtatuã: 7 eis hedus viſus eſt agn⁹: q2 in q̊ pctm̃ nõ ĩuenerũt q̃ſi peccatorẽ pſequunt̃. b ¶ Pellẽ pilo. Inde puluillus ↄſutus fuit: q intõſis pilis caput inuoluti hominis in lecto mentiret̃. c ¶ In rama. Ciuitas ſaulis eſt in tribu beniamin ĩ ſexto miliario ab helia ad ſeptẽtrionalẽ plagam cõtra bethel. alia ramatha eſt ĩ tribu aſer. Bñ cõueniũt hec noĩa reb⁹ geſtis ip̃is: q2 pphetaꝝ dicta 7 celſitudinẽ hñt ſciẽ: 7 venuſtatẽ eloquẽtie. d ¶ Miſit ter. nũ. 7c. Abijt et ip̃e. Rab. Saul q̊ʒ et nũcij ei⁹ iudeos ſignificãt. q̊ duʒ adũſari xp̃o cupiũt: habẽt in ore ſacrã leg̃ 7 pphetaꝝ ad xp̃i teſtimoniũ: 7 cũ eccleſia q̃ſi cũ pphetis de ſcp̃turis diſputãt: ſicut illi cũ pphetis pphetabãt. e ¶ Prophetauit. Iſti pphe religioſi viri erãt: dicti naçareni: q̊ nõ bibebãt vinũ: 7 vacabãt ſp cancẽtes hymnoſ 7 ps̃. f ¶ Nudus. Et iudei fide atq̃ʒ ſacerdotio 7 regno nudati: legẽ 7 pphetas ĩ ore habẽt. g ¶ Num 7 ſaul. 7c. Prouerbiũ d̃2 qd̃ in ore loquẽtiũ ſepe ꝟſat̃. Mira enĩ res videbat̃: hoĩem tam pphanũ pphetare. Et nos cũ inſcios videm⁹ docere recte dicim⁹: Nũ 7 ſaul inter pphetas. ¶ Ra. Magna q̃ſtio hic orit̃: cũ ĩ p̃cedẽtib⁹ legat̃: 7 nõ vidit ſamuel ſaulẽ vſq̃ʒ in diẽ mort̃ ſue quõ h̃ pphetaſſe corã ſamuele dicat̃. Qd̃ hebrei duob⁹ modis ſoluũt: q2 ſcʒ abſcondit ſe ſamuel ne videret̃ ab eo. Vel nõ vidit eũ. ſ. ĩdutũ habitu regio quo indut⁹ erat: qñ dictũ eſt: nõ vidit eũ vſq̃ʒ in diẽ mortis ſue 7 ſic nõ vidit eũ indutũ. ſ. regio habitu. Se ꝟo expoliaſſe nõ oĩb⁹ veſtimẽtis: ſʒ regalib⁹ tm̃ ĩtelligẽdũ eſt. ¶ Rab. Itẽ q̃rit̃ quõ q̊ miſſi erãt ad hoĩem tenẽdũ: 7 ad necem ducẽdũ: pphetalis ſpũs pticipes eſſe meruerũt: 7 ſilr ipſe ſaul q̃rẽs ſanguinẽ innocẽtẽ. Sʒ 7 baalã pphetauit et multi dicẽt in illa die. ☞ Dñe dñe

Job. 28. c. (margin, at "dixerũt")

Queſtio (margin)

Ni. de ly.

✱ a ¶ Miſit ergo ſaul. Hic ↄñr dauid vxoris induſtria de piculo liberat̃. vidẽs enĩ ſaul q̊ dauid ictũ ei⁹ declinauerat 7 fugerat: miſit p⁹ eũ vt caperet̃ 7 occideret̃: ſʒ p ei⁹ vxorẽ eripit̃: qd̃ notat̃ cum dicit̃: Quod cũ

† 1. q. 1. c. mlti et. c. pphetauit (margin)

a ¶ regnũ iudeorũ. b ¶ milites q̊ cuſtodirẽt ſepulchrũ.

a nocte illa. Miſit ergo ſaul ſatellites ſu/ a

a ¶ ſepulchrũ. b ¶ chriſti.

os nocte in domũ dauid vt cuſtodi/

a ¶ .i. mẽoria ei⁹: 7 fides d̃ cordib⁹ hoĩm auferret̃

rẽt eũ: 7 interficeret̃ mane. Qd̃ cũ an b

nunciaſſet dauid michol vxor ſua/ di

cẽs: Niſi ſaluauer̃ te nocte hac/ cras

a ¶ qm̃ domus circũdata erat cuſtodib⁹.

morier̃: depoſuit eũ p feneſtrã. Por

ro ille abijt 7 aufugit: atq̃ʒ ſaluat⁹ eſt.

a ¶ lapidem offenſionis.

Tulit autẽ michol ſtatuã: 7 poſuit eã c

a ¶ q2 iudeis hedus viſus eſt agnus.

b ſup lectũ: 7 pellẽ piloſam caprarũ po d

ſuit ad caput eius: 7 operuit eã veſti/

a ¶ miniſtros qui parent imperãti.

mẽtis. Miſit aũt ſaul apparitores q̊

raperẽt dauid. Et rñſum eſt q̊ egrota

ret. Rurſumq̃ʒ miſit ſaul nuncios vt

viderẽt dauid/ dicẽs: Afferte eum ad

me ĩ lecto vt occidat̃. Cũq̃ʒ veniſſent

nũcij/ inuẽtũ eſt ſimulacrũ ſup lectũ:

7 pellis capraꝝ ad caput ei⁹. Dixitq̃ʒ

ſaul ad michol: Quare ſic illuſiſti mi

hi: 7 dimiſiſti inimicũ meũ vt fugeret:

7 rñdit michol ad ſaul: Quia ipſe lo/

cut⁹ ẽ mihi/ dicẽſ: Dimitte me: alioq̊n e

ĩterficiã te. Dauid aũt fugiẽs ſaluat⁹

c eſt. Et venit ad ſamuel in ramatha: 7

nũciauit ei oĩa q̃ fecerat ſibi ſaul. Et

abierũt ip̃e 7 ſamuel: 7 morati ſunt in

naioth. Nũciatũ eſt aũt ſauli a dicẽti f

a ¶ locus eſt in ramatha vbi ſedit dauid. ¶ pulchritudo. ¶ excelſum.

bus: Ecce dauid ĩ naioth ĩ ramatha.

Miſit ergo ſaul lictores vt raperent da/ g

¶ qui illo tẽpore pphetabãt

uid. Qui cũ vidiſſent cuneũ ppheta h

rũ vaticinãtiũ: et ſamuelẽ ſtantẽ ſup i

eos: fact⁹ eſt etiã in illis ſpũs dñi: 7 p k

phetare cęperũt etiã ipſi. Qd̃ cũ nun l

ciatũ eſſet ſauli: miſit 7 alios nũcios.

Prophetauerũt aũt 7 illi. Et rurſum

d ſaul miſit tertios nũcios: qui et ipſi p

phetauerũt. Et iratus iracũdia ſaul:

abijt 7 ipſe ĩ ramatha/ 7 venit vſq̃ʒ ad

ciſternã magnã q̃ eſt in ſoccot: 7 inter

rogauit et dixit: In quo loco ſunt ſa/

muel 7 dauid: Dictũq̃ʒ eſt ei: Ecce ĩ

naioth ſũt in ramatha. Et abijt in na

ioth ĩ ramatha. Et fact⁹ eſt etiã ſup eũ

ſpũs dñi: 7 ambulabat ingrediẽs: 7 p

phetabat vſq̃ʒ dũ veniret in naioth in

ramatha. Et expoliauit etiã ip̃e ſe ve m

e ſtimẽtis ſuis/ et pphetauit cũ cęteris

¶ abſcondito.

f corã ſamuele: 7 cecinit nud⁹ tota die n

illa 7 nocte. Vnde 7 exiuit puerbiũ. o

g † Num 7 ſaul inter pphetas. p

b ¶ Qd̃ cũ an. da. 7c. p hoc enĩ q̊ dauid audierat q̊ ſaul eũ ↄfigere voluerat: 7 ↄñr viderat hoĩes armatos p⁹ dauid miſſos: ↄiecturauit q̊ mortẽ ei⁹ q̃rebãt: vel forte aliq̊s de famulis ſaul ad h̃ miſſus: ſecretũ apuit ipſi michol: vt dauid p eã ſaluaret̃: q̊ erat accept⁹ maxiẽ ĩ ↄſpectu famuloꝝ ſaul: vt d̃2 ca. p̃ce. c ¶ Tulit aũt mi. 7c. ſup lec. ad rep̃ſentãdũ corp⁹ dauid. d ¶ Et pel. pi. ad rep̃ſentãdũ ei⁹ capillos: vt ſic q̃rẽtes mortẽ dd̃ deluderet: 7 interi dd̃ fugeret: q2 p̊mi nuncij a ſaule miſſi hẽbãt ĩ mãdat̃ vt ip̃ʒ vſq̃ʒ mãe cuſtodirẽt: 7 tũc occideret̃ cũ de lecto ſurrexiſſet: q2 turpe erat occidere hoĩem ĩ lecto iacẽtẽ. Cetera patẽt vſq̃ʒ ibi: e ¶ Dimitte me 7c. in h̃ mẽtita fuit: q2 ad p ſuaſionẽ ei⁹ dauid fugit: vt ptʒ ex p̃dictis: tñ h̃ dixit timore pr̃is. iſtud tñ mẽdaciũ fuit officioſũ. f ¶ Nũciatũ eſt. Hic ↄñr ponit̃ fruſtratio conat⁹ ſaulis pſeq̃ntis dd̃ p diuĩas laudes: ſaul aũt miſit nũcios ad interficiẽdũ dd̃ poſtq̃ʒ ſic euaſerat. 7 h̃ oñdit̃ cũ d̃2: g ¶ Miſit ergo ſaul li. i. occiſores q̊ hñt officium puniendi malefactores. 7 dicunt̃ a litotas: qd̃ idẽ eſt qd̃ ſacrificare: tñ ĩterponit̃ c lr̃a: ſʒ fruſtrata fuit intẽtio ſaul: p hoc qd̃ ſubdit̃: h ¶ Qui cũ vi. cu. 7c. i. ſocietatẽ religioſoꝝ deũ laudãtiũ: put. s̃. dictũ fuit. x. i ¶ Et ſamu. 7c. .i. p̃ſidentẽ eis. k ¶ Fact⁹ eſt etiã ſpi. 7c. i. deuotõis. l ¶ Et pphe. ce. .i. deũ laudare omittẽtes pſeq̊ dd̃: Sile hr̃ Ioh. vij. g. De miniſtr̃ miſſis ad capiendũ ieſũ: q̊ cũ audiſſent eũ p̃dicantẽ ↄuerſi fuerũt p deuotionẽ ad ip̃m 7 reuerſi ſunt dicẽtes: Nunq̃ʒ ſic locut⁹ eſt hõ: excuſantes ſe de ei⁹ captione. Et eodẽ mõ dicẽdũ de ſcd̃is nũcijs et tertijs a ſaule miſſis: 7 etiã de ipſo ſaule q̊ deſiderio occidẽdi dauid: iuit in ppria pſona: vt d̃2 ĩ lr̃a. 7 ptʒ vſq̃ʒ ibi: m ¶ Et expo. etiã ſe. nõ q̊ remaneret nud⁹: ſed q2 depoſuit inſignia regalia q̊ erãt exterius vt acciperet veſtes ſiles a religioſis laudãtibus deũ: ſicut dauid rex veſtitus ephot lineo ante arcã pcedebat cantãs in organis laudes diuinas vt habet̃. ij. Reg. vi. d. ppt̃ qd̃ deſpexit eũ michol dicẽs: Qm̃ glorioſus fuit hodie rex iſrael diſcooperiẽs ſe: q2 inſignia regalia depoſuerat. id̃o ſubditur ibi: Et nudat⁹ eſt quaſi ſi nudet̃ vnus de ſcurris: 7 eodem modo dicit̃ hic de ſaule. n ¶ Et cecinit nudus 7c. q2 depoſuerat inſignia regalia. vt predictum eſt. o ¶ Vnde 7 exiuit puerbiũ. i. verbũ cõmune. p ¶ Num et ſaul inter pphetas. hoc exponitur aliter q̃ʒ ſupra. x. ca. quia hic accipit̃ de eo in quo apparet aliqua deuotio ad horam ex inſperato: ſicut cum aliquis vite diſſolute oſtendit aliquod ſignum deuotionis dicitur modo: Bernardus factus eſt monachus: ita tunc dicebatur de talibus: Num 7 ſaul inter pphe. q. d. iſta deuotio trãſitoria eſt 7 ad horã: nõ firma.

Moralitas (margin)

✱ tia cõſueta. c ¶ Tulit autẽ michol 7c. Per michol vero dauid vxorem que caute ſaluauit eius vitam: ſignificat̃ hominis ſapiẽtia: de qua dicitur Sap̃. viij. a. Hanc q̃ſiui mihi ſponſam aſſumere: 7 ipſa liberat habentem ipſam: ſicut de ipſa dicit̃ Sap̃. x. b. hec liberauit iuſtum.

Dñe dñe nõne in noĩe tuo ꝓphetauimus ⁊c̃. Quibꝰ dicet. Non noui vos vnq̃: diſcedite a me q̃ operamini iniquitatẽ. Non eſt ergo mirũ hoĩem reprobũ trãſitorie ꝓphetaſſe. Myſtice aũt ſaul ⁊ nũcij eiꝰ ſignificãt hereticos: q̃ hñt aliq̃d ſpũaliũ donoꝝ: ſicut teſtamẽta legis ⁊ euãgelij ⁊ baptiſma. Q̃ cuʒ ad eccl'iam veniũt. nõ eſt in eis violãdũ aut q̃ſi non habeãt tradẽdũ: ſed oportet eos cognoſcere vnitatẽ in vinculo pacis: ſine q̃ quicq̃d habẽt q̃uis ſit ſanctũ ⁊ venerandũ: ipĩ tñ tanto indigniores ſunt: quãto illis donis nõ bñ vſi ſũt. ¶ Ca. XX

Fugit autẽ da. ⁊c̃. a ¶ Uno tñ ⁊c̃. gradũ vocat parietẽ: quo medio iter ſe ⁊ hoſtes ꝑ domꝰ feneſtrã euaſit vbi erãt obſidẽtes. ☞ Et requiſi.

Nico.de lyra

Fugit aũt Ca. XX dauid ⁊c̃. Hic ꝯñter deſcribitur quõ ſaul ex odio dauid filiũ ꝓprium inuaſit. Circa q̃ ſciẽdũ ꝙ poſtq̃ ſaul receperat dauid in grãm ad p̃ces ionathe: vt dictũ eſt ca. xix. Ionathas a p̃re receſſit ꝓ aliq̃bꝰ negocijs ⁊ ſic ignorabat quõ p̃r ſuus poſtea dauid inuaſerat: ⁊ mortẽ eiꝰ q̃ſierat: ꝓpter q̃ dd̃ venit ad ionathan iſta denũciãs ei: vt adhuc tẽtaret ſi ſaul ſimpliciter diffinierat eũ occidere: quia graue erat ei a ionatha diſcedere: ⁊ grauiꝰ mortẽ ĩcurrere. Igit̃ in h̃ ca. ſic ꝓcedit̃: q̃ p̃mo ponit̃ ipĩꝰ dd̃ petitio. ſcd̃o ipĩꝰ ionathe ꝯceſſio ibi: Et ait ionathas. tertio ꝯceſſionis executio ibi: Et venerũt calẽde. q̃rto ſaulis indignatio/ibi: Iratꝰ aũt ſaul: q̃nto dauid ⁊ ionathe lachrymabilis ſeꝑatio ibi: Cũq̃ illuxiſſet. Circa p̃mũ p̃mitit̃ q̃rimonia dauid de ſaule ipʒ iniuſte ꝑſeq̃nte: vt ex rũſiõe ionathe formet poſtea ſuã petitionẽ. b ¶ Nõ morieris. Hoc dixit ionathas ĩgrãs q̃d feciſſet p̃r ſuus poſt receſſum ſuũ ab eo: vt dictũ eſt: ꝓpter q̃ dd̃ poſtea dixit: c ¶ Quinimo vi. dñs. Modus ẽ iurãdi ac ſi dicat̃. ꝑ deũ viuẽtẽ. d ¶ Quia vno tñ ⁊c̃. i. modicũ defecit ꝙ p̃r tuꝰ me non interfecit. p̃mo lanceã ꝓijciẽdo. ſcd̃o ꝑ nuncios ⁊ ꝑ ſeip̃m me ad mortẽ q̃rẽdo: vt ptʒ ex dictis ca. xix. quo audito dixit ionathas: e ¶ Q̃ðcũq̃ di. ⁊c̃. Ad ſalutẽ tui ⁊ ꝯſeruationẽ. ex q̊ dauid cõſeq̃nter format ſuã petitionẽ dicẽs: f ¶ Ecce ca. ⁊c̃. i. feſtũ neomenie: q̃ fiebat apud hebreos in memoriã bñficij diuini in rex ꝯſeruatiõe: ſicut ⁊ ſabbatũ celebrat̃ ꝓ bñficio creatiõis. Tranſmutatio aũt in iſtis corꝑibꝰ ſenſibilibꝰ multũ ſequit̃ motũ lune: ⁊ id̃o in nouilunio fiebat feſtũ p̃dictũ. g ¶ Et ego ex mo. ⁊c̃. Quia illa die rõne ſolẽnitatis notabiles ꝑſone comedebãt cũ rege: inter quas dauid ſedebat p̃mus: eo ꝙ erat gener eius. h ¶ Dimitte g̊ me vt abſcondar. Ut poſſis certitudinal'r experiri

Fugit aũt dd̃ d̃ naioth C. XX a q̃ eſt in ramatha: veniẽſq̃ locutus eſt corã ionatha. Quid feci: q̃ eſt iniq̃tas mea: ⁊ q̃ pctm̃ meũ in patrẽ tuũ: q̃ q̃rit aĩam meã: Qui dixi ei: Abſit a te: nõ morieris. Neq̃ eni faci b et p̃r meꝰ q̊cq̃ grãde vel ꝑuũ/niſi p̃riꝰ indicauerit mihi. Hũc ẽ celauit a me p̃r meꝰ ſermonẽ tãtũmõ: Neq̃q̃ eni erit iſtud. Et iurauit rurſuʒ dd̃. Et ille ait: Scit ꝓfecto p̃r tuꝰ: q̃ iueni grãʒ ĩ ocl'is tuis/⁊ dicet: Neſciat hoc ionathas/ne forte triſtet̃. Quinimo c a viuit dñs ⁊ viuit anima tua: q̃ vno tñ (vt d ita dicã) gradu ego morſq̃ diuidimur. Et ait ionathas ad dauid: Quodcũq̃ dixerit e mihi aĩa tua faciã tibi. Dixit aũt dauid ad

a ¶ Calendas iudei celebrãt hoſtijs: epulis: requie.

ionathã. Ecce calẽde ſũt craſtino: ⁊ ego ex f g

a ¶ tanq̃ gener regis.

more ſedẽre ſoleo iuxta regem ad veſcẽdũ. Dimitte g̊ me vt abſcõdar in agro vſq̃ ad h

a ¶ tribus eni diebus feſtiuitatẽ neomenie agebant.

veſperã diei t̃tie. Si reſpiciẽs req̃ſierit me i pater tuus/rñdebis ei: Rogauit me dauid vt iret celeriter ĩ bethleẽ ciuitatẽ ſuã: q̃ victime ſolẽnes ibi ſunt vniuerſis ꝯtribulibꝰ ſuis. Si dixerit/bñ: pax erit ſuo tuo. Si ãt k fuerit iratꝰ: ſcito q̃ cõpleta eſt malicia eiꝰ. Fac ergo miſericordiã in ſeruũ tuum: q̃ fedus dñi me famulũ tuũ tecũ inire feciſti Si aũt eſt in me aliqua iniquitas: tu me interfice/⁊ ad patrẽ tuum ne introducas me. Et l ait ionathas: Abſit hoc a me. Neq̃ eni fieri poteſt/ vt ſi certe cognouero cõpletã eſſe patris mei maliciã ꝯtra te: nõ annũciẽ tibi. Reſpõditq̃ dauid ad ionathan: Quis re m nũciabit mihi: ſi q̊d forte rñderit tibi p̃r tuꝰ dure de me: Et ait ionathas ad dd̃: Ueni

a ¶ de vrbe in agrum egreſſi ſunt: vt ſecurius fedus domini inirent. i. iuramentum.

egrediamur foras in ãgrum. Cũq̃ exiſſent n ambo in agrũ: ait ionathaſ ad dauid: Dñe deꝰ iſrl' ſi inueſtigauero ſniam p̃ris mei craſtino vel perẽdie: ⁊ aliq̊d boni fuerit ſuꝑ dauid: ⁊ nõ ſtatim miſero ad te/⁊ notũ tibi fecero: hec faciat deꝰ ionathe/ et hec augeat. Si autem ꝑſeuerauerit patris mei malicia aduerſum te: reuelabo aurem tuam: et di

a ¶ ſublimet regnum tuum.

mittam te vt vadas in pace: et ſit dominus †

¶ prius.

tecũ ſicut fuit cũ patre meo. Et ſi vixero: fa o cias mihi miſericordiã dñi. Si vo mortuꝰ fuero/nõ auferas miſericordiã tuã a domo mea vſq̃ in ſempiternũ. Aut ſi non fecero p

a experiri vel explorare intẽtionẽ finalẽ p̃ris tui de me: ꝑ modũ q̃ ſequit̃: i ¶ Si reſpiciens ⁊c̃. Utrũ aũt ſic fecerit dauid: vt hic d̃r: nõ habet̃ ex textu: nec etiã cõtrariũ. Dauid aũt tũc loq̃bat̃ ionathe die ĩmediate p̃cedẽti calẽ b das: vt ptʒ in textu: ⁊ abſcõdendus erat in agro die tertia poſt: ita ꝙ due dies integre ⁊ plꝰ erãt intermedie: vt patebit ex ſeq̃ntibus: ſortes aũt iude ⁊ beniamin erãt cõiuncte: ita ꝙ cito poterat aliq̃s ire d̃ vna ad aliã ⁊ redire. ꝓpter ꝙ dauid tpe ĩtermedio po c tuit ire ĩ bethleẽ: ⁊ redire die determinata ad locũ cõdictũ inter d ip̃m ⁊ ionathan. Si aũt nõ fecit ſic: fuit mẽdaciũ officioſum: de q̃ e nõ eſt neceſſariũ excuſare dauid ⁊ ionathan: q̃ apl'i q̃ fuerũt multo ꝑfectiores non excuſant̃ oĩno a pctõ veniali. j. Ioh̃. i. d. Si di f g xerimꝰ q̃ pctm̃ nõ habemꝰ: ipſi nos ſeducimꝰ ⁊c̃. k ¶ Si dixe. bñ ⁊c̃. i. ſignũ eſt q̃ nõ q̃rit me occidere. cet̃a patẽt. l ¶ Et ait h io. Hic ponit̃ ipĩꝰ ionathe ꝯceſſio ſm̃ formã petitiõis dauid: ꝓ i pter q̃ rñdit dd̃: m ¶ Quis re. mihi. Hoc dixit: q̃ ſibi difficile videbat̃ ꝙ filiꝰ regis veniret ad ip̃m in agro: q̃n alij comitarẽtur ip̃m. q̃ poſſet cedere in ꝑiculũ ipĩꝰ dauid ad faciẽdũ volũta k tẽ regis: ⁊ ſil'r ꝑiculoſum ſibi videbat̃ ꝙ ionathaſ renũciaret dauid ꝑ aliũ: eo ꝙ dd̃ habebat oẽs ſuſpectos ne accuſarent eũ erga ſaul p̃ter ionathan: ꝓpter q̃ ionathas ei dixit: n ¶ Ueni et l egre. fo. in agrũ. Ut oñderet ei locũ vbi ſibi renũciaret intẽtionẽ p̃ris ſui ꝑ ſeip̃m modo inferius ſcripto. Interponit̃ tñ renouatio federis inter ionathan et dauid/cũ d̃r: o ¶ Et ſi vi. faci m es ⁊c̃. Quia ionathas ꝓ certo tenebat dauid regnaturum poſt ſaul patrẽ ſuũ/ſicut ⁊ factum eſt. p ¶ Aut ſi nõ fecero. Hoc nõ ✳ eſt in he

Moraliter. a ¶ Fugit autẽ n de naioth ⁊c̃. Per hoc ꝙ dauid in ꝑſecutione poſitꝰ fugit ad ionathan amicũ ſuũ fidelẽ oſtendẽs ei anxietatẽ animi ſui: docemur in anguſtia poſiti recurrere ad eũ de cuiꝰ amicitia ⁊ fidelitate nobis ꝯſtat ⁊ eidẽ aperire: q̃ per hoc alleuiat̃: ſicut apoſtema plus affligit q̃diu clauſuʒ remanet q̃ poſt ap̃tionẽ ꝑ quã ſanies defluit ⁊ euacuat̃. Per hoc aũt ꝙ ionathas dedit ei ꝯſiliũ ⁊ auxiliũ offenſa p̃ris ſui nõ obſtãte: docemur dare ꝯſiliũ ⁊ auxiliũ innocẽti nõ obſtãte offenſa cuiuſcũq̃ ꝑſone. ¶ Aliter autẽ põt dici ꝙ ꝑ ionathan q̊ colũbe donũ interp̃tat̃: ſpũſſcũs q̊ in colũbe ſpecie apparuit ĩ baptiſmo chriſti ſignificat̃: ad cuiꝰ auxiliũ ⁊ cõſiliũ debemuſ recurrere in anguſtijs ⁊ ip̃e paratꝰ eſt iuuare: q̃ ꝓpriũ ẽ diuinitatis ſuccurrere ĩ caſibꝰ deſꝑatis ĩ q̃ dauid erat ſm̃ viã hũanã. Per h̃ etiã ꝙ ionathas ꝯfortauit dd̃ p̃dicẽs ei ꝙ eẽt ꝑſecutõeʒ ſaulis euaſurꝰ ⁊ regnũ iſrl' adepturꝰ/dicẽs: † ¶ Dimittã te ⁊c̃. Et ſequit̃ poſtea: ✳ Q̃ñ eradi

m ij

Myſtice

Moraliter

Moraliter

C

† De pe. di. 2. c. fugerat autẽ et. c. ſi enim

† d̃. 17. d. et. j. 26. c

P

a ¶ Et reqſi. ⁊c. Prolepſis eſt. i. anticipatio. hoc enī multo
poſt factū eſt: cū interfecto ſaule: regnū ad domū dauid trāſla
tū eſt: ⁊ q̄ innocentē ꝑſecuti ſunt: diuinit⁹ mulctati ſunt. Tūc
reqſiuit dn̄s de manu inimicoꝝ: q̄re. ſ. virū ſanctū afflixerūt.
Tūc cogebant rōnē reddere: q2 oderāt eū tanto tp̄e. Qđ de
abſalon: ⁊ de ſiba filio bochri: de ſaul. ⁊ de ceteris hoſtib⁹ da
uid pōt ītelligi. Et reqſiuit dn̄s de ma. in. dauid. ꝙ nō et ipſi
cū eo fedus pacis inire voluerūt: cum quo dn̄m eſſe viderūt.
Hec autē ſcriptura iō p̄occupauit
vt qđ dixerat qn̄ eradicauerit do
min⁹ inimicos dauid. verū eſſe cō
probaret: q2 ſcȝ inimici dauid era
dicati ſunt de terra: nō ip̄o dauid
ſe vlciſcēte: ſed dn̄o ꝓ illo vindi
cante. b ¶ Et addi. io. ⁊c. Ra.
Ut a ꝑditiōe inimicoꝝ dauid oſtē
deret īmunis: q2 diligebat eū ſm̄
legē dei. Qui etſi morte p̄uentus
regnū terrenū cū eo: ſicē ſperabat
habere nō potuit: abſq3 vlla dubi
tatione regni celeſtis cōſortiū cuȝ
eo: quē ꝓ virtutib⁹ diligebat cum
eſſet et ipſe vir virtutum accepit.
c ¶ Nunq̇d igno. q2 ⁊c. Qua
ſi dicat: amas inimicū meū aduer
ſans mihi: in quo oñdis adulteri
no te conceptū cōcubitu. Nam le
gitime nati artius amāt patres.

qn̄ eradicauerit dn̄s inimicos dauid vnūquē a
q3 đ fra: auferat dauid ionathā đ domo ſua
⁊ reqrat dn̄s de manu inimicoꝝ dauid. Pe b
a pigit ḡ ionathas fed⁹ cū domo dauid. Et re c
b qſiuit dn̄s de manu inimicoꝝ dauid. Et ad d e
a ¶ .i. valde iurare.
didit iōathas deierare dauid / eo ꝙ diligeret
eū. Sicut eni aiam ſuā / ita diligebat eū. Di
xitq3 ad eū ionathas: Cras calēdę ſūt: ⁊ req̄
reris. Requiret eni ſeſſio tua vſq3 perēdie.
Deſcendes ḡ feſtinus: ⁊ venies in locū vbi f
¶ p̄ridie calendarū.
celandus es in die quā opari licet: ⁊ ſedebis g
a ¶ videns deū: vel fortitudo dei.
bis iuxta lapidem cui nomē eſt ęzel. Et ego h
tres ſagittas mittā iuxta euȝ: ⁊ iaciā q̄ſi exer
cens me ad ſignū. Mittā quoq3 ⁊ puerū / di
cens ei: Uade ⁊ affer mihi ſagittas. Si dixe
ro puero ecce ſagitte intra te ſūt: Tolle eas:
tu veni ad me q2 pax tibi eſt: ⁊ nihil eſt mali:
¶ rex ſaul.
viuit dn̄s. Si aūt ſic locut⁹ fuero puero: ec
ce ſagittę vltra te ſunt: vade in pace: q2 dimi
ſit te dn̄s. De v̉bo aūt qđ locuti fuim⁹ ego ⁊ i
tu: ſit dn̄s iter me ⁊ te vſq3 i ſempiternū. Ab k l
ſcōdit⁹ eſt ergo dauid in agro: ⁊ venerūt ca m
lendę: ⁊ ſedit rex ad comedēdū panē. Cūq3
ſediſſet rex ſup cathedrā ſuā ſm̄ cōſuetudi
nē q̄ erat iuxta parietē: ſurrexit ionathas et n
ſedit abner ex latere ſaul: vacuuſq3 appuit
locus dauid: ⁊ nō eſt locut⁹ ſaul q̄cq̄ in die o
illa. Cogitabat eni ꝙ forte eueniſſet ei: vt nō p
eſſet mūdus nec purificat⁹. Cunq3 illuxiſſet
dies ſcđa poſt calēdas: rurſum vacuus ap
paruit loc⁹ dauid. Dixitq3 ſaul ad ionathā
filiū ſuū: Cur nō venit fili⁹ iſai: nec heri nec q
hodie ad veſcēdū? Et rn̄dit ionathas ſauli:
Rogauit me obnixe vt iret in bethleē / et ait:
Dimitte me: qm̄ ſacrificiū ſolēne eſt i ciuita
te mea. Unus đ fratrib⁹ meis accerſiuit me.
Nūc ḡ ſi inueni gratiā i oculis tuis / vadā ci
to ⁊ videbo frēs meos. Ob hanc cām nō ve
nit ad mēſam reg. Irat⁹ aūt ſaul aduerſum r
¶ id eſt adultere.
ionathā / dixit ei: Fili mulieris virū vltro ra s
c pientis: nunq̇d ignoro q2 diligis filiū iſai in t
ꝯfuſionē tuā: ⁊ in ꝯfuſionē ignominioſę ma
tris tuę. Omibus eni dieb⁹ q̇b⁹ fili⁹ iſai vixerit v
ſup terrā: nō ſtabilieris tu neq3 regnū tuum.
Itaq3 iā nūc mitte: ⁊ adduc eū ad me: q2 fi x y
lius mortl ē. Rn̄dēs aūt ionathas ſauli pri z

Ni. de ly.

Affer mi. * eſt i hebreo nec ex de textu: ſȝ
īmediate ſequit: a ¶ Qn̄ era
dica. ⁊c. Sciebat eniȝ patrē ſuū
cum domo ſua puniendūȝ ꝓpter
ꝑſecutōeȝ dauid iniuſtā. b ¶ Et
reqrat ⁊c. hoc ſilr nō eſt de textu
ſed īmediate ſeq̇t: Pepigit ḡ ⁊c.
⁊ ſequit: c ¶ Et reqſi. dn̄s de
manu ini. da. qđ exponūt expo
ſitores nr̄i de vindicta diuina cō
tra ſaul et alios inimicos dauid.
Hebrei v̉o retorquēt ad ſenſum
oppoſitū: dicētes ꝙ inimici dauid
hic ponunt ꝓ ip̄o dauid: ⁊ eſt ſen
ſus: Reqrat dn̄s de manu dauid
q2 dauid fed⁹ iſtud initū cū iona
tha fregit: qn̄ medietatē heredita
tis miphiboſeth filij ionathe de
dit ſibe ſeruo ei⁹: vt hr̄. ī. ij. lib. xix
ca. vt pleni⁹ videbit qn̄ erim⁹ ibi
dn̄o cōcedēte. Un̄ dicit hic Rab.
Sa. ꝙ qn̄ dauid dixit ipſi miphi
boſeth tu ⁊ ſiba diuidite poſſeſſio
nes: venit vox a deo / di. Roboā
⁊ hieroboā diuident regnū: eo ꝙ
Dauid fregerat iſtud pactum qđ
erat īter dauid ⁊ ionathan ac po
ſteros eoꝝ. quod aūt ponit hic:
d ¶ De manu ini. da. loco hu
ius de manu dauid: dicūt ꝙ h̄ fa
ctū eſt ad reuerētiā ipſi⁹ dauid: ſi
cut mater maledicēs puero ſuo ex
amicitia ad ip̄m: ſtatim ſubdit: hu
ic lapidi dico vel parieti vel aliq̇d
hm̄oi: ⁊ eodē mō Iob. ij. c. dicit:
Bn̄dic deo ⁊ morere: ꝓpter reue
rētiā diuinā ibi ponit bn̄dic pro
maledic ſm̄ oēs expoſitores: ⁊ ta
li mō loq̄ndi vſus eſt dđ. ī. xxv. iu
rās deſtruere domū nabal di. hoc
faciat de⁹ inimicis dauid ⁊c. i. mi
hi: vt dicet ibidē. ¶ Alit ſm̄ ſen
ſum iſtū pōt exponi. De manu
ini. da. i. ꝑ man⁹ inimicoꝝ dđ: q2
hieroboā ⁊ alij q̇ inſurrexerūt cō
tra ſalomonē ad diuidēdū regnū
dicunt inimici dđ: inq̄ſtū fuerūt
inimici poſteritatis ſue. e ¶ Et
addidit

addi. io. deie. i. valde iurare. ita ꝙ nō accipit hic ꝓ piurio:
ſȝ ꝓ aſſertiōe iuramēti. Cetera patēt vſq3 ibi: f ¶ Et veni.
in lo. ⁊c. q2 dies calēdaꝝ ⁊ craſtina erāt feſtiue ⁊ ſic apparet
qđ. ſ. dictū eſt. ſ. ꝙ abſcōſio dauid fuit ſtatuta die tertia a calē
dis. g ¶ Et ſedebis ⁊c. i. ambulatiōis ſm̄ hebreos: q2 ille
lapiſ erat ſignū directiuū ambulātiū ꝑ viā. h ¶ Et ego tres
ſagit. ⁊c. hoc aūt ſignū dedit ionathas dauid: q2 neſciebat ſi
poſſet venire ſol⁹ ad loquēdū cū dauid: vel ſi veniret ſecrete:
forte poterāt aliq̇ ſupuenire
ita ꝙ nō eſſet tutū ipſi dđ ap
parere ne referret ſauli ⁊ ca
peret. i ¶ De v̉bo ⁊c. i.
de federe iter nos ⁊ poſteri
tates nr̄as. k ¶ Sit dn̄s
⁊c. ſ. teſtis ⁊ reqſitor: q2 nul
lus ali⁹ ad h̄ fuerat vocat⁹:
ad periculū dauid euitādūȝ.
l ¶ Abſcōdit⁹ eſt ḡ da. i
agro. ſ. tp̄e cōſtituto die ter
tio calēdaꝝ: q2 dubiū erat ſi
rex dđ reqreret die calēdaꝝ
vel expectaret vſq3 in craſti
nū: ſicut ⁊ fecit. m ¶ Et ve
ne. ca. Hic ꝯn̄r deſcribit p̄
dicte ꝯfeſſiōis executio q2 io
nathas explorauit intētionē
p̄ris de dđ ꝑ modū iter eos
ꝯdictū: ⁊ ptȝ lr̄a ex p̄dictis:
paucis exceptis. n ¶ Sur
rexit io. ⁊c. qn̄ eni erat ibi
dauid ſedebat iux regē: ⁊ po
ſtea ionathas ⁊ poſt ip̄m ab
ner: ⁊ iō abſente dđ nullus
erat īter ſaul ⁊ ionathā: ⁊ q2
nō eſt ꝯſuetū ꝙ fili⁹ regis ſe
deat poſt patrē: ita ꝙ null⁹
ſit intermedi⁹: iō ſurrexit io
nathas et ſedit poſt abner.
o ¶ Et nō eſt ⁊c. ſ. de ipſo
dđ. cui⁹ rō ſubdit: p ¶ Co
gita. eni ⁊c. ex cōcubitu cū
vxore vl ex tactu rei īmūde:
q2 đ ſacrificio neomenie nō
debebāt immūdi comedere
donec eēnt purificati: q̄ q̇dē
purificatio ī aliq̇b⁹ fiebat ꝑ
trāſitū tp̄is: ⁊ in aliq̇b⁹ per
aquā expiatiōis: ſicē dictū fu
it Num. xix. q ¶ Cur nō
ve. ⁊c. ex ꝯtēptu ⁊ odio no
lebat eū noīare noīe ꝓprio.
Cetera patent. r ¶ Irat⁹
aūt ſaul. hic ꝯn̄r deſcribit
ipi⁹ ſaul īdignatio dicēt io
nathe: s ¶ Fili muli. vl.
vi. ra. i. ꝯcubitū viri īportu
ne petētis. t ¶ Dilig. fi.
iſai ⁊c. q2 ꝑ h̄ tu oñdis ꝙ nō
ſis fili⁹ me⁹ q̇ ip̄m odio: ⁊ ꝑ
ꝯn̄s ꝙ tu ſis đ adulterio: qđ
cedit ī cōfuſionē tuā ⁊ m̄ris
tue. v ¶ Oib⁹ eni die. q̇
bus fi. ⁊c. Ex q̇ ptȝ ꝑfectio
ionathe q̇ ꝓpt h̄ nō retrahe
bat a dđ charitate. x ¶ Ita
q3 iā nūc mit. ſine aliq̇ tar
datione. y ¶ Et ad. eū ad
me. vt in p̄ntia mea occidat
⁊ ſim certus de eius morte.
z ¶ Quia fi. mor. eſt. i. di
gnus morte *
* a ¶ Qn̄ eradi. ⁊c. ſigni
ficat ꝙ ſp̄ūſſctūs innocētes
poſitos ī adūſitatib⁹ ꝯſolat:
⁊ eis adeptōeȝ regni celeſt
pollicet: Mat. v. a. Bti q̇ ꝑ
ſecu. pa. ꝓpter iuſti. qm̄ ipſo
rū eſt regnū celoꝝ.

a ¶ Affer mi ꝛc. q̇d eſt ꝙ ionathã volés ſuare dd̃: cũ ille laterz ĩ agro iux̃ lapidez ad ſignũ duas ſagittas iecit: q̃s puer puulus ignorãs q̇d faceret collegit: ꝛ ĩ ciuitatẽ retulit: niſi ꝙ pr̃ filiũ vnigenitũ ad ſalutez hũani generis mittẽdũ in lr̃a legis iudeiſ neſciẽtib⁹ habuit abſcõditũ: Dauid ğ abſcõditus eſt in agro: et xp̃s in mũdo. In mũdo erat ꝛ mũdus p ipm̃ fact⁹ eſt ꝛ mũdus eũ nõ cognouit. Iuxta lapidẽ ſedebat qꝛ in tabulis leg ſcript⁹ erat. vñ: Do

20.b. min⁹ de⁹ tu⁹ vn⁹ eſt: ꝛ nõ aſſumes nomẽ dei tui in vanũ. Saul inter epulas eũ mortis filiũ eſſe iudicabat: ꝛ iudaica pfidia ĩter paſchales epulas de nece dñi tractabat. Cũ ğ illuxiſſet mane: venit ionathas in agrũ iuxta placitũ dd̃: ꝛ puer puulus cũ eo: iecit vnã ſagittaz / iecit ꝛ alterã: ꝛ de⁹ pater illuceſcẽte mane fidei pri⁹ teſtimoniuz legis de xp̃o ptulit: deinde pphas miſit. Collegit puer ionathe ſagittas: ꝛ ad dominũ ignorãs quid ageret retulit. Sic iudaic⁹ ppl̃s libros legis ꝛ pphetaꝝ portãs q̃ſi diuinit⁹ ſcriptos honorabat: ſed quẽ moyſes ꝛ pphete p̃dixerãt ignorabat. ¶ Ca. XXI

Venit autẽ dauid ꝛc.

a ¶ Achimelech. Frater me⁹ rex. Apl̃i q̇s rex regũ fr̃es ſuos appellat ſolus fuit dd̃ / ꝛ xp̃s in paſſiõe. Dauid ait: Illo ꝛ illo in loco ꝯdixi pueris meis.

16.b Et xp̃s dixit: poſtq̃ reſurrexero p̃cedã vos in galileã. Per viã pollutã venit dd̃: ꝛ xp̃s ĩmũdas actiões iudeoꝝ impollut⁹ ptrãſijt. Dauid ait: Et ipa hodie ſanctificabit in vaſis meis. Et vaſa dñi. i. apl̃i a ꝯtagiõe iudeoꝝ fide ſctĩficati ſũt. c ¶ Via hec pol. eſt. Rab. In hebreo via hec laica eſt. Quaſi in lege ſcriptũ eſt: vt extrane⁹ nõ comedat ex eis: cur ĩterrogas vtrũ mũdi ſint pueri: q̇ etiã ſi mũdi eſſent veſci nõ deberẽt: Via ğ laica eſt: qꝛ tu laicaliter ĩterrogas / ſꝫ ꝛ ipa hodie ſctĩficat in vaſis. In vaſis. i. mẽte ſua ſe ſctĩficari dixit: qꝛ niſi neceſſitate corpis: ꝛ piculo vite vrgẽte nõ veſceret eis.

Nico.de lyra

Agnus morte: ſicut pctõres dicũtur filij gehẽne Mat. xxiij. Cetera patẽt. a ¶ Cũq̃ illuxiſſet. Hic ꝯſequẽter deſcribit dauid ꝛ ionathe flebilis ſeparatio p hoc ꝙ ionathas ĩdicauit ei intẽtionẽ ſaulis de morte ei⁹: vt ſic fugeret ꝛ ſaluaret. ꝛ hoc eſt qd̃ dꝛ: Cũq̃ il. mane. Ex q̇ ptꝫ fidelitas ionathe q̇ die p̃cedẽti nõ comederat: vt ptꝫ ex p̃dictis: ꝛ tñ mane añ comeſtionez venit ad dauid ad nũciãdũ qd̃ ĩteruenerat: Tũ qꝛ magiſ ſecrete poterat cũ eo loq̇ anteq̃ cõiter hoĩes ad cãpos exirẽt: Tũ qꝛ mora erat ipi dauid periculoſa. b ¶ Iuxta placitũ. i. cõdictũ vel pmiſſum. c ¶ Et puer paru⁹ cũ eo. Vt min⁹ poſſet pcipere ad q̇d ionathas venerat ꝛ vt facili⁹ poſſet ſe expedire de eo. Cetera patẽt vſq̃ ibi: d ¶ Feſtina ve. Videbat enĩ ionathas tp̃s aptũ ad

ſuo ait: Quare morieť: Quid fecͭ: Et arripuit ſaul lãceã vt pcuteret eũ. Et itellexit iõathas ꝙ diffinitũ eẽt a pr̃e ſuo vt interficereť dd̃. Surrexit ğ ionathas a mẽſa ĩ ira furoꝛ: et nõ cõedit ĩ die calẽdaꝝ ſcd̃a panẽ: ꝯtriſtat⁹ ẽ enĩ ſup dd̃ / eo ꝙ cõ

¶ improperãs qd̃ filius eſſet adultere.

fudiſſet eũ pr̃ ſu⁹. Cũq̃ illuxiſſet mane: a

venit ionathas ĩ agrũ iuxta placitũ dd̃: b

ꝛ puer pu⁹ cũ eo. Et ait ad puerũ ſuuz: vade ꝛ affer mi hi ſagittas q̃s ego iacio. Cũq̃ puer cucurriſſet: iecit aliã ſagittã trãs pueꝝ. Venit itaq̃ puer ad locũ iaculi qd̃ miſerat ionathas. Et clamauit ionathas poſt tergũ pueri / ꝛ ait: Ecce ibi ẽ ſagitta. Porro vltra ꝛc. Clamauitq̃ iterũ ionathas poſt tergũ pueri / dicẽs: Fe d

ſtina velociter / ne ſteteris. Collegit aũt puer ionathe ſagittas: et attulit ad dñm ſuũ: ꝛ q̇d agereť penit⁹ ignorabat. Tantũmodo enĩ ionathas et dd̃ rẽ nouerãt. Dedit ergo ionathas arma ſua puero / e

ꝛ dixit ei: Vade defer in ciuitatẽ. Cũq̃ abijſſet puer: ſurrexit dd̃ de loco q̇ vgeb f

at ad auſtrũ: ꝛ cadẽs pn⁹ in terrã adorauit tertio. Et oſculãtes ſe alterutrũ: fle g h

uerũt pariter: dauid autẽ ampli⁹. Dixit i

ergo ionathas ad dauid: vade in pace.

a ¶ ſubaudis firma ſint: niml⁹ dolor deficit ĩ loq̃ndo.

Quecũq̃ iurauimus ambo in noie dñi k

dicẽtes: dñs ſit inter me ꝛ te: ꝛ inter ſemẽ tuũ ꝛ ſemẽ meũ vſq̃ in ſempiternũ. Et ſurrexit dd̃ ꝛ abijt: ſed ꝛ ionathas ingreſſus eſt ciuitatẽ. ¶ Ca. XXI

Venit aũt dauid in nobe ad l m

achimelech ſacerdotẽ: ꝛ ob

a ¶ eo ꝙ ſine militibus venit.

b ¶ achimelech ipe eſt achias nepos heli.

ſtupuit achimelech: eo ꝙ veniſſet dauid / ꝛ dixit: Quare tu ſolus ꝛ nullus eſt n

tecũ: Et ait dauid ad achimelech ſacerdotẽ: Rex precepit mihi ſermonẽ et di o

xit: Nemo ſciat rem ppter quam miſſus es a me: ꝛ cuiuſmodi tibi precepta dederim. Nã ꝛ pueris meis cõdixi in illũ et illum locũ† Nunc igitur ſi quid habes ad manum: vel quinq̃ panes da mihi: aut quicquid inueneris. Et reſpõdens ſacerdos ad dauid / ait ei: Nõ habeo lai p

a ¶ laos grece ppl̃s: inde laicos panes. i. ppl̃ares.

cos panes ad manũ / ſed tm̃ panem ſanctũ. Si mũdi ſunt pueri: maxime a muli q

erib⁹ / mãducẽt. Et reſpõdit dauid ſacerdoti / ꝛ dixit ei: Et quidẽ ſi de mulierib⁹ agitur continuim⁹ nos ab heri ꝛ nudiuſ r

tertius quãdo egrediebamur: ꝛ fuerunt s

¶ a concubitu. ſ.

c vaſa puerorum ſancta. Porro via hec t

aptũ ad loq̃ndũ cũ dd̃: eo ꝙ null⁹ eẽt in agro: ideo voluit ſtatim remittere puerũ vt ſol⁹ cũ dd̃ loq̃reť añq̃ aliq̇ ſupueniret qui poſſent accuſare dd̃. e ¶ Dedit ğ io. ar. ſ. puero. i. arcũ pharetrã ꝛ ſagittas. f ¶ Surrexit dd̃. p indiciũ p̃dictũ. Et cadẽs pnus in tr̃ã adorauit. adoratõe dulie. g ¶ Et oſ. ſe. Ex amoris fidelitate. h ¶ Fleuerũt pa. Ex ĩminẽti ſepatiõe. i ¶ Dauid ãt am. qꝛ nõ ſolũ deſerebat ionathã: ſꝫ ꝛ tr̃ã ꝛ cognationẽ ſuã. k ¶ Quecũq̃ iu. am. Subintelligiť ſint rata ꝛ firma. Cetera patẽt in lr̃a. ¶ Ca. XXI

Venit autẽ da. Hic ꝯñr ſaul dd̃ pſeq̄ť ipm̃ banniẽdo. Circa ꝙ ſciẽdũ ꝙ ſaul cogſcens euaſiſſe dd̃: ipm̃ de regno ſuo banniuit: vt null⁹ auderet eũ recipe: qd̃ patꝫ ex h̃ ꝙ ſacerdotes occidit p ei⁹ receptõe: vt hr̃ ca. xxij. Iſta tñ bannitio ad achimelech nõ puenerat qñ dd̃ recepit. Sic ğ pcediť: qꝛ p̃mo erga dd̃ deſcribiť ipius achimelech bñficiũ. ſcd̃o ex h̃ illatũ ſuppliciũ ca. xxij. Circa p̃mũ deſcribiť ipi⁹ dd̃ curialis receptio. ſcd̃o piculi ĩminẽtꝫ euaſio / ibi: Surrexit ita. dd̃. Primũ oñdiť eo ꝙ achimelech dedit ipi dd̃ cibũ ꝛ gladiũ: ꝛ ĩterponiť doech pñtia: ex q̃ ſecutũ eſt ſacerdotũ excidiũ. Diciť ğ: Venit ãt da. Vbi erat tabnaculũ dñi: vt ibi oraret ꝙ eũ dñs de manib⁹ ſaulis eriperet. m ¶ Ad achimelech. Iſte ẽ q̇ ſupra vocat⁹ eſt achias. xiiij. n ¶ Quare tu ſo. Nõ eſt ĩtelligẽdũ ꝙ null⁹ eẽt cũ eo: qꝛ ĩfra q̃ſiuit achimelech: Si mundi ſũt pueri ꝛc. ꝛ Mat. xij. dic ſaluator: Nũq̇d legiſtis q̇d fecerit dd̃ qñ eſurijt / ꝛ q̇ cũ eo erãt ꝛc. Ex q̇b⁹ ptꝫ ꝙ ali q̇ erãt in comitiua ſua: ſꝫ pauci reſpectiue ꝛ in cõparatiõe ad illos q̇ ſoliti erãt cũ eo ire: ſic dꝛ cõiter: null⁹ eſt in foro qñ ſũt ibi pauci reſpectu alteri⁹ temporis: q̃uis ſint p tũc ibi multi. o ¶ Rex p̃. mihi ꝛc. Nõ opꝫtet hic excuſare dd̃ de mẽdacio officioſo: ſicť dictũ ẽ ca. p̃. Cetera patẽt vſq̃ ibi: p ¶ Nõ ha. laicos pa. Erãt ei panes ĩ triplici gradu. Aliq̇ dicebãť panes ppoſitiõis: q̇ erãt liciti ſacerdotibus tm̃: ꝛ panes oblatiõis q̇ offerebanť ĩ altari holocauſtoꝝ ꝛ illis vtebanť leuite: ꝛ panes cões q̇b⁹ oẽs indifferẽter poterãt vti: ꝛ dicũť hic panes laici. q ¶ Si mũ. ſũt ꝛc. q. d. poſſent in nec̃itate eis dari. r ¶ Cõtinu. nos ꝛc. ĩmũdicia enĩ illa ꝯtracta purgabať p trãſitũ tpis: qꝛ durabat tm̃ vſq̃ ad veſperã. s ¶ Et fuerũt va. pu. ſctã. i. corpa ab ĩmũdicia coit⁹: vł vaſa h̃ dicũť ipimet pueri. t ¶ Porro vi. hec pol. eſt. qd̃ exponũt aliq̇ ſic. q. d. dd̃ in via forte

* aliquã immun

Moralr. l ¶ Venit aũt da. ad achi. ꝛc. Per iſtũ achimelech bñ ſignificať ieſus xp̃s. Prĩo rõne noĩs. Nã achimelech ĩťp̃tať frať me⁹ rex. Chriſt⁹ aũt frať nr̃ eſt rõne hũanitatis aſſũpte. Heb. ij. c. dꝛ d̃ xp̃o ꝛ ſuis fidelib⁹. Nõ ꝯfũdiť eos vocare fr̃es di. Nũciabo nomẽ tuũ fr̃ib⁹ meis ꝛc. Ipe ẽ etiã rex regũ ꝛ dñs dñantiũ: vt dꝛ Apoc. xvij. d. Scd̃o rõne officij. Nã achimelech erat ſũm⁹ ſacerdos

m iij * qd̃ cõpetit

Diuiſio

D

†33. q. 4. c. r De cõ. di. 2. c. trib⁹ gradibus

Moraliter

E ſceret eis. a Dedit ꝰ eis. Quātū ad ꝓphetiā ptinet: hoc in xp̄o ipletū eſt: q̄ poſitus in carne dū iudeoꝝ ſeuitiā declinaret: ad apl̄os trāſijt: cū q̄bus cibū deſideratū ſūpſit. Deſiderio enī deſiderauit mā ducare paſcha. Spolie.i.diaboli arma ſuſtulit. Jpſe enī fortior ſpolia fortis diripuit. His aūt a q̄bus recept⁹ eſt xp̄s intulit diabol⁹ pſecutionē: tribulatiōez: ⁊ mortē. Oēs enī q̄ volūt pie viuere in xp̄o pſecutionē patiunt̄. Un̄ ſi me pſecuti ſūt ⁊ vos pſequent̄. b In tabernaculo. Ra. Jn hebreo obligat⁹ in cōſpectu dn̄i: forte enī vouerat: q2 aliquot dieb⁹ in tabernaculo dn̄i moraret̄: ⁊ vacaret orationibus. c Doech idu. Rab. Qui cameloꝝ.i. infructuoſi greg͂: ⁊ tortuoſi cuſtos erat ⁊ interp̄tat̄ motus vel ſollicit⁹: q̄ ⁊ pcuſſit achimelech ſacerdotē magnū q̄ interp̄tat̄ frater me⁹ rex: noīe ⁊ actu iudā ſignificat: p quē ɔtra xp̄m regē verū diabol⁹ opatus eſt fraudē: vt eo pdito etiā eccl̄ia pateret̄: ⁊ diſcipl̄i xp̄i et ſacerdotes ꝓ noīe ei⁹ occiderent̄. Sȝ in domo achimeleh ſolus abiathar princeps ſacerdotū euaſit q2 nemo pōt nocere xp̄o ſacerdotū p̄ncipi: q̄ victor celos aſcēdit. d Poſuit aūt da. Jſi. Rab. Achis interp̄tat̄ quō eſt: p qȯ ſignificat̄ ignorātia. Uerbū enī iurātis ⁊ non agnoſcētis: qȯ in iudeis impletū eſt: q̄ dū xp̄m viderūt nō agnouerūt: corā eis mutauit os ſuū ⁊ abijt. Erāt eī ibi p̄cepta leg͂ carnalia: erat ſacrificiū ꝯm aaron: ſed ip̄e de corpe ſuo et ſanguīe inſtituit ſacrificiū ꝯm ordinē melchiſedech. Mutauit os ſuum in ſacerdotio: mutauit in p̄cept͂: dans aliud teſtamētū euacuata opatione carnali / collapſus eſt in manib⁹ eoꝝ. Dn̄ eū cōprehēderūt ⁊ crucifixerūt: ⁊ ꝓciderat ad hoſtiū porte.i. humiliabat ſe ad initiū fi dei noſtre:

mat.12.a.
Marc.2.d
Luc.6.a
25.q.1.§.
his ita
2.Tim.3.c

Als nō hȝ
Hic paſcebat mulas ſaul.

Nico.de ly.

F ✻ aliquā īmūdiciā potuimus ɔtrahere. a Sȝ ⁊ ipſa ho.ſan.in va.q.d. talis īmūdicia excuſabit̄ in nobis p cōtinētiā a mulierib⁹ p̄dictā. aliter ſic: Hec via polluta eſt.i. hic ꝓceſſus eſt illicit⁹ de cōi curſu ſcȝ ꝙ det̄ panis ſctīficatus laicis. Sȝ hodie ſctīficabit̄ in vaſis.i. excuſabit̄ ī nobis ꝓpter neceſſitatē comedēdi in q̄ ſumus. Erāt enī vt dicūt hebrei valde fatigati a ieiunio. ⁊ hoc mō ſaluator hoc factū dicit eē licitū Mat.xij. eo ꝙ dȯ et viri ei⁹ erāt in neceſſitat͂ articulo. Cetera patēt vſq3 ibi: b Erat aūt ibi vir q̄.⁊c͂. iſtud hic interponit̄ rōne p̄dicta. c Jnt⁹ i taber. dn̄i.i. in atrio vbi laici admittebant̄ rōne oblatiōis vel orōnis: q2 tabernaculū ſoli ſacerdotes intrabāt. in hebreo h̄r: Retentus in tabernaculo. Obligat⁹ enī erat ex voto ad manēdū ibi aliq̄bus dieb⁹ ad orādum vel offerēdum vel forte ad vtrūq3. d Potētiſſi.pa.ſaul.i. iudicū: vt dicūt hebrei. Judices enī in veteri teſta. frequēter noīant̄ paſtores: q2 p eum rex reddebat iudicia. nō eſt enī veriſimile ꝙ eſſet cuſtos aīaliū: q2 erat p̄mus inter ſeruos ſaul: vt dicit̄ ca.xxij. ⁊ idȯ illud qȯ ſequit̄ in aliq̄bus libris. e Hic paſce.mu. ſaul. nō eſt in hebreo nec ī libris correct͂. f Si habes ⁊c͂. dauid enī dimiſſus a michol p feneſtrā: vt dictū eſt.ſ̄.xix. nō potuerat ſumere arma ſua. g Ecce hic gla.go.⁊c͂. Dicūt hic aliq̄ ꝙ ꝓpter victoriā illā ille gladi⁹ quo fuerat amputatū caput golie fuerat dn̄o cōſecratus: ſed h̄ nō videt̄ verū: q2 talis ɔſecratio eſt ad ſp ꝓpter ꝙ res dn̄o ɔſecrata nō poterat redire ad cōmunes

R.18.b
J.29.b
Eccl.47.a.

22.q.2.c.
vtilem

¶ in hebreo laica.

polluta eſt: ſed et ipſa hodie ſanctificabitur in vaſis. a
a † Dedit ergo eis ſacerdos †
ſanctificatum panē: Neq3
enim erat ibi panis niſi tantum panes propoſitionis:
qui ſubleuati fuerāt a facie
dn̄i: vt ponerent̄ panes calidi. Erat autē ibi vir q̄dā de b
ſeruis ſaul in die illa intus c
b in tabernaculo dn̄i: ⁊ nomē
c ei⁹ doech idumeꝰ: potētiſſi d
mus paſtorū ſaul. † Hic pa e
ſcebat mulas ſaul. Dixit āt
dauid ad achimelech. Si f
habes hic ad manū haſtam
aut gladium da mihi: quia
gladium meū et arma mea
nō tuli mecū. Sermo enim
regis vrgebat. Et dixit ſacerdos: Eſt hic gladius go g
liath philiſtei quem percuſ-
ſiſti in valle terebinthi: eſt
inuolut⁹ pallio poſt ephot:
ſi iſtum vis tollere / tolle. Ne
q3 enim hic alius eſt abſq3
eo. Et ait dauid: Non eſt h
huic alter ſimilis: da mihi
eum. Surrexit itaq3 dauid: i
⁊ fugit i die illa a facie ſaul:
⁊ venit ad achis regē geth. †
Dixerūtq3 ſerui achis cum
vidiſſent dauid: Nunquid k
non iſte eſt dauid rex ter-
re: Nonne huic cantabant l
per choros dicentes: † per-
cuſſit ſaul mille: et dauid de
d cem milia: Poſuit autem
dauid ſermōes iſtos in cor

a ¶ ne inuidia motus aliquid mali machinaretur.

de ſuo: et extimuit valde a m
facie achis regis geth: † Et n
īmutauit os ſuū coram eis:
et collabebatur inter ma- o
nus eorum: et impingebat p
in oſtia porte: defluebant- q
q3 ſaliue eius in barbā. Et
ait achis ad ſeruos ſuos:
Uidiſtis hominem inſanū:
Quare adduxiſtis eum ad
me: An deſunt nobis furioſi: ꝙ introduxiſtis iſtum vt
fureret me preſente: Dimitte illum hinc ne ingrediatur
domum meam.

re ad cōmunes vſus: vt dictū fuit Leuit͂. vlt̄. ⁊ ſic dauid nō potuiſſet eo vti de cetero licite. ꝓpter qȯ dicēdū ꝙ ibi fuerat poſitus tm̄ ad memoriā illius victorie a deo date. h Nō eſt hu.al.ſi.i. eq̄lis ei. i Surrexit itaq3 da.⁊c͂. Hic ɔn̄r deſcribit̄ īminētis periculi euaſio in ciuitatē geth: ad quā dauid bannitus fugit: q2 erat extra regnū ſaulis. k Nūquid nō iſte eſt da.⁊c͂. q2 iam diuulgatū fuerat ip̄m fuiſſe inūctū a ſamuele. l Nōne huic cāta.⁊c͂.ſ. de philiſteis: hec aūt dicebāt vt achis eū detineret ⁊ occideret. ideo ſubdit̄: m Et exti.val. q2 nō poterat reſiſtere. n Et mu.os ſuū. loquēs aliena ſicut inſan⁹. o Et colla. iter ma.eo. ſicut epilēticus. vn̄ ſubdit̄: q Defluebātq3 ſali.ei⁹ in bar. ſicut ſolet fieri in tali paſſiōe. p Et impinge.in oſtia por. q̄ſi innitēs trāſire per oſtia clauſa. Jn hebreo h̄r. Et pingebat ſup oſtia: faciēdo ibi q̄ſdam figuras ſicut ſolēt facere fatui: ꝓpter que achis eum repulit vt inſanum. G

✻ qȯ cōpetit ip̄i xp̄o: ꝓpter qȯ p Melchiſedech q̄ rex erat ⁊ ſacerdos ſignificat̄ Heb.vij. Per hoc ꝰ ꝙ dauid in arto poſitus venit ad achimelech: ſignificat̄ ꝙ q̄libet xp̄ianus in arto poſitus p p̄ces deuotas recurrere dȝ ad dn̄m ieſum xp̄m. Per hoc aūt ꝙ dauid ab achimelech panē petijt: ⁊ ille dedit: ſignificat̄ ꝙ xp̄ianus debet a xp̄o petere panem verbi diuini ⁊ eucharistie ſicut dicit̄ in orōne dn̄ica: Panē nr̄m quotidia. da no. hodie: ⁊ hoc ſignificat̄ p hoc qȯ dicit̄: † Dedit ꝰ ei ſa. ſan.pa. Per hoc aūt ꝙ dixit ſacerdos ꝙ ad eſum panis illi⁹ req̄rebat̄ mūdicia maxime a mulierib⁹: ſignificatū fuit ꝙ pctm̄ carnale impedit maxīe pceptionē eucharistie. Per h̄ aūt ꝙ achimelech dedit dauid gladiū: ſignificat̄ ꝙ xp̄us armat ſuos fideles ɔtra demonū inſult⁹. Per h̄ autē ꝙ fuit gladi⁹ quo caput goliath fuerat amputatū: ſignificat̄ ꝙ memoria paſſiōis xp̄i q̄ caput demonū fuit deuictum eſt efficax gladi⁹ ɔtra demonū inſultū.j. Pet.iiij.a. Chriſto in carne paſſo ⁊ vos eadē cogitatione armamini. Et venit ad achis regē geth. Et ſequit̄: n Et muta.os ſuū co.achis. Per h̄ aūt ꝙ ſe ſimulauit inſanū vt euaderet mort͂ periculū. dedit exemplū vtēdi cautelis ɔtra maliciā puerſoꝝ. Un̄ dicit poeta. Stulticiā ſimulare loco prudētia ſumma eſt. Qȯ habet locū qn̄ querit̄ aliq̄d cui⁹ reſpōſio odioſa eſt et ſine fructu. tunc declinare qn̄ pōt fieri licite videt̄ eſſe prudētie. Aliter p achis et eius pplm̄ poſſunt ſacerdotes ⁊ ſcribe iudeoꝝ ītelligi. Et p dȯ ip̄e xp̄s q̄ corā eis mutauit os docēs ɔtēptū tpaliū bonoꝝ. q̄ tū ī lege veteri ꝓmittebāt̄ in p̄miū Eſa.j. e. Si audieritis me bo.ter.co. Propt̄ qȯ ip̄m reputabāt inſanū: ſic h̄r Joh.x.d. Dicebāt enī de xp̄o: demoniū hȝ ⁊ īſanit: vt q̄d eū audit͂: ſic achis reputauit dȯ inſanū dicēs: videtis hoīem inſanientē.

Moraliter
Mat.6.b
h
Catho.

¶ Jn ca.xxi. vbi dr̄ in poſtil. Circa qȯ ſciendū ꝙ ſaul cognoſcēs euaſiſſe dauid ip̄ȝ de regno ſuo bāniuit.

Additio.

Hec bannitio nō h̄r et textu: nec etiā ex h̄ ꝙ ſaul ſacerdotes dȯ recipiētes occidit: talis bānitio cōprobat̄. Saul enī abſq3 aliq̄ iuſticia: ſȝ tyrānice et crudelit̄ pſeq̄bat̄ nō ſolū dȯ: ſȝ ēt amicos ei⁹ ⁊ ei fauētes: vt ptȝ in ca.p̄ce. vbi h̄r ꝙ ſaul voluit pcutere ionathā filiū ſuū: ſolū ex hoc ꝙ innocentiā dȯ allegabat.

G dei nr̃e: oſtium porte initiū fidei eſt: a fide incipit eccl'ia: ⁊ per/
A uenit vſq̧ ad ſpem. Or ſaliue q̃ſi furioſi decurrebant p̱ barbā
Cor.1.d eius. apl's aperit dicēs: Predicamus chriſtū crucifixū: iudeis
q̄dē ſcandalū/ gentib⁹ aūt ſtulticiā. Infirmitatē ſaliue enim ſi
Ibidem gnificāt: q̄ ſtultū dei fortius eſt hoībus. Saliue fluunt p̱ bar
bā. quō enī in ſaliuis infirmitas ſic vir
tus oſtēdit̄ in barba. Texit ergo v̄tu/
tē ſuā corp̱e īfirmitatis ſue: et qd̄ foris
infirmabat̄: tā̄q̧ ſaliua apparebat int⁹
diuina v̄tus/ tā̄q̧ barba latebat.

Abijt ḡ inde ⁊c̄. C. XXII
a Qd̄ cū audiſſent ⁊c̄.
Rab. Significauit q̄ redē/
ptor noſter p̱acta paſſione ⁊ redēptio/
ne hūani generis de iſraelitica plebe
in iudea primū eccl'iam collocauit/ de q̄
⁊ carnē ſumpſit. vbi fratres ei⁹. i. apl'i
⁊ domus patris ei⁹. i. qui crediderunt
ex iudeis venerūt ad illū: ⁊ cōuenerūt
ad eū oēs q̄. e. in. an. ꝯſtituti ⁊c̄. Qui
Mat.11.d bus. ſ. ait: Venite ad me oēs q̄ labora/
tis ⁊ onerati eſtis/ ⁊ ego reficiaȝ vos.
b Ere alieno. Rab. Ceſu. ſ. pctōꝝ
quē diabolo p̱ſoluūt: dū exibēt mēbra
ſeruire iniq̄tati ad iniquitateȝ: neceſſe
eſt vt tales in amaritudine animi peni
tētiā agāt/ ⁊ ad dauid veniāt. i. ad chri
ſtū cūctis gentib⁹ deſideratū: vt fiat eo
Act.10.g rū p̄nceps. Ipſe eſt enī iudex viuoꝝ et
mortuorū et princeps pacis cui⁹ regni
nō erit finis. c Dixitq̧ gad. Ra.
De improuiſo gad inducit̄. Nulla enī
fit mētio ei⁹ in p̄cedētibus: ſicut ⁊ heli
as: vbi d̄r: et dixit helias theſbites de
habitatoribus galaad. Ex ore igit̄ dn̄i
gad ꝓpheta dixit ad dauid: vt nō mo/
raret̄ inter gētes in terra polluta: ſed
in terram iude redeat: vbi iuxta volun
tatem dn̄i perſecutionem ſuſtineat.
G Deſcēdet

Abijt ḡ ide C. XXII a
dd̄ ⁊ fugit in ſpelūcā b
odollā. Qd̄ cū audiſ c
a ſent fratres ei⁹: ⁊ oīs
dom⁹ patris ei⁹/ deſcēderunt ad
eū illuc. Et cōuenerūt ad eū oēs d
a ¶ pctōꝝ. ſ. nō hn̄tes latitudinē charitat'.
q̄ erāt in ānguſtia cōſtituti: ⁊ op/
b p̄ſſi ere alieō ⁊ amaro aīo/ ⁊ fact⁹ e
eſt eoꝝ p̄nceps. Fuerūtq̧ cū eo
q̄ſi q̄dringēti viri et p̱fect⁹ eſt dd̄ f
inde in maſphat/ q̄ eſt moab. Et g
dixit ad regē moab: Maneat oro
pr̄ me⁹ ⁊ mr̄ mea vobiſcū: donec
ſciā q̄d faciat mihi deus. Et reli/
q̄t eos an̄ faciē regis moab. Mā h
ſerūtq̧ apud eū cūctis dieb⁹ q̄b⁹ i
c dd̄ fuit in p̄ſidio. Dixitq̧ gad ꝓ k
pheta ad dd̄: noli manere in p̄ſi/
dio† p̱ficiſcere ⁊ vade i t̄rā iuda. †
Et p̱fect⁹ eſt dd̄: et venit in ſaltū
areth. Et audiuit ſaul q̄ apparu l
iſſet dd̄ ⁊ viri q̄ erāt cū eo. Saul
aūt cū maneret i gabaa: ⁊ eēt ī ne
more qd̄ eſt i ramatha: haſtā ma
nu tenēs/ cūctiq̧ ſerui ei⁹ circūſta
rēt eū. ait ad ſeruos ſuos qui aſſi
ſtebant ei: Audite me nunc filij
a ¶ id eſt beniamin.
iemini: Nunquid omnibus vo/
bis dabit filius iſai agros ⁊ vine
as: ⁊ vniuerſos vos faciet tribu/
nos ⁊ cēturiōes: q̄m coniuraſtis
oēs aduerſū me: et nō ē q̄ mihi re
nūciet: maxie cū ⁊ fili⁹ me⁹ fedus
iūxerit cū filio iſai: Nō eſt q̄ vicē
meā doleat ex vobis: nec q̄ annū
ciet mihi: eo q̄ ſuſcitauerit filius
a ¶ inimicum.
me⁹ ſuū meū aduerſū me iſidiān
tē mihi vſq̧ hodie.† Rn̄dēs aūt m
doech idume⁹ q̄ aſſiſtebat: ⁊ erat
p̄mus inter ſeruos ſaul. Vidi in n

Nico.de lyra

B Abijt ḡ inde ⁊c̄. C. XXII
Poſt b̄nficiū a ſacerdote ipi
dauid exhibitū: ꝯn̄r deſcribi
tur ex h̄ ſequēs ſacerdotū exterminiū.
⁊ p̄mo achimelech accuſat̄. ſcd̄o coram
rege citat̄/ ibi: Miſit ḡ ⁊c̄. tertio iniu/
ſte cū ſuis cōdēnat̄/ ibi: Dixitq̧ rex. q̄r
to factū ipi dauid nūciat̄/ ibi: Euadēs
aūt. Prima in duas: q̄ p̄mo ponit̄ ac/
cuſationis occaſio. ſcd̄o ipa accuſatio/
ibi: Rn̄dēs aūt doech. Circa p̄mū ſciē/
dū q̄ occaſio accuſatiōis fuit: eo q̄ da/
uid iā ſibi multitudinem fugitiuoꝝ ag/
gregauerat: et iō timebat ſaul ne ptās
dauid augeret̄: ꝓpter qd̄ cōquerebat̄
de ꝓprijs famulis: q̄ſi aliq̄ eoꝝ ipi da/
uid fauerēt: ⁊ eū ipi ſauli nō accuſarēt.
Dicit̄ ḡ: Abijt ḡ in. dd̄. ſ. de geth: ꝓ
pter periculū qd̄ ibi expertus fuerat.
b Et fu. in ſpe. odollā. Locus eſt
plen⁹ cauernis ⁊ rupib⁹: et p̱ ꝯſequēs
fugitiuis apt⁹: ⁊ etiā in ſorte iude: ꝓpt̄
qd̄ dauid q̄ erat d̄ tribu iuda ad illū lo/
cū fugit ſecuri⁹. c Qd̄ cū au. fra.
ei⁹ ⁊c̄. q̄ ſaul ꝓpt̄ dd̄ ei⁹ ꝓpinq̄s p̱ſeq̄bat̄. d Et con. ad
eū ⁊c̄. ꝓpt̄ debita q̄ nō poterāt ſoluere: vel ꝓpter inimicos q̄
bus nō poterāt reſiſtere: vel q̄ erāt in ſaulis p̱ſecutōe: vl' alia
h̄mōi cauſa. e Et fa. eſt eo. p̄n. Videt̄ q̄ peccauerit tales
recipiēdo: ſicut abimelech inopes ⁊ vagos ſibi aggregādo: vt
hr̄ Iudi. ix. Dicēdum q̄ nō aggregauit eos ad interficiēdū in
nocētes: ſicut fecit abimelech ad īterficiēdū fratres ſuos: nec
ad dep̄dandū fideles: q̄ nō legit̄ pp̄lm iſr' dep̄daſſe: ſȝ mag'
bona eoꝝ cuſtodiuiſſe: ſicut hr̄. ī. xxv. de nabal: ſȝ aggregauit
eos ad infideles p̱ſequēdū: vt hr̄. ī. in plurib⁹ caſib⁹: ⁊ ad cor
pus ꝓpriū cuſtodiēdū ꝯtra inſidias ſaul: qd̄ poterat facere in
tali neceſſitate: maxie cū iā eſſet rex inunct⁹: ꝓpter qd̄ ī tali ca
ſu pote

ſu poterat ſolutionē debitoꝝ p̱longare: ⁊ in plurib⁹ forefacta C
relaxare ꝓpter cām p̄dictā. f Et p. eſt dd̄ ⁊c̄. Hoc addit̄
ad differētiā illi⁹ maſpha q̄ eſt in terra iſr': vt habet̄. ſ̄. vij. ca.
g Et di. ad re. moab: maneat ⁊c̄. Expoſitores nr̄i dicūt
cōiter q̄ iſte rex fuit Naas quē ſaul debellauerat: vt dictū eſt
. ſ̄. xi. ca. ⁊ iō dauid ad ip̄m iuit ſecuri⁹
q̄ erat inimic⁹ ſaul. Huic āt dicto ꝯcor
dare videt̄ quod hr̄. ī. li. ij. ⁊. x. ca. Or
mortuo Naas miſit nūcios ad ꝯſolan
dū ei⁹ filiū: eo q̄ pr̄ ſecū fecerat miſeri/
cordiā. Sȝ huic dicto obuiare videt̄ q̄
in loc' p̄allegatis ille naas d̄r rex filio/
rū āmon ⁊ nō moab: ⁊ ꝓpt̄ h̄ ſm̄ iſtos
ꝯn̄r dicere oportet q̄ idē eēt rex āmon
⁊ moab: cui⁹ nomē hic tacet̄: ſȝ in alijs
locis p̄allegatis exp̄mit̄. Sȝ q̄ in ſcri/
ptura cōiter regnū āmon ⁊ moab dicūt̄
duo regna diuerſa. iō dicit Ra. Sa. q̄
iſte rex moab ad quē iuit dd̄ nō fuit na
as q̄ erat rex slioꝝ āmon: iuit tn̄ ad ipȝ
duplici d̄ cā. Vna fuit q̄ ſaul habebat
guerrā ꝯ regē moab: ſic̄ et ꝯ filios am/
mon: vt hr̄. ſ̄. xiiij. Alia fuit q̄ dd̄ de/
ſcēderat de ruth moabite: vt habet̄. ſ̄.
Ruth vl. ⁊ iō ſecuri⁹ fugit ibi ꝓpter co
gnationē ex p̱te mr̄is ſue: maxime ſm̄
illos hebreos q̄ dicūt Ruth fuiſſe filiā
regis moab: ꝓpter qd̄ rex ille recepit
dauid ⁊ viros ei⁹ ⁊ poſuit eos in q̄dā
fortalitio ꝓpinq̄ terre ſaul: de q̄ ſubdi/
tur poſtea. h Mā ſerūtq̧ apud
eū. ſ. pr̄ ⁊ mater dauid: ⁊ alij de ſua co
gnatione q̄ nō poterāt eū ſeq̄. i Cū
ctis dieb⁹ ⁊c̄. i. in p̄dicto fortalitio: ſȝ †Mar.2.b
q̄ ad monitionē gad ꝓphe dd̄ cū viris Luc.5.f.
ſuis inde receſſit: vt ſtatim ſubdit̄:
k Dixitq̧ gad p. ⁊c̄. qd̄ factū fuit
ne viri q̄ erāt cū dauid: q̄ꝝ aliq̄ nō erāt
multū ſtabiles in fide: ꝓpter debita et
tribulatiōes in q̄bus erāt: declinarent
ad idolatriā ſi diu manerēt ī terra ido/
latrie ſubdita: ⁊ vt patiētia dauid in p̱/
ſecutiōe ſaulis magis p̱baret̄. Ex illo D
ṽo receſſu dd̄: rex mob indignat⁹ occi/
dit patrē ⁊ matrē dd̄: aliq̄s tn̄ fugiētes
naas āmonites ſaluauit: ꝓpt̄ qd̄ poſt/
ea dd̄ miſit nūcios ad ꝯſolādū ei⁹ filiū:
eo q̄ pr̄ fecerat iſtā miſcd̄iam ſecum in
amicis ſuis: vt dicit Ra. Sa. l Et
au. ſaul ⁊c̄. Propt̄ qd̄ timuit rōne p̄/
dicta: ⁊ iō mouit q̄rimoniā de familia
ſua q̄ſi aliqui fauerēt dauid: ⁊ p̱tȝ lr̄a:
m Rn̄dēs aūt ⁊c̄. Poſita occaſio
ne accuſatiōis: hic ꝯn̄r ponit̄ accuſan/
di act⁹/ cū d̄r: n Vidi inq̄t fi. iſai.
Nō noīauit eū ꝓprio noīe tanq̧ indi/
gnū noīari: volēs in hoc placere ſauli.
accuſat etiā achimelech ex ꝯſeq̄nti di.
✱ Qui cōſu
Moraliter. a Abijt ḡ inde da/ Moraliter
uid. Sequit̄: g Et dixit ad regē ts.21.b.
moab: maneat oro pr̄ me⁹ et mat̄
mea vobiſcū ⁊c̄. Per hoc aūt q̄ da
uid fugitiu⁹ et in periculo ſui corp̱is et
eoꝝ q̄ erāt ſecū an̄ oīa q̄ſiuit parentib⁹
ſuis ſecuritatē māſiōis: oſtēdit p̱ factū
q̄tū de parētib⁹ ſit curādū. k Dixitq̧ gad ⁊c̄. Per gad ꝓ
phetā ītelligit̄ bon⁹ p̄lat⁹ q̄ de ſalute maxie ſp̄uali ſuoꝝ ſubdi/
toꝝ debet eē ſollicit⁹: ⁊ iō monuit dd̄ recedere de loco vbi ſecu
ri⁹ erat corp̱al'r īter idolatras tn̄ p̱iculoſi⁹ ſp̄ual'r. Nā aliq̄ de
ſocietate dd̄ ad idolatriaȝ declinare poſſent ſi ibi diu māſiſſet.
iō dixit: † Vade in t̄rā iu. Vbi de⁹ colebat̄ tn̄ ſaul ei⁹ ad
uerſari⁹ ibi dn̄abat̄. Ex h̄ etiā q̄ dd̄ cū ſuis illuc iuit: oſtēdit̄ q̄
hoīes debēt eē mag' ſolliciti de cauēdo ſp̄uale p̱iculū q̄ꝫ corp̱a
le. m Rn̄dēs āt do. idu. Per doech q̄ īterp̄tat̄ mortu⁹:
allegorice ſignificat̄ iudas p̱ditor q̄ de morte xp̄i tractauit cū
p̄ncipib⁹ iudeoꝝ: ſic̄ doech denūciauit ſauli factū achimelech
ſignātis xp̄m. ſic̄ ca. p̄. fuit dictū: ⁊ p̱ illā denūciationē achime/

E a ¶ Qui ꝯſu. ꝓ eo dñm. dicũt
aliq̄ ꝙ iſte mentit⁹ fuit: ſicut relato
res ſolent plus dicere ꝗ̄ ſit in veri
tate. ꝯtrariũ tñ magis videt̃ verũ:
vt poſtea dicetur. b ¶ Miſit ḡ
rex ⁊c̃. Hic ꝯñr ponit̃ ipſius achi/
melech cũ ſuis citatio. ⁊ ptʒ lr̃a vſ/
qʒ ibi: c ¶ Rñdẽſqʒ achi. ad de
clarãdã ſuã innocẽtiã. d ¶ Et q̄s
in oi. ⁊c̃. q² negocia ſibi iniũcta a
rege fideliter fecerat. e ¶ Et ge/
ner re. ⁊ per ꝯñs eſt ei ſicut filius.
Gen̄. 37. c f ¶ Et ꝑgens ad ipe. tuũ. ꝓm/
3. c. pte ſe exponẽdo oĩbus periculis ꝓ
te ⁊ regno tuo. g ¶ Et glo. ĩ do
mo tua. i. honorabilis p̄re oĩbus
Vñ ⁊ in mẽſa ſolit⁹ erat ſedere im
mediate iuxta regẽ: vt habet̃. s. xx.
q̄ſi diceret. Neceſſe fuit in plurib⁹
articulis ꝓpter p̄dicta qđ iã diu eſt
vt pluries ꝯſuluerim ꝓ eo dñm. iđ
ſubdit̃: h ¶ Nũ ho. ce. ⁊c̃. q. d.
ſi hodie cepiſſeʒ ꝯſulere dñm ⁊ nõ
añ: poſſes me habere ſuſpectũ. illi
aũt q̄ tenẽt doech. s. falſum dixiſſe
dicũt. Nũ ho. ce. ⁊c̃. i. nec nũc nec
al's ꝯſului ꝓ eo dñm: ſed prior ex/
poſitio magis ꝯcordat lr̃e p̄cedẽti.
i ¶ Abſit hoc a me. ſ. ꝙ ꝯiuraue
rim in aliquo cõtra te. vñ ſubdit̃:
k ¶ Nõ eni ſci. ⁊c̃. ſed iſtud vide
tur repugnare ei qđ dictũ eſt ꝙ cõ/
3. 14. g ſuluit ꝓ eo dñm ⁊ ſi ꝯſuluit veriſi/
mile eſt ꝙ ſciuit de fuga ei⁹ a facie
ſaul ⁊ ſic negociũ ſciuit. Dicẽdũ ꝙ
dauid dixit tantũmõ ꝟbis genera/
lib⁹ ꝙ ꝑiculũ ſibi ĩminebat: ⁊ ꝙ cõ
ſuleret dñm vtrũ euaderet ꝑiculuʒ
illud ⁊ rogauit ſacerdotẽ vt oraret
ꝓ eo: ⁊ ꝑ h̃ achimelech ſcire nõ po
tuit ꝙ dđ fugeret a facie ſaulis: q²
frequẽter ip̄i dđ aliũde ꝑicula ĩmi/
nebãt. l ¶ Dixitqʒ rex. hic poni
tur ip̄i⁹ achimelech ⁊ oĩs dom⁹ pa
tris ſui iniuſta ꝯdẽnatio/ cũ dicit̃:
Morte morieris ⁊c̃. m ¶ Et ait
rex emiſ. dicit Ra. Sa. ꝙ iſti fue
rũt abner ⁊ amaſa q̄ mittebant̃ ad
regni negocia. n ¶ Noluerunt
ãt ⁊c̃. Sciebãt eni ꝙ nõ erat obe/
diendũ regi in illis q̄ ſũt cõtra deũ
et hoc accepant vt dicit Rab. Sa.
ab eo qđ dr̃ Joſ. i. d. Sic obediui/
mus in cũctis moyſi: ita obediem⁹
⁊ tibi: tm̃ ſit dñs de⁹ tuus tecũ. i. in
illis in q̄b⁹ volũtas tua eſt cõcors
volũtati diuĩe tibi obediem⁹: ⁊ nõ
in aliȷ̃s. o ¶ Et ait rex ad do.
iſte nõ fuit iude⁹ natiõe: ſʒ idume⁹
ꝯuerſuſ ad iudaiſmũ: ⁊ iđ nõ in tm̃
horruit ĩterficere ſacerdotes ſicut
aliȷ̃: verũtñ nõ fuit ſol⁹: q² nõ poſſʒ
tot hoĩes interficere ⁊ ciuitatẽ de/
ſtruere: niſi fuiſſent plures mali ſe
cũ. p ¶ Veſti. ephot li. venerãt
eni ad regẽ in veſtib⁹ in q̄b⁹ mini/
ſtrabãt añ deũ: vt magis flecterẽt
aĩm ei⁹ iratũ. q ¶ Nobe aũt ci.
⁊c̃. ſcʒ de mãdato ſaul: ĩ quo appa
ret magna crudelitas in vaſtatiõe
tot bonoꝝ: ⁊ in iugulatiõe tot ĩno/
cẽtiũ. r ¶ Euadẽs aũt. hic ꝯñr
ponit̃ hui⁹ facti denũciatio ipſi dđ
ꝑ ip̄m abiathar: q̄ effugerat vt per
dđ tutaret̃: ꝓpter quẽ dom⁹ p̄ris
ſui deſtructa fuerat. s ¶ Et ait
da. ⁊c̃. Hic ponit̃ ſcire improprie
ꝓ cõiecturare vel timere: nõ tñ re/
uelauit

quit filiũ iſai ĩ nobe apud achimelech
a filiũ achitob ſacerdotẽ: qui conſuluit
ꝓ eo dñm: ⁊ cibaria dedit ei: ſʒ et gla/
b diũ goliath philiſtei dedit illi. Miſit
ergo rex ad accerſiẽdũ achimelech fi/
liũ achitob ſacerdotẽ: ⁊ oẽʒ domũ pa
tris ei⁹ ſacerdotũ q̄ erãt in nobe. Qui
vniuerſi venerũt ad regẽ. Et ait ſaul
ad achimelech. Audi fili achitob.
Qui rñdit: † Preſto ſũ dñe. Dixitqʒ
ad eũ ſaul: Quare ꝯiuraſtis aduerſũ
me tu ⁊ fili⁹ iſai: ⁊ dediſti ei paneſ ⁊ gla
diũ: ⁊ ꝯſuluiſti ꝓ eo dñm vt ꝯſurgeret
aduerſum me inſidiator vſqʒ hodie ꝑ
c manẽs: Rñdenſqʒ achimelech regi/
d ait: Et q̄s in oĩb⁹ ſeruis tuis ſic̃ dauid
e f fidelis/ ⁊ gener regiſ: ⁊ ꝑgẽs ad ĩperiũ
g h tuũ: ⁊ gl'ioſus ĩ domo tua: Nũ hodie
i cepi ꝓ eo cõſulere dñm: Abſit hoc a
me/ ne ſuſpicet̃ rex aduerſus ſuũ ſuũ
rẽ huiuſcemõi in vniuerſa domo p̄ris
k mei. Nõ eni ſciuit ſeru⁹ tuus q̄cq̄ ſuꝑ
hoc negocio/ vel modicũ vel grãde.
l Dixitqʒ rex: † Morte morier̃ achime
m lech tu ⁊ oĩs dom⁹ p̄ris tui. Et ait rex

a ¶ emiſſarij ſunt qui impio regis mittunt̃ ad in/
terficiendos reos.

emiſſarȷ̃s q̄ circũſtabãt eũ: Cõuerti/
mini ⁊ interficite ſacerdotes dñi. Nã

a ¶ dauid ⁊ ſerui eius.

man⁹ eoꝝ cũ dauid eſt: ſciẽtes ꝙ fugiſ
n ſet ⁊ nõ indicauerũt mihi. Noluerunt
aũt ſerui reg' extẽdere man⁹ ſuas in ſa
o cerdoteſ dñi. Et ait rex ad doech: Cõ
uertere tu ⁊ irrue ĩ ſacerdoteſ dñi. Cõ
uerſuſqʒ doech idume⁹ irruit in ſacer/
dotes: ⁊ trucidauit in die illa octogin

a ¶ vt per habitũ religionis moueret̃ animus re
gis ad pietatem.

p taquinqʒ viros veſtitos ephot lineo.
q Nobe autẽ ciuitatẽ ſacerdotũ ꝑcuſſit
ĩ ore gladij: viros ⁊ mulieres: ꝑuulos
⁊ lactãtes: bouẽqʒ ⁊ aſinũ et ouẽ ĩ ore
r gladij. Euadẽs aũt vn⁹ fili⁹ achime/ †
lech filij achitob: cui⁹ nomẽ erat abia
thar. Fugit ad dauid: ⁊ annũciauit ei
s ꝙ occidiſſet ſaul ſacerdotes dñi. Et
ait dauid ad abiathar: Sciebã eni in
die illa ꝙ cũ ibi eẽt doech idume⁹: ꝑ/
culdubio annũciaret ſauli. Ego ſum
reus oĩm aiãꝝ p̄ris tui. Mane mecũ:
ne timeas. Si q̄s q̄ſierit aiam meã/ q̄/
ret ⁊ aiam tuam: mecũqʒ ſeruaberis.

Ca. XXIII

Et annũciauerũt dauid dicẽtes: Ec/ t
ce philiſtijm oppugnant

a ¶ annonã de areis aſportatã.

ceilã: ⁊ diripiũt areas. Conſuluit igit̃ v
dauid dñm/ dicẽs: Nũ vadã ⁊ ꝑcutiã

uelauit hoc achimelech: q² de futuro G
ꝯtingẽti certitudinẽ nõ hẽbat: ⁊ q² ſi
feciſſet: ſibi ꝑiculũ ĩminebat: q² forte
ꝑ ſacerdotes fuiſſet retẽt⁹ ⁊ ſauli tra
ditus: ip̄e aũt magis debebat p̄caue/
re ꝓprio ꝑiculo ꝗ̄ alieno. Si ãt q̄rat̃ Queſtio
q̄re doech ñ detinuit eũ: ⁊ q̄re nõ vo
cauit ad h̃ adiutoriũ ſacerdotũ. Dicẽ/
dũ ꝙ ex voto fuerat plurib⁹ dieb⁹ in
loco tabernacli cã oꝛonis vl' ad diſcẽ
dũ legẽ: vt dicũt hebrei: ꝓpt̃ ꝙ igno/
rabat modũ recedẽdi ip̄i⁹ dđ a ſaule:
⁊ ꝙ fugeret ibi bannit⁹.
✱ lech fuit occiſus ⁊ aliȷ̃ ſacerdotes Moraliter
occaſiõe eius: ⁊ ſil'r ꝑ tractatũ iude p̄
dictũ. xp̄s fuit capt⁹ ⁊ occiſus: ⁊ poſt
hoc ap̄li ⁊ martyres aliȷ̃ ꝓ fide ipſi⁹.
† ¶ Euadẽs autẽ ⁊c̃. Per euaſio
nẽ iſtius ſignificat⁹ fuit ſtatus ꝯfeſſo
rũ q̄ filij ſunt xp̄i ꝗ̄uis nõ tranſierint
ꝑ gladiũ. ¶ Moral'r ꝑ doech qui bo
nũ factũ innocẽtis ſauli retulit in ma
lũ: ſignant̃ adulatores ⁊ maligni re/
latores: ⁊ ꝑ hoc potẽtes ꝯcitãt cõtra
ĩnocẽtes: ⁊ h̃ eſt peſſimũ maxĩe qñ fit
ꝯtra ꝑſonas dđ ꝯſecratas. ſicut in ꝓ
poſito Ecc̃i. xxviij. b. Suſurro et bi/
linguis maledict⁹: turbauit eni mul/
tos pacem habẽtes. ¶ Ca. XXIII

Et annũciaue. da. Poſt/
ꝗ̄ ſaul ꝑſecut⁹ fuerat dauid
eũ banniẽdo. Hic ꝯñr eum Diuiſio
ꝑſequit̃ multipliciter inſeq̄ndo: ⁊ q²
deus facit cũ tẽptatiõe ꝓuentũ: iđ cir
ca hoc p̄mo ponit̃ ꝯtra dđ duplex in/
ſultus. ſcđo triplex ꝓuentus. ca. xxiiij.
Circa p̄mũ ſaul ꝑſequit̃ dđ. p̄mo in ci b
uitate. ſcđo ĩ deſerti vaſtitate/ ibi: Et
vidit dđ. Prima in tres: q² p̄mo cei/
la ꝑ dauid ꝓtegit̃. ſcđo in ea ꝯtra dđ
obſidio diſponit̃/ ibi: Nũciatũ eſt au
tẽ ſauli. tertio dđ dei reuelatione eri/
pit̃/ ibi: Qđ cũ reſciſſet. Circa primũ
dr̃: t ¶ Et annũciaue. da. ſcʒ viri
de ceila ĩminẽs eis ꝑiculũ. v ¶ Cõ
ſuluit ḡ da. do. erat eni parat⁹ iu/
uare filios iſrl': Tũ q² eos diligebat:
Tũ q² iã erat inunct⁹ rex: ⁊ iđ curam
habebat de eoꝝ ſalute: tñ ſicut debe/
bat p̄us voluit dñm cõſulere: ſed viri
✱ ſui eum
Moral'r. t ¶ Et annũciaue. ⁊c̃. Moraliter
ceilã. q̄ interp̄tat̃ ad fundã iuncta:
ideo ꝑ ip̄am ſignificat̃ militãs eccl'ia.
Funda nãqʒ bellicũ eſt inſtrumentũ:
vt ptʒ Judicũ. xix. Militans autẽ ec
cleſia ſemꝑ eſt cõiuncta bello ꝯtra de
mones ⁊ vitia. Per habitatores igit̃
ceile ſignificant̃ filij eccl'ie quorũ aliq̄
ſũt boni aliq̄ mali vſqʒ ad finẽ mũdi:
tñ bonus p̄latus qui ꝑ dauid ſignifi/
cat̃: eo ꝙ dauid fuit paſtor ouiũ debʒ
vtroſqʒ cõſolari: ſicut dauid habitato
res ceile cõſolatus fuit. v ¶ Et diri
piũt areas. i. rapiũt alimẽta de are
is: per q̄ ſignificant̃ ꝟba diuina ⁊ eu
chariſtie ſacr̃m: q̄bus fideles ſp̄ũali/
ter reficiunt̃. Hec autẽ alimẽta phili
ſtijm rapiunt qñ demones q̄ per phi
liſteos ſignificant̃ fructũ verbi diuini
et euchariſtie ſacramẽti ſuis tẽptatio
nibus impediũt. Sed dauid habita/
tores ceile ſaluat quãdo bonus p̄la/
tus ſuis p̄cib⁹ ⁊ exhortationib⁹ tẽpta
tiones demonũ erga ſuos ſubditos
euacuat. Sed qm̃ ſicut dictũ eſt in fi/
liȷ̃s eccl'ie aliq̄ mali ſunt ⁊ ingrati: iđ
ꝓ illis dr̃ ꝙ viris ceile ad tradenduʒ
✱ dauid in

a ¶ Deſcẽdet ⁊c̃. Rab. Si hic ſteteris de Ca. XXIII ſcẽdet ſaul ⁊ tradẽt te viri ceile in man⁹ ei⁹: ergo volũtatẽ eoꝝ indicauit. Viri aũt ceile ingrati bñficijs dauid: q̃s de manib⁹ philiſtinoꝝ liberauit: iudeoꝝ infidelitatẽ ſignificãt ⁊ incõſtantiã: q̃ redẽptori ſuo ĩgrati apꝺ ſeculi ptãtes inſidiant̃. Ceila aũt interp̃tat̃ ad fundã iacta: vel excellẽs ſibimet. In circũi-
3.11.b tu impij ambulãt ⁊ ſtult⁹ vt lu-
27.b. na mutat̃. b ¶ Ziphei ad ſaul in ga. ⁊c̃. Rab. Apud ſe latitãtẽ dauid ſauli ꝓdiderũt: ⁊ cũ eo de morte ei⁹ tractauerũt. Ziphei aũt florẽtes vł germinãtes ĩterp̃tant̃: ⁊ ſignificãt eos iudeos q̃ florẽ terreni regni appetẽtes: cũ p̃ncipib⁹ ſuis d̃ nece xp̄i tractauerũt: quõ euz ꝑ diſcipulũ ſuũ ꝑditũ apprehẽderẽt: ⁊ p̃ſidi ad ĩterficiẽdũ traderẽt: ⁊ florẽtes ſeculi xp̄m in mẽbris poteſtates ſcꝫ hui⁹ mũdi ꝓdunt.

philiſteos iſtos? Et ait dñs ad dauid: Vade ⁊
ꝑcuties philiſteos: ⁊ ſaluabis ceilã. Et dixerũt
viri q̃ erãt cũ dauid ad eũ: Ecce nos hic in iu- a
dea cõſiſtẽtes timem⁹: quãtomagis ſi ierim⁹ in
ceilã aduerſus agmina philiſtinoꝝ? Rurſuꝫ ḡ b
dauid ꝯſuluit dñm. Qui rñdẽs ait ei: Surge
vade ĩ ceilã. Ego eni tradã philiſteos ĩ manu
tua. Abijt ḡ dauid et viri ei⁹ in ceilã: ⁊ pugna- c

a ¶ oneranda de area.

uit aduerſum philiſteos. Et abegit iũmẽta eo- d
rum: ⁊ ꝑcuſſit eos plaga magna: ⁊ ſaluauit† da
uid habitatores ceilę. Porro eo t̄pe quo fugie e

a ¶ Q̃ꝺ moyſes iubẽte dño fecerat: ſicut etiã rõnale in q̃ erat doctrina ⁊ veritas: in quo etiã ꝯſuluit dauid dñm.

bat abiathar fili⁹ achimelech ad dauid in ceilã
ephot ſecũ habẽs deſcẽderat. Nũciatũ eſt aũt f
ſauli ꝙ veniſſet dauid ĩ ceilã. Et ait ſaul: Tra-
didit eũ dñs in man⁹ meas. Cõcluſuſq; eſt in-
trogreſſus vrbẽ: in q̃ portę ⁊ ſerę ſũt. Et p̄cępit
ſaul oĩ pp̄ło vt ad pugnã deſcẽderet in ceilã: ⁊
obſideret dd̄ ⁊ viros ei⁹. † Q̃ꝺ cũ dauid reſciſ- g
ſet q̄ p̄pararet ei ſaul clã malũ: dixit ad abia- h
thar ſacerdotẽ: † Applica ephot. Et ait dauid i
Dñe deus iſrael audiuit famã ſeru⁹ tuus ꝙ di
ſponat ſaul venire ad ceilã: vt euertat ꝑpt me k
vrbẽ. Si tradẽt me viri ceilę in man⁹ ei⁹: ⁊ ſi de l
ſcẽdet ſaul ſicut audiuit ſeru⁹ tuus? Dñe deus
a iſrł indica ſuo tuo. Et ait dñs: Deſcẽdet. Di m
xitq; dauid rurſũ: Si tradẽt me viri ceilę: ⁊ vi-
ros q̃ ſunt mecũ in manus ſaul? Et dixit dñs: n

a ¶ in voluntate habẽt vt tradent.

Tradẽt. Surrexit ḡ dauid ⁊ viri ei⁹ q̃ſi ſexcẽti:
⁊ egreſſi de ceila: huc atq; illuc vagabant̃ icer
ti. Nũciatũq; eſt ſaul ꝙ fugiſſet dauid d̃ ceila
⁊ ſaluat⁹ eſſet: q̄obrẽ diſſimulauit exire. Mo- o
rabat̃ aũt dauid ĩ deſerto in locis firmiſſimis:

¶ Ziph mons ſqualidus vel nebuloſus vel caligãs: vnus aũt de poſteris caleph ſic appellatus eſt.

mãſitq; in mõte ſolitudinis ziph in mõte opa-
co. Querebat tñ eũ ſaul cũctis dieb⁹: ⁊ nõ tra- p
didit eũ dñs ĩ man⁹ ei⁹. Et vidit dd̄ ꝙ egreſſus q
eẽt ſaul vt q̃reret aĩaꝫ ei⁹. Porro dauid erat ĩ r
deſerto ziph in ſilua. Et ſurrexit ionathas fili⁹ s

¶ ionathas.

ſaul: ⁊ abijt ad dauid ĩ ſiluã: ⁊ ꝯfortauit man⁹ t
ei⁹ in deo. Dixitq; ei: Ne timeas. Neq; eni in
ueniet te manus ſaul p̄ris mei. Et tu regnabis
ſup iſrł: ⁊ ego ero tibi ſcd̄s. Sed et ſaul p̄r me⁹
ſcit hoc. Percuſſit igit̃ vterq; fęd⁹ corã dño. v
Mãſitq; dauid in ſilua. Ionathas aũt reuer-
b ſus ẽ ĩ domũ ſuã. Aſcẽdert aũt ziphei ad ſaul x
ĩ gabaa dicẽtes: Nõne ecce dauid latitat apꝺ
nos in locis tutiſſimis ſiluę: ĩ colle achile q̄ eſt
ad dexterã deſerti? Nũc ḡ ſicut deſiderauit aĩa
tua vt deſcẽderes deſcẽde. Noſtrũ aũt erit vt

Nico.de lyra.

✳ ſui eũ auertebãt dicentes: a ¶ Ecce nos hic in iu. ⁊c̃. q̃ſi dicãt. ſi ierim⁹ ad bellandũ ꝯtra philiſteos audiet ſaul: et ſic dato ꝙ vicerim⁹ philiſteos oportebit nos pugnare cõtra ſaulẽ: ⁊ nõ poterim⁹ ꝓpter laborẽ belli p̄cedẽtẽ. b ¶ Rurſuꝫ ḡ da. cõ. do. nõ q̄ dubitaret de victoria: cũ iã ſup hoc habuiſſet diuinũ rñſum: ſed vt ex duplici reſpõſo diuino viri ſui eſſent ꝯfortati ⁊ pati ire cũ eo. c ¶ Et pug. ad phili. eos debellando. ideo ſubdit̃: d ¶ Et abe. iu. eo. q̃ adduxerãt philiſtei ad portandũ in terrã ſuam blada ⁊ alia bona hebreoꝝ. e ¶ Porro eo tẽ. ⁊c̃. iſtud ſubdit̃ ad rñdẽdũ q̃ſtioni tacite: q̄ dictũ eſt ꝙ dauid bis ꝯſuluit dñm: iõ poſſet q̃ri ꝑ quẽ ⁊ quõ: et rñdet̃ hic ꝙ ꝑ abiathar ſacerdotẽ q̃ fugiens ad dauid ſecũ apportauerat ephot: q̃ eſt veſtis ſũmi ſacerdotis in q̃ erat rõnale iudicij: in quo apparebat reſpõſio dñi: ꝑut dictũ fuit Exo. xxviij. f ¶ Nunciatũ eſt. Hic cõſequẽter ponit̃ diſpoſitio ad obſidendũ dauid in ceila ꝑ ſaul et viros eius. et patet littera. g ¶ Q̃ꝺ cuꝫ dauid reſciſ. Hic conſequẽter ponit̃ exceptio dauid cũ dicit̃: q̃ꝺ cum reſciſſet. per exploratores ſuos: eo ꝙ ſemꝑ de ſaule timebat. h ¶ Dixit ad abiathar ⁊c̃. id ẽ induere veſte ſacerdotali ad conſulendũ dñm. i ¶ Et ait dauid. ſcꝫ per ſacerdotẽ dominũ cõſulentẽ. k ¶ Vt euertat pro. ⁊c̃. ſi illi de ciuitate noluerint me ei tradere. l ¶ Si tradẽt me viri ⁊c̃. vt p̄caueãt ciuitati ſue licꝫ iſte due interrogationes ſint ſcripte ĩmediate abſq; reſponſione media. nõ tamẽ ſic fuerunt facte: ſed habito reſponſo de prima. ſ. de aduẽtu ſaul: facta fuit ſecũda de traditiõe dauid

Et ait dñs

m ¶ Et ait dñs: deſcẽdet. i. ſi manſeris in ciuitate deſcendet: q̄ nõ venit illuc: vt poſtea habet̃: quia dauid inde receſſerat. n ¶ Et dixit dñs: tradẽt. ſcꝫ ſi mãſeris in ciuitate: et ſaul illuc venerit: ita ꝙ cõditionalis eſt vera: q̄uis neutrum euenerit: ſicut iſta eſt vera: ſi homo volat habet alas q̄uis vtraq; pars conditionalis ſit falſa. ſequit̃: o ¶ Quobrẽ diſſimulauit exi. poſt dauid pro tunc. p ¶ Querebat tamẽ ⁊c̃. nõ ꝙ ſemꝑ ipſum actu q̃reret: ſed q̄ ſemꝑ habebat voluntatẽ q̃rendi ſi facultas capiendi ſe offerret: vel quia ſemꝑ actu ipſum nõ q̃rebat nõ ꝑ ſe: ſed ꝑ exploratores. q ¶ Et vidit da. hic ꝯñr ponit̃ ꝑſecutio dauid in deſerto: q̄ñ enim ſaul vidit ſe eſſe fruſtratuꝫ ab intentione ſua de obſidione dauid in loco clauſo muris: ꝑſecutus fuit eum in nemorib⁹ et ſiluis. In qua ꝑſecutione ſic ꝓceditur: q̄ primo dauid a ionatha cõfortat̃. ſecũdo a ſuis cõtribulibus accuſat̃ ibi: Aſcẽderũt autẽ ziphei. tertio ſaul in latibulis euꝫ ꝑſcrutat̃ ibi: At illi ſurgentes. Circa p̄mũ dicitur: Et vidit dauid ꝙ egreſſus eẽt ſaul. ad q̃rendum dauid per nemora ⁊ deſerta: ⁊ ideo verſabat̃ dauid in tutioribus locis: ⁊ hoc eſt q̃ꝺ dicit̃: r ¶ Dauid erat in deſer. ziph. qui eſt locus nemoroſus ⁊ opac⁹. s ¶ Et ſurrexit iona. de ſocietate patris ip̄o ignorãte. t ¶ Et abijt ad da. in ſil. ſciebat eni vbi eſſet: q̄ frequẽter mittebant nũcios ad inuicẽ: occulte tñ. cetera patẽt vſq; ibi: v ¶ Percuſſit igit̃ vterq; fedus. tribus enim vicibus inijt ionathas fedus cum dauid. p̄mo in domo. ſecũdo in agro: vt patꝫ ex ſupradictis. xviij. ca. ⁊. xx. tertio in deſerto: vt hic patet: in ſignũ ꝙ fidelis aĩa que ſignificat̃ per ionatham debet inire fedus cum deo qui per dauid intelligit̃. primo in domo cordis. ſecũdo in agro operis. tertio in deſerto contemplationis. x ¶ Aſcenderunt autẽ ziphei. Hic ponitur accuſatio dauid per contribules ſuos. Ziphei eni deſcẽdert a ziph qui fuit de genere caleph: vt habet̃. j. Paral. ij. ca. et. iiij. caleph aũt fuit de tribu iuda ſicut et dd̄. Ex quo patꝫ ꝙ ziphei fuerũt de eadẽ tribu cuꝫ

✳ dauid. Ar

✳ dauid in man⁹ ſaulis fuerunt parati ſicut dicit̃ infra. n ¶ Et dixit dñs: tra. et ꝑ hoc ſignificant̃ mali ſubiecti q̃ bonos p̄latos ſuos neq̃ter accuſant ⁊ tradũt manib⁹ tyrannoꝝ. x ¶ Aſcẽde. autẽ ziphei. q̃ interp̄tant̃ germinantes vel florẽtes: ⁊ ſignificãt phariſeos q̃ ex radice ſup-bie gemĩauerũt ĩ odiũ xp̄i ꝑ

m v ✳ dauid

alˢ † dñs

Diuiſio

† ſ.30.b

† Exo.39.8.

Moraliter

E ☙ dauid. Ex q̃ ptʒ malicia eoꝝ q̃ ꝯtribulē ſuū īnocētē accuſauerūt: ⁊ cū hoc ad tradēdū eū ꝓditorie ſe obtulerūt. ⁊ ptʒ lr̄a vſqꝫ ibi: a ¶ Cōſiderate ⁊ vi. ⁊c̄. Quia ad euitādū inſidias meas mutat loca: ⁊ ſic nō poſſum eū inuenire. b ¶ Et reuer. ad me ⁊c̄. i. denūciādo mihi certa loca in q̄bus inueniat̄ ne exercit⁹ me⁹ incertitudīaliter vagādo ab ei⁹ captione fraudet̄. c ¶ Qz ſi etiā ⁊c̄. In cauernis. d ¶ Perſcruta. eū ⁊c̄. hoc dixit ſaul: vt ciphei eēnt mag̃ aīati ad faciēdū volūtatē ipi⁹ ſaul: q̄ſi hoīes militares illi⁹ trib⁹ eēnt ꝯ dd̄ ī facto iſto: ſic̄ ⁊ ipi: ⁊ forſitā ita erāt ꝙ ſic̄ ciphei q̄ erāt hoīeſ rurales tīore vl̄ fauore reg̃ erāt ꝯrij dd̄: ſic et hoīes bellatores ſaltē ꝓ mag̃ pte. e ¶ At illi ſur. Hic ꝯn̄r deſcribit̄ ꝑſcrutatio ipi⁹ dauid a ſaule ꝑ indiciū cipheoꝝ: et ħ eſt qd̄ d̄r: f ¶ Abierunt in ⁊c̄. Ut explorarēt loca in q̄b⁹ dd̄ latitabat. g ¶ Dauid aūt ⁊c̄. Dicit Ra. Sa. ꝙ maon eſt nomē ciuitat̃ cui adiacet deſertū ab ea ſic noīatū. h ¶ Fuit ḡ ſaul ⁊c̄. poſt renūciationē cipheoꝝ: vt dictū eſt. i ¶ Et nū. eſt da. Per exploratores ſuos. k ¶ Statimqꝫ de. ad pe. Dicūt aliq̄ ꝙ eſt nomē caſtri: vbi dauid repoſuit ea q̄ habebat vt eēt expeditioꝛ. Alij aūt dicūt ꝙ erat cauerna ī rupib⁹ magna ⁊ occulta in q̄ dauid repoſuit p̄dicta: noluit tm̄ ibi remanere/ ne forte ꝑ ſaul ibi icluderet̄. ſeq̄t̄: l ¶ Porro dauid ⁊c̄. Sʒ videt̄ ꝙ in hoc dubi⁹ fuerit in fide: qꝛ ꝑ reuelatōeʒ diuinā certitudīaliter habuerat ipm̄ fore regē poſt ſaul. Dicēdū ꝙ n̄ deſꝑabat euaſionē ꝓ ſua ꝑſona: qꝛ cert⁹ erat de īpletione diuini ꝓmiſſi: ſed deſꝑabat ſe poſſe

tradam⁹ eū in man⁹ reg̃. Dixitqꝫ ſaul: Bn̄dicti vos a dn̄o qꝛ doluiſtis vicē meā. Abite ḡ
oro ⁊ diligēti⁹ p̄paratē ⁊ curioſi⁹ agite: ⁊ ꝯſide
rate locū vbi ſit pes ei⁹ velociter: vel q̄s vide
rit eū ibi vbi dixiſtis. Recogitat eni de me ꝙ
a callide inſidier ei. Cōſiderate ⁊ videte oīa la
b tibula ei⁹ in q̄b⁹ abſcōdit̄: ⁊ reuertimini ad me
c ad rē certā/ vt vadā vobiſcū. Qz ſi etiā in ter
d rā ſe obſtruxerit: ꝑſcrutabor eū in cūctis mili
e f bus iuda. At illi ſurgētes/ abierūt in ciph añ
g ſaul. Dauid aūt ⁊ viri ei⁹ erāt in deſ̄to maon
h i cāpeſtrib⁹ ad dexterā ieſimuth. Fuit ḡ ſaul
i ⁊ ſocij ei⁹ ad q̄rēdū eū. Et nūciatū eſt dauid.
k Statimqꝫ deſcēdit ad petrā/ ⁊ v̉ſabat̄ in deſ̄ †
to maon. Qd̄ cū audiſſet ſaul: ꝑſecut⁹ eſt da
uid in deſ̄to maon. Et ibat ſaul et viri ei⁹ ad
latus mōtis ex pte vna. Dauid aūt ⁊ viri ei⁹
erāt in latere mōtis ex pte altera. Porro da l
uid deſperabat ſe poſſe euadere a facie ſaul.
Itaqꝫ ſaul ⁊ viri ei⁹ i modū corone cingebāt
dauid ⁊ viros ei⁹/ vt caperēt eū. Et nūci⁹ ve m
nit ad ſaul dicēs: Feſtia ⁊ veni: qm̄ ifuderūt
ſe philiſtijm ſuꝑ t̄rā. Reuerſus eſt ergo ſaul
deſiſtēs ꝑſeq̄ dauid: ⁊ ꝑrexit in occurſū phili
ſtinoꝝ. Propt̄ hoc vocauerūt locū illū petrā n
diuidentem. ¶ Ca. XXIIII
Aſcendit ergo dauid inde: et ha o
a ¶ fons hedi vel oculus tentationis.
bitauit in locis tūtiſſimis engad

euadere abſqꝫ bello cū ſaule: qd̄ q̄dē bellū horrebat: qꝛ timebat d̄ morte viroꝝ ſuoꝝ ⁊ aliq̄ꝝ q̄ erāt cū ſaule eū ſeq̄ntiū in ħ mag̃ īuolūtarie q̄z volūtarie. m ¶ Et nū. ve. ⁊c̄. ħ factū eſt ex ꝯdeſcēſiōe diuīa: vt ſaul īpediret̄ a captiōe dd̄. n ¶ Propt̄ hoc ⁊c̄. qꝛ ibi fuit diuiſus exercit⁹ ſaulis a ꝑſecutōe dd̄.

Moraliter ✳ dd̄ ſignificati: ſic̄ dictū eſt. ſ. in plib⁹ locis: ⁊ ex odio ꝑſecuti ſūt eū vſqꝫ ad mortē/ eo ꝙ arguebat vitia eoꝝ. Et de ħ pōt accipi qd̄ d̄r Ezech. vij. c. Floruit v̄ga/ germinauit ſuꝑbia/ iniq̄tas ſurrexit in v̄gā īpietatis: magna enī īmo maxima īpietas fuit vſqꝫ ad mortē ꝑſeq̄ īnocētē ⁊ mūdi ſaluatorē. Per ħ igit̄ ꝙ ciphei inſidiati ſūt dd̄ vt in man⁹ ſaul traderet̄: ſignificata fuit inſidiatio phariſeoꝝ ꝯ xp̄m vt traderet̄ in man⁹ herodis. Mar. iij. a. Exeūtes āt phariſei cū herodianis ꝯſiliū faciebāt quō eū ꝑderēt. Sʒ ſicut dauid tūc inuaſit eoꝝ inſidias. ſic̄ d̄r: † ¶ Statimqꝫ de. ad petrā. Ita ieſus tūc cū diſcipl̄is ſuis ſeceſſit ad mare vt dicit̄ Mar. iij. ¶ In ca. xxiij. vbi d̄r in poſtil. Et dixit dn̄s tradēt. i. ſi ꝑmāſeritis in ciuitate ⁊ ſaul illic venerit ita ꝙ ꝯditionalis eſt vera.

Additio. j.

Licʒ ꝯditional̄ poſſit eē vera: q̄uis vtraqꝫ ei⁹ ꝑs ſit falſa: nūq̄z tm̄ ꝯditional̄ eſt v̄a q̄n oppoſitū ꝯſeq̄ntis ē cōpoſſibile añcedēti. vñ iſta ꝯditionalis: ſi hō currit baculus eſt in angulo: eſt falſa: lʒ vtraqꝫ ei⁹ ꝑs eēt v̄a: ⁊ iō in ꝓpoſito nō ſaluat̄ v̄itas diuīe rn̄ſiōis ꝑ ħ ꝙ ꝯditionalr̄: vt ī poſtil. d̄r. ſ. ſi māſeritis in ciuitate ⁊ ſaul illuc venerit/ tradēt. Nā ꝓ tūc. ſ. tꝑe rn̄ſiōis poſſibile erat ꝙ nō traderet̄ dd̄ ab illis de ceila: lʒ illuc remāſiſſent/ ⁊ ſaul illuc veniſſet: cū q̄libet iſtaꝝ ꝓpoſitionū erat mere ꝯtingēs ⁊ cōpoſſibilis alteri / vt de ſe patʒ. Nec valet dicere ꝙ apud deū: cui⁹ ſcientia eſt infallibilis p̄dicte ꝓpoſitiōes erāt neceſſarie. Nā diuīa p̄ſciētia lʒ ſit certiſſima: nō tm̄ tollit ꝯtingētiā a reb⁹: ꝓut cōiter tenet̄ a doctorib⁹. Vñ ad

Vñ ad ſaluandū veritatē diuine reſpōſiōis aliter videt̄ dicēdū. ſ. ꝙ dauid q̄rebat a dn̄o apud quē oīa ſunt nuda ⁊ aperta. vtrū ſaul habebat in corde deſcēdere ad ceilā/ vt ipm̄ appħenderet. Silr̄ q̄rebat dauid a deo vtrū viri ceile habebāt in corde vt traderēt dauid ⁊ viros ei⁹ in manu ſaul ꝓpter liberationē ſuā. Et ad vtrūqꝫ de⁹ reſpōdit affirmatiue: q̄ quidē reſpōſiones fuerūt vere: etiā ſi ſaul nō deſcendit nec dauid fuit traditus: qꝛ in mēte eorū erat ſic facere: occurrente oportunitate: ꝓut deo q̄ nouit corda hoīm erat notū ⁊c̄. G

¶ In eodē ca. xxiij. vbi dicit̄ in poſtil. Porro dauid deſperabat ſe poſſe euadere.

¶ Additio. ij. Translatio nr̄a in hoc loco multū deuiat a veritate hebraica. Nā ibi in hoc loco ſic dicit̄: Porro dauid feſtinabat ad eūdū a facie ſaul: vt ptʒ bn̄ intelligēti illā linguā: ⁊ ſic ibi nō fit mētio de deſperatiōe. Nā poſito ꝙ dauid certitudinalit̄ credebat ſe/ ipm̄ fore regē poſt ſaulē: ꝓut fuerat ſibi diuinit⁹ reuelatū: ex ħ non tollit̄ q̄n faceret q̄ʒtum in ipo erat ad ſaluādū vitā ſuā ⁊ ſuoꝝ ⁊c̄.

Replica.

In capi. xxiij. vbi poſtillator vult verificare diuinā reſpōſionē/ cū d̄r: Si māſeritis tradēt. dicit illā rn̄ſionē eſſe verā cōditionalr̄. i. ex ſuppoſitiōe ſi ſaul deſcēderet ⁊ dauid maneret. Burgē. neſcio q̄d ꝯfuſum murmurās mēſurare videt̄ veritatē falſitatē aut poſſibilitatē partiū: volēs illā cōditionalē nō eſſe verā: ſi māſeritis trademini: eo ꝙ vtraqꝫ pars erat mere cōtingēs: ⁊ ſic alteri cōpoſſibilis: ſʒ iſtud nō eſt dictū. Nā ſ̄m logicos veritas cōditionalis vel falſitas nō eſt ex veritate aut falſitate partiū: ſicut nec ꝯtingētia: qꝛ etſi partes ꝯditionalis ſint ꝯtingēteſ ſtat bn̄ ꝯditionalē eſſe neceſſariā: īmo ſtat partes eſſe īpoſſibiles: dūmodo nō ſint incōpoſſibiles: ⁊ tm̄ cōditionalē eſſe verā īmo neceſſariā. Exēplū p̄mi: ſi ſortes currit ſortes mouet̄. Exēplū ſc̄di: ſi hō eſt aſin⁹ homo eſt rudibilis. Oīs igit̄ ꝯditionalis falſa eſt īpoſſibilis: oīs vera eſt neceſſaria: qꝛ nulla eſt vera niſi eq̄polleat ꝯſeq̄ntie bone ⁊ formali: in q̄ oppoſitū ꝯſeq̄ntis nō pōt ſtare cū añcedēte: nūc aūt ꝓpter veritatē ſaluandā diuine reſpōſiōis q̄ dicit̄: Si māſeritis tradent: hec ꝯditionalis eſt neceſſaria: q̄uis vtraqꝫ pars eius ſit mere ꝯtingēs: ſicut illa de v̄tute ſermonis: ſi ſortes currit ſortes mouet̄: ita ⁊ iſta de q̄ ſermo: ⁊ ſi nō ſit vera de v̄tute ſermonis: eſt tm̄ neceſſaria v̄tute ſentētie dei nō obſtāte cōtingētia antecedētis ⁊ cōſeq̄ntis ſicut illa: ſi ſortes eſt p̄deſtinatus ſaluabit̄ eſt neceſſaria: q̄uis ⁊ antecedēs et cōſeq̄ns ſit mere ꝯtingēs. Et ꝑ iſtā logicā magiſter ſentētiaꝝ: in p̄mo lib. ſoluit argumēta in ꝯriū/ dicēs: ꝙ ſortes ſ̄m talē cōditionalē neceſſario ſaluabit̄ neceſſitate ꝯſeq̄ntie/ ſed nō neceſſitate ꝯſeq̄ntis. H

¶ In eodē ca. Burgeñ. notat nr̄am trāſlationē: ſicut ⁊ poſtillator in tractatu ſuo de differētia nr̄e trāſlatiōis ⁊ hebraice veritatis: cū lr̄a dicit de deſperatiōe dauid. Dicūt enī in lr̄a hebraica nō haberi li deſperauit/ ſed loco ei⁹ feſtinauit. vñ trāſlatio nr̄a pōt habere veritatē de deſperatōe q̄ʒtū eſt de remedio humano nō q̄ʒtū eſt de ſubſidio diuino: qd̄ ſtatim apparuit cū de diuina ordinatiōe occurreret nūci⁹ q̄ ſaul a ꝑſecutiōe dauid auerteret: ad pugnādū cōtra philiſteos ſollicitaret: de dei enī auxilio dd̄ nūq̄z deſperauit. ¶ Ca. XXIIII

Aſcēdit ḡ da. inde ⁊c̄. Poſtqꝫ deſcript⁹ eſt multiplex inſult⁹ ꝯtra dd̄. Hic ꝯn̄r deſcribit̄ triplex dei ꝓuētus erga ipm̄: qꝛ p̄mo ſaul ei⁹ ꝑſecutor manib⁹ ei⁹ tradit̄. ſc̄do nabal ei⁹ irriſor morit̄. ca. xxv. tertio ſaul factus erga eū mentitor iterū ei exponit̄ ca. xxvj. Prima in duas: qꝛ p̄mo deſcribit̄ crudelitas ſaulis dauid ꝑſequētis. ſecūdo benignitas ipi⁹

☙ gnitas ipi⁹

C. XXIIII

a ¶ Eratq; ibi ſpe. ꝛc. Rab. Rex ex īprouiſo exceptꝰ inſidiis. qđ innocēti moliebat: incidit ī foueā quā fecit. Dauid vero ꝓ malis bona retribuēs: nō occidit eū: ſed in teſtimoniū facti orā chlamydis abſcidit: cū faciliꝰ eſſet aduerſariū pdere q̄ fallere: latuit dđ in ſpelūca. ne inueniret. Tegit aūt terra. i. carne qui latet in ſpelunca. Jeſus aūt latebat in carne quam acceperat de terra ne a iudeis inueniret diuinitas. Si enī cognouiſſent nunq̄ deū glīe crucifixiſſent. Illi ğ nō cognoſcentes deū: hoīem pſecuti ſūt. In ſpelūcā fugit xp̄s a facie ſaul: tādiu enī pſecuti ſunt illū iudei: donec in monumēto poneret qđ exciſum erat ī petra. Saul ad purgādū ventrē ſpelūcā ingredit: q2 iudei ꝯceptā maliciā cōtra xp̄m q̄ſi odorē fetidū emiſerūt: ꝛ cogitatiōes malas factis deterioribus oſtendebant. Dauid ſeruare ſaulē q̄ pdere maluit: quē ī antro occultatꝰ ipſo teſtāte habuit. Sic et xp̄s cū eſſet in ſpelūca carnis pſecutorē pplm in ptātē habuit: nec occidit. de q̄ ſcriptū erat: Ne occidas eos. Sūmitatē chlamydis ſilenter abſcidit: q2 xp̄us iudeos nō occidit: ſ3 gloriā regni abſtulit. Chlamydis enim abſciſio regni amputatio. Vñ cū ſaul veſtimētū dirupit ſamuel: ait ſamuel. Dirupit dñs regnū iſrl̄ de manu tua. b ¶ Saul. Gregꝰ. Moralr̄. Quid p ſaul niſi mali rectores. Quid p dđ niſi boni ſubditi ſignātur. Saul vētrē purgare eſt prauos p̄poſitos ꝯceptā ī corde maliciā vſq; ad opa miſeri odoris extēdere: ꝛ cogitata apud ſe noxia factis exteriorib9 exequēdo mōſtrare. Quē tñ dauid ferire metuit: q2 pie ſubditoꝝ mētes ab oī ſe peſte obtrectationis abſtinētes p̄poſitoꝝ vitā nullo lingue gladio pcutiunt: etiā cū impfectionē rep̄hēdūt: q2 ſiqñ ꝓpt̄ infirmitatē ſe abſtinere vix pñt: extrema q̄dā atq; exteriora p̄poſitoꝝ mala: ſed tñ hūiliter loquunt: ꝛ q̄ſi orā chlamydis ſilēter incidūt: q2 dū p̄late dignitati ſaltē innoxie: ꝛ latēter derogāt: q̄ſi regis ſuppoſiti veſtē fedāt: ſed tñ ad ſemetipſos redeūt: ſeq; de tenuiſſima verbi laceratōe rep̄hēdūt. Dauid enī pcuſſit cor ſuū: eo q abſcidiſſet orā chlamydis ſaul: facta q̄ppe p̄poſiti oris gladio ferienda nō ſūt: etiā cū recte rep̄hendēda videant. Si qñ vero ꝯtra eos vel in minimis lingua labit: neceſſe eſt vt p afflictionē pnīe cōprimat: vt ad ſeipm̄ redeat: ꝛ cū p̄poſite dignitati deliq̄rit: eius ꝯtra ſe iudiciū ſibi q̄ p̄latus eſt phorreſcat. Nā cū p̄poſitis delinq̄mꝰ: eiꝰ ordinatiōi qui eos nobis p̄tulit obuiamꝰ. Vñ moyſes cū ꝯtra ſe ꝛ aarō pplm cōq̄ri cognouiſſet ait: nos enī q̄d ſumꝰ: nec ꝯtra nos murmur vrm̄ eſt: ſ3 cōtra deū. c ¶ Viuit dñs. Defectiua lr̄e Joſephꝰ ſuppleт: q̄ erāt cū eo redarguebāt eū. Seruabat eī inimicū q̄ volebat delere eū ꝛ ſedauit eoſ. d. Viuit do. ꝛc.

[margin: R. A.] [margin: 3.2.b] [margin: 5.11.c] [margin: Moraliter] [margin: B]

di. Cūq; reuerſus eēt ſaul poſtq̄ pſecutꝰ eſt philiſteos: nūciauerūt ei dicētes: Ecce dauid ī deſerto ē engaddi. Aſſumēs ğ ſaul tria mi † lia electoꝝ viroꝝ ex oīni iſrl̄: pre‑ a xit ad inueſtigādū dauid ꝛ viros eiꝰ / etiā ſup abruptiſſimas petras

¶ ibices ſūt aīalia q̄ de rupib9 cadētia ſe cornib9 excipiūt.

q̄ ſolis ibicib9 puie ſunt. Et venit b

a ſ locus ſic appellatus.

ad caulaſ ouiū q̄ ſe offerebāt viāti a Eratq; ibi ſpelūca quā īgreſſus ē c ſaul vt purgaret vētrē† Porro dauid ꝛ viri eiꝰ ī iteriore pte ſpelūce latebāt. Et dixerūt Pui dauid ad eū. Ecce dies de q̄ locutꝰ eſt dñs d ad te. Ego tradā tibi inimicū tuū vt facias ei ſicē placuerit in oculis tuis. Surrexit ğ dauid ꝛ precidit †

¶ chlamys eſt ſagū militare: q̄ etiā pyrotica dicit: eo q acuminata ſit ex vtraq; parte: qua ptingit vſq; ad talos.

b orā chlamydiſ ſaul ſilēter. † Poſt hec pcuſſit cor ſuū dđ: eo q abſci e diſſet chlāydis orā ſaul. Dixitq; ad viros ſuos: Propitiꝰ ſit mihi dñs ne faciā hāc rē dño meo xp̄o dñi: vt mittā manū meā ī eū: q̄m c xp̄s dñi ē. † Viuit dñs: q2 niſi dñs f pcuſſerit eū: aut dieſ eiꝰ venerit vt

a ¶ peſte vel aliquo huiuſmodi.

moriat: aut deſcēdēs in p̄liū pierit: ꝓpitiꝰ ſit mihi dñs vt nō mittā manū meā ī xp̄m dñi. Et cōfregit dauid viros ſuos ſmōib9 iſtis: et nō pmiſit eos vt ꝯſurgerēt ī ſaul. Porro ſaul exurgēs de ſpelūca / pgebat cepto itinere. Surrexit āt g dauid poſt eū: ꝛ egreſſus de ſpelunca clamauit poſt tergū ſaul / dicēs: Dñe mi rex. Et reſpexit ſaul poſt ſe. Et iclinās ſe dauid ꝓnus ī trā ꝛ adorauit. Dixitq; ad ſaul. Quare audis verba hoīm loquētiū: dauid q̄rit malū aduerſu3 te: Ecce viderunt hodie oculi tui q tradiderit te dñs in manu mea in ſpelūca: ꝛ cogitaui vt occiderē te ſ3 pepcit tibi oculꝰ meꝰ. Dixi enī: nō extēdā manū meā ī dñm meū: q2 xp̄s dñi ē. Quin potiꝰ pr̄ mi / vide ꝛ ꝯgnoſce orā chlamydis tue ī

Nico. de lyra

❧ gnitas ipiꝰ dauid ſibi parcētis: ibi: Eratq; ibi ſpelūca. Crudelitas aūt ſaulis apparet eo q q̄rebat dđ in rupib9 q̄ſi inacceſſibilib9: ita q ex deſiderio occidēdi eū exponebat ſe ꝛ ſuū exercitū periculis multꝭ ꝛ magnis ꝛ hoc eſt qđ dr̄: a ¶ Perrexit ad inue. ꝛc. id capreis ſiluestrib9: ꝛ dicūt aliq̄ q iſte capre ſunt huiꝰ cōditionis q de alto pñt p̄cipitare ſe: ꝛ in cornib9 ſuis ſe recipe abſq; leſione. b ¶ Et venit ꝛc. i. q̄ erāt ꝓpe viā cōmunē. vt in heb. hr̄: Ad caulas ouiū ſup viā:

ſup viā: venit aūt illuc ſaul nō ad q̄rendū dđ: q2 nō credebat q auderet ſe ꝓpe viā ponere: ſ3 venit illuc q2 recedēs ab ipiꝰ dauid inueſtigatiōe: quē in locis aptis ꝓ fugitiuis nō inuenerat: ꝛ dđ in cauerna vie ꝓpinq̄ cū viris ſuis ſe poſuerat: eo q ſilr̄ credebat q ſaul eū ibi nō q̄reret ſed tm̄ in lociſ a cōi ſtrata remotꝭ. c ¶ Eratq; ibi ſpe. Hic ꝯñr deſcribit benignitas dauid pcētis ſauli ipm̄ ad mortē pſequēti. vbi p̄mo deſcribit ipiꝰ dauid miſeratio. ſcđo miſeratiōis declaratio / ibi: Surrexit autē dđ poſt eū. tertio ſaulis rñſio / ibi: Cum aūt cōpleſſet dđ. Miſeratio aūt dđ apparet manifeſte in duobus. ſ. ei parcendo cū poſſet eū occidere: ꝛ viros ſuos refrenando ab eiꝰ inuaſione. ꝛ pat3 lr̄a his exceptis. d ¶ Ecce di. ꝛc. In ſcptura p̄cedēti nō inuenit h̄ ſed doc. dicūt cōiter q h̄ fuit ſibi dictū qñ fugiēs ſaul venit ad ſamuelē: vt dictum eſt. ſ. xix. e ¶ Percuſ. cor ꝛc. i. ꝯſcia ſua eū rep̄hēdit: ꝛ ſic dđ eſt accuſatiui caſus: q2 in h̄ fecerat irreuerētiā ipi ſaul: qui honorādꝰ erat q̄diu in regno tolerabat a deo: ꝓpt̄ qđ dicūt hebrei q dđ circa mortē fuit punitꝰ. in ſili. ſ. in veſtib9 q̄bus optus nō calefiebat. vt pleniꝰ videbit. ī. iij. li. f ¶ Viuit do. ꝛc. vſq; ibi excluſiue. Et cōfre. da. ꝛc. nō eſt in heb. nec in libris correctis. Fuit enī q̄d oppoſitū p modū gloſe: ꝛ poſtea inſertū eſt textui per ignorātiā ſcriptoꝝ ſeu aliq̄ꝝ correctoꝝ. Cauſa aūt appoſitionis. p̄mo p modū gloſe vt credo fuit: q2. ī. xxvi. ca. dauid dixit iſta vba in ſili caſu quo poterat interficere ſaul. g ¶ Surre. āt da. hic ꝯñr deſcribit dicte miſeratōis māifeſtatio: p h̄ q dđ aliq̄ntulū ſeq̄ns ſaulē oñdit ei ptē ſue chlamydis abſciſā: p h̄ māifeſte declarās q ita facilir̄ eū occidiſſet ſi voluiſſ3 ꝛ p h̄ ꝓbat falſitatē doech ꝛ alioꝝ q̄ accuſabāt dđ erga eū: ꝛ pt3 lr̄a vſq; ibi: ❧ Vlciſcat

[margin: C] [margin: Diuiſio] [margin: †2. q. 7. §. itē obiicit. 1. q. 1. c. dñs] [margin: D] [margin: † De pe. di. 2. §. oppont tur. ibi: q̄rē ti aīam ſuā pepercit] [margin: Moraliter]

Moraliter. † ¶ Aſſumēs ğ ſaul ꝛc. ad inueſti. dauid. Alleg. p ſaul qui cū ſociis ſuis q̄rebat dđ ſup abruptiſſimas petras q̄ ſolis capreis ſiluestribus ſuut puie: ſignificat cayphas pōtifex anni illiꝰ vt dicit Joh. xi. q̄ cū aliis ſacerdotib9 q̄rebat mortē xp̄i per vias ꝛ modos irrōnabiles: qđ nullus deberet q̄rere. c ¶ Eratq; ibi ſpelunca ꝛc. in qua latebat dauid: ideo per ipſam ſignificari pōt humanitas xp̄i in qua latebat diuinitas. Phil. ij. a. Qui cū in forma dei eſſet nō rapinā arbitratus eſt eſſe ſe equalē deo: ſed ſemetipſum exinaniuit formā ſerui accipiens. in ſimilitudinē hominū factus: ꝛ habitu inuētꝰ vt homo. c ¶ Quā ingreſſus eſt ſaul ꝛc. cayphas eni3 conſiderās chriſtū purū hominē emiſit illud verbū fetidū: Expedit vobis vt vnus homo moriat ꝓ pplo: licet enim ipſe ꝛ alii nō haberēt aliquā cauſa3 rationabilē interficiēdi xp̄m innocentē: tamē ne occaſione eiꝰ romani venirēt ꝛ tollerēt locū ꝛ gentē: affirmās minꝰ malū eſſe innocentē interficere q̄3 locū ꝛ gentē perire. † ¶ Surrexit ğ dauid ꝛc. per hoc ſignificat q xp̄s poſt reſurrectionē ſuā ꝛ aſcēſionē abſcidit a iudeis regni ꝛ ſacerdotii dignitatē. Scđm vero litteralē ſenſum dauid orā chlamydis abſcidit: vt p hoc oñderet ſauli q ipm̄ ſi voluiſſet occidere potuit Et ſilr̄ xp̄s q̄rētibus eū cape hoc oſtēdit: na3 ex ſolo verbo qđ dixit eis: ego ſum. oēs ad terrā ꝓſtrauit.

[margin: † ī. 26. b.]

Oꝛtuus eſt Ca.XXV
aūt ſamuel. a ¶ Pha-
ran. Rab. Oppidū eſt in
arabia vicinū ſaracenis: q̄ in ſolitudi-
ne erāt. ꝑ hoc trāſierūt filij iſrl̄ cum de
monte ſinai caſtra mouiſſent. eſt autē
contra auſtralē plagā ⁊ diſtat ab haila
ꝯtra orientē itinere dieꝝ triū. In deſer
to pharan memoꝛat ſcriptura habitaſ-
ſe iſmaelē: a quo iſmaelite q̄ nunc ſara
ceni dicunt̄. legimus ⁊ chodoꝛlaomoꝛ
ꝑcuſſiſſe eos q̄ erāt in deſerto pharan.
b ¶ Nabal. Rab. Vir durus ⁊ peſſi
mus iudeos ſignificat qui vua fellis ⁊
botri amaritudine debꝛiati dura ceruī
ce ⁊ incircūciſi coꝛde ſemꝑ ſpūſancto re
ſiſtebant. et legē carnaliter ſequētes:
ſtulti facti ſunt. Nabal enī interp̄tat̄
inſipiens vel demēs. Ideo chꝛiſtum ⁊
apl̄os refectionē fidei ⁊ boni operis ex
petētes reſpuēdo dixerunt: hunc neſci
mus vnde ſit: nos aūt moyſi diſcipuli
ſum⁹. Abigail ꝟo prudētiſſima ⁊ ſpeci
oſa plebē illā ſignificat. que ad deū cō-
uerſa eſt. Interpꝛetat̄ patris mei exul-
tatio. vn̄: Gaudiū erit in celo ſuꝑ vno
peccatoꝛe

Pharan

† De pe. di. 2. §. opponi tur vltra me dium

Ioh. 9. f

Luc. 15. b

Nico.de lyra

a ¶ Vlciſcat̄ d. me ex te. Hoc
dixit ꝫelo iuſticie non vindicte.
b ¶ Man⁹ autē ⁊c̄. Nullus enī de
bet de ꝓpꝛia iniuria ſumere vindictaꝫ
ꝑ ſe: niſi incūbat ſibi ex officio. ⁊ tunc
melius eſſet ꝙ ꝑ aliū faceret. Vn̄ legit̄
de Platone ꝙ ſeruū ſuū peccantē ꝯ ſe
tradidit alteri puniēdū: ne ipſe ꝓpꝛia in
iuria motus mēſurā excederet rōnis.
c ¶ Sicut ⁊ in ⁊c̄. i. verbo vulgari.
d ¶ Ab impijs ⁊c̄. Hoc enim dice-
bat̄ qn̄ dn̄s ꝑ aliquē malum ſumebat
vindictā de alio peioꝛi vel eque malo:
⁊ qꝛ dauid ſentiebat ſe innocētē: nole-
batq̄ꝫ talis vindicta per ipm̄ fieret de
ſaule: ſꝫ ſi de⁹ vellet facere ꝑ aliquē ma
lū hoīeꝫ faceret: ſicut factū fuit poſt ea:
qꝛ a philiſteis fuit ſaul occiſus: vt hr̄ i
fra. xxxi. ca. Heb. aūt dicūt hic: Sicut
in ꝓuerbio antiq̄ dꝛ ⁊c̄. dicētes ꝙ iſtd̄
ꝓuerbiū ē lex data a deo: q̄ dꝛ antiqu⁹
dierū. Dan̄. vij. b. Accipiūt autē hoc a
lege Exo. xxi. vbi dꝛ de occiſo a caſu ꝙ
dn̄s tradidit eū in manu occidētis: qd̄
dicūt accidere ꝓpter pctm̄ occultū ipi⁹
occiſi ꝓ quo erat dign⁹ moꝛte. Et ꝓ ali
q̄ pctō occulto ipſius occidētis: ꝓ quo
erat dignus expelli ad tp̄s de ſua ciui-
tate. ſ. vſq̄ꝫ ad moꝛtē ſummi pōtificis:
⁊ qꝛ dicta pctā occulta nō poſſūt vindi
cari ꝑ hūanū iudiciū: iſto modo vindi-
cant̄ ꝑ diuinū: ſed hoc dictū nō eſt ſem
ꝑ verū: lꝫ aliqn̄ poſſit ꝯtingere: qꝛ fre-
q̄nter ꝯtingit homicidiū caſuale abſq̄ꝫ
pctō occidentis vel occiſi hoc demerē-
te ſm̄ diuina iudicia nobis occulta: om
nia tamē ad bonū electoꝛuꝫ oꝛdinant̄.
e ¶ Quē pſequeris. q. d. vile eſt ti-
bi me pſeq̄: etiā dato ꝙ eſſem nocēs: cū
ſim nullius momēti reſpectu tui.
f ¶ Cū aūt cōpleſſet. Hic ꝯſeq̄nter
ponit̄ ipſius ſaulis reſpōſio: q̄ ꝯuictus
⁊ ꝯfuſus de ſua neq̄tia dixit: g ¶ Iu
ſtioꝛ me es. Iſta eſt cōparatio abuſi-
ua ac ſi diceret̄: nix eſt albioꝛ coꝛuo.
h ¶ Quis enī cū inuenerit ⁊c̄. q.
d. hoc nullus faceret niſi eſſet valde bo
nus ⁊ ꝑfect⁹: ⁊ ī hoc ꝯfitet̄ ipm̄ dauid
eſſe dignū regno. idō ſubdit̄: i ¶ Et
nūc qꝛ

Ps. 28. a.

manu mea: qm̄ cū p̄ciderē ſum-
mitatē chlamydis tuę: nolui ex-
tēdere manū meā in te. Aiaduer
te ⁊ vide: qm̄ nō eſt in manu mea
malū: neq̄ꝫ iniq̄tas/ neq̄ꝫ peccaui
in te. Tu aūt inſidiarl̄ aīę meę vt
auferas eā. Iudicet dn̄s iter me
⁊ te: ⁊ vlciſcat̄ dn̄s me ex te: man⁹ a b
aūt mea nō ſit i te. Sicut ⁊ i ꝓuer c
bio antiq̄ dꝛ: Ab ipijs egrediet̄ d
īpietas. Man⁹ ergo mea nō ſit i
te† Quē pſeq̄ris rex iſrl̄: quē pſeq̄ e

† ignobilem: impotentem.

ris? Canē moꝛtuū pſeq̄ris ⁊ puli
cē vnū. Sit dn̄s iudex ⁊ iudicet
int̄ me ⁊ te: ⁊ videat ⁊ iudicet cāꝫ
meā/ ⁊ eruat me d̄ manu tua. Cū f
aūt cōpleſſet dauid loquens ſer-
mones huiuſcemodi ad ſaul/ di-
xit ſaul: Nūq̄d hęc vox tua eſt fi
li mi dauid? Et leuauit ſaul vocē
ſuam ⁊ fleuit. Dixitq̄ꝫ ad dauid:
Iuſtioꝛ tu es q̄ꝫ ego. Tu enī tri- g
buiſti mihi bona: ego autē reddi-
di tibi mala. Et tu indicaſti mihi
hodie q̄ feceris mihi bona: quō
tradiderit me dn̄s in manu tua:
⁊ non occideris me. Quis enim h
cū inuenerit inimicū ſuū: dimit-
tet euꝫ in via bona? ſed dn̄s red-
dat tibi viciſſitudinē hāc ꝓ eo qd̄
hodie operatus es in me. Et nūc i
qꝛ ſcio ꝙ certiſſime regnatur⁹ ſis
⁊ habiturus in manu tua regnuꝫ
iſrl̄: Iura mihi ꝑ deuꝫ ne deleas k
ſemē meū poſt me: neq̄ꝫ auferas
nomē meū de domo patris mei.
Et iurauit dauid ſauli. Abijt er l m
go ſaul in domum ſuam: ⁊ dauid
⁊ viri eius aſcenderunt ad tutio-
ra loca.

† Oꝛtu- Ca. XXV n
us eſt aūt ſamuel:
et cōgregatus eſt o
vniuerſus iſrl̄: et
planxerūt eū nimis: et ſepelierūt
eū in domo ſua in ramatha. Cō-
ſurgenſq̄ꝫ dauid deſcendit in de
a ſertū pharan. Erat aūt vir quiſpi p
am in ſolitudine maon: et poſſeſ-
ſio eius in carmelo: et homo ille
magnus nimis. Erantq̄ꝫ ei oues
tria milia/ ⁊ mille capꝛę. Et acci-
dit vt tonderet̄ grex eius in car-
melo. Nomen autem viri illius
b erat nabal: ⁊ nomen vxoꝛis eius

nūc qꝛ ⁊c̄. dicūt aūt aliq̄ hebꝛei ꝙ h̄ ſci
uit ꝑ ſignū ſibi datuꝫ a ſamuele: qꝛ ille
regnaret poſt eū q̄ ſcinderet veſtē ei⁹:
ꝓut fuit dictū ca. xv. k ¶ Iura mihi
in do. ⁊c̄. Vidēs eū ꝓnū ad miſcdiaꝫ:
habita ꝓ ſe miſcdia vna: petit aliā ꝓ ſe
mīe ſuo. l ¶ Et iu. da. Tā q̄ꝫ ꝓn⁹ ad
miſcdiam. m ¶ Abijt q̄ ⁊c̄. penitēs d̄
pſecutōe dd̄: ſꝫ h̄ tm̄ fuit ad hoꝛā: vt ex
ſeq̄ntib⁹ patebit. Videret̄ foꝛte alicui
ꝙ dd̄ peccauit iurādo facere miſcdiam
ipi ſauli: cū ſciret eum eſſe a dn̄o repꝛo-
batū. Itē qꝛ iſtud iuramētū trāſgreſſu
fuit: vt videt̄: qꝛ ſeptem viros de filijs
ſaul tradidit crucifigēdos: vt hr̄. ī. ij.
lib. xxi. ca. Ad p̄mū dicēdū ꝙ dd̄ neſci-
uit ſaul repꝛobatū ſimplr̄. ſ. q̄ꝫtū ad vi-
tā etnā: ſꝫ tm̄ reſpectu regni tꝑalis: nō
aūt ꝑ iuramētū ſuū ꝯceſſit filijs ſaul ꝙ
regnarēt/ ſꝫ ſolū ꝙ viuerēt: qd̄ poterat
ſtare abſq̄ꝫ h̄ ꝙ regnarēt: ꝓpt̄ qd̄ iurā-
do nō peccauit: īmo op⁹ ꝑfectōis fecit:
ſm̄ illd̄ Mat. v. g. Bn̄facite his q̄ ode
rūt vos ⁊c̄. Siſr nō fuit trāſgreſſus iu
ramētū: qꝛ in oī iuramēto volūtas ſu-
perioꝛis ītelligit̄ excepta ⁊ maxīe ipi⁹
dei: de cui⁹ volūtate exp̄ſſa fuit punita
poſteritas ſaul ꝓpt̄ gabaonitaſ: q̄ puni
tio nō d̄bebat fieri ꝑ penā pecuniariā:
ſꝫ ꝑ moꝛtē ſaltē aliq̄ꝝ: ⁊ iō nō peccauit
tradēdo illos ſeptē viros crucifigēdos:
nec ꝑ h̄ fuit deleta poſteritas ſaul: qꝛ
dd̄ reſꝑuauit miphiboſeth: vt ibidē hr̄
q̄ deſcēdit de ſaul ꝑ ionathā filiū ei⁹.

Oꝛtu⁹ eſt āt C. XXV
ſa. Hic ꝯn̄r ponit̄ ſcd̄s ꝑ
uētus ꝑ moꝛtē iniq̄ nabal:
qꝛ diuia vltiōe moꝛtu⁹ eſt/ eo ꝙ vitupe
rauerat dd̄ ⁊ ſuos ei⁹ iniq̄: et ſic vxoꝛ
ei⁹ ⁊ q̄cq̄d habebat fuit ipi⁹ dd̄: p̄mittit̄
tn̄ hic moꝛs ſamuelis iuſti p̄cioſa: vt ꝑ
h̄ magis appeat moꝛs hoīs iniq̄ igno-
minioſa: ſm̄ ꝙ dꝛ Pꝛou. x. b. Mēoꝛia
iuſti cū laudib⁹/ ⁊ nomē impioꝝ putre
ſcet. ⁊ h̄ eſt qd̄ dꝛ de ſamuele ad ei⁹ lau
dē. o ¶ Et cō. eſt vni. iſrl̄. De moꝛ
te ꝟo nabal null⁹ plāct⁹ ſcribit̄. Sꝫ hic
oꝛit̄ q̄ſtio: quō ſcd̄s liber regū dꝛ ipi⁹
ſamuelis ſic̄ ⁊ pꝛim⁹: cū tn̄ ab iſto loco
⁊ deinceps nō potuerit ſcribere. ſ. poſt
moꝛtē ſuā. Ad qd̄ dꝛ ꝙ vn⁹ de diſcipu
lis ſuis reſiduū ſcp̄ſit: q̄ ab aliq̄b⁹ dꝛ fu
iſſe nathan ꝓpha: ⁊ iō aſcribit̄ ſamueli:
ſic̄ factū diſcipuli mgr̄o. p ¶ Erat āt
vir ⁊c̄. Hic ꝯn̄r agit̄ d̄ ipo nabal. vbi
p̄mo deſcribit̄ nabal et abigail pſonal̄
ꝯditio. ſcd̄o ipi⁹ dd̄ curialis petitio ibi:
Cū q̄ audiſſet. t̄tio ruſticana rn̄ſio/ ibi:
Rn̄dēs aūt. q̄rto abigail ꝓuida obuia
tio/ ibi: Abigail aūt. q̄nto circa nabal
diuīa vltio/ ibi: Diluclo aūt. Circa pꝛi
mū dꝛ: Erat aūt vir quiſpiā in ſo.
li ſolitudi-

Diuiſio

Queſtio

Moꝛalr̄. n ¶ Moꝛtu⁹ ē aūt ⁊c̄.
Per plāctū cōem ſamuelis oñdit̄ q̄ꝫtū
plāgēdus ē obit⁹ boni p̄lati vl̄ doctoꝛl̄.
p ¶ Erat aūt vir ⁊c̄. Per iſtū q̄ vo-
cabat̄ nabal/ ⁊ ſtult⁹ interp̄tat̄: ſignifi-
cari pōt q̄libet phs ſuꝑb⁹. ſtult⁹ enī dꝛ
q̄ſi ſtatu alt⁹. ſ. in eſtimatiōe ſua. Phs
enī ſuꝑb⁹ rōne ſciētie ē alti ſtat⁹/ ſꝫ rō-
ne ſuꝑbie ſtultus. dꝛ enim Pꝛou. xi. a.
Vbi hūilitas ibi ⁊ ſapīa. Et eadē rōne:
vbi ſuꝑbia ibi ſtulticia. Vn̄ de phis ſu
ꝑbis dꝛ Ro. i. d. Qui cū cognouiſſent
deū nō ſicut deū glꝛificauerūt aut grās
egerūt/ ſꝫ euanuerūt in cogitatiōibus
ſuis: ⁊ obſcuratū eſt inſipiēs coꝛ eoꝝ:
dicētes ei ſe eē ſapiētes ſtulti facti ſūt.

Moꝛaliter

Satū
Polenta
ua paſſa
Carice

¶ peccatore penitētiā agēte. a ¶ Sata polē. Satū eſt gen⁹
mēſure ꝯtinēs modiū ꝛ ſemis. Polenta eſt accuratiſſima fari
na. Uuapaſſa dicit ꝗ priuſq̄ matureſcat ad ſolē diu exiccat: ꝛ
ſic ſeruat. Maſſas caricarū.i.ligaturas de fructibus ficoꝝ.
¶ Erit anima

abigail. Eratq̄ illa mulier prudētiſſima ꝛ ſpeci a
oſa. Porro vir ei⁹ durus ꝛ peſſim⁹ ꝛ malicioſus. b c
Erat aūt de genere caleph. Cū aūt audiſſet da d e
uid in deſerto: ꝙ tonderet nabal gregē ſuū: mi
ſit decē iuuenes ꝛ dixit eis: Aſcēdite in carme
lū: ꝛ venietis ad nabal: ꝛ ſalutabitis eū ex noīe
meo pacifice: ꝛ ſic dicetis: Sit fratrib⁹ meis ꝛ tibi
pax: ꝛ domui tue: ꝛ omnibus q̄cunq̄ habes ſit
pax. Ex multis annis ſaluos faciēs tuos ꝛ oīa
a ¶ Quia patriarche paſtores ouiū fuerūt: iō in tonſione ouiū in memoria eoꝝ feſtiue epulabant iudei.
tua. Audiui ꝙ tonderēt paſtores tui greges tu
os q̄ erāt nobiſcū in deſerto. Nunq̄ eis moleſti f
fuim⁹: nec aliqn̄ defuit eis q̄cq̄ d̄ grege oī tpe q̄ g
fuerūt nobiſcū i carmelo. Interroga pueros tu
os: ꝛ idicabūt tibi. Nūc ḡ iueniāt pueri tui grāz h
in oculis tuis. In die eni bona venimus ad te. i
Quodcūq̄ iuenerit man⁹ tua da ſuis tuis et filio
tuo dauid. Cūq̄ veniſſent pueri dauid: locuti
ſūt ad nabal oīa v̄ba hec ex noīe dauid ꝛ ſiluerūt
¶ deſpectiue.
Rñdēs aūt nabal pueris dauid/ait: Quis eſt k l
¶ multiplicati ſunt.
dauid: ꝛ q̄s eſt fili⁹ iſai? Hodie increuerūt ſerui m
q̄ fugiūt dños ſuos. Tollā ḡ panes meos ꝛ aq̄s n o
meas ꝛ carnes pecoꝝ q̄ occidi tōſorib⁹ meis: et
dabo viris q̄s neſcio vñ ſint? Regreſſi ſūt itaq̄ p
pueri dauid p viā ſuā: ꝛ reūſi venerūt ꝛ annūcia
uerūt ei oīa v̄ba q̄ dixerat nabal. Tunc ait da q
uid pueris ſuis: Accingat vnuſq̄ſq̄ gladio ſuo. r
Et accincti ſunt ſinguli gladio ſuo. Accinctuſ
q̄ eſt et dauid enſe ſuo: ꝛ ſecuti ſunt dauid q̄ſi
q̄dringenti viri. Porro ducenti remanſerūt ad
a ¶ Hāc dauid poſt mortē viri ſui q̄ demēs i ſtulticia ſua perijt ſibi copulauit ſpōſam: nō hab. ntē maculā neq̄ rugā.
ſarcinas. Abigail aūt vxori nabal nūciauit vn⁹ s
de pueris ſuis/dicēs: Ecce miſit dauid nūcios t
¶ deſpexit.
de deſerto: vt bñdicerent dño nr̄o: ꝛ auerſat⁹ eſt v
eos. Hoīes iſti ſatis boni fuerūt nobis ꝛ nō mo
leſti: nec q̄cq̄ aliqn̄ perijt oīni tpe quo fuim⁹ cō
uerſi cū eis i deſerto. Pro muro erāt nob tā in
nocte q̄ in die: oībus dieb⁹ q̄bus pauim⁹ apud
eos greges. Quobrē ꝯſidera ꝛ recogita q̄d faci x
as: qm̄ cōpleta eſt malicia aduerſū virū tuū: ad y z
¶ .i.diaboli.
uerſū domū tuā: ꝛ ipe eſt fili⁹ belial: ita vt nemo a
ei poſſit loq̄. Feſtinauit igit abigail: ꝛ tulit ducē b
tos panes ꝛ duos vtres vini: ꝛ q̄nq̄ arietes co
¶ Menſuras a poli q̄d eſt farina.
a ctos ꝛ q̄nq̄ ſata polēte: ꝛ cētū ligaturaſ vue paſſe

Nico.de lyra

li ſolitudine nō eſt in he
breo: nec eſt de textu: q2 ſm
ꝙ dr̄ libro de q̄ſtiōib⁹ hebrai
cis manebat i ciuitate maon.
Sed ei⁹ aīalia erāt in monte
carmelo vbi habebat domū
pro paſtoribus ꝛ pecorib⁹ ad
quē venit ꝑ tondēdis ouib⁹
cū vxore ſua. Sciendū aūt ꝙ
iſte carmelus eſt mons in ſor
te iude. Alius aūt carmelus
vbi helias interfecit ſacerdo
tes baal eſt in tribu iſachar.
Exprimit nomē viri ꝛ vxoris
cum dicit: Nomē autē ꝛc. et
conditio vtriuſq̄/cum dicit:
a ¶ Eratq̄ illa mu. pru.
ꝛ ſpe. ꝛ ſic erat mēte ꝛ corpe
gratioſa. b ¶ Porro vir
eius durus. ad cōueniēdū.
c ¶ Et peſſim⁹ et mali. ad
iniuriandū ꝓximū ꝛ decipiē
dū. d ¶ Erat autē de ge.
caleph. Hoc autē nō addit
ad deſignādum ꝙ caleph fue
rit talis: q2 fuit v̄tuoſus ꝛ bo
nus: vt patet Nume. xiiij. et
Joſ. xiiij. ſed ad oñdendū ꝙ
nabal erat d̄ tribu iuda ſicut
ꝛ dauid: et iō graui⁹ peccauit
ipſum vituperādo. ſequitur:
e ¶ Cū aūt au. Hic ꝯñter
B ponit ipi⁹ dauid curialis pe
titio: q̄d ptz p̄mo ex amicabi
li ſalutatiōe/cū dicit: Et ſalu
tabitis eū ꝛc. hoc autē q̄d ibi
ſequit: Ex multis annis ſal
uos faciēs tuoſ ꝛ oīa tua: nō
eſt in hebreo. ſcdo ex rōnabi
li allegatiōe: vbi tangunt q̄n
q̄ rōnes q̄b⁹ nabal debebat
inclinari ad exauditionē peti
tionis. Prima eſt q2 dauid ꝛ
viri ei⁹ pacifice cōuerſati fue
rāt cū paſtorib⁹ nabal: lz poſ
ſent oī die accipe q̄d habebāt
ꝛ hoc notat/cū dr̄: f ¶ Nū
q̄ eis moleſti ꝛc. Scda q2
eos et gregē ſecure ſeruaue
rāt a feris et p̄donib⁹: et hoc
notat/cum dr̄: g ¶ Nec ali
qn̄ ꝛc. p̄dones eni nō aude
bāt illuc accedere timore ipi⁹
dauid: vñ dr̄. j. Erāt nobis ꝑ
muro. Tertia eſt hūilis mo
dus petēdi/ibi: h ¶ Nūc ḡ
ꝛc. cū tñ dauid de iure poſſet
accipe ꝑ ſua volūtate cū eſſet
rex inunct⁹ ꝛ i neceſſitate po
ſitus. Quarta eſt rōne diei fe
ſtiui/cū dr̄: i ¶ In die eni
bo. ꝛc. Faciebant eni hebrei
feſtū magnū tonſorib⁹ ſuis ꝛ
paſtorib⁹ in die tonſiōis ouiū
in memoriā patriarchaꝝ q̄ fu
erāt paſtores ouiū: vt habet
Gen. xlvij. ꝛ talib⁹ diebus ſolent hoīes magis eſſe curiales.
Quinta rō accipit ex pte rei petite: quā ſimplicit ponūt in vo
luntate nabal q̄tū ad q̄litatē ꝛ quātitatē: q̄d notat ibi: Quodcū
q̄ inuenerit man⁹ tua ꝛc. k ¶ Rñdens aūt na. Hic ꝯñr
Diuiſio ponit ruſticana reſponſio: q2 nō ſolū negauit q̄d petebat: ſed
etiā a vitupe.

etiā a vituperijs inchoauit dicens: l ¶ Quis eſt da. q.d. C
nullius valoris: q2 deſcēdit d̄ alienigena muliere. ſ. de Ruth
moabite: ꝛ nō ſolū vituperauit dauid: ſz et viros eius dicēs:
m ¶ Hodie increuerūt ꝛc. ita ꝙ notauit eos de ſeruilitate
ꝛ malignitate: ꝓpter quā fugi
tiui eſſent. n ¶ Tollā ḡ ꝛc.
q.d. nō debeo facere. o ¶ Et
aq̄s meas. i. potus meos: q2
frequēter in ſcriptura noīe aq̄
intelligit oīs potus: ſicut noīe
panis oīs cibus. vñ. iiij. Reg.
vj. e. dicit: Pone eis panem ꝛ
aquā: ꝛ ſubdit ibidē: Et appo
ſita eſt eis magna ciboꝝ p̄para
tio. p ¶ Regreſſi ſunt ꝛc.
vacui ꝛ vituperati. q ¶ Tūc
ait dauid. merito ꝓuocatus.
r ¶ Accingat vnuſq̄ſq̄ ꝛc.
ad accipiendū vindictā de tā vi
li ruſtico. s ¶ Abigail aūt.
Hic ꝯñr ponit ipi⁹ abigail pru Diuiſio
dēs obuiatio. ꝛ ſcdo ipi⁹ dauid
pacificatio/ibi: Cū aūt vidiſſet.
Circa p̄mū p̄mittit facti notifi
catio ipi abigail ꝑ vnū de famu
lis ſuis dicētem ei: t ¶ Ecce
mi. da. ꝛc. vbi patit defectū vi
ctualiū. v ¶ Ut bñdi. dño
nr̄o. eū circualiter ſalutādo: et
eius bñficiū humiliter petēdo:
cetera patē ex p̄dictis vſq̄ ibi:
x ¶ Conſidera ꝛ recogi. ꝛc.
precauendo tibi et domui tue.
y ¶ Qm̄ cōple. eſt ꝛc. q2 in
ꝓmptu eſt vindicta de malicia
ſua: cognoſcebat enim iſte ani
moſitatē dauid ꝛ viroꝝ eius.
z ¶ Et aduer. domū tuā. i.
in oēs nos redūdabit iſtud ma
lū q̄uis ſim⁹ innoxij. a ¶ Et
ipſe eſt fi. ꝛc. q.d. iō dico tibi D
h: q2 marit⁹ tu⁹ v̄bū meū nō re
cipet: ſz mag̃ fureret. b ¶ Fe
ſtina. igit abi. ad p̄cauēdum
malo p̄dicto: ꝛ ptz lr̄a vſq̄ ibi:
Uiro aūt
a ¶ Uxor autē ei⁹ pru. Moraliter
et ſpecio. Per quā ſignificat
ſapiētia philoſophica ſm quod
dicit Sap. viij. a. Hanc queſi
ui ſponſam mihi aſſumere: eſt
etiā ſpecioſa in ſe. Unde dicit
plato. Si ſapientie forma ocu
lis videri poſſet ad amorē ſuū
oēs maxime alliceret: nec ex ha
bentis ſuperbia in ſe deteriora
tur aut deturpat: ſm quod di
cit Sap. vj. b. Clara eſt et que
nunq̄ marceſſit ſapiētia. Per
hoc autē ꝙ nabal nuncios da
uid repulit vacuos: ſignificat
ſuperbus philoſophus qui re
pellit a ſe inſtinctus diuinos:
qui ſunt quaſi quidā nuncij dei
a malo retrahentes ꝛ ad bonū
inducentes: et de tali repulſu
iam dictū eſt. Qui cum cogno I. Cor. 2. b
uiſent deum nō ſicut deum glo
rificauerunt ꝛc. Per hoc autē
ꝙ mortuo nabal vxor eius co
pulata fuit dauid: ſignificatur
ꝙ poſt mortem gentilium phi
loſophoꝝ ſapiētia philoſophi
ca copulata eſt ipſi chriſto i ſacris eccleſie doctoribus ſcz Dio
nyſio: Auguſtino: ꝛ alijs pluribus. Poteſt autē hoc exponi
aliter ſcilicet de tranſlatione ſtudij philoſophie ad partes fi
delium. Nam de athenis tranſlatum fuit Romā: ꝛ de roma
Pariſius per karolum magnum.

a ¶ Erit aĩa dñi ⁊c. Pulcher
rima cõparatõe statũ iustoꝝ ⁊ re
proboꝝ discreuit: hoꝝ q̃ppe ani/
mas appellat viuẽtes. illoꝝ spi/
Ezech.18.a ritali morte occupatas. Aĩa enĩ
q̃ peccauerit/ipa morietᷣ. hos fa/
sciculis: illos lapidi funde assimi
lat. Fasciculus eniꝫ astringitᷣ vt
ꝯseruetᷣ. Lapis in funda ponitᷣ:
vt abijciatᷣ. Sic enĩ electi p̃ssuris
tribulationũ ꝯstringuntᷣ: vt his
admoniti artiꝰ adinuiceꝫ mutua
charitate nectantᷣ: et adunati ꝑ
manꝰ redẽptoris in ꝑpetuũ ꝯser
uentᷣ. Reprobi q̃nto latiꝰ volu/
ptatibꝰ suis dimittuntᷣ: tãto lon/
giꝰ a diuine visiõis glĩam ꝓijci/
Ps.87.a untᷣ. Ipi enĩ de manu dei repul/
si sunt. Mire aũt omnipotentẽ
ꝓuidẽtiã supni ꝓtectoris descri
bit: cũ dicit aĩam scti viri in fasci
culo viuentiũ apud eũ esse custo
ditã. Sicut enĩ facile est cuilibet
fasciculũ herbe vel feni manu re
tentũ cõseruare: ita virtꝰ saluato
ris nr̃i electos ab initio vsq̃ in
finẽ ꝯseruare ⁊ custodire. vñ: Et
Ioh.10.f. non rapiet eos quisq̃ de manu
mea. Sicut aũt fasciculus alliga
tur: ita sctõꝝ decꝰ vera charitate
ꝯstringitᷣ: diuino munimine cir/
cũdatᷣ. Ad lr̃aꝫ aũt aĩa dauid q̃
uis multi ꝑseq̃rentᷣ: sꝑ custodita
est ĩ forte viuẽtiũ. Inimici ṽo eiꝰ
sicut lapis fũda circũactꝰ ĩstabili
motu ꝑturbati de finibus suis.
vel de re

Nico.de lyra

†Eccli.33.b. a ¶ Viro aũt suo ⁊c. Quia
p̃ auaricia ⁊ neq̃tia sua totũ ĩpe/
diuisset. b ¶ Et de. ad ra. mõ
tis. Ubi inter duos mõtes erat
vallis media ad quã descẽdebat
dauid ex ꝑte vna: ⁊ abigail ex op
posita/ ⁊ sic obuiabãt mutuo.
c ¶ Et ait dd̃ ⁊c. Ista dixit dd̃
audita relatõe nũcioꝝ: sꝫ hic po
nitᷣ ꝑ recapitulatõeꝫ: vt dicũt ali
q̃: vel ꝓcedẽdo ꝑ viã dicebat hoc
viris suis: vt dicunt alij: ⁊ forte
vtrũq̃ potuit eẽ. d ¶ Hec fa.
⁊c. Hic est modꝰ iurãdi ꝑ execra
tionẽ qñ aliq̃s sibi imp̃catᷣ malũ
futuꝝ nisi ĩpleatᷣ ṽbũ suũ: ⁊ iõ h̃
ꝓ ip̃o dd̃ accipiũtᷣ inimici dd̃: eẽt
alitᷣ iuramẽtũ nullũ: sed magꝭ de
risoriũ: sic̃ ⁊. s̃. xx. c. in cõsili po/
nuntᷣ inimici dd̃ ꝓ ip̃o dd̃ vt ibi/
dẽ dictũ fuit. e ¶ Mingentẽ
ad ⁊c. i. canẽ q̃ leuato crure min
git ad parietẽ. Dicũt etiã hic ali/
q̃ ꝙ ꝑ mingẽtẽ ad parietẽ intelli
gitᷣ infirmꝰ q̃ nõ põt surgere: et
iõ facit vrinã ĩter lectũ ⁊ ꝑietẽ: ⁊
sic est ĩtellectꝰ ṽbi ꝙ nõ ꝑceret vi
ro ⁊ aĩali: q̃ꝛ etiã canis q̃ ꝓptᷣ vi
litatẽ nõ eẽt tãgẽdꝰ: ⁊ infirmꝰ cui
ꝓptᷣ infirmitatẽ eẽt parcẽdũ: nõ
euaderẽt manũ meã. Alij ṽo di
†22.q.4.c. ꝙ dauid et. cũt ꝙ ꝑ mingẽtẽ ad parietẽ ĩtelli
r. iurauit et. gitᷣ oĩs masculꝰ q̃ꝛ mingit erectꝰ:
c. si aliquid ⁊ sic est intellectꝰ ṽbi ꝙ dd̃ intẽ/
Deu.32.e debat interficere oẽs viros: nõ
Ro.12.d aũt mulieres. f ¶ Cũ aũt vi.
Hic ꝯñr ponitᷣ ipiꝰ dd̃ pacifica/
Diuisio tio: vbi p̃mo p̃mittitᷣ ipiꝰ abigail
dep̃catio. scd̃o ipiꝰ dd̃ acceptatio
ibi: Et

⁊ ducẽtas massas caricaꝝ: ⁊ ĩposuit sup asi/
nos dixitq̃ pueris suis: p̃cedite me: et ecce
ego post tergũ seq̃r vos. Uiro aũt suo na/ a
bal nõ indicauit. Cũ ergo ascẽdisset asinũ/
⁊ descẽderet ad radicẽ mõtis: dd̃ et viri eiꝰ b
descẽdebãt in occursũ eiꝰ: Quibꝰ ⁊ illa oc/
currit. Et ait dd̃: Uere frustra seruaui oĩa q̃ c
huiꝰ erãt in deserto: ⁊ nõ perijt q̃cq̃ de cun/
ctis q̃ ad eũ ꝑtinebãt: ⁊ reddidit mihi malũ
ꝓ bono. Hec faciat dñs inimicis dauid: ⁊ d
hec addat. Si reliquero de oĩbus q̃ ad ip̃m
pertinent vsq̃ mane mingentẽ ad parietẽ. e
Cũ aũt vidisset abigail dauid: festinauit et f
descẽdit d̃ asino: ⁊ ꝓcidit corã dd̃ sup faciẽ
suã/ ⁊ adorauit sup terrã: ⁊ cecidit ad pedes
a ¶ blãdiẽdo sibi ĩp̃catᷣ pctm̃ qd̃ h̃ret dd̃ si se vlcisceretᷣ.
eiꝰ/ ⁊ dixit: In me sit dñe mi hec iniq̃tas: lo/ g h
quatᷣ obsecro ancilla tua in auribus tuis: ⁊
audi verba famule tue. Ne ponat oro dñs i
meꝰ rex cor suũ sup virũ istũ iniquũ nabal:
q̃ꝛ ṡm nomen suuꝫ stultus est: ⁊ stulticia est
cũ eo. Ego aũt ancilla tua nõ vidi pueros k
¶ veni ad te.
tuos dñe mi q̃s misisti. Nũc ergo dñe mi vi l
uit dñs ⁊ viuit aĩa tua: q̃ ꝓhibuit te ne veni
¶ innoxiam.
res in sanguinẽ: ⁊ saluauit aĩam tuã tibi. Et m n
nũc fiãt sicut nabal inimici tui: ⁊ q̃ q̃rũt dño
meo malũ. †Quapropt̃ suscipe bñdictionẽ o
hãc quã attulit ancilla tua tibi dño meo: et
a ¶ quã mihi imp̃cata sum: si te vlciscaris. s. noli vlcisci.
da puerꝭ q̃ sequuntᷣ te dñm meũ. Aufer ini p
quitatẽ famule tue. Faciens enĩ faciet tibi q
¶ regnum significat.
dñs dño meo domũ fidelẽ: q̃ꝛ ꝑlia dñi dñe r
mi tu p̃liaris. Malicia ergo nõ inueniatᷣ s
te omnibus diebus vite tue. Si enĩ surrexe
rit aliq̃ñ homo ꝑsequẽs te ⁊ q̃rẽs aĩam tuã:
a ¶ ad lr̃am: fasciculus vitiũ viuit in aqua cum ad trans/
plantandũ preparatᷣ.
a erit aĩa dñi mei custodita: quasi in fascicũ/ t
lo viuẽtiũ apd̃ dñm deũ tuũ. Porro inimi v
coꝝ tuoꝝ aĩa rotabitᷣ q̃si in impetu ⁊ circulo
fũde. Cũ ergo fecerit tibi dñs dño meo oĩa
hec q̃ locutꝰ est bona de te: ⁊ ꝯstituerit te du
a ¶ id est in fletum.
cẽ sup isrl̃: nõ erit tibi hoc ĩ singultũ ⁊ ĩ scru x
pulũ cordis dño meo ꝙ effuderis sanguinẽ y
innoxiũ/ aut ip̃e te vltꝰ fueris. Et cũ bñfece z
rit dñs dño meo: recordaberis ancille tue/
⁊ tu bñfacies ei. Et ait dd̃ ad abigail: Bñ/ a b
dictus dñs deus isrl̃: q̃ misit te hodie in oc/
cursum meũ/ ⁊ bñdictũ eloquiũ tuum: ⁊ bñ c
dicta tu q̃ ꝓhibuisti me hodie ne irẽ ad san
guinẽ/ ⁊ vlciscerer me manu mea. †Alioq̃n
viuit dñs deus isrl̃: qui ꝓhibuit me ne ma/
lũ facerẽ tibi: nisi cito venisses in occursum
mihi: nõ remansisset nabal vsq̃ ad matuti/
nã lucẽ mingẽs ad parietẽ. Suscepit ergo

ibi: Et ait dd̃: Dep̃catio aũt abiga G
il oñditᷣ acceptabilis. primo ex sui
hũilitate ĩ facto/ cũ d̃r: Et ꝓcidit co
rã dd̃ ⁊c. ⁊ ṽbo cũ subdit: g ¶ Et
di. ĩ me ⁊c. i. ꝑata sũ recipe quãcũ
q̃ vindictã ꝓ mariti mei iniq̃tate.
scd̃o oñditᷣ dep̃catio abigail acce/
ptabilꝭ ex rõnabili allegatõe/ cũ d̃r:
h ¶ Loq̃tᷣ ⁊c. Ubi p̃mo allegat vi
ri sui stulticiã: ⁊ iõ factũ suum viro
prudẽti nõ est accipiẽdũ cordi. et h̃
est qd̃ d̃r: i ¶ Ne po. o. do. meꝰ
⁊c. q̃ꝛ ṡm nomẽ suũ stultꝰ ẽ. Nabal
enĩ stultꝰ interp̃tatᷣ. q. d. stultꝰ est re
⁊ noĩe. scd̃o allegat suã ignorãtiã di.
k ¶ Ego aũt an. ⁊c. q. d. si enĩ vi
dissem eos fuissent g̃ose recepti:
nec recessissent vacui. t̃tio allegat
diuinã clemẽtiã q̃ ꝑata est sꝑ ꝑcere
dicẽs: l ¶ Nũc ergo dñe mi vi
uit dñs ⁊ vi. aĩa tua. q. d. veruꝫ
est ꝙ deꝰ viuit/ ⁊ tu viuis: ita diuia
clemẽtia factũ ẽ vt venirẽ obuiã ti
bi ad ĩpediẽdũ ne venires ad effũ/
dẽdũ sanguinẽ. m ¶ Et sal. ma.
⁊c. s. ĩnocẽtẽ. solꝰ enĩ nabal erat cul
pabilis cũ q̃ fuissent occisi innoxij.
n ¶ Et nũc fi. ⁊c. s. fatui ⁊ ĩprouí
di in factꝭ suis. Ra. Sa. dicẽ ꝙ abi/
gail h̃ dixit ꝑ spm̃ ꝓphie: significãs
ꝙ nabal cito moreretᷣ. o ¶ Qua/
propter susci. bñ. hãc. i. exeniũ.
p ¶ Aufer ini. Recipiẽdo exeniũ
in signũ remissiõis offẽse: quã abi/
gail sup se accepat/ dicẽs: In me
sit ⁊c. vt p̃dictũ est. q̃rto allegat re
gni dignitatẽ quam ꝯsecuturꝰ erat
dd̃: q̃ q̃dẽ dignitas exigit in bñte
ĩnocẽtiã. ⁊ hoc qd̃ dicitᷣ: q ¶ Fa
ciẽs enim faciet tibi dñs dño
meo ⁊c. Tradẽdo tibi regnum.
r ¶ Quia p̃. dñi. i. ad dei honorẽ
⁊ cõeꝫ vtilitatẽ ppl̃i. s ¶ Malicia
q̃ ⁊c. q̃ꝛ nõ decet tãtã dignitatẽ. q̃n b
to allegat ꝓtectiõeꝫ diuinã q̃ ꝓte/
git ṡm mis̃diam dicẽs: Si enĩ sur
rexerit aliq̃ñ hõ ꝑseq̃ns te ⁊c. seq̃tᷣ:
t ¶ Erit aima dñi mei custodi
ta: quasi in fasci. ⁊c. i. a deo ꝓte
getᷣ ꝯ oẽs ĩsidias maloꝝ. Dicũt hic
aliq̃ ꝙ loq̃tᷣ metaphorice: q̃ꝛ sic̃ ra/
musculi alibi trãsplãtãdi vel inserẽ
di ĩ fascisculo ligãtᷣ ⁊ in aq̃ ponũtᷣ:
⁊ postea trãsplãtãtᷣ vl̃ inseruntᷣ: sic
iusti ĩ p̃nti vita ꝯṡuãtᷣ ĩ hũore gr̃e:
vt trãplãtentᷣ in t̃ra viuẽtiũ ꝑ ade/
ptionẽ glĩe: de q̃bꝰ reputabat ip̃m
dd̃. v ¶ Porro ini. tuo. aĩa ro.
⁊c. i. voluetᷣ ꝑ vitia diuersa ⁊ mala
q̃usq̃ ꝓijciatᷣ ad penã gehenne. se/
xto allegat pacẽ ꝯsciẽ ipiꝰ dd̃ futu/
rã/ cũ d̃r: Cũ g̃ fe. tibi dñs ⁊c. seq̃tᷣ:
x ¶ Nõ erit ti. hoc ĩ sin. ⁊c. i. in
merorẽ animi et cõsciẽ remorsum.
y ¶ Q effu. san. in. q̃tum ad fa Diuisio
miliã nabal. z ¶ Aut ip̃e ⁊c. De
ip̃o nabal: qd̃ nõ decet vt aliq̃s vl/
ciscatᷣ se manu ꝓpria: vt dictũ fuit
ca. p̃. a ¶ Et ait dd̃. Hic ꝯñr po
nitᷣ ipiꝰ dauid acceptatio. vbi pri/
mo regratiatᷣ deo dicẽs: b ¶ Be
dictus dominus deus israel
qui misit te in occursuꝫ meũ.
Quia eius ꝓuidẽtia ⁊ dispositio/
ne abigail occurrit dauid ad ipsum
pacificandũ. secũdo ipi abigail/ di/
cens: c ¶ Et benedictum elo/
quiũ tu. Et patet lr̃a vsq̃ ibi:
Uade in pa.

B vel de rebus humanis ablati ſũt.
A a Cũ digeſſiſſet ⁊c̃. Moꝛalr.
Moꝛaliter Greg⁹. Iracũdos meli⁹ coꝛrigim⁹
ſi in ipã ire cõmotione declinam⁹:
ꝑturbati enĩ quid audiãt ignoꝛãt.
Sz cũ ad ſe redeunt: tãto libẽtius
exhoꝛtationis ꝟba recipiũt: quãto
ſe trãquillius tolerari erubeſcunt.
Mẽti aũt furoꝛi ebꝛie oẽ rectũ qđ
dicit̃ ꝑuerſum videt̃. Vñ et nabal
ebꝛio culpã ſuã abigail laudabilit̃
tacuit: quã digeſto vino laudabili/
ter dixit: Malũ enĩ qđ fecerit no/
cere potuit: q2 ebꝛius nõ audiuit.
b Phalti fi. Raba. Sicut tra/
dũt hebꝛei nõ cognouit eã phalti:
q2 ſi cognouiſſet: dauid poſtea nõ
recepiſſet eã: quia in lege ꝓhibet̃.
Phalti enim de gallim erat. i. de
mũdatiõe. i. de lege. Legis enĩ do
ctoꝛ erat de baurim. i. de elect᷑. qñ
michol ei dat̃. Phalti enĩ vadens
dr̃: qñ aufert̃. Phaltiel. i. euadẽs
a deo: q2 cuſtodiuit eũ: ne tangeret
eã: ne fieret trãſgreſſoꝛ legis. tñ ſe
cut⁹ ẽ eã ploꝛãs vſqꝫ baurim ꝑ gau
dio: q2 nõ tetigerat eã. C. XXVI

ET venerũt zi. ad ſaul
⁊c̃. c Dormiẽtẽ. Ra
ba. Perſequuntur iudei
xp̃m: ⁊ ꝑſequẽdo doꝛmiũt: q2 nõ vi
gilant coꝛde. Doꝛmitio enĩ coꝛdis
duricia eſt. doꝛmiũt in veteri vita:
nõ vigilãt in noua. xp̃s venit non
eos occidit: ſed cyphũ aq̃. i. gratiã
legis abſtulit: ⁊ ſceptrũ regni. i. po
teſtatẽ qua ſe tempoꝛaliter ꝓtege/
bant: ⁊ cõtra deũ erigebãt: ſed da/
uid nr̃ victoꝛ de caſtris eoꝝ egreſ/
ſus: altitudinẽ celi ꝯſcendit.

Nico. de lyra

B ✱ a Vade i pa. aliaſ pacifice
q. d. pacificat⁹ ſũ tibi ⁊ domui tue.
b Ecce au. vo. tuã. i. exaudiui
depcationẽ tuam. c Et hono.
fa. tuã. accipiẽdo exeniũ de manu
tua: ⁊ ſic nõ feci tibi verecũdiã re/
pellẽdo in aliquo petitionẽ tuam.
d Et nõ indi. ei ver. pꝛudẽter
enĩ expectauit tp̃s in quo eẽt extra
ebꝛietatẽ. e Diluculo aũt ⁊c̃.
Hic ꝯñr deſcribit̃ diuina vltio cir
ca ip̃m nabal cũ dr̃: f Et emoꝛ
tuũ eſt coꝛ ei⁹ ⁊c̃. ex vehemẽtia
timoꝛis ꝯcepti de dauid. g Cũ
qꝫ ꝑtrãſ. de. di. Dicit Ra. Sa.
ꝙ tot diebus lãguit q̃ſi moꝛtu⁹: eo
ꝙ decem iuuenes miſſos a dauid
ꝯfuderat. h Percuſ. dñs na.
Ex quo ptꝫ ꝙ nõ fuit moꝛtu⁹ moꝛte
naturali: ſed accelerata vltiõe dei.
i Qđ cũ audiſ. da. moꝛ. na.
tali diuina ꝑcuſſiõe. k Ait bñ
dictus dñs ⁊c̃. applaudẽs diui/
ne iuſticie: ſm̃ illud pſ. lviij. b. Le/
tabit̃ iuſtus cũ viderit vindictã ⁊c̃.
nõ autẽ gaudebat de moꝛte nabal
ȥelo vindicte. l Miſit g̊ da.
⁊c̃. per nũcios miſſos. m Ut
ſume. eã ſibi in vxo. q2 ſciebat
eã eſſe pulchꝛã ⁊ pꝛudẽtẽ ⁊ diuitẽ:
vt ptꝫ ex ſup̃dict᷑ ſeq̃t̃: n Que.
ꝯſur. ado. ſ. dñm de tanto bñficio
ꝙ dauid in regẽ elect⁹ a deo pete/
bat eã ꝓ vxoꝛe: ꝓpter qđ rñdit hu
milit̃ valde dicẽs: Ecce famula tua
ſit in ancillã ⁊c̃. o Sz ⁊ achi/
noen ⁊c̃.

de manu eius oĩa que attulerat ei/ di/
xit ei: Vade in pace in domũ tuã. Ecce a b
audiui vocẽ tuã: ⁊ honoꝛaui faciẽ tuã. c
Uenit aũt abigail ad nabal: ⁊ ecce erat
ei ꝯuiuiũ in domo ei⁹ q̃ſi ꝯuiuiũ regis: ⁊
coꝛ nabal iocũdũ. Erat enĩ ebꝛi⁹ nimis
⁊ nõ indicauit ꝟbũ illi puſillũ aut grãde d
a vſqꝫ mane. Diluculo aũt cũ digeſſiſſet e
vinũ nabal: indicauit ei vxoꝛ ſua verba
hec: ⁊ emoꝛtuũ eſt coꝛ ei⁹ intrinſec⁹: ⁊ fa f
ctus eſt q̃ſi lapis. Cũqꝫ ꝑtrãſiſſent decẽ g
dies: ꝑcuſſit dñs nabal et moꝛtuus eſt. h
Qđ cum audiſſet dauid moꝛtuũ nabal i
a ℔ dicebat dđ amoꝛe iuſticie nõ libidĩe vindicte.
ait: Bñdict⁹ dñs: q̊ vidicãuit cauſã op k
pꝛobꝛij mei de manu nabal: ⁊ ſeruũ ſuũ
cuſtodiuit a malo: ⁊ maliciã nabal red/
didit dñs i caput ei⁹. Miſit g̊ dauid et l
locut⁹ eſt ad abigail: vt ſumeret eã ſibi i m
vxoꝛẽ ⁊ venerũt pueri dauid ad abigail
in carmelũ: ⁊ locuti ſunt ad eã/ dicẽtes:
Dauid miſit nos ad te: vt accipiat te ſi
bi i vxoꝛẽ. Que ꝯſurgẽs adoꝛauit ꝓna n
in terrã/ et ait: Ecce famula tua ſit in an
cillã vt lauet pedes ſeruoꝝ dñi mei. Et
feſtinauit ⁊ ſurrexit abigail ⁊ aſcẽdit ſu/
ꝑ aſinũ: ⁊ q̊nqꝫ puelle ierũt cũ ea pediſ/
ſeque ei⁹. Et ſecuta eſt nũcios dauid: ⁊
facta eſt illi vxoꝛ. Sz ⁊ achinoen acce/ o
pit dauid de iezrael: ⁊ fuit vtraqꝫ vxoꝛ
ei⁹. Saul aũt dedit michol filiã ſuã vxo p
b rẽ dauid alio viro/ phalti filio lais: qui
erat de gallim. Ca. XXVI

ET venerũt ziphei ad ſaul in q
gabaa dicẽteſ: Ecce dauid
abſcõdit⁹ eſt i colle achille:
q̃ eſt ex aduerſo ſolitudinis. Et ſurrexit †
ſaul: et deſcẽdit in deſertũ ziph: et cũ eo r
tria milia viroꝝ de electis iſrl̃ vt q̃reret
dauid in deſerto ziph. Et caſtrametat⁹
¶ in colle locus eſt.
eſt ſaul in gabaa achille: que erat ex ad
uerſo ſolitudinis in via. Dauid aũt ha
bitabat in deſerto. Uidẽs aũt ꝙ veniſ/ s
ſet ſaul poſt ſe i deſertũ: miſit exploꝛato t
res: ⁊ didicit ꝙ illuc veniſſet certiſſime.
Et ſurrexit dauid clã: ⁊ venit vſqꝫ ad lo v
cũ vbi erat ſaul. Cũqꝫ vidiſſet locũ vbi
doꝛmiebat ſaul: ⁊ abner fili⁹ ner p̃nceps
c militie ei⁹: ⁊ ſaulẽ doꝛmiẽtẽ in tẽtoꝛio et
reliquũ vulgus ꝑ circũitũ ei⁹: ait dauid x
ad achimelech cetheũ: et abiſai filiũ ſar
uie fratrẽ ioab / dicens: Quis deſcen/
det mecũ in caſtra ad ſaul? Dixitqꝫ abi
ſai: Ego deſcendã tecũ. Uenerũt ergo
dauid ⁊ abiſai ad pplm̃ nocte: ⁊ inuene
runt ſaul iacentẽ ⁊ doꝛmientẽ in tento/
rio: ⁊ haſtã fixã in terra ad caput eius.

noen ⁊c̃. videt̃ ꝙ fecerit ꝯtra mã/ C
datũ dñi Deut̃. xvij. vbi dr̃ ꝙ rex
ꝯſtitut⁹ de iſrl̃ nõ debebat ſibi mul
tiplicare vxoꝛes. Dicẽdũ ꝙ illđ in/
telligit̃ de vxoꝛib⁹ alienigenis ĩcli
nantib⁹ animũ viri ad idolatriã: ſi
cut ꝯtigit ſalomõi: vt hr̃. ĩ. iij. li. xi.
ca. ℔ autẽ nõ fecit dđ. p Saul
aũt ⁊c̃. Dicũt hebꝛei ꝙ iſte fuit le/
giſdoctoꝛ: ⁊ iđ lꝫ accepit michol ad
obediẽdũ ſauli: ⁊ vt honoꝛaret̃ tã/
q̃ꝫ gener regis: nõ tñ cognouit eã
q2 ſciebat eã eſſe verã vxoꝛẽ dauid
q2 ip̃am nõ repudiauerat: ꝓpt̃ qđ
dđ poſtea recepit eã: q̊ tñ nõ acce/
piſſet eã ſi fuiſſet ab eo cognita: ſic
non fuit ingreſſus vltra ad vxoꝛes
ſuas q̃s cognouit abſalõ: vt habe/
tur infra. ij. lib. ca. xx.
In ca. xxv. vbi dicit̃ in poſtil.
Et erit aĩa dñi mei [illegible] cuſtodita q̃ſi
in faſciculo viuentiũ.

Additio. Hec ꝟba nõ vi/
dent̃ ꝓꝓꝛie poſſe
declarari niſi metaphoꝛice: vñ ⁊ in
glo. oꝛdinaria plura notabilia hic
ponunt̃: inter q̃ ſic dicit: Pulcher
rima cõparatione ſtatũ iuſtoꝝ ⁊ re
pꝛoboꝝ decreuit: ⁊ infra hos faſci
culos illos lapidi funde aſſimilat.
Faſciculus enĩ aſtringit̃ vt ꝯſerue
tur lapis: ĩ funda ponit̃ vt abũciat̃
Sic enĩ electi tribulationũ p̃ſſuris
aſtringunt̃: vt in his admoniti ar/
mis adinuicẽ mutua charitate ne/
ctent̃: ⁊ adunati in manu redẽpto
ris perpetuo cõſeruent̃. Repꝛobi
q̃ꝫto latius voluptatib⁹ ſuis reuol
uunt̃: tanto longi⁹ a diuine viſiõis
gl̃ia ꝓiciunt̃. Ipſi enim de manu
dñi repulſi ſunt. Ca. XXVI

ET venerũt zi. Hic po/ D
nit̃ terti⁹ ꝓcẽtus dei cir/
ca dauid: ꝑ hoc ꝙ ſaulẽ ite
rũ ĩ manu ſua tradidit: vt ſic dauid
innocẽtia ⁊ ſaulis neq̃tia pleni⁹ ap
pareret. Et diuidit̃ in tres ꝑtes: q2 Diuiſio
pꝛimo ſaul manibus dauid exponi
tur. ſcđo expoſit⁹ cuſtodit̃/ ibi: Di/
xitqꝫ abiſai. tertio a dauid cõuinci/
tur/ ibi: Cunqꝫ tranſiſſet. Circa pꝛi
mum dicit̃: q Et venerũt zi/
phei ad ſaul. iſti iaꝫ añ dauid ac
cuſauerãt ſauli: vt habitum eſt. ſ.
xxiij. ⁊ ideo timẽtes ne dauid poſt
ſaul regnaret: ⁊ per cõſequẽs eoꝝ
pꝛoditionẽ puniret: ſolliciti erant
de captione dauid vt moꝛeretur.
r Et cũ eo tria milia vi. ⁊c̃.
ſcꝫ ad bellandũ. s Uidẽs au
tem ꝙ vidiſſet ſaul ⁊c̃. i. cogno
ſcens per nunciũ ſibi dicentẽ: quia
pꝛoceſſus regis cum tali multitudi
ne bellatoꝛum non poteſt latere.
t Miſit exploꝛato. vt ſciret
certitudinaliter tẽpus ⁊ locum vbi
caſtra poneret. v Et ſurrexit
dauid clam. i. abſcondite: ⁊ mu/
tato habitu ne cognoſceretur: ſicut
Alexander magnus fuit in caſtris
Poꝛi regis perſarũ ad exploꝛan/
dum: ꝓut habet̃ in hiſtoꝛia ip̃ius.
x Ait dauid ad achime. ⁊c̃.
Dauid enim habuit duas ſoꝛoꝛes
✱ vna earũ
Moꝛalr. Venerũt ziphei Moꝛaliter
Sequit̃: † Et ſurrexit ſaul ⁊
deſcen. in deſer. ziph. ⁊c̃. Per
✱ ſaulem

E ✳ vna earũ vocata eſt abigail de q̃ nat⁹ fuit amaſa pͥnceps milicie abſalon: vt hr̃. ĩ. ij. li. xvij. c. Alia ſaruia de q̃ natus eſt ioab ⁊ abiſai: ⁊ ſic iſti erãt nepotes dauid. a ¶ Dixitq̧ abi. ad da. ⁊c. Accepit licẽtiã interficiẽdi ſaul: q: ſciebat ꝙ dauid nõ in-
†1. q. 1. c. dñs
terficeret eũ manu ꝓpria. b ¶ Et ſcdo op⁹ nõ erit. Ita vno ictu interficiã eũ pfecte ꝙ nõ oportebit vltra manũ apponere ⁊ ſic poterim⁹ recedere expedite. c ¶ Et di. dauid. Hic ↄñr ſaul p dauid a morte ꝓtegitur / cũ dr: Ne inter. cũ. cui⁹ cã ſubdit: d ¶ Quis eni extendit ⁊c. Volebat enĩ dauid pſone ipi⁹ deferre q̃diu a deo tolerabat̃ in regno. id̃ ſbdit: e ¶ Viuit dñs. i. p viuẽtẽ deũ. f ¶ Quia niſi dñs pcuſ. eũ. Aliqua peſtilẽtia vel infirmitate accelerãs mortẽ ei⁹. g ¶ Aut dies ⁊c. ſ. vltima. h ¶ Ut moriat̃. ſcʒ morte naturali. Aut in preliũ deſcendẽs perierit gladio. iſtis tribus modis poterat mori. p hoc ĩtẽdit dauid dicere ꝙ nullo mõ volebat eſſe cauſa efficiens mortis ſue: niſi forſitan ſe defendendo: ita ꝙ non poſſet aliter euadere. i ¶ Nũc igit̃ tolle haſtã ⁊c. i. fixa in terrã ad caput lectuli: vt ſi eſſet neceſſe ſtatim poſſet eam accipere: erat etiã in parte ſuperiori ſignũ armorũ regis ad ſignificandũ locum regium. k ¶ Et cyphum aque. In hebreo habetur: Et phialã aque. ⁊ forſitan erat aqua
F rosacea ad refrigerium caloris: vel aqua ſimplex ad ablutionẽ manuuʒ regis quando ſurgeret de ſomno.
l ¶ Et nõ erat q̃ſq̧ qui videret. Cui⁹ cauſa ſubdit̃: Quia ſo. dñi: id eſt ſomnuſ grauis a deo ĩmiſſus. m ¶ Irruerat ſup eos. Ut ſic dauid ſine piclo recederet: ⁊ p haſtã acceptã ⁊ vas aque ſuã declararet ĩnocẽtiã / ⁊ ſaul de nequitia ↄuinceret̃. n ¶ Cũq̧ trã. Hic ſaul ⁊ viri ei⁹ a dauid ↄuincunt̃: q: primo viri ſaul cõuincunt̃ de negligẽtia / cũ ſubdit̃: o ¶ Clamauit da. ad po. Cũ iaʒ eſſet ſic elõgat⁹ et in tuto loco poſit⁹
†d. 20. a ꝙ viri ſaul non poſſent capere eũ: ⁊ primo conuincit abner ſingulariter. cũ ſubdit̃: p ¶ Quare ergo non cuſtodiſti ⁊c. quia erat pͥnceps militie: ⁊ cuſtos erat principalis pſone regie. q ¶ Ingreſſus eſt eni vn⁹ ⁊c. Iſte fuit abiſai qui voluit eũ interficere vt p̄dictũ eſt. ſecũdo arguit oẽs alios dicẽs: r ¶ Viuit dñs. Qm̃ fi. mor. eſt vos. i. digni morte. ↄñr ꝓbat dictũ ſuũ per euidẽs ſignũ dicẽs: s ¶ Nũc ĝ ⁊c. p h̃ eniʒ patebat ꝙ ille q̃ haſtã abſtulit: regẽ interficere potuit. t ¶ Cognouit aũt ⁊c. Hic ↄñr ↄuincit̃ ſaul de malicia: q: pſequebat̃ dauid ſine cauſa. Et ptʒ lr̃a vſq̧ ibi: v ¶ Si dominꝰ incitat te ⁊c. ſ. ad me perſequendũ. x ¶ Odoret̃ ſacrificiũ. i. patientia mea in perſecutione iſta ſit accepta coram deo: ac ſi offerrem holocauſtũ ad altare ſuũ. y ¶ Si autẽ filij hominũ. Incitant te ad hoc ſicut faciebat doech ⁊ ſui complices. z ¶ Maledicti ſunt in cõſpectu dñi. Cuius ratio ſubdit̃: a ¶ Qui eie. me ho. i. in pñti tp̃e.
Ut nõ ha

Abner aũt ⁊ populũ dormiẽtes ĩ cir
a cuitu ei⁹. Dixitq̧ abiſai ad dd: Con
cluſit de⁹ hodie inimicũ tuũ in man⁹
tuas. Nũc ergo pfodiã eũ lãcea ĩ ſra
b c ſemel: ⁊ ſcdo op⁹ nõ erit: Et dixit dd
d ad abiſai: Ne inficias eũ† Quis eni
extẽdet manũ ſuã ĩ chriſtũ dñi / ⁊ ĩno
e f cẽs erit: Et dixit dd: Viuit dñs q: ni
g ſi dñs pcuſſerit eũ: aut dies ei⁹ vene
h rit vt moriat̃: aut in preliũ deſcẽdẽs
pierit: ꝓpiti⁹ ſit mihi dñs: ne extẽdã
i manũ meã ĩ chriſtũ dñi. Nũc igit̃ tol
k le haſtã q̃ ẽ ad caput ei⁹: ⁊ cyphũ aq̃
⁊ abeam⁹. Tulit ergo dauid haſtã et

¶ vel eius.

cyphũ aq̃ q̇ erat ad caput ſaul: ⁊ abi
l erũt: ⁊ nõ erat q̇ſq̧ q̇ videret ⁊ intelli
geret ⁊ euigilaret / ſʒ oẽs dormiebãt:
m n q: ſopor dñi irruerat ſup eos. Cũq̧ †
trãſiſſet dd ex adũſo ⁊ ſtetiſſet ĩ v̊tice
mõtis de lõge: ⁊ eẽt grãde interuallũ
o int̃ eos: clamauit ad ppl'ʒ dd ⁊ ad ab
ner filiũ ner dicẽs: Nõne rñdebis ab
ner: Et rñdẽs abner / dixit: Quis es
tu q̇ clamas ⁊ inq̇etas regẽ: Et ait da
uid ad abner: Nũq̇d nõ vir tu es ⁊ q̇s
p ali⁹ ſilis tui in iſrl': Quare ergo nõ cu
q ſtodiſti dñm tuũ regẽ: Ingreſſus eſt
eni vnus de turba vt interficeret re
gẽ dñm tuũ. Non eſt bonũ hoc qd̃ fe
r ciſti. Viuit dñs: qm̃ filij mortis eſtis
vos: q: nõ cuſtodiſtis dñm vr̃m chri
s ſtũ dñi Nũc ergo vide vbi ſit haſta re
gis ⁊ vbi cyphus aq̃ qui erat ad ca
t put eius: Cognouit aũt ſaul vocẽ da
uid / ⁊ dixit: Num vox hec eſt tua fili
mi dauid: Et ait dauid: Vox mea
dñe mi rex. Et ait: † Quã ob cauſam
domin⁹ meus pſequit̃ ſeruuʒ: Quid
feci / aut qd̃ eſt in manu mea malum:
Nũc ĝ audi oro dñe mi rex verba ſer
v ui tui: Si dñs incitat te aduerſũ me:

a ¶ placare eũ ſacrificio ⁊ prece oportet.

b ¶ incitant te in me.

x y odoret̃ ſacrificiũ. Si autẽ filij hoĩm:
z a maledicti ſũt in ↄſpectu dñi: qui eie
cerũt me hodie vt nõ habitẽ in here b
ditate domini / dicentes: Vade ſerui c d

a ¶ Quaſi diceret: op⁹ mihi eſt inter exteros morari: q: rex iſrl' mortẽ meã querit.

dijs alienis: ⁊ nunc nõ effundat̃ ſan e
guis me⁹ in terra corã dño: q: egreſ f
ſus eſt rex iſrl' vt querat pulicẽ vnuʒ:

a ¶ Quaſi nec per deũ nec p filios hominũ incitatus ſum in te ſed per meipſum.

ſicut pſequit̃ perdix in mõtib⁹. Et ait g
ſaul: Peccaui: reuertere fili mi dd. h
Neq̧ eni vltra tibi male faciã: eo ꝙ
p̄cioſa fuerit anĩa mea in oculis tuis

b ¶ Ut nõ ha. ⁊c. i. vt nõ habiteʒ pacifice in terra ꝓmiſſiõis vbi vigebat cult⁹ diuin⁹: vt poſſem illuc accedere ⁊ debita ſacrificia offerre. c ¶ Dicẽtes. facto. d ¶ Vade ſerui dijs alieniſ. Quia illi qui ꝓpter pſecutionẽ cogunt̃ intrare terrã idolatrie ſubditã: exponunt̃ peccato idolatrie: eo ꝙ ab idolatris ad hoc de facili inclinant̃: ⁊ aliqñ violẽtia pene cogunt̃. e ¶ Et nũc ⁊c. i. in terra in q̃ colit̃ deus. q. d. melius eſt ꝙ fugiã ꝓpter pſecutiõis atrocitatẽ. f ¶ Quia egreſ. eſt cũ ex. forti. Ut q̃rat pulicẽ vnuʒ. i. hoĩem nulli⁹ momẽti. g ¶ Sicut pſeq̇t̃. Hebrei dicũt quoquim q̃ eſt auis inſequẽs muſcã vel aliã rẽ vilẽ: ⁊ cõſonat lr̃e p̄cedẽti vt ptʒ tã rõne ſniẽ q̧ rõne ſignificati hui⁹ dictionis pſequtur qd̃ eſt in ſenſu actiuo. Scd̃ʒ trãſlationẽ ꝟo nr̃am oportet dicere ꝙ li pſeq̇t̃ habet hic ſenſuʒ paſſiui: vt ſit ſenſus: Sic me pſeq̇t̃ rex iſrl' ſicut perdix pſequit̃ ab aucupe. i. fugat̃ vt capiat̃: ⁊ eſt ſilis modus loquendi ad Heb. vl. Talibus enĩ hoſtijs ꝓmeret̃ de⁹. i. ꝓ merito talium acquirit̃ deus: tñ ſm grammaticã cõem: promeret̃ / ſenſũ actiui ĩportat. Cõſequẽter ſaul peccatũ ſuum ↄfitet̃ dicens: h ¶ Peccaui re. fi. mi dd. tñ dd nõ fuit reuerſus. Tum q: ſaul alſ ſibi ꝓmiſſũ nõ tenuerat. Tũ q: dd in curia inimicos habebat q̃ ĩpetraſſẽt retractationẽ ꝓmiſſi. Tũ q: demon arripiẽs ſaul p tp̃s eũ ad occiſionem dauid incitabat. Tũ q: ex afflictiõe demonis ſaul memoriam fere amiſerat: ⁊ id̃o cito oblit⁹ fuiſſet ꝓmiſſum maxime ꝓpter habitum p̄cedentem rancoris ⁊ odij cõtra dauid. Cetera patẽt in littera.
✳ ſaulẽ q̇ cum exercitu armato iuit ad capiẽdũ dauid: ↄueniẽter ſignificari poteſt iudas ꝓditor: q̇ cum multis armis venit ad capiendũ ieſũ ſicut dr Ioh. xviij. Iudas aũt cũ accepiſſet cohortem et a pontificibus et phariſeis miniſtros: venit illuc cum laternis ⁊ facibus ⁊ armis. Per h̃ aũt ꝙ dd deſcẽdit in caſtra ſaulis: ſignificat̃ ꝓceſſus ipi⁹ ieſu obuiã querentib⁹ ipm̃. Ioh. xviij. a. Ieſus aũt ſciẽs oĩa q̃ vẽtura erãt ſup ipm̃ proceſſit eis obuiã / ⁊ dixit eis: Quẽ q̃rltis. † ¶ Sopor dñi irrue. ſup eos. ſ. ſup ſauleʒ et ſuos ſocios: per qd̃ ſignificat̃ caſus iude ⁊ aliorũ cuʒ eo exiſtentiũ: qui ad verbum chriſti dicentis: Ego ſum. abierũt retro et ceciderunt proni in terram tanq̧ inſenſibiles et dormientes. Per hoc etiam oſtendit ieſus ꝙ poterat eos occidere ſicut dauid per lanceã ſaulis quam ſecum portauit: oſtendit ꝙ poterat eum occidere. Item per lanceam ſignificatur principatus: eo ꝙ ad principem pertinet pro ſubditis pugnare. Per cyphum autẽ ſacerdotium: eo ꝙ ſacerdotes vtebantur cyphis in oblationibus liquidorum. Per hoc ergo ꝙ dauid haſtam ſaulis et cyphum aque ſecum tulit: ſignificata fuit ablatio regni ⁊ ſacerdotij a iudeis quam fecit chriſtus in vltionem mortis ſue per exercitum romanorum.

✱ Et ait Ca. XXVII dd. Hic pᵒ multā pſecutionē (vt ptꝫ ex p̄dictꝭ) dſcribit̄ exulatio dd extra t̄rā iſrl̄. Et p̄mo deſcribit̄ ipſiᵒ dd egreſſus. ſcd̄o habitatiōis locᵒ/ibi: Dixit āt dd. t̄tio viuēdi modᵒ/ibi: Et aſcēdit dauid. Circa p̄mū dr̄: a ¶ Et ait d. i cor. ſ.i. diligēt̄ ꝛ deliberate cōſiderauit. b ¶ Aliqñ ici. Nō dixit h̄ dd eo ꝙ timeret occidi a ſaule ī ꝓp̄ria pſona: cū ſciret certitudīalit̄ ex diuīo ꝓmiſſo ſe pᵒ ip̄m ſaul regturū. Sed q2 tiebat ne ſic accidēt ꝙ oporteret eū pug̃re cū ſaule ꝙ horrebat dd ꝓpt̄ mortē ſuoꝝ ꝛ aliqꝝ q̄ erāt cū ſaule. Preterea nō dbebat deum tētare omittēdo ſcił ea q̄ erāt ad ꝯſuationem vite ꝓp̄rie ꝛ ſuoruꝫ cuiuſmodi erat talis exitus. vñ ſbditur: c ¶ Ut deſpe. ſa. ſ. a mea captione. d ¶ Ceſſetq. Quia nō poſ̄at eū pſeq̄ ī t̄ra aliēa. p̄tera ſaul ī t̄ra iſrl̄ m̄ltos pſeq̄/bat̄ iponēdo eis ꝙ receptarēt dd ꝛ viros eiᵒ: qꝝ dānis ꝛ pſecutiōibᵒ dd debebat p̄cauere. e ¶ Et abijt ip. Iſte em̄ erat īimicᵒ ſaul: eo ꝙ ſaul freq̄nt̄ debellauerat philiſteoſ: ꝛ iō libētiᵒ recepit dd eo ꝙ ſaul reputabat eū inimicū. f ¶ Et habi. Hoc fuit tm̄ ad horā: q2 habuit aliū locū aſſig̃tū vt poſtea dicet̄. g ¶ Dixit āt dd. Hic ꝯñr agit̄ d loco ipſi dd aſſig̃to quē petiuit dd ex̄ ciuitatē regiam vt liberiᵒ ire poſſet cū ſuis vir ad dep̄dādū īfideles. vñ cū ſuis poſſꝫ viuere. Et ptꝫ lr̄a vſqꝫ ibi: h ¶ Fuit āt nūe. In hebreo hr̄: Dies ꝛ. iiij. mēſes. ꝛ p dies ſ̄m aliq̄s hebreoſ ītelligit̄ annᵒ vl'āni. ſ̄m vero Ra. Sa. ītelligūt̄ tm̄ duo dieſ naturales. vtroqꝫ eī mō in vete. īuenit̄ h̄ nomē dies ī pluraliacceptū. ſ. ꝓ duobᵒ diebᵒ naturalibᵒ: ꝛ ꝓ āno vl'ānis inde t̄miate. Or āt h̄ accipiat̄ ſcd̄o mō: magis videt̄ ex h̄ qd dr. ī. xxix. qd dixit achis d mora dd cū ipſo. Eſt apd me m̄lt dıebᵒ vl' ānis. i ¶ Et aſcēdit dd. Hic dſcribit̄ viuēdi modᵒ. ſ. d p̄dis īfideliū circūadiacētiuꝫ. k ¶ Nec relinq̄. ne accuſarēt eū apd achis. lꝫ eī nō eēnt de philiſteis: tm̄ aliq̄ eoꝝ poterāt eē ſb eoꝝ tributo: vl' hr̄e aliq̄ pacta ſeu ꝯuētiōes cū eis: ꝓpter qd achis potuiſſet ꝯ dd ꝓuocari. l ¶ Rñdebat dd ꝯ me. Ille em̄ t̄re de q̄bᵒ predas accipiebat lꝫ eēnt ꝟſus illā p̄tē nō tm̄ erant de filijs iſrl̄. videt̄ tm̄ ꝙ dd p h̄ non excuſet̄ a mēdacio: q2 tali mō loquēdi vtebat̄: vt achis credēt ip̄m filios iſrl̄ dep̄daſſe: vt ptꝫ ex ſequētibᵒ. iſtd tm̄ mendaciū erat officioſū. ſ. ꝓ ſalute ſui ꝛ ſuoꝝ. a q̄ non oportet dd excuſari: q2 multa peiora fecit. nec ipſe dd peccauit p̄dictos īfideles īterficiendo:

a ¶ ꝯſilia dei q̄ te ꝯſeruat: ꝛ me in manᵒ tuas tradit.
hodie. Appet ei ꝙ ſtulte egeri/ ꝛ ignorauerī mūlta nimis. Et rñdens dauid /ait: Ecce haſta regꝭ trāſeat vnᵒ de puerꝭ regis ꝛ tollat eā. Dñs āt retribuat vnicuiqꝫ ſ̄m iuſticiā ſuā ꝛ fidē. Tradidit em̄ dñs te hodie in manū meā: ꝛ nolui extēdere manū meā in xp̄m dñi. Et ſicut magnificata eſt
a ¶ Quod vt fieret ſepius inimico pepercit.
aīa tua hodie in oculis meis: ſic m̄agnificet̄ aīa mea in oculis dñi: ꝛ liberet me de om̄i anguſtia. Ait ḡ ſaul ad dauid: Bñdictᵒ tu fili mi dauid:
a ¶ iā mihi p̄ualēs amplius p̄ualebis. b ¶ .i. abundanter facies. c ¶ iam. d ¶ vt regnes.
Et q̄dē faciēs facies: ꝛ pōtēs pōterꝭ. Abijt āt dauid in viā ſuā: ꝛ ſaul reuerſus eſt in locū ſuū.

a Et ait dd in corde ſuo: Ca. XXVII †
b aliqñ icidā vna die ī manᵒ ſaul. Nōne meliᵒ ē vt fugiā: ꝛ ſaluet ī t̄ra phi
c d liſtinoꝝ vt deſp̄et ſaul: ceſſetqꝫ me q̄rere ī cūctꝭ finibᵒ iſrl̄: Fugiamᵒ ḡ manᵒ eiᵒ. ꝛ ſur
e rexit dauid ꝛ abijt ipſe ꝛ ſexcenti viri cum eo ad
a ¶ Non illum a quo vix euaſit ſed filiū eius qui ip̄m dilexit ꝓpter famam virtutis.
f achis filiū maoch regeꝫ geth. Et habitauit dauid cū achis in geth: ipſe ꝛ viri eiᵒ ꝛ domᵒ eiᵒ: ꝛ due vxores eius/ achinoē iecraelites: ꝛ abigail vxor nabal carmeli. Et nūciatū eſt ſaul ꝙ fugiſſet dauid in geth: ꝛ non addidit vltra querere
g eū. Dixit aūt dauid ad achis: Si iueni gr̄am in oculis tuis: det̄ mihi locᵒ ī vna vrbiū regiōis huius vt habitē ibi. Cur em̄ māet ſuᵒ tuᵒ ī ciuitate regis tecum: Dedit itaqꝫ ei achis in die illa ſicelech. Propt̄ quā cāꝫ fc̄tā ē ſicelech regū iuda vſ
h qꝫ in diē hāc. Fuit āt nūerᵒ dierū q̄bᵒ habitauit
i dauid ī regiōe philiſtioꝝ/ q̄ttuor mēſiū. Et aſcē
a ¶ Hi pagi nō erant ſub poteſtate achis.
dit dauid ꝛ viri eiᵒ: ꝛ agebāt p̄das de gēſuri ꝛ d
¶ Secure. ſ. ꝛ quiete: q2 nō erat q̄ dep̄daret̄.
geçre ꝛ de amalechitꝭ. Hi em̄ pagi habitabāt ī terra antiquitᵒ/ eūtibᵒ ſur vſqꝫ ad terrā egypti.
a ¶ nec accuſarēt eum apud achis.
k Et pcutiebat dauid omnē terrā illoꝝ: nec relinquebat viuētē virū ꝛ mulierē. Tollenſqꝫ oues ꝛ boues: ꝛ aſinos: ꝛ camelos et veſtes reuertebat̄ ꝛ vēiebat ad achis. Dicebat āt ei achiſ: In quē
¶ fingens gentē ſuam ſe hr̄e exoſam.
l irruiſti hodie: Rñdebat dauid: Cōtrā meridiē iudę: ꝛ contra meridiē hieramel: ꝛ contra meri
a ¶ id eſt viuere pmittebat.
diē ceni. Virū ꝛ mulierē nō viuificabat dauid: nec adducebat in geth/ dicēſ: Ne forte loquant̄ aduerſū nos. Hec fecit dauid: Et h̄ erat dcretū illi oībus diebus quibᵒ habitauit in regione philiſtinoꝝ. Credidit ḡ achis dauid/ dicēſ: Multa em̄ mala opatus eſt ꝯtra pplm̄ ſuū iſrl̄. Erit igit̄ m mihi ſeruus ſempiternᵒ. Ca. XXVIII

n o Factū eſt aūt ī diebᵒ illis: cōgregauerūt philiſtijm agmina ſua/ vt prepa
p rentur contra iſrael ad bellum. Dixitqꝫ achis ad dauid: Sciens nūc

ficiēdo: q2 māebāt. ī. termīos terre ꝓmiſſiōis: q̄ꝝ habitatores fuert̄ a dño condēnati ad mortē: vt dictū ē. ſ. freq̄nt̄ ī libro Joſue. ꝛ Deu. ꝛ Nu. ꝓpt̄ qd filij iſrl̄ poterant eos licite occidere habita oportunitate: ꝛ bona eoꝝ occupare niſi per treugas ad tp̄s poſitas īpedirent̄: q2 ſeruāde ſūt d iure naturali q̄diu durant. lꝫ em̄ filij iſrl̄ nō poſſēt cū illis federa ppetua ꝯhere: poterāt tm̄ ex aliq̄ cā rōnabili treugas ſeu pacta ad tp̄s cū ipſis inire: vt dictum fuit. ſ. Joſue. xxi. in fine. m ¶ Erit igit̄ mi. ſer. Credebat em̄ eū tot mala feciſſe filijs iſrl̄ ꝙ d cetero nō poſſꝫ cū eis recōciliari: ꝛ ſic eēt coactᵒ ipſi achis fidelit̄ ſeruire.

Moralit̄. a ¶ Et ait dd ꝛc. Allegorice p dd q̄ dimiſit iudeā ꝛ abijt ad gētiliū t̄rā. ſignificatū fuit ꝙ xp̄s p dd figuratᵒ relicturᵒ erat iudeā ꝓpter obſtīationē ſuā ꝛ ad gentiles trāſiturᵒ p fidē ꝛ deuotioneꝫ. ꝓpt̄ qd paulᵒ ꝛ barnabas conſtant̄ dixert̄ iudeis Act. xiij. g Uob oportebat p̄mū loq̄ ꝟbū dī. ſꝫ qm̄ repellitis illd ꝛ indignos vos iudicatꝭ et̄ne vite: ecce ꝯuertimur ad gēteſ: ſic eī p̄cepit nob̄ deus. Per h̄ āt ꝙ dd agebat p̄das de gētibᵒ circūſtantibᵒ: ꝛ neminē viuificabat: ſignificatū fuit ꝙ xp̄s p p̄dicationē apl'oꝝ occidebat errores gentiliū ꝛ illos ſibi p fidē charitate formatā incorporabat. ſic em̄ dictū fuit Petro Act. x. b. Surge petre: occide ꝛ māduca. qd ītelligit̄ de conuerſiōe Cornelij ꝛ amicoꝝ eiᵒ ad fidē xp̄i p p̄dicationē beati petri. Ca. XXVIII

Factū ē āt. Hec eſt vltīa ps p̄ncipal' hᵒ libri p̄mi ī q̄ dſcribitur ſaul mors ꝛ ꝯſūmatio per bellū ꝯ philiſteos. p̄mo igitur deſcribit̄ belli apparatᵒ. ſcd̄o dd receſſᵒ. ca. xxix. tertio ſaul occubitᵒ. c. xxxi. Circa p̄mū ſciendū ꝙ ꝓpt̄ magnitudinē apparatᵒ ī philiſtīoꝝ exercitu ſaul territᵒ ꝯſuluit phitoniſſam. Circa qd p̄mo dſcribitur ꝯſultatiōis occaſio. ſcd̄o ipſa cōſultatio/ ibi: Dixitqꝫ ſaul. t̄tio data rñſio/ ibi: Dixit aūt ſamuel. q̄rto ſaul' deſolatio/ ibi: Statiqꝫ ſaul cecidit. Circa p̄mū dr̄: o ¶ Cōgregauerūt phili. ag. ī multitudīe magna ꝛ valida. p ¶ Dixitqꝫ achiſ ad dd. q2 multū ꝯfidebat de ꝓbitate dauid ꝛ eiᵒ fidelitate. Dixitqꝫ dauid ad achis.

✱ Nunc ſcies

Moralit̄. n ¶ Factū eſt autẽ. Hic īcipit hiſtoria dd quō ꝓmiſit ire ad bellū ꝯ filios iſrl̄. ſꝫ ſeq̄nti ca. magꝭ explicat̄ ꝓpt̄ qd ibidē exponet̄. hic aūt ponit̄ pauor ſaulis d ſuis aduerſarijs/ cum dicitur:

v ✱ Uidit ſaul

Moraliter
Allego.
Moraliter

E B a ¶ Samuel aūt ꝛc̄. Ra. Samuel ſupiꝰ mortuꝰ legit̄: ſꝫ cā reſurrectiōis eiꝰ repetit̄ ad dānationē ſaul: q̄ relicto deo ꝯ legē phitonē ꝯſulebat. b ¶ Cōſuluitqꝫ do. Ra. Sicut hebrei tradūt ieiunādo ꝛ orādo: a deo petebat̄ oraculū: ꝛ deꝰ illis ꝑ ſomnia reuelabat futura: qꝺ ſaul feciſſe nō legitur. c ¶ Neqꝫ ꝑ ſacer. Ra. In hebreo. Neqꝫ ꝑ doctrinā neqꝫ ꝑ ephot. ſ. ꝙ ſacerdos gerebat in pectore in q̄ ſcriptum erat doctrina ꝛ veritas.

Ca. XXVIII

ſcito qm̄ mecū egredieriſ i caſtriſ tu et viri tui. Dixitqꝫ dauid ad
a ¶ pro te cōtra hoſtes tuos.
achis: Nūc ſcies q̄ facturus eſt a
ſeruus tuus. Et ait achis ad dauid: Et ego cuſtodē capitis mei
a ponā te cūctiſ diebꝰ †Samuel āt b
mortuꝰ ē: plāxitqꝫ eū oīs iſrl̄: ꝛ ſe
a ¶ Superius dicit̄ ſepultus ī domo ſua: id eſt in familia ꝛ in cognatione ſua.
pelierūt eū in rāmatha vrbe ſua.
Et ſaul abſtulit magoſ ꝛ arioloſ c
de terra: ꝛ interfecit eos q̄ phito d
nes habebāt in vētre. Cōgregatiqꝫ ſūt philiſtijm/ ꝛ venerūt ꝛ caſtra
metati ſūt i ſunā. Cōgregauit āt
ꝛ ſaul vniuerſū iſrl̄/ ꝛ venit i gelboe: ꝛ vidit ſaul caſtra philiſtijm †
ꝛ timuit: ꝛ expauit cor eiꝰ nimis.
b c †Cōſuluitqꝫ dn̄ꝫ: ꝛ n̄ rn̄dit ei/ ne e
qꝫ ꝑ ſacerdotē neqꝫ ꝑ ſōnia neqꝫ f g
a ¶ Qui dicuntur fuiſſe diſcipuli ſamuelis cum quibus ſaul prophetauit.
ꝑ ꝓphaſ. Dixitqꝫ ſaul ſuis ſuiſ: h

Ni. de ly. B Magos ꝛ

✱ a ¶ Nūc ſcies ꝛc̄. ſ. pro te ꝯ inimicos tuos: vt dicit hic gloſa interlinearis. Sꝫ videt̄ ꝙ ī h̄ dauid peccauerit: q̄ ſi intēdebat h̄ facere: ītēdebat pugna
f. ſ. 25. a re ꝯ fideles ꝓ infidelibꝰ: qꝺ eſt illicitū: aut ſi nō intēdebat h̄ ſꝫ magis ꝯtrariū: ſcꝫ iuuare filios iſrl̄ ꝯ philiſteos ſic̄ opinati fuerūt ſatrape: vt h̄r ſeq̄n. ca. ſic fuit falſus ꝛ ꝓditor intēdēs nocere ei quē ꝓmittebat adiuuare. Dicendū ꝙ dꝺ intendebat defendere ip̄m achis cui tenebat̄ ex bn̄ficijs receptiſ: q̄ achis ip̄m benigne receꝑat: ꝛ ſic euꝫ ſecurū fecerat a ꝑſecutiōe ſaul: vt ptꝫ ex p̄dictis nec peccaſſꝫ h̄ faciēdo duplici rōe. Una accipit̄ ex ꝑte achis. ſ. ſi habebat iuſtuꝫ bellū ꝯ ſaul qꝺ potuit eē ſi ſaul q̄ erat arrepticiꝰ a demone aliq̄ pacta fregerat ſeu iuramēta cū philiſteis inita: q̄ talia ſūt ſuā/da. vn̄ ꝛ Sedechias. ij. Para. xxxvi. ar
† ſ. 14. f guit̄: eo ꝙ fregit iuramentū qꝺ fecerat nabuchodonoſor. Quis aūt filij iſrl̄ nō poſſent facere cū philiſteis federa ꝑpetua: eo ꝙ habitabāt ī terra ſibi ꝓmiſſa: tn̄ ex cā rōnabili poterāt facere treugas ad tp̄s ꝛ iuramēto firmare: vt ptꝫ ex ſupradictiſ. Alia rō accipit̄ ex ꝑte ipiꝰ dꝺ q̄ habebat ius ī regno iſrl̄: ꝛ iō poterat illud acq̄rere v̄tute armoꝝ facultate occurrēte: ꝛ ī tali bello iuſto
F poterat licite vti philiſtinoꝝ ꝯfortatione ꝛ auxilio. Cogitabat enī ꝓbabiliter ꝙ ſi philiſtei haberēt victoriā: Achis ei amicus ꝛ fauorabilis eū iuuaret ad poſſidendū regnū: q̄ habita victoria philiſtei illud regnū nō poſſederūt: ſꝫ in terrā ſuā reuerſi fuerūt: ꝛ iſboſeth filiꝰ ſaul ſucceſſit ī regno: vt h̄r. ſ. ij. li. ij. ca. Ex dictis patet argumētū factū ad ꝯtrariū. b ¶ Samuel aūt mortuꝰ ꝛc̄. Licet mors eiꝰ ſupra deſcripta fuerit. xxv. ca. tn̄ h̄ repetit̄: q̄ erat excitādus de ꝓximo ad denunciādū ſaul̄ caſuꝫ. c ¶ Et ſaul abſtulit. Iſtud ponit̄ h̄ ad declarationē ſui facinoris: q̄ qꝺ deſtruxerat q̄ſi zelo legiſ: iterū req̄ſiuit. Dicunt tn̄ aliq̄ ꝙ eos interfecit eo ꝙ vaticinabant̄ dꝺ regnaturū poſt eū. d ¶ Et interfecit eos ꝛc̄. Hoc nō eſt in hebreo: nec eſt de textu: ſed primo videt̄ ꝑ modū gloſe appoſitū: poſtea ꝑ ſcriptores textui inſertū. ſequit̄: e ¶ Cōſuluitqꝫ dn̄m ꝛc̄. q̄ eos occiderat excepto abiathar q̄ erat cū dꝺ. f ¶ Neqꝫ ꝑ ſom. Dicūt h̄ aliq̄ q̄ in tali req̄ſitione debebāt ieiunia ꝛ orōnes p̄cedere: qꝺ nō fecit ſaul. g ¶ Neqꝫ ꝑ ꝓphe. iſti fuerāt diſcipuli ſamuelis. h ¶ Dixitqꝫ ſaul. Deſcripta occaſiōe ꝯſulēdi phitoniſſam. ſ. timore ſaulis de apparatu philiſtinoꝝ ꝛ negati-
An ſamuel apparuerit ſauli one diuini reſpōſi: hic ꝯn̄r deſcribit̄ phitoniſſe conſultatio. Ad intellectū tn̄ ſequētiū q̄rit̄ vtrū ī tali ſuſcitatiōe apparuit ip̄e ſamuel: vel malignꝰ ſp̄us in eius ſpecie. Et arguit̄ p̄mo ꝙ fuerit ip̄e ſamuel: q̄ ſcriptura h̄ de ip̄o loquit̄ taq̄ꝫ de ꝑſona ipiꝰ: nominās ip̄m pluries ꝓprio noīe. ꝛ iō videret̄ falſitate p̄tēdere: niſi ip̄e fuiſſet. Itē magna irreuerētia facta fuiſſet ſctō ſi malignus ſp̄us totiēs in ſcriptura ſacra noīatꝰ fuiſſet noīe ipſius. Itē Eccī. xlvi. dr̄ de ip̄o: Et poſthoc dormiuit ꝛ motū fecit regi ꝛ oſ̄dit illi finē vite ſue ꝛc̄. Itē dixit certitudinalit̄ verū de futuris ꝯtingētibꝰ. ſ. de morte ſaul ꝛ filios eiꝰ: ꝛ de debellatione ſui exercitus: ꝛ ſic videt̄ fuiſſe verus ꝓpħa ſamuel: ꝛ non malignꝰ ſp̄us: q̄ eſt mēdax ꝛ pr̄ mēdacij: vt h̄r Ioh. viij. f. In ꝯtrariū arguit̄ ꝑ glo. q̄ habet̄ Eſa. xxix. q̄ dicit ſic: Phitoniſſa nō ſuſcitauit ſamuelē ſed euocauit demonē. Itē deꝰ nolebat rn̄dere ſauli ꝑ ꝓpħas viuos: vt ptꝫ ex p̄dictis ꝛ multo minꝰ ꝑ mortuos vt videt̄. Itē ille q̄ apparuit dixit ſauli: Cras mecū eris. cū igit̄ ſaul eſſet reprobatꝰ: ꝛ igne gehēne cruciādus: videt̄ ꝙ ille q̄ ſibi apparuit malignꝰ ſp̄us. fuerit eidē igni deputatꝰ. Itē ille q̄ apparuit ꝑmiſit ſe adorari a ſaule: qꝺ nō ꝑmiſiſſet ſctūs ſamuel cum ſolus deꝰ ſit adorādus: ꝛ iō videt̄ ꝙ fuerit malignꝰ ſp̄us talis honoris cupidus. Item ſi fuit ſamuel: aut apparuit diuina
G virtute vel magica. Non p̄mo mō: q̄ ſic deꝰ multū fauiſſet arti magice faciēs apparere ſamuelē ad īuocationē phitoniſſe: qꝺ oīno videt̄ falſum ꝛ irrōnabile. Nec ſcꝺo mō: q̄ ars magica nullā virtutē habet de ſe: ſed demones per aliqua pacta cum magis inita volūtarie apparēt vel aliqua faciunt: vt homines teneāt in errore. Si igit̄ ſamuel v̄tute magica apparuit: h̄ fuit q̄ demō ip̄m adduxit: tūc q̄rit̄: aut fuit adductus volūtarie: ꝛ ſic demoni ꝯſenſit ꝛ in malo actu qꝺ eſt inconueniēs cū eēt in ꝑte ſctōꝝ: aut coactꝰ ꝑ demonē ꝛ h̄ videt̄ inconueniēs: q̄ demones ſuꝑ ſctōs defunctos nullā habēt poteſtatē. Rn̄ſio ad q̄ſtionē iſtā rn̄det Augꝰ. in ep̄la ad Felicianū: cuiꝰ rn̄ſio ponit̄ in glo. ſuꝑ locū iſtū. ꝛ tāgit ibi duplicē opinionē vel dicendi modū. Primꝰ eſt ꝙ fuerit aīa ſamueliſ ipi ſauli apparēs. ꝛ h̄ ſ̄m ip̄ꝫ potuit eē dupl̄r. Uno mō ꝑ demonē eā ad h̄ adducentē: tn̄ ex ꝑmiſſione diuina ex aliq̄ rōne nob̄ occulta. Sicut xp̄s ꝑmiſit ſe a diabolo aſſumi ꝛ ſuꝑ pinnaculū tēpli portari: ꝛ ſuꝑ montē excelſum collocari: vt h̄r Matt. iiij. ꝛ iō nullū īcōueniēs videt̄ ꝙ talia ꝑmiſſus fuerit facere ī aīa ſamuel̄ q̄ lōge incōꝑabilit̄ minor fuit ip̄o xp̄o: ꝛ aliquā figuram facē ſeu oſ̄dere ꝑ quā appereret ſauli q̄ſi in ꝓprio corꝑe ꝛ habitu: vt lr̄a p̄tendit. Alio mō ꝙ iſta apparitio nō fuerit aliq̄liter arte magica ſeu ꝑtāte diabolica ad h̄ ꝑmiſſa ſed diuina v̄tute h̄ faciēte ex ſua diſpoſitione q̄ phitoniſſā ꝛ demonē latebat: vt ſauli ꝓpt̄ ſua demerita ſn̄ia diuīa ſuper eū futura de ꝓxio ꝑ ſamuelē denūciaret̄: ſicut ꝑ ip̄m viuentē reprobatio a regno ſibi fuerat an̄ denūciata: ſicut dictū fuit. ſ. xv. Alium vero modū dicēdi pōit Augꝰ. ī ea. ep̄la ꝙ nō fuerit ſamuel: ſꝫ ma-
H lignꝰ ſp̄us apparēs ī eiꝰ effigie. Dic̄ enī ap̄ls. ij. ad Cor. xi. ꝙ ip̄e ſathanas trāſfigurat ſe ī angelū luciſ: ꝛ m̄lto fortiꝰ vt videt̄ potuit ſe trāſformare ī ſīl̄itudinē ſamuel̄: tn̄ deo h̄ ꝑmittēte in vtraqꝫ trāſfiguratione ſine q̄ nihil pōt facere. Adduc̄ etiā ad h̄ aliq̄s rōes tactas ī arguēdo ꝓ parte iſta: ꝛ ad h̄ videt̄ magiſ declīare agēs de p̄ſtigijs demonū: vt h̄r ī dcretiſ. xxvi. q. v. ca. nec mir̄. Dicēdū igit̄ ꝙ ſi decretū allegatū h̄eat̄ ꝓ det̄miatiōe eccl̄ie. tenēda ē iſta ꝑs det̄miate. Si āt nō ſit det̄miatio eccl̄ie vt ꝓbabilit̄ videt̄. tū q̄ Aug. cuiꝰ ē illꝺ decretū vtrūqꝫ modū dicēdi pōit vt ꝓbabilē ꝛ rōnabilē in ep̄la ad Simplicianū. tū q̄ pꝰ cōpilatiōꝫ dcretoꝝ expoſitores ſacre ſcp̄ture p̄dictos modoſ recitauerūt ꝛ ſcp̄ſerūt taq̄ꝫ ꝓbabiles ꝛ rōnabiles: qꝺ n̄ feciſſent ſi vnꝰ dicēdi modꝰ eēt ab eccl̄ia det̄minatꝰ: niſi forſitā ex īgrātia huiꝰ det̄miatiōis: qꝺ nō videt̄ eis īputādū: ꝛ iō ſi illꝺ decretū nō ſit det̄miatio eccl̄ie: videt̄ (abſqꝫ tn̄ aſſertiōe) ꝙ ꝓbabilior ſit modꝰ dicēdi: ꝙ aīa ſamuel̄ v̄tute dīna ꝛ eiꝰ diſpēſatiōe apparuerit mō p̄dicto ad ānūciādū ſauli dīnā ſn̄iaꝫ: q̄ huic dicto magis videt̄ ꝯcordare textꝰ biblie h̄ ꝛ ī eccl̄iaſtico: vt. ſ. allegatū ē ꝓ iſta ꝑte. Ad h̄ etiā faciūt rōnes ſupra īducte. h̄ etiā dictū tenētoēs hebraici doctoreſ. Iſtꝺ etiā dictū videt̄ ꝯcordare ei qꝺ h̄r ī libro Num̄. in caſu q̄ſtū ad aliq̄d ſil̄e. Dicit̄ etiam ibi. xxij.
✱ ca. ꝛ. xxiij.
✳ † ¶ Uidit ſaul ca. phi. Queſierat enī mortē dꝺ cū magna ſollicitudīe ꝛ labore: cuiꝰ tn̄ innocētiā pluries ꝓbauerat: ꝛ qm̄ ip̄m pluries terruerat iniuſte: iō dn̄s terrorē ab aduerſarijs ſuis immiſit ſibi iuſte Sap. xi. c. Per q̄ peccat q̄s ꝑ hec ꝛ torq̄t̄. vn̄ ꝛ ſubdit̄: e ¶ Cōſuluit dn̄m et nō rn̄dit ei neqꝫ ꝑ ſomnia ꝛc̄. Rn̄ſio ꝑ ſomnia ē interiꝰ: ꝛ iō ſignificat ꝯſolationē interiorē a deo datā q̄ negata eſt ſauli ꝛ iuſte vt ptꝫ ex dictis. Rn̄ſio ꝑ ſacerdotes ſignat effectū orōnis eccl̄ie quā nō habēt hoīes obſtinati ꝯ innocētes q̄lis erat ſaul. ꝛ iō nō habuit rn̄ſum ꝑ ſacerdotes nec ei ꝯſil̄es. Rn̄ſio v̄o ꝑ ꝓpħas ſignat ꝯſiliū bonoꝝ ꝛ prudētū. ꝓpt̄ qꝺ ꝓpħe vidētes antiq̄tus appellabant̄. i. Reg. ix. b. Qui hodie dr̄ ꝓpħa olim appellabat̄ vidēs. Moraliter Hoc aūt rn̄ſuꝫ obſtinati nō q̄rūt nec ei acq̄eſcūt: ſꝫ q̄rūt rn̄ſum a phitoniſſa: ꝑ quā ſignificant̄ mali hoīes artibꝰ ꝓhibitis vtentes. vel q̄ in malis obſtinati inſtinctus diaboli proſequunt̄.

a ¶ Magos ⁊ ario. ⁊c. Magi vtunt̃ ſanguīe hūano: ⁊ cō/
Magi tactu mortuoꝝ ī maleficijs ⁊ diuiatiōib⁹. Arioli ſolis ꝟbis.i.
Arioli incātatiōib⁹ diuināt. Phiti⁹ dr̃ apollo harū artiū cultor: a quo
Phitius phitoniſſe.i.diui. hos ſaul q̄ſi çelo legis deleuit: q͛ (vt aiūt) a
dmōib⁹ coacti dd̃ regē eē futurū ꝑconabāt. b ¶ Quē ſuſci
Queſtio tabo. Aug⁹. ad ſimplicianū. Queris
vtrū potuerit malign⁹ ſpiritus excitare
aīam iuſti: vt videret̃ ⁊ loq̄ret̃ cū ſaul:
Mat.4.a Nōne ⁊ mag̃ mirandū ē: ꝙ ſathanas
dn̄m aſſūpſit: ⁊ ꝯſtituit ſupra pinnā tē/
pli. Quomodo em̄ fecerit: factū ē: niſi
quis dicat: faciliorez diabolo fuiſſe licē
tiam ad dn̄m viuū vnde voluit aſſumē
dū ⁊ vbi voluit ad ꝯſtituēdum q̄ȝ ad ſa
muel ſpm̄ excitādū. Si āt h̄ nō ꝯturbat
q͛ voluit dn̄s ⁊ ꝑmiſit nulla diminutio
ne ſue ptātis ⁊ diuitat̃ id fieri: ſic a iu/
deis ſe crucifigi ⁊ īterfici paſſus ē. nō ē
abſurdū credere aliq̄ diſpēſatiōe ꝑmiſ
ſū fuiſſe: vt nō dn̄ant̃ magica arte vl̃ po
tētia: ſȝ diſpēſatiōe occulta q̄ phitoniſ/
ſam ⁊ ſaulē latebat: ſe oñderet ſpūs iu/
ſti aſpectib⁹ reg̃ diua eū ſnīa ꝑcuſſur⁹.
Ul̃ nō ꝟe ſpūs ſamuel a reqe ſua exci/
tat⁹ ē: ſȝ aliqd̃ fātaſma ⁊ illuſio imagi/
naria diaboli machinatiōib⁹ facta: quā
ꝓpha ſāuelē appellat: ſic ſolēt imagīes
rerū ſuarū noīb⁹ appellari: ſic pictura
ciceronis vl̃ ſaluſtij. Sic cherubin ſup
arcā teſtamenti de metallo facti magne
rei ſignificāde gr̄a cherubin vocabāt̃:
cū ſint celeſtes ꝟtutes: q̄ cherubin dicū
tur. dū ēt qs videt ſōniū non dic imagi
nē vidi auguſtini: ſȝ vidi auguſtinū. cū
eo tp̄e q̄n aliq̄d tale vidit ignoraret au
Gen.41.a guſti. Pharao q̄ȝ ſpicas ſe vidiſſe di/
xit ī ſōnis ⁊ boues nō ſpicarū aut boū
imagīes. Forte ḡ appuit imago ſamue
lis ꝑ ficta machinamēta eius q̄ trāſfigu
B rat ſe ī āgelū luc̃. Si aūt monet quō a
maligno ſpū ꝟa ſauli p̄dicta ſūt. Pōt
⁊ illd̄ videri mirū ꝙ demōes agnoue/
rūt xp̄m: quē iudei nō agſcebāt. cū eniȝ
vult de⁹ ēt īfirmos ſpūs aliq̄ ꝟa cogno
ſcere (tpalia dūtaxat ad iſtā mortalitatē
ꝑtinētia) facile ē nec incōgruū: vt opͣs
⁊ iuſt⁹ (ad eoꝝ penā q̄b⁹ iſta p̄dicūt̃ vt
malū qd̄ īminet an̄q̄ȝ veniat patiāt̃) oc
culto appatu videlicet myſterioꝝ ſuoꝝ
talib⁹ ſpiritib⁹ aliq̄d diuiatiōis īptiat:
vt qd̄ audiūt ab angelis p̄nūciēt hoīb⁹. Tm̄ aūt audiūt: q̄ȝtum
oīȝ moderator dn̄s iubet vl̃ ſinit. vñ etiā ſpūs phitōis ī actib⁹
Act.16.c apl̃oꝝ paulo atteſtat̃: ⁊ euāgeliſtā eē ꝯcionat̃. Miſcēt tn̄ falla
cias ⁊ verū nō docēdi ſȝ decipiēdi fine ꝓnūciāt. Hic forte illa
imago dixit ſecū ſaulē futurū: qd̄ falſū ē. Int̃ bonos em̄ ⁊ ma/
los poſt mortē chaos magnū firmatū eſt. Ul̃ ꝓpterea dixit me
Luc.16.g cū eris: vt ad parē ꝯditionē mort̃ referat̃ qd̄ vterq̄ȝ hō fuerit
⁊ mori potuerit: iam mortuus mortem viuo prenunciauit.

† Querite mihi mulierē hn̄tē phi a
tonez ⁊ vadā ad eā ⁊ ſciſcitabor
ꝑ illā. Et dixerūt ſui ei⁹ ad eū: Eſt
mlier hn̄s phitonē ī endor. Mu b
tauit ḡ hitū ſuū: veſtituſq̄ȝ ē ali/
is veſtimēt̃: ⁊ abijt ipē ⁊ duo viri
cū eo: venerūtq̄ȝ ad mlierē nocte: c
⁊ ait illi: Diuia mihi ī phitōe: et d
ſuſcita mihi quez dixero tibi. Et
ait mulier ad eum: Ecce tu noſti
q̄nta fecerit ſaul: ⁊ quō eraſerit
a magos ⁊ ariolos de terra. Qua
re ḡ īſidiar̃ aīe mee vt occidar?
Et iurauit ei ſaul in dn̄o/ dicēs:
Uiuit dn̄s: ꝙ nō euēiet tibi q̄cq̄ȝ
mali ꝓpt̃ hāc rē. Dixitq̄ȝ ei mlier
b Quem ſuſcitabo tibi? Qui ait:
Suſcita ſamuelē mihi. Cūq̄ȝ āt e
vidiſſet mlier ſamuelē: exclama f
uit voce magna et dixit ad ſaul:
Quare īpoſuiſti mihi? tu es eniȝ
ſaul. Dixitq̄ȝ ei rex: Noli time/
re. Quid vidiſti? Et ait mlier ad
¶ plurale ꝓ ſingulari.
ſaul: Deos vidi aſcēdētes d̄ t̃ra. g
Dixitq̄ȝ ei: Qual̃ eſt forma ei⁹? h
Que ait: Uir ſenex aſcēdit: ⁊ ipē
amict⁹ ē pallio. Et intellexit ſaul i
ꝙ ſamuel eēt. Et iclinauit ſe ſup
faciē ſuā ī terra: ⁊ adorauit. Di/
xitq̄ȝ ſamuel ad ſaul: † Quare in

Nico.de lyra

⁂ ca. et. xxiij. ꝙ balaam mag⁹ ⁊ ariolus quater q̄ſiuit rn̄ſum
demōis: bis ī domo ſua: ⁊ bis cū balac: ⁊ tūc ꝑm oēs doctores
catholicos: demō ꝟtute diuia fuit ꝓhibit⁹ dare ſibi rn̄ſū: ⁊ an
gel⁹ bon⁹ dedit ſibi rn̄ſū ſue volūtati ꝯriū. Nec de⁹ ī h̄ vel an
gelus bon⁹ mago vl̃ magice arti fauebat: ſȝ mag̃ effectū artis
magice īpediebat. Sic videt̃ in ꝓpoſito rōnabil̃r poſſe dici: ꝙ
demō fuit ꝓhibit⁹ ad vocationē phitoniſſe venire. Ad h̄ em̄ il
la ars ordiāt̃ vt ab oīb⁹ tenet̃. Et ptȝ ꝑ glo. Eſa. ſupi⁹ allega/
tā: ꝙ diua ꝟtute ⁊ volūtate appuit ſamuel ānūciās ſauli ꝯriuȝ
volūtati ſue. Tenēdo igit̃ modū iſtū ad ea q̄ obijciūt̃ in ꝯriuȝ
pōt rn̄deri. Ad p̄mū dicēdū ꝙ phitoniſſa nō ſuſcitauit ſamuelē
ſȝ illū de⁹ apparere fec̄: vt dictū ē: ſȝ ipſa vocauit demonē q̄ tn̄
fuit ꝓhibit⁹ venire: vt dictū ē: ⁊ ſic illa glo. nō ē huic mō dicēdi
ꝯria: q̄ȝuis nō ſit magne auctoritatis: cū ſit q̄dā glo. magiſtral̃.
Ad ſcd̄m dicēdū ꝙ nō fuit ſine cā ꝙ de⁹ magis rn̄dit ſauli ꝑ ſa
muelē iā defunctū q̄ȝ ꝑ ꝓpham viuū: vt ptȝ ex ſupradictis. Ad
tertiū dicēdū ꝙ ſamuel ꝑmiſit ſe adorari adoratiōe dulie. nec h̄
fuit malū: ſicut ⁊ dd̄ ꝑmiſit ſe adorari a nathā ꝓpha: vt hr̃. iij.
Reg.i. Ad quartū dicēdū ꝙ ſamuel dixit ſauli ipm̄ fore ſecum C
in craſtino. i. ī ſtatu defunctoꝝ: nec plus ſonat auctoritas: q͛ ſi
ſonaret ſtatū ſctōꝝ: eadē rōne adduceret̃ ad oppoſitū: q͛ dixit
ſauli: Cras tu ⁊ filij tui erit̃ mecū. Ionathas aūt ibidē interfe
ctus erat valde bon⁹ vir ⁊ ꝑfect⁹: vt ptȝ ex ſupradictis in pluri
bus loc̃: ꝓpter qd̄ tenēdū eſt ꝙ recept⁹
fuit in ꝑte ſanctoꝝ: ⁊ iō ſi ex ſaule argui †
tur apparuiſſe demonē: eadē rōne ex io Leui.20.d
natha arguit̃ ipm̄ fuiſſe ſamuelem. Ad Deu.18.b
q̄ntū dicendū ꝙ ſamuel fuit adduct⁹ vir Act̃.16.c
tute diuia: nō in fauorē artis magice: ſȝ
mag̃ in īpedimētū: vt ptȝ ex dict̃ in q̄/
ſtione. Uerū q͛ Aug⁹. magis videt̃ de
clinare ad aliū dicēdi modū: vt dictū ē.
iō ſil̃r ſoluēda ſunt argumēta in ꝯriū fa
cta. Ad p̄mū dicēdū ꝙ rerū ſil̃itudines
ī ſacra ſcriptura freq̄nt̃ noīant̃ noībus
reruȝ: vt ptȝ Gen̄. xlj. vbi dr̃ ꝙ pharao
vidit ſeptē ſpicas ⁊ ſeptem boues: ⁊ tn̄
certū ē ꝙ nō vidit niſi earū ſil̃itudīes: ⁊
eodē mō ſic dicit Aug. effigies ſamuel̃
ꝑ demonē repſentata: hic vocat̃ noīe ip
ſius ꝑm iſtū dicēdi modū. Nec ex h̄ ſcri
ptura īducit aliq̄d falſū: ſic nec Gen̄. xlj.
vbi ſil̃itudīes boū vocat boues: ſed dat
ſtudioſis occaſionē q̄rēdi ſanū ītellectū
ex circūſtātijs facti ⁊ alijs loc̃ ſcripture
nec ꝓpt̃ h̄ facta ē irreuerentia ſctō: q͛ ta
lis denoīatio ē eq̄uoca: vt ptȝ. Et eodē
mō ſoluit̃ illud qd̄ īductū fuit de eccl̃ia/
ſtico. Ad aliū dicēdū ꝙ nō ē īcōueniēs
demōes p̄dicere veracit̃ aliq̄ futura cō
tingētia q̄ habent ꝑ reuelationē a ſctīs
angelis ꝑm diuinā ordinationē nob oc
cultā: ⁊ aliq̄n cogūtur ad h̄: ſic ptȝ ī mul
tis loc̃. Et pōt dici ꝙ ſic fuit in ꝓpoſito
ad denūciandū ſnīam diuinā ipſi ſauli:
eo ꝙ nō erat dign⁹ ꝙ ſibi rn̄deret̃ ꝑ an
gelos ſctōs vl̃ ꝓphas. His dict̃ reuer/ D
tamur ad l̃ram exponēdā de ꝯſultatiōe
phitoniſſe. vbi p̄mo ponit̃ ei⁹ inq̄ſitio/
cuȝ dr̃: a ¶ Querite mihi mu. ⁊c.
Dicunt hebrei ꝙ h̄ dixit ſaul duob⁹ ſibi
familiarib⁹ ⁊ ſecret̃. ſ. abner ⁊ amaſe. ſe
cūdo ad eā ꝑuētio/ cū dr̃: b ¶ Muta/
uit ḡ habitū. ſ. Ne ab ea cognoſcere
tur: q͛ tūc nō fuiſſet auſa ſuā artē exerce
re. Itē q͛ ſaul volebat alios latere ꝙ cō
ſuleret phitoniſſā. ⁊ ꝓpt̃ iſtas duas cau † 26.q.2.c.
ſas ſubdit̃: c ¶ Venerūtq̄ȝ ad mu. illud ⁊. 5.q.
vt ei⁹ negociū eſſet occultū. tertio ponit̃ eius cōſultatio/ cū dr̃: c. nec miruȝ
d ¶ Diuia mi. ⁊c. Illa aūt timēte h̄ facere ſaul eam aſſecura circa mediū
uit etiā iuramēto. ⁊ tūc illa ꝯſenſit dicēs: Quē ſuſcitabo ti
bi ⁊c. e ¶ Cūq̄ȝ autē vi. mu. ſa. ꝑm ꝟitatē. iuxta p̄mū mo
dū dicēdi ſupi⁹ poſitū. vl̃ demonē ī effigie ſamuel̃ iuxta ſcd̄m.
f ¶ Exclamauit vo. ma. pre timore ſaul̃ quē tūc ſciuit eē pre
ſentē. Si aūt q̄rat̃ quō ſciuit? Rn̄dēt hebrei cōiter ꝙ h̄ fuit: q͛
q̄n ali⁹ a rege petebat aliquē ſuſcitari ꝑ artem phitonicā: p̄mo
apparebat ex ꝑte pedū. q̄n aūt rex h̄ faciebat. p̄mo apparebat
ex ꝑte capit̃: ꝓpter reuerētiā reg̃. Alij dicūt ⁊ videt̃ veri⁹ ꝙ il
le q̄ apparuit h̄ ſibi dixit: g ¶ Deos vidi ⁊c. i. homīes diui
nos: vt dicūt hebrei. dicētes: ꝙ duo fuerūt. ſ. ſamuel ⁊ moyſes.
Cui⁹ rōnē aſſignāt: q͛ ſamuel timuit vocari ad diuinū iudiciū.
ideo adduxit ſecū moyſen vt eēt ſibi teſtis ꝙ legē integraliter
obſeruaſſet: ſed h̄ videt̃ ficticiū: q͛ ꝓpha ſamuel ante tp̄s iudi/
cij ſciebat xp̄m venturū: videt̃ etiā textui ꝯriū: q͛ ſtatim ſbdit̃:
h ¶ Qualis ē forma ei⁹. in ſingulari: ⁊ ita ē in hebreo: ⁊ iō
dicendū ꝙ ſolus ſamuel apparuit: ⁊ ponit̃ h̄ deos ī plurali ꝓ
deū: ſic Exo. xxxij. a. Iſti ſunt dij tui iſrl̃: ⁊ tamē erat ibi tm̄ vnū
idolū. i ¶ Et itellexit ſaul. ꝑm veritatē vl̃ ꝑm apparentiā
ꝑm duos modos ſupradictos. ⁊ ita ītelligat̃ iſtud nomē hic ⁊
in alijs. fuerat em̄ ſaul in ſepultura ſamuelis: ꝓut dictū fuit. ſ.
xv. ca. ⁊ vidit eū ſepelire ī habitu ſuo ſic religioſū: q͛ p̄mo con
gregauit hoīes religioſe viuētes ſub ipſo: vt ptȝ ex ſupiorib⁹.
⁊ iō ex figura ⁊ etate ⁊ habitu ſibi relatis ꝑ phitoniſſā ſaul con
iecturauit ꝙ eſſet ſamuel. ptȝ etiā ex h̄ ꝙ licet ſaul audiret ꝟba
ſamuelis: nō tn̄ eū vidit: nec alij q̄ erāt cū eo ſȝ ſolū phitoniſſa:
Dicūt etiā hebrei ꝙ ſol⁹ ſaul audiuit ꝟba ſamuelis cū eo loq̄n

 ⁂ tis. ⁊ h̄ ſatis

E ✻ tis. ꝛ h̃ ſatis videt̃ ex circũſtãtia lr̃e. Tũ: qꝛ mł̃ier illa roga
uit eũ comedere. Tũ: qꝛ nec ip̃a nec illi q̃ erãt cũ eo ſuaſer̃t iib
abſentare ſe a periculo vel a p̃lio futuro: vbi erat moritur⁹: vi/
det̃ tñ ꝓbabilit̃ q̧ h̃ feciſſent ſi v̾ba ſamuel̃ audiſſent. Cetera
patẽt ex dictis. a ¶ Et ait ſaul ꝛc̃. Hic ꝯñr ponit̃ ſamuelis
r̃nſio. Et patet lr̃a ex p̃dictis vſq̧ ibi:
b ¶ Et dabit illð ꝓxio ſuo. Quia
ꝓpt̃ pctm̃ p̃ncipis bñ puniunt̃ ſubditi
pena tp̃ali ꝛ etiã morte corp̃ali: ꝛ maxi
me qꝛ multi erãt fautores ſaul̃ ꝛ cõſen
tanei in malis ſuis. c ¶ Cras ãt ꝛc̃.
Iſtud iã expoſitũ ẽ. ſ. d ¶ Statiq̧.
Hic ꝯñr ponit̃ ſaulis deſolatio. Tum
ꝓpt̃ dñi ſnĩam. Tũ ꝓpt̃ debilitatem.
cui⁹ cã tãgit̃ / cũ dꝛ: e ¶ Quia ñ ꝛc̃.
Id ẽ cibũ aliquẽ. ꝯñr ponit̃ ei⁹ aliq̃lis
ꝯſolatio. ꝛ p̃mo ex p̃te mł̃ier̃ inuitãtis
eũ curialit̃ ꝛ obnixe ad accipiẽdũ cibũ/
dicẽs: f ¶ Ecce obe. Et i facto mihi
ſ8.15.f p̃iculoſo. iõ ſb̃dit̃: g ¶ Et poſu. ꝛc̃.
.i. feci op⁹ ad tuã petitionẽ ſb̃ pena mor
tis ꝓhibituʒ. q. d. ex h̃ debes inclinari
mee petitiõi. ſcðo ex p̃te ſocioꝝ ſuoꝝ / cũ
dꝛ: h ¶ Coegeꝛ̃t ãt. p̃cib⁹ ĩportunis:
ꝛ ſic aliq̃liter ꝯſolatus eis acquieuit.
i ¶ Mulier ꝛc̃. ĩ hebreo hr̃ p̃ſepiatũ
id ẽ ĩ p̃ſepio ĩpinguatũ. k ¶ Tollẽſ
q̧ fa. ꝛc̃. infũdẽdo aquã vt ĩde faceret
paſtã. l ¶ Et coxit ꝛc̃. qꝛ ñ habebat
tp̃s fermẽtãdi. m ¶ Qui cũ cõ. Cõ
fortati cibo. n ¶ Et ãbula. ꝛc̃. vbi
app̃et mirabil̃ ꝓbitas ꝛ aĩoſitas ſaul̃ q̃
ita feſtĩauit redire ad ppl̃m ſuũ vt eẽt
cũ eo in p̃lio in q̃ ſciebat ſe moriturũ.

¶ In ca. xxviij. vbi dꝛ ĩ poſtil. Dixit/
q̧ dauid ad achis: Nũc ſcies q̃ factur⁹
eſt ſu⁹ tu⁹. ſ. ꝓ te ꝯtra inimicos tuos.

E **Additio. j.** Nulla rõnũ ĩ po/
ſtilla videtur effi/
cax ad excuſandũ dauid a pctõ ſi impu
gnaſſet ppl̃m fideliũ ꝓ infidelib⁹. Da/
uid ei licʒ fuit vnct⁹ ĩ regẽ deo iubẽte p̃
ſamuelẽ: vt ptʒ. ſ. xvj. Ex h̃ ñ ſequit̃ q̧
habuiſſet ius ĩ regno ad executionẽ re/
gie p̃tãtis ĩ pplo iſrl̃. donec pplus rece
piſſet eũ ſupra ſe ĩ regẽ. Cui⁹ rõ ẽ. Nã
in ĩſtitutiõe reg̃ a deo p̃ legẽ ordinata
duo req̃rebãt̃. Unũ ex p̃te ĩſtituẽtis. ſ.
q̧ diuiña ꝓuidẽtia fuiſſet elect⁹. Aliõ ex
p̃te ppl̃i. ſ. q̧ talẽ electũ a deo ĩ regẽ po
pul⁹ recip̃et ponẽdo ip̃ʒ electũ ſupra ſe
regẽ: qð clare denotãt v̾ba Deu. xvij.
vbi de ĩſtitutiõe regia agit̃. Legit̃ enĩ
ibidẽ: Ip̃m ponas ſup̃ te regẽ quẽ dñs
de⁹ tu⁹ elegerit. Ex q̃b⁹ v̾bis ptʒ q̧ acce
p̃tatio ppl̃i req̃rebat̃ ad executõʒ regie
p̃tãt̃ p⁹ diuinã electionẽ: qð ẽ ꝓpoſitũ:
qð etiã mãifeſte patʒ fuiſſe obſ̾uatũ in
ip̃o ſaul: q̃ licʒ p̃us fuerat vnct⁹ ĩ regẽ a
dño deo p̃ ſamuelẽ: vt ptʒ. ſ. x. ca. vlte/
ri⁹ habuit ĩſtitui a pplo ip̃m ĩ regẽ reci/
piẽdo: vt ptʒ. ſ. xj. Preterea ꝯfirmant̃
p̃dicta ſic: Nã ſi dð fuiſſʒ rex ꝛ haberet
ius ĩ regno añ mortẽ ſaul. ꝛ añq̧ fuiſſʒ
recept⁹ ĩ regẽ: tũc ſaul inſequẽdo dð ho
ſtilit̃ eẽt ꝓditor mãifeſt⁹ ꝛ leſe maieſta/
tis crimẽ incurriſſet. ꝛ p̃ ꝯñs dð meri/
torie potuiſſet ꝛ etiã debuiſſet occidere
eũ tanq̧ ꝓditorẽ manifeſtũ ſibi de iure
ſubditũ: cui⁹ oppoſitũ fecit occurrẽte ſi/
bi oportũitate: vt. ſ. xxiiij. c. vbi dð ſer/
uis ſuis volẽtib⁹ ſaulẽ occidere /ait: Ab
ſit a me facere rẽ hanc dño meo xp̃o dñi. In q̃b⁹ v̾bis duo oſtẽ
dit. p̃mũ q̧ tal̃ occiſio eẽt nephãda ſiue illicita / cũ dꝛ: Abſit ꝛc̃.
ſcðo q̧ reddẽs rõnẽ p̃mi ꝯfitet̃ q̧ ſaul erat dñs ip̃i⁹ dð: qð mĩ/
me poſſet eẽ ſi dð ꝓtũc fuiſſet rex iſrl̃: regnũ eĩ ñ patit̃ ꝯſortẽ.
Idẽ ptʒ ca. xxvj. vbi iterũ habuit dð ſaulẽ ĩ p̃tãte ſua ꝛ abiſai ꝛ
alijs ſuis volẽtib⁹ eũ occidere. ſilr̃ r̃ndit addẽdo: Uiuit dñs: ni
ſi dominus

ſi dñs p̃cuſſerit eũ: vel dies ei⁹ venerit: vl̃ in p̃lio deſcẽdẽs ꝛc̃. G
q. d. licet ille ſit dign⁹ morte ꝓpt̃ p̃ſecutionẽ meã iniuſtã et alia
ſua demerita: nõ tñ ei⁹ iudex ſũ ſup̃ior: ſʒ ſolũ deũ hʒ ſup̃iorẽ q̃
poſſet eũ occidere modis p̃dictis. vñ ſb̃dit: Abſit a me mittere
manũ meã ĩ xp̃m dñi. Ex q̃ ptʒ mãifeſte q̧ dð reputabat ſaulẽ ĩ
vita ſua regẽ ſuũ ꝛ dñʒ: licʒ tyrãnũ ꝛ peſſi/
mũ. Idẽ ptʒ de dauid q̃ licʒ fuiſſʒ a dño vn
ctus ĩ regẽ vt dictũ ẽ. ſ. xvj. fuit tñ inſtitut⁹
p̃ tribũ iude ĩ regẽ ſup̃ eãdẽ tribũ ĩ hebrõ:
vt. ĩ. ij. Regũ. ij. Et iterũ tertio p̃ alias tri/
b⁹ fuit ĩ regẽ ĩſtitut⁹ ſup̃ iſrl̃: vt. ij. Reg. v.
vñ cũ dð nũq̧ fuit ĩ vita ſaul̃ ĩſtitut⁹ rex p̃
ppl̃m: ſeq̃t̃ q̧ nũq̧ ĩ eo tp̃e habuit ius ĩ re
gno: licʒ haberet ius ad regnũ: nec habuit
executionẽ regie p̃tãt̃. Nec valet ꝯ p̃miſ/
ſa dicere q̧ dð vocat ſaulẽ dñm ſuũ ex q̃dã
hũilitate ſeu reuerẽtia vnctiõis quã habue
rat: nõ ãt rõne ſup̃ioritat̃ aut maioritatis.
Nã h̃ eẽt de directo ꝯ rõnẽ xp̃i factã pha/
riſeis: Matth. xxij. d. vbi dic̃: Si ĝ dð vo/
cat eũ dñm quõ ẽ fili⁹ ei⁹? Xp̃s enĩ voluit
oſtẽdere phariſeis q̧ ĩ xp̃o ꝓmiſſo erat di/
uina natura: ex eo q̧ dð cũ eẽt pr̃ ei⁹ voca/
bat eũ dñm / cũ dixit: Dixit do. do. meo. vñ
ĩ xp̃o ponẽda erat alia nã excellẽtior q̧ hu/
mana: p̃ quã xp̃s eẽt ſup̃ior ꝛ dñs ip̃i⁹ dð
ꝓut ip̃e poſtillator ibidẽ diffuſi⁹ declarat.
Que q̃dẽ rõ xp̃i nõ eẽt efficax ſi rõnabilit̃
poſſet dici q̧ dð ex hũilitate ſeu reuerẽtia
vnctiõis xp̃i futuri vocabat eũ dñm. vñ ne
ceſſe ẽ dicere q̧ dð viuẽte ſaul: et p⁹ p̃mã
vnctionẽ erat ĩferior ꝛ ſubdit⁹ ip̃i ſauli. et
ſic nõ poẽat ſaule viuente regnũ iſrl̃ iuſte
ſibi vẽdicare. Et ſic rõ poſtillatoris ex hac
p̃te ſũpta nõ excuſaret ip̃m dð. Silr̃ nec a/
lia rõ p̃ ip̃m poſtillatorẽ aſſig̃ta ſuffic̃ ad ex
cuſationẽ ip̃i⁹ dð. Tũ qꝛ nõ app̃et ĩ textu H
q̧ ſaul fregiſſet aliq̃ pacta vl̃ iuramẽta cum
philiſteis inita: ſic̃ ptʒ de ſedechia cũ nabu
chodo. Tũ qꝛ poſito p̃ caſũ q̧ achis habe/
ret iuſtã cãm ꝯ ſaulẽ. adhuc ex h̃ nõ ſeq̃ret̃
q̧ bellũ iuſtũ eẽt: qꝛ req̃reret̃ auctas p̃nci
pis: vt ĩ ſcða ſcðe. q. xl. ar. p̃mo ĩ corp̃e q̃ſti/
onis: q̃ q̃dẽ auctas nõ poſſʒ p̃ſtari ab achis
reſpectu ip̃i⁹ dð cũ nõ eẽt ei⁹ p̃nceps: vt di/
ctũ ẽ: licʒ ei eẽt obligat⁹ ex bñficijs ĩpẽſis:
q̃ q̃dẽ bñficia ĩpẽſa ip̃i dð a rege achis nõ
ſoluebãt ip̃m a ſubiectione q̃ tenebat̃ ipſi
ſaul: nec a fidelitate quã tenebat̃ obſ̾uare
ſuis fratrib⁹. ſ. filijs iſrl̃: licʒ tñ p̃ alias rões
obligaret̃ dð ſ̾uire ip̃i achis. ſ. rõe bñficij:
vt dictũ ẽ. Et iõ ad excuſandũ ĩ h̃ loco dð a
pctõ: alit̃ poſſet dici. ſ. q̧ dð nũq̧ detmĩa/
uit ſe ad bellandũ ꝯ filios iſrl̃: nec ꝯ ſaulẽ q̃
erat rex ſu⁹. Et iõ nũq̧ dixit nec aſſeruit re
gi achis q̧ ip̃e pugñret ꝯ regẽ iſrl̃ ꝛ ſuos: ſʒ
tm̃ dixit: Tu ſcies q̃d factur⁹ ſit ſ̾u⁹ tu⁹: q̃ v̾
ba ſũt mãifeſte ĩdetmĩata: p̃ñt eĩ ꝯtinẽ v̾i/
tatẽ tã ex h̃ q̧ pugnaſſet ꝯ ſaulẽ ꝛ ſuos: q̧
etiã ex h̃ q̧ nihil ꝯ eos feciſſʒ: ſic̃ ð facto cõ
tigit: vñ ĩ h̃ veriſilr̃ eſtimãdũ ẽ q̧ dð q̃ in fa
ctis ſuis a ðo ſinglarit̃ dirigebat̃: vt ĩ ꝓceſ
ſu geſtoꝝ ſuoꝝ ſatis ptʒ: vidẽs ſe ĩ hac du/
bietate ſeu p̃plexitate: qꝛ ſi adiuuiſſʒ phili/
ſteos aduſaret̃ pplo dei: ꝛ regi ſuo debitã
ſb̃traheret fidelitatẽ. ſ. ſauli regi iſrl̃i: ſi aũt
nõ adiuuiſſet regẽ achis eẽt ſibi mãifeſte in
g̃tus. Idcirco diuĩe ꝓuidẽtie ſe cõmittebat:
ſic̃ ĩ ceter̃ ſuis cauſis. Uñ ſup̃ h̃ ſpectabat
diuinã directionẽ ſeu inſpirationẽ ad h̃ q̧
ip̃e excuſaret̃ a cõmittẽdo ꝓditionẽ ꝯ regẽ
iſrl̃ ꝛ exercitũ ei⁹. Silr̃ excuſaret̃ ne eẽt in
g̃tus regi achis: qð etiã q̃ſi miraculoſe ſic fuit factũ: vt ptʒ ĩ lr̃a.
Nã diſponẽte deo de volũtate philiſtinoꝝ receſſit ab ei⁹ ꝯſor/
tio ſine aliq̃ nota ĩgratitudĩs: nec etiã pug̃uit ꝯ exercitũ iſrl̃ ſʒ
poti⁹ ꝯ hoſtes dei. ſ. amalechitas. nec glo. int̃linear̃ allegat̃ p̃
poſtillatorẽ ꝯ h̃ factũ vbi dic̃: q̃d faciet ſ̾u⁹ tu⁹ ꝯ inimicos tuos.
Nã iſta v̾ba gloſe ſũt indeterminata: ſicut v̾ba text⁹. nõ eĩ di/
xit: Tu

a quietaſti me vt ſuſcitarer? Et ait
ſaul: Coartor nimis. Siq̃dẽ phi
liſtijm pugnãt aduerſũ me ꝛ de⁹
receſſit a me: ꝛ exaudire me nolu
it: neq̧ ĩ manu ꝓphetaꝝ neq̧ p̃
ſõnia. Uocaui ĝ te vt oñderes
mihi quid faciã? Et ait ſamuel:
Quid interrogas me cũ dñs re/
ceſſerit a te: ꝛ trãſierit ad emulũ
tuũ? Faciet enĩ tibi dñs ſicut lo/
cut⁹ ẽ ĩ manu mea: ꝛ ſcidet regnũ
b de manu tua et dabit illud pro/
ximo tuo dauid: qꝛ non obediſti
voci dñi: neq̧ feciſti irã furoris
ei⁹ ĩ amalech. Idcirco qð pater̃
fecit tibi dñs hodie: ꝛ dabit dñs
etiã iſrl̃ tecũ in manu philiſtijm.
a ¶ .i. mortui qð verũ: vel in requie qð fal
ſum dicit. vt credi faciat: ꝛ ſecurũ reddat.
c Cras aũt tu ꝛ filij tui mecũ eri/
tis: ſʒ ꝛ caſtra iſrl̃ tradet dñs ĩ ma
d nus philiſtijm. Statiq̧ ſaul ceci
dit porrect⁹ ĩ terrã. Extimuerat
enĩ v̾ba ſamuel̃: ꝛ robur nõ erat ĩ
e eo: qꝛ nõ cõederat panẽ tota die
a ¶ de ſecretario vbi maleficiũ exercebat.
illa. Ingreſſa ẽ itaq̧ mulier illa
ad ſaul. Cõturbat⁹ enĩ erat val/
f de. Dixitq̧ ad eũ: Ecce obedi/
g uit ancilla tua voci tue: et poſui
a ¶ id eſt diſcrimini me expoſui.
aĩaʒ meã ĩ manu meã: ꝛ audiui
ſmões tuos q̃s locut⁹ es ad me.
Nũc igit̃ audi ꝛ tu vocẽ ancille
tue: ꝛ ponã corã te buccellã pa/
nis vt cõedẽs ꝯualeſcas: ꝛ poſ/
ſis iter agere. Qui rẽuit / ꝛ ait: nõ
h comedã. Coegeꝛ̃t aũt eũ ſ̾ui ſui
et mulier. Et tandẽ audita voce
eoꝝ ſurrexit ð terra: ꝛ ſedit ſup̃ le
i ctũ. Mł̃ier aũt illa habebat vitu
¶ incraſſatum.
lũ paſcualẽ ĩ domo: et feſtinauit
k et occidit eum. Tollẽſq̧ farinã
l miſcuit eã: ꝛ coxit aſyma ꝛ poſu
m it añ ſaul ꝛ añ ſ̾uos ei⁹. Qui cũ
n comediſſẽt / ſurrexeꝛ̃t ꝛ ãbulaue/
runt p̃ totã noctẽ illam.

A xit: Tu ſcies ꝙ pugnabo ↄ̄ inimicos tuos: qꝛ ſic dixiſſet mēda
ciū ſeu falſū: ſʒ ſolum dixit: Tu ſcies ⁊c̄. qđ habet duplicē cām
ꝟitatꝭ: vt dictū eſt. ſ. ❡ In eo. ca. xxviij. vbi dr̄ ī poſti. Aliū
vero modum dicēdi ponit Augꝰ. in eadē ep̄la. ſ. ꝙ nō fuerit ſa
muel: ſed malignꝰ ſpūs apparēs in eius effigie.

Additio. ij. Recte intuēti ꝟba Augꝰ. māifeſte ↄſtat
de mēte illiꝰ eē ꝙ iſta apparitio ſamuel
fuiſſet p̄ſtigioſa ⁊ demōiaca. Nā in ep̄la ad ſimplicianū q̄ ſup
hūc paſſū ī glo. pōit. lʒ duos modos dicēdi ꝓponat: nō tñ eq̄li
ter. In illo em̄ mō vbi dic̄ ꝙ ſpūs ſamuelis apparuiſſet. talia aūt
ꝟba ponit. ſ. nō ē abſurdū credere aliq̄ diſpēſatiōe ꝑmiſſū fuiſ
ſe ⁊c̄. q̄ q̄dē ꝟba ſi pōderēt nō aſſerūt nō eē incōueniēs: neqꝫ
falſū h̄ credere: ſʒ ſolū dicūt nō eē abſurdū: m̄lta em̄ nō ſūt ab
ſurda q̄ tñ ſūt falſa: vl' incōueniēt dicūt. In ca. ꝟo nec miruʒ
ꝑ poſtillato. allegato totalit̄ ⁊ indiſtincte tenet vnā ꝑtē. ſ. ꝙ nō
ſamuel ſm̄ ꝟitatē apparuit: ſʒ demō in eiꝰ ſpecie. Cū igit̄ ſm̄ ve
ritatē hec ſit ꝓpria opīo Aug. ⁊ non ſit aliꝰ de doctorib̄ eccl'ie
approbatꝭ q̄ oppoſitū videat̄ tenere ſatꝭ debet ſufficere ad au
ctoritatē: etiā ſi ꝑ eccl'iam h̄ nō det̄mineť. Vñ ⁊ ſi aliq̄ doctores
in h̄ loco vtrūqꝫ modū dicēdi ꝓponāt: h̄ eſt ad ſufficiētiā diſtin
ctiōis oñdendā: quā diſtinctionē ip̄e Aug. poſuit vt dictuʒ eſt.
Circa qđ vlteriꝰ attēdēdū ꝙ p̄ncipales oppoſitā opīonē tenē
tes ſūt hebrei ⁊ eoꝝ ſeq̄ces: q̄ intātū adherēt lr̄e: vt credant ꝙ
vbicūqꝫ dr̄ ſamuel ītelligat̄ in ꝑſona ꝓpria: ⁊ nō ī eiꝰ ſilitudīe.
cuiꝰ tñ oppoſituʒ ſatis deducit̄ per exempla ſacre ſcripture ab
Augꝰ. in ca. Nec mirū. p̄fato allegato: q̄ ꝑ poſtillatorē aliq̄lit̄
h̄ colligunt̄. Eodē mō hebrei in h̄ loco incidūt in aliū errorē ex
nimia adherētia lr̄e. Dicūt em̄ moyſen ⁊ ſamuelē reſurrexiſſe
ex h̄ ꝙ phitoniſſa dixit ī pl'ali: deos vidi aſcēdētes de t̄ra: quo
rū fūdamētū nihil valet cū pluries ī ſcriptura pl'ale accipit̄ ꝓ
ſingl'ari: vt ī poſtil. allegat̄. Dimittere igit̄ ꝓpriā opīonē Au
guſti. q̄ mētē lr̄e ſcrutat̄ ⁊ adherere hebreiſtis: q̄ ſupꝑficiem lr̄e
tm̄ īſpiciūt valde irrōnabile videt̄. Sʒ attēdēdū ē ꝙ lʒ oēs au
ctoritates q̄ videēt p̄ma facie ↄ̄ opīonē Augꝰ. facere: ſūt ſuffici
enter ſolute ab Augꝰ. in ca. Nec mirum ſupradicto. Illa tñ au
ctoritas Eccl'i. xlvj. ꝑ poſtillatoreʒ allegata vbi dr̄ de ſamuele.
Poſt h̄ dormiuit. ⁊ notū fecit regi ⁊ oñdit illi finē vite ſue: vi
det̄ facere ſpecialē difficultatē ↄ̄ opīonē Augꝰ. p̄dictā. Nā in
illa auctoritate de vno ⁊ eodē ſuppoſito aſſerit̄ ꝙ dormiuit et
ꝙ notū fecit regi ⁊c̄. Si em̄ demō tātūmō apparuit ſauli et no
B tū fecit ei finē vite ſue: quō de eodē dr̄ ꝙ dormiuit. diabolꝰ em̄
nūqꝫ dormit nec req̄eſcit. Ad qđ dici pōt ꝙ verū corpꝰ ſamuel
in ſepulchro iacēs cū ꝓprio habitu in q̄ ſepultꝰ fuit virtute ma
gica deo ꝑmittēte apparuit ipſi ſauli: in q̄ corꝑe demō loq̄bat̄
ex q̄ nō attribuit̄ ſamueli aliqđ incōueniēs: cū tale corpꝰ poſt
aīe ſeꝑatiōem careat ītellectu ⁊ ſēſu: ſil'r ⁊ velle ⁊ nolle. Et iſte
modꝰ ſuſcitādi ꝓprie ē necromanticꝰ. Necromācia em̄ ſm̄ eiꝰ
īterp̄tationē ē diuīatio ꝑ mortuos: qđ q̄dē corpꝰ. ſ. ſamuelis:
ſamuel potuit in ſacra ſcriptura vocari: ſic̄ in alijs q̄ꝫ plurimis
locis ſacri eloquij defūctorū corpora eiſdē noīb̄ vocant̄ q̄bus
in vita ↄſueuerūt noīari. vñ Geñ. vl. d. Ibi ſepelierūt abraam
⁊ ſarā vxorē eiꝰ: Ibi ſepelierūt iſaac ⁊ vxorē eiꝰ rebeccam ⁊c̄.
Cōſtat aūt ꝙ illoꝝ corꝑa fuerūt ſepulta: nō aūt eorum aīe: pari
mō vulgarit̄ corpꝰ defuncti noīat̄ eodē mō q̄ priꝰ cū aīa fuerit
ſibi ↄiuncta. Cōiter em̄ dr̄: hic iacet tal' vl' talis. Huic etiā dicto
ↄſonat illud qđ legit̄ ī p̄ñti ca. ⁊ in ꝑſona ſamuel. Quare inq̄e
taſti me vt ſuſcitarer: qđ pōt referri ad corpus ſamuel tm̄ ꝙ ſa
muel noīat̄ mō p̄dicto. q̄ q̄dē modꝰ nō ē aliꝰ ab eo quē Augꝰ.
tenet: ſʒ ſub eodē ↄtinet̄ ſi ꝟba Aug. ad Simplicianū vbi nar
rat̄ hec ſua ꝓpria opīo bñ ↄſiderent̄. Dic̄ em̄ ibi ſic: Vel nō ve
re ſpūs ſamuel a req̄e ſua ē excitatꝰ: ſed aliqđ fātaſma ⁊ illuſio
⁊c̄. Ubi aduertēdū ꝙ nō dixit: nō vere corpꝰ ſamuel ē excitatū:
ſʒ ſpūs ſamuelis. excludit em̄ ſpm̄ ſamuelis a ſuſcitatiōe nō tñ
eiꝰ corpꝰ: qđ q̄dē corpꝰ cū illuſiōe imaginaria diaboli viuū ap
parebat ⁊ loq̄bat̄: ⁊ poterat vocari ſamuel rōne p̄dicta. Et iſte
modꝰ dicendi ſeu declarādi mētē Aug. videt̄ ſatꝭ ſufficere ex il
lis qui volunt minꝰ litteraliçare.

Replica. In ca. xxviij. vbi poſtillator adducit certas
excuſatōes ꝓ dauid cū dixiſſet ad achis. Nūc ſcies q̄ facturus
ſit ſeruꝰ tuus. Burg. volēs illas excuſatiōes nō ſufficere: vt a
pctīs excuſare dauid valeāt: addit aliā excuſationē dicēs ꝟba
dđ fuiſſe īdetermīata: ſic̄ ſūt q̄ꝝ veritas ſumi pōt ex duob̄. ſcʒ
ſiue pugnarē ſiue nō. Cōtra arguit̄ ſic: ꝑ illa ꝟba ipſe dđ aut
aliq̄d intēdebat aut nihil: ſi nihil igit̄ mētiebat̄ ⁊ peccauit. Si
aliq̄d aut qđ voluit pugnare ↄ̄ iſrl': aut ꝙ noluit. Si p̄mū pec
caſſet volēdo pugn̄re ↄ̄ fr̄es ſuos fideles ꝓ īfidelib̄. Si ſecūdū
igit̄ ꝓpoſitū habuit fallēdi achis: qđ ē pctm̄ ingratitudīs. Sʒ
videt̄ dđ determīaſſe illa ꝟba indetermīata: cū. ſ. xxix. ca. amo
tus ꝑ regē

tus ꝑ regē achis dixit regi: Quid īueniſti ī me vt nō pugnē ↄ̄
inimicos dñi mei: vbi appꝫ ſe determīaſſe ad pugnādum ad C
modū loq̄ndi poſtil. Et videt̄ ꝙ nō oportuit tm̄ laborare ꝓ ex
cuſatiōe dđ a pctō. Si em̄ poneret̄ ꝙ dđ ꝟbis ill' īdetermīatis
habuiſſet ꝓpoſitū ꝑalogiçādi achis eēt pctm̄ venia dignū: vi
delicet īfideli fidem nō ſeruare: potiſſimū qñ fidei obſeruātia
ꝟgeret ī deteriorē exitū. ſ. ↄ̄ ppl'm dei ⁊ ꝓpriū pugnare. Nec
puto errorē ↄcedere dđ q̄ꝫtūcūqꝫ a deo dilectum ⁊ directū pec
caſſe venialit̄: qꝛ poſt regnū adeptū ſepe legit̄ peccaſſe mortalī
ter: vt pꝫ in hiſtoria vrie. ❡ In eo. ca. vbi de apparitiōe ſamu
elis poſtillator adducit duas opīones: q̄ꝝ vna opīat̄ ſamuelē
in ꝓpria ꝑſona apparuiſſe. Alia opīat̄ nō ſamuelē ſʒ diabolū
in eiꝰ ſpecie apparuiſſe. Et vtrāqꝫ opinionē ponit btūs Aug.
ad Felicianū: cuiꝰ auc̄tas adducit̄ ī glo. ordi. vbi btūs Augꝰ.
rn̄dit ad rōnes vtriuſqꝫ opīonis: ꝑ h̄ dās ītelligere ꝙ vtraqꝫ
ꝑs opīabil' ē. Vñ q̄ꝫuis ī ca. Nec mirū. xxvj. q. v. ad ſcđam opi
nionē appareat īclinatꝰ: dic̄ tñ aliā nō eē abſurdā. Et cū ad pri
mā poſtil. tribꝰ rōnibꝰ ⁊ auctoritatibꝰ īclinat̄. Burg. putat ip
ſuʒ cōmiſiſſe crimē leſe maieſtatꝭ: eo ꝙ opinionē quā btūs Au
guſt. tenet ipſe declinat: cū tñ btūs Aug. in hmōi opīonibꝰ cō
ſenſu alioꝝ non efflagitet: vt haberi pōt ab eo. q̄rto ſuꝑ Geñ.
ad lr̄am. xix. ca. et. xxij. ſciēs ꝙ ī materia opīabili ſapiēs nō ab
ſurde ↄ̄dicit ſapiēti: īmo expedit ↄ̄rias ī ſtudijs eccl'iaſticis eē
opīones ad exercēdū īgeniū. ⁊ excutiēdū ſtudētiū pigritiam.
Nā ꝓpter eaſdē rōnes idē btūs Aug. j. ſuꝑ Geñ. ↄ̄ maniche
os dic̄ eccl'ie ꝓficere hereſes inſurgētes. vide de h̄ ī p̄mo corre
ctorio huiꝰ oꝑis. Auctoritas igit̄ btī Augꝰ. nec etiā decreti in
materia opīabili cōpellit q̄ minꝰ q̄libet ꝑs opinabil' teneri pōt
quouſqꝫ ꝑ eccl'iaʒ altera ꝑs fuit determīata: qꝛ ex tūc ceſſat opi
nio qñ incipit eē ꝟitas determīata. Nūc aūt Burg. hec omīa
egreferēs: opīones btī Aug. nitit̄ defēdere: alia tñ via īcedēs
quā be. Aug. qꝛ. b. Au. īcedit via ꝓbabili. Burg. aūt īnitit̄ te
meritati. Nā rōnes ⁊ veriſilitudines ꝑ poſtil. ꝓ opīone ↄtra
ria īductas nō ſoluit: vt pꝫ: ſʒ ſolū laborat circa auctoritatē ad
ductā de Eccl'i. xlvj. dicēs illā facē ſpālē difficultatē ↄ̄ beatum
Aug. ſic̄ ⁊ fac̄. Nā in auctoritate illa dr̄ ſamuel dormiuiſſe et
tūc notū feciſſe regi finē vite ſue. ⁊ exaltaſſe vocē ſuā de terra
in ꝓphetia: q̄ oīa demoni aſcribi nō p̄ñt: demon em̄ nūqꝫ dor
mit: ↄtra p̄mū: ſʒ nec ꝓpħa dici pōt: cōtra ſcđm. Loq̄t̄ igit̄ illa
auctoritas de ꝑſona ſamuelis dīna diſpēſatiōe ſuſcitata: non
ad factū phitoniſſe: nec ad meritū ſaul: ſʒ ad ↄfirmādū finalem D
ſciſſurā regni de manu ſaul quā ipſe ſamuel cū viueret p̄dixit:
vt pꝫ. ſ. Et habet h̄ factū aliqđ ſil'e cū facto ochoçie regꝭ iſrl' q̄
miſit ad ↄſulendū beelçebub deū accaron: ſed diuīa diſpenſa
tione īpedita ē ↄſultatio. ⁊ miſſus ē helias: vt pꝫ. iiij. Reg. j.
Ita ī ꝓpoſito ſaul volēs ꝑ phitoniſſā ↄſulere demonē īpeditꝰ
eſt: qꝛ diuīa diſpēſatiōe ꝑ miſſionē ſamuelis p̄uentꝰ fuit: ⁊ hoc
ītelligēs penituit. Sʒ ad h̄ rn̄dēdo Bur. ad dicta btī Aug. ad
dit q̄ puto de mēte Augꝰ. nō fuiſſe. Dicit naqꝫ ꝙ dicta auc̄tas
ītelligēda ſit de corꝑe ſamuel ī ꝓprio habitu vt ſepultum fuit:
qđ videlicet ꝟtute artꝭ magice diabolꝰ illđ corpꝰ aſſūpſit ꝓ in
ſtrumēto ſue ludificatiōis: ſʒ vt verū fatear Burg. nō fuit com
pulſus illa auc̄te ſic dicē. Si em̄ demō aſſūpſiſſet ſic̄ pōt corpꝰ
aereū ī ſilitudīe ⁊ corꝑis ⁊ hītus ſamuel: ita ꝟe diceret̄ ſamu
el ex illa ſilitudīe: ſic̄ ſi corpꝰ ꝓpriū ſuffuiſſet ludificationi: ſicut
vulgo noīamꝰ imaginē noīe rei accipiēdo ſignū ꝓ ſigto. īmo
⁊ btūs Amb. dic̄ ī legēda ſctōꝝ geruaſij ⁊ ꝓtaſij ſe ꝑ pūcturā
didiciſſe ꝙ ei appēs imagīaria viſiōe fuiſſet ſctūs Paulꝰ. Eti
am huic mō dicendi vidꝫ repugn̄re lr̄a huiꝰ ca. q̄ dr̄: q̄re inq̄eta
ſti me vt ſuſcitarer ⁊c̄. Nā cū illđ corpꝰ de q̄ ſmo ſm̄ Burg. ca
ruit ītellectu ⁊ ſenſu nolle ⁊ velle: nō potuit ſe ꝟe dicē inq̄eta
tū neqꝫ ſuſcitatū. Et ſi Burg. dixerit illos modos loq̄ndi a de
mone ↄfictos: nō oportuit: īmo nō decuit ad mēdacia demonū
corpꝰ ſctī ꝓpħe ponē īſtrumētū: nec puto artē magicā q̄ in cor
poribꝰ mortuoꝝ dīnare ↄſueuit ſine ſingl'ari dī ꝑmiſſiōe ad cor
pora ſctōꝝ poſſe extēdi. ⁊ cū de hmōi ꝑmiſſiōe in ſcp̄tura nullū
reꝑit̄ fūdamēdū: irrōnale videt̄ ⁊ in īiuriā ſctōꝝ talia ↄfrīge
re: vt argumēto vtar īualido q̄ Bur. vti ↄſueuit. Recedit igit̄
Bur. lōge ab ītētiōe btī Aug. q̄ dic̄ ñ ꝟe fuiſſe ſpm̄ ſamuel: ſʒ
fātaſma ⁊ illuſionē ⁊c̄. q̄ đ reali corꝑe ſamuel ꝟa nō ſūt. Si eī
verū corpꝰ ſamuel fuiſſʒ. iō fuiſſet viſio real' nō illuſoria nec fā
taſtica ꝓut. b. Au. vult: q̄ꝫuis locutio fuiſſʒ illuſoria: apꝑitio tñ
fuiſſet real': qđ ē ↄ̄ ītētionē btī Aug. Vl' oportet Burg. dicē ꝙ
nō fuit corpꝰ reale: ⁊ hr̄ ꝓpoſitū: etiā dato q̄ꝫuis non ↄceſſo ꝙ
demō fuiſſet ↄiūctꝰ corꝑi vt motor: illđ tñ ↄiūctū nō ꝟe dici poſ
ſet ꝓphetiā textuiſſe de t̄ra: ꝓut dr̄ in auc̄te p̄allegata. Quibꝰ
oībꝰ ſic dictꝭ remāet libeꝝ: quā opīonē q̄s tenē ⁊ defēdē velit:
cū ad neutrā ꝑtē appareat eccl'ie auc̄tas determīata. Et eodē

XXIX
Congre/
gata ſūt
ꝫ ⁊c̄. a ¶ Percuſ
ſit ſaul i mi.ſu. ⁊
dauid ⁊c̄. Inuidē
tes glīe dd: aiūt eū
pugnaſſe tm̄ i decē
milibꝰ q̄ſi mīoriſ po
tētie. ſaul āt i milibꝰ
q̄ſi innūerabilibus:
nec addūt q̄t ꝑcuſſit
inuidētes illoꝝ lau
di: vl' ne ſuos terre/
rēt. ī vetuſtiſſimiſ li
bris nō habet mili/
bus ſed tm̄ mille: et
decem milia tm̄.

XXX
Unqꝫ ve
niſſet ⁊c̄.
b ¶ Amalechite
Moraliter ipe. fe. ⁊c̄. Grego.
Cōſiderādū ē q̄d ſit
ꝙ amalechite ſice/
lech inuadūt: ⁊ p̄dā
† ſ. 18. b. capiūt. Amalechite
21. d ppl's lābēs vocat: p
Ecci. 47. a quē ſeculariū mētes
deſignāt: q̄ t'rena ā/
biendo q̄ſi lābūt dū
eis delectāt: q̄ſi po/
pulꝰ lābēs p̄dā fac:
dū terrena diligen/
tes lucra de alienis
dānis ſibi exagge/
rāt. Et h̄ abſēte dd
agūt: qꝛ redēptorē
ante oculos cordis
habere negligunt.
Egyptiꝰ puer in iti/
nere laſſat: qꝛ ama/
tor preſentis ſeculi
peccati nigredīe op
tus: ſepe ab eodem
ſeculo infirmus de/
ſpectuſqꝫ relinquit:
vt cū eo currere nō
valeat: ſed fractꝰ ad
uerſitate torpeſcat.
Hunc dauid inue/
nit: qꝛ chriſtus vere
manu fortis q̄s diſ/
pectos a mundi glo
ria reperit: in ſuum
amorem conuertit.
Cibo paſcit: quia
ſcientia verbi refi/
cit: ducē itineris eli/
git: quia ſuum etiaꝫ
p̄dicatorem facit. Et
quia amalechitā ſe/
qui non valuit: dux
dd efficit: qꝛ quem
mūdus deſeruit: nō
ſolum conuerſus in
mente deū recipit:
ſed predicando vſqꝫ
ad aliena corda per
ducit. Quo duce da
uid amalechitē con
uiuantem inuenit ⁊
extinguit: quia chri/
ſtus ipſis predican/
tibus mundi letici/
am deſtruit: quoſ co
mites mundus ha/
† ſ. 27. a bere deſpexit.
Subſtiterāt

Ongregata ſūt ergo Ca. XXIX a
agmia philiſtijm vniūſa i aphec.
Sꝫ et iſrl' caſtrametatus eſt ſup
fontē q̄ erat in iezrahel. Et ſatra
a ¶ vnde centurio ⁊ qui tribunus.
pe quidē philiſtijm incedebāt in centurijs ⁊
milibꝰ. Dauid aūt ⁊ viri eiꝰ erāt i nouiſſimo
agmine cū achis. Dixerūtqꝫ p̄ncipes phili/
ſtijm ad achis: Quid ſibi volūt hebrei iſti?
Et ait achis ad p̄ncipes philiſtijm: Nunq̄d b
ignoratiſ dauid q̄ fuit ſeruꝰ ſaul regꝭ iſrl': ⁊ eſt c
apud me multis diebꝰ vel annis: Et nō inue d
¶ infidelitatis.
ni i eo q̄cq̄ꝫ mali ex die q̄ trāſfugit ad me vſqꝫ
ad diē hāc. Irati ſūt aūt aduerſus eū p̄nci/
pes philiſtijm/ ⁊ dixerunt ei: reuertat vir ⁊ ſe/
deat i loco ſuo in q̄ ꝯſtituiſti eū: ⁊ nō deſcen/
dat nobiſcū i ꝑliū: ne fiat nob' aduerſariꝰ cū
ꝑliari ceperimꝰ. Quō eni placare alit' pote/
¶ amputatis.
rit dn̄ꝫ ſuū: niſi i capitibꝰ nr̄is† Nōne iſte ē da
a uid cui cātabāt i choris/ dicētes: ꝑcuſſit ſaul e
i milibꝰ ſuis: ⁊ dauid i decē milibꝰ ſuis? Uo/ f
cauit ꝫ achis dauid ⁊ dixit ei: Uiuit dn̄s: qꝛ
rectꝰ es tu ⁊ bonꝰ in ꝯſpectu meo: ⁊ exitus tuꝰ
a ¶ apud me acceptus eſt.
⁊ introitus tuꝰ mecū eſt i caſtris. Et nō inue/
ni i te q̄cq̄ꝫ mali ex die q̄ vēiſti ad me vſqꝫ ad
diē hanc: ſꝫ ſatrapis nō places. Reuertere ꝫ
⁊ vade i pace: ⁊ nō offendas oculos ſatrapa
rū philiſtijm. Dixitqꝫ dauid ad achiſ: Quid
eni feci ⁊ q̄d inueniſti i me ſuo tuo/ a die qua
fui i ꝯſpectu tuo vſqꝫ in diē hāc: vt nō veniā
⁊ pugnē ꝯ inimicos dn̄i mei regis? Rn̄dens
aūt achis/ locutus eſt ad dauid: Scio qꝛ bo
nus es tu in oculis meis: ſicut angelus dei.
Sed p̄ncipes philiſtijm dixerūt: Nō aſcen/
det nobiſcū in ꝑliū. Igit cōſurge mane tu et
ſerui dn̄i tui q̄ venerūt tecū: ⁊ cū de nocte ſur
rexeritis: et ceperit diluceſcere/ ꝑgite. Sur/
rexit itaqꝫ dauid de nocte ipſe ⁊ viri eiꝰ vt ꝓ/
ficiſcerent mane ⁊ reuerterent ad terrā phili
ſtijm. Philiſtijm aūt aſcēderūt i iezrahel.

¶ Iſte ſūt amalechite q̄s ſaul delere debu/
it: ⁊ inobedientie reus regnū amiſit.

Unqꝫ veniſſent da Ca. XXX g
uid ⁊ viri eius in ſicelech die ter
b tia: amalechite impetū fecerunt ex parte au/ b
ſtrali in ſicelech: ⁊ ꝑcuſſerāt ſicelech: ⁊ ſuccē/
derūt eā igni. Et captiuas duxerūt mulieres
ex ea a minimo vſqꝫ ad magnū: ⁊ nō interfece/ i
rāt quēq̄ꝫ: ſꝫ ſecum duxerāt ⁊ ꝑgebant itinere
ſuo. Cū ꝫ veniſſet dauid ⁊ viri eiꝰ ad ciuita/
tē: ⁊ inueniſſent eā ſuccēſaꝫ igni: ⁊ vxores ſu
as/ ⁊ filios ſuos ⁊ filias ductas eē captiuas.
Leuauerūt dauid ⁊ ppl's q̄ erat cū eo voces
ſuas: ⁊ planxerūt donec deficerent in eis la
chryme† Siquidem et due vxores dauid ca
ptiue ducte fuerant/ achinoen iezrahelites:

mō liberū ē ſaul dicere ſaluatū vl' dānatū
cū ad neutrā ꝑtē eſt demōſtratio vel eccl'ie au
ctoritas cogēs. ¶ Ca. XXIX
Ongregata ſūt. Hic ꝯn̄r deſcri/
bit receſſus dd de philiſtinoꝝ exerci Diuiſio
tu. ⁊ p̄mo deſcribit hmōi receſſus. ſcd'o icidēs
caſus. ca. xxx. Circa p̄mū achis ꝓpt dd ⁊ viros
eiꝰ rep̄hēdit. ſcd'o ꝓpt h̄ dd ad locū ſuū remit
tit/ ibi: Uocauit ꝫ achis dd. Prima ꝑs patꝫ
vſqꝫ ibi: b ¶ Nūq̄d igra. q. d. nō debet ti
mere de eo: qꝛ ſaul ꝑſecutꝰ ē eū vſqꝫ ad mortē.
⁊ iō cōpulſus fuit fugē ad t'rā meā. iō ſb'dit:
c ¶ Et ē apd' ⁊c̄. Illi āt q̄ dicūt ꝙ fuit ibi tm̄
q̄ttuor mēſibꝰ. hn̄t ꝯn̄r dicē ꝙ achis dixit de
mora dd i t'ra ſua plꝰ q̄ꝫ eēt i ꝯitate ad pacifi/
cādū p̄ncipes philiſtiōꝝ. vn̄ ſb'dit: d ¶ Et n̄
iue. i eo q̄c. ſ. machinatiōis ad malū: q̄ tn̄ fu/
iſſet ꝑcepta ī tāto tp̄e ſi fuiſſet ī eo ſm̄ ꝯitatē.
Cet'a patēt vſqꝫ ibi: e ¶ Percuſſit ſa. ⁊c̄.
Iſta l'ra videt ſonare ꝙ ī acie ſaul eſſēt tm̄ mil
le bellatores cū eo. ⁊ cū dd. x. milia qd' nō ēve
rū: qꝛ pl'es ⁊ fortiores ponūt circa regē. et iō
exponendū ē h̄ ſic fuit. ſ. expoſitū. xviij. ca. ita
ꝙ mille h̄ noīati ītelligūt ꝑcuſſi ab ip̄o ſaule.
vt ſit ſēſus: In milibꝰ ſuis. i. ī milibus ab eo
ꝑcuſſis. ⁊ eodē mō de. x. milibꝰ dd. f ¶ Uo
cauit ꝫ. h̄ ꝓpt p̄dictā cām dauid ad locū ſuū
remittit qd' a deo factū eſt: ne forte bellādo ꝯ
filios iſrael aliq̄s bonos de illo ppl'o vel ami
cos ſuos interficeret. ſcd'o vt amalechites qui
manū ſaul euaſerāt ⁊ ciuitatē ſicelech in odiū
dauid incēderāt deleret: ⁊ p̄dā ab eis captaꝫ
recuꝑaret. tertio vt ex p̄da ibi acq̄ſita amicos
ſibi aggregaret: q̄ iuuarēt ip̄m poſt mortē ſau
lis ad obtinendū regnū.
Moral'r. a ¶ Cōgregata ſūt ⁊c̄. Saul Moraliter
⁊ eiꝰ ppl's puniti fuert ꝑ philiſteos ꝓpt mala
q̄ fec̄ ſaul ſpālit ꝯ dd. i cuiꝰ ꝑſecutiōe fauebat h
⁊ obediebat ſibi pplus ꝓ maiori ꝑte. ꝓpt qd'
cū eo meruit puniri. igit ꝑ philiſteos iſrl' debel
lātes: ſignificāt īfideles ppl'i īpugnātes fide
les ex īſtīctu dei ad puniēdū pctā ꝑ fideles cō
miſſa. ſic freq̄nt legit eē factū. Un̄ Atyla rex Atyla rex
hunoꝝ cū obſideret ciuitatē trecētē: iterroga/ hunorum
tus a btō Lupo q̄s eēt. rn̄dit: Ego ſū flagellū
dei. at ille dixit: Et ego ſum Lupꝰ q̄ merui fla
gellari. Tale ꝯo flagellū fuit coſdroe ſaladi/
nuſ: ⁊ pl'es alij. igit ꝑ dd q̄ voluit ire ꝯ filios
iſrl' cū philiſteis ſignāt ſcti q̄ i punitiōibꝰ fide
liū factꝭ ꝑ manꝰ infideliū. applaudūt iuſticie
dei. ſm̄ illud pſ. Letabit iuſtꝰ cū viderit vin Pſ. 57. b
dictā: manꝰ ſuas ⁊c̄. Et ꝑ talē modū Biere.
xviij. d. dicebat de ppl'o iſrl' pctōre. Da filios
eoꝝ in famē: ⁊ deduc eos i manꝰ gladij. Per
h̄ aūt ꝙ dd a philiſteis receſſit: ſignificat affe
ctus nālis ſctōꝝ ad fideles: lꝫ applaudāt diui
ne iuſticie ī eoꝝ punitiōe. ꝓpt qd' ⁊ ſctūs Bie
re. licꝫ dixiſſet p̄dicta: tn̄ capta ciuitate ⁊ ppl'o
parti occiſo: ꝑti captiuato lamētabat dicens:
Quō ſedet ſola ciuitas ⁊c̄. Sicut ptꝫ i illis la Treno. 1. a
mētationibꝰ ꝯſequēter. Ca. XXX
Unqꝫ veniſſent. Hic ꝯn̄r deſcri Diuiſio
bit incidēs caſus. ſ. de ciuitate ſice/
lech incenſa ⁊ dep̄data tp̄e q̄ dd ⁊ viri eius:
erāt i exercitu philiſtinoꝝ. Circa qd' p̄mo de/
ſcribit incēdiū ciuitatꝭ ⁊ eiꝰ dep̄datio. ſecūdo
hoſtiū inſecutio/ ibi: Cōfortatꝰ eſt aūt dauid.
tertio eoꝝ debellatio/ ibi: Qui cū dixiſſet. q̄r/
to p̄de diuiſio/ ibi: Reſpōdēſqꝫ. Circa primū
oſtendit q̄ fecerint iſtud maleficiū/ cum dicit:
b ¶ Amalechite im. fe. odiebāt enī filios
iſrl' eo ꝙ ſaul fere deleuerat eos. ⁊ iō cogno/
ſcentes ꝙ dauid ⁊ viri eius erant abſentes:
ciuitatē ſicelech inuaſerunt. i ¶ Et nō in/
terfe. ⁊c̄. Quia volebant eos habere ⁊ ven/
dere in ſer/
Moraliter. g ¶ Cunqꝫ veniſſent ⁊c̄. Moraliter
Per h̄ aūt ꝙ abſente dauid cōbuſta fuit ſua
ciuitas: ⁊

a ¶ Subſtiterūt enī ⁊c. Ducenti laſſi viri qui cū ſarcinis ſunt relicti: ſignificāt infirmos eccl'ie: q̄ cū ſpūalib⁹ viris currere nequiūt in via. ſed q2 fidē habēt ⁊ opus bonū ſeruāt: a xp̄o p̄miū beatitudis cū ꝑfect' ꝑcipiunt.

Ni. de lyra

✱ dere ī ſeruos ⁊ ancillas: vt facerēt vtilitatem ſuā: nō ſolū ō reb⁹ ſꝫ etiā de pſōis. Cetera patent vſqꝫ ibi: a ¶ Volebat ei ⁊c. eo ꝙ erāt ī paſſiōe doloꝛ' poſiti: ⁊ q2 ſecum duxerat oēs bellatoꝛes: nec dimiſerat aliq̄ſ ad cuſtodiā loci. b ¶ Cōfoꝛtatus. Hic ꝯn̄r deſcribit hoſtiū īſecutio. ⁊ p2īo ex directōe dīna req̄rēdo ei⁹ ꝯſiliū/ cū d2: c ¶ Appli. ad me .i. ꝓ me. q. d. īdue te veſte ſacerdotali vt ꝯſulas deū ꝓ me. Cetera patēt vſqꝫ ibi: d ¶ Et laſſi q̄. ſub. ſ. ducēti q̄ lꝫ ꝓpt' fatigationē nō poſſēt cōpetēt' adūſarios ꝑſeq̄: tn̄ poterāt cōpetēt' cuſtodire ſarcīas: ꝓpt' qđ dō ⁊ viri ei⁹ reliq̄ dimiſert' ſub cuſtodia eoꝝ illa q̄ poterāt eis eē oneri: vt ptꝫ ex ſeq̄ntib⁹. ī. vt poſſent hoſtes expediti⁹ ꝑſeq̄. ſcđo ī ſeq̄t' dō hoſtes directiōe hūana/ cū d2: e ¶ Et inueneſt vi. e. īfirmitate ⁊ fame q̄ſi moꝛti ꝓpīquū. f ¶ Reuerſus ē ſpi. e. .i. aliq̄ ꝯualeſcētia ꝟtute cibi ꝯfoꝛtāt'. g ¶ Non eñ co. pa. i. aliquē cibū h ¶ Neqꝫ bi. a. i. aliquē potū. i ¶ Trib⁹ di. ⁊c. ⁊ iō nō ē mirū ſi erat exinanitus. Cetera patent. k ¶ Qui cū du. h̄ ꝯn̄r ōſcribit' hoſtiū ōbellatio: q̄ a ſicelech elōgati credebāt eē ſecuri. l ¶ Cōedētes ⁊ bi. ⁊ ſic ſibi nō p̄cauētes: ⁊ iō fuerūt faciliter debellati. Et ptꝫ l'ra vſqꝫ ibi: m ¶ Vſqꝫ ad veſ. al. diei: q2 fugiebāt ⁊ abſcōdebant ſe ꝑ diuerſa loca ī q̄b⁹ dō ⁊ viri ei⁹ īſequētes eos ꝑſcrutabātur. ⁊ iō tātum tp̄s appoſuerunt. Cetera patent. n ¶ Rn̄denſqꝫ. Hic ꝯn̄r ōſcribit' p̄de diuiſio ⁊ p2īo q̄tū ad bellatoꝛeſ ſcđo q̄tuꝫ ad amicos dō ſeu bn̄factoꝛes/ ibi: Venit ḡ dauid. Circa p̄muꝫ d2: Rn̄dēſqꝫ oīs vir peſ. iſti q̄ erāt ī comitiua dauid cupidi ⁊ mali: hoc dicebāt tractantes inter ſe de prede diuiſione. o ¶ Dixit autē dō. repellēs auariciā ⁊ nequitiā iſtoꝝ.

Diuiſio

B

Diuiſio

⁊ abigail vxoꝛ nabal carmeli: ⁊ cōtriſtat⁹ ē dō valde. Vo a
lebat ei eū ppl's lapidare: q2 amara erat aīa vniuſcuiuſqꝫ
viri ſuꝑ filijs ſuis ⁊ filiab⁹. Cōfoꝛtat⁹ ē āt dō in dn̄o deo b
ſuo: ⁊ ait ad abiathar ſacerdotē filiū achimelech† Appli c
ca ad me ephot. Et applicuit abiathar ephot ad dō: ⁊ cō †
ſuluit dō dn̄ꝫ/ dicēs: Perſeq̄r an nō latrūculoſ hos/ ⁊ cō
p̄hēhendā eos: Dixitqꝫ ei dn̄s: Perſeq̄re: abſqꝫ dubio
cōp̄hēdes eos: ⁊ excuties p̄dā. Abijt ḡ dō ipſe ⁊ ſexcēti
a ¶ In hebreo nō laſſos ſed iuſſos remāſiſſe dicit.
viri qui erāt cū eo: ⁊ venerūt vſqꝫ ad toꝛrētē beſoꝛ: ⁊ laſſi d
q̄dā ſubſiſterūt. Perſecut⁹ ē aūt dauid ipē ⁊ q̄drigēti viri
cū eo. Subſtitert' eñ ducēti q̄ laſſi trāſire nō poterāt toꝛ
rētē beſoꝛ. Et iueneſtviꝝ egyptiū i agro ⁊ adduxerūt eū e
ad dō. Dederūtqꝫ ei panē vt comederet ⁊ biberet aquā:
ſꝫ et fragmē maſſę carycaꝝ: ⁊ duas ligaturas vuępaſſę.
Quę cū comediſſet: reuerſus ē ſpūs ei⁹: ⁊ refocillat⁹ eſt. f
Nō eñ comederat panē neqꝫ biberat aquā tribus dieb⁹ g h
et trib⁹ noctib⁹. Dixit itaqꝫ ei dauid: Cuias es tu: vl' vn̄ i
†⁊ q̄ ꝑgis: Qui ait: puer egypti⁹ ego ſū: ſeru⁹ viri amale
chitę. Dereliq̄t aūt me dn̄s me⁹: q2 egrotare cępi nudiu
ſterti⁹. Siq̄dē nos erupim⁹ ad auſtralē plagā cerethi ⁊ ꝯ
iudā: ⁊ ad meridiē caleph: ⁊ ſicelech ſuccēdim⁹ igni. Di
xitqꝫ ei dō: Potes me ducere ad cuneū iſtū: Qui ait: iu
ra mihi ꝑ deū ꝙ ñ occidas me: ⁊ ñ tradas me i man⁹ dn̄i
¶ Securiter.
mei: ⁊ ego ducā te i cuneū iſtū. Et iurauit ei dō. Qui cū k
a ¶ facies hoīs eſt dicta: eo ꝙ eā faciat notū. b ¶ Securiter.
duxiſſꝫ eū Ecce illi diſcūbebāt ſuꝑ faciē vniuerſę t'rę cō l
medētes ⁊ bibētes: ⁊ q̄ſi feſtū celebrātes diē ꝓ cūcta p̄da
⁊ ſpolijs q̄ cęperāt de t'ra philiſtijm ⁊ de t'ra iuda: Et ꝑ
a ¶ Iſti ſūt amalechitę q̄s ſaul delere debuit: ⁊ iobediētie re⁹ dignū amiſit.
cuſſit eōs dō a veſꝑa vſqꝫ ad veſꝑaꝫ alteri⁹ diei: ⁊ ñ eua m
ſit ex eis q̄ſqꝫ niſi tm̄ q̄drigēti viri adoleſcētes: q̄ aſcēde
rāt camelos ⁊ fugerāt. Eruit ḡ dō oīa q̄ tulerāt amalechi
tę: ⁊ duas vxoꝛes ſuas eruit. Nec ōfuit q̄dq̄ꝫ a ꝑuo vſqꝫ
ad magnū tā de filijs q̄ꝫ de filiab⁹ ⁊ de ſpolijs: ⁊ q̄cūqꝫ
rapuerant/ oīa reduxit dauid: ⁊ tulit vniuerſos greges ⁊
armēta: ⁊ minauit an̄ faciē ſuā. Dixert'qꝫ: hec ē p̄da dō.
Venit aūt dō ad ducētos viros q̄ laſſi ſubſtiterāt: nec ſe
qui poterāt dauid: ⁊ reſidere eos iuſſerat i toꝛrēte beſoꝛ.
Qui egreſſi ſūt obuiā dō ⁊ ppl'o q̄ erat cū eo. Accedēs
autē dō ad ppl'm ſalutauit eos pacifice. Rn̄denſqꝫ†oīs n
vir peſſim⁹ ⁊ iniqu⁹ ō viꝛ' q̄ erāt cū dō/ dixit: q2 nō vene
rūt nobiſcū: nō dabim⁹ eis q̄cq̄ꝫ ō p̄da quā eruim⁹: ſꝫ ſuf
ficiat vnicuiqꝫ vxoꝛ ſua et filij: q̄s cū accepint recedant.
Dixit aūt dō: Nō ſic facietꝭ frēs mei: ō his q̄ tradidit no o
bis dn̄s: ⁊ cuſtodiuit nos: ⁊ ōdit latrūculos q̄ erupāt ad
uerſū nos i man⁹ nr̄as: nec audiet vos q̄ſqꝫ ſuꝑ ſmōe h̄.
Eq̄ eñ ps erit ōſcēdētꝭ† ad p̄liū ⁊ remanētꝭ ad ſarcias: ⁊ p
ſil'r diuidēt. Et fctm̄ ē h̄ ex die illa: ⁊ deicepſ ꝯſtitutū ⁊ p̄ q
finitū: ⁊ q̄ſi lex i iſrl' vſqꝫ ad diē hāc. Vēit ḡ dō i ſicelech ⁊ r
a ¶ vt attraheret eos in amicitiā ⁊ facerēt eū regē ſicut ⁊ fecerunt.
miſit dōna ō p̄da ſenioꝛib⁹ iuda ⁊ ꝓxīs ſuis dicēſ: Acci
pite bn̄dictōeꝫ ō p̄da hoſtiū dn̄i. His q̄ erāt i bethel: ⁊ q̄
erāt in ramoth ad meridiē ⁊ q̄ i gether: ⁊ q̄ i aroer: ⁊ q̄ in ſe
phamoth: ⁊ q̄ i eſthama: ⁊ q̄ i rachala: ⁊ q̄ in vꝛbib⁹ hiera
meli ⁊ q̄ in vꝛbib⁹ ceni: ⁊ q̄ in arama: ⁊ qui in lacu aſan: et
qui in athach: ⁊ q̄ in hebꝛon: ⁊ reliq̄s qui erāt in his locꝭ:
in quib⁹ fuerat cōmoꝛatus dauid ⁊ viri ei⁹. Ca. XXXI

ciā iſtoꝝ. p ¶ Eq̄ enim ps erit. Ex h̄ ptꝫ ill' qđ p̄dictū ē. ſ. ꝙ illi. cc. remanētes cuſtodiert' ſarcīas. ⁊ iō nō erāt ōbita poꝛtio ne p̄uādi. hoc aūt accepit dō de facto abꝛae q̄ ſil'r fecit ſocijs ſuis ad ſarcinas remanētib⁹: qn̄ q̄tuoꝛ reges ōbellauit: vt dictū fuit Gen̄. xiiij. vn̄ ſubdit': q ¶ Et fctm̄ eſt ⁊c. In hebꝛeo h̄r: Ex die illa ⁊ ab an̄. ſ. a tp̄e abꝛae ſꝫ ꝑ dō fuit h̄ firmi⁹ ſtatutū ⁊ lege decretū ex regia ptāte: vt de cetero ſic ſimpliciter obſuaretur. a r ¶ Venit ḡ. Hic ꝯn̄r deſcribit' p̄de diuiſio q̄ꝫtū ad amicos dō ⁊ bn̄factoꝛes: apđ q̄s dō ⁊ viri ei⁹ latuerāt fugiendo ꝑſecutiōes ſaul' ⁊ a q̄b⁹ bn̄ficia receperāt: quia iuſtuꝫ erat ꝙ hmōi bn̄ficia recognoſcerēt facultate occurrēte. Et ptꝫ l'ra.

✱ ciuitas: et mulieres cū ꝑuul' ī captiuitatē ductę ꝑ amalechitas q̄ gentes bꝛute īterp̄tant': ꝓpt' qđ ⁊ demōes ſignāt q̄ in foꝛma bꝛutoꝝ vt freq̄nt'⁹ hoīb⁹ appēt. vn̄ ⁊ eue appuit ī ſpēt' ſpecie Gen̄. iij. ſignificatur ꝙ abſētia boni p̄lati q̄ ꝑ dō ſignificat': a ſua dyoceſi ōmōes icēdūt ppl'm ſuū igne cōcupiſcentie carnal' ⁊ cupiditat'. ⁊ ducūt eū captiuū mlt'iplicib⁹ pctīs irretitū. † ¶ Cōſuluit dō dn̄ꝫ. Et ſic dō reduxit p̄daꝫ ꝑ ſuā diligētiā ⁊ laboꝛē. in q̄ docet' bon⁹ p̄lat⁹ diligētiā ⁊ laboꝛē apponere vt malū qđ ꝑ ei⁹ abſentiā cōtigit refoꝛmet'. Per h̄ ēt ꝙ dō exiſtēte cū achis rege ꝯtigit dānū p̄dictū: ſignat' dānū ī ſpūalib⁹ qđ ꝯtīgit freq̄nt' ī dioceſib⁹ p̄latoꝝ ꝓpt' ipoꝝ occupatiōnē circa negocia regū ⁊ magnatoꝛum. r ¶ Et miſit dōa de p̄. Per h̄ aūt ſignificat' ꝙ ſuccedētib⁹ ꝓſꝑis debet q̄libꝫ ō bonis a dō ſibi ꝯceſſis refundere ſuis bn̄factoꝛib⁹ ⁊ amicꝭ. ⁊ ſi debꝫ h̄ fieri ō bonis tpalib⁹: multo magis fieri debet de bonis ſpūalibus q̄ alijs cōicata nō diminuūt' ſꝫ poti⁹ augmentāt'. Dānū ꝟo qđ cōtigit ī cītate dō ipſo abſēte: ſic expoſitū eſt ō p̄lati abſētia. ſic exponi pōt de reg' vl' p̄ncipis negligentia circa regimē ſue t're: q̄ nimis ītent⁹ aucupijs ⁊ venatiōib⁹ negocia regni dimittit alijs tractāda: et ſic ex h̄ ꝯtingūt aliquādo magna dāna.

C

†ſ. 23. b

Al's nō hꝫ †⁊ q̄ ꝑg'.

Moꝛaliter

D

Al's tyrus

Al's tiꝛ

E B

Philiſtijm aūt pugnabant ⁊c. Ca. XXXI
a Percuſſerūt iona. ⁊c. Rab. Jonathã abina
dab: q ⁊ ieſui ⁊ melchiſue. iſboſeth autē domi erat: q̄
eo anno q̄ ſaul ↄſtitutꝰ ē rex natꝰ dr̄: q̄ etiā. xl. annoꝝ fuiſſe legit̄
cū regnare cepiſſet. vn̄ colligit̄ ſaul. xl. ānis regnaſſe. Ieſui aūt
interp̄tat̃ eq̄lis: q2 eq̄lis meritis fuiſſe
ti. Pa. 10 a filij cū p̄re memorat̃. Abinadab pr̄ me
us ſpōte. Spōte eni ſua pr̄ eiꝰ ſaul ma/
le agēdo acq̄ſiuit: vt vna cū filijs p̄iret.
b Arripuit itaq3 ſaul. Gladio q̄
amalechitis ꝯ p̄ceptū dei pepcit: meri/
to ſeip̄m occidit. Sic q̄ ptāte ꝓ cōmuni
Nota vtilitate accepta aut nō vtit̃: aut abutit̃
ſuo ſe nimirū gladio ↄfodit: ⁊ q̄ ab ho/
ſte defendi debuerat: hoſtē potiꝰ iuuat.
c Hitores ia. Quos ſaul ab aduer
ſarijs defenderat repēdūt qđ pn̄t. Nos
q̄q3 bn̄factores nr̄os gladio pctī p̄em/
ptos q̄ ad poſſumꝰ a philiſtinoꝝ oppro/
brio eripiamꝰ.

Philiſtijm aūt pugna a
bāt aduerſū iſrl̃ ⁊ fu/
gerūt viri iſrl̃ añ faciē
philiſtijm: ⁊ ceciderūt
īterfecti ī mōte gelboe. Irrueruntq3
a philiſtijm ī ſaul ⁊ ī filios eiꝰ: ⁊ per b
cuſſerūt ionathā: et abinadab: et
melchiſue filios ſaul. Totūq3 pō
dꝰ p̄lij v̄ſū ē ī ſaul. Et ↄſecuti ſūt
eū viri ſagittarij: ⁊ vulneratꝰ ē ve
hemēt̃ a ſagittarijs. Dixitq3 ſaul c
ad armigeꝝ ſuū. Euagina gladiū
tuū ⁊ p̄cute me: ne forte veniāt ī/ d
circūciſi iſti ⁊ inſ̄ficiāt me illudē/
tes mihi. Et noluit armiger eius:
fuerat eni nimio terrore pterritꝰ.
b Arripuit itaq3 ſaul gladiū ſuū et e
a ¶ doech ſm̄ hebreos: q̄ vidēs ſaulē mor/
tuum metuēs dauid ſe interemit.
irruit ſup eū. Qđ cū vidiſſet armi f
ger eiꝰ videl3 ꝙ mortuꝰ eſſet ſaul
irruit etiā ip̄e ſup gladiū ſuum: et
mortuꝰ ē cū eo. Mortuꝰ ē ḡ ſaul
et tres filij eiꝰ. ⁊ armiger illius: et
¶ domeſtici.
vniuerſi viri eiꝰ ī die illa pit̃. Vi
¶ vall' iſta circa iordanē grādis ē ⁊ cāpeſtr̃.
dētes aūt filij iſrl̃ q̄ erāt trāſ vallē
⁊ trās iordanē ꝙ fugiſſent viri iſ
raelite: ⁊ ꝙ mortuꝰ eēt ſaul ⁊ tres
filij eiꝰ: reliq̄rūt ciuitates ſuas/ ⁊
fugerūt. Veneruntq3 philiſtijm ⁊ g
habitauerūt ibi. Facta aūt alte/ h
ra die venerūt philiſtijm vt expo
liarēt interfectos/ ⁊ iuenerūt ſaul
⁊ tres filios eiꝰ iacētes ī mōte gel
boe. Et p̄ciderūt caput ſaul/ ⁊ ex/ i
poliauerūt eū armis: ⁊ miſerūt ī
terrā philiſtioꝝ p circūitū: vt an
nūciaret̃ in tēplo idoloꝝ ⁊ in po
pulis: ⁊ poſuerūt arma eiꝰ in tē/ k
plo aſtaroth: corpus v̄o eiꝰ ſuſpē l
derūt ī muro bethſan. Qđ cum m
c audiſſēt h̄itatores iabes galaad

Nicolaus de lyra
ti. Pa. 10. a Philiſtijm āt. Ca. XXXI
Hec ē vltima pars p̄ncipalis
p̄mi libri in q̄ deſcribit̃ ip̄ius
Diuiſio ſaulis occubitꝰ. ⁊ p̄mo deſcribit̃ ip̄iꝰ oc
ciſio. ſcđo occiſi vitupatio/ ibi: Facta āt
die altera. tertio ip̄iꝰ honorabilis tumu
Alſtiore latio/ ibi: Qđ cū audiſſent. Circa primū
p̄mittit̃ filioꝝ occiſio/ cū dr̄: b Et p/
cuſſerūt iona. et abi. ſic eſt ī hebreo
⁊ iō aliq̄ libri male habēt aminadab. Iſ
boſeth nō noīat̃ h̓ int̃ filios ſaul. Tum
q2 remāſerat ad diſponēdā domū. Tū
quia nō erat multū aptus ad prelium.
c Dixitq3 ſaul ad ar. ⁊c. Iſte fuit
doech: vt cōiter dicit̃ ⁊ ſatis rōnabilit̃:
vt videtur. q2. ſ̄. xxij. dr̄ ꝙ ip̄e aſſiſtebat
ſauli: ⁊ erat primꝰ inter ſeruos eius.
d Percute me ⁊c. i. affligētes me
morte ignominioſa in cōtemptū pſone
E mee ⁊ ppl̃i mei: ⁊ p ↄñs redūdet in con
tēptū dei. e Arripuit itaq3 ſaul
gladiū ⁊c. ex h̓ dicūt doctores nr̄i con
Saul dānatus corditer ip̄m eē dānatū: q2 interfecit ſe/
ip̄m: qđ nulli ē licitū. Ad h̓ etiā īducit̃
qđ hr̄. j. Paral. x. d. Mortuꝰ ē ḡ ſaul ꝓ/
pter iniq̄tates ſuas: eo ꝙ p̄uaricatus ſit
mādatū dn̄i qđ p̄ce. ⁊c. Hebrei v̄o di/
cūt ip̄m eē ſaluatū: q2 audita dn̄i ſn̄ia ſi/
bi p ſamuelē annūciata de oībus pctīs
ſuis penituit: ⁊ licet p̄mo fuiſſet deſola/
tus: tn̄ diuinā ſn̄iā3 de morte ſua ⁊ filio
rū ſuoꝝ ac regni trāſlatione patiēter ac/
ceptauit: vt diuīa volūtas impleret̃: qđ
videt̃ ex h̓ ꝙ modico cibo ſūpto ꝓ ſuſtē
tatiōe nature p totā noctē ambulauit vt
veniret ad p̄liū ſm̄ diuinū iudiciū ibidē
moriturꝰ. Nec ionathā p̄mogenitū ſuū
ſeu alios duos filios ſuos ibidē exiſten
tes ſuaſit de p̄lio recedere: volēs diui/
nā ſn̄iā3 nō ſolū in ſe, ſ3 etiā in filijs re/
cip̄e in penā ſuoꝝ pctōꝝ. Ad h̓ etiā īdu
cunt hebrei ꝙ ſamuel dixit ei: Tu ⁊ filij
tui cras eritiſ mecū. i. in pte iuſtoꝝ. Tū
q2 ſamuel ī illa pte erat. Tū q2 ionathaſ
q̄ erat ſctūs ⁊ bonꝰ credēdꝰ ē ꝙ ī pte ſcōꝝ ſit receptꝰ: ⁊ idē dicūt
de ſaule: q2 eodē modo dicitur de vtroq3: Tu ⁊ filij ⁊c. Ad hoc
etiā videt̃ facere qđ dictū ē. ſ̄. ix. ca. de ſaule qđ erat electꝰ ⁊ bo
nus: nec erat in filijs iſrl̃ vir melior illo. ⁊ iō licet poſtea multi/
pliciter ⁊ ḡuiter peccauerit: videt̃ tn̄ diuīe pietati ↄgruū: vt ꝓ
pter p̄cedentē bonitatē dn̄s dederit ei ī fine pn̄īe locū ad eua/
dendū penā eternā: nō tn̄ ad recupandū regiā dignitatē. Nec
auctes ſuperiꝰ ī pluribꝰ locis allegate de abiectiōe ſaulis a dō
vident̃ aliud ſonare: niſi de regia dignitate que ad dauid erat
trāſferēda ex determinatione diuina. Ad illud autē qđ obijcit̃
ī ↄtrariū dicūt hebrei ⁊ aliq̄ etiā xp̄iani ꝙ interficere ſeip̄m in
tuitu ꝓprie pſone: vt q̄s p h̓ mortē acerbiorē vel turpiorē eua/
dat ſp eſt illicitū: ſm̄ ꝙ dicit Aug. j. de ci. dei. ca. xvij. ſed inter/
ficere ſeip̄m

ficere ſeip̄m intuitu diuini honoris: ne. ſ. vituperiū exerceatur
in ꝓprio corp̄e redundās in dei vituperiū: ſic̃ timebat ſaul: ne ī H
ip̄o q̄ erat p̄ncipalis in ppl̃o fierēt ludibria in ↄtēptu3 dei iſrl̃:
vt dicunt iſti: h̓ nō eſt illicitū. ⁊ h̓ mō raſias videt̃ ſe interfeciſ/
ſe. ij. Mach. xiiij. nec tn̄ inde vitupat̃ ī ſcriptura: ſed magl' lau
dari videt̃. Hoc etiā mō Sāſon ſe inter
fecit: vt dicit̃ Iudi. xvj. Iſto etiā mō aliq̄
ſctē mulieres ⁊ de quibꝰ ſolēniçat ecclia
ſe interfecerūt: ne infideles ip̄is abuterēt̃
exercendo luxuriā ꝯ diuinū honorē. Ve/
runtn̄ Augꝰ. j. de ci. dei iſtas pſonas nō
excuſat a culpa: niſi fecerint h̓ īſtinctu di
uino nob̄ occulto. Iſto etiā mō poſſet ex/
cuſari ſaul ſi alie vie nō ſufficerēt: niſi cō
trariū inueniat̃ exp̄ſſe determinatū ī ſa/
cra ſcriptura: vel p auctē ecclie: qđ nō re
colo me vidiſſe. ad illud aūt qd obijcit̃ de
j. Para. x. d. Mortuus ē ſaul ꝓpter iniq̄
tates ſuas ⁊c. pōt dici ꝙ ꝓpt̃ iniq̄tates ſu
as pena mortl' inflicta ē ſibi ⁊ filijs ſuis:
ſ3 ꝙ ꝓpt̃ h̓ ſit dānatꝰ: auctas nō ſonat: ſic̃
fur ſuſpēdit̃ ꝓpt̃ furta ſua: ſi tn̄ peniteat
in fine veracit̃ ⁊ mortē patiēter ſuſtineat
efficit̃ dignꝰ vita et̃na. Reſiduū aūt huiꝰ
auctis inducte exponetur. j. Para. x. ca.
Qđ aūt ſequit̃: Inſup ⁊ phitoniſſam cō/
ſulerit/ nec ſperauerit in dn̄o: non valet:
q2 licet tūc nō ſperauerit qn̄ ip̄am ↄſulu/
it: tn̄ de oībꝰ iſtis ⁊ alijs malis finalit̃ pe
nituit: ⁊ tūc ī dn̄o ſperauit de ſalute et̃na
licet non de tpali vita. f Qđ cū vi/
diſſet ar. eiꝰ. Iſte p̄dicto mō ab hebreiſ
nō excuſat̃: nec etiā a latinis. Dicunt eni
cōiter ꝙ fuit doech idumeꝰ q̄ timēs ḡuiꝰ
affligi a dđ ſi ſupuiueret: iō ex triſticia et
q̄ſi deſperās ſurripuit ſibi vitā. Sicut ⁊
cato ꝓpt̃ ceſarl' victoriā: qđ factū fuit pu/
ſillanimitatis: ꝓut declarat Augꝰ. j. de
ciui: dei. Cetera patēt vſq3 ibi: g Ve
nerūt philiſtijm ⁊c. Nō māſiue: ſ3 ꝙ b
occupauerūt aliq̄ fortalicia ponētes ibi mi
liteſ ne filij iſrl̃ rebellarēt: ſicut dictū fuit
ſ̄. xiij. ca. de ſtatione philiſtioꝝ. p̄ncipes
aūt philiſtijm ⁊ cōitas ppl̃i reuerſi fuerūt
in terrā ſuā. h Facta aūt ⁊c. Hic
ↄn̄r pōit̃ ip̄iꝰ ſaul' occiſi vitupatio/ cū dr̄:
i Et p̄ciderūt ca. ⁊c. Ad eius vitu/
periū ⁊ laudē idoloꝝ ſuoꝝ: quibꝰ illā vi/
ctoriā attribuebāt. k Et po. ar. ⁊c.
ea ↄſecrādo idolo ꝓ victoria habita.
l Corpꝰ v̄o eiꝰ ſu. ad inferēdū ma/
ius vituperiū: ⁊ ad ſuā victoriā oñdēdū.
m Qđ cū au. Hic ↄn̄r dſcribit̃ ip̄iꝰ
honorabilis tumulatio/ cum dr̄: Qđ cū
audiſſent

Moraliter. a Philiſtijm āt ⁊c. Moraliter
Scđm Greg. Omel. x. Iniquoꝝ oīm ca
put eſt diabolus: ⁊ huiꝰ capitl' mēbra ſūt
oēs iniq̄. ꝓpter qđ ſicut. ſ̄. ca. xix. p phili
ſteos intelligunt̃ infideles q̄ ſunt mēbra
diaboli. ſic in iſto ca. p philiſteos pn̄t de/
mones intelligi ꝓpt̃ ↄformitatē capitl' ad
mēbra ⁊ eoꝝ cōnexionē. In h̓ autē bello
philiſtinoꝝ ꝯ iſrl̃ aliq̄ de ppl̃o iſrael fugi
entes turpit̃ euaſerūt ⁊ aliq̄ gladijs phi
liſtinoꝝ interfecti fuerūt ⁊ aliq̄. ſ. ſaul ⁊ armiger eiꝰ ꝓprijs gla
dijs occubuerūt. l3 añ ſaul a ſagittarijs fuiſſet vulneratꝰ vt dr̄ i te
xtu. ⁊ idē ꝓbabilit̃ vr̄ de armigero ip̄iꝰ. Per p̄mos āt q̄ eua
ſerūt cū aliq̄ turpitudīe: ſignificāt̃ illi q̄ de bello demonū ꝯ nos
euadūt ſine culpa mortali: nō tn̄ ſine veniali q̄ h3 aliquā turpi/
tudinē ānexā. Per ſcđos āt q̄ ceciderūt gladijs philiſtioꝝ: ſigni
ficāt̃ illi q̄ cadūt ī mortale pctm̄: ⁊ h̓ tētatōibꝰ demonū. Per ter
tios v̄o q̄ a philiſteis letalit̃ vulnerati gladijs ꝓprijs ſe int̃fece
rūt: ſignificāt̃ illi q̄ tētationibꝰ demonū vulnerāt̃ pctō mortalit̃
cū h̓ poſtea ꝓp̄o motu mortalr̃ peccāt: vl̃ alios ad h̓ īducūt. ⁊ ſic
gladijs demonū ⁊ ſuis ꝓprijs moriūt̃. i Et p̄ciderūt ⁊c.
Per hāc expoliatiō3 ſignificat̃ ꝙ hō mortalr̃ peccās armis vir
tutū ⁊ ḡre ſpoliat̃. p h̓ āt ꝙ caput ſaul ⁊ eiꝰ corpꝰ ad vituperium
eius appen

A ✳ audiſ. ⁊c. iſti āt ꝑ ceterꝭ doluerūt de vitupio ſauli illato eo ꝙ liberauerat eos de manu naaſ regꝭ āmon: vt dictū fuit. ſ. xj.
a ¶ Et ambula. ⁊c. qꝛ de die nō poterāt illa corꝑa auferre.
b ¶ Et cōbuſ. ea ig. aromatica multa ibidē cūburēdo: ſicͭ fiebāt ātiqͥtꝰ ī ſepꝉturꝭ ſolēnibꝰ. ſicͭ dꝛ. ij. pa. xvj. ī ſepꝉtura aſa regꝭ iuda. Poſuerūtq̃ eū ſuꝑ lectū ſuū plenū aromatibꝰ ⁊ vnguētꝭ meretricijs q̄ erāt pigmētarioꝝ arte ꝯfecta: ⁊ cōbuſſerūt ſuꝑ eū ābitiōe nimia. c ¶ Et ie. ſe. in ſignū triſticie ꝓ morte ſaul ⁊ filioꝝ eiꝰ.
aliter ✳ eiꝰ appēſa fuerūt in muro bethſā: ſignificat infamie turpitudo q̄ ſequit ad mortalē culpā. m ¶ Qd cū au. Per iſtos q̄ caput ⁊ corpꝰ ſaul au. de mu. ſe. ſignificāt illi q̄ turpitudinē ſuoꝝ ſupiorū q̄tū pñt bono mō ſatagūt occultare.
¶ In ca. xxxj. vbi dꝛ in poſtil. Hebrei ꝓo dicūt ſaulem eſſe ſaluatum.

q̄cūq̃ fecerāt philiſtijm ſaul: ſur a rexerūt oēs viri fortiſſimi ⁊ ābulauerūt tota nocte ⁊ tulerūt cadauer ſaul: ⁊ cadauera filioꝝ eiꝰ de muro bethſā. Veneruntq̃ viri ia b bes galaad: ⁊ cōbuſſerūt ea igni ⁊ tulerūt oſſa eoꝝ / ⁊ ſepelierūt in c nemore iabes: ⁊ ieiunauerūt ſeptem diebus.

¶ Finit liber primus regū.

¶ Scdꝯ liber Regum incipit: Ca. I

Factū ē āt poſtq̃ mortuꝰ ē ſaul: vt dauid reuerteret a cede amalech: ⁊ maneret duos di

Additio.

Opinio hebreoꝝ iſ̄ paſſu nullo mō vidꝛ ſuſtinēda. ñ eī hꝫ fūdamētū ī auctē nec ī rōe. Nā fūdamētū eoꝝ aſſūptū ex ꝙ ſaul dīnā ſnīaꝫ ꝑ ſamuelē ſibi ānūciatā acceptauit nulliꝰ valorꝭ ē. In ꝙ eī nō excuſant ſaulē a pctō: ſꝫ potiꝰ eū gͥuiꝰ accuſāt. qꝺ ſic ptꝫ. nā ī phitonicꝭ dīnatiōibꝰ ⁊ hmōi duo ꝓhibent ī lege diuina: q̄ꝝ vnū ē tales diuinatores ꝯſulere. vnde Deu. xviij. b. Nō ſit ī te maleficꝰ neq̃ q̄ phitōes ꝯſulat. Aliꝺ ꝓo ꝓhibitū ē: ne q̄s ꝟbis taliū credat ſeu aſſentiat. vñ Deut. vbi. ſ. Gētes iſte q̄ꝝ poſſideb tͬrā augures ⁊ dīnos audiūt: tu āt a deo tuo alit īſtitutꝰ es. Ubi ⁊ ī ſeq̄ntibꝰ māifeſte hꝫ ꝙ ſicͭ ī lege dīna ꝑcipit vt credat ꝟo ꝓphe dei: ita ī eadē lege ꝓhibet ne q̄s talibꝰ ſuꝑſtitioſis vaticinijs aſſētiat ſeu credat: vt ī ꝑdctō ca. ſatꝭ declarat. Ex q̄bꝰ euidēt ſeq̄t ꝙ ſi q̄s ꝯſulēt phitōes ſeu dīnos: q̄bꝰ ꝯſultꝭ nō aſſētiret eoꝝ vaticinijs: tlꝭ eēt trāſgreſſor ꝓmi ꝑcepti tm̄. Si āt ñ ſolū ꝯſulēt ſꝫ etiā eoꝝ ꝑnoſticꝭ aſſētiret eēt trāſgreſſor vtriuſq̃ ꝑcepti: vt ptꝫ ex dictꝭ. Ex q̄bꝰ māifeſte ſe q̄t ꝙ volētes excuſare ſaulē a ꝯſultatiōe phitoniſſe: ꝑ ꝙ ꝙ ſnīaꝫ
B ſibi ꝑ illū ſuſcitatū ānūciatā acceptauit: nō ſolū ipm̄ ñ excuſāt a pctō ꝯſultatiōis: ſꝫ īſuꝑ ipm̄ accuſāt de nouo pctō. ſ. acq̄eſcendi ꝟbis magicꝭ ſeu dīnatōibꝰ vt ſic ñ ſolū ſit ſaul ꝓmi ꝑcepti ſupra dicti trāſgreſſor: ſꝫ etiā ſcꝺi. Si āt dicat ꝙ ſaul nō credidit phitoniſſe ſeu phitoni: ſꝫ ꝓphie ſamuelꝭ q̄ erat fidelꝭ ꝓpha dñi: ꝙ ñ valꝫ. nā ſm̄ opi. Aug. ſ. ca. xxviij. traditā q̄ ꝟa ē: vt ibi fuit declaratū: nō ſamuel ī ſpū appuit: ſꝫ demō ī ſamuelē trāſformatꝰ ē. ⁊ ſic nō ſamueli ſꝫ demōi credidit ꝟb eiꝰ aſſētiēdo. Dato ē t ꝙ ſamuel ī ꝓpa ꝑſona appuiſſꝫ: ꝓut q̄dā volūt. lꝫ minꝰ ſane: vt. ſ. adhuc ſaul peccauit ī credēdo ꝟbis illꝰ. cuiꝰ rō ē. nā dicētes ſamuelē veꝝ fuiſſe ſuſcitatū: ꝙ aſſerūt ex diſpēſatiōe dīna eueniſſe q̄ phitoniſſā ⁊ ſaulē latebat: vt expͥſſe hꝫ ī glo. ibidē. ⁊ ſic ſaul ñ credebat ipm̄ eē verū ſamuelē ſꝫ ſpm̄ malignū arte magica ī ſamuelꝭ ſpē appentē: cui credēdo īdubie peccauit ꝯ̄ ꝯſcīaꝫ cōmittēdo: qꝺ eī nō ē ex fide: pctm̄ ē. ad Ro. xiiij. Si aūt dicat ꝙ ſaul credidit ꝟbiſ ſibi ānūciatꝭ rōe ſigͥꝝ q̄ forte viderat phitoniſſa vꝉ ipe ſaul: nec ex ꝙ excuſat a pctō. Nā ſꝫ Aug. ī ca. Nec miꝝ. ſ. allegato: nō iō q̄s dꝫ credē tlibꝰ: qꝛ aliq̄ñ eueniūt ea q̄ ꝑdicūt. Ad cuiꝰ ꝓbatiōꝫ adduc̄ clarā auctē Deut. xiiij. Qꝫ āt dꝛ ſaulē de oībꝰ ſuis pctīs penituiſſe audita ſnīa. talꝭ aſſertio eadē facilitate ꝯtēnit q̄ approbat ſꝫ Gre. Nullū eī fūdamētū huiꝰ pnīe apparet ī ſacra ſcͥptura: niſi forte ī acceptatiōe ꝑdicte ſnīe: q̄ q̄dē acceptatio ñ hꝫ pnīe rōnē: ſꝫ potiꝰ pctī vt dictū ē. Si āt ſignū ſue pnīe volūt accipe ex ꝙ ꝙ modico cibo ſūpto ꝑ totā noctē ambulauit: vt vēiret ad ꝑliū vbi erat moriturꝰ: ꝓut ī poſtil. dꝛ: ꝙ ñ videt valē. rōnabiliꝰ enī poſſꝫ dici ſeu ꝑſumi ꝙ ſaul iuit ad ꝑliū credēs ñ eē dīnā ſnīaꝫ ſibi ꝓlatā: ſꝫ potiꝰ demōiacā illuſionē. Ex q̄ alit eēt excuſatꝰ: vꝉ ſaltē alienatꝰ a pctō ꝑdicto. Illꝺ āt qꝺ dicūt hebrei ad ſuā opīonē ꝯfirmādā ex illꝭ ꝟbis. Cras tu ⁊ filij tui eritꝭ mecū. nō videt valē: nā li mecū nō ē neceſſe vt ītelligat ī ꝑte iuſtoꝝ: ſꝫ ſufficit ītelligē ī ſtatu defūctoꝝ. nec plꝰ ſonat auctas vt idē poſtil. ait. ſ. ca. xxviij. ⁊ pōt argui ex ꝟbis xp̄i ad latronē. Lu. xxiij. f. vbi dicͭ: Hodie mecū erꝭ ī pa. Si eī hāc dictionē mecū opteret referri ad ſtatū btītudīs. ſuꝑfluū eēt addē in ꝑadiſo. ſufficēt eī dixiſſe hodie me. e. ſꝫ qꝛ ſine tali additione poſſꝫ ītelligi mecū erꝭ. i. ī ſtatu defūctoꝝ: iō ꝯuenicͭ addit ī paradiſo. ſamuel āt nō dixit: Cras eritꝭ mecū ī limbo. ſꝫ tm̄ dixit: eritꝭ mecū. Et iō rō hebreoꝝ ex hac auctē nō ē efficax. Ad aliā ꝓo rōnē q̄ ꝓ hebreoꝝ opīone inducit: ꝑ eo ꝙ dictū ē. ſ. ix. ca. de ſaule ꝙ erat

C de ſaule ꝙ erat electꝰ ⁊ bonꝰ ⁊c. Et q̄ volūt inferre ꝙ lꝫ poſtea gͥuiter ⁊ multiplr peccaſſꝫ. tñ dīne pietati ꝯgruū videt: vt ꝓpt ꝑcedētē bōitatē dñs dederit ei ī fine pnīe locū: ꝙ ñ videt valē. Nā lꝫ deꝰ ꝙ potuiſſꝫ facē ex diſpēſatiōe ꝯ cōi tñ lege dīna ꝯ̄riū legit Ezech. xviij. f. Cū auerit ſe iuſtꝰ a iuſticia ⁊ fecerit iniq̄tatē moriet ī ea īiuſticia quā opatꝰ eſt. Sic igit patēt fūdamēta heb. ī ꝙ paſſu nulliꝰ eē efficacie. Snīa igit doctoꝝ nr̄oꝝ ē tenēda tāq̃ ex verꝭ ſūpta fūdamētꝭ. Fūdat eī ꝓmo in ꝙ ꝙ ſaul ſeipm̄ occidit: qꝺ ē gͥuiſſimū peccatū: qꝛ magꝭ ꝯ̄ nālē īclinationē ⁊ ꝯ̄ charitatē q̄ cetͤa hoīcidia: ſilr ⁊ ē piculoſiꝰ cetͤis pctīs: cū pꝰ mortē nullꝰ ē locꝰ pēitēdi. Nec valꝫ dicē ꝙ ꝙ fecͭ: ne ī ꝓpa ꝑſona pateret ꝯ̄ honorē dīnū ⁊c. ꝓut ī poſtil. alle. Nā ludibria ſeu īpropia q̄cūq̃ ꝓpt deū ſuſtinē q̄tūcūq̃ ignominioſa ſint ⁊ acerba: tāto magꝭ ad dīnū honorē ꝑtinēt: vt ptꝫ ī martyribꝰ. vñ eſt ſaul debuiſſet ī deū ſꝑare q̄ potēs eſt hoīeꝫ q̄cūq̃ tētatiōe ſuꝑueniēte liberare a pctō: qꝺ tñ ñ fecͭ ſe occidēdo. Et iō vere de ipo dꝛ. j. Paralꝭ. x. d. Nec ſperauit ī dño. Pretͤea bōitas finis ñ tollit maliciā actus hūani: ſi talꝭ actꝰ ſꝫ ſuā ſpēm ē malꝰ. nō enī ſūt faciēda mala vt eueniāt bōa: ſūt tñ tolerāda mīora mala vt vitēt maiora: vt dictū fuit. ſ. ca. xvij. Pretͤea ſi ſaul excuſatꝰ fuiſſꝫ a reatu homicidij rōe ꝑdicta: pari mō excuſaret amalechita: ſi ipm̄ ſaulē ꝓpt eādē rōnē occidiſſet. cuiꝰ ꝯ̄riū ptꝫ. ſ. ij. Reg. j. ca. vbi hꝫ ꝙ dꝺ q̄ fuit rex iuſtꝰ audita amalechite excuſatiōe: ipꝫ mādauit īterfici. Qꝺ āt īducit ꝺ raſia. ij. Mach. xiiij. ca. ñ ē trahēdū ad ꝯſeq̄ntiā: qꝛ nō cōmēdat ex ꝙ ī ſcͥptura tāq̃ ꝟtuoſuſ ſimplr: ſꝫ tāq̃ hñs q̄ndā ſpēꝫ fortitudīs: eſtimāſ ſe fortit agē: q̄ tñ nō ē ꝟa fortitudo: ſꝫ magꝭ q̄dā mollicies aī nō valētꝭ maiora ꝑēalia ſuſtinē: vt ꝑ phm̄ ptꝫ ī. iij. Ethi. ⁊ ꝑ Augꝭ. ꝓmo de ci. dei. Pōt ēt alit dici. ſ. ꝙ raſias ille ꝑ totū ꝓceſſū ſue vite ī ſacͭ ſcͥptura cōmēdat: vt ptꝫ ibidē. vñ ⁊ talē ꝑſumēdū ē īſtinctu dīne īſpiratiōis ꝙ feciſſe. Nā ſm̄ iuriſtas: Qui ſemel bonꝰ ſꝑ ꝑſumit eē bonꝰ. Secꝰ āt ꝺ ſaule de q̄ legit. ſ. xiiij. iux hebraicā ꝟitatē: ꝙ q̄cūq̃ ſe ꝟtebat īpie agebat. ꝺ tali igr̄ ꝑſumēdū ē ſꝑ fore malū: ⁊ ꝑ ꝯñs nō īſtīctu dīno ſe occidiſſe: ſꝫ ex deſꝑatiōe ſeu tīore acerbioris piculi ſeu mortꝭ tpalꝭ. de Sāſone āt nō ē retrahēda ꝯñtia: qꝛ ꝑ illū deꝰ mlꝉta miraclꝭa faciebat. vñ ꝑſumēdū ē ꝙ latēt īſpiratiōe dīna ꝙ fecͭ. Silr tenēdū ē de ſctīs femīs q̄ tpe ꝑſecutiōis ſeipās occiderūt: ꝓut dicͭ Aug. ꝓmo de ci. dei. nec ad dānationē ſaulꝭ alia auctas ſacre ſcͥpture ſeu detmīatio ecclꝭie videt req̄ri: cū doctores
D nr̄i ꝯcordit teneāt: vt dꝛ ī poſtil. Nā vt ī ca. decretales eplꝭe diſt. xx. ſcripturarū tractatores. i. doctores ī earū expoſitiōibꝰ ſūmis pōtificibꝰ ꝓponūt. vñ detmīatio doctoꝝ ſacre ſcͥpture ī talibꝰ tm̄ ſufficere debꝫ ac ſi ab ecclꝭia detmīaret: igit illa ꝟba. j. Pa. x. ca. vbi dꝛ: Inſuꝑ ⁊ phitoniſſā ꝯſuluit: nec ſperauit ī dño intelligenda ſūt de deſꝑatiōe finali: ꝓut doctores nr̄i eā exponūt: ꝙ etiā malicia totiꝰ vite ipiꝰ ſaulꝭ poſtq̃ regnauit vna cū peſſimo ipiꝰ fine ſibi inuicem corrñdendo ꝙ teſtant.

Replica.

Quis Burg. ipe circa ca. xxxi. lōga laboret digreſſione: volēs ꝙ ſaul ſit dānatꝰ ꝯ̄ opinionē heboꝝ: cui videt poſtil. fauere: nō obſtātibꝰ obiectiōibꝰ Burgē. q̄ ſūt facilit ſolubiles: qꝛ volēs ſuſtinē opīonē de ꝟa apparitiōe ꝑſōe ſamuelꝭ mō ꝑdicto ceſſāt oīa argumēta Bur. q̄ fūdāt ī pctīs ꝯſultatiōiſ phitoniſſe. Nā ſaul ꝑ ſamuelē veꝝ īformatꝰ de ꝯſultatiōe penituit: ⁊ ſnīaꝫ dīnā ꝯ̄ ſe latā acceptauit: ⁊ ꝑ pnīaꝫ meruit de ꝟa ſamuelis appitiōe certificari: vt ſic ſine piclꝭo deceptiōiſ ſnīaꝫ dīnā acceptaret: q̄bꝰ bñ attētꝭ ſoluūt ea q̄ Bur. de glo. ī ꝯ̄riū adduc̄. Et ꝑ eādē pnīaꝫ ⁊ ſnīe acceptionē ſaul meruit recipe inſpirationē de ſe ipm̄ occidēdo ſicͭ cōit tenet ꝺ Sāſone. Et btūs Aug. ꝓmo de ci. dei dicͭ de ſctīs femīs q̄ ſeſe tpe ꝑſecutiōis occiderūt: ne ī vitupiū honoris dīni illuſiōes infideliū paterēt. ⁊ hec dicta ſufficiāt ⁊c.

¶ Poſtilla ſuꝑ ſcꝺm librū regū incipit. Ca. I

Factū eſt ⁊c. Poſtq̃ ī ꝓmo libro actū ē ꝺ regno ꝑ electionē: ꝙ ꝯñter agit de regno ꝑ ſucceſſionē: qꝛ iſboſeth ſucceſſit ſauli: lꝫ ꝑuo tpe. ⁊ ſalomō ſucceſſit dꝺ: ⁊ ſic ꝯñr aliꝗ rges vſq̃ ad captiuitatē babylonicā: ⁊ qꝛ regnū iſboſeth ꝓcedebat debilitādo: regnū āt dꝺ fortificādo. iō ꝓmo ꝺſcribit īchoatio regni vtriuſq̃ ꝑtialꝭ. ſcꝺo extmīatio regni iſboſeth totalꝭ. ca. iiij. tertio ꝓmotio regni dꝺ integralꝭ. ca. v. Circa primū ꝑmittit ſaulꝭ ⁊ filioꝝ eiꝰ lamētatio. ſcꝺo ſucceſſoris duplex īſtitutio. ca. ij. Circa primū ꝓmo deſcribit denūciatio mortꝭ. ſcꝺo actꝰ lamētatiōis / ibi: Appꝛehēdēs āt dꝺ. Circa ꝓmū ꝑmittit tꝑs huiꝰ denūciatiōis / cū dicit: Diuiſio